

Katalog der armenischen handschriften des herrn Abgar ...

Apkar
Hovhannisian

ՅՈՒՅԱԿ

ՏՓԽԻՍԵՑԻ ԱՐԳԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ

ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ

ՖՐԱՆՑ ՆԻԿՈԼԱՈՒՍ ՖԻՆԿ

ՏՊԱՐԱՆ
ՆՈՒՊԱՐ ԲԱՓԱՄԱՃԵԱՆ
ԼԱՅՊՑԻԴՈՒՄ

ՄԻՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ն. Գ. ԷԼՎԵՐՏ
ՄԱՐԲՈՒՐԳՈՒՄ

Katalog der armenischen Handschriften des Herrn Abgar Joannissiany zu Tiflis von Franz Nikolaus Finck

Gedruckt
von
Nubar Kapamadjian
zu
Leipzig

In Kommission
der
M. B. Elwert'schen Verlagsbuchhandlung
zu
Marburg

1903

Joannissian, Abgar
"

ՅՈՒՅԱԿ

ՏՓԽԻՍԵՑԻ ԱՐԳԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ

ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ

ՖՐԱՆՑ ՆԻԿՈԼԱՌԻՍ ՖԻՆԿ

ՏՊԱՐԱՆ
ՆՈՒՊԱՐ ՔԱՓԱՄԱՃԵԱՆ
ԼԱՅՊՑԻԳՈՒՄ

ՄԻՋՆՈՐԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ն. Գ. ԷԼՎԵՐՑ
ՄԱՐԲՈՒՐԳՈՒՄ

Katalog
der
armenischen Handschriften
des
Herrn **Abgar Joannissiany**
zu
Tiflis
von
Franz Nikolaus Finck

Gedruckt
von
Nubar Kapamadjian
zu
Leipzig

In Kommission
der
N. G. Elwert'schen Verlagsbuchhandlung
zu
Marburg

1903

LOAN STACK

Բովանդակութիւն

Inhalt

	Էջ		Seite
Հայերէն յառաջաբան	V—X	Armenisches Vorwort	V—X
Գերմաներէն յառաջաբան	XI—XVI	Deutsches Vorwort	XI—XVI
Համառոտագրութիւններ	XVII	Abkürzungen	XVII
Վրիպակներ	XVIII—XXIII	Berichtigungen	XVIII—XXIII
Հայերէն բնագիր	1—204	Armenischer Teil	1—204
Գերմաներէն բնագիր	205—218	Deutscher Teil	205—218
Հայերէն ցանկ	219—239	Armenisches Register	219—239
Գերմաներէն ցանկ	240—260	Deutsches Register	240—260

ՅԱՌԱՋԱՐԱՆ

Ներկայ աշխատութեան հիմնական ու իսկական շարժառիթը այն հաստատուն համոզմունքն էր, որ հայկական բանասիրութեան անդաստանում դեռ երկար ժամանակ ոչ մի պէտք այնքան զգալի չի լինի որքան մասամբ դարակներում աննպատակ կուտակած եւ մասամբ այստեղ ու այնտեղ ցիրուցան եղած բազմաթիւ հայերէն ձեռագրերի ցուցակագրութեան կարիքը, որոնց խնամքով հետազոտութիւնը մի էական պայման է Հայոց լեզուի եւ գրականութեան պատմական ուսումնասիրութիւնը լուրջ ու ճշգրիտ գիտութեան պահանջներին գոհացնող ընթացքի մէջ դնելու համար. անաւասիկ մի խնդիր, որի լուծումը տակաւին անակնունելի ժամանակով հեռաւոր ապագային է վերապահուած:

Մի անհամեմատ աւելի ստուար, սակայն 1—2 տարի սրանից առաջ դեռ իրագործելի համարուած մի երկի հրատարակութեանը նախապատրաստական ծառայութիւն մատուցանելու տենչն էր, որ դրդեց ինձ ձեռնամուկ լինել տիփիսեցի պ. Աբգար Յովհաննիսեանի սակաւաթիւ ձեռագրեր պարունակող փոքրիկ ժողովածուի ուսումնասիրութեան, որ ներկայ աշխատութեամբ ընծայարեցրում եմ գիտական աշխարհին: Ս. Էջմիածնի Հայրապետական մատենադարանում տասն ամսի չափ պարապելով այն համոզմունքին եկայ, որ հայկական գրականութիւնը, որի նշանակութիւնը քրիստոնէական եկեղեցու պատմութեան նկատմամբ արդի պայմաններում հազիւ թէ հնարաւոր լինի դիւրաւ գնահատել — լուծութեան եմ տալիս այն իրողութիւնը, որ նրա նշանակութիւնը ճշգրիտ ստուգութեամբ սահմանելու հնար իսպառ չկայ —, դեռ բաւարարապէս յայտնի չէ գիտական աշխարհին, չնայելով Մխիթարեան Հայոց զարմանալի փութկոտութեան եւ բեղմնաւոր գործունէութեան: Այս համոզմունքին բնականաբար յարեցաւ այն միտքը, որ ամենից առաջ անհրաժեշտ է հայերէն ձեռագրերի ամենահարուստ ժողովածուն՝ Ս. Էջմիածնի մօտ 4000 գրչագիր բովանդակող մատենադարանը կարգաւորեալ ցուցակագրութեամբ մատչելի դարձնել աշխարհին եւ դորանով ապագայ հրա-

տարակուսեանց գործին նպաստել, Սակայն թէ այսպիսի ձեռնարկութեան իրագործումը մի անհատի եւ առանձնապէս իմ գործը չէր, պարզ էր նոյն իսկ գիտական ներքին մղումից ծփացող եւ ոգեւորութիւնից ապագան փարթամ գեղեցկութեամբ պատկերացնող երեւակայութեան: Այդ իսկ պատճառով մի քանի ընկերների եւ ծանօթների շրջանում բանակցութիւն տեղի ունեցաւ եւ միահամուռ ուժերով այդ գիտական գործին սկիզբ դնելու համար ծրագիր կազմուեցաւ: Սակայն խորհրդակցութեան ընթացքում հետզհետէ իմ մէջ մի նոր միտք յղացաւ եւ որոշեցի՝ սկզբում ինքս միայնակ պարապել եւ աշխատութեանս արդիւնքը մի գրքովով խորհրդակցներէս հայեցողութեան մատուցանել, իմ առաջարկութիւնները չօչափելի դարձնելու եւ նոցա հետախուզումը գիւրացնելու դիտմամբ, որպէս զի այդպիսով ուղի հարթութիւն մի քանի առանձնակի խնդիրների նկատմամբ համաձայնութեան յանգելու, որ շատ անհրաժեշտ էր ծրագրուած երկի իրականացման համար:

Ժամանակի ընթացքում այդ յանչափ բաղձալի մեծ երկը իրականացած տեսնելու յոյսս կորցրի. իսկ աշխատութեան փոքրիկ նմուշը միանգամ արդէն սկսած լինելով, շարունակեցի եւ աւարտեցի. այդ նմուշը ահաւասիկ այս գիրքն է, որ կոչուած է այժմ իւր գոյութիւնը արդարացնել նաեւ նոցա առաջ, որոնք նորա յօրինման նախորդ հանգամանքների հետ ոչ մի առնչութիւն չունին: Այդ իմաստով աւելորդ չեմ համարում այստեղ գրքի յօրինուածքի մասին մի համառօտ տեղեկութիւն տալ, թէ ինչո՞ւ սակաւ դէպքերում իւր կազմութեամբ չեղում է Վիեննայի Մխթարեան Միաբանութեան ցուցակից, որը Հ. Յ. Տաշեանի ուղի հարթող գործակցութեան շնորհիւ, ինչպէս երեւում է, իրաւունք ունի, եւ մասամբ այդ իրաւունքը արդարեւ նրան է պատկանում, իբրեւ օրինակելի տիպար ծառայելու:

Գիրքը բազկացած է երկու մասից: Առաջինը ընդարձակ է, աշխարհաբառ հայերէն շարահիւսութեամբ, բազմաթիւ քաղուածքներով եւ մանրամասն մատենագիտական տեղեկութիւններով. երկրորդը համառօտ է, գերմաներէն եւ սահմանափակուած է միայն համառօտ բովանդակութեամբ: Գերմաներէն մասը որոշուած է յատկապէս այն ընթերցողների համար, որոնց աշխարհաբառ հայերէնի ծանօթութիւնը պակասաւոր է: Այս պատճառով վերջին մասի թուահամարները, Մխթարեան Միաբանութեան հրատարակած ցուցակներին հակառակ, ծայրէ ծայր համապատասխանում են հայերէն բնագրին, որով միմիայն առաջին մասում յիշատակած մատենագիտական տեղեկութիւններն եւս աշխարհաբառ հայերէն բոլորովին չիմացողներին անգամ մատչելի կը լինին, հարկաւ եթէ այնպիսի գրքերի չեն վերաբերում, որոնք ընթերցողին անծանօթ, այն է՝ աշխարհաբառ լեզուով են շարադրուած: Արդ՝ մատենագիտական բաժնում իւրաքանչիւր գիրք նշանակուած է իւր յատուկ լեզուով, մի

բան, որ ըստ իս ամէն հեղինակի ինքն ըստ ինքեան հասկանալի պիտի լինէր. բայց դժբաղդաբար սորա ներհակն է սովորութիւն դարձել, ուստի եւ այս հանգամանքը առանձնապէս արժանի է բացայայտ յիշատակութեան: Յաճախ հայերէն, ռուսերէն եւ անհասարակ ընդհանուր կրթութեան պահանջների համար դեռ արտօնեալ կարեւորութիւն չվայելող լեզուներով շարադրած գրքերը ո՛չ միայն գրավաճառների ցուցակներում, որ այնքան էլ մեղադրելի չէ, այլ նոյն իսկ լուրջ գիտական հրատարակութիւնների մէջ յիշատակուում են միայն գերմաներէն թարգմանութեամբ, որին սովորաբար կցում են նաեւ բնագրի լեզուն բնորոշող այս կամ այն նկատողութիւնը: Նայելով թէ թարգմանութիւնը ի՞նչպէս է կատարուած, ըստ այնմ բնականաբար դժուարութիւններ են հանդէս գալիս, երբ մէկը փորձում է այդ տարօրինակ թարգմանութիւնից վերստին բնագրի իսկական խորագիրը վերականգնել. եւ ի նկատի առնելով, որ այս փորձը յաճախ բաւական ջանք ու աշխատութիւն է պահանջում, ստիպուած եմ կամայ թէ ակամայ հարցնել՝ ու՞մ համար են արդեօք այդ տեսակ թարգմանութիւնները: Անշուշտ բնագրի լեզուին հմուտ անձանց համար չեն: Իսկ թէ նոքա, որոնք զոնէ խորագրի նշանակութիւնը ըմբռնելու անգամ միջոց չունին, ի՞նչ օգուտ կարող են քաղել գրքերի այդ ձեւով յիշատակութիւնից, ինձ համար բոլորովին մութն է: Կամ թերեւս կարծուում է, որ ընթերցողին երբէք խորհուրդ չպէտքէ տալ այդ գրքերը կարդալու:

Օրոշակում բանախօսած հատուածների ո՛չ միայն սկիզբն եմ նշանակել, ինչպէս սովորութիւն է, այլ սակաւաթիւ դիւրամեկնելի բացառութիւններից զատ նաեւ վերջը, այս ղէպքում եւս գիտակցաբար Վիեննայի Մխթարեան Միաբանութեան հրատարակած ցուցակներին ներհակ ընթացք բռնելով: Անձնական փորձառութիւնն է ինձ թելադրել այսպէս վարուել, քանի որ սովորաբար շատ ձեռագրերի սկիզբը պակասում է, թերեւս նախկին ընթերցողների դեռ սկզբում ցոյց տուած եռանդից քրքրուած ու մաշուած լինելով. ապա ուրեմն այս տեսակ ձեռագրի առաջին հատուածի նկատմամբ շատ օգտակար կը լինի, եթէ ընթերցողին դիւրութիւն տրուի գեթ նորա վերջաւորութիւնը արդէն պատրաստի հրատարակութիւնների հետ համեմատել, որ եւ է նոյնութիւն դառնելու նպատակով:

Ձեռագրից քաղուածաբար հանած հատուածների լեզուն եւ ուղղագրութիւնը հարկաւ անփոփոխ եմ թողել, ի բաց առեալ բառերի տրոհումն ու կէտադրութիւնը, որ մեծ մասամբ կատարել եմ անկախ՝ ոչ մի կարեւորութիւն չտալով ձեռագրին: Սակայն գրքի տպագրական յօրինուածքը, իբրեւ մի առաջին փորձ ապագայ հրատարակութիւնների համար, այնպէս է կազմուած, որ ներկայացնում է ձեռագրի բնագիրը իւր յատուկ իսկութեամբ, միաժամանակ եւ այնպիսի կանոնաւորու-

թեամբ, որ գոնէ առանց դժուարութեան կարդացուի: Այս գրքի ընթերցողներին խնդրում եմ ըստ այսմ հետեւեալը ուշադրութեան առնել:

Շեղագրով (ա, բ, գ, դ, ե եւ այլն) տպագրած մասերը ձեռագրում չկան եւ արտայայտուած են կրճատման սովորական նշանով, որ մի հորիզոնական գիծ է: Օրինակ. «վասն», եր. 10, տ. 2վ., ձեռագրում է «վս», որ պէտք է ընդարձակել եւ կարդալ «վասն»: Ուղղահայեաց գլխագրերը (Ա, Բ, Գ, Դ, Ե եւ այլն) ցոյց են տալիս, որ թէեւ ձեռագրում համապատասխան տառերը փոքրագիր են, բայց իսկապէս պէտք է գլխագիր լինէին. նոյնպէս եւ ուղղահայեաց փոքրագրերը (ա, բ, գ, դ, ե եւ այլն) համապատասխանում են ձեռագրի գլխագրին, որոնք տպագրում փոքրագրի են վերածուած: Եր. 2, տ. 6ն. «առաքեալն» ձեռագրում է «ԱՌԱՔԱՆՔՆ» . բե. 3, տ. 15վ. «զՅիսուս Քրիստոս» ցոյց է տալիս, որ ձեռագրի կրճատ ձեւը «զյս քս» ընդարձակուած է: Յաւելումները անկիւնաւոր, իսկ յապաւումները հասարակ փակագծերի մէջ են առնուած. եր. 139, տ. 1վ. «եր[ը]որդ»-ի համապատասխանն է ձեռագրում «երորդ», իսկ եր. 141 տ. 2ն. «գալըս(ս)տեանն» ձեռագրում է «գալըստեանն», ուրեմն մի «աւելորդ» է, պէտք է հանել: Եր. 125, տ. 1վ. «եւ [եղեւ] իբրեւ կատարեաց (Յիսուս) զբանս զայսոսիկ», ինչպէս տպագրութեան ձեւից երեւում է, համապատասխանում է ձեռագրի «եւ իբրեւ կատարեաց յս զբանս զայսոսիկ» ձեւին, որի փոխարէն սակայն պէտք է լինէր՝ «եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց զբանս զայսոսիկ»: Եր. 29, տ. 6վ. «յՅէս [=յաչխարհէս]» նշանակում է, որ ձեռագրում է «յՅէս», որ պէտք է «յաչխարհէս» կարդալ: Ուղղահայեաց գծերը ցոյց են տալիս ձեռագրի տողադարձութիւնը՝ տողի սկիզբն ու վերջը. օրինակ. եր. 15, տ. 1վ. «չնոբի». այս դիժը յատկապէս ը տառի պատճառով եմ գործածել. շատ հետաքրքրական է իմանալ, թէ արդեօք նոր տողի սկզբում ը-ի կիրառութիւնը տիրող ուղղագրութեան հետեւանքն է, ինչպէս օրինակ կարելի էր եր. 8 վերջին տողում «մըկրտութիւն» բառից ենթադրել, թէ բոլորովին անկախ է ուղղագրութեան կանոններից, ինչպէս եր. 43 վերջընթեր տողում «Աստուած» բառի մէջ:

Ինչպէս արդէն մի անգամ յիշուեցաւ, այս բոլոր տպագրական միջոցները ծառայում են ոչ թէ գրքին քննական հրատարակութեան կերպարանք տալու, այլ միայն բնագրի ընթերցումը հեշտացնելու համար: Ուստի եւ սրբագրութեան արժանի շատ կտորներ քաղել ենք ձեռագրից նոյնութեամբ առանց յաւելումներ կցորդելու, մանաւանդ որ սխալները տեղ տեղ այնքան չնչին էին, որ բնագրի իմաստը ամենեւին չէին խանգարում: Որոշ դէպքերում այս կամ այն բառը լուսաբանուած է մի երկրորդ բառով, որը սակայն ոչ թէ առաջինը փոխարինելու նպատակով է գործածուած, այլ կիրառութեան մէջ աւելի ընդհանրացած լինելով, սոսկ իբրեւ յարմար միջոց է նկատուել կցորդ բառը լուսաբանելու համար:

Օրինակ , եր. 170, տ. 35. «մեղայոր» ձեւը լուսարանուած է «մեղաւոր» բառով, որովհետեւ այս վերջինը բառարաններում ընդունուած եւ շատ գործածական լինելով, ընդհանրութեան աւելի է ծանօթ քան առաջինը, Բոլորովին դիտում չունիմ պնդելու, իբր թէ «մեղայոր» ձեւը պիտի է, եւ պէտք է «մեղաւոր» բառով փոխարինել. մանաւանդ ինձ շատ լաւ յայտնի է, որ այստեղ գրաբառ (-աւոր) ածանցի հետքն է պահպանուել, որ իբրեւ գաւառական լեզուի արտադրութիւն յատուկ է Ջուղայի բարբառին, ինչպէս վկայում է Ք. Պատկանեան իւր Исследоvаніе о діалектахъ армянскаго языка երկասիրութեան 82-րդ էջում. ուրեմն այս դէպքում գրչի կամ նման վրիպակ որոնելու հարկ չկայ, Թէ արդեօք առանձնակի խնդիրների նկատմամբ այս գրքի մատուցած օժանդակութիւնը շատ է թէ քիչ, այդ թողնում եմ արդարամիտ քննադատի վճռին: Բայց այնուամենայնիւ պարտք եմ համարում մի անգամ եւս յիշել, որ հարկադրուած էի նաեւ այն ընթերցողներին ի նկատի առնել, որոնց գիտութիւնը հայերէն լեզուի նկատմամբ շատ աննշան է, ուստի եւ պէտք է զիջողաբար վերաբերուել այն աւելորդութիւններին, որոնք թերեւս ծննդեամբ հայ ընթերցողին աւելի զգալի կը լինին: Ես մինչեւ անգամ էլ աւելի հեռուն կը գնայի, եթէ մի հանգամանք չստիպէր ինձ գրքի ծաւալը ըստ կարելոյն սեղմել. յայտնի է, որ նման երկասիրութիւնները ոչ միայն ամենաչնչին նիւթական չափ չեն բերում, այլ եւ իրապէս մեծ ծախք պահանջելով բեռ են դառնում հեղինակին, որը բաղդի ծախքաւորքներով օժտուած մեկը չլինելով, կամաւ նիւթական մեծ գրկանք է կրում այս գիրքը իւր արդի ինքն ըստ ինքեան ստուար ծաւալով հրատարակելու համար:

Մատենագիտական բաժնի վերաբերմամբ իմ գլխաւոր ձգտումն է եղել ընթերցողին նախ եւ առաջ վստահելի այլ եւ լրիւ աղբիւրներ ընձեռել. սակայն իմ ցանկութիւնը վերջինի նկատմամբ կարելի էր միայն որոշ սահմանափակութեամբ իրականացնել, այնպէս որ մի քանի հին գրքեր, որոնց փոխարէն այժմ մատչելի ու ընտիր հրատարակութիւններ գոյութիւն ունին, հայեցողութեան չեմ առել, բանական հիմունքով եղած մի քանի բացառութիւններից դատ: Չնայելով այս սահմանափակման, դարձեալ չեմ կարծում, որ մտադրած լրութեան հասած լինիմ: Այս իրողութիւնը պէտք է վերագրել գլխաւորապէս այն անպատեհ անյարմարութիւններին, որոնց զժառողարար արեւելքում ենթարկուած է ամեն գրական վաստակաւոր: Տփլիսում, ուր ձեռագրերն էին գտնուում, գրեթէ ոչ մի մատենագիտական օժանդակ միջոց չկար, այնպէս որ մատենագիտական բաժնի մեծագոյն մասը կարողացայ միայն յետոյ իմ Վիեննայում անցուցած երկարատեւ ժամանակի ընթացքում պատրաստել. այստեղ էլ յաճախ բնագործ այս կամ այն հատուածը ձեռագրերի հետ մի անգամ եւս համեմատելու կարիք էր զգացուում. բայց արդէն ուշ էր. ձեռագրերը

տարածութեամբ հեռու էին։ Այս աննպաստ եւ ամեն մէկի համար, ո՛վ էլ լինի, արգելադիր զարագանքերին պէտք է աւելացնել նաեւ այն անհաճելի իրողութիւնը, որ իմ գլխաւորապէս լեզուագիտական գործունէութեան նուիրած ուսման ընթացքում ամենեւին հետամուտ չեմ եղել աստուածաբանական եւ մանաւանդ եկեղեցական պատմական գիտութիւն ձեռք բերելու, որ ներկայ եւ նման աշխատութեան համար շատ ցանկալի էր, եթէ չասեմ, կարեւոր։ Մի քանի տարի առաջ ինքս էլ նման դէպքերում կը գերադասէի եւ խորհուրդ կը տայի ուրիշներին հեռու մնալ իրենց անծանօթ գիտութեան անդաստանից եւ նորա մշակութիւնը թողնել նոցա, որոնք գոհացուցիչ կերպով նորա ծաւալն ու սահմանները աչքով չափել ու կշռել են։ Բայց այսօր աներկբայ համոզուած եմ, եթէ շարունակ այսպիսի սկզբունքով առաջնորդուենք, պէտք է աւելի երկար սպասենք քան թէ հարկը պահանջում է։ Նս շատ ուրախ կը լինէի, եթէ աստուածաբանները կանխէին բանասիրական գիտութեան հայկական բաժնում իրենց վերապահուած հարուստ աւարին տիրանալ։ Բայց քանի որ այդ ժամանակը դեռ հասած չէ, պէտք է համբերատար լինել եւ զիջողաբար վերաբերուել օտար դաշտի վրայ կատարուած այն մշակութիւններին, որոնք առնուազն ընդհանուր գործին ոչ մի միաս չեն բերում։

Ի նկատի ունենալով, որ այս աշխատութիւնը գլուխ է բերուած աստանդական կեանք վարելիս, երբ մինչեւ անգամ դժուար էր սովորական գրասեղանին գեթ նման մի կարասիք ձարել, հանգստութիւն գտնելու մասին դեռ չեմ խօսում, յուսով եմ, որ ընթերցողը յատուկ անունների մի քանի գրչական անհարթութիւններին եւ ո՛չ միայն հայերէն, այլ եւ իմ մայրենի լեզուէ՝ գերմաներէնի ոգուն հակառակ բռնի լեզուական զարտուղութիւններին առանձին ներողամտութեամբ կը վերաբերի։ Նաեւ աչքից սպրդած պսակների եւ թերութիւնների համար անհրաժեշտ համարուեցաւ մի ցանկ կազմել, որոնց պատասխանատուութիւնը սակայն գրաչարի վրայ չէ ծանրանում։ Լայպցիգում վերաքնակող գրաչար եւ տպագրիչ Նուպար Քափամաճեանը այս բաւական ծանր եւ դժուար շարունածքը այնպիսի բարեխղճութեամբ է կատարել եւ այնքան յաջողակ, որ այլ եւս անկարելի էր աւելին պահանջել։ Այս գրքի հրատարակման գործում նորա ցոյց տուած մասնակցութիւնը ամեն քննադատութիւնից բարձր է։ Դժբաղդաբար նոյնը չեմ կարող ասել նաեւ իմ վաստակի նկատմամբ։ Այնուամենայնիւ առանց որ եւ է վարաման հրապարակ եմ հանում այս աշխատութիւնը, վստահանելով արդարադատութեան, որը դատել կարողին միւսներից որոշում, միւսներից աւելի բարձր է դասում։

Շարլոտսենբուրգ, մայիս 1903 թ.

Vorwort.

Der eigentliche Grund, auf dem die vorliegende Arbeit ruht, ist die feste Überzeugung, daß auf dem Gebiete der armenischen Philologie auf lange Zeit hinaus nichts mehr Not tut als die Katalogisierung der zahlreichen, teils nutzlos aufgeschichteten, teils hier und dorthin versprengten Handschriften. Ihre Durchforschung ist die unerläßliche Vorbedingung für eine den Anforderungen strenger Wissenschaft genügende geschichtliche Darstellung armenischer Sprache und Literatur, eine Aufgabe, deren Lösung einer noch unabsehbar fernen Zukunft vorbehalten ist.

Den Anlaß zur Bearbeitung gerade dieser, nunmehr der wissenschaftlichen Welt bekannt gemachten kleinen, im Besitze des Herrn Abgar Joannissian zu Tiflis befindlichen, Sammlung bot der Wunsch, einem unvergleichbar größeren, aber noch vor wenigen Jahren für ausföhrbar gehaltenen Werke vorbereitende Dienste zu leisten. Nachdem ich durch eine zehn Monate wöhrende Arbeit in der Bibliothek des Klosters Etschmiadsin zu der Überzeugung gelangt war, daß die armenische Literatur mit ihrer heute kaum abzuschätzenden, geschweige zu berechnenden Bedeutung für die Geschichte der christlichen Kirche trotz der staunenerregenden und auch erfolgreichen Rührigkeit der Mechitharisten doch noch lange nicht genügend bekannt gemacht sei, schloß sich naturgemäß der Gedanke an, daß also vor allem die reichste Sammlung armenischer Handschriften, die nahezu 4000 Stück bergende Bibliothek des Klosters Etschmiadsin der Welt zugänglich gemacht, also auch in erster Linie durch ordnende Beschreibung für spätere Veröffentlichungen in Bereitschaft gesetzt werden müsse. Daß dies jedoch nicht die Aufgabe eines Einzelnen sein konnte, und ganz besonders nicht die meinige, war selbst der zukunftsverschönernden Begeisterung wissenschaftlichen Dranges klar. Es wurde daher Rücksprache mit Freunden und Bekannten genommen, ein Plan für gemeinsame

Arbeit entworfen, und im Laufe der Beratungen reifte in mir der Entschluß, zunächst allein eine kleine Arbeit zu liefern, die meine Vorschläge veranschaulichen, ihre Beurteilung erleichtern sollte, um so die für die Ausführung des geplanten großen Werkes erforderliche Verständigung über mancherlei Einzelheiten anzubahnen.

Den Glauben an die Verwirklichung des ersehnten großen Werkes habe ich nun inzwischen verloren, die kleine Probearbeit aber ist, da sie einmal begonnen war, auch zu Ende geführt worden. Sie ist das vorliegende Buch geworden, das nun sein Dasein auch vor denen zu rechtfertigen hat, die an seiner Vorgeschichte keinen Anteil nehmen. Ein kurzer Bericht über seine Einrichtung wird dazu von Nutzen sein, wobei vor allem anzugeben ist, warum in einigen wenigen Fällen von der Anordnung des großen, von der Wiener Mechitharisten-Kongregation herausgegebenen Katalogs abgewichen wird, der namentlich nach P. J. Dashians bahnbrechender Beteiligung ein Recht zu haben scheint und zum Teil wirklich ein Recht darauf hat, fortan als Muster zu gelten.

Das Buch besteht aus zwei Teilen, einem ausführlichen in neuarmenischer Sprache mit zahlreichen Auszügen und weitgehenden bibliographischen Angaben, und einem kürzeren, deutsch abgefaßten, der sich darauf beschränkt, den Inhalt kurz zu verzeichnen. Dieser deutsche Teil ist in erster Linie für diejenigen Benutzer bestimmt, die des Neuarmenischen nur in unvollkommenem Maße kundig sind. Deshalb trägt er eine dem armenischen Teil durchgehends genau entsprechende Numerierung — im Gegensatz zu den von der Mechitharisten-Kongregation veröffentlichten Katalogen —, die selbst dem des Neuarmenischen durchaus Unkundigen die nur im ersten Teil gebotene Bibliographie zugänglich macht, sofern es sich eben nicht um Bücher handelt, die gerade in der ihm unbekannten Sprache, also der neuarmenischen, verfaßt sind. Jedes Buch ist nämlich in der Sprache angeführt worden, in der es erschienen ist, was meiner Ansicht nach selbstverständlich sein sollte, aber deshalb ausdrücklich bemerkt sei, weil ein anderes leider Mode geworden ist. Armenisch geschriebene Bücher, auch solche in russischer Sprache und anderen Idiomen, deren Kenntnis noch nicht zu den Erfordernissen einer allgemeinen Bildung gerechnet wird, werden nicht nur in Buchhändlerkatalogen, was sich leicht rechtfertigen läßt, sondern auch in streng wissenschaftlichen Werken vielfach in deutscher Übersetzung angeführt und dann zuweilen mit einer die Originalsprache kennzeichnenden Bemerkung versehen. Je nachdem, wie die Übersetzung ausfällt, gestaltet sich aber naturgemäß auch die Rückübersetzung zu einer mehr oder weniger schwierigen Leistung, und angesichts der oft

nicht geringen Mühe darf man wohl fragen, für wen solche Übersetzungen überhaupt da sind. Für den der Originalsprache Kundigen sind sie offenbar nicht bestimmt. Was aber diejenigen Leute aus den angeführten Büchern herauslesen sollen, denen man noch nicht einmal die Fähigkeit zutraut, sich über die Bedeutung des Titels zu orientieren, ist mir unklar. Oder sollte man etwa diese Bücher überhaupt nicht zum Lesen empfehlen?

Von den im Katalog besprochenen Stücken habe ich nicht nur, wie üblich, den Anfang gegeben, sondern bis auf wenige, leicht erklärliche Ausnahmen auch den Schluß, auch in diesen Punkte in bewußtem Gegensatz zu den von der Mechitharisten-Kongregation zu Wien veröffentlichten Verzeichnissen. Ich bin dazu durch die Erfahrung bestimmt worden, daß gerade der Anfang bei vielen Handschriften fehlt, vielleicht wegen der stärkeren Abnutzung durch die im Beginn noch eifrigen Leser früherer Zeiten, daß es demgemäß für das erste Stück einer solchen Handschrift sehr nützlich ist, wenigstens den Schluß zwecks Identifikation mit bereits Veröffentlichtem vergleichen zu können.

Die Sprache der angeführten Stellen ist, abgesehen von der ohne Rücksicht auf die Handschrift durchgeführten Worttrennung und Interpunktion, natürlich unverändert übernommen worden. Dabei ist jedoch, und zwar zum erstenmal als ein Versuch für spätere Ausgaben, eine typographische Einrichtung getroffen worden, die den in der Handschrift vorliegenden Text zeigt und gleichzeitig diesen soweit in Ordnung bringt, daß er wenigstens lesbar wird. Die Benutzer dieses Buches werden demnach gebeten, folgendes zu beachten:

Alles in Kurrentschrift (*u, p, q, η, k* usw.) Gedruckte steht nicht in der Handschrift, wird vielmehr dort nur durch einen wagerechten Strich angedeutet. *ϕսսն* auf Seite 10, Zeile 2 von oben beispielsweise besagt, daß die Handschrift *ϕս* hat, daß dieses aber in *ϕսսն* aufzulösen ist. Senkrechte Majuskeln (*Ա, Բ, Գ, Դ, Ե* usw.) zeigen an, daß in der Handschrift eine Minuskel steht, für die eine Majuskel einzusetzen ist, senkrechte Minuskeln (*ա, բ, գ, դ, ե* usw.) bedeuten entsprechend, daß ihnen eine handschriftliche Majuskel zu Grunde liegt, die in eine Minuskel zu ändern war. *առաքեալն* auf Seite 2, Zeile 7 von unten giebt also ein *ԱՌԱՔԵԱԼԻՆ* der Handschrift wieder, *դիսուս Գրիսոս* auf Seite 3, Zeile 15 von oben zeigt, daß gleichzeitig eine Abkürzung aufgelöst worden ist, in der Handschrift also *դիս քս* steht. Eckige Klammern bezeichnen Zusätze, runde heben Buchstaben hervor, die zu tilgen sind. *Կ[բ]որդ* auf Seite 139, Zeile 1 von oben entspricht also handschriftlichem *Կբորդ*, *գալլս(ս)տեանն* auf Seite 141, Zeile 2 von unten zeigt an, daß in dem

in der Handschrift überlieferten *գալլաստեանն* ein *ս* zu streichen ist. *եւ [եղեւ] իբրեւ կատարեաց* (Յիսուս) *զբանս զայսոսիկ* auf Seite 125, Zeile 1 von oben läßt aus der Art des Druckes erkennen, daß die Handschrift *եւ իբրեւ կատարեաց իս զբանս զայսոսիկ* zeigt, daß statt dessen jedoch *եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց զբանս զայսոսիկ* stehen müßte. *յճէս* [= *յաշխարհէս*] auf Seite 29, Zeile 6 von oben bedeutet, daß in der Handschrift *յճէս* steht, daß dies aber als *յաշխարհէս* zu lesen ist. Ein senkrechter Strich bezeichnet den Zeilenübergang, z. B. in *շնորհի* auf Seite 15, Zeile 1 von oben, eine Angabe, die hauptsächlich des Buchstabens *ը* wegen gemacht worden ist, da es bei Einschiebung desselben von Interesse ist zu erfahren, ob er etwa der herrschenden Orthographie gemäß nur wegen des Beginnes einer neuen Zeile gesetzt ist, wie man beispielsweise bei *մըկրտութիւն* auf Seite 8 in der letzten Zeile vermuten könnte, oder unabhängig davon, wie beispielsweise in *Աստուած*, Seite 43, vorletzte Zeile.

Alle diese typographischen Mittel sollen, wie schon angedeutet, nur dazu dienen, die Lesung des Textes zu erleichtern, stellen aber keineswegs den Versuch einer kritischen Ausgabe dar. Manches Verbesserungsbedürftige ist deshalb ohne Zusatz übernommen worden, weil der Fehler zu gering war, um den Sinn zu stören. In anderen Fällen wiederum ist ein Wort durch ein anderes erläutert worden, das deshalb durchaus noch nicht an die Stelle des erläuterten gesetzt werden dürfte, das aber als bekannter vorausgesetzt und deshalb als geeignet zur Erklärung angesehen werden darf. Wenn also beispielsweise Seite 170, Zeile 3 von unten *մեղայոր* durch *մեղաւոր* erklärt wird, so geschieht dies nur, weil letzteres als allgemein bekannt bezw. in jedem Wörterbuch vorhanden angesehen werden darf, nicht aber ersteres. Es soll aber keineswegs gesagt sein, das *մեղայոր* falsch sei und durch *մեղաւոր* ersetzt werden müsse. Denn ich weiß ganz gut, daß hier die dialektische Entsprechung des altarmenischen Suffixes *-աւոր* vorliegt, die Patkanean Изслѣдованіе о діалектахъ армянскаго языка Seite 82 für die Mundart von Dschulfa bezeugt, daß also von einem Schreibfehler oder dergleichen keine Rede sein kann. Ob im Einzelfalle zu viel oder zu wenig Hülfe geleistet worden ist, darüber mag eine gerechte Kritik entscheiden. Meine Pflicht ist es jedoch, daran zu erinnern, daß dieses Buch auch auf solche Rücksicht zu nehmen hat, die nur eine geringe Kenntnis der armenischen Sprache haben, daß demnach das eine oder andere geduldet werden muß, was dem geborenen Armenier überflüssig erscheinen mag. Ich würde sogar noch viel weiter gehen, wenn ich nicht gezwungen wäre, dem Umfange des Buches gewisse Grenzen zu setzen, da Werke

wie das vorliegende, deren Kosten bei der geringen Aussicht auf Gewinn naturgemäß dem Verfasser zur Last fallen, einem mit Glücksgütern nicht gerade überhäuften Forscher auch in der gestatteten Ausdehnung schon ziemlich viel Opferwilligkeit zumuten.

Hinsichtlich der Bibliographie habe ich in erster Linie Zuverlässigkeit erstrebt, dann aber auch Vollständigkeit, letztere jedoch mit der Einschränkung, daß ich Ausgaben, die durch bessere oder bequemer zugängliche ersetzt worden sind, von besonders begründeten Ausnahmen abgesehen, nicht berücksichtigt habe. Aber selbst innerhalb dieser Beschränkung darf ich kaum hoffen, das Erwünschte erreicht zu haben. Zunächst sind es die Folgen ungünstiger Arbeitsverhältnisse, die leider wohl zu Tage treten werden. In Tiflis, wo sich die Handschriften befanden, fehlte es fast ganz an bibliographischen Hilfsmitteln. Der größte Teil der Bibliographie konnte daher erst später, während eines längeren Aufenthalts in Wien, fertiggestellt werden, wobei dann aber wieder gar zu oft die nun weit entrückten Handschriften zu nochmaligem Vergleich wünschenswert erschienen. Zu dieser Ungunst der Verhältnisse aber, unter der jeder gelitten haben würde, kommt noch eins hinzu, nämlich die für das vorliegende Buch unerfreuliche Tatsache, daß ich bei meiner wesentlich auf die Tätigkeit des Sprachforschers gerichteten Ausbildung mir nicht die theologischen und besonders kirchengeschichtlichen Kenntnisse erworben habe, die für Arbeiten wie die vorliegende wünschenswert, um nicht zu sagen, notwendig sind. Noch vor wenigen Jahren würde ich selbst in einem solchen Falle den Rat erteilt haben, dem fremden Gebiete dann doch lieber ganz fern zu bleiben und es denen zur Bearbeitung zu überlassen, die sich hinreichend auf demselben umgesehen haben. Heute aber kann ich die Befürchtung nicht loswerden, daß wir bei solchen Grundsätzen länger warten müssen, als wir von Rechts wegen warten dürfen. Es sollte mich freuen, wenn die Theologen bald den ihnen gebührenden Löwenanteil an der philologischen Arbeit auf armenischem Gebiet beanspruchen wollten. Bis dahin aber mag man die ja mindestens nicht gemeingefährliche Tätigkeit auf fremdem Felde immerhin dulden.

Auch manche Ungleichmäßigkeiten in der Schreibung der Namen und verschiedene Gewalttätigkeiten nicht nur gegen das Armenische, sondern sogar gegen meine Muttersprache, das Deutsche, mag der Umstand entschuldigen, daß die ganze Arbeit in eine Zeit zigeunerartigen Wanderlebens fällt, das nirgends eine dem gewohnten Schreibtisch ähnliche Stätte, geschweige die nötige Ruhe finden ließ. So hat sich denn auch noch ein Verzeichnis von Versehen als erforderlich herausgestellt,

die ich nicht dem Setzer zur Last legen darf. Dieser, Herr Nubar Kapamadjian in Leipzig, hat vielmehr den ziemlich schwierigen Satz so gut ausgeführt, wie es überhaupt erwartet werden durfte, so daß seine Mitarbeit an diesem Buche gewissermaßen über jede Kritik erhaben ist. Die meinige ist es leider nicht. Und doch schicke ich sie ruhig hinaus, im Vertrauen auf die Gerechtigkeit, die gerade den Urteilsfähigen von anderen unterscheidet, vor anderen auszeichnet.

Charlottenburg, im Mai 1903.

Համառոտագրութիւններ (Abkürzungen)

եր.	երես			թեան սրբոց հարցն մե-
եւ. .	եւ այլն			րոց , Վենետիկ
թ.	թերթ			1831 :
կ.	կարգալ	Մ. 1880		Մաշտոց Հայաստանեայց
խրդ.	խորագիր			ուղղափառ եկեղեցւոյ ,
կղւ.	կարգաւորութիւն հասա-			Վիեննա 1880 :
	րակաց աղօթից Հայաս-	մծ.		մեծացուցէ
	տանեայց եկեղեցւոյ եւ	մկ.		մանկունք
	այլն, Վենետիկ 1898 :	ն.		ներքեւից
հայրպ.	հայրապետ	ող.		ողորմեա
հր.	համբարձի	սկ.		սկիզբ
հմմտ.	համեմատիր	սմ.		սանտրմետր
հմր.	համար	վ.		վերեւից
հց.	հարց	վնգ.		վերնագիր
ճշ.	ճաշու	վջ.		վերջ
Մ. 1831	Մաշտոց , Արարողու-	դ.		տող
	թիւնք պաշտամանց ե-	տյ.		տէր յերկնից
	կեղեցւոյ Հայաստան-	փ.		փականակ
	եայց ըստ կարգաւորու-	օհ.		օրհնութիւն

Ein Sternchen (*) im deutschen Teil bezeichnet die im armenischen Teil vollständig abgedruckten Stücke.

ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

ԵՐ. 1 Գ. 13 վ. փ. ԼՈՒՍԱՆՅԱԶԱՐԹ Կ. ԼՈՒՍԱՆՅԱԶԱՐԴԻ. — ԵՐ. 3 Գ. 13 վ. փ. [յ]որ Կ. որ, 14 վ. փ. որ Կ. [յ]որ, 18/19 վ. Կ. Հռոմայ Կղեմէս հայրապետից աւանդուած երկրորդ առաքելական կանոններ, 2 ն. փ. զպտուհասն Կ. զպ[ա]տուհասն: — ԵՐ. 4 Գ. 11 վ. փ. աւրէնս ուսոյցս Կ. աւրէնսուսոյցս: — ԵՐ. 5 Գ. 6 վ. փ. հետեւող Կ. յաջորդող, փ. կանոններ Կ. կանոնները, 15 վ. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 11 ն. փ. Բարսեղ եւս Կ. Բարսեղեւս, 5 ն. փ. ի Կ. ի: — ԵՐ. 6 Գ. 3 վ. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 16 ն. փ. [յ]Արթ[ոս Կ. Արթ[ոս, 12 ն. փ. ձերազրաց Կ. ձեռազրաց, 11 ն. փ. եջ Կ. էջ: — ԵՐ. 7 Գ. 16 վ. փ. յծր. Կ. յծր., 21 վ. փ. ժլթ. Կ. յլթ., 12 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 6 ն. փ. աթ. Կ. Վնգ., 2 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները: — ԵՐ. 9 Գ. 6 վ. փ. մի Կ. մի', 12/13 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները: — ԵՐ. 10 Գ. 3 վ. փ. հոգէ մարտ Կ. հոգէմարտ, 9 վ. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 5 ն. փ. որոգեալք Կ. որոչեալք: — ԵՐ. 11 Գ. 13 վ. փ. կանոններ պէսպէս Կ. կանոնները պէսպէս, 17/18 վ. փ. դաստաստանընկալցի Կ. դաստաստան ընկալցի, 16 ն. փ. ճառ Կ. ճառը, 7 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները: — ԵՐ. 12 Գ. 7/8 վ. փ. խընդ-րուանոց Կ. խընդ-րուածոց, 10 վ. և 18 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 1 ն. և 2 ն. փ. մի Կ. մի': — ԵՐ. 13 Գ. 1 վ. և 10 ն. փ. կանոններ Կ. կանոնները, 11 վ. փ. մի Կ. մի', 17 վ. փ. առն իցեն Կ. առնիցեն, 3 ն. փ. ընթերուածող Կ. ընթեր[ձ]ուածող: — ԵՐ. 14 Գ. 9 վ. Եւսեբիոս Բռնից յեդր ղնել ղի կէր, փ. ամենայնի Կ. ամենայն, 10 վ. Թէոդոս Բռնից յեդր ղնել ղի կէր, 12 վ. փ. չարընթացահմր. Կ. չարընթաց հմր., 13 վ. փ. խոստովանութիւն Կ. խոստովանութիւնը, 8 ն. փ. շունչի Կ. շունչ ի: — ԵՐ. 15 Գ. 4 վ. փ. պատեցաւ Կ. պատ[ու]եցաւ, 14 վ. փ. զՏովմարն Կ. զտովմարն, 16 վ. փ. ոքնու Կ. նորու, 15 ն. փ. այդորիկ Կ. այդորիկ, 7 ն. փ. ապա կանացու Կ. ապականացու, Վերջ Գ. փ. [լիցի] Կ. [լիցին]: — ԵՐ. 16 Գ. 12 վ. փ. նորա ձայն Կ. նորաձայն, 13 վ. փ. պատուրբեցին Կ. պատուիրեցին, 13 ն. փ.

կանոններ կ. կանոնները, 2 ն. փ. Վերջին կ. Վերջում: — եր. 17 ր. 1 վ. փ. աղատութեալ կ. ազատութեալ, 2 վ. փ. յերբայեցից կ. յերբայեցիս, 3 ն. փ. տուն կ. տուն [= տաւն]: — եր. 18 ր. 15 վ. փ. հպարտ կ. հպարտ [= հայրապետ], 16 վ. փ. զՊաւղոս ի կ. զՊաւղոսի, 17 վ. փ. զԹէոդոր ի կ. զԹէոդորի, 20 վ. փ. ընդմէջ կ. ընդ մէջ, 21 վ. փ. վարս կ. վա[յ]րս, 7 ն. փ. նա եւ կ. նաեւ: — եր. 19 ր. 8 վ. փ. քորեպիսկոպոսաց կ. քորեպիսկոպոսաց, 13 վ. կ. աւտասիրութիւն [= աստուածասիրութեան] եւ եղբայրսիրութեան, 2 ն. փ. պայծառութեալ կ. պայծառութեալք: — եր. 20 ր. 18 ն. փ. իշխանութիւն կ. իշխանութիւն: — եր. 21 ր. 16 վ. փ. նոյնպէս կ. նոյնպէս, 23/24 վ. փ. նորա փետուր կ. նորա-փետուր: — եր. 22 ր. 2 վ. փ. սրբութեան կ. սրբութեան, 4 վ. փ. իձեռն կ. ի ձեռն, 9 վ. փ. աւգանակութեան կ. աւգանակութեան [= աւգնակաճութեան], 4 ն. փ. քահանայապետացն կ. քահանայապետացն: — եր. 23 ր. 2 վ. փ. պղծութիւն կ. պղծութիւն [= պղծութեան], 10 վ. փ. Ապաշխարութեան կ. ապաշխարութեան, 14 վ. փ. ապաշխարեցուք կ. ապաշխարիցուք, 15 վ. փ. զի կ. զի՞, 9 ն. փ. ոճի ի կ. ոճլը: — եր. 24 ր. 8 ն. Կէլ Աբրահամ Մամրկոնէից եպիսկոպոսն եւ իւր առ Վաջագան գրած թուղթն, քննադատեալ հրատարակեց Հ. Բարսէղ Սարգիսեան, Վեն. 1899, 2/3 ն. փ. աւիտա-բանին կ. աւետա-բանին, Էրլէն ր. փ. Սիւնակենի կ. Սիւնականի: — եր. 26 ր. 6 ն. փ. շանրնթաց կ. շարնթաց: — եր. 27 ր. 16 վ. փ. արասցեն կ. արասցեն, 7 ն. փ. Ժողովոյն կ. Ժողովոյն: — եր. 28 ր. 19 ն. փ. եպիսկոպոս կ. եպիսկոպոս, 7 ն. փ. պարտ կ. պարտ: — եր. 29 ր. 18 ն. փ. Կայենի կ. Գայրանէի, 13 ն. փ. կացցութիւն կ. կացցութիւն ընդ, 12 ն. փ. յորում կ. (յ)որում: — եր. 30 ր. 3 վ. փ. որոյ կ. զորոյ, 13 ն. փ. զյանձանս կ. զյանցանս, 2 ն. փ. ազտովն կ. ազտովն: — եր. 31 ր. 5 վ. փ. զամենայ պոռնիկ կ. զամենայպոռնիկ, 7/8 վ. կ. Հռոմայ Կղեմէս հայրապետի խօսքը «խաչեցար»-ով սրբասացութեան մասին, 12 վ. եկեղեցո Քաւէց յեպոյ Գէլ Ժէ Էրլէնկէ, 13 վ. փ. սուրբ կ. սուրբ, 15 վ. փ. աւրինա կժամանեալ կ. աւրինակ ժամանեալ: — եր. 33 Էրլէն ր. փ. կալան արժանքն կ. կալ անարժանքն: — եր. 36 ր. 5 վ. փ. սկասայ կ. սկ(ա)սայ, 14 ն. փ. դարանաղութ կ. Դարանաղութ, 10 ն. փ. յանդհանի կ. յանդ հանի: — եր. 37 ր. 7 վ. փ. անպիտանի կ. անպիտան ի — եր. 38 ր. 2 վ. փ. դիւահաս կ. դիւ[ր]ահաս, 19 վ. փ. առաջ ի կ. առաջի, 12 ն. փ. յառաջնաց կ. առաջնաց: — եր. 39 ր. 10 վ. փ. սողքն կ. [լ]սողքն, 13 վ. փ. որ կ. որ [= ոչ]: — եր. 40 ր. 3 ն. փ. տուների կ. տների, փ. գուրդաներ կ. գուրդաների, 2/3 ն. փ. առանձն կ. առանձին. — եր. 41. ր. 3 վ. փ. ամ բարչտաց կ. ամբարչտաց: — եր. 43 ր. 7 վ. փ. армянскіи կ. армянской, 11 վ. փ. մրր. կ. հմր.: — եր. 45 ր. 4 վ. Կէլ Հմմտ. հմր. 4 VI 19: — եր. 51 ր. 11 ն. փ. Անըսկիդըն կ.

Անըսկիդըրն: — եր. 52 ր. 14 վ. փ. առէիցս կ. առ էիցս: — եր. 55 ր. 13 ն. փ. ըզփառս կ. ըզփառս: — եր. 63 ր. 14 ն. փ. Հմմտ. կ. Հմմտ.: — եր. 66 ր. 11 վ. փ. երզով կ. երզով, 16 վ. փ. Քրիստոս կ. Քրիստոս: — եր. 68 ր. 3 վ. փ. ռաւօտեան կ. Առաւօտեան, 13 վ. փ. եկիրպ կ. եկիր: — եր. 72 ր. 15 վ. փ. Ըզքեր կ. Ըզքեզ: — եր. 74 ր. 2 ն. փ. բալլըստեամբ կ. գալլըստեամբ: — եր. 77 ր. 14 ն. փ. մեծի կ. մեծ[ն] ի, 3 ն. փ. Բան կ. բան: — եր. 78 ր. 8 վ. փ. բարեհաօ[սութեամբ] կ. բարեհաօ[սութեամբ], 15 ն. փ. սուրբ կ. սուրբ 4 ն. փ. ընգ կ. ընդ: — եր. 79 ր. 7 վ. փ. տօն է կ. տօնէ, 14 վ. փ. աստուածահրաշտակեամբ կ. աստուածահրաշ տեսեամբ: — եր. 80 ր. 10 վ. փ. առաւեր կ. առաւել, 4 ն. փ. ի կ. ի[մ]: — եր. 87 ր. 4 վ. փ. յերկիից կ. յերկնից: — եր. 88 ր. 1 վ. փ. սպա|սաւորք կ. սպա|սաւորք: — եր. 92 ր. 1 վ. փ. Մեռոնի կ. մեռոնի, 4 վ. փ. Միւռոնի կ. միւռոնի, 7 վ. կ. «Շարական հանդերձ ի յորժամ զգննուին»: Հմմտ. հմր. 4 VIII 12, 14 վ. կցել Հմմտ. հմր. 4 VIII 9: — եր. 95 ր. 13 վ. փ. 198 կ. 196: — եր. 97 ր. 8 վ. փ. Ուրախացան կ. Ուրախացան: — եր. 98 ր. 15 ն. փ. Չինուրութիւնը կ. Չինուրութիւնը կ. Չինուրութիւնը: — եր. 100 ր. 15 վ. փ. Հափօրէն կ. հափօրէն, 6 ն. փ. մի կ. մի': — եր. 103 ր. 1 վ. կցել Հմմտ. հմր. 4 IX: — եր. 104 ր. 2 ն. փ. Աստուածայատնութեան կանոնի կ. Աստուածայատնութեան կանոնից: — եր. 107 ր. 10 վ. փ. Ըզքես կ. Ըզքես [= Ըզքեզ], 3 ն. փ. Սղեկիել կ. Սղեկիել: — եր. 108 ր. 4 վ. փ. իլի կ. իլի [= Իսրայէլի]: — եր. 109 ր. 8 վ. փ. զվարդակետս կ. զվարդապետս: — եր. 110 ր. 6 ն. փ. Կանոնի կ. Կանոնի: — եր. 112 ր. 12 ն. փ. ասէց նոսա կ. ասէց նոսա: — եր. 113 ր. 7 վ. փ. մեծաւեփք կ. մեծ աւեփք, 13 վ. կցել Կզ. էջ 130—131: — եր. 115 ր. 3 ն. փ. Լուսաւորչին կ. Լուսաւորչին: — եր. 117 ր. 7 վ. փ. Ու կ. Որ: — եր. 119 ր. 14 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 I 1բ, 17 վ. փ. Մեռոն կ. մեռոն, 19 վ. փ. Միւռոնի կ. միւռոնի: — եր. 120 ր. 17 վ. փ. տաքեալան կ. առաքեալան: — եր. 122 ր. 12 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 XXV, 22 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 XXIII, 11 ն. փ. երգար|պնի կ. երգար|անի, 10 ն. փ. զրչի կ. զրչի: — եր. 123 ր. 8 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 LIV: — եր. 124 ր. 15 վ. փ. զին. 1832 կ. Վեն. 1831, 17 վ. փ. կանոնի կ. կանոնից: — եր. 125 ր. 11 ն. փ. Որդոյդ կ. Որդոյդ, 8 ն. փ. Հորոյն կ. Հորոյն: — եր. 127 ր. 17 ն. փ. գերեզմանն կ. գերեզմանն: — եր. 128 ր. 17 վ. փ. Եւթնաւուրն կ. Եւթն աւուրն: — եր. 129 ր. 18 ն. փ. Որպես կ. Որպես, 8 ն. փ. բազում ողորմ կ. բազումողորմ, 7/8 ն. փ. Եղաղա-ղութիւն կ. Եղաղա-ղութիւն: — եր. 132 ր. 3 վ. փ. Աստուծոյ կ. Աստուծոյ, 17 վ. փ. Թիֆլիդի կ. Թիֆլիզի, 22 վ. փ. ինչ կ. ինչ: — եր. 133 ր. 2/3 վ. փ. Միւր-դարեանց կ. Միւր-թարեանց: — եր. 134 ր. 8 ն. փ. Բազմավեպ կ. Բազմավեպ: — եր. 135 ր. 12 վ. փ. Եօթներորդ կ. Եօթներորդ, 19 վ. փ. քնեհանգապէս կ. քնդհանգա-

պէս, 7. 5 ն. փ. ֆալուաձֆն կ. ֆալուաձֆներով: — եր. 136 7. 1 ն. փ. սոսա կ. աշապէս: — եր. 137 7. 8 վ. փ. հոգիշխանութեանն կ. հոգ իշխանութեանն, 11 վ. փ. տեանես ուստի կ. տեանե՞ս ուստի, 12 վ. փ. ուր կ. ուր: — եր. 138 7. 16 վ. փ. ընդէր կ. ընդէ՞ր, փ. առանձին կ. առ անձին, 15 ն. փ. զիարդ կ. զիարդ: — եր. 139 7. 17 վ. փ. յաւելն կ. յասելն, 25 վ. փ. Վենտիկ կ. Վենետիկ: — եր. 140 7. 16 վ. փ. սր կ. որ, 4 ն. փ. Պաւղոսի կ. Պաւղոսի, 1 ն. փ. սոսա կ. աշապէս: — եր. 141 7. 5 վ. փ. Կողոնիայ կ. Կողոնիայ, 6 վ. փ. ծիրանէ վաճառ կ. ծիրանէվաճառ, 16 վ. փ. շնորք կ. շնորհք, 10 ն. փ. յասն կ. յասելն, 7 ն. փ. Ոսկերէրանի կ. Ոսկերերանի: — եր. 142 7. 18 վ. փ. առաքեալն կ. առաքեալն, 22 վ. փ. ընդէր կ. ընդէ՞ր: — եր. 143 7. 19 վ. փ. Տիմէ[թեոս] կ. Տիմէ[թեոս], 22 վ. փ. զի ատելի կ. զի ատելի [= զխոտելի]: — եր. 144 7. 4 վ. փ. մաթեմատիկոսութիւնք կ. մատեմատիկոսութիւնք, 11 վ. փ. սոսա կ. աշապէս, 18 վ. փ. մի կ. մի՛, փ. ասաց քաղաքդ կ. ասա ցքաղաքդ, 16 ն. փ. Կեսարացւոց կ. Կեսարացւոյ, 15 ն. փ. պարզապանեալ կ. պարզարանեալ: — եր. 145 7. 1/2 վ. փ. Երկայն մըտութեալ կ. Երկայն-մըտութեալ, 13 վ. փ. Թիմոթէոսի կ. Տիմոթէոսի: — եր. 146 7. 1 վ. փ. Ընդէր կ. ընդէ՞ր, 6 վ. փ. Թիմոթէոսի կ. Զիմոթէոսի, 16/17 վ. փ. յոս-սելն կ. յասելն, 2 ն. փ. յԱտեանի կ. յատեանի: — եր. 147 7. 21 վ. փ. Եպիկկոպոսապէտի կ. Եպիսկոպոսապետի: — եր. 148 7. 1 վ. փ. Պաւղոս կ. Պաւղոս, 2 ն. փ. առնէք իմա կ. առնէ քիմա: — եր. 149 7. 13 ն. փ. Թվականից կ. Թվականին, 10 ն. փ. վարկապետս կ. վարդապետս: — եր. 150 7. 8 վ. փ. III կ. VII, 6 ն. փ. մատենագրութիւնք կ. մատենագրութիւնք, 1/2 ն. փ. Բաղմավեպ կ. Բաղմավէպ: — եր. 151 7. 12 վ. փ. Քրիստոսի կ. Քրիստոսի, 16 ն. փ. Երբ կ. Երգ, 12 ն. փ. Եւզոյ կ. Երգոյ, 11 ն. փ. զրո կ. զոր, 8 ն. փ. քասք կ. փոսք: — եր. 152 7. 7 վ. փ. զեղբոր որդւոյ կ. զեղբորորդւոյ, 6 ն. փ. ամենատուր կ. ամենատուր, 4 ն. փ. սրբայ կ. սրբոյ: — եր. 153 7. 12 ն. փ. ճառերի կ. ճառերից, 6 ն. փ. Երգ կ. Երգ, 4 ն. փ. Տէր Տէրն կ. տէրտէրն: — եր. 154 7. 6 վ. փ. Յօղն կ. Յօղն, 9 վ. փ. սոյ է կ. սոյցէ, 16 վ. փ. նախնեայ կ. նախնեաց, 15/16 ն. փ. Կոռ-տանդինուպոլսի կ. Կոռ-տանդինուպոլսի, 12 ն. փ. ոտրք կ. տուրք: — եր. 155 7. 11 վ. փ. Հոռ[մայեցւոց] կ. Հոռ[մայեցւոց], 18 ն. փ. մի կ. մի՛: — եր. 156 7. 14 վ. փ. Ժողովոյս կ. Ժողովոյս, 17 ն. փ. երեգքսան կ. երեգ քսան, 15 ն. փ. ոտրք կ. տուրք: — եր. 157 7. 2 վ. փ. զմիւս անգամ կ. զմիւսանգամ, 18 ն. փ. էր, բարւոք կ. էր: Բարւոք, 10 ն. փ. վեր առաքեմք կ. վերառաքեմք, 8 ն. փ. վերջին կ. Վերջում: — եր. 159 7. 5 վ. փ. որբոցն կ. սրբոցն, 11 վ. փ. օրհնալ կ. օրհնեալ, 21 վ. փ. արեան առու կ. առեանառու, 4 ն. փ. անասատալիք կ. անասատ ալիք: — եր. 161 7. 6 ն. փ. ըստաղոց ի կ. ըստաղոցի: —

եր. 162 ր. 1 վ. փ. 102,2 կ. 102,3, փ. քարողի կ. քարողից, 14 վ. փ. առկիցէ կ. առ[ա]կիցէ, 1 ն. փ. ղեղբայր կ. ղեղբայր: — եր. 163 ր. 10 վ. փ. ձեղիգայրն կ. ձեղիգայրն [= զՅղիգայրն], 16 ն. փ. փափա կ. փոփա, 15 ն. փ. աղգէ կ. աղգ է: — եր. 167 ր. 10 ն. փ. morgenländischen կ. morgenländischen: — եր. 168 ր. 11 վ. փ. 'Αρχαιολογία կ. 'Αρχαιολογία: — եր. 169 ր. 6 վ. փ. Սոփեստ կ. սոփեստ, 10 վ. փ. մեր առաքի կ. մեր առաքի [= վերառաքի], 12/13 վ. փ. վի|պա-տանի կ. վի|պա-սանի, 7 ն. փ. ղԱստուծոյ կ. ղԱստուծոյ: — եր. 170 ր. 8 վ. փ. կամիր կ. կարմիր, 1 ն. փ. պապային կ. Պապային: — եր. 171 ր. 14 վ. փ. մի կ. մի', 16 ն. փ. ղարողից կ. քարողից: — եր. 173 ր. 11 վ. փ. զինչ կ. ղի՞նչ, փ. ուր կ. ու՞ր: — եր. 174 ր. 10 վ. փ. պատմութիւն կ. պատմութիւնը, 9 ն. փ. կենսազրութիւնը կ. կենսազրութիւնը: — եր. 177 ր. 5 վ. փ. ինքնագա կ. ինքնագա [= ինքնակալն], 6 վ. փ. սուրբ կ. սուրբ: — եր. 178 ր. 18 վ. փ. Կար. կ. Գար.: — եր. 179 ր. 2 վ. փ. սուրբ կ. սուրբ, 3 վ. փ. արտութեան կ. արտութեան [= սրբո-մտութեամբ], 15 վ. փ. Կար. կ. Գար., 11/12 ն. փ. մատե-նադարնի կ. մատե-նապարանին: — եր. 180 ր. 5 վ. փ. քարողի կ. քարողից: — եր. 182 ր. 2 վ. փ. յոչ էից կ. յոչէից: — եր. 183 ր. 2 ն. փ. միմիայն կ. մի միայն: — եր. 184 ր. 5 վ. փ. տեմենակի կ. տեմենկի: — եր. 190 ր. 4 վ. փ. կտմիմ կ. կամիմ, փ. մարտիրոսա- կ. մարտիրոսանալ: — եր. 193 ր. 9/10 վ. ԳՅՈՂ Ախմար [sba pbrp 131a, համ. 21]: հանել: — եր. 194 ր. 16 ն. փ. պղծալի կ. պղծալի: — եր. 196 ր. 4 վ. փ. երկուս կ. երկուս, 1 ն. փ. Արծրունի կ. Արծրունու: — եր. 197 ր. 1/2 վ. փ. պա-սառփաններից կ. պա-տառփաններից: — եր. 200 ր. 2 վ. փ. առ հօստչեա կ. առհօստչեա, 18 վ. փ. Ախմար կ. ախմար: — եր. 201 ր. 15 վ. փ. այլ ազգ կ. այլազգ, 5 ն. փ. արտաքսելան էր կ. արտաքս ե-լանէր: — եր. 203 ր. 12/13 վ. փ. ապա(ր)չարու-թեան կ. ապա(ր)չ[ա]ա-րութեան: — եր. 206 ր. 6 վ. փ. Konstitutionen կ. Kanones: — եր. 206 ր. 7 ն. փ. die Kirchengrade կ. das Sanktus: — եր. 208 ր. 12 վ. փ. Athanagines կ. Athenogines: — եր. 214 ր. 9 ն. փ. den Reden կ. dem Hexaemeron: — եր. 215 ր. 13 վ. փ. deinem կ. deinen, 5 ն. փ. Ge- schiechte կ. Geschichte: — եր. 220 ր. 13 վ. փ. Աւարունի կ. Աւա-րունի, 5/6 ն. փ. Ժամանազրա-կան կ. Ժամանակազրա-կան: — եր. 221 ր. 9 վ. փ. Աստուծայանութեան կ. Աստուծայանութեան, 8 ն. փ. աւագ կ. աւագ, 6 ն. փ. աւագ օրհնութեանց կանոն կ. աւագ օրհնու-թիւններ, 5 ն. փ. Արիսակես կ. Արիսակես: — եր. 223 ր. 6 ն. փ. Կոկիսոնու կ. Կոկիսոնի: — եր. 224 ր. 8 վ. Էթէ Դարանայի (ձեռ. «Դարանաղու») գաւառ 36: — եր. 227 ր. 11 վ. փ. քաջվերաց կ. խաջ-վերաց: — եր. 228 ր. 3 վ. փ. ծողիպարդի կ. ծողիպարդի, 4 ն. փ. Կոստանդնուպոլիս կ. Կոստանդնուպոլիս: — եր. 229 ր. 16 վ. փ. գէմ կ.

դէմ: — եր. 231 Գ. 8 ն. փ. տնունով և. տնունով: — եր. 233 Գ. 8 վ.
փ. Մանդակունոյ և. Մանդակունու: — եր. 235 Գ. 15 վ. փ. զրֆից և.
զրֆից: — եր. 236 Գ. 7 վ. փ. Աղուենի և. Աղուէնի: — եր. 237 Գ. 19 ն.
փ. Սանդուխտ և. Սանդուխտ, 11 ն. փ. աշակերդ և. աշակերտ: — եր.
344 Գ. 11 վ. ԿԵԼ Daranalikh, Gau in der Provinz Hocharmenien 36:

ՀԱՄԱՐ 1.

ԹԵՐԹ 243 [4—287. առաջին երեք թերթերը պակաս են]։ [դասարկ 219բ, 220ա—223բ, 275ա]։ թերթ 224 դուրս է հանուած, 8-րդ եւ 9-րդ թերթերի միջից մինը պակաս է։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 17,7 × 14 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւրը 14,5 × 4,5 սմ.]։ — ՏՈՂ 25 [նախ կապարով ուղղահայեաց գծուած, ապա մասամբ փերուած]։ — ՆԻՒԹ քուղթ, դեղնագոյն, ոլորկ։ — ԳԻՐ ցօցազիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր, իբեւ զարդագիր կարմիր եւ կապոյտ 10ա, 11ա, 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 70բ, 71ա, 75բ, 82բ, 83բ, 104ա, 105բ, 109բ, 112ա, 116ա, 119ա, 124բ, 127ա, 131բ, 137բ, 138բ, 139բ, 141բ, 146բ, 151բ, 156բ, 159ա, 170բ, 172բ, 174բ, 176բ, 177բ, 179ա, 181ա, 186բ, 190բ, 193բ, 197ա, 197բ, 201ա, 202բ, 204բ, 205բ, 208ա, 212բ, 218ա, 225ա, 226ա եւ 233բ։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միւս։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԹ կարմիր եւ կապոյտ 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 70բ, 71ա, 75բ, 82բ, 83բ, 104ա, 105բ, 109բ, 112ա, 116ա, 119ա, 124բ, 127ա, 131բ, 137բ, 138բ, 139բ, 141բ, 146բ, 151բ, 156բ, 159ա, 170բ, 172բ, 174բ, 176բ, 177բ, 179ա, 181ա, 186բ, 190բ, 193բ, 197բ, 202բ, 204բ, 205բ 208ա, 212բ, 218ա, 225ա եւ 233բ։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԹ կարմիր եւ կապոյտ 11ա, 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 75բ, 105բ, 225ա եւ 233բ։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ։ — ԹՈՒԱԿԱՆ ՌԶԸ = 1639։ — ՏԵՂ Յուսօզ = Թեփրսաղ, սեւ III։ — ԳՐԻԶ, Կիրակոս, սեւ III։ — ԿԱԶՄՈՂ եւ ԾԱՂԿՈՂ անյայտ։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 269բ—270բ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ կնիքներ 11ա, 219ա, 225ա, 270ա։ — ՎԻՃԱԿ վաս, կազմից ելած, կազմի մէկ թախսակը կոտրուած, թերթ 44 եւ 45 պասառոտած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ի Ր Ք

Հմտ. Յակովբոս Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւթարեանց Ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 268—275, 649—657, Գաբ. Զարդհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց, Վիեննայ 1889, էջ 489—500։

Լ. 1. Թ. 4ա—8բբ [առաջին երեք թերթերը պակաս են]՝ Նիւթերի ցանկի մի հատուած, հմր. լր—ճիւղ։ Իւրաքանչիւր նիւթից յետոյ

նշանակած թուերը ցոյց են տալիս այն կանոնների շարքն ինքնապէս համարները, ուր նոյն նիւթերի մասին է խօսուում: Սկ.՝ « թից եւ ոչ ընդունել զնոցա մկրտութիւնն ժէ. ժը. խդ. հէ. հը. ճհ. մլբ. մձբ. մձէ. յլ. յձբ. նկէ. չլդ. ջխը. ջծ. ոճ. զա. լգ. Զբանադրեալ եպիսկոպոսի զքահանայի կամ զՅական [= զայնարական] աշխուժ չլուծանել եւ ոչ ընդունել զնոսա. խե. խդ. » եւն.՝ ՎՋ.՝ մկա. Զփոքրել կնոջ զհերս եւ ա » :

2. Թ. 9աա — 21բ՝ Վարդապետութիւն առաքելոց, թարգմանութիւն ասորերէն բնագործից :

Հմմտ. Ե. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոդաւորաւի եւ Կանոնք Ագգէի, Վիեննա 1896, էջ 273—358. Ծիւն Աւարայրի, Հանգէտ աղագիւն, բանասիրական եւ մտաւոր լուսաւորութեան, Կոստանդնուպօլիս, 1867, էջ 131—136, 153—167. Սոխակ, 1888, էջ 258—261, 374—378, 421—425, 436—441. Ancient syriac documents relative to the earliest establishment of Christianity in Edessa and the neighbouring countries, ed. by W. Cureton, with a preface by W. Wright, London 1864, p. 24—35. Reliquiae juris ecclesiastici antiquissimae, syr. primus ed. A. P. de Lagarde, Lipsiae 1856, I 32—44. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio, e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 1 p. 169—175.

- ա. Թ. 9աա — 10աբ՝ յառաջաբանի վերջը [Թ. 8ի եւ 9ի մէջ մէկը պակաս է] : Հատուածի սկիզբը՝ « շնորհելով նոցա զաստիճան քահանայութեան. եւ իբրեւ ընկալան նոքա զպարգեւս մեծի երկցութեանն պատուէր առեալ » եւն. :

- բ. Թ. 10աբ — 10բ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Գլուխք եւ թիւք համաւրէն կանոնական ասացուած առաքելական կանոնիս : Գլուխք իդ. » :

Հմմտ. Ե. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոդաւորաւի եւ Կանոնք Ագգէի, Վիեննա 1896, էջ 246—247 :

- գ. Թ. 11ա — 17ա՝ կանոններ, շարքն ինքնապէս հմբ.՝ ա — լդ :

Հմմտ. հմբ. 4, 3 :

Վնգ.՝ « Կանոնք եւ սահմանք, զոր եղին աշակերտքն Քրիստոսի ի սուրբ յեկեղեցիս յետ վերանալոյն] Տեառն ժողովեալք ի վերնատունն. այս են կարգաւ » : Սկ.՝ « Կարգեցին առաքելքն եւ եղին հասցատուքեանք եթէ յորժամ յաղաթս կան եւ երկիր պազանեն Աստուածութեանն՝ ընդ յարեւելս կացցեն ըստ այնմ, զոր ասաց փրկիչն եթէ որպէս փայլակն . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « առանց ամենայն ընտանութեան մարմնոյ իւրոյ մի՛ մերձեացի շնութեանք կամ ամուսնութեանք. մինչեւ ի չորրորդ զարմն չունի ի յսանութիւն առնել » :

դ. Թ. 17ա — 21բ՝ վերջաբան՝

ա. Թ. 17ա — 19բ՝ պատմական մաս. կանոնների շարունակաց հմր.՝ լե. հմմտ. հմր. 4, 3բ: Սկ.՝ « Եւ արդ զայս ամենայն զոր ինչ կարգեցին առաքելքն՝ ոչ թէ անձանց իւրեանց միայն կարգեցին, այլ եւ այնպիկ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . կարգեցան կացին քահանայապետք գլուխք եւ առաջնորդք քարոզել եւ աւետարանել եւ ուսուցանել զամենայն տիեզերս, որպէս եւ հրամայեաց նոցա Տէր առաջնորդութեամբ Հոգոյն սրբոյ »:

բ. Թ. 19բ — 21բ՝ աշխարհացուցակ, ա — Ժ: Սկ.՝ « ա. Ընկալաւ ձեռնադրութիւն Երուսաղէմ եւ ամենայն հին (= աշխարհն) Պաղեստինացւոց եւ Սամարացւոց եւ Փղշտացիք եւ զաւառն Արաբացւոց Փիւնիկէ եւ բնակիչք Կեսարոս ի Յակոբոս առաքելոյ, որ եղեւ հրամանատար եւ առաջնորդ եկեղեցւոյ [յոր Երուսաղէմ՝ որ յինեցաւ Սիոնի: բ. Ընկալաւ ձեռնադրութիւն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զՏէրն մեր զՅիսուս Քրիստոս եւ զամենաուսոց զմխիթարիչ եւ զառաջնորդն ամենայնի զսուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն »:

3. Թ. 21բ — 30ա՝ Երկրորդ — Կղեմէոի, Հռոմայ հայրապետի — առաքելական կանոնները:

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta I, Romae 1864, p. 8—36. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita X, Romae 1838, I p. 8—27. Reliquiae juris ecclesiastici antiquissimae, syr. primus ed. A. P. de Lagarde, Lipsiae 1856, II p. 20—35, 44 seq. P. de Lagarde, Aegyptiaca, Goettingae 1883, p. 209—291. H. Tattam, The apostolical constitutions or canons of the apostels in coptic, with an english translation, London 1848. U. Bouriant, Les canons apostoliques de Clément de Rome. Traduction en dialecte thébain, d'après un manuscrit de la bibliothèque du patriarche Jacobite du Caire [Recueil de travaux relatifs à la philologie et à l'archéologie égyptiennes et assyriennes, publ. sous la direction de G. Maspero, V, VI] C. I. Hefele, Concillengeschichte², 1873, I p. 800—827. W. Fell, Canones apostolorum aethiopice, Lipsiae 1871.

ա. Թ. 21բ — 23ա՝ ցանկ: Վնգ.՝ « Երկրորդ առաքելական կանոնիս գլուխք ձե »:

բ. Թ. 23ա — 30ա՝ կանոններ, շարունակաց հմր.՝ լե — ճժԹ: Վնգ.՝ « Սահմանք եւ կանոնք սուրբ առաքելացն ի ձեռն Կղեմայ առաքելաւ հեթանոսաց: Կանոնք երկրորդ առաքելականք »: Սկ.՝ « ա. Եպիսկոպոս ձեռնադրեսցի բ. եպիսկոպոսաց կամ երէց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զպտուհան վասն ոչ լսելոյ ըստ արժանոյն վըտանգեալք, այժմ եւ միշտ »:

4. Թ. 30բ — 35ա — Թագէոս առաքեալի կանոնները :

Հմմտ. Գոր. Զորգհանեւեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց, Վենետիկ 1889, էջ 468—469. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն առաքելոց, Թուղթ Կողբատոսի ե կանոնք Ադդէի, Վիեննա 1896, էջ 131—150, 392—425. Արէլ Միթթարեան, Գաղմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 9—18:

ա. Թ. 30բ — Ներածութիւն՝ « Սահմանք կանոնաց սրբոյն Թագէոսի ի քաղաքն Ուռհայ ի լուսաւորել զնոսայ: Յորժամ լուսաւորեցաւ քաղաքն մկրտութեամբ, ձեռնադրեցաւ եպիսկոպոսունս, քահանայս եւ տարկաւագունս եւ հաստատեցաւ վարդապետ եւ աւրէնս ուսոյցս. եւ եղեւ հաստատութիւն եկեղեցոյ եւ սեղանոյ Աստուծոյ սկսան հաղթանել զնայ զամենայն կարգաւորութիւնս եկեղեցոյ եւ զամենայն կրօնսն քրիստոնէից եւ նա պատուիրեաց նոցա ըստ հրամանի փրկչին եւ Աստուծոյ »:

բ. Թ. 30բ — 34բ — կանոններ, շարունակաց հմր.՝ ճի — ճծգ: Վնդ.՝ « Հարցումն առաջին թէ Ծ [= Ժրպէս] պարտ է եպիսկոպոսին կալ ի տեւչութեան: Սկ.՝ « Այլ եպիսկոպոս եղիցի անարատ պարկեշտ ուսուցաւդ մի՛ արծաթասէր, մի՛ կերող, մի՛ արբեցող . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զոր զրեաց Մովսէս հրամանաւ Աստուծոյ, իջցէ անէծք ի վերայ նորս եւ եղիցի նզովեալ ի կեանս եւ ի մահս »:

գ. Թ. 34բ — 35ա — վերջաբան՝ « Եւ իբրեւ կատարեաց զայս տուրք առաքեալն Թագէոս ասէ ցփոզովորդն. Հարք եւ եղբարք, որ Տեառն ետուք զանձինս, այս ձեզ յինէն աւրէնք եւ այլոց, որ յետ ձեզ լինելոց են. արդ հաստատուն կացէք, ի Տէր սիրելիք, ամենայնի, զոր լուարուք յինէն, մի՛ անցանէք ընդ սահմանս ըստ այսմիկ, զի բարի լինիցի ձեզ, եւ երկայնակեացք իցէք, եւ եղիցի ձեզ յիշատակ բանս այս. եւ մի՛ մոռանայք յաղաւթս ձեր: Եւ զայլ կարգաւորութիւնն ուսուցէ զէզ [= ձեզ] Աղլիէ, զամենայն զոր լուսաւ յինէն ըստ կարգին, զոր կարգեցին եղբարք՝ առաքեալ[ք] Տեառն, պահես[ջիք խաղաղութիւն ի փորձանաց չարին, խաղաղութիւն քիւն ք [= ընդ] ձեզ: Զայս աւրինադրութիւնս եւ Զաքարիայ աշակերտ Թաթէոսի առաքելոյ գրեցի որպէս լուայ ի նմանէ՝ ամենայն հաւատացեւոցն Քրիստոսի »:

5. ա. Թ. 35ա — 35բ — կանոնք Տեառն Փիլիպպոսի առաքելոյ: Յազազս քառասունն ունելոյ՝ երիս միանգամ արժան է եւ այլ ոչ հրամայեմք . . . » եւն.: Վջ.՝ « Իսկ եթէ յազազս աղքատութեան պակասեացէ քան զխր [= զքառասունը], երկդրամեան հաւանութեամբ քահանային այժմն է »:

բ. Թ. 35աբ — 36աա՝ « Նորին կանոն գլուխ Ը. » : Կանոնների չար-
ընթաց հմբ.՝ ճծդ — ճկ : Սկ.՝ « Կին եթէ ամուլ դիպեացի ան-
գիտաբար ամուսնանալով, անմեղք են, մի՛ որոշեսցին. իսկ զոր
յայլոց արանց փորձեալ իցէ եւ յետոյ այլք առնուն . . . » եւն. :
Վջ.՝ « . . . դնելով սահմանական կարգացն, նզովեալ եղիցի » :

6. Թ. 36աա — 39աա՝ առաքեալներին հետեւող հայրերի կանոնները :

ա. Թ. 36աա — 36բա՝ « Կանոնք հարանց հետեւողաց յետ առա-
քելոյ, գլուխ ունի իդ . . . » եւն. : Ճանկ :

բ. Թ. 36բա — 39աա՝ « Գլուխք կանոնիս հարանց սրբոց իդ. » չար-
ընթաց հմբ.՝ ճկա — ճձդ : Սկ.՝ « ա. Եթէ հեղձուցանէ ոք զտղայ
իբրեւ զխեղ կամ ի շնութեան զայն կամաւ արարեալ, փոխանակ
մեոցի, զի որպիս ոչ է հնար ի վերայ կացուցանել . . . » եւն. :
Վջ.՝ « Մա|կաբայեցիք Սիրաք եւ կալջիկ [=կալջիք] առ ի խրատել
զմանկու|նս ձեր » :

7. Թ. 39աա — 43բբ՝ Անկիւրիայի ժողովի կանոնները :

Հմտ. R. B. Backham, The text of the canons of Ancyra [Studia biblica
et ecclesiastica III p. 139—216]. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum
historia et monumenta I, Romae 1864, p. 441—448. C. J. Hefele, Concilien-
geschichte² 1873, I 219—251. Analecta sacra Spicilegio Solesmensi pa-
rata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 221—223, 449—451 :

ա. Թ. 39աա — 39բա՝ « Անկիւրիայ կանոնիս գլուխք ի. » : Ճանկ :

բ. Թ. 39բա — 39բբ ներածութիւն՝ « Այս կանոնքս նախ են քան
որ կարգեցան ի Նիկիայ : Քանզի որ ի Նիկիայ կարգեցան յառա-
ջագոյն կարգեցան վասն սաստիկ եւ մեծ ժողովոյն ի Նիկիայ քա-
ղաք. քանիք ուստէք ժողովեցան յԱնկուրիայ, նոցին [անուա]մբ
կարգեալ են ի գորի աստ. Մարկեղոս՝ յԱնկիւրէ. Ուր-
տալիոս՝ յԱնտիոքէ. Բարսեղ եւս յԱմասիէ. Փաղագղ-
փոս յՈւղիպաււսէ, եւ Ստորիդոս ի Նիկիամիդէ. Պետրոս
ի Կոնէ [=Իկոնէ], Նունէ քսիոս ի Լաւողիկէ. Սերգիանոս
յԱնտի[ոքէ] Պիսիգացուց : Արդ գումարել յԱնկուրիայ միահամուռ
ժողովելոցն ուղղափառացն առ ի քակտումն Լիկիանու ամբարշտու-
թեան, որ ի զոհս կոոց բռնադատէր զերիցունս : Կարգեցին ըստ
յանցանացն սահման ապաշխարութեան ի գլուխ կա|նոն, որ են այս » :

գ. Թ. 39բբ — 43գգ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ.՝ ճձն — մդ : Սկ.՝
« Վասն երկացանց որք ի բռնութենէ հեթանոսաց մինչեւ ի տան-
ջանս ածեալ եւ մահ սպառնալ եւ նոքս ան|երկիւղին զոհեցին . . . »
եւն. : Վջ.՝ « Բայց, օծումն քահանայութեան մի՛ մերձեացին, այլ

վասն կուսանաց որ մերձեացին առ ոմանս իբրեւ քեռք, զայնպիսին խափանեցաք զի մի՛ եւս լինիցին» :

8. Թ. 43բբ — 49աբ՝ Նիկիական ժողովի կանոնները :

Հմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 427—437. Hefele, Conciliengeschichte², 1873, I, 376—431. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 224—233, 451—458 :

ա. Թ. 43բբ — 44աա՝ ցանկ: Վնգ.՝ «Դնի կանոնս Եկեղեցականք գլուխս ի.» :

բ. Թ. 44աբ — 44բբ՝ ներածութեւն: Վնգ. ի սկիզբն է՝ «Կանոնք եւ սահմանք որ եղան ի սուրբ կաթողիկէ եկեղեցւոյ . . . » Հետեւեալը պակաս է. տե՛ս վերոյիշեալ տեղեկութիւնը: Վջ.՝ « . . . եւս բութիւն գլխաւ դաք առաջնորդք աւրէնք ուսոյցք կարգի ժողովրդեանն յժը եպիսկոպոսք, որով լուացան սրբեցին ի նեխեալ եւ ի փտեալ վիրացն եւ թեթեւացուցին ի ծանրաբեռն մեղաց ի ձեռն ապաշխարութեան բազմադիմի եւ ազգի աղգի մեղացն գործելոցն » :

գ. Թ. 44բբ — 48բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ.՝ մե — միե: Սկ.՝ «Վասն այնպիկ ոյք կարիցեն համաւք զերկրաւ որիս անդամաց . . . » եւն.՝ վջ.՝ « . . . պահել զկարգն, զոր ինչ եղ սուրբ ժողովն. զաղաւթան մատուցեն Տեստն ամենայն երկիր » :

դ. Թ. 48բբ — 49աբ՝ «Կոստանդիանոսի թագաւորի առ եպիսկոպոսս եւ առ ժողովուրդս: Զի չարաց եւ ամբարշտութեանց լծակից եղեւ (յ)Արթոս, յիբաւի զնոյն պատուհասնոցին անարգանաւք իրենցէ, որպէս եւ այժմ Պորփիր, որ առաջնապաշտութեան թշնամին եւ աւրէնսդրութեան անօրէնութեանը վասն պաշտանէից հաստատուաց, ըստ արժանի գիւտի զ(հ)ատուցումն [հմտ. Տաշեան, Յուդակ հայերէն ձերագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, եջ 269] չարեաց իւրոց եւ աշխատի եւս զի նախատեղի իցէ, եւս որ զալոց ժամանակքն իցեն զի առաւելապէս եւս լիցի չաւրաչար եւ հայհոյեալ կոփօք եւ ապահանեացին, որ ի նմանէ ամբարշտութեան աւրէնսդրութիւն: Այսպէս եւ կան ումանք ոյք հաւասար են կամաց նորա, զի Մանէացի կոչին, զի ումէք բարուց ելեալ են զնոցին եւ զանուանս ունին եւ վասն այսորիկ, թէ առ ումէք զիրք Արիոսի կեցեալ իցէ եւ զտանիցէ զայնպիսին, հրով այրեացեն, զի ոչ միայն վարդապետութիւն նորա ապահանեալ կորիցէ, այլ եւ զի ամենեւին յիշատակ նորա մի՛ գասնիցէ. այլ զաշխոյս յայտնապէս հրաման տամ, զի թէ առ ումէք զիրք (յ)Արիոսի եղեալ կամ կարդացեալ իցէ եւ տեսանիցի առ

ումէք եւ կամ թագոյց եւ ոչ առ ետեղի կրակ մերձեցոյց եւ կամ ոչ վասննաց այրելով, այնպիսին մահու մեռցի, ապայ թէ ի նմին ժամանակի այլք եւս գտցեն, պատիժ այս լիցի գլուխ, զոր մտացին նոյնպէս վաղջանեացին ի կենաց իւրեանց: Գլուխ հաւատոյն ժողովուրն Նիկիայ, յիշխանութիւն Պօղոսի եւ Յուլիանոսի փառաւորաց՝ եւ լուսաւորաց յամաց յԱղէկսանդրի ոլզ. յամեանն մարերի, իբրեւ ժիւ. էր ամսոյն, յառաջ քան զժգն կաղանդին յուն-վարի [ի] Նիկիայ մայրաքաղաքացն Բիւթանացւոց եղաւ հաւատաւ Հաւատամք ի մի Աստուծո հայր: Այս են հաւատք զոր եղին առիւր հայրքն յառաջ վասն Արիոսի հայհոյութեանն յասելն թէ արարած է որդին Աստուծոյ եւ վասն ամենայն հերձուածողացն Սաբէլի, Փոտիանոսի եւ Պօղոսի Սամաստացոյն, եւ Մանէացոյ եւ Վազենտինացւոց եւ Մարկինացոց եւ վասն ամենայն հերձուածողացն որք յարեան ի վերայ կաթողիկէ եւ առաքելական եկեղեցոյ, զորս դատապարտեցին ի Նիկիայ քաղաքին, իբրեւ ժողովեալ էին եպիսկոպոսք յծր., որաց անուանք ըստ իւրաքանչիւր իշխանութեան գրեալ է, որ չէ դժուար յայ(յ)տնել»:

9. Թ. 49բ — 53բ՝ Նիկիայի եւ ուրիշ ժողովների, օրինակ Անկիւրիայի, Նեոկեսարիայի, Կոստանդնուպօլսի եւ Եփեսոսի որոշումների մի խառնուրդ: Կանոնների չարքնութաց հմր.՝ միզ — ժլթ., Վնգ.՝ «Կանոնք երկրորդ նիկիականք, զոր եղին յժր եպիսկոպոսքն կրկնաբանեալ կարճ ի կարճոյ»:
Սկ.՝ «Ոչ է պարտ զիճատելալն եւ զներքինիս արարեալ զինքեանս ի վիճակի քահանայութեան յառաջ ածել: Ոչ է պարտ զհեթանոսաց . . . » եւն.: Վջ.՝ «Իսկ կատարիչք սահմանի կանոնացս աւրհեալք եղիցին»:

10. Թ. 54ա — 55բ՝ Սբ. Գրիգորի կանոնները: Շարքնութաց հմր.՝ յի — յկթ:

Հմմտ. Աբէլ Միքիթարեան, Գոտմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 20—24; Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, էջ 269—270;

ա. Թ. «Կանոնք սրբոյն Գրիգորի առաքելոյ Հայոց, գլուխ է: Սկ.՝ «Քահանայ որ ի մեզս զառածեալ է, ժ. ամ ապալխարեացէ ջերմեռանդ սրտիւ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ եպիսկոպոսն տեղէ զվարսն եւ որպէս կամի մարդասիրեացէ »:

11. Թ. 55բ — 57ա՝ Աթանասի կանոնները:

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historiae et monumenta,

I, Romae 1864, p. 630—643. [Responsa canonica Timothei Alexandriae episcopi & Alia ejusdem Timothei diversa capitula].

ա. Թ. 55աբ — 57աա՝ « Կանոնք Աթանասի, գլխուք ձէ »: Ճանկ:

բ. Թ. 57աբ — 57աբ՝ ներածութիւն՝ « Ի ժամանակին յայնմիկ երեւեցաւ այր մի Գորգիոս անուն արիոս [= արիանոս] ի Կապադովիայ, եւ հասեալ յԱղէկսանդրիայ յփոթէր եւ շալոթէր զքաղաքն եւ անաւրէն իշխանք քաղաքին, որ մերժեալ է յեկեղեցոյ երանելին Աթանաս, ձեռնտու լինէին յազանդոյն եւ յարուցեալ ամբոյս սաստիկ ի վերայ սրբոյն Աթանասի հալածական առնէին ի հայրապետական աթոռոյն. սակայն մեծ մասն քաղաքին դիմադարձ լինէին աղանդոյն: Իսկ ամբարշտ Գորգիոս մեծամեծ իշխանաւն դասիւ ժողովեալ ի հռչակաւոր քաղաքն Սելեւիայ զհայնոյութիւն Արիոսի հաստատէր [= հաստատէր]: Իսկ երանելին Աթանաս յորդարուի արտասուաւք զոչէր առ Աստուծոյ սալտարութեամբ սրբոյ ճշնաւորաց եւ բազում միայնակերաց, որոց ի միջի բնակէր սուրբն եւ վաղվաղակի բառնայր ի միջոյ: Իսկ սուրբն Աթանաս դառնայր յաթոռն իւր եւ լուսաւոր վարդապետութեամբն իւրով ամէր զմոլորեալսն ի հաւաքոյ ճշմարտութիւնն, աւանդելով եկեղեցւոյ զբանս պիտանիս հարցական եւ պատասխանական »:

գ. Թ. 57բբ — 67բբ՝ « Բանկ [= Բանք] կանոնականք: ա. Եթէ մանուկ երախայ կամարեալ իցէ եւ դիպիցի, թէ յորժամ պատարագն մատուցանի, եւ անգիտանալով հաղորդեսցի, զինչ պարտ իցէ առնել վասն նորոյ: Պատասխանի: Մկրտել պարտ է Ծ [= որպէս] կոչեցեալ [Ս]Աստուծոյ » եւն.: Վջ.՝ « ... իշխանութիւն լիցի ի վերայ կամաց իւրոց անայր միաւրոյ. եւ սայ թէ ոչ ունիցի ժոյժ, ինքն գիտասցէ զինչ կամեսցի արասցէ »: Շարունթաց հմբ. յկթ — նծգ:

12. Թ. 67բբ — 70աբ՝ Երուսաղէմի Մակար հայրապետի Վրթանէսին եւ Հայերին ուղղած կանոնական թուղթը: Կանոններ շարունթաց հմբ.՝ նծդ — նկդ:

Հմտ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 270—272: Գիրք Թղթոց, Թիթլ. 1901, էջ 407—412:

ա. Թ. 67բբ՝ ներածութիւն՝ « Այլ վասն երդման ասեմ քեզ քահանայ, [այդ երդիցի՝ ուր կարճումն մեղաց է եւ կարի կալիք իցեն եւ վստահ իցէ յարդար[ս]ութիւն եւ զայն արդար երդնուցու զի քահանայից ամենեւին չէ պարտ երդնուլ »:

բ. Թ. 67բբ — 69բբ՝ կանոններ: Սկ.՝ « Հարցումն թէ արժան իցէ տարկաւագից մըկրտութիւն առնել կատարեալ իցէ խորհուրդն, զի-

տութիւն լիցի քրիստոսասէր եղբայրութեան ձերոյ, զի եպիսկոպոսաց եւ քահանայից միայն է իշխանութիւնս այս եւ տարկաւագի . . . » եւն. : — Թ. 68բ Եւն.՝ « Սա Մակարիոս, արքեպիսկոպոս տուր քաղաքիս Երուսաղէմի, աւանդեմ զկանոնադրութիւնս այս ձեզ ուսեալ առաքելոց պատմութեանց եւ աւանդութեանր հարցն առ մեզ հաստատեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի մի ընդ միմեանս ելանելով եզծցեն կարգն, այլ իւրաքանչիւր կայանի անարատ մնացէ » :

գ. Թ. 69բ — 70ա՝ վերջաբան՝ « Ջայս աւանդեմ ձեզ պատուիրան հաւատոյ եւ կարգ եկեղեցոյ ըստ խնդրոյ տալ աղաչանաց ձերոց. եւ նզովեմք ի վերայ այսոցիկ զայլաձեւն խորհեցեալս. զի միմեանց ընկալեալ ձեռնադրութեանր զչնորն՝ ոչ բեւրեմք պակասութիւն եւ միապատիւ ոչ իրաւունս վարկանիմք զկարգեալն ուղղապէս եկեղեցոյ, եւ զփառամով անձինս կշտամբեմք, որք խորհին հակառակ, որպէս պատմեալ եղեւ մեզ զՏուրա [= զՏուրգեա] Բասանու եւ Բագրեւանդա եպիսկոպոսէն, [ո]ր սակաւութեւ ընդ արիւնոսն միաբանեալ է եւ դարձեալ խղճեալ, արդ եւ այլ եւս յանդգնագոյնս խորհի՝ եպիսկոպոս միայն աթոռաւ եւ ընդ արքեպիսկոպոսին ինքեամբ անձին տա պատիւ, զոր չէ արժան ընդունել. զի ոչ հայրքն աւանդեցին այնպիսի ինչ հակառակութիւնս յեկեղեցիս մուծանել եւ անոյայելուչ համարել հաւատարմնչեւ կոչմամբ ի պատիւ աթոռոյն ժամանեցէ : Եւ արդ պարտ է զայն պիսին քաղցրութեանր ի հրնազանդութիւն կոչել, եւ եթէ ի նոյնս մնացէ խորչել իբրեւ յաւարէ : Ողջոյն տան ձեզ ամենայն եկեղեցիս : Ողջոյն լերութիւն Տերն հաստատուն հաւատով » :

13. Թ. 70ա — 71ա՝ Կոստանդինուպոլսի երկրորդ ժողովի կանոնները :

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 507—512. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², 1873, II p. 14—28,

ա. Թ. 70ա 4—14՝ ցանկ՝ « Կոստանդինուպոլսի տուր ժողովոյն եւ կանոնին զլուսի գ. ա. Յաղագս զնիկիական հաւատոյ հաստատուն պահել : բ. Յաղագս երթալ եպիսկոպոսին յիւրմէ վիճակէն յայլ եւ չըփոթել : գ. Յաղագս լուծանելոյ զՄաքսիմոս, եւ որք ի նմանէ ձեռնադրեալք են » :

բ. Թ. 70ա 15—70բ՝ ներածութիւն՝ « Յետ որոյ բազում աւուրց թագաւորութեանց մեծի Քէոզոսի աստուածասէր թագաւորի երեւեցաւ այր մի Մակեդոն անուն, որ հայհոյէր զՀոգին սուրբ,

եւ ոչ ի Հաւր եւ Որդոյ յէութենէ ասէր, այլ աւտար եղութենէ. վասն որոյ ժողովին ի Կոստանդինուպօլիս ճծ. եպիսկոպոսք դատապարտեցին զնայ եւ հոգէ մարտ կոչեցին »:

դ. Թ. 70բ — 71ա՝ *Կանոններ, չարընթաց հմր.՝ նկե — նկէ:* Սկ.՝ « Եւ սահմանեցին բանս գլուխս գ: Ոչ խոտորել զհաւատս սուրբ հարցն, որք ի Նիկիայ ժողովեցան » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ ոչ, որք ի նմանէ ձեռնադրեցան, յոր եւ իցէ յաստիճան վիճակի. ամենայն որ ինչ ի նայ եւ որ նովաւ եղեն անհաստատուն եղեալ »:

14. Թ. 71ա — 74բ՝ Գրիգոր Նազիւրիանցացու Կանոններու ուղղափառ հաւատոյ մասին: Շարընթաց հմր.՝ *նկը — նծթ:*

Հմմտ. Գար. Զարգհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 355:

Վնգ.՝ « Սահմանք Կանոնադրութեան երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Անձխանձու եպիսկոպոսին՝ յաղագս ուղղափառ հաւատոյ, իբ: » Սկ.՝ « Աշակերտեալք սրբութեան հաւատոյ, դաւանողք սուրբ ուխտի եւ քարոզիչք ճշմարտութեան, որք զբանին զիջումն ուղղափառութեանը . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . իսկ խոհակերքն միմեանց արուամուլքն հեռացին ի միմեանց տարաբնակութեանը, զի մի արմատ դառնութեան ի վեր երեւեալ »:

15. Թ. 74բ — 82բ՝ Բարսեղ Կեսարացու գիրք Կանոնական առ Ակակիոս:

Հմմտ. Գար. Զարգհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վենետիկ 1889, էջ 339:

ա. Թ. 74բ — 75բ՝ ցանկ: Վնգ.՝ « Կանոնք մեծի սուրբ հաւրն եւ տիեզերալոյս Վարդապետի Բարսղի »:

բ. Թ. 75բ — 82բ՝ *Կանոններ, չարընթաց հմր.՝ նկ — չխէ:* Վնգ.՝ « Գիր Կանոնական մեծի եւ քաջ գիտնականի երանելոյն Բարսղի եպիսկոպոսապետի. բան առ սուրբն Ակակիոս, գլուխ ծ »: Սկ.՝ « Արտաքսեալք յեկեղեցոյ ոչ ամենայնքն հերձուածողք ասեն, այլ զկէսս հերձուածողս կոչեցին միայն, եւ այլան առանձինն ժողովարարս. զի աղանդաւորք այնոքիկ ասին, որ ամենեւին ի բաց որողեալք են եւ աւտարացեալք յուղիղ հաւատոյ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . նոյնպէս եւ սայ ո՞րոշեացի յեկեղեցոյ եւ յեղբայրութեանց բ. չարաթիւ միջեւ ուղղեացէ զինքն »:

16. Թ. 82բ — 83ա՝ Բարսեղ Կեսարացու գիրք Կանոնական առ Դիոգորոս: Կանոնների չարընթաց հմր.՝ *չխը:*

Հմմտ. Գար. Զորղհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վենետիկ 1889, էջ 339. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 602 seq. :

Վնդ.՝ « Դարձեալ սրբոյն Բարսղի գիր կանոնական առ քահանայ Դիոթորոս յԱնտիոքայ, վասն հեռանալոյ յազգակցութենէ » : Սկ.՝ « Զայս իմն առաւել հարկ է, մարդ եթէ դատիցի յօրինաց ինչ որ ըստ կամացն հեշտութեան լիցի ընդ լծով ծառայութեան աւրինաց անկանի. իսկ եթէ գտցէ ծանրութիւն աւրինացն ասացել առ Քրիստոսի ազատութիւնն փախուցեալն անկանի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եթէ աւրէնք դիմեալ ոք յամուսնութիւն բացել յառաջիկայ » [= աշխարհ] ամենայն ապա թէ ուխտաւոր է փոյթ ամուսնութեան առաւել արգելի է » :

17. Թ. 83բ — 104ա — Բարսղի կեսարացու կանոնները պէսպէս եւ բիւրապատիկ ախտերի մասին : Կանոնների շարունակաց հմր.՝ շխթ — պփր : Վնդ.՝ « Բարսղի է գիր կանոնական, վասն պէսպէս եւ բիւրապատիկ ախտից, գլուխս մհր. » : Սկ.՝ « Թէ ոք ապահանէ յանկարծաւրէն բռնաբարոյ, մահապալտութեան դատաստանընկալցի, բ. մահ համարեալ լիցի եւ մինչեւ վախճան ապաշխուրեացէ հայելով վարդապետն իշխան լիցի կարճել զկարգն . . . » եւն. : Վջ.՝ « Որք զուգաւորին ընդ կնոջ եղբոր կամ ընդ քեցր նորոս, բաժանեացին եւ ապաշխարեացին զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց, ապա թէ ոչ բաժանեացին եղիցին իբրեւ զհեթանոս » :

18. Թ. 104ա — 104բ — Եփրեմ Ասորոու ճառը կուսութեան մասին : Շարունակաց հմր.՝ պփր — պիդ : Վնդ.՝ « Կանոնականք տեսնն Եփրեմի արդիւնակատար կրօնաւորի, զոր սնուցանէր անապատն, ի կուսութեան ճառէն » : Սկ.՝ « Կահանայ կամ կրօնաւոր կամ տարկաւագ, որ կամաւոր մտօք ինքեան ընկենու զպատիւն կամ զբեմն վասն ծանրութեան կամ վասն ծուլութեան . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ տարուհական պատարուգ կիրակէի եւ յայլ աւուր անխտրաբար կատարեացն իսկ չորեքշաբաթ եւ յուրբաթ ոչ » :

19. Թ. 104բ — 109ա — Ներսէս կաթողիկոսի եւ Ներշապուհ եպիսկոպոսի կանոնները :

Հմմտ. Արէլ Միթիարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբ, Վաղարշապատ 1874, էջ 78—81. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 272—273 :

- ա. Թ. 104բ — 105բ — ցանկ : Վնդ.՝ « Կանոնք Ներսէսի կաթողիկոսի եւ Ներշապուհի Մամիկոնէից եպիսկոպոսին » :

բ. Թ. 105բ — 109աբ՝ *կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ պիթ — պիգ, Վնգ.*՝ «Այս կանոնքս եղան յալուրս Ներսէսի կաթողիկոսի եւ Ներշապուհո Մամիկոնէից եպիսկոպոսին: Փառք Աստուծոյ ճո: անգամ յաղագս յամենայնի»: Սկ.՝ «ա. Զի ոչ է պարտ բաժանել զԺո[ղո]վրդական վասն պողոտց եւ մրտից սրբոյ յեկեղեցոյն, յորմէ համարձակեցան բաժանել զպատարագս անառակութեամբ...» եւն.: Վջ.՝ «եւ պատուիրեցաւ ձեզ ամենայն ամսեայ պարագայել խրնգ-րուանոց զաւուր շարաթի միոյ խնդրել յԱստուծոյ զմարմնոյ առողջութիւն»:

20. Թ. 109աբ — 112ա — *Կեսարիայի ժողովի կանոնները:*

ա. Թ. 109աբ — 109բ — *ցանկ:* Վնգ.՝ «Կեսարիայ կանոնի գլուխ Ժ.»:

բ. Թ. 109բ — 112ա — *կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ պիգ — պիգ, Վնգ.*՝ «Որք ժողովեցան ի Կեսարիայ եպիսկոպոսք իս. վասն ինչ ալ նաւրէնութեանց կանանց, սահմանեցին կանոնս, գլուխս Ժ.»։ Սկ.՝ «ա. Վասն կանանց որ արամբի եցեն եւ չնան, թէ թողցեն ի բաց զպղծութիւն, եւ յապաշխարութիւն եկեացեն, եւ ամ առ դրանն ընդ ձեռամբ կացցեն...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ է. ամ հաւասարեացէ ընդ ձեռամբ աղաւթից, ապայ հաղորդեսցի աւրինաց, եթէ կամք իցեն իրիցուն»:

21. Թ. 112ա — 114բբ՝ *Նէոկեսարիայի ժողովի կանոնները:*

Հմտ. I. B. Pitra, *Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta*, I, Romae 1864, p. 451—454. C. I. Hefele, *Conciliengeschichte*², I, p. 242—251.

ա. Թ. 112ա — 112աբ՝ *ցանկ:* Վնգ.՝ «Նեսարիայ կեսարիայի կանոնի գլուխ ի.»:

բ. Թ. 112աբ — 112բ — *ներածութիւն:* «Այս կանոնքս յետոյ արդ եղան քան որ յԱնկիւրիայ կամ ի Կեսարիայ, բայց զի քան զՆիկիայն յառաջագոյն. քանզի ժողովեալ ի Նէոյկեսարիայ Ժգ. եպիսկոպոսացն վասն պոռնկական աղանդիցն, որ թոյլ տային քահանայից վասն պղծութեան գործոց, յորժամ ժողովեալ սահմանեցին կանոնս գլուխ ի.»:

գ. Թ. 112բ — 114բբ՝ *կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ պիգ — պիգ, Սկ.*՝ «ա. Երէց այր, եթէ ամուսնով իցէ, ընդունելի իցէ ի կարգս. ապայ թէ չնապի կամ պոռնկեսցի, մերժել արժան է զայնպիսին առաւելապէս եւ քանալ արժան է զայնպիսին զի ապաշխարութեան հասցէ»։ Վջ.՝ «եւ տարկաւագունքս ըստ պիտոյից պարտ է առնել որչափ տեղիք եւ պէտքն խնդրեսցեն եւ մի առնելիս ինչ զի մի ցոփութիւն լինիցի»:

22. Թ. 114բթ — 118բթ՝ Գանգրայի ժողովի կանոնները :

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 487—492. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 777—792.

ա. Թ. 114բթ — 115աթ՝ ցանկ : Վնգ.՝ «Կանոնք Գանգրիայ, գլուխս իգ» :

բ. Թ. 115աթ — 115բթ՝ ներածութիւն : Սկ.՝ «Իսկ զնելոյ զկանոնս եւ կալրգելոյ եւ ծնաւալելոյ ընդհանրական կաթողիկէ եկեղեցոյ, ուրախ եղեալ ամենեցուն, տային փառս ի բարձունս եւ եկեալ ի մի վայր վարդապետք կողմամբք յարեւելից հիւսիւսոյ եպիսկոպոսունք ժե. ի մեծ եկեղեցին Գանգրացւոց առ տուրքն Յւսեփոս, զի առաւել եւս կարգեացեն եւ ուղեացեն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի ձեռն ապաշխարութեան արդարոց եւ մեղաւորաց եւ մի անյոյս լինել ի փրկութենէ, որ ի Գրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր » :

գ. Թ. 115բթ — 117բթ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ.՝ պղզ — ջժը : Վնգ.՝ «Գանգրեայ կանոնի գլուխ իգ. » : Սկ.՝ «ա. Որ զամուսնութիւն մեղս գրեն եւ անգոսնեն, կամ որ ոչ ննջէ ընդ առն իւրում, իբրեւ իցէ հաւատացեալ եւ երկելոյս եւ գարչելի համարիցեն եւ մեղադիր առն իցեն իբրեւ այն թէ արքայութիւն ոչ կարէ մտանել, այնպիսիքն նզովեալ լիցին . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . այնպիսի կերպարանօք առաջի մահկանացու իշխալնի, թէ ընկալցի զքեզ. արգելթէ որ անցցէ ըստ կանոնս, աշխարհն նզովեալ է » :

դ. Թ. 117բթ — 118բթ՝ Վերջաբան, չարընթաց հմբ. չժթ : Սկ.՝ «Զայս գրեմ եւ ոչ խափանեմք, ոյք յեկեղեցի Աստուծոյ գիրս ստանալ կամ ճարտարութիւն, կամ զպահան կամին, այլ որք ընդունին զ[գ]իրս պահոց ի պալտճառս ամբարտաւանելոյ ի վերայ այնոցիկ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի եթէ կալրի փոքր մեղք իցեն եւ ընդ ապաշխարանօք ոչ անկանիցի մահու չափ լինին ըստ առաքելոյն, են մեղք որ մահու չափ են » :

23. Թ. 118բթ — 126աթ՝ Անտիոքայի ժողովի կանոնները :

Հմմտ. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 502 ff.

ա. Թ. 118բթ — 118բթ՝ ցանկ : Վնգ.՝ «Անտիոքայ կանոնիս գլուխ իգ. » :

բ. Թ. 118բթ — 119աթ՝ ներածութիւն. «Եւ Յերիոսի բան : Յետ բազում ժամանակաց անցանելոյ դարձեալ բորբոքեցաւ աղանդն Արտեմոնեայ վասն ամենասուրբ տօնից այլափոխումն առնել եւ յաւելլուածս արտաքոյ կանոնեալ սուրբ ընթերուածող, որ ի սուրբ առաքելոց աւանդեցաւ եկեղեցոյ : Վասն որոյ ժողովեալք զԱնտիոք եպիսկոպոսք լա, սահմանեցին զկանոնս զայս իգ. բանս » :

գ. Թ. 119ա—124աբ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ. ջի — ջիւր։ Սկ.՝ «ա. Ամենայն ով եւ համարձակեացի եւ լուծցէ զսահմանս սուրբ եւ մեծ ժողովոյն, որ ի Նիկիայ ժողովեցան, եւ զառաքելոցն, իբրեւ էր անդ աստուածապաշտ եւ աստուածասէր Թագաւորն Կոստանդիանոս վասն ամենասուրբ տօնից փրկութեան կապել եւ մերժել եկեղեցոյ, թէ կացցեն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « զայնպիսին ուղղել արժան է ըստ իրաւին զօրէնն ընտրելոցն է ժողով եպիսկոպոսաց »։

գ. Թ. 124աբ — 124բ—՝ «Եւսեբիոս եւ ամենայնի որ սահմանեցաւ եւ որոշեցաւ իբր անկ [=անդ] եղեւ եւ յանձին կալայ. Թէ ոչ ոս եւ ամենայնի զինչ եւ սահմանեցաւ՝ հաճեցայ եւ յանձին կալայ »։ Կանոնների չարընթացհմբ. ջիւգ.։

ե. Թ. 124բ—126աբ՝ Անտիոքայ ժողովի խոստովանութիւնը։
Հմբ. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 524 seq.։

« Խոստովանութիւն ժողովոյն Անտիոքայ։ Խոստովանեմք, որպէս ուսուցին զիրք սուրբք եւ վարդապետք ճշմարիտ յԺե., որ ի Նիկիայ եւ ճԺ. որ ի Կոստանդինուպօլիս, մ., որ յՍփեսոս սուրբս, որ ժողովեցան ի սուրբ Հոգոյն եւ իւրեանց ժախնակս հալածեցին զմոլորեցուցիչն, որք էին իբրեւ զգայլս ապահանիչս հօտին [=հաւատին] Քրիստոսի, եւ զի նահատակեցան հօտովք [=հաւատովք] եւ նզովեցին զամենայն հերձուածողսս. եւ անազրեալ են անուանք նոցա ի զիրն կենդանութեան, եւ մեք որդիք եւ ժառանգաւորք նոցա հաւատոցն եմք զօրանամք եւ նզովեմք զամենայն հերձուածողսն։ Նախ նզովեմք զԱրիոս, որ հայնոյեաց եւ ասէ, եթէ որդի ոչ է ի Բնութենէ հօր։ Նզովեմք եւ զՄակեդոն, որ ասաց, եթէ Հոգին սուրբ նուազագոյն է քան զհայր եւ զորդի։ Նզովեմք եւ զՊօղոս Սամուստացին, որ ասէր, թէ Յիսուս մարդ էր եւ իմաստութեամբ զօրանայր եւ ուսուցանէր եւ իմաստութիւնն մեծ է քան զՅիսուսն։ Նզովեմք եւ զՓլապիանոս եպիսկոպոսն, որ ասաց, եթէ որպէս նմանութեալք եւ ստուերօք երեւեցաւ որդին Աստուծոյ յԾա [=յաշխարհս] եւ ոչ առ ստուգապէս մարմին եւ չունչի սուրբ կուսէն։ Նզովեմք զԱպողինար, որ ասաց, թէ մանմին առ ի սուրբ կուսէն եւ միշտ եւ չունչ ոչ առ։ Առաւել նզովեմք զպիղծ Նեստորն, որ հայհոյեաց եւ ասէ, թէ մարմին ոչ ծնաւ Աստուած այլ մարդ արարած իբրեւ զմի ի մարդարէիցն եւ այնու մեծ էր քան զմարդարէսն, զի տաճար էր բանին Աստուծոյ։ Նզովեմք եւ զԹէոդորոս եւ զՌիոդորոս եւ զԲիա եւ զԱկակ եւ զԲարայ ի Մծբնայ եւ զպիղծս կանոնս նոցա, եւ որ միանգամ հնազանդեցան կամ հնազանդին չար ժողովոյն Նեստորի՝

որ ամբարշտացեալ ասաց, թէ շնորհի արժանաւորեցաւ Քրիստոս լինիլ տաճար բանին Աստուծոյ նոյն այս մարդ Քրիստոս ի զաւակէ Դաւթի չարչարեցաւ եւ մեռաւ եւ մահուամբն իւրով արար փրկութիւն ամենեցուն եւ յաղագս այնր պատեցաւ լինել որդի Աստուծոյ եւ հայհոյեն եւ ասեն այլ որդի Աստուծոյ հօրէ եւ այլ որդի ի Մարիամայէ, մինչեւ խելադրեցան եւ արհամարհեցին զՀայր Բ. որովք միովն բնութեամբ եւ միովն եկամուտ եւ յայսմ մուծանեն զչորտրդութիւն խոստովանութեանր իւրեանց եւ մոռացան զսուրբ երոորդութիւնն, որ երկնաւորաց եւ երկրաւորացս փառաւորի եւ ըստ նոցա բանիցն անօրէնութիւն հաստատի, եթէ նոր Աստուած երկրպագի որոյ սկիզբն ի Մարիամայ, եւ այսր է, եթէ այդ այսպէս է ամենայն աղգ եւ տոհմք կորեան. եւ եթէ մարդ էր լոկ որ ի խաչին էր եւ մարդոյ խաչի երկիր պագանն եւ զմարմին եւ զարիւն ճաշակին զմարդոյ, նզովեմք եւ զՏովմարն Լեւոնի, որ Բ. բնութիւնս ասաց եւ երկուս գեմս ի Քրիստոս յետ միաւորութեանն: նզովեմք եւ զՍեւերիանոս եւ զգիրս նորա զապականիչս, որ արար բաժանումն ի մարմնաւորութենէ անտի եւ ասաց, եթէ մահկանացու էր մարմինն Աստուծոյ որպէս ամենայն մարդոյ մինչեւ ցյալութիւն անփառաւոր եւ անկատար. բայց ի յարութեան փառաւորեցաւ եւ ոչ լուան զբանն Պետրոսի առաքելոյ, որ ասէ, եթէ մարմինն ոչ ետես զապականութիւնն, որ ոչ հաւատայ, եթէ բնութեանր էութեանն ճանաչի միաւորութիւնն, որ ոչ այսպէս խոստովանի, նզովեալ լիցի: Որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Աստուած, որ համբերեաց զխաչն կամաւորութեանր վասն մեր մին ի դիմաց երրորդութենէն եւ բնութենէ Աստուծոյ հօր, բայց փոխանակ այդորդկ ասէ, եթէ մարդ է բնութեանր այր է արարած է շնորհօք որդի է բնարութեանր անչարչարելի է եւ անմահական եւ բնութեանր մարդ գոյով. որ ոչ այսպէս խոստովանի, նզովեալ լիցի: Որ ասէ, թէ յերկնից կամ յայլմէ բնութենէ առ մարմին Աստուած եւ ոչ խոստովանի, եթէ ի մերմէս բնութենէն եւ ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն առ Տէրն մեր մարմին չունչ, չարչարեցաւ, մեռաւ վասն մերոյ, որպէս եւ կամեցաւ. որ ոչ այսպէս խոստովանի, նզովեալ լիցի: Որ համարձակի զմարմին Աստուծոյ ապա կանացու ասել ի միաւորութեանն եւ ասէ բաժանումն Աստուծոյ եւ մարմնոյն եւ ոչ առաւել խոստովանի անապական մի բնութիւն անմահի մի գեմս երկիր պագել, գի է Աստուած եւ մարմին ի մի բնութիւն աներկուանալի. որ ոչ այսպէս խոստովանի, նզովեալ լիցի: Որ զկարգ միաբանութեանն բաժանեալ յերկուս բնութիւնս եւ յայն մուծանէն զչորորդութիւնն, այնպիսիքն նզովեալ լիցի: Որ ասէ զմահն Տեսոն կենդանացուցչի եւ զչարչարանս

փրկարար ապականացու եւ ոչ առաւել խոստովանեցի, եթէ չար-
չարանաւք ան|չարչարելի եւ մահուամբ ան|մահորէն Աստուած, որ
ամենայն ինչ գիւ|րին է. որ ոչ այսպէս խոստովանի՝ նշովեալ լիցի:
Որ ասէ զմարմինն ճշմարիտ Աստուծոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի,
թէ ի միաւորութենէն մինչեւ ի յարութիւնն ապականացու էր եւ
անփառ|աւոր եւ անկատար, բայց ի յարութեանն փառաւորեցաւ
եւ կատարեցաւ եւ ոչ խոստովանի, թէ որպէս զկնի յարութեանն
էր նոյնպէս եւ յառաջ քան զյարութիւնն կենդանացուցիչ եւ ա-
նապակեան. որ ոչ այսպէս խոստովանի, նշովեալ լիցի: Զայս ա-
մենայն, զոր գրեցաք եւ նշովեցաք զամենայն հերձուածո|ղս պիղծս
ուսեալք ի մարդա|րէից եւ յառաքելոց, որ ասէ՝ փափիր ի պիղծ
եւ ի նորս ձայն հակառակութենէ եւ ի մոլորեցուցիչ գիտութենէ,
զոր պա|տուրեցին մեզ սուրբ վարդապետք եւ զոր ասացեալ է
սրբոց ոչ մե|կնմեք ի նոցա ուղափար հաւա|տոյն, եւ խոստովա-
նիմք եւ երկիր պազանեմք սուրբ երրորդութեանն հաւր եւ որդոյ
եւ հոգոյն սրբոյ՝ այժմ եւ միշտ: Սուրբ եւ խաղաղարար ժողովն
որ յԱնտիոք յԱստուծոյ ժողովեցան, յորում էին՝ Սւսեբիոս, Թէո-
դորոս, Պօղոս, Սւարքեղոս, Սւստաթէոս, Մանիկոս, Թէո-
փիտոս, Աղփիոս, Նիկեոս, Ազապիոս, Մազնոս, Սնիոս, Թէո-
մատրոս, Բարսոս, Աղէքսանդրոս, Պետրոս, Մովսէս,
Պատակիոս, Անատոլիոս, Մակիդոնիոս, Պետրոս, Կիւ-
րիովն, Թէոդորոս, Թէոդոսիոս յիշխանութենէ Հովտաց
Ասորոց եւ Փիւնիկե|ցոց յԱրաբաց|ւոց ի Միջագետաց
եւ ի Կիւ|լիկեցոց ի Սուրացւոց »:

24. Թ. 126աբ — 131աւ՝ *Լաւոդիկեայի ժողովի կանոնները*:

Հմտ. I. B. Pitra, *Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta*, I,
Romae 1864, p. 494—504. C. I. Hefele, *Conciliengeschichte*², I, p. 246—777:

ա. Թ. 126աբ — 127աբ՝ ցանկ: Վնգ.՝ « Լաւոդիկեայ կանոնիս
զլուխ ծե. »:

բ. Թ. 127աբ՝ ներածութիւն՝ « Յետ այսորիկ զաւրանա|յր յաստ-
ուացաց հերձուածն, որ չորեքտասաներորդ կո|չին, որ բաղմաց
այլայլութիւնս զաւանէին լիկանս եկեղեցոյ. վասն որոյ ժողովեալ
ի Լաւոդիկեայ Փռիւդացւոց [= Փռիւզացւոց] եպիսկոպոսք իւ.,
որք ժողովեալ ի պատկան ի անէս ի պէսպէս իշխանութենէ յա-
րիանոսաց ջնջու|մն առնէին իթ. մանկանցն »:

գ. Թ. 127աբ — 131աւ՝ կանոններ, չարքնթաց հմր.՝ ջիս.: Վերջին
Ս. Գրոց ցանկը: Սկ.՝ «Զի ոչ իւ [= ըստ] եկեղեցոյ կանոնաց, ոյք

աղատութեանը եւ օրինօք բնականացան ի միասին եւ զերկրորդ հարսանիսն մի՛ զաղտ արասցեն . . . » եւն. : Վջ.՝ « տ. առ յԵբրայեցից . բ. առ Տիմոթէոս . ա. առ Տիմոտ . ա. առ Փիլիմոն : Այս սահմանք եղան, որ ի միասին ժողովեալք եպիսկոպոսք նլէ. » :

25. Թ. 131ա — 137բ՝ Սարգիկեայ ժողովի կանոնները :

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 468—483. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 558—605;

ա. Թ. 131ա — ցանկ, Վնգ.՝ « Սարգիկեայ [= Սարգիկեայ] կանոնիս զլուխ իա. » :

բ. Թ. 131բ — 137բ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ.՝ ու—ոբ : Վնգ.՝ « կանոնք Սարգիկեայ, որք ժողովեցան, զլուխ իա. » : Սկ.՝ « ա. Ոսիոս եպիսկոպոս ասաց. ոչ այսքան յետին սովորութիւն, որքան վնասական արդեանցն զանազա՛նութիւն յինքեանց ի հիմանց անտի արմատակի իւլել . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի պաղատն ոչ ձեռնարկել, պարտ է ի թուղթն եւ ոչ հաղորդել ընդ ափսպիսութեան. ամենեքին ասացին . սահմանեցի այս » :

26. Թ. 137բ — 138ա՝ Եպիփան Կիպրացու կանոնական գիր : Կանոնների չարընթաց հմբ.՝ ոբա—ոբդ : Վնգ.՝ Կանոնական գիր տեսնոն Եպիփանոս ասացեալ : « Եպիսկոպոս կամ երէց կամ տարեկաւագ, որ տանտիկին ունիցի ի տան ըստ հեթա՛նոսական սովորութեանց, լուծին իւրաքանչիւր աստիճանէ, բայց [= բաց] ի հանոյ կամ ի մօրէ կամ ի քերց : — Որք ուլունս արկանեն վասն կրից կամ վասն այլ ինչ հրձայութեանց բարբա՛նջանաց կամ զբարութեանք վարին, որոշեսցին յեկեղեցոյ, զի թողին զԱստուած եւ գնացին առ ճանճիկն Ասկկարոնի : — Զկնի յարութեանն զերիս աւուրս ոչ ընթեռնուն կաթուղիկէք, վասն զի հայր եւ ո՛րդի եւ ի սուրբ հոգին են կանոնք, եւ երկրորդ կանոն, վասն զի յորդի է որպէս ոչ թողուողի նորա ի դժոխս եւ ոչ մալմին նորա ետես զապակա՛նութիւն, եւ յոյս եղեւ ամենայն զաւառաց երկրի : — Որք ի ծովս կորեան կամ ի գետոց կամ յամբարշտաց կամ ի շանդից եւ ի զաղանաց եւ իւրոյ եւ ամենայն չարա՛մա՛նութեանց, զյիշատակս ամենայն մեռելոյ, որ ի Քրիստոս հաւատացելոցն, կատարեսցեն ի տնօրէնութենէ մինչեւ ցհասարակաց յարութիւնն : — Որք ի զատկէն մինչեւ ցպէնդակոստն եւ զամենայն կիրակէս պսակ գնեն, նդովեալ եղիցին . իսկ եթէ յիշատակ սրբոց պատահին յաւուրս յարութեան Տեսոն, նոցա յիշատակքն հասարակաց կատարեսցեն . տուն կարապետին եւ մկրտչին Յովաննու, եթէ յարութեան աւուր հանդիպին ամփափան կատարեսցեն . նմանապէս եւ զամենայն մարտիրոսաց » :

27. Թ. 138աբ՝ Եղիշայի կանոն, շարունթաց հմր.՝ ուր. : « Եղիշայի՝
Եթէ ոք ի կիրակէի կամ տաւնի կամ յերեւելի աւուրս ամուս-
նանայ ընդ կնոջ իւրում, Ը. օր ապաշխարեացէ, հաղորդեսցի » :

28. Թ. 138աբ — 139բ՝ Եփեսոսի ժողովի կանոնները :

Հմն. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 515—519. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², II, p. 209—211. U. Bouriant, Actes du concile d'Éphèse. Texte copte publié et traduit. Paris 1892 [Mémoires publiés par les membres de la mission archéologique française au Caire, sous la direction de Maspero et Bouriant, vol. VIII].

ա. Թ. 138աբ — 138բ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Կանոնք ժողովոյն, որ յՍփե-
սոս. գլուխք զ. » :

բ. Թ. 138բ — 138բ՝ ներածութիւն՝ « Իսկ յաւուր փոքոռ Թէո-
դոսի այր վիշապազլուի երեւեցաւ եւ նեստոր անուն. սա սկսաւ
լինել լէգէմ [= ընդդէմ] ճշմարտութեան եւ շրջաբերական թըղ-
թովքն աղանդէր զտիեզերս, զի (զի) էր հպարտ Կոստանդինու-
պօլսի. ուրուագեալ ի Սասնոյէ զՊաւղոս ի Սամաստացո եւ
ղթէողոր ի հայոյ)ութիւն հաստատէր. զերկուց բնութեանց շա-
րայարումն պատկանելով ի տնօրէնութիւն բանին Աստուծոյ խոր-
հուրդն քողախորէր. վասն որոյ ժողովեալ եպիսկոպոսք մ. ան-
տարրական սրով կտրէին զնայ ընդմէջ եւ կորզէին ի տարաբնակ
վարս » :

գ. Թ. 138բ — 139բ՝ կանոններ, շարունթաց հմր.՝ ուր — ուր :
Վնգ.՝ « Սահմանադրելով կա|նոնս գլուխ զ. » : Սկ.՝ « Քանզի պիտոյ
էր, որ ոչ եկին ի ժողովն եւ մնացին [ի] զաւառին, ոչ անգիտանալ,
զկարգաւորեալ եւ այլս ծանուցա|նեմք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եթէ
եպիսկոպոսունք իցեն կամ վիճակեալք յիւրեանցն. ամենեւին, ա-
պայ եթէ ֆակ|նք [= աշխարհականք] իցեն, անհաղորդ լիցին » :

29. Թ. 139բ — 140աբ՝ Կիւրեղ Աղէքսանդրացո. կանոնները.
Շարունթաց հմր.՝ ուր — ուր : Վնգ.՝ « Կանոնք Կիւրղի Աղէքսան-
դրացո : » Սկ.՝ « Քահանայ որ կոյս իցէ կամ այրի եւ ֆի [= աշ-
խարհի] քահանայութիւն առնէ, նա եւ ժողովուրդն եւ ընդունողք
նորա՝ նղովեալ եղիցին : Քահանայ որ կին ունի . . . » եւն. : Վջ.՝
« . . . աղօթանոցին ջերմեամանդն ապաշխարութեանք եւ ապա հա-
ղորդեսցի օրինացն » :

30. Թ. 140աբ — 158բ՝ Ս. Սահակայ կանոնները :

ա. Թ. 140աբ — 146բ՝ քորեպիսկոպոսաց մասին :

Հմն. Սոփերք հպկովանք, Վենետիկ 1853—1862, հատոր Բ., էջ 80—99.

Աբէլ Միխայիլ, Գոթմուլթիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբ, Վազարշապատ 1874, էջ 50 եւյլն. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 277—281:

ա. Թ. 140աբ — 141աբ՝ ցանկ: Վնգ.՝ « Սրբոյն Սահակայ հայրապետի կանոնք, գլուխք ծե. »:

բ. Թ. 141աբ — 146բբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ուլէ—ուկթ: Վնգ.՝ « Սրբոյն Սահակայ հայրապետի յաղագս քորեպիսկոպոսաց թէ որպէս պարտ է զկարգն հաստատուն պահել յեկեղեցիս »: Սկ.՝ « ա. Զի սրբոց բարեպաշտից եւ առաքինութեամբ պայծառացեալոց պարտ է հաւատալ, զի պատիւ կարգի . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . պաշտօնասիրութիւն նմանութիւն բերել անձինս հրեշտակական վարուց աւտասիրութիւն եւ եղբայր սիրութեան »:

բ. Թ. 146բբ — 151բբ՝ կղերի մասին:

Հմմտ. Սոփեք հայկական, Վենետիկ 1853—1862, հատոր Բ, էջ 100—116. Աբէլ Միխայիլ, Գոթմուլթիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբ, Վազարշապատ 1874, էջ 25—32. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 281—285:

ա. Թ. 146բբ — 151աբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ու — ուր: Վնգ.՝ « Նորին սրբոյ սրբոյն թէ որպէս սահմանեցաւ կարգ ուխտի, բան երկրորդ »: Սկ.՝ « Քանզի բազումք կարծեցին տրգիտութեամբ այլ զոմն եկեղեցի ասել եւ այլ զոմն վասն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քանզի այդ գործ է վարդապետի եւ հոգեւոր հովուի »:

բ. Թ. 151աբ — 151բբ՝ յիշատակարան՝ « Այս սահմանադրութեան [= սահմանադրութիւն] կարգաց գրեցաւ հրամանաւ երանելոյն Սահակայ մեծ հայրապետի Հայաստան Եի [= աշխարհի], ընկալեալ ի քաջ նահատակէն ի տեառնէն Գրիգորէ. թարգմանեցաւ միայն յուրէնէ ի հայ: Արդ եթէ ոք անհնազանդեալ կանոնիս նորայձեւել կամեացի զկարգեալ սահմանադրութիւնս, մի՛ ընկալցի մասն եւ վիճակ ժառանգութեան յարքայութեան Գրիգորի եւ Աստուծոյ, եւ որ ոք միաբանեալ կատարեացէ՛ ընկալցի զաւրհուրիս ի Տեառնէ, հաղորդելով պարգեւացն եւ անվաճան հանգստեան եւ երջանկին Գրիգորի եւ հաւրն մերոյ Իսահակայ եւ նոցին հետեւողաց ճշմարիտ ուղափառութեանց, որք ի մեծ եւ յերեւելում աւուրն են պսակելոց յամենաբաւական աջոյն, անթարգմանելի պայծառութեամբ մշտնջենաւորեալք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն »:

գ. Թ. 151բ — 153բ՝ *հայկական պոռնայ մասին: Եարբնթաց հմբ.՝*
ռձ — ռձն:

Հմմտ. Սոփերք հայկական, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 71—79. Արեւ Միկիմարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ Կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 40—44. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 276—277.

Վնգ.՝ «Նորին թէ որպէս պարտ է հայկականաց ունել դնամանքս որբոյ եկեղեցոյ»: Սկ.՝ «Այցելու եւ հասարակաց հայր է հայկականն. ժպան աշտորիկ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ընդ որում հաւք միանգամայն եւ հոգոյզ սրբոյ վայել է փռոք, իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ »:

գ. Թ. 154ա — 156բ՝ *եկեղեցու տնտեսութեան մասին: Եարբնթաց հմբ.՝* *ռձ — ռձբ:*

Հմմտ. Սոփերք հայկական, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 117—126. Արեւ Միկիմարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ Կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 45—50. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 285—289.

Վնգ.՝ «Նորին թէ որպէս պարտ է հայկականաց պահել զգանձս եկեղեցոյ մամ [= կամ] որպէս մասաղ արարեալ»: Սկ.՝ «Նաւանդգիտս է արմենեցուն տաճար ազաւթից եւ տեղի խնդրուածոց մերոց, զոր յարանուանարար եկեղեցի սուրբ եմք կոչել . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ հանապազ յաւիտեանս, ամէն »:

հ. Թ. 156բ — 158բ՝ *քահանայից հասից մասին: Եարբնթաց հմբ.՝* *ռձգ:*

Հմմտ. Սոփերք հայկական, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 127—134. Արեւ Միկիմարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ Կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 31—32. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 289—290.

Վնգ.՝ «Նորին [այս բառի միեւնոյն տեղում՝ (Բանդի)] որբոյն Սահակ Հայոց կաթողիկոսի գիր ազանդութեան [= աւանդութեան, յաղագս սպասաւորոց որբոյ եկեղեցո եւ պտղոց ժողովրդականաց ընծայելոց ի տուն Աստուծոյ]: Սկ.՝ «Բանդի սուրբ Լուսաւորիչն հայոց մեծն Փրիգորիս, ծնեալ վերստին զՀայաստան Յս [= աշխարհ], աւաղանին ծննդեամբ, եւ ընծայեալ յորդէզրութիւն Հաւրն երկնաւորի . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ ընկալցին զաւրնուութիւնս ի նոցանէ զի կարգ եկեղեցոյ հաստատուն եւ անշարժ եղբիցն եւ Աստուած փառաւորեացի յամենայնի այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն »:

31. Թ. 159ա — 170բ՝ Շահապիվանի ժողովի կանոնները :
Հմմտ. Աբէլ Միթարեան, *Պատմութիւն ժողովոյ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանգերէ Կանոնագրութեամբք*, Վաղարշապատ 1874, էջ 57—68. Angelo Mai, *Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita*, X, Romae 1838, 2, p. 291—296. Յ. Տաշեան, *Վարդապետութիւն Առաքելոց...*, Թուլթ Կարատտոնի և Կանսեք Ագգէի, Վիեննա 1896, էջ 183—195 :
- ա. Թ. 159ա — 159աբ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Հայոց ժողովոյն կանոններն գլուխ ի. »
- բ. Թ. 159աբ — 160բբ՝ ներածութիւն՝ « Եւ եղեալ միաբանութեանը աւագացն Հայոց յեւթներորդ ամի վարդապետն Սահակայ, կարգեցաւ կանոնքս այս : Սահմանք եւ կանոնք կարգի Աստուծոյ սրբոյ եկեղեցոյ, զոր եղին վարդապետք Հայոց ի լրութիւն առաքելական եւ նիկիական կանոնաց հաստատութիւն : Պարտ է եւ պատշաճ է նախաւարին հոգալ զարուեստագործութիւն նաւին եւ զշաւիղս ծովուն նկատել եւ ըստ հողմոյն աջողութեան գնալ ի վերայ [մկանաց ծովուն, նոյննպես եւ զօրավարին յամենայն ժամ զդաւրան ի հանդիսի կացուցանել՝ զալր ընդիր եւ զձի ընդիր, զէն զարամբ սպառազէն զերթվարաւ, եւ ական ունել՝ ի ճակատուն յաղթող գտանել եւ առնուլ զպսակ եւ զլատիւ Թագաւորին : Ապայ առաւելապէս արժան եւ իրաւ է վարդապետաց սրբոյ եկեղեցոյ, հովուաց առաջնորդաց օրինաց արդարութեան եւ ըստոյգ պատուիրանաց Աստուծոյ կենդանոյ յամենայն ժամ յօրէնա Տեառն խորհել ի տուէ եւ ի գիշերի, զմանկունս եկեղեցոյ յամենայն ժամ նորա փեսուր զալրդարել ի Տէր : Յետ փոխելոյ յերկրէս վարդապետացն հարցն արդարացն եւ ճշմարիտ օրէնսդիր առաջնորդացն եւ մանաւանդ սրբոյ քահանայապետին Սահակայ Հայոց կաթողիկոսին եւ հոգէլից, հոգէկիր, ճշմարտասէր վարդապետին Մեսրոպա զերկիրս Հայոց վարդապետութեանը իւրով, ի փոխել նոցա յերկիրէս, լինէր եղծումն եւ քակումն կարգաց եւ աւրինաց սրբոյ եկեղեցոյ, որպէս եւ տեսանէր ի Տեւիլեանն յառաջագոյն սուրբ քահանայապետն Աստուծոյ Սահակ կամ եւս յառաջ սուրբն Փրիգորիոս : Բաղմանային որք յաճախէին ի գործս պղծութեան ընդդէմ գնացից. ի ցամաքել սիրոյն բազմանայր անաւրէնութիւնն եւ ոչ ոք էր, որ քաղէր զորումն եւ սրբէր զգաղձն վնասակար. քանզի արմատացեալ էր սէղն եւ տարածէր օր ըստ օրէ եւ լինէր յանաճումն մրժոյնէից եւ այլոց չարեաց կնահանէից, պոռնկաց, գողաց, անճանկամակաց, ամենայն խոտաբնակ չարագործ Եփս [այլսարհիս] Հայոց, ի մէջ տանս Քորզումա. եւ լինէր սուգ եւ տրտմութիւն, որք էին ի ժամանակին նախանձափնդիր վարդապետք, եպիսկոպոսք, երիցունք, ոյք ունէին զուխտ սրբութեան, պաշտաւնեայք Քրիստոսի եւ ման-

կունք սրբոյ եկեղեցոյ. այլ եւ յախտէ [= յուխտէ] քահանայիցն ոչ
 գնացին ըստ սրբաւթեան արդար ճանապարհին եւ մանաւանդ, զի
 չէր ի ժամանակին այնմիկ ի յիսանութիւն եւ տէրութիւն
 ի ձեռն ազգին Մամիկոնէից, զի զօղեալ [= զօղեալ] եւ
 նուաճեալ եւ հնազանդեալ էին համալսարանիւ պարսկային թա-
 զաւորութեանն, զի թէպէտ եւ հեծէին, մոմային, մոնչէին ի
 նմանութիւն կորեանց առեւծուց, Վարդան Մամիկոնեան համազօք
 իւրեանց հանդերձ եղբարք, այլ կային իբրեւ ի գառազգի [=
 գառազգի] արգելեալք, եւ ակն ունէին ի վերուստ աւգանակութեան,
 քանզի չարահնար ազգն Պարսիս [= Պարսից] ի կասկածանս կային
 եւ յերկիւղի եւ ոչ տային զի յիսանութիւն ի ձեռն նոցա: Ապա
 աւր թ [= ըստ] աւրէ բղիւնէր զբանն եւ գիշեր գիշերի ցուցանէր
 զգործս անալգրելութեան [= անարգելութեան]. բանս առ բան հա-
 սանէր, մարդ ի մանդոյ հընչումն լինէր յիւրաքանչիւր լսելիս.
 գային ժողովէին ի հրամանէ միաբանութեանն յեղեալ կեանս [=
 կէտն] ի Շահապիվան ի բանակեալ [= բանակետդ] թազաւորացն
 Հայոց, ի ժամս նորարեր տօնին. եւ լինէր այս ժգ. ամի թազաւո-
 րութեանն Յաղկերտի Պարսից արքայի. եւ Վասակա Սիւնեաց
 մեր զպախութեան [= մարդպանութեան] Հայոց եւ Վահանայ
 Ամատունոյ հաղարապետութեանն եւ Վրվայ Խոռոհունեաց
 մազիսաազութեանն. եւ ժողովէին եպիսկոպոսք իս. եւ երիցունք
 եւ տարկաւագունք բազում եւ նախանձաւոր պաշտաւեալք. եւ
 համարէին ուխտ սրբոյ եկեղեցոյ ի յիսանք, ամենայն զաւառատեալք,
 [գ]աւառակալք, պետք, բռնաւորք, զօրագլուխք, հալաւարաւորք,
 կուսակալք, աղքատք [= ազատք] կողմանց կողմանց, աւագ նա-
 խարարք ֆին [= աշխարհին] Հայոց, որք էին նախանձափնիդիւր աւ-
 րինացն եւ սրբութեան, միաբան ասէին այսպէս. թէ զեղեալ կարգ
 սրբոյն Գրիգորի եւ Ներսէսի եւ Սախակայ եւ Մաշթոցի, դուք
 անդրէն հաստատեցէք եւ այլ զլաւն եւս, որպէս եւ ձեր կամք են,
 եւ մեք կամաւք եւ ակորովք յանձն առնումք, քանզի կարգք
 եկեղեցոյ թուլացան եւ մարդիք յանօրէնութիւն դարձան. արդ
 օրէնք, որ Աստուծոյ հաճոյ են եւ եկեղեցոյ նորա յինութեան [=
 յինութիւն, դուք զայն կարգեցէք եւ մեք հնազանդիմք եւ հաս-
 տատուն պահեմք. եւ եթէ ոք հաստատուն ոչ պահիցէք զկարգս
 աւրինացս կամ եպիսկոպոսք կամ երէց կամ ազատ կամ շինական,
 պատուհաս կրեւցէ եւ տուգանս տացէ: Եւ զայս ասացեալ միաբան
 քահանայապետացն, եթէ առաքելական եւ նիկիական կանոնն հաս-
 տատուն կացցեն, եւ մեք հնազանդեալք եմք, բայց որ ինչ պիտոյ է
 ի լրութիւն ի նոյն կանոնս եւ մանաւանդ ի մէջ տանս Թորգոմայ
 եւ կողմանց արեւելեացս, ապայ կարգեցին եւ եղին այսպէս»:

դ. Թ. 160բբ — 170բբ՝ *կանոններ, շարքնթաց հմբ.*՝ ողե — ոճժդ : Սկ.՝ « Եթէ եպիսկոպոս, որ զացի ի պղծութիւն կամ ի պոռնկութեան կամ զինչ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ակն կալցուք ժառանգեսցուք զպարգեւս նորոս զանվաղխճան յօխեանս [= յաւիտեանս] յաւիտենից. ամէն » :

32. Թ. 170բբ — 172բբ՝ Սեւանդոս եպիսկոպոսի նամակը :

ա. Թ. 170բբ — 170բբ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Թուղթ Սեւանդեայ եպիսկոպոսին » :

բ. Թ. 170բբ — 172բբ՝ նամակ : Շարքնթաց հմբ.՝ ոճժդ — ոճիէ : Վնգ.՝ « Ի թղթի աստ Ապաշխարութեան բանք ժգ. » : Սկ.՝ « Սեւանդոս եպիսկոպոս, որ էք յԱստուծոյ ի Քրիստոսէ եւ ի Հոգոյն սրբոյ, քահանայից ի Տեսուէ ողջոյն : մժբ. եպիսկոպոսք ժողովեցաք եւ քննեցաք, որպէս եւ գտաք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եթէ Յի [= աշխարհի] աստ ապաշխարութեան ոչ այսպէս ապաշխարեցուք, իսկ Յին [= աշխարհին] հանդերձեալ զի գործեցէք » :

33. Թ. 172բբ — 174բբ՝ Անտիոքայ երկրորդ ժողովի կանոնները :

ա. Թ. 172բբ — 172բբ՝ ներածութիւն՝ « Կանոնք երկրորդ Անտիոքայ : Որպէս ասէ յերկուց եւ յերից վկայից հաւատաստեսցի ամենայն բան. այլ ինքն Տէրն մեր եւ Փրկիչն ասէ, որ բ. եւ գ. միաբանին յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա եւ զամենայն, զոր ինչ ինչըրեացեն, եղիցի նոցա, եւ եթէ ասիցեն լերինս փոխեսց, փոխեսցի : Սուրբ եւ խաղաղարար ժողովն որ ժողովեցան յԱնտիոքայոց եկեղեցին կողմանցն Պաղեստինացւոց եւ Ասորոց եպիսկոպոսք ժբ., որ հաստատեցան զմեծ ժողովն Նիկիայ զկանոնն ոչ աւելի քան զայն եղեալ, այլ զնոյն հաստատելով առաքեցաք ընդ հաւնրական սուրբ կաթուղիկէ յեկեղեցոյ. խաղաղութիւն ընդ ձեզ բազմասցի : Ողջ լերուք ի Տէր » :

բ. Թ. 172բբ — 174բբ՝ *կանոններ, շարքնթաց հմբ.*՝ ոճիթ — ոճիի : Սկ.՝ « Եպիսկոպոսք մի՛ իշխան լիցին այլոց վիճակի ձեռնադրել զքահանայութիւն, բայց եթէ զխաւորին հրամայեաւ. » եւն. : Վջ.՝ « Եւ միահամուռ հին եւ նոր կտակարանաց տունս թիւ չի. » :

34. Թ. 174բբ — 176բբ՝ Թովհան Մանդակունու կանոնները :

Հմմտ. Աբէլ Միթթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանգերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 73—76. Angelo Mai, *Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita*, X, Romae 1838, 2, p. 296—298 :

ա. Թ. 174բ — 174բբ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Յոհաննու Մանդակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի » :

բ. Թ. 174բբ — 176բբ՝ կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ ոճիթ — ոճիթ : Վնգ.՝ « Յոհաննու Մանդակունոյ » : Սկ.՝ « ա. Վասն սրբոյ պատեքիկն պանոյն. ի կանոնս ի շարքնթու ոչ հրամայեն պանել, եւ յայտնի է . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . մատնեցէք զգնպիսին ի սատակունն մարմնոյն, զի՝ ոգին ապրեացի յաւուրն Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի » :

35. Թ. 176բբ — 177բբ՝ Յովհանն Մանդակունու կանոնական բան : Շարքնթաց հմբ. ոճիթ :

Հմտ. Տեսուն Յովհաննու Մանդակունու Հայոց հայրապետի հառք, Երկրորդ ապագրութիւն, Վեներիկ 1860, էջ 207—208. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 298—299. J. M. Schmid, Heilige Reden des Johannes Mandakuni, Regensburg 1871, S. 243—244 :

Վնգ.՝ « Նորին Յովհաննու Մանդակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի, թարգմանչի աշակերտելոց մեծին սրբոյն Սահակայ հայրապետին, բան կանոնական » : Սկ.՝ « Արդ ես զայս ըստ իմում գիտելոյ ասեմ, եթէ որ զմանուկ տգէտ զգամար, որ ոչ կարէ կարդալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . որպէս ի սուրբ աւետարանին Փրկիչն ասէ առ սուրբ աշակերտան, ձրթի առէք եւ ձրթ տուք » :

36. Թ. 177բբ — 178բբ՝ Մամիկոնեանց Աբրահամ եպիսկոպոսի Վաջագան Աղուանից թագաւորին ուղղած կանոնները :

Հմտ. Մովսէսի Կաղանկատուացւոյ Գաղութիւն Աղուանից աշխարհին, ի լոյս ընծայեաց Մկրտիչ Էմին, Ժաթիք Ներքին Խորհրդականի և առդեաթի աշխարհ Յովակիմեան Լաղերեվի, Մոսկով 1860, էջ 64. Գաղութիւն Աղվանից արարեալ Մովսէսի Կաղանկատուացւոյ, ի լոյս ընծայեաց հանգերձ Ժանթութեամբ Կ. Վ. Շահնազարեան, Փարիզ 1860, էջ 182. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 299—300 :

ա. Թ. 177բբ՝ ցանկ : Վնգ.՝ « Աբրահամով Մամիկոնէից եպիսկոպոսի առ Վաջագան Աղուանից [= Աղուանից] արքեպիսկոպոսին » :

բ. Թ. 177բբ — 178բբ՝ կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ ոճիսե — ոճիսէ : Սկ.՝ « Միտ գիր, ո՛վ սիրելի, զի եթէ գիտութիւն եւ անգիտութիւն հանգուցեցնոցն ասիցէ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ք [= ըստ] աւիտարանին ընդունին հրաւիրեալք յարքայութիւնն » :

37. Թ. 178բբ — 180բբ՝ Յովհաննէս Սիւնակենի կանոնական

հարցումները եւ Հայոց Սահակ վերջին կաթողիկոսի պատասխանները :

Հմմտ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 300—302,

ա. Թ. 178բբ — 179աբ՝ ցանկ : Վնդ.՝ « Կանոնն վերջնոյ Սահակայ Հայոց կաթողիկոսի » :

բ. Թ. 179աբ — 180բբ՝ կանոններ, շարքնթաց հմր.՝ ոճիւր — ոճկբ : Վնդ.՝ « Կանոնականք Յովհաննայ Սիւնակենի քաղաքաց եւ առնթեր եղեալ պատասխանիքն, մին Սահակայ Հայոց կաթողիկոսի եւ նորին աթոռակցաց եպիսկոպոսակցաց բազմաց, գլուխ ժե. » : Սկ.՝ « Հարցումն հարցողի : Եթէ պարտ է եպիսկոպոսին, մինչդեռ յեկեղեցւոյ իւրում իցէ, եւ ի գործս եպիսկոպոսութեանն, երկաթս առնուլ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զբեռն հոգոյ, զոր մեղաւորս միա-համուռ ասացից որ է ըստ ուխտից մերոյ » :

38. Թ. 180բբ — 186բբ՝ Յովհան Օձնեցու կանոնները :

Հմմտ. Յովհաննու Իմաստաբերի Առնեցւոյ մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1833, էջ 24—33. Beati Johannis Ozniensis Sermones duo, quod per P. Joh. Bapt. Aucher Vic. Gen. Congreg. Mechit. nunc primum ex armenio in latinum translatus Emin. ac. Rev. Jacobo Card. Monico Venetiarum Patriarchae S. Purpuram solemniter induenti Mechitaristica Armeniorum Societas gratulationis devotionisque ergo D. D. D., Venetiis 1833, p. 56—77. Աբէլ Միթրաբեան, Գաղտնիքիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանգերէ կանոնագրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 91—95. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 1, p. 302—307,

ա. Թ. 180բբ — 181աբ՝ ցանկ : Վնդ.՝ « Կանոնք Տեառն Յովանիսի Իմաստաբերի Հայոց կաթողիկոսի, գլուխ լր. » :

բ. Թ. 181աբ — 186բբ՝ կանոններ, շարքնթաց հմր.՝ ոճկգ — ոճզգ : Վնդ.՝ « Կանոնն Յոհանիսի Հայոց կաթողիկոսի » : Սկ.՝ « Եպիսկոպոս կամ քահանայ կամ սարկաւազ կամ յով իցէ ուխտէ եկեղեցոյ, յարբեցութեան գտեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի մի յարմատ դառնութեան ի վեր երեւեալ նեղիցէ եւ նովաւ բազումք պղծիցին » :

39. Թ. 186բբ — 190բբ՝ Սիոն կաթողիկոսի կանոնները : Շարքնթաց հմր.՝ ոճզգ — ոմժե :

Հմմտ. Աբէլ Միթրաբեան, Գաղտնիքիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանգերէ կանոնագրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 96—99. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 307—310,

ա. Թ. 186բթ — 187բթ՝ ներածութիւն: Շարունթաց հմբ.՝ ոճղդ: Վնգ.՝ «Կանոնք Սի ովնի Հայոց կաթողիկոսի. գլուխ իր.» Սկ.՝ «Որք պատմող աստուածային աւրինադրութեանն եղեն աշակերտքն, առաքեալքն ի Տեառնէն եւ ընթիւնութիւնուր տիեզերաց աւետարանել...» Եւն.: — 187աթ՝ «Վասն որո ես Սի ոն՝ որ ոչ արժանեաց, այլ ըստ ողորմութեանն Աստուծոյ եկախկոպոսապետ Հայոց, հոգ զայս անձին եղեալ կոչեցի զեպիսկոպոսակիցս իմ ի հոգեկան հարկիս այսորիկ խորհուրդ...» Եւն.: — 187աթ՝ «Ընդ իս էին աստուածապատիւ եպիսկոպոսունք Յի [= աշխարհի] Հայոց Գէորգ Ոստան եպիսկոպոս, Սաղոմկ Սիւնեաց եպիսկոպոս, Սասայի Գողթան եպիսկոպոս, հարկ եղեւ հասանել ի մայրաքաղաքդ Աղուանից Պարտաւ. էր ընդ մեզ եւ բարեկ... [187բթ] պաշտ իշխան Յիւն [= աշխարհին] մերոյ Սահակ Բագրատունի, եւ այլ պատուական ազատք մեր՝ բարեպաշտութեան աշակերտք, ընդ նմայ, Ատրն երկուսէն Սիւնեաց տէր, Սըմբատ Բագրատունի, Մերութան Արծրունի, Վահրամ Խորխոռունի, Արտաւաղ Աղոյայ տէր, Վահան Վանանդայ տէր, Սահակ Գողթան տէր: Արդ աջողեաց ուղղիչն խորհրդոյ...» Եւն.: Վջ.՝ «... սահման բարեկարգութեան առաջնորդաց եկեղեցոյ եւ ժողովրդոց նոցին»:

բ. Թ. 187բթ — 190բթ՝ կանոններ, շարունթաց հմբ.՝ ոճլե — ուժէ: Սկ.՝ «Եպիսկոպոս կամ քորեպիսկոպոս կամ երէց մի՝ ստասցի ի պատճառս փառաց մարմնոյ զփառս շնորհաց հոգոյն...» Եւն.: Վջ.՝ «... զձեր մանկունս զուսուլմնաբազումսն Սիրաքայ իմաստութիւնն»:

40. Թ. 190բթ — 193աթ՝ Վաջագան Թագաւորի կանոնները:
- Հմտ. Մովսէի Կազանկատուացւոյ Գաղտնութիւն Աղուանից աշխարհին, ի լոյս ընծայեաց Մկրտիչ Էմին, Մոսկով 1860, գլ. իւ, էջ 65—69. Գաղտնութիւն Աղվանից, արարեալ Մովսէի Կազանկատուացւոյ, ի լոյս ընծայեաց Հանգերձ Ժանթութեամբք, Կ. Վ. Շահաղաբեան, Փարիզ 1860, հատ Ա., էջ 183—198. Agop Manandian, Beiträge zur albanischen Geschichte, Leipzig 1897, S. 44—48 [Գերմ. Թարգմ.]:

Վնգ.՝ «Սահմանադրութիւն կաշնովնի Վաջագանայ Աղուանից արքայի եղեալ ի ժողովն, որ յԱղուանս եղեւ»:

ա. Թ. 190բթ — 191աթ՝ ներածութիւն, շարունթաց հմբ. ուժը: Սկ. «Յամս Վաջագանս Աղուանից արքայի բազում հակառակութիւնք լինէին ի մէջ Տականաց [= աշխարհականաց] եւ եպիսկոպոսաց եւ քահանայից եւ քորեպիսկոպոսաց, ազատաց եւ ռամկաց. ապայ կամ եղեւ արքային առնել ժողով յԱղուէն բազմամբոյս յատեան յամսեանն մարերի, որ օր գտասան էր: Սս Վաջագան Աղուանից

արքայ, Շոփեղի շոյ Պերտեւայ արքեպիսկոպոս, Մանասէ Կապաղակայ եպիսկոպոս, Յովհանն Հրոշոյ եպիսկոպոս, Անանիայ եւ Սահակ եւ Ստուփղ եպիսկոպոսք, Յովսէփ Կաղանդաւորուս[ց] երէց, Մատթէ Պարտ[աւ]այ երէց, Թովմայ Թաքաւորի դրան երէց, Պաւղոս Գայ(ց)է|գուճու երէց, Շմաւոն Յը|րոյքո եպիսկոպոս, Մատթէ Դարահուճու երէց, Աբայի Կաղբեթայ երէց, Ուրբաթայր Մանուշէից երէց, Յովել եւ Պարգմիգէ եւ Յա|կովբ երիցունք, եւ ազատ մարդիկ եւ անհապ(պ)եաքն [= Նահապետքն] Արցախա, Բակուր Կաղան|տատուաց Նուհապետ եւ այլք բա|զումք, որք միաբան առա|ջի իմ եկին ի հանդէս ի Հօ|վոց ի տեղոյս յԱղուէն, կարգեցաք այսպէս» :

բ. Թ. 191աբ — 193աւ՝ կանոններ, չարընթաց հմբ.՝ ումթթ — ումլր : Սկ.՝ «Երիցունք որ ի շէնս լինին, երիցս անգամ ի տարւոյն եպիսկոպոսին երկիրպագ[ս]ցեն եւ զկարգս հոգեւորս ուսցին ի նմանէ . . . » եւն. : Վջ.՝ «Եւ յետ այնր որչափ տուգանս տա|ցէ մարդն որ ի կանոնադրե|ալ ըստ աւրհնութեամբ արասցեն» :

գ. Թ. 193աւ — 193աբ՝ Վերջաբան՝ «Ջայս պայման արարին եպիսկոպոսքն եւ քահանայքն եւ ազատ մարդիկ առաջի արքային, թէ ի մեր եպիսկոպոսաց եւ յերիցանց եւ յեկեղեցո բերանոյ աւրհնեալ եղիցի Թաքաւորն Թաքուհո|վն հանդերձ եւ դաւակովն եւ ամենայն Շովս [= աշխարհովս], որ ի յայս ժողովեալ են՝ աւրհնեալ եղիցին : Եւ զայս հրաման մատենագր|եցին Մուծիկ արքայ եւ հրա|մանատար, Հմիրհօրիկ հաղարապետ, ազգապետ Մար|ոււթ, Տիրազգ, Ըսպրակոս, Շամաբեկուռ, Էռաստան, Արշէս, Վարդան քաջ Գարդմանա տէր, Խոսր, Գերմոսան, Խոսկեան, Փիրոգ նա|հապետ եւ ամենայն ազատ Աղուա|նից. վասն առաւել գրոյն Վաջազան արքայի Աղուանից մատանի եղաւ ի վերայ» :

41. Թ. 193աբ — 197բւ՝ Դուինի ժողովի կանոնները : Հմմտ. Աբէլ Միթթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանգերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 86 եւն. : Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 310—312 :

Վնգ. «Կանոնք Դվնայ սուրբ ժողովոյն, զոր ամի չորրորդի Կոստանդիանոսի կայսեր բարեպա|շտութիւն Հոռմ[այեցւ]ոց. այս գիր ի հաստատութիւն գրեցաւ յուղիղ կարգի եւ կանոնաց սրբոյ եկեղեցո, եւ առաջնորդաց եւ ժառանգ|աւորաց, հրամանաւ երա|նելոյն կաթողիկոսին Հայոց Ներ|սեսի Շինոզի եւ այլոց եպիսկոպոս|աց, որոց անուանք դրոշմ|եալ կան գրով ի կատարման կանոնացդ. զլուխ ժբ. » :

ա. Թ. 193աբ — 193բա՝ ցանկ :

բ. Թ. 193բբ — 197աա՝ կանոններ, շարքնթաց հմբ.՝ ոմխ — ոմծա : Սկ.՝ « ա. Զառաջնորդաց սըրբոյ եկեղեցո, ք [= այսինքն] է եպիսկոպոսաց, ըստ կանոնի սրբոյ հարցն է գնալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ որք լսողք լինին, հնազանդք եւ կատարիչք այսմ կանոնի, եւ եղիցին աւրհեհալք ի Հոգոյն սրբոյ եւ յամենայն սրբոյ Աստուծոյ, եւ գացեն ժառանգաւորք անվախճան կենացն յերկնից արքայութեան յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն » :

գ. Թ. 197աա — 197բա՝ Վերջաբան. « Ես Ներսէս շնորհին Աստուծոյ նուաստ կաթողիկոս Հայոց, վասն վերագրեալ կանոնիս ամենայն աթոռակցօք մերովք սուրբ եպիսկոպոսօք Հայոց ձեռն արկեալ կնքեցաք ըստ սահմանի հրամանի Հոգոյն սրբոյ եւ ընտրելոց նորա : ա. Տէր Յովհաննէս ոստան եւ մարդպետական Հայոց, բ. Տէր Ներսէս Հարքայ եպիսկոպոսպետ, գ. Տէր Քրիստոսատուր Բաանու եպիսկոպոս, դ. Տէր Իսրայէլ Տայոց եպիսկոպոս, ե. Տէր Յովհաննէս Մարգարոյ եպիսկոպոս, զ. Տէր Յովհան Բղնունեաց եպիսկոպոս, է. Տէր Գրիգոր Արշարունեաց եպիսկոպոս, ը. Տէր Սեբէոս Բագրատունեաց եպիսկոպոս, թ. Տէր Գրիգոր Խոռխոռունեաց եպիսկոպոս, ժ. Տէր Սիմէոն Որշտունեաց եպիսկոպոս, ժա. Տէր Իսրայէլ Վանանդայ եպիսկոպոս, ժբ. Տէր Թէոփիլոս Աշտունեաց եպիսկոպոս, ժգ. Տէր Ասայէլ Ամատունեաց եպիսկոպոս, ժդ. Տէր Գրիգոր Անձաւացեաց եպիսկոպոս, ժե. Տէր Յովհաննէս Գնունեաց եպիսկոպոս, ժզ. Տէր Յակոբօս Պալունեաց եպիսկոպոս, ժէ. Տէր Սամուէլ Մեհնունեաց եպիսկոպոս : Այս են սուրբ ժողովքն [= ժողովոյն] Հայոց անուանք, որ ի Դըլին ժողովեցան ի փառս ամենասուրբ Յրրորդութեանն » :

42. Թ. 197բա — 201աբ՝ Եղիշէի կանոնները :

Հմտ. Սրբոյ հօրն մերոյ Եղիշէի վարդապետի մատենագրութիւնք, Վեներիկ 1859, էջ 363—368. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectione e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 312 :

ա. Թ. 197բա — 200բբ՝ դիւանահարներ ժասին : Վնգ.՝ « Գլուխ վասն դիւանարկաց, թէ պարտ իցէ աւրէնս տալ կամ թէ երախայ իցէ՝ կնիք, մինչ դեռ (ի) դեւն ի նմայ իցէ » : Սկ.՝ « Բազում պատք [ե]ն ի մարդ, վասն զի ունի մարմին շարշարելի. եւ են պատիցն՝ որ ի ձեռն ճարտար բժշկաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քանզի հեռացաւ գութ եւ թագաւորաց ըստուգութիւն, որ հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց » :

բ. Թ. 200բբ — 201աա՝ ուրացողներ ժասին : Վնգ.՝ « Նորին

վասն ուրացողաց»։ Սկ.՝ «Ապայ եթէ ոք, որպէս հաւատացին կամաւք» եւ դարձեալ ուրանայցէ, ինքն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զի թերեւս ընկալցի ողորմութիւն գթացեալ»։

դ. Թ. 201ա — 201բ՝ երախան երի մասին։ Վնգ.՝ «Նորին վասն երախայից»։ Սկ.՝ «Իսկ վասն անմեղ երախայից, որ հրաժարեցին յՅէս [= յաշխարհէս] առանց մկրտելոյ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զի ապրեցուցէ զվրիպեալն յանշէջ հրոյ գեհէնէն [= գեհենին], յոր երթալոց է սատանայ»։

43. Թ. 201աբ — 202ա՝ Յովհաննէս Ոսկեբերանի երկու կանոնները, շարընթաց հմբ.՝ ոմծբ — ոմծգ։

ա. Թ. 201աբ — 201բ՝ Վնգ.՝ «Յոհանն ու Կոստանդինուպօլսի հայրապետին»։ Սկ.՝ «Քանզի ոչ եթէ ընդ վայր ինչ յիշեմք յաստուծալին խորհուրդն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զի բաւական է նոցա յայն յօգնակաութիւն եւ ի մխիթարութիւն»։

բ. Թ. 201բ — 202ա՝ Վնգ.՝ «Նորին»։ Սկ.՝ «Զոր ինչ խնդրեցէք յանուն իմ ի հաւրէ իմմէ՛ տացի ձեզ, ասէ Տէր . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . նոյնպէս եւ զիս թաղեսցիք ի հող եւ միայն կատարեսցիք զյիշատակս իմ»։

44. Թ. 202ա — 202բ՝ Ագաթանգեղոսի Կայանի մասին ասածից մի կտոր։ Կանոնների շարընթաց հմբ.՝ ոմծդ։ Վնգ.՝ «Մեծի Ագաթանկեղոսի ի բանէն որ զԿայինէ»։ Սկ.՝ «Արգ աստանօր զտէրևանն դադարեացուք զառասանութիւն, եւ մեք զեղբայրազաւին շարայարեսցուք զրուցատրութիւն . . . » եւն.։ Վջ.՝ «Եւ կացցուքնդ Քրիստոսի արդարապէս եւ անսպառն հացուք բարութիւնս ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, յորում վայել է փառք, իշխանութիւն յաւիտենան յաւիտենից. ամէն»։

45. Թ. 202բ — 204աբ՝ Մեծն Ներսէսի կանոնները. շարընթաց հմբ.՝ ոմծե — ոմզդ։

Հմմ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 312—314.

Վնգ.՝ «Սահմանք եւ կանոնք կարգի եկեղեցոյ սրբոյն Ներսէսի հայրապետի Հայոց»։ Սկ.՝ «Վասն այնոցիկ, որ չեն արժանի հաղորդութեան, յետին ժամուն առցեն հիւանդք . . . » եւն.։ Վջ.՝ «Այն է մահուչափ մեղք, որ ոչ զխոստովանութեամբ անկանի»։

46. Թ. 204աբ — 204բ՝ Մեսրոպ Մաշտոցի կանոնը։ Վնգ.՝ «Երանելոյն Մեսրոպայ Հայոց վարդապետի»։ Սկ.՝ «Բարուք

ողբայր [= եղբայր], մի ոմն ի սրբոյն՝ գիտացիք, ասէ, ով սիրելիք, զի թէպէտ եւ բեւեռեաց Տէր զչարն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . իջանէ ի Տարտարոս դառն տանջանաց Պեհենին, զսրոյ [= զորոյ] զվարդապետութիւն ընկալաւ » :

47. Թ. 204բ — 205աբ՝ Յովհան Մանգակունու կանոնները : Շարընթաց հմբ.՝ ոմղէ — ոյգ :

Հմբ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 314 :

Վնգ.՝ « Կանոնք Յովհաննու Մանգակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի, գլուխ է : Սկ.՝ « Քահանայ կ. ամեա ի պատարագէ լրոնացէ. ապայ եթէ առողջ իցէ՝ անյիշատակաց կատարեսցէ . . . » եւն. : Վջ.՝ « Ըստ բանի Տեսոն, որ եւթանասնեկին եւթն հարմայեցաք թողուլ » :

48. Թ. 205բ — 206բբ՝ Յովհան Մանգակունու ապաշխարութեան կոչում : Վնգ.՝ « Նորին Յովհաննու Մանգակունոյ կոչումն ապաշխարութեան » : Սկ.՝ « Երթայ քահանայն մեղուցելովն ի դուռն եկեղեցոյն եւ սաղմոսէ. առ քեզ, Տէր, համբարձի. ողորմեայ, ինձ, Աստուած . . . » եւն. : Վջ.՝ « Թէ ի տօնի կամ ի կիրակէի յառաջ քան զպատարագն կերեալ. քէ զուրբաթ եւ զչորեքշաբաթն լուծեալ, որ է մեծ մեղք » :

49. Թ. 206բբ — 208ա՝ քահանայի խոստովանութիւնը : Վնգ.՝ « Խոստովանութիւն քահանայի » : Սկ.՝ « Թէ կաշառք վասն մեղացն էլառ եւ եթող : Թէ զխոստովանութիւն յայտնեաց » եւն. : Վջ.՝ « Արդ փութացիր խոստովանեայ զյանձանոքս [= զյանձանս քո] եւ ի հանդերձեալն ազատեսցիս եւ լուսաւորեսցի հոգի քո յաւիտեան » :

50. Թ. 208ա — 211աբ՝ Նպիփան Կիպրացու երեք կանոնները : Շարընթաց հմբ.՝ ոյե — ոյէ : Վնգ.՝ « Կանոնք երանելոյն Նպիփանու Կիպրացոյ եպիսկոպոսի մեծի եւ առաքինոյ մարգարէի եւ նշանագործի. գլուխ գ. » : Սկ.՝ « Ի վերայ բազում նշանացն մարգարէութեանց էր եւ այս շնորհեալ երանելոյն Նպիփանու. զի յորժամ պատարագ կամէր մատուցանել, յառաջին աղաւթսն իւր զոր վասն արժանաւոր լինելոյ զանձն իւր, աղաչէր վասն իջեցաւոր Հոգոյն ի խորհուրդն սուրբ ի վերայ սուրբ սեղանոյն եւ տեսանէր յայտնապէս զՀոգին սուրբ իջեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « Իսկ յորովայնին զմանկարարութիւնն ազտովն ապականեն եւ ոչ տան նըկարել ի կենդանութիւն » :

51. Թ. 211աբ՝ « Ի հարանց կանոնացն է » : Որ զհետ միմեանց մեռանին մինչեւ յերորդ կին, եթէ վասն որդէծնութեան կամ վասն անալքատութեան իցէ, յետ մեկնելոյն ընկալցի սուրբ եկեղեցի յապաշխարութիւն ծանրալոյս : Ապա թէ որդիք գտցեն եւ անտես կացցէ մերժեսցի այնպիսին իբրեւ զամենայ պոռնիկ » : Շարընթաց հմր.՝ ոյր :

52. Թ. 211աբ — 211բ՝ Հոռմայ Կղեմէս հայրապետի եկեղեցական կարգերը : Շարընթաց հմր.՝ ոյթ :

Հմմտ. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. L. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 2 seq.

« Կղեմայ Հոռմայ եպիսկոպոսին սահմանք եւ հաստատութիւնք եկեղեցոյ : Սուրբ խաչն քրիստոսական եւ սրբասացութիւն, զոր հաճապազ կատարեմք յաղաւթս մեր այսպէս՝ սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հաւար, սուրբ եւ անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողորմեայ մեզ, եւ ընդէ՞ր երեքկին. զոր աւրինակ ժամանեալ ոք արքայութեան՝ նըմայ եւ երիցս երանէ, նոյնպէս եւ մեք երիցս ասեմք զերեքկին սրբասացութիւնն » :

53. Թ. 211ա՝ « Սրբոյն Դիոնէսիոսի Աթենացոց եպիսկոպոսի բան ա : Համակարգն ոչ կարեն զմիմեանց յառաջ անել. եթէ յանդգնի՝ կրկին նորոգեսցի. վերինքն զնեքնոցն ունին. իսկ ներքինքն զվերնոցն [ոչ] ունին » : Կանոնների շարընթաց հմր.՝ ոյթ :

54. Թ. 211բ — 211բ՝ « Սրբոյն Դիոնէսիոսի Արիստազացոյն յաղաքս Աստուածածնին բան երկրորդ : Զի արժանացաւ Աստուած Բանն Հաւր, յառաջ քան զժամանակս ծնեալ, կեանս Յի [= աշխարհի] ընծայիլ, վասն որոյ եւ Աստուածածնին. եւ եկեղեցի հեթանոսաց հրապարակագոյ ձայնիւ ամ յամէ տօնախնդմբէ զյիշատակս նորա, զի այսպէս մեծարի արար զորդիս մալրդկան ընդ որոյ իւրում. պատուեացուք զյիշատակս նորա մեծապայծառ տօնիւք, ի միաշաբաթոյ աւուրն ներբողենիւք զերգս աւրհնութեան մատուցանեմք ընդ որոյ իւրում » : Կանոնների շարընթաց հմր.՝ ոյթա :

55. Թ. 211բ — 216աբ՝ Կարնոյ (Թէոդուլոսի, Էրզրումի), ժողովի կանոնները :

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոզմասոսի եւ Կանոնք Ադգէի, Վիեննա 1896, էջ 240—242 :

Վնդ.՝ « Կանոնք սուրբ ժողովոյն, ուր ի Թէոդուլակաւ լիս, որ այժմ կոչի Կարնոյ քաղաք » :

ա. Թ. 211բբ—212աբ՝ ներածութիւն. կանոնների շարունակաց հմր. ոյժբ: «Սուրբ եւ աստուածասէր ժողովուրդն(ն), որ ժողովեցան յամենայն քաղաքաց եւ յՅաց [= յաշխարհաց] Յունաց եւ ի Հռոմայ, հրամանաւ մեծի Թագաւորին Յուստիանեայ, որք նախանձայոյդ եղեալ աւրինացն Աստուծոյ եւ սրբոց առաքելոցն քարոզութեան, ժողով հրամայեաց լինել ի միջասահմանն Եին [= աշխարհին] Հայոց, Վրաց եւ Աղուանից, որ ժողովեցան բազում եպիսկոպոսք յամենայն քաղաքաց հանգերձ կաթողիկոսաւն Հայոց Սահակաւ եւ հրամանաւ նորին Թագաւորի, զսրբոց առաքելոցն զաւանդութիւնս եւ զսուրբ ժողովոյն Նիկիայ եւ զՏՃ.իցն, որ ի Վոստանդինուպոլիս, եւ զԲՃ.իցն, որ յՍփեսոս, զայն հաստատեալ հաւատ, եւ նշովել զամենայն հերձուածողս զառաջինս եւ զմիջինս եւ զվերջինս: Նախ եւ առաջն զաղանդն Մարկիոնեայ եւ զաղանդն Արտեմոնի եւ զաղանդն Մաքսիմեոսոցն եւ զաղանդն Պաւղոսի Սամուստացոյն եւ զաղանդն Արիոսի եւ զաղանդն Մակեդոնի եւ զտաւմարն Լեոնի եւ զամենայն հերձուածողսն, որ արտաքոյ սրբոց առաքելոցն քարոզութեան եւ ամենայն ժողովոյն են ասացեալ արտաքս ընկենուլ յեկեղեցոյ եւ աւտար համարել եւ ոչ հազորդել ընդ այնպիսեացն եւ Թագաւորական հրամանաւն յաքսորս ընակեացէ այնպիսին մինչեւ ցօր մահուան իւրոյ: Եւ ժողովեցան բազում եպիսկոպոսք Վրաց եւ Աղուանից ի քաղաքն Քէոզուպոլիս եւ միաւորեցան ի հաւատս սրբոց առաքելոցն եւ ի կանոնս սուրբ ժողովոյն եւ ինչ որ պէտք էին՝ եղին ի լրութիւն սուրբ եկեղեցոյ եւ ի կանոնս զգուշաւորս»:

բ. Թ. 212աբ — 212բբ՝ ցանկ:

գ. Թ. 212բբ — 216աբ՝ կանոններ: Սկ.՝ «Վասն մեծի յայտնութեանն, զոր կարգեցին առաքեալքն ի Հոգոյն սրբոյ ի յունվարի զկատարել մեծ առաւելութեամբ ի փառս Աստուծոյ» եւն.: Վջ.՝ «... արտասահմանեալք ի մետաղս ընակեացէն մինչեւ ցօր մահուան իւրեանց»:

56. Թ. 216աբ — 216բբ՝ Հիւպոդոլիտոս Բոստրացու ասածը Քրիստոսի ծննդեան եւ մկրտութեան մասին:

Հմտ. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 70—71, 336—337.

Վնգ.՝ «Հիպոդոլիտայ արքոյ բա՛ն ի ծնունդն եւ ի մկրտութիւնն Տեառն. գլուխ ա.» : Սկ.՝ «Հստ աւետեաց յիշատակի .թ. ամսեայ ծնեալ Տեառն իմ եւ .լ. ամեայ մկրտեցաւ ի նմին աւուր իմ [= ըստ] Ղուկայ օեթարանչին [= աւետարանչին] . . . » եւն.: Վջ.՝ «եւ

միաշարաթոջն եւ յաւուրն, յորում դիպեցի տօնն Տեառն կատարեացեն» :

57. Թ. 216բբ—217աա՝ Մեջիտոս եպիսկոպոսի նամակը առ Տոյ՝ Վնգ.՝ «Մեջիտոսի եպիսկոպոսի թուղթ առ Տոյ եպիսկոպոսի. գլուխ ա.» : Սկ.՝ «Այս գրեցաւ վասն միանալոյ բանին Աստուծոյ ք [== ընդ] մեզ ծննդեամբ ի սրբոյ կուսէն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի նմին աւուր տաւնեացի զծննդեանն, զյայտնութեանն » :

58. Թ. 267աա՝ Մանուէլ կայսրի օրէնքներից մի հատուած : Վնգ.՝ «Մանուէլի գլուխք ա.» : Սկ.՝ «Ի ձեռն Կոստանդիանոսի մեծի հաստատեցաւ տօնախմբութիւն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զփրկագործ տէր|ունական խաչին տօնախմբ|մբութիւնն » :

59. Թ. 217աբ—217բբ՝ Սոկրատ Սկոլաստիկոսի եկեղեցական պատմութիւնից երկու հատուած :

ա. Թ. 217աբ—217բբ՝ Վնգ.՝ «Ի Սոկրատայ գլուխ ա.» : Սկ.՝ «Հանդէս յը. ծիցն [== յժը. իցն] յաւուրս մեծին Կոստանդիանոսի ժողովին հաստատեցին . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ տուգանս յեկեղեցոյն զկանոն ի հրամանացն տացէ » :

բ. Թ. 217բբ—217բբ՝ Վնգ.՝ «Նորին նման» : Սկ.՝ «Եւ որ զառաքելական սահմանս կանոնաց քայքայեն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ընդդէմ հակա|ռակին ի մէնջ եւ յեկեղեցոյն նդովեացին » :

60. Թ. 217բբ—219աբ՝ Աղուանից Սիմէոն կաթողիկոսի կանոնները : Վնգ.՝ «Կանոնք Տեառն Սիմէոզի Աղուանից կաթողիկոսի, յետ կարծանմանն [== կործանմանն] Ներսէսի Աղուանից կաթողիկոսի, որ վասն զՔաղկեդոնին խորհելոյ եւ շփոթելոյ զԱղուանք, մերժեցաւ ձաղանօք ըստ ձեռն Սղիայի կաթողիկոսի եւ ժողովոյն Աղուանից. գլուխս ե.» :

ա. Թ. 218աա՝ ներածութիւն՝ «Այս կանոնադրութիւն եղաւ ի Սիմէոնէ Աղուանից կաթողիկոսէ, յորժամ նստաւ յաթոռ ի ժողովումն, որ վասն ա|նիծեալն Ներսէսի եղեւ, զի զկարգս եկեղեցեաց այլայլեաց, վասն որոյ հարկ եղեւ վեր|ըստին նորոգել» :

բ. Թ. 218աա—219աբ՝ կանոններ : Սկ.՝ «Մինչ կամեցաւ զթալ ի մեզ քաղցրութեամբ իւրով բարեբարն Աստուած վասն բազում սիրոյն իրոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զնորոյ ուխտին եկեղեցոյ սրբոյ, որ չիչխեն, կալ|ան արժանքն կամ զինու|որքն » :

II. Թ. 225ա — 269աբ՝ Յովհաննէս Արճիչեցու մեկնութիւն
պատարագի :

Հմտ. Գորեգին Զարգանալեան, Հռչական յատենագիտութիւն, Վիեննա
1883, էջ 463—465, Գորեգին Զարգանալեան, Հռչական հին դարութեան
պատմութիւն³, Վեն. 1897, էջ 767—768, Թ. Տաշեան, Թուրքի հայերէն ձե-
ռագրաց յատենագրութիւն Միթիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 490,

1. Թ. 225ա — 226աա՝ յառաջաբան : Վնգ.՝ « Պատճառ տեսու-
թիւն [= տեսութեան] աղօթից պատարագին » : Սկ.՝ « Ամենայնի
ժամ եւ ժամանակ է ամենայն իրի : Արդ վասն զի հարկքն մեր
առաջինք եւ վարդապետք եկեղեցոյ, յորժամ բանս ինչ . . . » եւն. :
— 225բբ՝ « Վասն որոյ մեծն Խոսրով [հայրն] Գրիգորի Նարեկացոյ
նախ, եւ Նեբրէս (վեր) վերատեսուչն Տարսնի յետոյ, ընդարձակ
եւ պայծառ քննութեաւր ետուն մեզ զմեկնութիւն պատա-
րագին : Բայց զի են ոմանք, զի դժաձախութիւն բանիցն պատճա-
ռեն, եւ կէսք զնորութիւն, եւ անօգուտ մնան, թէպէտ եւ չէ
ինչ ծածուկ բանք նոցին : Յաղագս այսորիկ յետնեալս ի բարեաց,
ծնունդս վերջին ժամանակիս, Յովհաննէս Արճիչեցի, Թա-
խանձեալ յոմանց քահանայից սրբազգեցից, տալ նոցա վերստին
համառաւ եւ պարզ բանիւք զտեսութիւն խորհրդոյս : Եւ
մեք հարկեալ ի նոցունց, ձեռնարկեցաք ի նոյն : Յուսալով ի Հոգին
սուրբ եւ յաղօթս սրբոց, ոչ եթէ յաւելուած ինչ իմա-[226աա]-ստից
խառնելով ի մէնջ ի բանս մեկնութեան նախասացեալ արանցն,
այլ միայն զբանս նոցունց կարճեալ պարզեցաք : Զոր թէ
հաճելի իցէ ձեզ Տեսուն շնորհ, եւ թէ ոչ եւ նոյնպէս շնորհ, մի-
այն անպարսաւ մնաց ի պատահելոցդ » :

2. Թ. 226ա — 269աբ՝ մեկնութիւն :

ա. Թ. 226ա — 233աա՝ վարդապետական կամ տեսական նիւ-
թերի մասին :

ա. Թ. 226ա — 229աբ՝ Վնգ.՝ « Տեսութիւն թէ ի՞նչ խորհուրդ
յամենայն աւր պատարագեմք զԳրիգորս եւ, եւ զի ոչ միայն
կենդանեաց, այլ եւ մեռելոց է փրկութիւն : Եւ գարձեալ թէ
որոց մեռելոց իցէ պատարագն փրկութիւն եւ որոց ոչ : Այլ եւ
գնծայս պատարագին՝ յորո՞ց եւ կամ որպիսի՞ աւրինակաւ առնու-
քահանայ եւ տուիչք ընծայիցն որպիսի՞ կամաւք տացեն ի քա-
հանայ. նայեւ թէ գի՞նչ խորհուրդ է քառասներորդս կատարել
ննջեցելոցն » : Սկ.՝ « Արդ նախ զայս պարտ է գիտել թէ զկարգ
յամենայն աւուր հրաման . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ ընդ վատ
ծառային այնորիկ արտաքս ընկէցիկ լիցի յաւստանծայիսն
գաւթէ » :

բ. Թ. 229աբ — 230բբ՝ Վնգ.՝ « Յաղագս թէ ոչ է աւրինակ հացն եւ բաժակն մարմնոյ եւ արեւանն Քրիստոսի, այլ ճշմարիտ մարմինն եւ արեւն Քրիստոսի: Յորս թէ ոչ նուազի շնորհն յաղագս անարժան մատուցողի»: Սկ.՝ « Տէր մեր եւ Աստուած Յիսուս Քրիստոս յորժամ էջն յարգանդ կուտի Աստուածածնին . . . » եւն.: Վջ.՝ « Եկեացուք այսուհետեւ ի տեսութիւն առաջիկայ խորհրդոյս հոգոյն ձեռնտուութեամբ »:

գ. Թ. 230բբ — 231աբ՝ Վնգ.՝ « Խորհուրդ զանազանութիւն [= զանազանութեան] զգեստից »: Սկ.՝ « Յորժամ հանդերցեալ ոք իցէ ի քահանայապետաց եւ կամ ի քահանայից . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ բացաւ գլխով կայցեն ամենեքին ի սուրբ խորհրդեանն »:

դ. Թ. 231աբ — 231բբ՝ Վնգ.՝ « Մեկնութիւն »: Սկ.՝ « Քահանային մտանելն յօնանդատունն [= յաւանդատունն] եւ ի բաց մերկանալն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զաղօթման զհամարձակութիւն եւ զպարզութիւն սրտին ունի զօրինակ »:

ե. Թ. 231բբ — 233աա՝ Վնգ.՝ « Վասն (դիմա) դիմադրութիւն [= դիմադրութեան] »: Սկ.՝ « Բայց են ոմանք, զի հակառակ են եւ աւելորդ եւ անաւգուտ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ոչ միայն քրիստոնեայք, այլ եւ անհաւատք բացագլխով կան յաղօթ »:

բ. Թ. 233աա — 269աբ՝ Բ ուն պատարագի մեկնութիւնը զգեստաւորութեան մինչեւ վերջը: Սկ.՝ « Ձիւնչ խորհուրդ ունի տալուս եւ աղօթք քահանային ի ժամ զգեստաւորութեանն, Եկեղեցին տուն եւ բնակութիւն է երկնաւոր թագաւորին եւ դասք քահանայիցն . . . » եւն.: — 234բբ՝ « Ձինչ նշանակէ յետ զգնելոյն առ Հոգին աղօթել: Եւ յետ զգնելոյն զայ առաջի սրբոյ սեղանոյն եւ անկեալ ի վերայ երեսացն ասէ զաղաւթս զայս առ սուրբ Հոգին, զոր ասացեալ սուրբ հօրն Գրիգորի Նարեկացոյ . . . » եւն.: — 234բբ՝ « Ամենակալ Աստուած, բարերար, մարդասէր, Աստուած բոլորից, յօրինող էրեւութից . . . » եւն.: — 237բբ՝ « Եւ քահանայն ասէ զաղօթման սրբոյն Յովհաննու Ոսկէբերանին: Տէր Աստուած մեր, որ զերկնաւոր հացդ, զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, զկերակուր . . . » եւն.: — 250աբ՝ « Մեկնութիւն առաջին աղօթից պատարագին սուրբ հաւրն Աթանասի: Տէր Աստուած զաւրութեանց եւ արարիչ ամենայն լինելութեանց, որ յանէութեանէ զբնաւս ի ցուցակութիւն ածելալ գոյացուցեր: Տէր Աստուած, ոչ միայն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . Պատուական մարմին եւ արիւնն Քրիստոսի տուեալ լինի քեզ ի քառութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց: Եւ Քրիստոսի Աստուծոյ անդադար փառք յաւիտեանս. ամէն »:

III. Թ. 269բ — 270բ՝ Թիշատակարան: «Փառք ամենագոր տե-
րութեան եւ միա՛նական սուրբ երրորդութեան Հօր եւ Որդոյ եւ
Հոգոյն սրբո յիմանալեաց եւ ի հրաքո՛ւն սեոիցն ամենայն տար-
րեղէն սե՛ռից նիւթականացս այժմ եւ զրաւ յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն: Արդ շնորհիւ Տեսոն սկասայ եւ ողորմութեալն նորին աւար-
տեցայ զսահմանեալ տառս կանոնաց առաքելոցն սրբոց եւ երից
սուրբ ժողովոյն սուրբ հարա՛նցն հայրապետաց եւ ընդ ժամանակս
ժամանակս սուրբ եպիսկոպոսաց եւ թագաւորք ժողով եղելոցն
ամենայն ազգաց եւ մանաւանդ յատուկ մերայնոց ազգացս հայ-
րապետաց, եպիսկոպոսաց եւ սուրբ վարդապետացն, զոր ժողովեալ
են իմաստու՛նքն սուրբ մեծաւ աշխատութեալն եւ եղեալ են ի մի
տուփ եւ ցանկով փակեալ եւ համարով նշանակեալ, զի դիւրա-
գիւտ լիցի, խնդրողացն, վաղվաղակի գտանել վկայական բանիւք
բաղմաւք մին կանոնին, ի Ժ ի Ժե ի մինչեւ Ժ անգամ. այլ զո հա-
մաձայնութիւն որպէս ի ձեռնադրութեան կոչումն աստօ՛րհանաւորաց
թ կարգաց եկեղեցականաց՝ թէ զորս պարտ է կոչել եւ կամ զորն
ոչ, եւ այլ կանոնական օրէնս եւ սահմանս պիտանիս ի յօգուտ
լսողացն: Արդ եւ ես անպիտան ծառայս, փծուն եւ տխմար, սուտ-
անուն Կիրակոս, էի եւ եմ եւ եղէց վիճակ եւ ժառանգութիւն,
միայն թէ ընկալցի անարգամեծար Տէրն, ըրոյ շնորհիւն սկիզբն
արարի սուրբ առաքելոց եւ հայրապետաց կանոնիս եւ պատարագի
խորհրդոյ մեկնիչիս ի քաղաքն ի Յուստօղ, որ մականունն Քէ-
քիրտազ կոչի, ի դուռն Մովհայեաց սուրբ Յոհանէս նորընծայ
աւետարանիչ անուն եկեղեցոյս ի հայրապետութեան էջ-
միածնայ Տէր Փիլիպպոսին եւ տեղոյս առաջնորդութեանն,
քաջ հոգեւոր եւ ջատագով յօրինացն Աստուծոյ, մեծ եւ անուանի եւ
ամենայն իմաստիւք լի, դարանաղու Գրիգոր վարդապետին եւ
ընդ հովանեաւ նորին սքանչելագործ սուրբ Քեղթափին, որ Քու-
մայ առաքեալն մասն ի մէնջ կայ եւ առ հուպ յինք ունի եւ միւս
սքանչելագործ Վասլոյ սուրբ նշամին, որ թագաւոր կոչի: Եւ արդ
սկսայ ողորմութեալն եւ աւգնականութեալն սոցին յանգհանի:
Իսկ ես անարժանս եւ անպիտանս, վատթարս եւ անպտուղս ի
բարեւաց ծառայս ամենայն ծառայիցդ Աստուծոյ, Պետրոս երէցս,
խնդրեցի զաւրինակ կանոնգրգիս եւ զխորհրդոյ մեկնիչիս ի Գրիգոր
վարդապետէն իմմէ. եւ եմ ծառայ եւ սպասաւոր նորին. ի խրնդ-
րեին իմոյ ոչ ձանձրացաւ, այլ սիրով շնորհեաց ինձ: Եւ ես փա-
փազանաւք եւ իմ հալալ արդեանցս եւ վաստակի իմոյ ետու գրել
իմոյ անձին: Արդ երես անկեալ աղաչեմ զձեղ, ո՛վ դասք քահա-
նայից եւ մա՛նկունք եկեղեցոյ, որք հանդիպիք ամայ, կարդալով
կամ աւրինակելով, հայցեցէք ի յապէնիազ Արարչէն եւ ի յՈրդոյն

միածնէն, զի պահեսցէ զնայ անսայթաք կենաւք ջահ անշիջանելի
ի մէջ եկեղեցոյ. եւ յետ փոխման նորա ինքն Քրիստոս զփոխարէն
եւ զտրիտուն միոյն .Ճ. Լապատիկ եւ հազարապատիկ եւ բիւրա-
պատիկ հատուցէ դասելով ընդ ճշմարիտ եւ աստուածաբան վար-
դապետաց դասուն, դասակից եւ պսակակից արասցէ զինքն եւ
զննջեցեալսն իւր ի Քրիստոս Աստուածն մեր. ամէն: Արդ ես, ան-
կեալ, անպիտանի ծառայս, փծուն, մեղօք [ի]լի, բզկանոնգիրքս
աւարտ հանի եւ ի խնդիր տէր Պետրոսի, ի թվին Հայոց հա-
զար ամի ութ ձուն եւ ութ, յԱրարարդի, ի քսան երկու ամ-
սոյն մարտի, որ արեգակն ի խոյն մտի:

Ձեռս երթայ դառնայ ի հող,
Գիրս մնայ յիշատակող.
ՁԶեզ աղաչեմ, ո՛վ ընթերցողք,
Վասն իմ առ Տէր լինիք մաղթող:

Եւ որք հայցեն ի Քրիստոսէ,
Առատածիրն պարգեւողէ,
Զիչել ըզմեղս իմ, որ անբաւ է,
Տէրն ամենից զնոցայն թողցէ:

Որք հանդիպիք յայսրմ տառի,
Յիշման առնէք զմեզ արժանի.
Եւ որք յիշենն՝ յիշեալ լիցի
Յահեղ աւուրն աներեկի:

Տացուք ըզփառս Հաւր անծնի,
Այլ եւ Որդոյ իւր միածնի,
Բղխումըն Հաւր անճառ Հոգի,
Անձամբ երեք բնութեաւրբն մի»:

IV. Թ. 275բ — 287աբ՝ ազգականութեան աստիճաններ ժա-
սին:

1. Թ. 275բ — 276աբ՝ Ներսէս Շնորհալու ասածը ազգակա-
նութեան մասին:

ա. Թ. 275բ՝ ազգականութեան աստիճաններ ժի տախտակ:

բ. Թ. 276՝ նկատողութիւններ: Վնգ.՝ «Մեծին Ներսէսի Հայոց
պատրիարքի արարեալ է, երկրորդ լուսաւորչի: Ընթին՝ ունելով մեր
զխրատ աստիճանաց ազգականութեան մեծաւ աշխատութեաւր
հասու եղեալ ի դրոշմած աղուակալձեւ [= աղլուսակաձեւ] աստի-
ճանացս իւրաքանչիւրոցն հանդիպողութեան, թէ ո՞ր ո՞րոյ զուգա-

կշիռ, եւ վասն անուանց նորախաւսութեան հարկաւորապէս » : Սկ.՝ « Այլ եւ դրոշմեցաք ի խաչածեւ աղուսակիս վասն դիւանաս գոլոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . մի ի շխեսցէ թողուլ զհինն, որ աղիւսակածեւ դրոշմածն, զոր յառաջնոց վեհիցն է աշխատասիրեալ, եւ որ թողցէ դատեսցէ զնոսա Աստուած » :

2. Թ. 276բ — 284բ՝ Վնգ.՝ « Դարձեալ կանոնք եւ սահմանադրութիւն եւ աւրէնք աստիճանաց ազգակալնութեան եւ կնքաւորութեան, եղեալ Հարցն առաջնոց՝ լուսաւորչին մերոյ սրբոյն Գրիգորի եւ որդոց եւ թոռանց նորա եւ սրբոյ Ներսէսի սքանչելագործ հայրապետին մեծի, եւ պարզութիւն եւ մեկնութիւն, արարեալ սրբոյն Ներսէսի Կլայեցոյն : Աւգնեայ Յիսուս Քրիստոս » : Սկ.՝ « Գիտեմ պարտ է, ով որդիք հոգեւորք բազմաչարչար հաւրն մերոյ եւ կենդանի նահատակին, լուսաւորչին մերոյ, սրբոյն Գրիգորի, զի ազգակալնութիւնն տարորոշեալ անձանցն է եւ ոչ անհատին, զի անհատն . . . » եւն. : Վջ.՝ « Այսպէս եւ օրինաւոր հոգեզաւակքն երկրորդն խնամենան, որ օտարցն առնուն զիրար եւ այս անքան շատ լիցի, որ ցուցեալ եղեւ ի մէջ : Եւ Քրիստոսի փառք յօխտեանա [= յաւիտեանա]. ամէն » : « Եւ այս աղիւսակ Քրիստոս եւ . . . զարդի առաջ ի խաչ աղիւսակէն, որ Ներսէս Կլայեցոյն է յաւրինեալ եւ որն ամենայն բովանդակ Յակոբ խոտաճարակ մեկնիչ արարին հանճարոցն աստուածիմաստ վարդապետն, ի խնդրոյ մեծ եւ աւագ վարդապետին Թումայոյ աստուածաբնակ մեծ ուխտին Յոբա եւ ծառայաբար կատարել աստուածակիր հոգեւից առն Աստուծոյ Թումայի, աշակերտի նորին » :

3. Թ. 284բ — 287ա՝ Վնգ.՝ « Կանոնք եւ օրինադրութիւն մամնաւոր եւ հոգեւոր ազգակալնութեանցն, զոր արարեալ եւ սահմանեալ յառաջնոց հարցն սրբոց՝ առեր լուսաւորչին մերոյ, սրբոյն Գրիգորի եւ առեր որդոց եւ թոռանց նորին, եւ մեկնեալ եւ պարզեալ առեր եւ աստուածակիր, հոգիւնկալ վարդապետացն մերոց՝ Վարդանայ եւ Գէորգայ եւ Յովհանէ Պլուղի Երզնկացոյն : Աւգնեայ, Յիսուս Քրիստոս » : Սկ.՝ « Գիտելի է, զի կանոնք է այնոցեկ, որ սրբութեաւր սնանին եւ լինի կտրիճ, տղայն ժե տարոյ՝ փեսացու է եւ աղջիկն ժե տարոյ՝ հարսնացու է, կամ ժե տարոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . առնէ զայն, զի մեծ անցանք եւ անօրէնութիւն եւ անքօելի [= անքաւելի] ուրացութիւն է անզղջից » :

- V. Թ. 287բ — 287բ՝ « Նախադրութիւն եւ աղերսանք Յովհանէսի վարդապետի Յրզնկացոյ, որ եւ Պլուղ կոչեցեալ, եւ . . . արկողի Գրիգոր վարդապետի կ . . . : Եւ ես նովին ձայնիւ գոչեմ

[եւ] [ա]ղաղակեմ զամենեցունդ զվերակացոյս եկեղեցւոյս Աստուծոյ,
ղվարդապետս (վպ) եւ զքահանայս : Զոր եւ աղաչեմ զաստուծա-
պատիւ առաջնորդս եկեղեցոյ [չորս տող պակասում են, որով-
հետեւ թերթի ներքին մասը պատահողաբար է] զմեզ ի պարտուց եւ
ի խղճէ թեթեւացուցիք եւ գրով տայք զայս ամենայն վիճակս
ձեր : Քահանայքդ, կարդայք եւ քարոզիք ժողովրդեան ձերոյ, զի
հարկ ի վերայ ձեր կայ եւ առաջի ատենին Քրիստոսի համարս
տալոց էք վասն ժողովրդեան ձերոյ : Արդ մի՛ անփոյթ առնէք զսայ
գրել եւ քարոզել . զի թերեւս պատիժ դատաւտանին մերոյ թե-
թեւացի եւ սողքն յաւրէնս եւ ի պատու[իր]անս Աստուծոյ գնաս-
ցին . եւ մի՛ այնգիտաբար մեղանչելով, [ա]ջակողմ դասէն ի ձախն,
ստորեւջիք, այլ զուղիղ եւ զանխոտոր զարքունին գնասցեն ճա-
նապարհ, որ յաջ խոտորելով եւ ոչ յահեակ . եւ Քրիստոսի փառ[ք]
[յ]աւիտեանս . ամեն :

* *

*

ՀԱՄԱՐ 2.

ԹԵՐԹ 251 [252 եւ 253 դուրս եւ համուած]: — ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 9×6 սմ. [զուրքիւն միասին 6,5×3,5—4]: — ՏՈՂ 21 [66սմամբ ուղղանկյեայ գծուած, ապա յղկուած]: — ՆԻԿԹ մագաղաթ: — ԳԻՐ բալորագիր: — ԽՈՐԱԳԻՐ եւ ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր: — ՍԵՋՐՆԱԳԻՐ կարմիր. — զարգազիր՝ կարմիր եւ կապոյս 2ս, 4բ, 7բ, 10ս, 13ս, 16բ, 20ս, 24բ, 29ս, 33ս, 37բ, 41բ, 45ս, 49ս, 52բ, 56բ, 61ս, 64բ, 70բ, 73բ, 79ս, 83ս, 87բ, 91բ, 96բ, 100բ, 104բ, 107բ, 111բ, 115բ, 119բ, 123բ, 127ս, 132ս, 136ս, 142ս, 147բ, 151բ, 156ս, 160ս, 162բ, 167ս, 170բ, 174ս, 176բ, 181ս, 186բ, 190ս, 192ս, 195բ, 199բ, 203բ, 207ս, 210բ, 215բ, 219բ, 221բ, 225բ, 229ս, 232բ, 235բ, 241ս, 245բ, 248ս եւ 250բ: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միւս: — ԶԱՐԻ 1բ Դաւիթ մարգարէի պատկեր. խորանագաղ՝ կարմիր եւ կապոյս, 2ս, 29ս, 61ս, 96բ, 127ս, 162բ, 192ս եւ 221բ. լատանգաղաղ՝ կարմիր եւ կապոյս 2ս, 4բ, 7բ, 10ս, 13ս, 16բ, 20ս, 24բ, 29ս, 33ս, 37բ, 41բ, 45ս, 49ս, 52բ, 56բ, 61ս, 64բ, 70բ, 73բ, 79ս, 83ս, 87բ, 91բ, 96բ, 100բ, 104բ, 107բ, 111բ, 115բ, 119բ, 123բ, 127ս, 132ս, 136ս, 142ս, 147բ, 151բ, 156ս, 160ս, 162բ, 167ս, 170բ, 174ս, 176բ, 181ս, 186բ, 190ս, 192ս, 195բ, 199բ, 203բ, 207ս, 210բ, 215բ, 219բ, 221բ, 225բ, 229ս, 232բ, 235բ, 241ս, 245բ, 248ս եւ 250բ պատկերներ 24բ, 56բ, 91բ, 123բ, 142ս, 160ս, 190ս, 219բ եւ 248ս: — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ: **ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳԻՐ, ԿԱԶՄՈՂ, ԾԱՂԿՈՂ** անյայտ: **ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ** 162ս: — ՎԻՃԱԿ լատ. միայն բերք 1 եւ 251 պատկերուած, 1 ուրիշ բերքի վերայ կազմած, 252 եւ 253 դուրս համուած:

ՄԱՏԵՆՆ Է

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

Ընթերցանելիս որոշման տարեկի եւ գործընկերի բաժանուած եւ տարածված վերնագիր տնի: խոզ.՝ ՍԵՋՐՆԱԳԻՐ [ի վերայ բո]լանդակայն՝ թէ վասն է՞ր եւ յորո՞ւմ տիւրք նուագեայ Դաւիթ յիւրաքանչիւր]

սատղմոսն»։ Սկ.՝ «Թորժամ գնաց Սաւուղ առ դիւթսն հանել զՍամուէլ՝
առնաց Դաւիթ զտաղմոսս զայս։ Եւ դարձեալ վասն հաւատոց եւ գործոց
եւ յանդիմանութեան ամբարշտաց ասէր. Երանեալ է այր, որ ոչ գնաց
. . . » եւն.։ Վջ. «Տունք Ժդ. Ալէլուիա։ Վասն կատարում շինուածոց
յարկացն Աստուծոյ, զոր շինեաց զօ. . . . » [Թերթ 252 եւ 253 դուրս են
հանուած]։ — 162 ա՝ «Թիչեցէք ի սուրբ աղօթս ձեր զիս մեղսաթաւալ
գըլըիչ Քրիստոստուրս։ Հայր մեր. »։

Հմմտ. Գարեգին Զարգհանալեան, Հայկական Մատենագիտութիւն, Վեն. 1883,
էջ 595—608,

* *
*

ՀԱՄԱՐ 3.

ԹԵՐԹ 344: — ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ 14,5×10 սմ. [գրութիւն միասին 11×7 սմ.]: — ՏՈՂ 24 [կարմիր քանափով ուղղահայեաց, ճնամաժ հորիզոնական գծուած եւ ապա յղկուած]: — ՆԻԻԹ քուղբ: — ԳԻՐ ճօճագիր: — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր: — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր. — զարդագիր կարմիր, կանանչ, կապոյտ եւ դեղնագոյն 1ա, 3բ, 6բ, 9բ, 12ա, 14բ, 16բ, 18բ, 19բ, 25ա, 29բ, 32բ, 35բ, 39ա, 40ա, 41բ, 44ա, 45ա, 45բ, 48ա, 51ա, 51բ, 55ա, 57բ, 60ա, 63ա, 66ա, 70ա, 72բ, 75ա, 76բ, 79ա, 82բ, 83ա, 86ա, 89բ, 90ա, 94բ, 98բ, 102բ, 105ա, 108բ, 114ա, 118ա, 123ա, 126ա, 129ա, 131բ, 134ա, 137ա, 140ա, 143բ, 148բ, 151ա, 154բ, 156ա, 160բ, 167ա, 170բ, 174բ, 177բ, 182ա, 184ա, 188բ, 193ա, 197բ, 201ա, 204բ, 207բ, 210ա, 213ա, 216ա, 219բ, 224ա, 227բ, 231ա, 234բ, 236ա, 241ա, 245ա, 246բ, 251բ, 270բ, 277ա, 277բ, 282ա, 283ա, 284բ, 286ա, 288բ, 290բ, 292բ, 294բ 297ա, 299բ, 301բ, 305ա, 306ա, 307բ, 308բ, 311ա, 313ա, 315բ, 320բ, 325ա, 327ա, 329բ, 332ա, 334բ, 336բ, 339ա: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միւս: — ԽՈՐԱՆԱՋԱՐԴ 1ա, 45ա, 76բ, 123ա, 286ա, 305ա եւ 325ա: — ԼՈՒՍԱՆՑԱՋԱՐԴ 1ա, 48ա, 51բ, 55ա, 57բ, 86ա, 90ա, 94բ, 123ա 137ա, 140ա, 143բ, 148բ 154բ, 156ա, 167ա, 174բ, 177բ, 182ա, 184ա, 188բ, 193ա, 197բ, 201ա, 204բ 231ա, 234բ, 236ա, 286ա, 288բ, 290բ, 292բ, 305ա, 306ա, 307բ, 318բ, 311ա, [— 51ա, 151ա, 160բ, 170բ եւ 241ա պատկերներ]: — ԿԱԶՄ բղթայ կառեկաւս մեջփով: — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳՐԻԶ, ԿԱԶՄՈՂ եւ ԾԱՂԿՈՂ անյայտ: — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 304բ եւ 344բ: — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ 81ա մի կնիք: — ՎԻՃԱԿ լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՇԱՐԱԿԱՆ

Հմտ. Գրեգորին Զարգանալեան, Հայկական մատենադիւանութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 512—517. Գրքերէլ Աւետիքեան . . . , Բացատրութիւն շարականաց որ պաշտին ի հասարակաց ժամակարգութեան Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, Վենետիկ 1814. Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տարբեր Ս. Սահակայ հայրապետի եւ Մեսրոպայ վարդապետի եւ Գիւտայ եւ Յովհաննու Մանգափուսայ

և այլոց վարդապետաց, ի հայրապետութեան Տն. Տն. Ստեփաննոսի Պետրոսի Ժ. Ազարեան կաթողիկոսի տանն կիլիկիայ, Վենետիկ ի Սուրբ Ղազար 1898: F. Nève, Les Hymnes funèbres de l'église arménienne traduites sur le texte arménien du chagragan, Louvain 1855. F. Nève, L'Arménie chrétienne, Louvain 1886. Արարատ 1894, էջ 85—88, 120—127, 218—220, 250—256՝ 222—227, Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft, 1851, էջ 365—72. Шарапанъ. Богослужебные каноны и пѣсни армянскій восточной церкви перевелъ съ древне-армянскаго языка, Н. Эмминъ, Москва 1879,

I. Թերթ 1ա—76ա՝ Մեծ պատի կանոնը:

1. Թ. 1ա—6բ՝ Ա. շաբաթ:

ա. Թ. 1ա—3ա՝ «Կանոն բոլոր բարեկենդանիսն»: Հմմտ. մրր. 4 II 1ա:

ա. Թ. 1ա—2բ՝ օհ. կգւ. էջ 185—187, «Բանն որ ընդ Հօր յէութեան . . . » մինչեւ « . . . ամենաառաջ Հոգի եւ բոլորից Աստուծոյ », յետոյ 20 տող՝ «Այսօր զուարճացան հրեշտակք . . . » մինչեւ « . . . յայնմ աւուր արհնեալ աստեղիս »:

բ. Թ. 2բ—3ա՝ հգ. կգւ. էջ 188, «Ուրախացիր եկեղեցի . . . » մինչեւ « . . . արդարութեամբ. բարձ[ր]. »:

գ. Թ. 3ա՝ մծ. կգւ. էջ 188—189, «Որ ընտրեցար . . . » մինչեւ « . . . նորոգիցուք. առ նա. »:

դ. Թ. 3ա՝ ող. կգւ. էջ 189, « . . . թիւնս իմ . . . » մինչեւ « . . . ի փառս. ողո. »:

ե. Թ. 3ա՝ այ. կգւ. էջ 189, «Ի բարձանց . . . » մինչեւ « . . . արքայութեանդ. փա. »:

բ. Թ. 3բ՝ Ա. երկուշաբ. կգւ. էջ 192—193: Հմմտ. հմր. 4, II 1բ:

ա. հգ. Սկ.՝ «Որ հայիս քաղցրութեամբ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եկեղեցւոյ քո. ամենայն գործըք. »:

բ. ող. Սկ.՝ «Հայր բազումողորմ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զիս ըզմոլորեալս. եւ ողո[րմեա]. »:

գ. այ. Աջ. Սկ.՝ «Որ ի վերայ քերօքէից . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քաղցր[ութեամբ]. »:

դ. Թ. 3բ—4ա՝ Ա. երեքշաբ. կգւ. էջ 193—194: Հմմտ. հմր. 4, II 1գ:

ա. Թ. 3բ—4ա՝ հգ. Սկ.՝ «Որ համագոյից ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զԱստուծոյ Իսրայէլի »:

բ. Ող. Սկ.՝ «Ասարւած բազումողորմ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ճշմարտութեան. եւ ող[որմեա]. »:

գ. այ. Սկ.՝ «Քեզ վայել է, Աստուծոյ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ զմի Աստուծութիւն »:

- դ. Թ. 4ա—4բ՝ Ա. չորեքշաբ. կգւ. էջ 194—195: Հմմտ. հմր. 4 II 1դ:
- ա. Թ. 4ա—4բ՝ հց.: Սկ.՝ «[Ո]ր յամենայնի ես կարող . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . բզընա յաւիտեան »:
- բ. ող.: Սկ.՝ « Ի նեղութեան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ապրեցոյ եւ ողորմեա »:
- գ. տյ.: Սկ.՝ « Ամենայն զինուորութիւնք . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ամենակալ. »:
- ե. Թ. 4բ—5ա՝ Հմմտ. հմր. 4 II 1ե:
- ա. Թ. 4բ—5ա՝ հց.: Սկ.՝ « Երգէին մանկունքն ի հնոցին . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ասելով սուրբ, սուրբ, սուրբ Տէր, ալէլուիայ »:
- բ. ող.: Սկ.՝ « Ջրղջրման իմոյ զարտասուս . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ գիւմ զհիւանդութիւնս, որ մի. »:
- գ. տյ.: Սկ.՝ « ԶԱստուածն Խորայեւի ամենեքեան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . մեծացուցուք. եւ փ[առք]. »:
- դ. Թ. 5ա—5բ՝ Ա. հինգշաբ. կգւ. էջ 196—197: Հմմտ. հմր. 4 II 1դ:
- ա. Թ. 5ա՝ հց.: Սկ.՝ « Բարեբանեալ ես թագաւոր անմահ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . արարէք ըզը(զ)նա յաւիտեան »:
- բ. Թ. 5ա—5բ՝ ող.: Սկ.՝ « Վրտանգիւմ ի բազմութենէ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . բարի փրկեա գիս »:
- գ. Թ. 5բ՝ տյ.: Սկ.՝ « Որ բնակեալդ ես . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . Աստուած մեր »:
- է. Թ. 5բ—6ա՝ Ա. ուրբ. կգւ. էջ 197—198 [ա—գ]: Հմմտ. հմր. 4 II 1է:
- ա. Թ. 5բ՝ հց.: Սկ.՝ « Բարեբանեալ ես յաւիտեան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . բարձրացուցէք ըզընա յաւիտեան »:
- բ. Թ. 5բ՝ ող.: Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ. Ոգորմեա ինձ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . որդոց մարդկան. ողորմ[եա]. »:
- գ. Թ. 5բ—6ա՝ տյ.: Սկ.՝ « Ի բարձանց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . անբաժանելի. փա. »:
- դ. Թ. 6ա՝ մկ.: Սկ.՝ « Առաւօտու զօրհնեղութիւնս . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . յարարածըս քո. եւ զմանկ[ունս]. »:
- ե. Թ. 6ա՝ հբ.: Սկ.՝ « Ինձ օգնութիւն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . Աստուած յաւիտենից. ինձ օգնութիւն. »:
- զ. Թ. 6ա՝ հբ.: Սկ.՝ « Համբարձի զաչս իմ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . փրկեա ըզմեզ »:

ը. Թ. 6ա—6բ՝ Ա. չաբ.

ա. Խրատ. «Շաբաթ զօրհնութիւն ի մարտիրոսաց կարգէն ասա, որպէս եւ գրեալ է»:

բ.՝ «Շաբաթն սրբոյն Թէոփորոսի»: Կգւ. էջ 201—202: Սկ.՝ «Որ ընտրեցեր ի սկըգբանէ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ընդունելի. աղաչանօք.»:

2. Թ. 6բ—12ա՝ Բ. չաբաթ: Վնգ.՝ «Կանօն երկրորդ կիրակէին աղուհացից»:

ա. Թ. 6բ—9բ՝ Բ. Կիր.: Հմմտ. հմր. 4 II 2ա:

ա. Թ. 6բ—8բ՝ օհ.: Կգւ. էջ 202—205, «Որ զօրէնքս սրբութեան . . .» մինչեւ «. . . Որ մեռելոցն յուսով. յարութիւն եւ ձայնիւ քեզ», յետոյ՝ «Ուրախ լիւր, մայր անձառ լուսոյ . . .» եւն., «Զօրութիւն սուրբ խաչի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . խաչի քո ցուցեր աշխարհի. սա պահեսցէ.»:

բ. Թ. 8բ՝ հց.: Կգւ. էջ 206: Սկ.՝ «Որ յառաջ քան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . կեանսն յաւիտենից. բարձր արարէք.»:

գ. Թ. 9ա՝ մծ.: Կգւ. էջ 206—207: Սկ.՝ «Որ ըզկեանքն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . վերածեաց ի կեանս. առ նա.»:

դ. Թ. 9ա՝ ող.: Կգւ. էջ 207: Սկ.՝ «Որ առաքեցար . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . աղաչեմք ըզքեզ»:

ե. Թ. 9ա—9բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 207: Սկ.՝ «Որ անմարմնոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երգեմք քեզ ըզփառս ի բարձունս»:

ը. Թ. 10ա—10բ՝ Բ. չորեքշաբ. կգւ. էջ 211—212: Հմմտ. հմր. 4 II 2գ:

ա. Թ. 10ա—10բ՝ հց.: Սկ.՝ «Աստուած հարցն մերոց բարեբանեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . արարէք ըզնա յաւիտեն»:

բ. ող.: Սկ.՝ «Աղաչեմք ըզքեզ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . խնայեա յիս եւ ողորմեա»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Տուք փառս Աստուծոյ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . փրկչէն մերմէ»:

դ. Թ. 10բ—11ա՝ Բ. հինգշաբ.: Կգւ. էջ 212—213: Հմմտ. հմր. 4 II 2ե:

ա. Թ. 10բ—11ա՝ հց.: Սկ.՝ «Աւրհնեալ եւ փառաւորեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «Ընդ նոսին գովելով, բարձր.»:

բ. ող.: Սկ.՝ «Աղաչեմք ըզքեզ, Տէր, Հայր երկնաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ալէկոծեալ յանցանաւք»:

- դ.՝ սյ.։ Սկ.՝ « Փառք պատիւ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . անուանըդ քում սրբոյ » ։
- դ. Թ. 11ա—11բ.։ Հմմտ. հմր. 4 II 2գ.։
- ա. Թ. 11ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Փառաւորեալ յաւիտեան Աստուծոյ հարցն մե-
րոց . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զՀայր ի յերկինքս տայր փառաւորել
բարձր. » ։
- բ. Թ. 11ա—11բ.՝ ող.։ Մեղաց, Տէր, բազումողորմ . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . խոստովանիմ ըզյանցանս իմ եւ ողորմես » ։
- գ. Թ. 11բ՝ սյ.։ « Ընդ երկնային դօրութիւնսն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
մաինկունք եկեղեցւոյ սրբոյ » ։
- ե. Թ. 11բ—12ա՝ Բ. ուրբ.։ Կգւ. էջ 213—215 [ա—բ]։ Հմմտ. հմր. 4
II 2է.։
- ա. Թ. 11բ՝ հց.։ Սկ.՝ « Ջանճառ էութիւն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարձր
արարէք ըզընա յաւիտեան » ։
- բ. 11բ՝ ող.։ « . . . Թիւնս իմ Մեղա քեզ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի
մէնջ ըզցատումըն քո. մեղա քեզ » ։
- գ. Թ. 11բ—12ա՝ սյ.։ « Որ Տէրդ ես երկնի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
լուր ձայնից մերոց » ։
- դ. Թ. 12ա՝ մկ.։ Սկ.՝ « Լոյս փառաց բանդ Աստուծոյ . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . բնակեալդ ի լոյս անմատոյց. կար. » ։
- ե. Թ. 12ա՝ հր.։ Սկ.՝ « Աւգնական մեր լեր, Տէր . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . ի ժամ երեկոյիս » ։
- զ. Թ. 12ա՝ Բ. շաբ.։ Վնգ.՝ « Երկրորդում Շաբաթ սրբոյն Կեւրդի Ս-
րուսաղէմի հայրապետին » ։ Յետոյ՝ մկ. Կգւ. էջ 218, « Մանկունք
նոր Սիօնի . . . » մինչեւ « . . . ըզյիշատակ . . . » ։
3. Թ. 12ա—19բ՝ Գ. Գաթաթ ։
- ա. Թ. 12ա—14բ՝ Գ. կիր.։ Վնգ.՝ « Կանօն երրորդում կիրակէին » ։
Կգւ. էջ 218՝ « Օրհնեմք ըզքեզ ամբսկիզբն . . . » — 221 « . . . ա-
րեգալկնային փայլին ճառագայթք » , 221 « Որ զտիրականըդ . . . »
— 222 վերջին տող.։ Հմմտ. հմր. 4 II 3ա.։
- ա. Թ. 12ա—13բ՝ օհ.։ Սկ.՝ « Օրհնեմք ըզքեզ անսկիզբն Հայր . . . »
եւն.։ Վջ.՝ « . . . յորմէ արեգալկնային փայլին ճառագայթք » ։
- բ. Թ. 13բ—14ա՝ հց.։ « Որ զտիրականըդ կերպարան ըզգեցուցեր
. . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի ջուրց մեղաց եւ բարձր. » ։

- գ. Թ. 14ա՝ մծ. Սկ.՝ « Ուրախ լեր, մայր լուսոյ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . մեզ լոյս երեսաց Գրիստոս. լեր » :
- դ. Թ. 14ա—14բ՝ ող. Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ, որ խոնարհեցար . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . երկրաւորացս ողորմես » :
- ե. Թ. 14բ՝ տյ. Սկ.՝ « Ընդ լուսափայլ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . բարձունս Աստուծոյ » :
- բ. Թ. 14բ—15ա՝ Գ. երկուշաբ. Կզւ. էջ 225—226 : Հմմտ. հմբ. 4 II 3բ :
- ա. Թ. 14բ՝ հց. Սկ.՝ « Աւրհնեալ Տէր Ասըւած հարցըն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . բարեբանեցէք եւ բարձ. » :
- բ. Թ. 14բ—15ա՝ ող. Սկ.՝ « Դարձոյ զցասումն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քաւեա զիս ըմբղաւորս » :
- գ. Թ. 15ա՝ տյ. Սկ.՝ « Որ ի վերդ ես քան . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ ի մարդկանէ. փառաց. » :
- դ. Թ. 15ա—15բ՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3գ :
- ա. Թ. 15ա՝ հց. Սկ.՝ « Որ ապրեցուցեր զերիս մանկունս . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . Աստուածն Աստուծոց զովեցէք եւ բարձ. » :
- բ. Թ. 15ա—15բ՝ ող. Սկ.՝ « Աներեւութից քննող զաղտնեաց . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ըզթողութիւն եւ կեցո » :
- գ. Թ. 15բ՝ տյ. Սկ.՝ « Աւրհնեմք ըզքեզ, անըսկիզբն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . փառք քեզ Ասըւած » :
- դ. Թ. 15բ—16ա՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3դ :
- ա. Թ. 15բ՝ հց. Սկ.՝ « Որ ահաւոր քոյով զօրութեալն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ձայնիւ բարեբանելով. օրհ. » :
- բ. Թ. 15բ՝ ող. Սկ.՝ « Բազում են քո գրթութիւնքրդ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յորժամ դաս դատել զերկիր. ո[ղորմես] » :
- գ. Թ. 15բ—16ա՝ տյ. Սկ.՝ « Աւրհնեսցուք եւ զովեսցուք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . օրհնութիւն մատուցանեն, Փրկիչ, քեզ » :
- ե. Թ. 16ա—16բ՝ Գ. երեքշաբ. Կզւ. էջ 226—227 [ա—գ] : Հմմտ. հմբ. 4 II 3ե :
- ա. Թ. 16՝ հց. Սկ.՝ « Ուղիդ են ճանապարհրք քո . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ առաւել բարձ[ր]. » :
- բ. Թ. 16ա՝ ող. Սկ.՝ « Մեղաք մինչեւ յերկինս . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քո ժառանգութիւն » :
- գ. Թ. 16ա՝ տյ. Սկ.՝ « Հընչմամբ փողոյ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ձայնիւ ցնծութեալն » :

- Դ. Թ. 16ա—16բ՝ Մկ.՝ « Մանկունք եկեղեցոյ փառաբանիչք... »
 Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զհոգին ճըշմարիտ անդադար. » :
- Ե. Թ. 16բ՝ հբ.՝ Մկ.՝ « Համբառնալով զաչս մեր . . . » Եւն.՝ Վջ.՝
 « . . . փառք ամենազօր տերութեանդ քո » :
- զ. Թ. 16բ—17ա՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3զ՝
- ա. Թ. 16բ՝ հց.՝ Մկ.՝ « Հարցրն մերոց օրհնեալ ես . . . » Եւն.՝ Վջ.՝
 « . . . օրհնեմ զթագաւորն անմահ » :
- բ. Թ. 16բ՝ ող.՝ Մկ.՝ « Յամենայն ժամ աղաչանք . . . » Եւն.՝ Վջ.՝
 « . . . յանցաւոր երկրի » :
- գ. Թ. 17ա՝ տյ.՝ Մկ.՝ « Միաբանութեամբ տուք փառս . . . » Եւն.՝
 Վջ.՝ « . . . լուսատու տիեզերաց » :
- է. Թ. 17ա՝ Գ. չորեքշաբ.՝ Կգւ. էջ 227—228՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3է՝
- ա. հց.՝ Մկ.՝ « Որ հարցրն մերոց . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . օրհնեցէք
 եւ առաւել. » :
- բ. ող.՝ Մկ.՝ « . . . թիւնս իմ. Ողորմեա ինձ . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
 քաւեա զիս. եւ ողորմեա » :
- գ. տյ.՝ Մկ.՝ « Յորժամ գայցես . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ Աս-
 տուած իմ » :
- ը. Թ. 17ա—17բ՝ Գ. հինգշաբ.՝ Կգւ. էջ 228—230՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3ը՝
- ա. Թ. 17ա—17բ՝ հց.՝ Մկ.՝ « Մանկունքն գերեալք ի մէջ հնոցին
 . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ բարձ[ր] ար[արէք]. » :
- բ. ող.՝ Մկ.՝ « Յոյս իմ ես դու, Տէր . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . սուրբ
 արքայութեանդ. ողորմեա » :
- գ. տյ.՝ Մկ.՝ « Ընդ առաւօտս . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յաղօթս իմ.
 թագաւոր. » :
- թ. Թ. 17բ—18ա՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3թ՝
- ա. Թ. 17բ—18ա՝ հց.՝ Մկ.՝ « Տէր Աստուած հարցրն մերոց յամենայնի
 . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զուարճացոյց. եւ բարձ[ր]. » :
- բ. ող.՝ Մկ.՝ « Մեղք իմ բազում են . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ մար-
 դասէր, քանզի. » :
- գ. տյ.՝ Մկ.՝ « Ամենայն երկիր տուք փառս . . . » Եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
 յազգէ տանն Խորայէլի » :
- ժ. Թ. 18ա—18բ՝ Հմմտ. հմբ. 4 II 3ժ՝
- ա. Թ. 18ա՝ հց.՝ Մկ.՝ « Մանկանց ըզձայնն քեզ . . . » Եւն.՝ Վջ.՝
 « . . . հրրոյն բորբոքումն. բա[րձր]. » :

բ. Թ. 18ա—18բ՝ ող.։ Սկ.՝ «... Թիւնս իմ. Մեղայ քեզ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... արդ անկեալ աղաչեմ»։

գ. տյ.։ Սկ.՝ «Ամենայն արարածք համբառնալով ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ սուրբս նորա զբնակե.»։

դ. մկ.։ Սկ.՝ «Արթունք եւ պատրաստ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ կեցուցանէ»։

ե՛. հբ.։ Սկ.՝ «Թօգնութիւն մեզ ժամանեա ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ պահեա [զ]քոյ յուս.»։

ժա. Թ. 18բ—19բ՝ Գ. ուրբ.։ Կզ. էջ 230—231։ Հմմտ. հմբ. 4 II 3Ժա։

ա. Թ. 18բ—19ա՝ հց.։ Սկ.՝ «... անուն քոյ յաւիտեան ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ալէլուիա, ալէլուիայ»։

բ. Թ. 19ա՝ ող.։

ա. Սկ.՝ «Եկեացէ Տէր ի վերայ մեր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... սուրբ Աստուածածնին»։

բ. Սկ.՝ «Տէր, ըզլուր քո միւսանգամ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... արդար դատաւոր»։

գ. Թ. 19ա—19բ՝ տյ.։

ա. Թ. 19ա՝ Սկ.՝ «Որ օրհնիս ի հրեշտակաց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ կենդանարար ընկալ.»։

բ. Թ. 19ա—19բ. Սկ.՝ «Օրհնեցէք ըզՏէր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... պարգեւողիդ մեզ ըզկեանըս փառք.»։

դ. Թ. 19բ՝ հբ. «Զանուն Տեառն ալէլուիայ ալէլուիայ»։ մկ. «Եւ սրբոյ Հոգւոյն ալէլուիայ ալէլուիայ»։

4. Թ. 19բ—20բ՝ Դ. չաբաթ։

ա. Թ. 19բ—22ա՝ Դ. կիր.։ Վնգ.՝ «Կանօն չորրորդում կիրակ(ը)էին քառասնորդաց»։ Հմմտ. հմբ. 4 II 4ա։

ա. Թ. 19բ—21ա՝ օհ.։ Կզ. էջ 234 «Որ արարեր զօրութեամբ ...» եւն. մինչեւ 236 «... զի դու միայն ես փառաւորեալ փառք քեզ Ասքւած», յետոյ «Մերձեալ է օր գալոյ քո ...» եւն.։ Վջ.՝ «... որում ցանկային երկրածին քո որդիք մարդկան»։

բ. Թ. 21ա—21բ՝ հց.։ Կզ. էջ 237—238։ Սկ.՝ «Աբարչակիցըդ Հօր համագոյ Հոգոյդ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... բարձր արարէք զՀոգին ճշմարիտ»։

գ. Թ. 21բ՝ մծ.։ Կզ. էջ 238։ Սկ.՝ «Աստուածատունկ խընկաբեր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ի հնութենէ մեղաց»։

- դ. Թ. 21բ—22ա՝ ող.։ Կզւ. էջ 239։ Սկ.՝ «Շնորհեա մեզ Տէր . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . ջուր ի զովաց|ունն. լուր. »։
- Ե. Թ. 22ա՝ տյ.։ Կզւ. էջ 239։ Սկ.՝ «Որ ըղլոյս աստուածային . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզփառս ի բարձունս »։
- Բ. Թ. 22ա—22բ՝ Դ. երկուշաբ.։ Կզւ. էջ 241—242։ Հմմտ. հմր. 4 II 4բ.։
- ա. Թ. 22ա՝ հց.։ Սկ.՝ «[Փ]առաւորեալ անուն քո . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . քահանայք, օրհնեցէ[ք] . . . »։
- բ. Թ. 22բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Զերծոյ զիս յորոգայթէ . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . գիտութեան. եւ ողորմեայ »։
- գ. Թ. 22բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «ԸզՀայրն երկնաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
լուսաւորեացն ըզմեզ »։
- դ. Թ. 22բ—23ա՝ Դ. երեքշաբ.։ Կզւ. էջ 242։ Հմմտ. հմր. 4 II 4գ.։
- ա. Թ. 22բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ է անուն քո . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . օրհնել[ով], [ժողովոյ]ւրդք, առաւել բարձր. »։
- բ. Թ. 22բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Ծով մեղաց իմոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ինձ
ըզմեզս իմ, Հայր . . . »։
- գ. Թ. 22բ—23ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ ասրակիղան . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . փառքք քեզ Աստուած »։
- դ. Թ. 23ա—23բ.։ Հմմտ. հմր. 4 II 4դ.։
- ա. Թ. 23ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր, եւ փառաւորեալ է անուն
քո . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քահանայք օրհնեցէք. »։
- բ. Թ. 23ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Մերձեալ է օր զալոյ քո . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . որ կարդամս առ քեզ »։
- գ. Թ. 23ա—23բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ Աստուած ընդ սուրբըս . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . պահելով ի խաղաղութեան »։
- ե. Թ. 23բ՝ Դ. չորեքշաբ.։ Կզւ. էջ 243։ Հմմտ. հմր. 4 II 4ե.։
- ա. հց.։ Սկ.՝ « . . . հարցըն մերոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զանմահ
թաղաւորն »։
- բ. ող.։ Սկ.՝ «Ողորմեա ինձ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . իշխանութիւն.
եւ ողորմեա »։
- գ. տյ.։ Սկ.՝ «Առաւօտ խաղաղութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . տրոյ
եւ կեցոյ »։
- դ. Թ. 23բ—24ա.։ Հմմտ. հմր. 4 II 4զ.։
- ա. Թ. 23բ—24ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցըն մերոց . . .
Որ հրաշալի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անուն նորոգեալ օրհնեալ »։

- բ. Թ. 24ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Վերաւորեալ յանցանօք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի վըտանգէս եւ ողորմեա »։
- գ. Թ. 24՝ տյ.։ «Փառք թագաւորին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հրեշտակս երգեն ասելով. փա[ռք]. »։
- է. Թ. 24ա—25ա՝ Դ. հինգչաբ.։ Կզւ. էջ 244—245 [ա—գ]։ Հմմտ. հմբ. 4 II 4է։
- ա. Թ. 24ա—24բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր, Աստուած հարցըն մերոց . . . Վասն ուստի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ զՀոգին բարեբանեցէք. բա[րձր]. »։
- բ. Թ. 24բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Զանապական ըզհոգեւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ անոխակալ Փըրկիչ, ին[այեա ի մեղուցեալ ծառայս] »։
- գ. Թ. 24բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Աջովըդ քո . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Աստուած մեր »։
- դ. 24բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ բարեբանեն մանկունք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո արարածք եւ զքեզ. »։
- ե. 24բ—25ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Զօրհներգութիւնըս բանաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ զերրորդութիւնդ. թագաւոր. »։
- զ. Թ. 25ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Պահապան խնդրեմք ի քէն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Հոգիդ յաւիտեանս. ամէն »։
- ը. Թ. 25ա—25բ։ Հմմտ. հմբ. 4 II 4ը։
- ա. Թ. 25ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Սուրբ Աստուած, Հայր անրակիզբն աշխարհի ողորմեա . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնութիւնս երգելով. բարձ[ր]. »։
- բ. Թ. 25ա—25բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած Աստուծոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . մի անտես առներ, ողորմեա »։
- գ. Թ. 25բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Աստուած զՀայրն ամենակալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անլրսելի ձայնիւ »։
- թ. Թ. 25բ—26ա՝ Դ. ուրբ.։ Կզւ. էջ 245—246 [ա—գ]։ Հմմտ. հմբ. 4 II 4թ։
- ա. Թ. 25բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Աստուած բարձրեալ ահաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնութեամբ եւ բա[րձր]. »։
- բ. Թ. 25բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Մաքսաւորն հառաչանօք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . առաջի քո. նովին. »։
- գ. Թ. 25բ—26ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Աստուած եւ թագաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ Հոգիդ ճըշմարիտ »։
- դ. Թ. 26ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Աւրհնեցէք ըզՏէր եւ օրհնեցէք զանուն նորայ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զփրկութիւն նորայ »։

Է. Թ. 26ա՝ հր.։ Սկ.՝ «Տուր մեզ, Տէր, զօգնութիւն . . .» Եւն.։ Վջ.՝
« . . . քոյոց արարածոց »։

Ը. Թ. 26ա՝ հր.։ Սկ.՝ «Հովանի աջոյ ձեռին քո . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . .
յաներեւոյթ թըշնամոյն »։

Ժ. Թ. 26ա—29բ՝ Դ. շար.։ Վնգ.՝ «Կանօն սրբոց քառասնից, որք ի Սե-
բաստիւ»։ Հմմտ. հմր. 4 II 4Ժ։

Պ. Թ. 26ա—28ա՝ Ժ.։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ անմարմնոցն դաս[ս] պարեն
. . .» Եւն., կգւ. էջ 246—248, 18 «տեսլեամբ բարեխօսեալ»,
յետոյ «Ճգնաւորական աշխատութեանց համբերեցին . . . ի դասս
վերին զուարթոցն. բարե[խօսութեամբ]», յետոյ 248, 26
«Նահատակք յաղթօղք . . .» մինչեւ 249, 8 «վայր անկեալ»,
յետոյ «Մայր եւ կոյս ազախին Գրիստոսի . . .» Եւն. [5 տող],
«Ով պահպան . . .» Եւն. [7 տող]։ Վջ.՝ « . . . տուք անմարմ-
նոցն առէիցս »։

Բ. Թ. 28ա—28բ՝ հգ.։ Կգւ. էջ 250։ Սկ.՝ «Այսօր տօնելով ըզյիշատակ
. . .» Եւն.։ Վջ.՝ ջուրցն եւ բա[րձր]»։

Գ. Թ. 28բ՝ ադ.։ Կգւ. էջ 251։ Սկ.՝ «Հոռաշարառ ծաղումն . . .»
Եւն.։ Վջ.՝ « . . . զանապական պրտակն, ողորմեալ »։

Դ. Թ. 28բ—29ա՝ այ.։ Կգւ. էջ 251։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան դասք
. . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . անձանց մերոց »։

Ե. Թ. 29ա՝ մկ.։ Կգւ. էջ 252։ Սկ.՝ « . . . զանունն Տեսն. Լուսա-
պրտակ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . կորստական բաղանիսն. ճըզնու-
թեամբ. »։

Զ. Թ. 29ա—29բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Այսօր մեծապէս պանծացեալ . . .»
Եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի վերայ սրբոց քառասնիցն եւ նոցեայ »։

5. Թ. 29բ—40ա՝ Ե. շարաթ։

ա. Թ. 29բ—32բ՝ Ե. կիր.։ Վնգ.՝ «Կանօն ինքեբրորդ կիրակէին»։
Հմմտ. հմր. 4 II 5ա։

ա. Թ. 29բ—31ա՝ Ժ.։ Կգւ. էջ 252 «Որ պատուիրան ճըշմարտու-
թեան . . .» Եւն. մինչեւ էջ 254, տող 7՝ «Ի բարձունս Աս-
տուծոյ», յետոյ «Շնորհեա մեզ զԳրիստոս թաղաւորն . . .» Եւն.
[7 տ.], «Միաբան ամենեքեան . . .» Եւն. [5 տ.], «Այսօր աս-
մեմք . . .» Եւն. [8 տ.], «Ըղբեղ Աստուածածին . . .» Եւն. [5
տող], «Անպատումն կառք . . .» Եւն. [16 տող]։ Վջ.՝ « . . .
մարդկան. քեզ. »։

- բ. Թ. 31բ՝ հց. : Կզւ. էջ 255 : Սկ.՝ « Որ ի սկիզբն փրկութեան ... »
Վջ.՝ « ... յաղթեացուք նովաւ, ամենայն. » :
- գ. Թ. 31բ—32ա՝ մծ. : Կզւ. էջ 256 : Սկ.՝ « Աստուածածին գերա-
զոյն ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... երկանցն ազատելով, բարեխօսեայ » :
- դ. Թ. 32ա՝ ող. : Կզւ. էջ 256 : Սկ.՝ « Դատաւոր արդար ... » Եւն. :
Վջ.՝ « ... մարմնոյս խնայեալ. » :
- ե. Թ. 32ա—32բ՝ տյ. : Կզւ. էջ 256—257 : Սկ.՝ « Որ փառաբանիս ի
հրեշտակաց ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... երբ որդութեանդ ըզփառս ի
բարձունս » :
- բ. Թ. 32բ՝ Ե. երկուշար. : Կզւ. էջ 259—260 : Հմմտ. հմր. 4 II 5բ :
ա. հց. : Սկ.՝ « Հարցն մերոց Աստուած, որ ապրեցուց|եր ... » Եւն. :
Վջ.՝ « ... Ժողովուրդք առաւել բա[րձր]. » :
- բ. ող. : Սկ.՝ « Համբառնամ առ քեզ ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... յորո-
զայթէ մեղաց եւ ողորմեալ » :
- գ. տյ. : Սկ.՝ « Տե՛ր երկնի ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... յուսացել|ոցս ի
քեզ » :
- դ. Թ. 32բ—33ա՝ Ե. երեքշար. : Կզւ. էջ 260—261 : Հմմտ. հմր. 4 II 5գ :
ա. Թ. 32բ—33ա՝ հց. : Սկ.՝ « ... հարցն մերոց ... » Եւն. : Վջ.՝ « ...
յաւիտենից. բարձր]. » :
- բ. ող. : Սկ.՝ « Բազմութեամբ յանցանօք ... » Եւն. : Վջ.՝ « ...
պաղատիմ քաւեա զիս » :
- գ. տյ. : Սկ.՝ « Որ ի բարձունքս ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... մեղաւորաց
[== արարածք] » :
- դ. Թ. 33ա—33բ : Հմմտ. հմր. 4 II 5դ :
ա. Թ. 33ա՝ հց. : Սկ.՝ « ... քո յաւիտեան. Աւրհնեալ ես ... » Եւն. :
Վջ.՝ « ... զնստեալն յաթոռ փառաց բարձր. » :
- բ. Թ. 33բ՝ ող. : Սկ.՝ « Աստուած մարդասէր, որ զմաքաւորն ... »
Եւն. : Վջ.՝ « ... զանդամալոյծն առ. » :
- գ. տյ. : Սկ.՝ « Զուարթունք երկնից ... » Եւն. : Վջ.՝ « ... փառաւորեալ » :
- ե. Թ. 33բ—34ա՝ Ե. չորեքշար. : Կզւ. էջ 262—263 : Հմմտ. հմր. 4 II 5ե :
ա. Թ. 33բ՝ հց. : Սկ.՝ « Որ յամենայնի ցուցեր ... » Եւն. : Վջ.՝
« ... զնստեալն աւրհնեցէք. բարձր արարէք յաւիտեան » :
- բ. Թ. 33բ—34ա՝ ող. : Սկ.՝ « Որ զաղաղակ կնոջն ... » Եւն. : Վջ.՝
« ... հովասիրի, եւ զիմա ապաշխարութեան. » :

- դ. Թ. 34ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Երկնային զօրութեանցըն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի բարձունս Աստուծոյ»։
- զ. Թ. 34ա—34բ՝ Ե. հինբար.։ Կզւ. էջ 263—264։ Հմմտ. հմր. 4 II 5դ.։
- ա. Թ. 34ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Ճըշմարտապէս գոհանամք . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . Թաքաւոր փառաց. ըզքոյ. »։
- բ. Թ. 34ա—34բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անկանիմ առաջի քո . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . բանասարկութին վիրաւորեցաւ. մի՛ սնտես. »։
- գ. Թ. 34բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Աւրհնեցէք ըզՏեր յերկինքս . . .» Եւն.։ Վջ.՝ Տեր յարարածոց քոց»։
- է. Թ. 34բ—35ա՝ Ե. ուրբ.։ Կզւ. էջ 264—265։ Հմմտ. հմր. 4 II 5է.։
- ա. Թ. 34բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Տէր Աստուած մեր, որ հաստատեցեր . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . երգէին ասելով. ըզնայ անդադար. »։
- բ. Թ. 34բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անկանիմ առաջի քո . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարեբար բազմամեղիս»։
- գ. Թ. 35ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . ճըշմարիտ ի յամենայն»։
- ը. Թ. 35ա—35բ.։ Հմմտ. հմր. 4 II 5ը.։
- ա. Թ. 35ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զերիս մանկունքս ի հրոյն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . աւրհնեցէք բարձր. Իտայէլ ըզա[էր] աւրհնեցէ»։
- բ. Թ. 35ա՝ ող.։ Սկ.՝ «ՁԱստուածըն յաւիտենից . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ լուր ինձ բազմամեղիս»։
- գ. Թ. 35ա՝ տյ.։ Սկ.՝ « . . . ի բարձանց. Քեզ վայելէ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ յուսով յարութիւն ես ձայնիւ, քեզ վայ[ելէ].»։
- դ. Թ. 35ա—35բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Մանկունք ըզՏեր աւրհնեցէք . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ սուրբ Հոգւոյն յաւիտեանս. ամէն»։
- ե. Թ. 35բ՝ հր.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ կարդամք օգնութեան . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . քաղցրութեանը արարածս»։
- թ. Թ. 35բ—40ա՝ Ե. շաբ.։ Հմմտ. հմր. 4 II 5թ.։
- ա. Թ. 35բ—39ա՝ օհ.։ Վնգ.՝ «Կանօն սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին»։ Սկ.՝ «Այսօր զուարճացեալ . . .» Եւն.։ Կզւ. էջ 266—271, 4 [մեղաց մերոց], յետոյ «Լերինք ամենայն, այսօր ցընծացէք ընդ մեծապայծառ փառսն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ « . . . ակախից մաքրութեան, որով սըրբեմք հոգւով ի թունից վիշապին»։
- բ. Թ. 39ա—40ա՝ հց, ող., տյ., մկ.։ Կզւ. էջ 271—273։ Վնգ. «[Շ]աբաթ նունոյ Գրիգորի Հայոց լուսաւորչի»։

- ա. Թ. 39ա—39բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ ի Հօրէ» եւն.։ Վջ.՝ « շնորհաց. բարձր արարէք ըզլոյսն անըստուեր»։
- բ. Թ. 39բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ կոչեցեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի յերկինս. բարեխօսութեամբ սորա ողորմեա մեզ Աստուած»։
- գ. Թ. 39բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր զիմանալի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի բարձունս Աստուծոյ»։
- ծ. Թ. 39բ—40ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Այսօր տօնէ եկեղեցի» եւն.։ Վջ.՝ « առ Տէր վասըն մեր օրհնեցէք»։
6. Թ. 40ա—47բ.։ Զ. շաբաթ։
- ա. Թ. 40ա—41բ՝ Զ. կիր.։ Վնգ.՝ «[Կ]անօն վեցերորդի կիւրակէին»։ Հմմտ. հմր. 4 II 6ա։
- ա. Թ. 40ա—40բ՝ օհ.։ Կզւ. էջ 273—274, 15, 276, 22—26, Սկ.՝ «Որ ըզխորհուրդ քո գալլաստեանդ» եւն.։ Թ. 40բ 13՝ « . . . զըթա Քրիստոս եւ ողորմեա։ Աստուածածին անհարսնացեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ երկնայնոցն»։
- բ. Թ. 40բ—41ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 276—277։ Սկ.՝ «Որ յանճառելի ծոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . երկնից եկեալ. բարձր.»։
- գ. Թ. 41ա՝ մծ.։ Կզւ. էջ 277։ Սկ.՝ «Աստուածածին պայծառ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սրօրէական ձայնիւ զքեզ.»։
- դ. Թ. 41ա—41բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 277—278։ Սկ.՝ «Որ ողորմութեամբ զգեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հոգւով ի կեանս եւ [ողորմեա]»։
- ե. Թ. 41բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 278։ Սկ.՝ «Նորահրաշ տեսեամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . երգել ըստիառս [= ըզփտոս] ի բարձունս»։
- բ. Թ. 41բ—42ա՝ Զ. երկուշաբ.։ Կզւ. էջ 280—281։ Հմմտ. հմր. 4 II 6բ։
- ա. Թ. 41բ—42ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Աստուած հարցըն մերոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Ժողովուրդք առաւել բարձր ար.»։
- բ. Թ. 42ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած յոյս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարքայութեանդ»։
- գ. Թ. 42ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Թիշեա զմեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . տէրութեանդ քոյ»։
- դ. Թ. 42ա։ Հմմտ. հմր. 4 II 6գ։
- ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Աւհնեալ Տէր Աստուած հարցըն մերոց [ա]մենագօր թագաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . տուրք զՀոգին եւ բարձր.»։
- բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Ընդ մեզս իմ խոստովան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հաստատեա զիս եւ.»։

- դ. տյ. Սկ.՝ «Ըզբեղ օրհնեմք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . գովեմք եւ փառաւորեմք » :
- զ. Թ. 42ա—42բ՝ Զ. երեքշաբ.՝ Կզւ. էջ 282—283 : Հմմտ. հմր. 4 II 6դ :
 ա. Թ. 42ա—42բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Հարցըն մերոց օրհնեալ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ըզընա յաւիտեանս » :
- բ. Թ. 42բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Ալիք յանցանաց . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յանցանաց իմոց » :
- գ. Թ. 42բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Օրհնեմք ըզբեղ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ Հօր եւ Որդւոյ :
- ե. Թ. 42բ—43ա՝ Զ. չորեքշաբ.՝ Կզւ. էջ 283—284 : Հմմտ. հմր. 4 II 6ե :
 ա. Թ. 42բ—43ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « [Օ]րհնեալ Տէր Աստուած. օրհնեալ. Աւրհնեալ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . գովեմք եւ փառաւորեմք » :
- բ. Թ. 43ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Տէր որ ի մէջ լերինն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քոց դատաստանաց » :
- գ. Թ. 43ա՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Մի աստուածութիւն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ բոլորից Աստուած » :
- զ. Թ. 43ա—43բ՝ Զ. հինգշաբ.՝ Կզւ. էջ 284—285 : Հմմտ. հմր. 4 II 6զ :
 ա. Թ. 43ա—43բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Օրհնեալ ես Տէր . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . քահանայք առաւել գովեցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան » :
- բ. Թ. 43բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Մեղուցեալ անձամբ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զիս ըզմոլորեալս, որ մեղօքս եմ մեռեալ օգնեայ. » :
- գ. Թ. 43բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Օրհնեմք ըզբեղ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . Հոգիդ ճըշմարտութեան(ն) » :
- է. Թ. 43բ—44ա : Հմմտ. հմր. 4 II 6է :
 ա. Թ. 43բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Աստուած հարցըն մերոց բարեբանեալ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ բարձրացուցէք ըզընա յաւիտեան » :
- բ. Թ. 44ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Մեղայ քեզ Տէր . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . փրկեա զիս ի վրտանգէ եւ ողորմեա » :
- գ. Թ. 44ա՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Օրհնեմք ըզբեղ մարդասէր Տէր . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . պահեա եւ կեցո ըզմեզ » :
- դ. Թ. 44ա՝ մկ.՝ Սկ.՝ « Յանուն Տեառն օրհնեալ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . օրհնեալ յայսրմ հետ[է] » :
- ե. Թ. 44ա՝ հբ.՝ Սկ.՝ « Մըտցեն աղօթք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ծընողի քո եւ առաք[եա] » :

- ը. Թ. 44ա 45ա՝ Զ. ուրբ. Կզւ. էջ 285—287: Հմմտ. հմր. 4 II 6ը:
- ա. Թ. 44ա—44բ՝ հց.: Սկ.՝ «... անուն քո յաւիտեան ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզնա յաւիտեան»:
- բ. Թ. 44բ՝ ող.: Սկ.՝ «Զարհուրեալ զողացաւ ...» եւն.: Վջ.՝ «... բազմամեղիս.»:
- գ. Թ. 44բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ամենակալ ...» եւն.: Վջ.՝ «... յահագին հրրոյն, զի Աստուած ես ապաշխարողաց»:
- դ. Թ. 44բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Զառաւօտու զաղօթս ...» եւն.: Վջ.՝ «... գայլստեան քո, Տէր»:
- ե. Թ. 44բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Կանխեա ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի նորոգել զերկիր»:
- զ. Թ. 44բ—45ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Թոյս իմ ...» եւն.: Վջ.՝ «... առներ զիս»:
- թ. Թ. 45ա—47բ՝ Զ. չաբ.՝ «[Կ]անօն [յ]արութեան [լ]ազարու»: Հմմտ. հմր. 4 III 1:
- ա. Թ. 45ա—45բ՝ Հետեւակ չարական ԱԶ. Կզւ. էջ 299: Սկ.՝ «Այսօր գոլով ի Բեթանիայ ...» եւն.: Վջ.՝ «... արտաքս անապական»:
- բ. Թ. 45բ—47ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Թաստածային ձայնէ գոչմանն ...» եւն.: Կզւ. էջ 299—301, 17 [«... զարդարեաց. մակրեա ի մէնջ ըզ[մէզ].»], յետոյ «Հրեշտակային ձայնիւ օրհնեցուք ...» եւն. «Սուրբ եւ աստուածային Մարիամ ...» եւն.: «Ապաւինեցաք ի խաչ քո ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ լուսատու տիեզերաց, աղաչեմք սուլաւ, փրկիչ»:
- գ. Թ. 47ա՝ հց.: Կզւ. էջ 302—303: Սկ.՝ «Աստուածային կոչմամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի Թաղմանէ. օրհնեցէք [եւ գովեցէք բարձր].»:
- դ. Թ. 47ա—47բ՝ ող.: Կզւ. էջ 303: Սկ.՝ «Որ ի չորեքկերպեան ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ մեռելոց Աստուած. աղբիւր կենաց մեր եւ յոյս ողորմեա մեզ»:
- ե. Թ. 47բ՝ տյ.: Կզւ. էջ 303: Սկ.՝ «Աղբիւր անմահութեան ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզգեցաւ զանմահութիւն»:
- զ. Թ. 47բ՝ մկ.: Կզւ. էջ 304: Սկ.՝ «Թիսուս միածինն ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ եկեալ արտաքս անապական»:
- է. Թ. 47բ՝ ճշ.: Սկ.՝ «Որ ի յերկնից իջեր, բանդ Աստուած, մարդ եղեալ ...» եւն.: Վջ.՝ «... զչորեքօրեայ զմեռեալն. փառք»:

7. Թ. 47բ—76ա՝ է. շաբաթ:

ա. Թ. 47բ—51բ՝ Ծաղկազարդ: Վնդ.՝ «Կանօն գալստեան Տեառն յԵրուսաղէմ»: Հմմտ. հմր. 4 III 2ա:

ա. Թ. 48ա—49բ՝ օհ.: Կզւ. էջ 310—313: Սկ.՝ «Որ վերօրհնիս յաթոռս . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . պայծառութեան քո սուրբ եկեղեցոյ. ի սմա միաձայնեալ փառք.»:

բ. Թ. 49բ—50ա՝ հոգ.: Կզւ. էջ 313—314: Սկ.՝ «Որ ի քրօրէական . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . հոգեւոր երգով բարձր [արարէք . . .]» Եւն.:

գ. Թ. 50ա՝ մծ.: Կզւ. էջ 314: Սկ.՝ «Ուրախ լեր յոյժ . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . անուամբ Տեառն»:

դ. Թ. 50ա՝ ող.: Կզւ. էջ 314: Սկ.՝ «Ուրախ լեր եկեղեցի . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . Թագաւոր տիեղեցաց»:

ե. Թ. 50ա—50բ՝ տյ.: Կզւ. էջ 314: Սկ.՝ «ԶՔրիստոս Թագաւորն . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . զանմահ Թագաւորն»:

զ. Թ. 50բ՝ ճշ. Տէր Թագաւորեաց: Սկ.՝ «Անըսկիզբն բանն . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . ձայնիւ փառաւորեսցուք»:

է. Թ. 50բ՝ հր.: Կզւ. էջ 318: Սկ.՝ «Այսօր ընդ հրակերպեան . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . անուամբ Տեառն օհնեալ, որ գալոցդ ես»:

ը. Թ. 50բ—51բ՝ Հետեւակ շարական ԴՁ: Կզւ. էջ 309—310: Վնդ.՝ «Կանօն մեծի ողորդման նուէնոյ ծաղկազարդի»: Սկ.՝ «Թագաւոր գոլով . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . փառաբանութիւն. եւ անդա[ղար].»:

բ. Թ. 51բ—55ա՝ «Կանոն Վեծի երկու շաբաթի»: Հմմտ. հմր. 4 III 2բ:

ա. Թ. 51բ—53բ՝ օհ.: Կզւ. էջ 337—340: Սկ.՝ «Անեղն ի Հօրէ ծընեալ . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . լոյսն անմեկնելի, որ ձեւ.»:

բ. Թ. 53բ—54ա՝ հոգ.: Կզւ. էջ 340—341: Սկ.՝ «Որ արարիչդ ես . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . Քրիստոս եւ.»:

գ. Թ. 54ա՝ ող.: Կզւ. էջ 341: Սկ.՝ «[Ա]ռ ամենեսեան . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . ի յաջմէ քումմէ»:

դ. Թ. 54ա—54բ՝ տյ.: Կզւ. էջ 341: Սկ.՝ «Ըզքեզ օրհնեմք . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . քում գալըստեանն»:

ե. Թ. 54բ՝ մկ.: Կզւ. էջ 342: Սկ.՝ «Մէք զանունն Տեառն . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . հրեզնան. միաբանական.»:

զ. Թ. 54բ—55ա՝ հր.: Կզւ. էջ 352—353: Սկ.՝ «Որ յանէից գոյացուցեր . . .» Եւն.: Վջ.՝ «. . . յանըսպառ յաւթոհնին»:

- դ. Թ. 55ա—57բ՝ «Կանօն մեծի երեքշաբաթին» : Հմմտ. հմր. 4 III 2դ :
- ա. Թ. 55ա—56բ՝ օհ. : Կզւ. էջ 355—257 : Սկ.՝ «Իմաստուն կուսանքըն» եւն. : Վջ.՝ « . . . տուր ատյա զառաւ քո զողորմութիւն . փառք Հօր եւ . » :
- բ. Թ. 56բ՝ հց. : Կզւ. էջ 358 : Սկ.՝ « Որ ըսքանչելիդ ես . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . առ լոյսն . եւ . » :
- գ. Թ. 56բ—57ա՝ ող. : Կզւ. էջ 358 : Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . հինգ կուսանալն » :
- դ. Թ. 57ա՝ տյ. : Կզւ. էջ 358—359 : Սկ.՝ « Որ նստիս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եկեղեցոյ սրբոյ քո. օր[հնեմք.] » :
- ե. Թ. 57ա՝ մկ. : Կզւ. էջ 359 : Սկ.՝ « Ահաւոր ես . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . նորոգես զքո զա[րարած] » :
- զ. Թ. 57ա—57բ՝ հբ. : Կզւ. էջ 369 : Սկ.՝ « Շնորհեա մեզ » եւն. : Վջ.՝ « . . . արքայութեան երկնից » :
- դ. Թ. 57բ—60ա՝ «Կանօն մեծի չորեքշաբաթին» : Կզւ. էջ 375—380 : Հմմտ. հմր. 4 III 2դ :
- ա. Թ. 57բ—59բ՝ օհ. : Սկ.՝ « Որ յաթոռ փառաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ահա Որդին զայ առ քեզ » :
- բ. Թ. 59բ՝ հց. : Սկ.՝ « Որ խորհրդոց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վաճառի Աստուծ բանն եւ [բարձր.] » :
- գ. Թ. 59բ՝ ող. : Սկ.՝ « Ըզքէն խորհեցան . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յանիծիցն Ադամայ » :
- դ. Թ. 60ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Այսօր եկեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . արարածոց . վասն . » :
- ե. Թ. 60ա՝ մկ. հբ. : Սկ.՝ « Նոր սքանչելիք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . խաչեսցի ի մէջ երկրի » :
- ե. Թ. 60ա—62բ՝ «Կանօն մեծի ճինգշապթիւն» : Հմմտ. հմր. 4 III 2հ :
- ա. Թ. 60ա—61բ՝ օհ. : Սկ.՝ « Վերաձգօղն երկնից » եւն. , կզւ. էջ 388—390, 18 [« . . . հանգոյ զհոգիս քոց ծառ[այից]», յետոյ՝ « Զյիշատակ հրաժարելոցն ի հաճոյս : Ի խորան քում սիր՝ողաց հանգուացես ըզծառայս քո : Սուրբ զԱստուած[ած]ին աւրհնութեամբ : Աւետաւոր հրեշտակն : Ասէ ուրախ լեր բերկրեալ : Անուանեալ փայտ գիտութեան ըզմեզ ի կենացն հանեալ : Եւ տուր մեզ նշան յազթող սուրբ խաչ քո. զի . » :

- բ. Թ. 61բ—62ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 392։ Սկ.՝ «Լոյսդ ի հայրական ծոցոյ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . արքայութիւնն. ըզլնա) . » :
- գ. Թ. 62ա—62բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 392—393։ Սկ.՝ «Արկողդ ըզլոյս . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . միայն մարդասէր » :
- դ. Թ. 62բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 393։ Սկ.՝ Որ անըսկիզբն յէսւքեան . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զարիւն քո ի տուրբ. օրհն[եալ]. » :
- ե. Թ. 62բ—63ա՝ մկ.։ Կգւ. էջ 393։ Սկ.՝ «Այսօր կանգնեցեր աւազան . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ խո[ովեցան ամենեքեան] » :
- զ. Թ. 63ա—72ա՝ «Կանօն Ուրբաթի»։ Հմմտ. հմր. 5 III 2զ.։
- ա. Թ. 63ա—63բ՝ Հետեւակ շարական ԴԶ.։ Կգւ. էջ 436—437։ Վնգ.՝ «Արհնութիւն»։ Սկ.՝ «Այսօր ի կատարուին աստուածային . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . Պիգատոսի եւ Հեր[օդէի. վասն.] » :
- բ. Թ. 64ա—65ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ործաթսիրութեամբն [= Արծաթսիրութեամբն] մոլորեալ Յուդայ . . . » եւն. կգւ. էջ 465—467, 14 « . . . մարդկան ըզգործս եւ », յետոյ՝ «Սուրբ եւ աստուածային Մարիամ, ցանկալի կուսից։ Անկըզ մորենի եւ տաճար խննիւր [= ընդհանուր] [լ]ուսոյն։ Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեան։ Ապաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից Մար։ Բարձեալ թագաւոր որ վասն մեր ելեր ի խաչ եւ բար[ձեւ]։ Դլուխ սուրբ հաւատոյ եւ փայտ կենաց » :
- գ. Թ. 65ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 468։ Սկ.՝ «Իջեր յերկնից » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի մեղաց. բա[րձր.] » :
- դ. Թ. 65բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 469։ Սկ.՝ «Եկեալդ ի փրկութիւն ազգի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . թողութեանն. հա[մբերելով.] » :
- ե. Թ. 65բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 469։ Սկ.՝ «Ով ըսքանչելի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . անօրէնսն համարեցաւ » :
- զ. Թ. 65բ՝ մկ.։ Կգւ. էջ 470։ Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . կոխեցեր. եր[կայնամիտ.] » :
- է. Թ. 65բ՝ հբ.։ Սկ.՝ «Եկայք հաւատացեալք . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզմահ ճաշակեաց ան[ըմահ] » :
- զ. Թ. 66ա—70ա՝ Վնգ.՝ «Երգ Տեառն Ներսէսի որ յաղագս հսկման»։ Կգւ. էջ 164—170։ Սկ.՝ «Այսօր անճառ լուսոյն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ Հօր փառաւ[որէ] » :
- ը. Թ. 70ա—72ա՝ Ներսէս Շնորհաւու շարականներ։
- ա. Թ. 70ա—70բ՝ Կգւ. էջ 481—482։ Վնգ.՝ «Աւետարան Յոհաննիս»

Սկ.՝ «Նորոգող տիեզերաց . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . մեղացն ջընջեց|ին » :

β. Թ. 70բ—71ա՝ Կզւ. էջ 486: Վնգ.՝ «Աւետարան Մասթէոսի»: Սկ.՝ «Իբրեւ այգ եղեւ. վ. մայր որդոցն»: Սկ.՝ «Ետուն ըմպել քեզ . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . հայրեն|իս քո առաջին » :

γ. Թ. 71բ—72ա՝ Կզւ. էջ 489: Վնգ.՝ «Որթիւ. աւետարան ըստ Մասթէոսի»: Սկ.՝ «Բարբառելով զէլի . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . մեղացն աղջամըղջին » :

δ. Թ. 72ա՝ Կզւ. էջ 495: Վնգ.՝ «Որթիւ. աւետարան ըստ Մասթէոսի. Իբրեւ այք»: Սկ.՝ «Աղբերացն անապական . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . միշտ յաւ|իտեան » :

է. Թ. 72բ—76ա՝ Աւագ շաբ.՝ Հմմտ. հմր 4 III 2է:

ա. Թ. 72բ—74ա՝ օհ.՝ Սկ.՝ «Պարգեւատուն ամենեցուն այսօր . . .» եւն. կզւ. էջ 503—505, 9 [«յաջմէ քումմէ»], յետոյ՝ «Սուրբ եւ աւսուածածին Մարիամ, ցանկալի . . .» եւն., «Դողացաւ թըշնամին ընդ յայտնիլ . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . սուրբ խաչն եւ լուսատու տի|եզերաց. աղա[չեմք.] » :

բ. Թ. 74ա—74բ՝ հց.՝ Կզւ. էջ 506: Սկ.՝ «Զքեղ օրհնեմք, Թագաւոր յաւիտենից . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զանձն անմահութեան եւ բարձր. » :

գ. Թ. 74բ—75ա՝ ող.՝ Կզւ. էջ 506: Սկ.՝ «Որ բաշխողդ ես բարու|թեանց . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ի յանցանաց մեղաց մերոց » :

դ. Թ. 75ա՝ տյ.՝ Կզւ. էջ 506—507: Սկ.՝ «Յովսէփ, ճըշմարիտ եւ արդար . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . կապանքս մահու ելոյծ » :

ե. Թ. 75ա՝ մկ.՝ Կզւ. էջ 507: Սկ.՝ «Յովսէփ քեզ հաւատացեալ . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . կընքեցար յերկրի » :

զ. Թ. 75ա—76ա՝ ճչ.՝ Վնգ.՝ «Դովեաք յինանցն ճաշուն»: Սկ.՝ «Յարեաւ Քրիստոս ի մեռելոց ալէլուիա: Եկայք ժողով|ուրդք . . .» եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յաթոռ փառաց բանդ Աստուած ընդ երկ|նային. » :

II. Թ. 76բ—122բ՝ Յինանց կանոնը:

1. Թ. 76բ—83ա՝ Ա. շաբաթ:

ա. Թ. 76բ—79ա՝ Կանօն կենսաբեր յարութեան, Հմմտ. հմր. 4 IV 1բ:

ա. Թ. 76բ—78ա՝ օհ.՝ Սկ.՝ «Այսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն անմահ . . .» եւն.՝ Կզւ. էջ 529—531, 4 [«եւ պարգեւեայն նոցա

դաս[իլ յաջակողմեանն լը]», յետոյ՝ «Յարուցելոյն ի մեռելոց
բնակարան մայր եւ կոյս: Արարողին յերկնի եւ երկրի, Կե-
րակրողին տիեզերաց արբուցեր: Սուրբ խաչն օգնական հաւա-
տացելոց կանգնեցաւ ի յերկրի յաղթող թշնամոյն. եկ[ալք]:
Արարիչն Աստուած բարձրաձաւ ի խաչին: Ի միւս անգամ զա-
լստեանն Աստուածորդոյն սուրբ խաչն երեւի եւ լուս.» :

բ. Թ. 78ա՝ հց.: Կգւ. էջ 531—532: Սկ.՝ «Այսօր մեծ աւետիք Ադա-
մայ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ի մեռելոց Քրիստոս աւրհնեցէք.» :

գ. Թ. 78ա—78բ՝ մծ.: Կգւ. էջ 532: Սկ.՝ «Աստուածածին տաճար
լուսոյ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . միածնի Որդոյ լը. զքեզ.» :

դ. Թ. 78բ՝ ող.: Կգւ. էջ 532: Սկ.՝ «Այսօր ըզպասէք չարչարանացն
. . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ անդրանիկ մեռելոց » :

ե. Թ. 78բ—79ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 533: Սկ.՝ «Այսօր հրեշտակ[ք] ի բար-
ձունս ուրախան[ան] ի լը [= ընդ] մարդկան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . .
եւ միարան գոչեցուք Քրիստոս.» :

բ. Թ. 79ա—79բ: Հմմտ. հմր. 4 IV 1բ:

ա. Թ. հց.: Սկ.՝ «Որ եկիր ի փրկութիւն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ա-
մենայն ժողովուրդ բարեբանելով. բա[րձր]. » :

բ. մծ.: «Թանձառ փառ.: Եւ ծնար ի սուրբ: Այսօր զեկ.» :

գ. ող.: Սկ.՝ «Բանդ որ ի Հօրէ իջեալ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ
արեան[ըդ] լը ք ազատեցեր. սուրբ.» :

դ. տյ.: Սկ.՝ «Ընդ լուսանալ միաշարաթին, կանգնեց[ին] . . . » եւն.:
Վջ.՝ « . . . զնոսա ի փրկութիւն տիեզերաց » :

ե. հբ.: «Այս բշարթի մեռելոց է, հանգստեան ասայ. Աւրհնեալ ես
դու Քրիստոս որ յարեարդ ի մեռել[ոց] » :

զ. մկ.: «Յարուցելոյն ի մէ.: Արարողին. Կերակր.» :

զ. Թ. 79բ—80ա՝ Ա. երեքշաբ.: Կգւ. էջ 545—546: Հմմտ. հմր. 4
IV 1գ:

ա. Թ. 79բ—80ա՝ հց.: Սկ.՝ «Պայծառացիր յեկեղեցի հեթանոսաց
. . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . մահու ի մէնջ բա[րձր]. » :

բ. Թ. 80ա՝ ող.: Սկ.՝ « . . . Թիւնս իմ, Ողորմեա ինձ Աստուած . . . »
եւն.: Վջ.՝ « . . . պարգեւատու ամենեցուն. ո[ղորմեա]. » :

գ. Թ. 80ա՝ տյ.: Սկ.՝ « . . . ի բարձանց: Փառք . . . » եւն.: Վջ.
« . . . ամենքեան, փա[ռք]. » :

դ. Թ. 80ա—80բ՝ Ա. չորեքշաբ. Կզւ. էջ 548—549: Հմմտ. հմր. 4 IV 1դ:

ա. Թ. 80ա—80բ՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր Աստուած հարցըն մե-
րոց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ըզհնութիւն մեռելութիւն [= մեռե-
լութեան] մերոյ յարութեանքն իւրով. բա[րձր.] »:

բ. Թ. 80բ՝ մծ.: «Մեծացուցանեմ: Մեծացուց[անեմ]: Մեծացո[ւ-
ցանեմ] »:

գ. Թ. 80բ՝ ող.: Սկ.՝ «Անճառելոյ Հօր էակից . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . .
ցուցար մեզ. ող[որմեա.] »:

դ. Թ. 80բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Ընդ կանայսն իւղարերսն . . . » եւն.: Վջ.՝
« . . . ամենազօր Թագաւոր անմահ »:

ե. Թ. 80բ—81բ՝ Ա. հինգշաբ. Կզւ. էջ 550—551: Հմմտ. հմր. 4 IV 1ե:

ա. Թ. 80բ—81ա՝ հց.: Սկ.՝ «Ընդ երիս մանկունսն . . . » եւն.:
Վջ.՝ « . . . մեզ պար|գեւեաց, բա[րձր.] »:

բ. Թ. 81ա՝ մծ.: «Որ ըզհրեշտակ.: Որ ըզհուր.: Որ զան[չօշափե-
լին.] »:

գ. Թ. 81ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար ի յերկնից . . . » եւն.: Վջ.՝
« . . . ի յերկինքս համբարձար ող[որմեա.] »:

դ. Թ. 81ա—81բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Որ յանճառ յէութեանք Հօրդ ես . . . »
եւն.: Վջ.՝ « . . . արարածոց յաւիտենից աւր[հնեալ ես Տէր] »:

զ. Թ. 81բ—82ա՝ Ա. ուրբ. Կզւ. էջ 553—554: Հմմտ. հմր. 4 1զ:

ա. Թ. 81բ՝ հց.: Սկ.՝ «Լոյս որ ի հրեղէն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ
անմահացան. օր[հնեցէք.] »:

բ. Թ. 81բ՝ մծ.: «Ըզքեզ երեւ[եալ]: Ըզքեզ որ ի.: Ըզքեզ »:

գ. Թ. 81բ—82ա՝ ող.: Սկ.՝ «Անըսկիզբն բանդ անբաժանելի . . . »
եւն.: Վջ.՝ « . . . մարդկան զմեծ զողորմութիւն »:

դ. Թ. 82ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Սոսկալի տեսիլ հրեշտակին . . . » եւն.: Վջ.՝
« . . . պատմելով նոցա զյարութիւն Տեստն »:

ե. Թ. 82ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «ԶԹագաւորն փառաց Քրիստոս, որ վասն մեր
. . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զմեծ վայելչութիւն միարան. »:

է. Թ. 82բ—83ա՝ «Կանօն գլխատման Յովհաննոս »: Կզւ. էջ 556—
558: Հմմտ. հմր. 4 IV 1է:

ա. Թ. 82բ՝ հց.: Սկ.՝ «Նախայաւիտեան բանին պատմող . . . » եւն.:
Վջ.՝ « . . . այսօր ըզյիշատակ. դո[վեցէք.] »:

բ. Թ. 82բ՝ մծ.։ «Որ ըզԲանն . . . Որ էից լուսոյ . . . Անարատ.»։

գ. Թ. 82բ—83ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Կարապետ արքայութեան երկնից . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . դասս անմարմնոց. աղ[օթիւք.]»։

դ. Թ. 83ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Երկնաքաղաքացին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դա-
նադօտ լապտերն»։

2. Թ. 83ա—90ա՝ Բ. շաբաթ.։

ա. Թ. 83ա—86ա՝ Նոր Կիր.։ Վնգ.՝ «Կանօն նորոգ կիրակէին»։
Հմմտ. հմր. 4 IV 2ա.։

ա. Թ. 83ա—85ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Նորոգեալ կղզիք առ Աստուած . . .»
եւն.։ Կզւ. էջ 565—566 [«տեսեալ հաւատացաք»], յետոյ «Իշ-
խանութիւնք յերկնից զարհուրեցան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
սպասէին արազելեալքն ի մեղսասէր բանդին»։

բ. Թ. 85ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 566։ Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . յարուցելոյն ի մեռելոց. եւ [բարձր.]»։

գ. Թ. 85բ՝ մծ.։ Կզւ. էջ 566—567։ Սկ.՝ «Նոր խորանիդ . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . հոգեւոր երգով բա[րբանեցուք.]»։

դ. Թ. 85բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 567։ Սկ.՝ «Որ վերջաւորին . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . միութիւն. աղ[աչեմք.]»։

ե. Թ. 85բ—86ա՝ տյ.։ Կզւ. էջ 567։ Սկ.՝ «Այսօր նոր ժողովուրդք
. . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Թագաւորն աս[ելով.]»։

բ. Թ. 86ա—86բ՝ Բ. երկուշաբ. կզւ. էջ 572—573։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2բ.։

ա. Թ. 86ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ եկիր ի փրկութիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
եւ եւս առաւել բա[րձր.]»։

բ. Թ. 86ա—86բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Սուրբ Աստուած որ . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . ի բարձունս ող[որմեա.]»։

գ. Թ. 86բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Առաքեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարու-
թեան քո Տէր»։

դ. Թ. 86—87ա՝ Բ. երեքշաբ.։ Կզւ. էջ 576—577։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2գ.։

ա. Թ. 86՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ վասն մերոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հո-
գեւոր երգով օր[հնեցէք.]»։

բ. Թ. 86բ—87ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Դու ես Քրիստոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
եւ փրկութեան. ող[որմեա.]»։

գ. Թ. 87ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Յարուցեալ Տէրն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո
յարութիւնդ»։

դ. Թ. 87ա—87բ՝ Բ. չորեքշաբ. : Կզւ. էջ 578—579 : Հմմտ. հմր. 4 IV 2դ :

ա. Թ. 87ա՝ հց. : Սկ.՝ «Անըսկիզբն բանըդ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քահանայք, հոգեւոր երգով բ[արձր]. » :

բ. Թ. 87բ՝ ող. : Սկ.՝ « Իջեր յերկնից Որդի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յարեար իշխանութեանւր, ող[որմեա] » :

գ. Թ. 87բ՝ տյ. : Սկ.՝ « Սքանչելի հրեշտակն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . խաղաղութիւն ք [= ընդ] ձեզ : — Յայս չորեքշաբթի աւետեաց Աստուածաժնի տօն է » :

ե. Թ. 87բ—88բ՝ Բ. հինգշաբ. : Կզւ. էջ 583—584 : Հմմտ. հմր. 4 IV 2ե :

ա. Թ. 87բ—88ա՝ հց. : Սկ.՝ « Որ յաթոռ փառաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « զանապական օր[հնեցէք]. » :

բ. Թ. 88ա՝ ող. : Սկ.՝ « Որ խոնարհեցար . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զօրութեան յարեար, ող[որմեա] » :

գ. Թ. 88ա—88բ՝ տյ. : Սկ.՝ « Հրաշալի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յարուցեալն ի մեռելոց Գրիսոս եր[զեցուք երգ նոր] » :

դ. Թ. 88բ—89բ՝ Բ. ուրբ. : Կզւ. էջ 587—588 [ա—գ] : Հմմտ. հմր. 4 IV 2զ :

ա. Թ. 88բ հց. : Սկ.՝ « Անեղանելիդ Աստուած իջեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յերկնից արքայութիւնն. օր[հնեցէք]. » :

բ. Թ. 89ա՝ ող. : Սկ.՝ « Եկիր ի տեսութիւն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . կեանքս փոխեցեր կե. » :

գ. Թ. 89ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Երգեսցուք քեզ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զհիմունս եկեղեցոյ սրբոյ » :

դ. Թ. 89ա—89բ՝ ճշ. : Սկ.՝ « Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ արեան կենարարին. ժողովուրդք. » :

է. Թ. 89բ—90ա՝ Բ. շաբ. : Կզւ. էջ 591—592 : Հմմտ. հմր. 4 IV 2է :

ա. Թ. 89բ՝ հց. : Սկ.՝ « Որ ի յերկնից իջեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . համբարձաւ Աստուած ամեն[այն]. » :

բ. Թ. 89բ—90ա՝ ող. : Սկ.՝ « Իջեր յերկնից Որդի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . առնել, քանդի քեզ մի[այնոյ մեղայ]. » :

գ. Թ. 90ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Ի գերեզման ք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի յանլոյծ կապանս » :

3. Թ. 90ա—95բ՝ Գ. շաբաթ :

- ա. Թ. 90ա—91ա՝ Աշխարհամատրան կիր.: Կզւ. էջ 596—598: Վնգ.՝ «Կանոն աշխարհամատրան»: Հմմտ. հմր. 4 IV 3ա:
- ա. Թ. 90ա—90բ՝ հց.: Սկ.՝ «Երկըրպագեմք քեղ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . սեղանոյ եւ առ[աւել].»:
- բ. Թ. 90բ՝ ող.: Սկ.՝ «Այսօր հրեշտակաց . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ըզմանկունըս քո»:
- գ. Թ. 90բ—91ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Որք արժանաւորեցայք . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ամենայն սրբոյք իւրովք»:
- դ. Թ. 91ա—92ա՝ Գ. երկուշ.: Կզւ. էջ 602—604: Հմմտ. հմր. 4 IV 3բ:
- ա. Թ. 91ա—91բ՝ հց.: Սկ.՝ «Անապական Բանդ Աստուած . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . հրեշտակային արհնութեալք ըզ[լնա հոգեւոր երզով օրհնեցէք]»:
- բ. Թ. 91բ՝ ող.: Սկ.՝ «Առաջին պտուղն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . զանճն իմ կենդանացոյ»:
- գ. Թ. 91բ—92ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Եկին ի գերեզմանն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . եթէ յարեաւ Քրիստոս»:
- դ. Թ. 92ա—92բ՝ Գ. երեքշաբ.: Կզւ. էջ 606—607: Հմմտ. հմր. 4 IV 3գ:
- ա. Թ. 92ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ցուցաւ մեզ. օր[հնեցէք].»:
- բ. Թ. 92ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ կամաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կենսագործեցեր զա՜ս [= զաշխարհա]. ըզ[քեզ].»:
- գ. Թ. 92ա—92բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Ձայն աւետաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . խաւիանեաց ըզմահ»:
- դ. Թ. 92բ—93ա՝ Գ. չորեքշաբ.: Կզւ. էջ 610—611: Հմմտ. հմր. 4 IV 3դ:
- ա. Թ. 92բ՝ հց.: Սկ.՝ «Այսօր բեւեռեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . արեանըն Տեառն. ամե[նայն].»:
- բ. Թ. 92բ—93ա՝ ող.: Սկ.՝ «Հայր անըսկիքն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ճշմարիտ սուրբ Հոգի, ող[որմեա]»:
- գ. Թ. 93ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Այսօր զուարճացան . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . յարեաւ Աստուած»:
- ե. Թ. 93ա—93բ՝ Գ. հինգշաբ.: Կզւ. էջ 612—613: Հմմտ. հմր. 4 IV 3ե:
- ա. Թ. 93ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ զթացար . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . յարու-թեալքն իւրով. ամե[նայն].»:

- բ. Թ. 93բ՝ ող.։ Սկ.՝ « Որ խաչեցար . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո զա-
լստեանն . խն[այեա] . » ։
- գ. Թ. 93բ՝ տյ.։ Սկ.՝ « Սքանչելի կանայքն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
յաղթեաց մահու » ։
- դ. Թ. 94ա—94բ՝ Դ. ուրբ.։ Կզւ. էջ 616—617 [— — ք]։ Հմմտ. հմբ. 5
IV 3գ.
- ա. Թ. 94ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Որ զարդարեալ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . յա-
րուքեալքն իւրով . օր[հնեցէք] . » ։
- բ. Թ. 94ա՝ ող.։ Սկ.՝ « Եկիր ի չարչարանքս . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
կենաց մերոց , Գրիսոս . » ։
- գ. Թ. 94բ՝ տյ.։ Սկ.՝ « Կանխելով սուրբ կանացն . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . քարոզէին՝ եթէ . » ։
- դ. Թ. 94բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ « Թագաւորին յաւիտենից . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . եւ ի գովեստ անուան իւրոյ . փա[ռք] . » ։
- է. Թ. 94բ—95բ՝ Գ. շաբ.։ Կզւ. էջ 622—623։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 3է.
- ա. Թ. 94բ—95ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Որ յերկնային . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
գովեցէք եւ բարձր . » ։
- բ. Թ. 95ա՝ ող.։ Սկ.՝ « . . . Թիւնս իմ Ողորմեա . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . յաթոռ փառաց . ողո[րմեա] . » ։
- գ. Թ. 95ա—95բ՝ տյ.։ Սկ.՝ « Դո յարութեանըդ . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . Տէրն ի մեռելոց , քո . » ։
4. Թ. 95բ—100ա՝ Դ. շաբաթ ,
- ա. Թ. 95բ—96ա՝ Դ. կիր.։ Կզւ. էջ 626—627։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4ա.
- ա. Թ. 95բ՝ հց.։ Սկ.՝ « Անըսկիզբն Աստուած եւ ամենազօր . . . » եւն.։
Վջ.՝ « . . . ասելով յարեալ Աստուած , ա[մենայն] . » ։
- բ. Թ. 95բ—96ա՝ ող.։ Սկ.՝ « Իջեր Տէր եւ մարմնացար . . . » եւն.։
Վջ.՝ « . . . ք [= ընդ] աջմէ՛ Հօր նստար » ։
- գ. Թ. 96ա՝ տյ.։ Սկ.՝ « Դրիսոս յարեալ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ա-
չակերտացն ասելով , Գրիսոս . » ։
- բ. Թ. 96ա—96բ՝ Դ. երկուշաբ.։ Կզւ. էջ 630—631։ Հմմտ. հմբ. 4
IV 4բ.
- ա. Թ. 96ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Որ զծառայի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզթա-
գաւորն անմահ , մի[արանութեամբ օրհ.] » ։

- բ. Թ. 96բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ իջեր յերկրնից Բանդ Աստուած . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ստուերանըստացս . ող[որմեա],»։
- գ. Թ. 96բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Առաւօտեան սուրբ կանայքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ Յովհաննու սիրելոյ . յա[րեաւ փառաց],»։
- դ. Թ. 96բ—97բ՝ Դ. երեքշաբ.։ Կզւ. էջ 634—635։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4դ։
- ա. Թ. 96բ—97ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ էիւ յառաջ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զաւերողըն դըժոխոց . ամ[ենայն],»։
- բ. Թ. 97ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ համագոյդ ես . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յանպատում ի կեանսն»։
- գ. Թ. 97ա—97բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Կանխեցին կանայքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարեաւ Քրիստոս»։
- դ. Թ. 97բ—98բ՝ Դ. չորեքշաբ.։ Կզւ. էջ 638—640։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4դ։
- ա. Թ. 97բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Կամաւորութեամբ եկիր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զննջեցեալսն . ըզ[նա],»։
- բ. Թ. 97բ—98ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ յաթոռ փառաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կրկնակի ծնւմբ [= ծննդեամբ]»։
- գ. Թ. 98ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ըղյարութիւն Քրիստոսի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզմահ եւ զանմահութիւն պար[գեւեաց ազգի մարդկան]»։
- դ. Թ. 98բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Օրհնութիւն ի բարձունս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . միասնական սուրբ Երրորդութեանն . ալ.»։
- ե. Թ. 98բ—99ա՝ Դ. հինգշաբ.։ Կզւ. էջ 643—644։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4ե։
- ա. Թ. 98բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեմք ըզքեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օգնականի . քահանա[այք , օրհնեցէք],»։
- բ. Թ. 98բ—99ա՝ ող.։ Սկ.՝ էակից Հօր» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կեանքս պարգեւեաց»։
- գ. Թ. 99ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Իւղաբեր եւ սուրբ կանայքն» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կենսատու գերեզմանն»։
- դ. Թ. 99ա—99բ՝ Դ. ուրբ.։ Կզւ. էջ 647—648։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4դ։
- ա. Թ. 99ա—99բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ Որդի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զտիեզերս ի մեղաց . բա[րձր],»։
- բ. Թ. 99բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Յամենայնի բազումողորմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ապրեցոյ , զի [դու միայն ես մարդասէր]»։
- գ. Թ. 99բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր յարութիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հր[ն]չմամբ երգով օր[հնեն]»։

է. Թ. 99բ—100ա՝ Դ. շար. : Կզ. էջ 650—651 : Հմմտ. հմր. 4 IV 4է :

ա. Թ. 99բ՝ հց. : Սկ.՝ « Որ յաւիտենից ես . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . մահու իշխանութեանը. եկայ[ք ժողովուրդք երգով]. » :

բ. Թ. 100ա՝ ող. : Սկ.՝ « Քրիստոս Աստուծ, որ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . աւերեցեր բանիւ, ող[որմեա] » :

գ. Թ. 100ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Ի խաչանիշ փայտէն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . կենդանին յաւիտենից Քրիստոս » :

5. Թ. 100ա—105բ՝ Ե. շարաթ :

ա. Թ. 100ա՝ « Յայս կիրակիս կամ իւր ամիսն բերէ, մայիսի .է., Երեւման խաչի տօն է » : Հմմտ. Կզ. էջ 654 եւ հմր. 4 IV 5ա :

բ. Թ. 100բ—101ա՝ Ե. երկուշար. : Կզ. էջ 661—663 : Հմմտ. հմր. 4 IV 5ա :

ա. Թ. 100բ՝ հց. : Սկ.՝ « Կամաւորութեանը եկիր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . նորոգելով ըզմեղ. բա[րճր]. » :

բ. Թ. 100բ—101ա՝ ող. : Սկ.՝ « Լոյս ճըշմարիտ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զարարածբա Բա[նդ]. » :

գ. Թ. 101ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Փառաւորեալ է . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յառաջն ասաց » :

դ. Թ. 101ա—102բ՝ Ե. երեքշար. : Կզ. էջ 665—667 : Հմմտ. հմր. 4 IV 5բ :

ա. Թ. 101ա—101բ՝ հց. : Սկ.՝ « Արարիչդ արարածոց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ըզգօրութիւն մահու. ըզ[նա]. » :

բ. Թ. 101բ՝ ող. : Սկ.՝ « Իջեր յերկնից . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զողորմութիւն » :

գ. Թ. 101բ—102բ՝ տյ. : Սկ.՝ « Հրաշալի յարութիւնն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . միւսանգամ քո զալըստեան. օր[հնութիւն առաքողին ի բարձունա] » :

դ. Թ. 102բ՝ ճշ. : Սկ.՝ « Զթագաւորն քո . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . երկրպագութիւն յաւ[իտեանս ամէն] » :

զ. Թ. 102բ—103ա՝ Ե. չորեքշար. : Կզ. էջ 669—670 : Հմմտ. հմր. 4 IV 5գ :

ա. Թ. 102բ՝ հց. : Սկ.՝ « Անճառելի բնութիւն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զա[նցէք եւ առ[աւել]. » :

- բ. Թ. 102բ—103ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ յարեարգ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դըժոխոց փըշընցեր, եւ [մեզ].»։
- գ. Թ. 103ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Յարեաւ Տերն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փըրկիչն տիեզերաց»։
- ե. Թ. 103ա—104ա՝ Ե. հինգշաբ.։ Կզւ. էջ 673—674։ Հմմտ. հմր. 4 IV 5դ.։
- ա. Թ. 103ա—103բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Նախալաւիտեան Որդի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . թաղմամբ զդժոխս աւ|երեաց. բարձ[ը].»։
- բ. Թ. 103բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Բանդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարեար ի մեռելոց Քրիստոս. զքեզ.»։
- գ. Թ. 103բ—104ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ըզքո յարութիւնդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . տուր անմահ թագաւոր»։
- դ. Թ. 104ա—105ա՝ Ե. ուրբ.։ Կզւ. էջ 677—678։ Հմմտ. հմր. 4 IV 5ե.։
- ա. Թ. 104ա—104բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր զեն[աւ մեզ պատարագ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ժող[ովուրդք հեթանոսաց, առ[աւել].»։
- բ. Թ. 104բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ տրտմահաղորդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յանմահ|ական ճաշակն. Քրիստոս.»։
- գ. Թ. 104բ—105ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Տեսիլ փայլակնածեւ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . խափ|անեցեր ըզզօրութիւն մահու. ըզ[քեզ].»։
- դ. Թ. 105ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Լուսով աստուածութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զմարմին քո եւ զար[իւն. պահ[եա].»։
- է. Թ. 105ա—105բ՝ Ե. շաբ.։ Կզւ. էջ 681. Հմմտ. հմր. 4 IV 5զ.։
- ա. Թ. 105ա—105բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ եկիր կամաւ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ազ|ատեաց ըզմեզ. օր[հնեցէք].»։
- բ. Թ. 105բ՝ ող.։ Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարուքեաւրդ ող[որմեա].»։
- գ. Թ. 105բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Փառաբանակից . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարուցիչդ մեռելոց. փա[ռք].»։
6. Թ. 105բ—113ա՝ Զ. շաբաթ.։
- ա. Թ. 105բ—106բ՝ Զ. կիր.։ Կզւ. էջ 685—686։ Հմմտ. հմր. 4 IV 6ա.։
- ա. Թ. 105բ—106ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ բարերանեալդ ես . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զըւա[րթուռնք յերկնից, ըզնայ [անդադար օրհ.]»։

- բ. Թ. 106ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Ի խաչ ելեր Բանդ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
ի սերօքէից » :
- գ. Թ. 106ա—106բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Կանանցըն կանխելով . . . » եւն.՝
Վջ.՝ « . . . մեծաւ յարեաւ . . . » :
- դ. Թ. 106բ—107ա՝ Զ. երկուշաբ.՝ Կզւ. էջ 692—693: Հմմտ. հմբ. 4
IV 6բ:
- ա. Թ. 106բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ ի քառակերպեան . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
Է [= ընդ] աջմէ Հօր նըստաւ. ա[մենայն]. » :
- բ. Թ. 106բ—107ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
դրօքըն փաքելովք. ողորմեա » :
- գ. Թ. 107՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Ահագին ձայնիւրդ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ըզ-
դրունըս ձեր ի վեր » :
- դ. Թ. 107ա—107բ՝ Զ. երեքշաբ.՝ Կզւ. էջ 697—698: Հմմտ. հմբ. 4
IV 6գ:
- ա. Թ. 107ա—107բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Յորժամ ի խաչին . . . » եւն.՝ Վջ.՝
« . . . յիշեա մեզ Տէր » :
- բ. Թ. 107բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « [Ա]նեղակից Բանդդ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
որ յարեարդ ի մեռելոց ըզ[քեզ ծանեաք. Աստուած, աղաչեմք
ողորմեա ազգի մարդկան] » :
- գ. Թ. 107բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Որ ի վերդ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . նո-
րոգեցեր զաշխարհ » :
- դ. Թ. 107բ—108ա՝ Զ. չորեքշաբ.՝ Կզւ. էջ 701—703: Հմմտ. հմբ. 4
IV 6դ:
- ա. Թ. 107բ—108ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « Միածին Որդի . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
մարմընոյն ունայն. ամենայն գործք. » :
- բ. Թ. 108ա—108բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Եկիր ի փրկութիւն . . . » եւն.՝
Վջ.՝ « . . . նորոգեա եւ կեցո » :
- գ. Թ. 108բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Զյարութիւն Աստուածորդւոյն . . . » եւն.՝
Վջ.՝ « . . . ի ձեռաց մահու » :
- ե. Թ. 108բ—112բ՝ Զ. հինգշաբ.՝ Վնգ.՝ « Կանօն համբա[ր]ձմանն
Քրիստոսի » : Հմմտ. հմբ. 4 IV 6ե:
- ա. Թ. 108բ—111ա՝ օհ.՝ Կզւ. էջ 706—709: Սկ.՝ « Համբարձաւ Տէրըն
մեր . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . տեսանելով զերկնաւոր փեսայն
զարդարեալ լուսով հայրական փառօք » :

- բ. Թ. 111ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 709—710։ Սկ.՝ «Աւրհնեացի պըսակ . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . հաւատար սուրբ Հոգւոյն. օրհն[ե]ց[է]ք. »։
- գ. Թ. 111ա—111բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 710։ Սկ.՝ «Որ ողորմութեամբ
քո[ւ] . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . վիշապն. այսօր. »։
- դ. Թ. 111բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 710—711։ Սկ.՝ «Իշխանութիւնք երկնից
. . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . կարող ի պատերազմի »։
- ե. Թ. 111բ—112ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Որ համբարձաւն այսօր տոսուածային
իշխանութեամբ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ազատիչ ազգի մարդ-
կան. համ[բարձէք]. »։
- զ. Թ. 112ա—112բ՝ հբ.։ Կգւ. էջ 718։ Սկ.՝ «Որըք տընկակիցք . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզբազմապատիկ Ղիմաստութիւնըս քո. քե. »։
- զ. Թ. 112բ—113ա՝ Զ. ուրբ.։ Կգւ. էջ 719—720։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 6գ։
ա. Թ. 112բ—113ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Ծագումըն միածնի . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . հրաշագարդ ք[] յարութեան. ա[մենայն]. »։
- բ. Թ. 113ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ ազաչեմք . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
եւ մեք ազաչե[մք] »։
- գ. Թ. 113ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ անճառելի . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . ի կեանս անմահ. փառաւ[որեալ]. »։
- է. Թ. 113ա—114ա՝ Զ. շաբ.։ Կգւ. էջ 724—725։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 6է։
ա. Թ. 113ա—113բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորելով զանուն քո . . . » եւն.։
Վջ.՝ « . . . փառատեցոյց. բարձր ա[րարէք]. »։
- բ. Թ. 113բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անժամանակդ Աստուած . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . աշակերտեալ կանանցն. Որդի. »։
- գ. Թ. 114ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Զանճառելի յարութիւնըն . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . յարութեամբն իւրով »։
- դ. Թ. 114ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Թագաւոր Քրիստոս էակից . . . » եւն.։ Վջ.՝
« . . . երգեմք քեզ ընդ հրեշտակս ասելով. Թագաւ[որ]. »։
7. Թ. 114ա—122բ՝ է. շաբաթ։
- ա. Թ. 114ա—118ա՝ է. կիր.։ Կգւ. էջ 729—734։ Վնգ.՝ «Կանօն երկ-
րորդ ծաղկազարդին»։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 7ա։
- ա. Թ. 114ա—117ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Մեծահրաշ այս խորհուրդ . . . » եւն.։
Վջ.՝ « . . . եւ լուծեր ըզկնիք դատապարտութեան յանցանաց
մե[րոց], ապրե[ցուցանել]. »։

- բ. Թ. 117ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր արարիչդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . որ դասեցոյցն, օրհնեցէք. »։
- գ. Թ. 117բ՝ մծ.։ Սկ.՝ «Աստուածային մայր լուսոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յորովայնի քում կրեցեր. օրհնութեամբ]. »։
- դ. Թ. 117բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ բանիւ Բանըդ Հօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո պարգեւսն »։
- ե. Թ. 117բ—118ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Քահանայականք [= քահանայականք] առաջինք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ մեք զփառս ի բարձունս »։
- զ. Թ. 118ա—118բ՝ է. երկուշաբ.։ Կզւ. էջ 737—738։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7բ։
- ա. Թ. 118ա—118բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զամենազօր զօրութիւնըդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարեաւ ի մեռելոց. բար[ձր]. »։
- բ. Թ. 118բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Յարեար երեւեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . արեամբըդ քով սըրբով »։
- գ. Թ. 118բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Յորժամ եկին ի գերեզմանն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զահագին տեսին »։
- դ. Թ. 119ա—119բ՝ է. երեքշաբ.։ Կզւ. էջ 741—742։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7գ։
- ա. Թ. 119ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . մեզ պարգեւեաց. բարձր. »։
- բ. Թ. 119ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ըզկերպարանքս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ աջմէ Հօր »։
- գ. Թ. 119ա—119բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Էջ հրեշտակն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ծագեալ ի Հօրէ »։
- դ. Թ. 119բ—120ա՝ է. չորեքշաբ.։ Կզւ. էջ 746—747։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7դ։
- ա. Թ. 119բ—120ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի յերբորդ առուր յարեաւ, ա[մենայն]. »։
- բ. Թ. 120ա՝ ող.։ Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ. Ողորմեաց ինձ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ աջմէ Հօր նըստար. ողո[րմեա]. »։
- գ. Թ. 120ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հրեշտակացըն դասքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պարգեւեաց աշխարհի »։
- ե. Թ. 120ա—120բ՝ է. հինգշաբ.։ Կզւ. էջ 750—751։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7ե։

- ա. Թ. 120ա—120բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ յառաջ քան զարեւ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . առ աշակերտսն . միա[բանութեամբ] . » :
- բ. Թ. 120բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Իջեր յերկնից Միածին . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . կենդանատու մեռելոց » :
- գ. Թ. 120բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Հրեշտակ քո . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . աստ[ի] այլ յարեաւ » :
- զ. Թ. 120բ—121բ՝ է. ուրբ.՝ Կզւ. էջ 754—755, Հմմտ. հմբ. 4 IV 7զ, ա. Թ. 120բ—121ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « Անըսկիդբըն Բանդ որ յանճառ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ամենայն տիեզերաց . առաւ[ել] . » :
- բ. Թ. 121ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Վասըն մերոյ փրկութեան . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . համբարձար Աստու[ծ] » :
- գ. Թ. 121ա—121բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Փառք յարութեան քո . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . կենդանին յաւիտենից » :
- է. Թ. 121բ—122բ՝ է. շաբ.՝ Կզւ. էջ 758—759, Հմմտ. հմբ. 4 IV 7է, ա. Թ. 121բ—122ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ յահեղակերպ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . դա է Որդի իմ սիրելի . բարձր . » :
- բ. Թ. 122ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որ վասըն մեր երկնի . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զհոգիս իմ նորոգեա ողորմութեամբ » :
- գ. Թ. 122ա—122բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « փառք Քրիստոսի . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . հրեշտակապետին , որ գոչէր առ նոսա . ո[րք] . » :
- դ. Թ. 122բ՝ ճշ.՝ Սկ.՝ « Որ անբաւելի յաղթող . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . անմահ էութիւն , օրհնաբանեմք ըզքեզ » :

III. Թ. 123ա—170բ՝ Հոգեգալստեան կանոնը :

1. Թ. 123ա—143ա՝ Հոգեգալստեան շաբաթը :

- ա. Թ. 123ա—126ա՝ կիրակ.՝ Կզւ. էջ 763—768, Հմմտ. հմբ. 4 V 1ա, Վնգ.՝ « Կանօն Պենտակոստէին » :
- ա. Թ. 123ա—125ա՝ օհ.՝ Սկ.՝ « Առաքելոյ աղանոյ իջանելով մեծաձայն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ի վերայ մարմնոյ եւ արեանըն Տեսաւն ի բժըշկութիւն հոգեոց մերոց » :
- բ. Թ. 125ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « ԶՀոգւոյն զգալուստըն սօսեմք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . առ Բանն ընտրութեան . օր[հնեցէք] . » :
- գ. Թ. 125ա—125բ՝ մծ.՝ Սկ.՝ Այսօր ընոր ժողովուրք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զալրստեամբ Հոգւոյն սրբոյ մեծացուցանելով զեւոդըն . » :

- Դ. Թ. 125բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որ յամենայնի . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յառաքեալսն սուրբ Հոգի. ողոր[մեա]. [Ժողովեալ ընտրեւոց մեռասանիցն սպա. » :
- Ի. Թ. 125բ—126ա՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Որ ի քրօքէական . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . որք արբինըն, կենդա|նացան » :
- Զ. Թ. 126ա՝ ճչ.՝ Սկ.՝ « Որ ի հարաշարժ(ի) աղբերէն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . կենդանւոյ բրիսեալ յԵրուսա|ղէմ. ըզբ. » :
- Բ. Թ. 126ա—128բ՝ երկուշարիս : Կգւ. էջ 775—779 : Հմմտ. հմր. 4 V 1բ : Վնգ.՝ « Կանոն երրորդի յաւուրն » :
- Ա. Թ. 126ա—128ա՝ օհ.՝ Սկ.՝ « Նոյն եւ նրման Հօր . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ընդհանուր քարոզի Ասքւած հը|գօր անմահ Բանն » :
- Ք. Թ. 128ա—128բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ անիմանալիդ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . օծմամբ սուրբ Հոգւոյն. բարձր. » :
- Գ. Թ. 128բ՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որ առաքեցար . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յայգւոյն եղեմայ. աղա[չեմք]. » :
- Դ. Թ. 128բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Որ յերկնային զօրս . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . Հոգին սուրբ ընդ նոսին փառաւ[որեմք] » :
- Կ. Թ. 129ա—131բ՝ երեքշար.՝ Կգւ. էջ 781—786 : Վնգ.՝ « Կանոն երրորդի աւուրն » : Հմմտ. հմր. 5 V 1գ :
- Ա. Թ. 129ա—130բ՝ օհ.՝ Սկ.՝ « Այսօր երկնայինքն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . Բանին զօրհնիչն Սւայի. մաղթանօք սորա. » :
- Ք. Թ. 130բ—131ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ բոլորից ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ մաքրութեան մեղաց ըզՏեր. » :
- Գ. Թ. 131ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որ ի վերայ բրդիսեալ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . ղիս եւ Հոգի նորա. աղա[չեմք]. » :
- Դ. Թ. 131ա—131բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Ընդ երկնայնոցն . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . զմեզ նորոգողին ըզփառս փա[ռաւորեալ] » :
- Կ. Թ. 131բ—134ա՝ չորեքշար.՝ Կգւ. էջ 789—793 : Վնգ.՝ « Կանոն չորրորդի աւուրն » : Հմմտ. հմր. 4 V 1դ :
- Ա. Թ. 131բ—133բ՝ օհ.՝ Սկ.՝ « Արեգակն արդարութեան . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . սա է կենդանին յաւիտենից Բրիստոս » :
- Ք. Թ. 133բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ անքնինդ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . գովեցէք հո[գեւոր երգով. բարձր. » :
- Գ. Թ. 133բ—134ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Աղբիւր կենաց . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . մանկունքն սորա » :

- Դ. Թ. 134ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հոգիք հրեղինացն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ըզփառս ի բարձունս»։
- Ե. Թ. 134ա—137ա՝ հինգչար.։ Կգւ. էջ 796—800։ Վնգ.՝ «Կանոն հինգիւրորդի աւուրն»։ Հմտ. հմր. 4 V 1ե։
- Ս. Թ. 134ա—136բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Զանրսկըզքնաբար բըղխումն ի Հօրէ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... Հոգւով ի քեզ տըպաւորեալ Բանին. վասն . . .»։
- Բ. Թ. 136բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անեղանելիդ Ասուած եւ եղելոցս . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... եւ զնոր օրէնս Աստուծոյ. ամե[նայն].»։
- Գ. Թ. 136բ—137ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր Տէր . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... աղքատ բընութեանս»։
- Դ. Թ. 137ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր աղբիւր գիտութեան . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ըզփառս ի բարձունս»։
- Զ. Թ. 137ա—140ա՝ ուրբ.։ Կգւ. էջ 804—808։ Վնգ.՝ «Կանոն վեցերորդի աւուրն»։ Հմտ. հմր. 4 V 1գ։
- Ս. Թ. 137—139բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Անմահարար բաժակ . . .»։ Վջ. Կգւ. էջ 804—807, 5 [«ճըմարիտ Աստուած»], յետոյ՝ «Լուսաւորեաց Յերուսաղէմ, զի հասեալ է լոյս քո. զարդարեա զամուրբս քո. եւ փառք . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ժողովուրդդ դըշխոյ դուստրը Սիօնի»։
- Բ. Թ. 139բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անճառելի բըղխումն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... բըխեալ ի նոսա. բարձր.»։
- Գ. Թ. 139բ—140ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ի հայրական . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... լուսովրն զուար[ճացուցեալ]»։
- Դ. Թ. 140ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Որ ի հրացայտ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... բաժակ հեղեալ ի յերկնից. օրհ[նեալ].»։
- Է. Թ. 140ա—143ա՝ շաբ.։ Կգւ. էջ 811—814 եւ 817։ Վնգ.՝ «Կանոն եօթներորդի աւուրն»։ Հմտ. հմր. 4 V 1է։
- Ս. Թ. 140ա—142ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ի հարաշարժ աղբերէն . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ծաղեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի»։
- Բ. Թ. 142ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անեղանելի Հոգիդ սուրբ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ըզսուրբ զառաքեալն. բար[ձր.]»։
- Գ. Թ. 142բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Հոգիդ ճըմարիտ . . .» Եւն.։ Վջ.՝ «... ի սուրբ վերնաստունն. ողո[ւմեա]»։

- Դ. Թ. 142բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Որ ի թեւըս թեթեւս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... բաշխեցեր յարարածս Հոգի.»։
- Ե. Թ. 142բ—143ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Հոգին սուրբ էր միշտ եւ է . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... կա(կա)տարեւութիւն սրբութեան եւ միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան»։
2. Թ. 143ա—148ա՝ «Կանօն ծնընդեան Յօվհաննոս Մկրտչի»։ Կզւ. էջ 1188—1194։ Հմմտ. հմբ. 4 V 2։
- ա. Թ. 143—147՝ օհ.։ Սկ.՝ «Արեգականն արդարութեան ծագման . . .» եւն.։ Կզւ. էջ 1188—1191, 18 [«վերափոխեցար առ Քրիստոս»], յետոյ՝ «Փռութացիր մեզ . . .» եւն.։ [Կզւ. էջ 1193], «Քահանայապետին . . .» եւն.։ [Կզւ. էջ 1193], «Որ առաքեցար ի Հօրէ Հոգիդ . . .» եւն.։ «Յորժամ յերկնից . . .» եւն.։ [Կզւ. էջ 1192], «Ով գերահաւաշ ծաղիկ . . .» եւն.։ «Սեղան քո, Տէր զօրութեանց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ճըշմարիտ պատարագ եւ զենուժն անապական. եկայք.»։
- բ. Թ. 147ա—147բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ աւետաւոր քում . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... աղանակերպ իջմամբ. ըզՏէր օրհնեցէք, բար[ձր].»։
- գ. Թ. 147բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Երկնաւոր Փեսայ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... քո քարոզեաց. սորին.»։
- դ. Թ. 147բ—148ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... երգեմք ըզփառս ի բարձունս»։
- ե. Թ. 148ա՝ մկ.։ Կզւ. էջ 837։ Սկ.՝ «Մարգարէից գերագոյն եւ մեծ ի ծնունդըս կանանց . . .» եւն.։ Յետոյ ճշ.՝ «Այսօր ցընծայ եկեղեցի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... սուրբ լուսաւորչին Հայաստանեայց աշխարհի»։
3. Թ. 148ա—151ա՝ Կարապետի եւ Աթանագինէ եպիսկոպոսի կանոնը։ Կզւ. էջ 832—837։ Վնգ.՝ «Կանօն Յօհաննոս Մըկրտչի»։ Հմմտ. հմբ. 4 V 3։
- ա. Թ. 148բ—150բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Զմարգարէ բարձրելոյն . . .» եւն.։ Կզւ. էջ 832—834, 19 [«զըւարթունս յերկնից»], յետոյ՝ «Ի հաւաքած աղբերէն . . .» եւն.։ «Որ ի Հօրէ առաքեցար . . .» եւն.։ «Ասուածածին սուրբ Կոյս . . .» եւն.։ «Խաչի քո Քրիստոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... որ ազատեաց ըզմեզ ի պատրանաց բան.»։
- բ. Թ. 150բ—151ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Զուարճանայ այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ նրմին զճըշմարիտ սուրբ Հոգին օրհնեցէք.»։

- դ. Թ. 151ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Ճրագ ճըշմարտութեան ...» եւն.։ Վջ.՝ «... արդարութեան. աղօթիւք».»։
- դ. Թ. 151ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Առաքեալն յԱստուծոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զմեղս աշխարհի»։
4. Թ. 151ա—154բ՝ «Կանօն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի»։ Կզւ. էջ 837—842։ Հմմտ. հմր. 4 V 4։
- ա. Թ. 151ա—153ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ով երջանիկ տէր սուրբ Գրիգոր ...» եւն.։ Կզւ. էջ 837—839, 9 [«յերկինս. բարեխօսութեամբ».], յետոյ՝ «Այսօր զիմանալի լուսոյն ...» եւն., «Խնդրեմք ի քէն ...» եւն.։ Կզւ. էջ 839]։ Վջ.՝ «... ծագեաց մեղ զլոյս ի Հայաստան աշխարհի»։
- բ. Թ. 153ա—153բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ առաքեցեր ըզսիրելի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զՀոգին ճըշմարտութեան»։
- գ. Թ. 153բ՝ ող.։ Սկ.՝ «... թիւնս իմ. Բարեխօսութեամբ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզյանցանքս մեր»։
- դ. Թ. 153բ—154ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Առաջնորդ հաւատոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ ի բարձունս Աստուծոյ»։
- ե. Թ. 154ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Հրաշափառ Ասըւած ...» եւն.։ Վջ.՝ «... սուրբ Նրորորդութեանդ. վասն որոյ բարեխօսութեամբ».»։
- զ. Թ. 154ա—154բ՝ ճչ.։ Սկ.՝ «Հովիւ քաջ բանաւոր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... կեցուցանել զանձինքս մեր»։
- է. Թ. 154բ՝ հբ.։ Սկ.՝ «Որ կոչեցար ...» եւն.։ Վջ.՝ «... կենացն յաւիտենից. վա[սըն]».»։
5. Թ. 154բ—156ա՝ «Կանօն որդւոց եւ թոռանց սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի»։ Կզւ. էջ 879—881. Հմմտ. հմր. 4 V 5։
- ա. Թ. 154բ—155ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ ըզլուս աստուածային քոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... հոգեւոր երգով օրհնեցէք».»։
- բ. Թ. 155ա—155բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ հրաւիրեցեր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... երկնից յարքայութիւնդ. աղօթիւք սոցա.».»։
- գ. Թ. 155բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ երկնային ...» եւն.։ Վջ.՝ «... երգելով ըզփառս ի բարձունս»։
- դ. Թ. 155բ—156ա՝ մկ.։ հբ.։ Սկ.՝ «Աստուածային հաւատոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... սուրբ Դանիէլ. անդա[դար]».»։

6. Թ. 156ա—160ա՝ «Կանօն սրբոյն Ներսէսի հայրապետին» : Կգւ. էջ 863—869 : Հմմտ. հմր. 4 V 6 :
- ա. Թ. 156 —158ա՝ օհ. : Սկ.՝ «Որ ըզլոյս անճառ շնորհաց . . . » եւն. Կգւ. էջ 863—866, 13 [«ընդ Տեառն լինին»], յետոյ՝ «Մայր լուսոյ . . . » եւն. , «Եկայք, ժողովուրդք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . դասաւորեալ տօնին Տեառն տուք . » :
- բ. Թ. 158ա—158բ՝ հց. : Սկ.՝ «Այսօր տօնէ եկեղեցի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . բարեբանեցէք, բարձր . » :
- գ. Թ. 158բ—159ա՝ ող. : Սկ.՝ «Որ ասացեր ողորմութեալբ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . սրբոյն Ներսէսի. աղաւթիւք . » :
- դ. Թ. 159ա—159բ՝ տյ. : Սկ.՝ «Այսօր գուարճացեալ տօնեն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . Թագաւորական աթոռոյ » :
- ե. Թ. 159բ—160ա՝ ճշ. : Սկ.՝ «Այսօր ցընծայ եկեղեցի . . . » եւն. : Վջ.՝ «տառաւորաշ տեսեալբ. բա[րձր]. » :
7. Թ. 160ա՝ «Շարական սրբոյն Իսահակայ Հայոց հայրապետի» : Կգւ. էջ 876 : Հմմտ. հմր. 4 V 7 : Սկ.՝ «Որ յարմատոց հարցն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ըզտօնողացս աղաչանս » :
8. Թ. 160ա—165բ՝ «Կանօն սրբոց Հռիփսիմեանց» : Կգւ. էջ 823—830 : Հմմտ. հմր. 4 V 8 :
- ա. Թ. 160ա—164բ՝ օհ. : Սկ.՝ «Անձինք նուիրեալք սիրոյն . . . » եւն. : Կգւ. էջ 823—827, 5 [«ընդ հըլեշտակս»], յետոյ՝ «Փառաց ի փառքս բարձրացեալ . . . » եւն. , «Ի համբառնալ Բանին յերկինս . . . » եւն. , «Թագաւոր փառաց քո . . . » եւն. , «Աստուածածին եւ սրբբուհի . . . » եւն. , «Այսօր նըշան յաղթող . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . դատապարտութեան յանցանաց մերոց. ապրե . » :
- բ. Թ. 164բ—165ա՝ հց. : Սկ.՝ «Այսօր զանյաղթելի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ձեռնն սրբոյն Գրիգորի. օրհնեցէք . » :
- գ. Թ. 165ա՝ ող. : Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուծ բացեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի դրպրութեան կենաց » :
- դ. Թ. 165ա՝ տյ. : Սկ.՝ «Պարկեշտ կանայքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վերինն Երուսաղէմի » :
- ե. Թ. 165ա—165բ՝ մկ. : Սկ.՝ «Թիշտակք Քրիստոսի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վայելչութեալբ տօնեն այսօր. կ[հայք, հաւատացեալք.] » :
9. Թ. 165բ—166բ՝ «Շարական սրբոց հւոյն Սանդիստոյ» : Հմմտ. հմր. 4 V 9 :

- ա. Թ. 165բ՝ մկ.։ Կզւ. էջ 929։ Սկ.՝ «Քեւ պարծի այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վասըն մեր առ Տէր բարեխօսեա»։
- բ. Թ. 165բ—166բ՝ հբ.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Բանն Աստուած, որ վասըն մեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . շնորհեցէ մեր բազում յանցանացն»։
10. Թ. 167ա—170բ՝ «Կանոն ճապանակին Տեառն»։ Կզւ. էջ 894—899։ Հմմտ. հմբ. 4 V 10։
- ա. Թ. 167ա—169ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ քաղաք Աստուծոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պատարագ եւ զենուսն ախապական. ե[կայք].»։
- բ. Թ. 169ա—169բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան դասըք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քահանայք օրհնեցէք եւ առաւել բար[ձր].»։
- գ. Թ. 169բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Լուսաւորեաց Երուսաղէմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դուստրը Սիօնի»։
- դ. Թ. 169բ—170ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր աստուածութիւնն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . լոյսըն թեթանոսաց [= հեթանոսաց]»։
- ե. Թ. 170ա—170բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Որ ի սկըզբանէ իմաստութեամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Տէր, երգեսցեն մանկունք»։

IV. Թ. 170բ—184ա՝ Վարդապետի կանոնը։

1. Թ. 170բ—182ա՝ Ա. շաբաթ։

- ա. Թ. 170բ—174բ՝ Կիրակ.։ Վնգ.՝ «Կանօն վարդապետին առաջնոյ աւուր»։ Հմմտ. հմբ. 4 V 11ա.
- ա. Թ. 170բ—172բ՝ օհ.։ Կզւ. էջ 900—903։ Սկ.՝ «Որ ի լերինն այլակերպեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի կապանաց մահու ի կեանսըդ յաւիտեանից»։
- բ. Թ. 172բ՝ հց.։ Կզւ. էջ 903։ Սկ.՝ «Ձանճառելի խորհուրդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ալակերտացն յայտնեալ. եւ [բարձր].»։
- գ. Թ. 172բ—173ա՝ մծ.։ Կզւ. էջ 213։ Սկ.՝ «Ձանճառելի ըզլոյս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ Աստուածածին օրհնութեամբ].»։
- դ. Թ. 173ա՝ ող.։ Կզւ. էջ 903—904։ Սկ.՝ «Ի Թաբօր ի լերինն!» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Որդի իմ սիրելի, ընդ.»։
- ե. Թ. 173բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 904։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած մեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դայ է Որդի իմ սիրելի»։
- զ. Թ. 173բ—174ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Լերինը ցըն(ցըն)ծացեն առաջի քո, Տէր, որ երեւեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ճըշմարիտ ըզմիաթին Որդի. փառք].»։

- է. Թ. 174ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ « Ուրախացիւր պըսակ կուսից տի|րամայր . . . »
 Եւն.։ Վջ.՝ « . . . զՈրդին իւր դաւանեաց նըմա. յաւէժ. »։
- ը. Թ. 174ա—174բ՝ հր.։ Կզւ. էջ 909։ Սկ.՝ « Այսօր ի լիւրիսնն Թա-
 րօր . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . դըմա լըւարուք. օրհնեմք. »։
- բ. Թ. 174բ—177բ՝ Երկուշար.։ Կզւ. էջ 912—916։ Վնգ.՝ « Կանօն Երկ-
 րորդի աւուրն »։ Հմմտ. հմր. 5 V 11բ։
- ա. Թ. 174բ—176բ՝ օհ.։ Սկ.՝ « Ճառագայթ փառաց . . . » Եւն.։ Վջ.՝
 « . . . դասաւորեալ տօնեն. Տեա|ռն տուք ա[մենեքեան]. »։
- բ. Թ. 176բ—177ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Այսօր ըզխորհուրդ անճառելի . . . »
 Եւն.։ Վջ.՝ « . . . արփիական լուսոյն ըզ[Տէր]. »։
- գ. Թ. 177ա՝ ող.։ Սկ.՝ « Որ ճառագայթս աստուածային . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . նորոգել ըզտիեզերս. լոյսդ. »։
- դ. Թ. 177ա—177բ՝ տյ.։ Սկ.՝ « Յընծայ այսօր փառօք . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . հայրական փառօք »։
- ե. Թ. 177բ՝ մկ.։ Սկ.՝ « Աւրհնեցէք մանկունք . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . .
 հովանացեալ այսօր. »։
- զ. Թ. 177բ—182ա՝ Երեքշար.։ Կզւ. էջ 916—922։ Վնգ.՝ « Կանօն
 երրորդի աւուրն »։ Հմմտ. հմր. 4 V 11գ։
- ա. Թ. 177բ—180բ՝ օհ.։ Սկ.՝ « Այսօր որ էն ի յերկինս . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . ահա Որդին զայ [առ քեզ] »։
- բ. Թ. 180բ—181ա՝ հց.։ Սկ.՝ « Այսօր զխորհուրդն անճառ . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . քահանայք բ[արձր]. »։
- գ. Թ. 181ա՝ ող.։ Սկ.՝ « Որ անըսկիզբն էէն անյեղապէս . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . յնրուսողէմ զխորհու|րդ քո. »։
- դ. Թ. 181ա—181բ՝ տյ.։ Սկ.՝ « Այսօր ընդ հրեշտակս . . . » Եւն.։
 Վջ.՝ « . . . Տէր յար|քայուքեանդ. օ[րհնեմք]. »։
- ե. Թ. 181բ—182ա՝ մկ.։ Սկ.՝ « Լերինք ամենայն . . . » Եւն.։ Վջ.՝
 « . . . քոյ առաքելոցն, ընդ [որս]. »։
2. Թ. 182ա—184ա՝ « Կանօն Շողակաթին »։ Հմմտ. հմր. 4 V 12։
- ա. Թ. 182ա—183բ՝ օհ.։ Սկ.՝ « Ուրախ լիւր, սուրբ եկեղեցի, քանզի
 . . . » Եւն.։ Կզւ. էջ 945—946, 13 [« մեծ ի վերա ամենայն »], յետոյ՝
 Թ. 183ա 1՝ [հրաշա]լի ձայնիւ ընդ Հօր . . . » Եւն.։ Կզւ. էջ 947,
 19—24] [Թ. 182 եւ 183-ի մէջ մէկը պակաս է]. յետոյ՝ « Արարչա-
 զործ Աստուած, որ յոչընչէ . . . » Եւն.։ « Այսօր Գաբրիէլ ցըն-

ծութեամբ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . նըշանի ի ծընունդ Աստուածորդւոյն » :

բ. Թ. 183բ՝ հյ. : Կզւ. էջ 948 : Սկ.՝ « Ուրախ լեր այսօր . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . երգով ըղՏէր օրհնե[մք] » :

գ. Թ. 183բ—184ա՝ ող. : Կզւ. էջ 948—949 : Սկ.՝ « Որ հաստատեցեր բանիւ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . հոգւոց մերոց » :

դ. Թ. 187ա՝ տյ. : Կզւ. էջ 949 : Սկ.՝ « Լուսաւորեա Երուսաղէմ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . քեզ Քրիստոս թագաւորն » :

ե. Թ. 184ա՝ մկ. : Կզւ. էջ 949 : Սկ.՝ « Էջ Միածինն ի Հօրէ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . ի Հայաստան աշխարհի » :

V. Թ. 184ա—201ա՝ Վ երափոխման կ'անոնը :

1. Թ. 184ա—197բ՝ Ա. շարաթ :

ա. Թ. 184ա—188բ՝ « Կանօն վերայփոխման Աստուած[ծ]նին » : Կզւ. էջ 950—956 : Հմմտ. հմր. 4 V 13ա :

ա. Թ. 184ա—187ա՝ օհ. : Սկ.՝ « Այսօր ժողովեալ սրբոցն . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . փառակից Հօր եւ Որդւոյ . աղաչանօք Աստուածանին հանգո. » :

բ. Թ. 187ա—187բ՝ հյ. : Սկ.՝ « Որ ըզնախամօրն . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . ըզհանգըստեան տօնս . եւ առաւ[ել] . » :

գ. Թ. 187բ—188ա՝ մծ. : Սկ.՝ « Խորանայարկ կամարնըման . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . յանմարմնական զօրաց ան[դադար] . » :

դ. Թ. 188ա՝ ող. : Սկ.՝ « Որ ունիս իշխանութիւն . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . վրտանգից մերոց » :

ե. Թ. 188ա—188բ՝ տյ. : Սկ.՝ « Անրակիզբն Աստուած . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . Հոգիդ ճըշմարիտ Ասըւած » :

զ. Թ. 188բ՝ ճշ՝ « Անթառամ : Համեղա : Քաղաքա. » :

բ. Թ. 188բ — 192բ՝ Երկուշաբ. : Վնգ.՝ « Կանօն Երկրորդի աւուրն » : Հմմտ. հմր. 4 V 13բ :

ա. Թ. 188բ—192բ՝ օհ. : Սկ.՝ « Այսօր զանճառելի ծնընդեան . . . » եւն. Կզւ. էջ 961—965, 25 [« յայնժամ շնորհէ յուսացելոցս »], յետոյ՝ « Ի համբառնալ Բանին յերկինս . . . » եւն. Կզւ. էջ 966] մինչեւ « . . . ըզՀայր զառաքօղ Հոգւոյն » . յետոյ՝ « Թագաւոր փառաց Քրիստոս, յոյս ազգի . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . զարդալին ընդ առաջ քո, Տէր, զա[պաւինեալսն] . » :

բ. Թ. 192բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զմիածնի Որդւոյ քոյ . . .» եւն. կգւ. էջ 966 մինչեւ 967, 8 [« . . . սերօքէիցն , որք պա . . . »] ։

գ. Թ. 193ա—197բ՝ Երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 970—976։ Հմմտ. հմբ. 4 V 13գ.։

ա. Թ. 193ա—196ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Այսօր հրաշափառ կոչմամբ» եւն. մինչեւ 973, 13 [« . . . կեցուցանել ըզմեզ »] , յետոյ՝ «Որ ի վերայ բրդխեալ գաւազանին . . .» եւն. , «Որ զառաքումն առ ի Հօրէ» եւն. , «Ժամանակ դարձի իմոյ» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի ծառայս քո եւ Հոգի . . . » ։

բ. Թ. 196ա—196բ՝ հց. Սկ.՝ «Որ ըզգատակնիք երկանց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարեբանեմ ըզծագօղ . . . » ։

գ. Թ. 196բ—197ա՝ մծ.։ Սկ.՝ «Աստուածածին գերագոյն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անհարսնացեալ , հոգեւոր . . . » ։

դ. Թ. 197ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վասն անձանց մերոց » ։

ե. Թ. 197ա—197բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ուրախ լեր , մայր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնութիւն , մայր Տեառն » ։

2. Թ. 197բ—201ա՝ «Կանօն նաւակատեաց արքոյ խաչին»։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 1ա.։

ա. Թ. 197բ—200ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ի վերայ վիմի հաւատոյ . . .» եւն. կգւ. էջ 1001—1003, 11 [«Թագաւոր տիեզերաց»] , յետոյ՝ «Որ զմիաբանեալսն աշտարակին . . .» եւն. , «Սարսափելի որոտմամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարեխօսեա վասըն մեր ի յայնմ աւոր [=աւուր] ահեղին » ։

բ. Թ. 200ա—200բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 1004։ Սկ.՝ «Ի նորահրաշ նաւակատիսն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . թագաւորեալք . բա[րձր] . . . » ։

գ. Թ. 200բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 1005։ Սկ.՝ «Ի խորանի քում» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եկեղեցւոյ . ի սմ[ա] . . . » ։

դ. Թ. 200բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 1005։ Սկ.՝ «Ի տաճառի սրբութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի խաղաղութեան » ։

ե. Թ. 200բ—201ա՝ մկ.։ Կգւ. էջ 157—158։ Սկ.՝ «Սեղան քո , Տէր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անապական . ե[կայք] . . . » ։

VI. Թ. 201ա՝ Ս. Խաչի կանոն.։

1. Թ. 201ա—224ա՝ Ա. շաբաթ.։

ա. Թ. 201ա—204ա՝ Խաչվերացի կանոն.։ Վնգ.՝ «Կանօն երկրորդի աւուր»։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 1բ.։

- ա. Թ. 201ա—203ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ զանարատ բազուկըս քո . . .»
 եւն. կզւ. էջ 1006—1007, 29 [«փըրկութեան եկիր աշխարհ»],
 յետոյ՝ «ժողովեալ ընդրեւոց մետաւանիցն» եւն. մինչեւ «. . .
 կենդանացան», յետոյ՝ «Զհոգիս ծառայից . . .» եւն. [կզւ. էջ 1008,
 7 եւն.]: Վջ.՝ «. . . սըրբոյ, միշտ կոյս, զքեզ մեծալցուցանեմք»:
- բ. Թ. 203ա—203բ՝ հո.։ Կզւ. էջ 1008—1009: Սկ.՝ «Այսօր պա-
 տուական . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . կեանսըն յաւիտենից. առ[աւել].»:
- գ. Թ. 203բ՝ մծ.։ «Մայր եւ կոյս.։ Մաքուր.։ Քեւ հաճե[ցան].»:
 Կզւ. էջ 246:
- դ. Թ. 203բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 1009: Սկ.՝ «Փայտ կենաց, որ . . .» եւն.։
 Վջ.՝ «. . . հաւատա[ցեալք, պար]ըսպեալ].»:
- ե. Թ. 203բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 1009—1010: Սկ.՝ «Անուանեալ փայտ
 . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . որդիք մարդկան»:
- զ. Թ. 204ա՝ ճչ.։ Սկ.՝ «Յաղթօղ եւ զնոր օրհնութիւն . . .» եւն.։
 Վջ.՝ «. . . փառք եւ պատիւ յաւիտեան»:
- է. Թ. 204ա՝ Շարական։ Կզւ. էջ 497, 1—13: Սկ.՝ «Խաչի քոյ
 Քրիստոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . խաչին ալելուիա]»:
- բ. Թ. 204բ—207բ՝ Երկուշաբ.։ Վնգ.՝ «Կանօն երրորդի աւուրն»։ Հմմտ.
 հմր. 4 VI 1գ:
- ա. Թ. 204բ—206ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Զօրութիւն սուրբ խաչի քոյ . . .»
 եւն. կզւ. էջ 1012—1013, 4 [«. . . անձանց մերոց»], յետոյ՝
 «Բանն անեղ համազոյ . . .» եւն. մինչեւ «. . . որդէգորութեան
 շնորհ», յետոյ՝ «Թագաւոր Քրիստոս . . .» եւն. կզւ. էջ 1013, 5
 մինչեւ 1013, 13 [«ասելով թա[գաւոր].»], յետոյ՝ «Որ կամաւ
 ըզջարչարանըս . . .» եւն., յետոյ՝ «Ի խաչ ելեր Բանդ . . .»
 եւն. կզւ. էջ 1013, 17—1014, 10 [«ուրախութիւն.», յետոյ՝
 «Որ մահու խաչին իւրոյ կենդանացոյց . . .» եւն., «Անմահա-
 րար բաժակ հեղեալ . . .» եւն., «Բարձեալ թագաւոր յաւիտե-
 նից . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զըտութեամբըդ քո նորոգեա զհոգիս
 նընջե[ցելոց]»:
- բ. Թ. 206բ՝ կզւ. էջ 654—655: Սկ.՝ «Այսօր ընդ ամպըս . . .» եւն.։
 Վջ.՝ «. . . երգով ըզՏէր.»:
- գ. Թ. 206բ—207ա՝ ող.։ Կզւ. էջ 655: Սկ.՝ «Ի յերկնեց երեւեալ
 . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զօրութեամբ քով»:
- դ. Թ. 207ա—207բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 655—656: Սկ.՝ «Գաւազան զօրու-
 թեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հաւա[տացելոց եւ սո[վաւ].»:

զ. Թ. 207բ—209բ՝ *Երեքշաբ.*։ Վնգ.՝ «Կանօն չորրորդի աւուր»։
Հմմտ. հմր. 4 VI 1դ.։ Սկ.՝ օհ. «Խաչրն կենարար. որ եղեւ ըզմեզ
...» եւն., կգւ. էջ 1015—1018, 11 [«որդիք մարդկան»], «Իջեր,
Տէր, ողորմութեամբ ...» եւն., «Գայ զօրութեանց թագաւորն
...» եւն., «Ըզքեզ Աստուածածին ...» եւն.։ Վջ.՝ «... մարգարէին
յառաջ գուշակեալ. ազգ մ[արդկան].»։

զ. Թ. 210ա—213ա՝ *Զորեքշաբ.*։ Վնգ.՝ «Կանօն հինգերրորդ աւուրն»։
Հմմտ. հմր. 4 VI 1ե.։

ա. Թ. 210ա—212ա.։ Սկ.՝ օհ. «Ուրախ լեր, սուրբ.։ Խընդա յո[յժ].։
Ընդ դ[ասս].։ Խորան սրբ[ութեան] ...» եւն.։ Կգւ. էջ 843—
845, 9 [«... պարգեւած տըւողն»]։, յետոյ՝ «Հոգիդ ճըշ-
մարիտ, որ զաստուածային ըզ[հրամանսն] ...» եւն.։ մինչեւ
«... գալըստեան քոյ ի սուրբ վերնատանն ողո[բմեա]»։, յետոյ՝
«Որ երկայնամիտ ես ...» եւն., կգւ. էջ 845, 24—846, 7 [«...
ըզնա ամե[նեքեան] օրհ[նութեամբ].»]։

բ. Թ. 212ա՝ հյ.։ Կգւ. էջ 846.։ Սկ.՝ «Այսօր պայծառ ...» եւն.։
Վջ.՝ «... սեղանոյ. եւ առաւ[ել].»։

գ. Թ. 212ա—211բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 846—847.։ Սկ.՝ «Զորս ըստ պատ-
կերի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... քան ըղառաջինն»։

դ. Թ. 212բ—213ա՝ տյ.։ Կգւ. էջ 847.։ Սկ.՝ «Որ զարգարեաց ...»
եւն.։ Վջ.՝ «... յանմայտոյց լուսոյն. ըզրնա.»։

ե. Թ. 213ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Այսօր ուրախացեալ ցընծան երկընից ...»
եւն.։ Վջ.՝ «... մեզ ք [== ընդ] երկայն աւուրս»։

ե. Թ. 213ա—216ա՝ Հինգշաբ.։ Վնգ.՝ «Կանօն վեցերրորդի աւուրն»։
Հմմտ. հմր. 4 VI 1գ.։ Սկ.՝ օհ. «Անպատումն կառք անքըննելի
...» եւն., կգւ. էջ 1020—1022, 29 [«... հրգօրեղապէս զերամս
արդարոց»]։, յետոյ՝ «Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց ...» եւն.,
«Ի գիշերաց կանխեալ սաղմոս ...» եւն., «Սիւն լուսոյ եւ ամպ
հովանի ...» եւն., «Այսօր ցընծան դասք հրեշտակաց ...» եւն.։
Վջ.՝ «... յառաջնունն ահա Որդին դայ առ քեզ»։

զ. Թ. 216ա—219բ՝ Ուրբաթ, Վնգ.՝ «Կանօն երրորդի աւուրն»։ Հմմտ.
հմր. 4 VI 1է.։

ա. Թ. 216ա—218բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Անապական սուրբ ըզխաչն ...» եւն.,
կգւ. էջ 1024—1026, 18 [«... ի յերկին եւ ի յերկրի»]։, յետոյ՝
«Սարսափելի հողմոյ նըման ...» եւն., «Հրեշտակային ձայնիւ
օրհնեսցուք ...» եւն., «Ի քեզ Հայր յառաջ ...» եւն.։ Կգւ.
էջ 1027.։ Վջ.՝ «... յորդէգրութիւն կենաց կոչէ, Աստուած.»։

- բ. Թ. 218բ—219ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 1027—1028։ Սկ.՝ «Այսօր զենար
դառն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զոր արբոյց տիեզե|րաց. բար[ձր].»։
- գ. Թ. 219ա—219բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 1028։ Սկ.՝ «Ով քառաքեւ [= քա-
ռաթեւ] լուսածին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փայլին ճառագայթք»։
- դ. Թ. 219բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 1028։ Սկ.՝ «Ով պահապան . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . անմարմնոցն առէիցս»։
- է. Թ. 219բ—224ա՝ Շարաթ.։ Վնգ.՝ «Կանօն Ռեթերրորդ աւուրն»։ Հմմտ.
հմր. 4 VI 1բ։
- ա. Թ. 219բ—222բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ . . .» եւն.
կգւ. էջ 1029 մինչեւ վերջին տողը « . . . սողնոց թունից. աղա-
չեմք.», յետոյ՝ «Զկենդանագիր անարատ ծրնողի քոյ . . .» եւն.
կգւ. էջ 1032, «Այսօր երեւումն մեծի ճա|ռագայթի . . .» եւն.
կգւ. էջ 1034, «Փայտ կենաց, որ . . .» եւն. կգւ. էջ 1030—
1031, 13 [« . . . յաւիտենից Քրիստոս», յետոյ՝ «Հոգիդ ճըշմարիտ,
որ զաւստւածային . . .» եւն., «Զահաւոր քո գալլատեանին, յոր-
ժամ գաս . . .» եւն. «Սուրբ զԱւստւածածինն՝ օրհնութեամբ մեծա-
ցուցանեմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քանզի տէր տե|րանց է ընդ քեզ։
- բ. Թ. 222բ—223ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 1032—1033։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աս-
տուած, որ առաւել . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դասք սանդարամե-
տիցն. եւ.»։
- գ. Թ. 223ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 1033։ Սկ.՝ «Այսօր նըշան յաղթօղ . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . յանցանաց մերոց. ապրե[ցուցանել].»։
- դ. Թ. 223ա—223բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 1033։ Սկ.՝ «Խաչի քո, Քրիստոս
. . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . որ ազատեաց ըզմեզ ի պատրանաց բան-
սարկութին»։
- ե. Թ. 223բ՝ մկ.։ Կգւ. էջ 1034։ Սկ.՝ «Պարունակեալ պահէին . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզկողածնին ջրն|ջեաց ըզմեղս. զքեզ.»։
- զ. Թ. 224ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր . . .» եւն.։ Վջ.
« . . . յայնմ աւուր անեղատենին»։
2. Թ. 224ա—227բ՝ Գ. կիրակի։ Վնգ.՝ «Կանօն Վարագայ սուրբ
խաչին»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 2։
- ա. Թ. 224ա—226բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Նըշանաւ ամենայաղթ խաչիւ|րդ քո
. . .» եւն.։ Կգւ. էջ 1036 մինչեւ 1038, 26 [« . . . երգեսցեն ման-
կունք», յետոյ՝ «Որ ի հայրական իսկութենէն յառաջ բողոխեալ
եւն., «Զեռք քո արարին . . .» եւն., «Ուրախ լեր, Աւստւածածին . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . արդարութեան եւ դուռն երկնային. ուր[ախ].»։

- բ. Թ. 226բ—227ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 1040։ Սկ.՝ «Որ ըզլոյս անճառելի
...» եւն.։ Վջ.՝ «... երկըրպագելով ըզՏէր.»։
- գ. Թ. 227ա՝ մծ.։ Կգւ. էջ 655։ Սկ.՝ «Մայր լուսոյ Մարիամ . . . »
եւն.։ Վջ.՝ «... յերկրից լուսաւորեաց. հոգեւոր եր[գով].»։
- դ. Թ. 227ա—227բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 1040—1041։ Սկ.՝ «Քեզ Քրիստոսի
կաթուղիկէ . . . » եւն.։ Վջ.՝ «... միշտ փառաւորեացուք»։
- ե. Թ. 227բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 1041։ Սկ.՝ «Հրաշափառ տեսութիւն . . . »
եւն.։ Վջ.՝ «... պարգեւաց տըւօղն»։
3. Թ. 227բ—231ա՝ է. կիրակի։ Վնդ.՝ «Կանօն գիւտի սուրբ խա-
չիւն»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 3։
- ա. Թ. 227բ—229բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Հրաշակերտ եւ զօրեղ փայտ . . . » եւն.։
Կգւ. էջ 1058—1059, 19 [«... ցուցար մեզ, ողորմեա»], յետոյ՝
«Որ ի քրօքէական կառսըդ . . . » եւն. Կգւ. էջ 1059, 26—1060, 2
[«... քո սուրբ Հոգի. օրհն.»,], յետոյ՝ «Ջհողիս ծառայից քոց,
Քրիստոս . . . » եւն., յետոյ՝ «Որ ըզհրեշտակին ըզձայնըն . . . »
մինչեւ «... կաթընախուն. բա[րեխօսեա].», Կգւ. էջ 1060։
- բ. Թ. 229բ—230ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 1060—1061։ Սկ.՝ «Որ փափագելի
տենչմամբ . . . » եւն.։ Վջ.՝ «... ցուցաւ մեզ. օրհնեցէք.»։
- գ. Թ. 230ա—230բ՝ մծ.։ Կգւ. էջ 859—860։ Սկ.՝ «Երանելի աստուա-
ծայսէր սուրբ գըլխոյն . . . » եւն.։ Վջ.՝ «... սուրբ նըշանիս. մե-
[ծացու.]»։
- դ. Թ. 230բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 1061։ Սկ.՝ «Այսօր խընդրի պատուական
...» եւն.։ Վջ.՝ «... իսկ մեք Քրիստոսի հաւատացեալ, եկայք.»։
- ե. Թ. 230բ—231ա՝ տյ.։ Կգւ. էջ 1061—1062։ Սկ.՝ «Ապաւինեցաք ի
խաչ . . . » եւն.։ Վջ.՝ «... եւ լուսատու տի[եզերաց, աղ[աչեմք].»։
4. Թ. 231ա—236ա՝ Ժ. երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 1074։
- ա. Թ. 231ա—234բ՝ «Կանօն սրբոց մարգարէիցն»։ Հմմտ. հմր.
4 VI 4ա։
- ա. Թ. 231ա—233ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ զաստուածային զօրութիւնըդ քո
...» եւն. Կգւ. էջ 881—882, 29 [«... ար[քայութիւնդ, աղօ-
թի[ւք].»,], յետոյ՝ «Որ ի հրացայտ սաւառնաթեւ . . . » եւն.,
«Արարիչ Աստուած եւ ըստեղծիչ ազգի . . . » եւն., «Անարատ
տաճար բնակարան . . . » եւն.։ Վջ.՝ «... եւ յամենայն վըտան-
գից մերոյ»։
- բ. Թ. 233ա—233բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 884—885։ Սկ.՝ «Որ ընդ հո-

դեղէն բնութեան . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ուխտիս սպա|սաւարք.
ըղծեք [օրհնեցէք]. » :

գ. Թ. 233բ—234ա՝ ող. : Կզւ. էջ 885—886 : Սկ.՝ « Որ աւետար-
քում . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . իմաստիւք Հո|գւոյն. բա[րեխօու-
թեամբ]. » :

դ. Թ. 234ա—234բ՝ տյ. : Կզւ. էջ 886 : Սկ.՝ « Այսօր ժողովուրդ, որք
ի հեթանո|սաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . մեք ըզփառս ի բարձունս » :

ե. Թ. 234բ՝ մկ. : Կզւ. էջ 886—887 : Սկ.՝ « Այսօր ցընծայ զուար-
ճացեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զարբուցանողըն ծա|րաւեաց » :

բ. 234բ — 236ա՝ « Այլ հարց սրբոց մարգարէից » : Հմմտ. հմբ.
4 VI 4բ :

ա. Թ. 234բ—235ա՝ հց. : Կզւ. էջ 922—923 : Սկ.՝ « Որ երկնային
զինուորութեանցդ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . երգով գովեցէք ըզ-
Տեք, եւ բարձր. » :

բ. Թ. 235ա—235բ՝ ող. : Կզւ. էջ 923 : Սկ.՝ « Որ ըզծածկեալ խոր-
հուրդ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . երկնային զինուորութիւնքն » :

գ. Թ. 235բ՝ տյ. : Կզւ. էջ 923 : Սկ.՝ « Երգս առեալ մարգարէիցըն
. . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի սուրբ Կուսէն, որ [երեւեցաւ]. » :

դ. Թ. 235բ—236ա՝ ճշ. : Սկ.՝ « Ճառագայթ անճառ լուսոյ . . . » եւն. :
Վջ.՝ « . . . աստուածային տնօրէնութեաւր » :

ե. Թ. 236ա՝ մկ. : Կզւ. էջ 887 : Սկ.՝ « Որ զյառաջագոյն ընտրեալսն
. . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քո հան|գիստ. սոքօք. » :

VII. Թ. 236ա — 241ա՝ « Կանօն սրբոց Թարգմանչացն » : Հմմտ.
հմբ. 4 VI 5 :

1. Թ. 236ա—239բ օհ. : Սկ.՝ « Որ զարդարեցին տնօրինարար . . . » եւն.
Կզւ. էջ 870—873, 3 [« . . . արեանն իւրեանց. բա[րեխօու|թեամբ]. »]
յետոյ՝ « Որ ի հայրական իսկութենէն . . . » եւն. : « Հայր անոխակալ
եւ բարեգութ . . . » եւն. մինչեւ « . . . նընջեցելոցն արժանաւ[որ]իլ
հանգըս[տեան]. » , յետոյ՝ « Ով գերահրաշ ծաղիկ . . . » եւն. : Կզւ. էջ
873, 27—874 [« . . . արարածք ամենայն ի լուսոյն պայ|ծառացան »] :

2. Թ. 239բ—240ա՝ հց. : Կզւ. էջ 874—875 : Սկ.՝ « Սքանչելագործ Աս-
տուած, որ ցուցեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի կեանսըն յա|ւիտենից » :

3. Թ. 240ա—240բ՝ ող. : Կզւ. էջ 875 : Սկ.՝ « Որ ըզչնորհս աստուածային
. . . » Վջ.՝ « . . . սրբոց Թարգման|չաց. աղա[չանօք]. » :

4. Թ. 240բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 875։ Սկ.՝ «Անճառելի շնորհօք . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարեխօսութեան, Տէր, կեցոյ »։

5. Թ. 240բ—241ա՝ մկ.։ Կզւ. էջ 876։ Սկ.՝ «Նրմանեալ Մովսէսի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ եկեղեցւոյ »։

VIII. Թ. 241ա—245ա՝ «Կանօն սրբոյն Յակօբայ Մըծբնա հայրապետի»։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 6։

1. Թ. 241ա—243բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Թաղթօղ եւ սուրբ հայրապետ . . . » եւն. կզւ. էջ 1087—1089, 10 [« . . . կուսութեամբ. փառքս. »], յետոյ՝ «Լոյս ի լուսոյ, զմեզ լուսաւորեա . . . » եւն., «Մայր եւ կոյս ազախին . . . » եւն. մինչեւ « . . . ի փայտլն կենաց. քեզ. », յետոյ՝ «Թաղթօղ եւ զնոր . . . » եւն., կզւ. էջ 1089, 28—1090, 4 « . . . եւ պատիւ յաւիտեան »։

2. Թ. 243բ—244ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 1090։ Սկ.՝ «Սուրբ ես, Տէր, եւ ի սուրբըս հանգուցեալ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . արտացելոց անձանձ [= անձանց] զՔրիստոս թա[գաւորն] »։

3. Թ. 244ա՝ ող.։ Կզւ. էջ 1091։ Սկ.՝ «Երկըրպագեմք առաջի տեւողական . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . տէրութեանն, որ է. »։

4. Թ. 244ա—244բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 1091։ Սկ.՝ «Ամուրք հաւատոյ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . պարծանք եկեղեցւոյ. յառաքելական. »։

5. Թ. 244բ՝ մկ.։ Կզւ. էջ 1091։ Սկ.՝ «Հայրապետ սուրբ եւ անբիծ . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . քոյ հանգըստեան. առ. »։

6. Թ. 245ա՝ ճչ.։ Սկ.՝ «Որ յանապատէ կոչեցար . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . մինչտ անշարժ պահել յաւիտեան »։

IX. Թ. 245ա—246բ՝ «Կանօն մանկանցն Բէթղէհէմի»։ Կզւ. էջ 851—853։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 7։

1. Թ. 245ա—245բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր անմեղ սուրբ մանկունքն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զԱբէլ ի Կայենի. Ժո[զովուրդը]. »։

2. Թ. 245բ—246ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Այսօր տըզայք ստընդեայք . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . անուշահոտ պատարա[գօք. բարեխօսութեամբ սոցա, Փրկիչ, ողորմեա] »։

3. Թ. 246ա—246բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ դասս հոգեղինաց . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի գոգն Աբրահամու »։

4. Թ. 246բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Երանելի սուրբ մանկունքն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . զըւարթունս երկնից »։

X. Թ. 246բ—251բ՝ «Կանօն սրբոց հրեշտակապետացն Միքայէլի եւ Գաբրիէլի եւ ամենայն երկնային զօրաց»։ Կգւ. էջ 1065—1068, 15 եւ 1069—1071։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 8։

1. Թ. 246բ—249բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ յանէից ստեղծեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... զաղտեղութիւն ազգի մարդկան. քեզ.»։
2. Թ. 249բ—250ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Հայր, առաջին . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... զՀոգին ճշմարիտ»։
3. Թ. 250ա—250բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ի հրեզէն զօրաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... յերկրի սպասաւորե|լով. աղա[չանօք].»։
4. Թ. 250բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Անմահ արքային . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզփառս ի բարձունս»։
5. Թ. 250բ—251ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Երկնաւոր հօտ ընդրեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... Երրորդութեանն. աղաչեմք.»։
6. Թ. 251ա—251բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Այսօր ուրախացեալք սուրբ եկեղեցի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... փեսային յառազաստ. սրբաւասաց.»։

XI. Թ. 251բ—257ա՝ «Կանօն սրբոց հայրապետաց»։ Հմմտ. հմբ. 4 VI 9։

1. Թ. 251բ—254բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Այսօր սրբոց հայրապետացն . . .» եւն., յետոյ՝ «Ժողովեալ սուրբ հայրապետք . . .» եւն., «Այսօր տօնէ եկեղեցի . . .» եւն., «Այսօր զուարճացեալ տօնեն . . .» եւն., «Հայրապետ սուրբ եւ ամբիժ . . .» եւն., «Ջանմարմնոցն ըղմաքրութիւնսն . . .» եւն., «Որ համագոյդ ես . . .» եւն., «Հայր բարեգութ . . .» եւն., «Լոյս, լուսոյ մայր . . .» եւն., «Այսօր ուրախացեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ երկնայն աւորս [=աւուրս]»։
2. Թ. 254բ—255բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ էիք յառաջ քան զյաւիտեանս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ բարձր արարէք սուրբ զՀոգին ճշմարտութեան»։
3. Թ. 255բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Աստուածային ճառագայթ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... գերազոյն քան ըզբնութիւնս. ազօթիւք.»։
4. Թ. 255բ—256ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հանդիսացեալք ընդ երկնայնոցն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... զմանկունս երկնաւոր փեսային օրհ[նեցէք]»։
5. Թ. 256ա—256բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ տօնա[խմբե]լով . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ նոսին փառքս յաւ[իտեան]»։
6. Թ. 256բ—257ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ով հրաշալի նախահարք, միշտ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... նըզովեցին ըզՆեստոր եւ զաղանդին իւր պիղծ»։

- XII. Թ. 257ա — 257բ՝ « Շարական Իգնատիոսի հայրապետի » :
Կգւ. էջ 1092: Հմմտ. հմր. 4 VI 10: Սկ.՝ « Որ հրաւիրեցեր զյա-
ռաջագոյն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . հաց սուրբ զըտաւ Աստուծոյ.
աղա[չանօք]. » :
- XIII. Թ. 257բ—258ա՝ « Շարական Յովհաննոս Ոսկեբերանին » :
Կգւ. էջ 1072: Հմմտ. հմր. 4 VI 11: Սկ.՝ « Որ յանըսկիզբն ի Հօրէ
. . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քոյ սուրբ յիշատակս. մա[ղթեա]. » :
- XIV. Թ. 258ա՝ « Շարական սրբոյն Բարսեղի հայրապետի » :
Կգւ. էջ 1142—1143: Հմմտ. հմր. 4 VI 12: Սկ.՝ « Լուսապայծառ
խմաստիւք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յերկնային խորանսն երանելին
Բարսիլիոս. մաղ[թանօք]. » :
- XV. Թ. 258ա — 258բ՝ « Շարական Գրիգորի Աստուածաբանի » :
Կգւ. էջ 1202: Հմմտ. հմր. 4 VI 13: Սկ.՝ « Որ լուսով աստուծային
. . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . խարնումն ըս[քանչեւի. ով [տէր]. » :
- XVI. Թ. 258բ—259ա՝ « Շարական Նիկողայոսի հայրապետին » :
Կգւ. էջ 1082—1083: Հմմտ. հմր. 4 VI 14: Սկ.՝ « Հիացան ան-
մարմինքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քաւութեան մեղաց մերոց » :
- XVII. Թ. 259ա—260ա՝ « Եփրեմ Ասորու կանոնը » : Կգւ. էջ 1138—
1139, 11՝ « Որ համանման մեծին Յղիայի . . . » մինչեւ « . . . ըզ-
քաւութիւն յանցանաց », յետոյ՝ « Գոհութեամբ փառատրեսցուք
ըզքեզ . . . » եւն. մինչեւ « . . . զԵրրորդութիւնդ յաւիտեանս
ամէն », Կգւ. էջ 1142:
- XVIII. Թ. 260ա—260բ՝ Եւստոստիոսի, Աւքսենտիոսի, Եւգե-
նիոսի, Ովրեստեսի եւ Մարգարիոսի կանոնը: Կգւ. էջ
1086: Վնգ.՝ « Շարական սրբոց Եւստոստիոսեանցն » :
Հմմտ. հմր. 4 VI 16: Սկ.՝ « Որ ըզհուր սիրոյ քո . . . » եւն. : Վջ.
« . . . չարչարելով պըսակեցաւ. բ[արեխօսութեամբ]. » :
- XIX. Թ. 260բ—261ա՝ « Շարական երկուց Բիւրոցն » : Կգւ. էջ 1057:
Հմմտ. հմր. 4 VI 17: Սկ.՝ « Այսօր ընդ անմարմնոցն . . . » եւն. :
Վջ.՝ « . . . զթողութիւն յանցանաց, փա[ռաւորելով]. » :
- XX. Թ. 261ա — 261բ՝ « Շարական Ստեփանոսի Ուլնեցւոյն » :
Կգւ. էջ 985—986: Հմմտ. հմր. 4 VI 20:
1. Թ. 261ա—261բ՝ մկ. : Սկ.՝ « Յընծայ այսօր սուրբ եկեղեցի . . . » եւն. :
Վջ.՝ « . . . պարգեւաց տըւող » :
 2. Թ. 261բ՝ հր. : Սկ.՝ « Մարտիրոս եւ վրկայ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ըզ-
հրգնութեան քոյ զհանդէս. ա[ղաչեա]. » :

- XXI. Թ. 262ա՝ «Շարական Մեռոնի Կուրհանի յայտարարութիւն» : Հմմտ. հմր. 4 VI 21 : Սկ.՝ «Որ յառաջագոյն յօդէն յօրինակ Միաժնի քոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ընդ հրեշտակս օրհնեն սուրբ զԵրրորդութիւնդ » :
- XXII. Թ. 262ա—262բ՝ «Մեղեդի Միւռոնի ի վերայ նորածնելոցն» : Հմմտ. հմր. 4 VI 22 : Սկ.՝ «Հայր ամենակալ, որ առաքեցեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . յաւէժ քեզ փառք » :
- XXIII. Թ. 262բ—263ա՝ «Շարական հանդերձի : Յորժամ զգնեսուն» : Սկ.՝ «Երրորդ խորին անհաս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր » :
- XXIV. Թ. 263բ—264ա՝ «Շարական խընկարկութեան պատարագի» : Սկ.՝ «Յայս յարկ ներանայ [=նուիրանայ] ուխտի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զթողութիւն կանգնողի տաճարիս » :
- XXV. Թ. 264ա—266ա՝ «Շարական եօթանց խոտաճարակացն» : Կզ. էջ 1052—1054 : Սկ.՝ «Յաւուր վերջին ժամանակի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . պահել ըզմեզ միշտ անվրտանք » :
- XXVI. Թ. 266ա—266բ՝ «Շարական սրբոց Սուքիսանց» : Կզ. էջ 1224 : Հմմտ. հմր. 4 VI 23 : Սկ.՝ «Ստուգութեանը տեղեկացեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . հոգեոց եւ մարմնոց » :
- XXVII. Թ. 266բ—267ա՝ «Շարական Վահանայ գողթնացւոյն» : Կզ. էջ 1201—1202 : Հմմտ. հմր. 4 VI 24 : Սկ.՝ «Ջարմանալի է ինձ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . գողթնեացն իշխեցող » :
- XXVIII. Թ. 267ա—267բ՝ «Շարական Դաւթի Դուռնեցւոյն» : Կզ. էջ 1043 : Հմմտ. հմր. 4 VI 25 : Սկ.՝ «Լըցեալ աստուածային շնորհիւ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . հարաւային կործանմանէն » :
- XXIX. Թ. 267բ—268ա՝ «Շարական Կիւրակոսի եւ Յուդիտայի» : Կզ. էջ 1200—1201 : Հմմտ. հմր. 4 VI 26 :
1. Թ. 267բ՝ մկ. : Սկ.՝ «Յարմատոց բարեաց քաղցր շառաւիղ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վասն անձանց [մերոց] » :
 2. Թ. 267բ—268ա՝ հբ. : Սկ.՝ «Վարդագոյն վառեալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . փրկչին մերոյ » :
- XXX. Թ. 268ա—268բ՝ «Շարական Մինասայ, Երմոգինեայ եւ Գրաբոսի» : Կզ. էջ 1085 : Սկ.՝ «Ըզիշտակ վրկային . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . երկըրպագեցուք » :
- XXXI. Թ. 268բ՝ «Շարական սրբոց Ոսկեանց» : Կզ. էջ 1224—1225 :

Հմմտ. հմբ. 4 VI 27: Սկ.՝ «Որք արժանաւորեցայք . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . պատալբազ ընդունելի. ով. »:

XXXII. Թ. 268բ—269ա՝ «Շարական սրբոց Աստուծանց [= Աստուծանց] »: Կգւ. էջ 1223: Հմմտ. հմբ. 4 VI 28: Սկ.՝ «Աղաչեմք ըղքեղ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . արեալն իւրեանց. բա[րեխօսութեամբ]. »:

XXXIII. Թ. 269ա—270բ՝ «Շարական սրբոց Վարդանանց »: Հմմտ. հմբ. 4 VI 29: Սկ.՝ «Արիացեալք առ հակառակն քաջութեամբ առնուլ . . . » եւն. մինչեւ « . . . պատկեալք ի Քրիստոս », յետոյ՝ «Նորահրաշ պատկաւոր . . . » եւն., Կգւ. էջ 1234—1235, 23 [« . . . յերկնաւոր հանդիսադրէն »], յետոյ՝ «Կոհութեամբ փառատրութիւն . . . » եւն. մինչեւ « . . . մարտի սոցա »: Կգւ. էջ 1236:

XXXIV. Թ. 270բ—277ա՝ «Կանօն սրբոց Ղեւոնդեանցն »: Հմմտ. հմբ. 4 VI 30:

1. Թ. 270բ—273ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Որ առաջագոյն սահմանեցեր . . . » եւն. Կգւ. էջ 1226—1228, 8 [« . . . ըզփառս ի բարձունս »], յետոյ՝ «Անմահարար բաժակ հեղեալ . . . » եւն., «Ի հանգիստ քո Տէր . . . » եւն., յետոյ՝ «Ըզքեզ օրհնութեամբ . . . » եւն., Կգւ. էջ 1228, 26—1229, 8 [« . . . հոգոց մերոց »]:

2. Թ. 273բ՝ հց.: Կգւ. էջ 1229: Սկ.՝ «Որ անդադար . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . նոր Խորայէլ, բար[ձր]. »:

3. Թ. 273բ—274ա՝ ող.: Կգւ. էջ 1230: Սկ.՝ «Արեգակն արդարութեան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . պրսակազարդ տեսեալ. մա[ղթանօք]. »:

4. Թ. 274ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 1230: Սկ.՝ «Երկնային հրաւիրակօք . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . մաղթանօք սոցա. »:

5. Թ. 274ա—275բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 1231—1232: Սկ.՝ «Անճառելի Բանդ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . մեր բազում յանցանացն »:

6. Թ. 275բ—276ա՝ հբ.: Կգւ. էջ 1232—1233: Սկ.՝ «Պայծառացան այսօր . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . երգեսցեն մանկունք »:

7. Թ. 276բ—277ա՝ հբ.: Կգւ. էջ 1233—1234: Սկ.՝ «Երգեմք ձեզ երգս . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . վասն անձանց մերոց. ով. »:

XXXV. Թ. 277ա—277բ՝ «Երգ [Տեառն Ներսէսի] արաջնոյ աւուր միաշաբաթին, եւ զխորհուրդ արարչութեանն, եւ յարութեանն Քրիստոսի »: Կգւ. Ա., էջ 157—158: Հմմտ. հմբ. 4 VI 31: Սկ.՝ «Նորաստեղծեալ բանն յանէից . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . յարուցելոյն, նընջեցելոց կենաց պրտղոյն »:

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

XLIV. Թ. 282բ—283ա՝ «*Երգ զկնի 'Աստուած Աստուած սաղմոսին*»։ Կզւ. Ա., էջ 180—181, Հմմտ. հմր. 4 VI 40; Սկ.՝ «*Հոյս արարիչ . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . փառաւորեմք. ի [ծագել]*»։

XLV. Թ. 283ա՝ «*Երգ զկնի 'Տեր հովուեացէ՛ս սաղմոսին*»։ Կզւ. Ա., էջ 184; Հմմտ. հմր. 4 VI 41; Սկ.՝ «*Ճանապարհ եւ ճըշմարտութիւն . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . միշտ ըզփառս*»։

XLVI. Թ. 283ա—283բ՝ «*Երգ երրորդ ժամու աւուրն զկնի ողորմեային*»։ Կզւ. Ա., էջ 187; Հմմտ. հմր. 4 VI 42; Սկ.՝ «*Աւրհնեմք ըզքեզ, Հայր . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . երրորդ ժամուս*»։

XLVII. Թ. 283բ—284ա՝ «*Երգ վեցեր(ը)րորդի ժամուն*»։ Կզւ. Ա., էջ 191—192; Հմմտ. հմր. 4 VI 43; Սկ.՝ «*Խաւարեցաւ լոյսն արեւուն . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . ի [= ընդ] Հօր փառատրելով*»։

XLVIII. Թ. 284ա՝ «*Երգ իններորդի ժամուն*»։ Կզւ. Ա., էջ 198; Հմմտ. հմր. 4 VI 44; Սկ.՝ «*Ձարչարակցեալ քեզ . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . ըզմեզ յօրն (յ)ահագին*»։

XLIX. Թ. 284բ՝ «*Իններորդ ժամի երգ*»։ Կզւ. Ա., էջ 198; Սկ.՝ «*Նահապետին . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . զմիտս եւ զմարմին*»։

L. Թ. 284բ—285բ՝ «*Երգ [Տեառն Ներսէսի] երեկոյեան ժամու խաղաղականին*»։ Կզւ. Ա., էջ 234—236; Հմմտ. հմր. 4 VI 45; Սկ.՝ «*Նախաց սիրով, Հայրըդ . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . եւ սքանչելի փառաւք իւրովք*»։

LI. Թ. 286ա—304բ՝ «*Կանօն մարտիրոսացն*»։

1. Թ. 286ա—289բ. Հմմտ. հմր. 4 VII 1;

ա. Թ. 286ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 80; Սկ.՝ «*Ըզքեզ արդար եւ ուղիղ . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . մեղաց մերոց. բարձր.*»։

բ. Թ. 286ա—286բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 80; Սկ.՝ «*Ժողովեալքս ի յիշատակ . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . մարդասէր Փըրկիչ, սոց[ա].*»։

գ. Թ. 286բ—287բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 81—82; Սկ.՝ «*Ժողովեալքս ի յիշատակ սրբոց մարտիրոսացն . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . ի [= ընդ] հրաւիրեալսն [ի կոչումն արքայութեան երկնից]*»։

դ. Թ. 287բ՝ մկ.։ Կզւ. էջ 105; Սկ.՝ «*Ձինաւորն Քրիստոսի ի Հօրէ . . .*» եւն.։ մինչեւ «*. . . եւ մեզ [զէն]*», յետոյ՝ «*ըսճըգնութիւն [= զճգնութիւն] սրբոց . . .*» եւն.։ Վջ.՝ «*. . . ի վայելչութիւն սուրբ արքայութեանն*»։

- Ե. Թ. 287բ—288ա՝ հր.։ Կզւ. էջ 105—106։ Սկ.՝ «Պարծե[ս]ցին տուրքն փառօք . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . զանպատում ըզկեանսն »։
- զ. Թ. 288ա—288բ՝ հր.։ Սկ.՝ «Սուրբ ես, Տէր զօրութեանց, որ բնակեալդ ես . . . » Եւն.։ «Լոյսդ որ յառաջ քան . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնեալ ես թագաւոր յաշիտենից »։
2. Թ. 288բ—290բ՝ Կզւ. էջ 82—83։ Հմմտ. հմր. 4 VII 2։
- ա. Թ. 288բ՝ հր.։ Սկ.՝ «Սուրբ Աստուած արարիչ . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . փառակից Հօր եւ Որդոյ. [գործըք]. »։
- բ. Թ. 288բ—289ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Խնդրեմք ի քէն . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . լուր, Տէր, եւ ողորմեայ »։
- գ. Թ. 289ա՝ սյ.։ Սկ.՝ «Ծամեւայն ժամ աւրհնեմք . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . սրբոցն ի լոյս »։
3. Թ. 289ա—290բ։ Հմմտ. հմր. 4 VII 3։
- ա. Թ. 289ա՝ հր.։ Կզւ. էջ 83։ Սկ.՝ «Որ բարձրեալդ ես եւ ի . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . թագաւորն ըզՔրիստոս եւ բար[ձր]. »։
- բ. Թ. 289բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 84։ Սկ.՝ «Ըզյիշատակ սրբոց . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըղքեզ, Հոգիդ ճշմարիտ. [աղօթիւք]. »։
- գ. Թ. 289բ—290ա՝ սյ.։ Կզւ. էջ 84—85։ Սկ.՝ «Զօրութիւնք երկնաինք եւ անմարմնոց . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . գոհութեամբ փառք ի բ[արձունս Աստուծոյ] »։
- դ. Թ. 290ա—290բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Ի տաճարի հանգստեան . . . Եւն.։ Վջ.՝ « . . . պըսակացն արժանի եղեն. սո[ցա] . »։
- Ե. Թ. 290բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ծըգնաւորքք Քրիստոսի մոլո(մ)րեւոց . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . յաղթիւրըն կեն[աց] »։
4. Թ. 290բ—291ա Կզւ. էջ 85—86։ Հմմտ. հմր. 4 VII 4։
- ա. Թ. 290բ—291ա՝ հր.։ Սկ.՝ «Անոխակալ եւ բարեգոյթ . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . անուռն քո ամեւայն յաշիտեան »։
- բ. Թ. 291ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Հեղմամբ արեան . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ զենումն. սո[ցին աղաչանօք հաշտեաց]. »։
- գ. Թ. 291ա՝ սյ.։ Սկ.՝ «Աւրհնեն ըզքեզ . . . » Եւն.։ Վջ.՝ « . . . զյուսացեալս ի քեզ »։
5. Թ. 291ա—292բ։ Հմմտ. հմր. 4 VII 5։
- ա. Թ. 291ա—291բ՝ հր.։ Կզւ. էջ 86—87։ Սկ.՝ «Ընդ սրբաբա քո

բարեբանեմք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ամենեքեան միաբան. օլբհ-նեցէք] . » :

բ. Թ. 291բ՝ ող. : Կզւ. էջ 87 : Սկ.՝ « Աղբիւր կենաց Աստուած . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . քո խաղաղութեամբդ. որ. » :

գ. Թ. 291բ—292ա՝ տյ. : Կզւ. էջ 87—88, 8 Հմտ. ե. : Սկ.՝ « Տօն ճըղ-նաւորացն այսօր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի հրոյն յաւիտենից միայն [մարդասէր] » :

դ. Թ. 292ա՝ ճշ. : Սկ.՝ « Ուրախացան հրեշտակք ի յերկինս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ասելով՝ փառքք քեզ, Աստուած » :

ե. Թ. 292ա—292բ՝ տյ. : Կզւ. էջ 88, 9—15 : Հմտ. գ. : Սկ.՝ « Զքեզ Տէր, աւրհնեն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ հրեշտակք ասելով [փա-ռքք քեզ, փառքք քեզ, Աստուած] » :

6. Թ. 292բ—293ա՝ Կզւ. էջ 88—89 : Հմտ. հմր. 4 VII 6 :

ա. Թ. 292բ՝ հց. : Սկ.՝ « Օրհնեմք ըզքեզ, Տէր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վկայիցըն. բա[րձր] . » :

բ. Թ. 292բ՝ ող. : Սկ.՝ « Եկեալ եմք ի տեղի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . նեղչաց մերոց. բա[րեխօսութեամբ] . » :

գ. Թ. 292բ—293ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Շնորհեա մեզ Քրիստոս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զԵրրորդութիւնդ համագոյ » :

7. Թ. 293ա—294բ՝ Կզւ. էջ 89—91 [ա—գ] : Հմտ. հմր. 4 VII 7 :

ա. Թ. 293ա՝ հց. : Սկ.՝ « Որք ի մարտի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . բա-րեբանելով. [օրհնեցէք] . » :

բ. Թ. 293ա՝ ող. : Սկ.՝ « Որք զանձինս իւրեանց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . արժանաւորք եզեն. [բարեխօսութեամբ] սո[ցա] » :

գ. Թ. 293ա—294ա՝ տյ. : Սկ.՝ « Միաբան ամենեքեան զԱստուծոն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . պատերազմեալք ի հանդիսի. բար[եխօսութեամբ] . » :

դ. Թ. 294ա—294բ՝ տյ. : Սկ.՝ « Հրաշափառ ճըգնութեամբ պատերազմ-եալք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ունելով միշտ բարեխօս առ Տէր վասն ան[ձանց] » :

ե. Թ. 294բ՝ մկ. : Կզւ. էջ 107 : Սկ.՝ « Ի փառքս պարծեացին . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . առնուլ ի Հօրէ ըզպսակ[ն] » :

8. Թ. 294բ—295բ՝ Կզւ. էջ 91—92 : Հմտ. հմր. 4 VII 8 :

ա. Թ. 294բ—295ա՝ հց. : Սկ.՝ « Որք ըզտանջանս անօրինաց . . . » եւն. :

ՎՋ.՝ « . . . սոցա ըզճըգնութիւնս. առաւ[ել բարեբանեւով. քաղցրա-
ձայն] » :

բ. Թ. 295ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որք ի մարմնի . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . յեր-
կինըս քո ճըշմարիտ] » :

գ. Թ. 295ա—295բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Զարիական մահ սրբոց . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝
« . . . ի դօրս ի վերին զըւարթնոցն » :

9. Թ. 295բ—297ա՝ Կզւ. էջ 92—94 [ա—գ] : Հմմտ. հմր. 4 VII 9 :

ա. Թ. 295բ՝ հց.՝ Սկ.՝ « Որ զանչափ քո . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . համա-
բնական ձայնիւն ըզ[Տէր օրհ.] » :

բ. Թ. 295բ—296ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Զանմարմնոցն ըզմաքրութիւնն . . . »
եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . ի գունդս զըւարթնոցն. սոց[ա]. » :

գ. Թ. 296ա—396բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ « Երանելի սուրբ հայրապետք . . . » եւն.՝
ՎՋ.՝ « լուսեղէնըս վերացոյց. օր[հնեցէք] » :

դ. Թ. 296բ—297ա՝ մկ.՝ Կզւ. էջ 108 : Սկ.՝ « Այսօր յիշատակ տրոց
մարտիրոսաց . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . ի լոյս ամենայն արարածս » :

ե. Թ. 297ա՝ հբ.՝ Կզւ. էջ 108 : Սկ.՝ « Պայծառացիք եկեղեցի . . . »
եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . ըզյիշատակ տրոց վկայիցն] » :

10. Թ. 297ա—298բ : Հմմտ. հմր. 4 VII 10 :

ա. Թ. 297ա—297բ՝ հց.՝ Կզւ. էջ 95 : Սկ.՝ « Զինուրութիւնը հրեշտա-
կաց . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . մարտիրոսացն. քահանայք, օր[հնեցէք]. » :

բ. Թ. 297բ՝ ող.՝ Կզւ. էջ 95 : Սկ.՝ « Նայեաց ի մեզ . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝
« . . . սոցայ Քրիոսոս որ [ունիս. բազում գըթութիւն] » :

գ. Թ. 297բ—298ա՝ տյ.՝ Կզւ. էջ 95—97 : Սկ.՝ « Այսօր հրեշտակաց
դասքն . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . յերկնից վայր անկեալ » :

դ. Թ. 298ա—298բ՝ հբ.՝ Կզւ. էջ 108 : Սկ.՝ « Զըգնաւորը ճշմարիտք
. . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . ի Հօրէ լուսոյ ըզձեզ » :

ե. Թ. 298բ՝ մկ.՝ Կզւ. էջ 108 : Սկ.՝ « Ընդ զւարթունս յերկնից . . . »
եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . բարեխօսութեամբ սրբոցն » :

11. Թ. 298բ—299ա՝ Կզւ. էջ 97—98 : Հմմտ. հմր. 4 VII 11 :

ա. Թ. 298բ—299ա՝ հց.՝ Սկ.՝ « Յուսացեալքն յանուն քո . . . » եւն.՝
ՎՋ.՝ « . . . գովեմք եւ փառաւորեմք » :

բ. Թ. 299ա՝ ող.՝ Սկ.՝ « Որք ըզբաժակ . . . » եւն.՝ ՎՋ.՝ « . . . վերա-
կարգեցան. սոքօք աղա[չեմք]. » :

- դ. Թ. 299ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր յիշատակ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հի-
վանդաց բժիշկ [աղաչեսցուք]»։
12. Թ. 299բ—300ա՝ կգւ. էջ 98—99։ Հմմտ. հմբ. 4 VII 12։
- ա. Թ. 299բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Սուրբ ես, Տէր զօրութեանց . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . սուրբ երանելեացն օրհնեցէք եւ. »։
- բ. Թ. 299բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Ըղբեղ սիրողաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պատ-
րաստեցին. աղօթիւք. »։
- գ. Թ. 299բ—300ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր ճշգնութեամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . կենդանեաց ի մեծն Սիօն »։
13. Թ. 300ա—301բ։ Հմմտ. հմբ. 4 VII 13։
- ա. Թ. 300ա՝ հց.։ կգւ. էջ 99—100։ Սկ.՝ «Որք հաղորդեցան . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . փրկօղին զինքեանրս. բարձր. »։
- բ. Թ. 300ա—300բ՝ ող.։ կգւ. էջ 100։ Սկ.՝ «Ոգորմեաց մեզ . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . փառաց պրսակին. աղօթիւք. »։
- գ. Թ. 300բ—301ա՝ տյ.։ կգւ. էջ 100—101։ Սկ.՝ «Որք զառ ի Քրիս-
տոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ հրեշտակս. եկայք. »։
- դ. Թ. 301ա՝ մկ.։ կգւ. էջ 109։ Սկ.՝ «[Ը]ղբեղ կարդային յօգնութիւն
. . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . միշտ եւ յաւիտեան »։
- ե. Թ. 301ա—301բ՝ Ս. Գէորգայ շարականը։ կգւ. էջ 1036։ Սկ.՝ «[Ո]վ
սուրբ Գէորգ պարծանք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անմարմին բե-
լիարայ »։
14. Թ. 301բ—302ա՝ կգւ. էջ 101—102։ Հմմտ. հմբ. 4 VII 14։
- ա. Թ. 301բ—302ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Առ քեզ Աստուած . . .» եւն.։ Վջ.՝
« . . . միաբանութեամբ երգով բարձր. »։
- բ. Թ. 302ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Զողորմութեան քոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
սուրբ ճշգնաւորացն »։
- գ. Թ. 302ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ի յիշատակըս վրկայից . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
արեամբըդ քո սրբոց »։
15. Թ. 302ա—304բ։ Հմմտ. հմբ. 4 VII 15։
- ա. Թ. 302ա—302բ՝ հց.։ կգւ. էջ 102—103։ Սկ.՝ «Որ ըզհրաշափառ
քո . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յերկնից արքայութիւն. օրհնեցէք. »։
- բ. Թ. 302բ—303ա՝ ող.։ կգւ. էջ 103։ Սկ.՝ «Ըզիշատակըս վրկայից
. . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հրեշտակս ի յերկինս »։

դ. Թ. 303ա—304ա՝ տյ.՝ Սկ.՝ «Այսօր յիշատակ արբոց քոյ»
 եւն. մինչեւ « . . . քոյ փառաբանից »: [Կզւ. էջ 103, 23—29], յետոյ՝
 «Այսօր եկեղեցի Քրիստոսի . . . » եւն. մինչեւ « . . . որք բարե-
 խօս|են. առ.», յետոյ՝ «Փառք քեզ Հայր . . . » եւն. կզւ. էջ 303
 վերջին տ. մինչեւ էջ 104՝ « . . . վասն անուանող քում արբոց.
 բ[արեխօսութեամբ]. »:

դ. Թ. 304ա՝ հր.՝ Կզւ. էջ 109—110: Սկ.՝ «Երբորդութեանն սիրող
 անձինք . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . մեզ դուռն կենաց բացին ի յերկինս »:

ե. Թ. 304ա—304բ՝ մկ.՝ Կզւ. էջ 109: Սկ.՝ «Որք եկեալ եմք ի պատ-
 ուել . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յամենայն ժամ ասել, Յեր, փառք քեզ
 փառք »:

LII. Թ. 304բ՝ Յիշատակագրութիւն: Հմտ. LV:

« ցեց Գիգնի ետրծ Երեմիայի Եւրոպայի Եւրոպայի Եւրոպայի
 Եւրոպայի Եւրոպայի »:

LIII. Թ. 305ա—324բ՝ «Կանօն Համօրէն ննջեցելոց »:

1. Թ. 305ա—306ա՝ կզւ. էջ 130—132: Հմտ. հմր. 4 VIII 1:

ա. Թ. 305ա՝ հց.՝ Սկ.՝ «Աւրինեալ ես դու Քրիստոս . . . » եւն.՝ Վջ.
 « . . . զանուն քո [յաւիտեան] »:

բ. Թ. 305ա—305բ՝ ող.՝ Սկ.՝ «Որ ըստեղծեամք ըստ պատկերի . . . »
 եւն.՝ Վջ.՝ « . . . սուրբ արեան քո են »:

գ. Թ. 305բ—306ա՝ տյ.՝ Սկ.՝ «Քեզ վայելէ Աստուած արհնութիւն
 . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . աղայանօք Աստուածածնին. այսօր. »:

2. Թ. 306ա—307բ՝ կզւ. էջ 132—134: Հմտ. հմր. 4 VIII 2:

ա. Թ. 306ա—306բ՝ հց.՝ Սկ.՝ «Գորհաբանեմք ըզքեզ յաղթական . . . »
 եւն.՝ Վջ.՝ « . . . Է [== ընդ] իմ[աստուն կուսանցըն. բար[ձր]. »:

բ. Թ. 306բ—307ա՝ ող.՝ Սկ.՝ «Արարիչ Աստուած եւ ըստեղծիչ . . . »
 եւն.՝ Վջ.՝ « . . . միեթարիչ սղաւորաց. մի անտես. »:

գ. Թ. 307ա—307բ՝ տյ.՝ Սկ.՝ «Ձեռք քո արարին եւ ըստեղծին . . . »
 եւն.՝ Վջ.՝ « . . . որդոց մարդկան. յայն[մ աւուր յահելին յիշեա] »:

3. Թ. 307բ—308բ՝ կզւ. էջ 134—136: Հմտ. հմր. 4 VIII 3:

ա. Թ. 307բ—308ա՝ հց.՝ Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես թագաւորաց . . . »
 եւն.՝ Վջ.՝ « . . . յաջակողմնան դասուն. եւ բ[արձր]. »:

բ. Թ. 308ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ կոչեցեր առ քեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . երանաւէա զըւարթնոցն, ող[որմած].»։

դ. Թ. 308ա—308բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հրեշտակային ձայնիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . շնորհեա դասիլ [ընդ սուրբոս քո]»։

4. Թ. 308բ—311ա։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 4։

ա. Թ. 308բ—309ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 136—137։ Սկ.՝ «Արարիչ եւ մարդասէր Տէր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հանդերձ կենդանեօք. բ[արձր].»։

բ. Թ. 309ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ Որդիդ ես եւ Բանդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հեղեալ մաղթեմք. հան[գո].»։

դ. Թ. 309ա—311ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Քեզ վայելէ Աստուած աւրհնութիւն . . .» եւն.։ Կգւ. էջ 137—138, 28 [«յամենայն ժամ ք [= ընդ] Տեսողն լինին»], յետոյ՝ «Պատրաստ արարեր առաջ իմ . . .» եւն.։ «Սաղմոս Տէր հովուեսցէ։ Աւծեր իւղով . . .» եւն.։ «Ողջոյն քեզ, սուրբ եկեղեցի . . .» եւն.։ յետոյ՝ [թ. 310բ 1] «Հաւատ ունելով . . .» եւն.։ Կգւ. էջ 138 վերջին տ. մինչեւ 140, «. . . բարեխօսեայ վասըն մեր ի յայնմ աւուր ահեղին»։

5. Թ. 311ա—313ա։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 5։

ա. Թ. 311ա—311բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 140—141։ Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ Հայր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . լուսեղէնս. քահանայք առ[աւել].»։

բ. Թ. 311բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 141։ Սկ.՝ «Հայր բարեգոյթ, որ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ամենայն քոց սրբոց. յիշ[եա].»։

գ. Թ. 311բ—313ա՝ տյ.։ Կգւ. էջ 141—143։ Սկ.՝ «Ի ձայն մեծի զուարթնոյն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ընդ առաջ Աստուած[որդւոյդ, որ ի յերկնից]»։

դ. Թ. 313ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած յիշեա զնրնջեցեալսն . . .» եւն.։ յետոյ՝ «Արեգակն արդարութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ժառանգեցուցեր. փրբ[կիւ].»։

6. Թ. 313ա—315բ։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 6։

ա. Թ. 313ա—313բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 143։ Սկ.՝ «Բանդ Աստուած, որ ի ծոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ կենագործէ ի կեանս անմահ. բար[ձր].»։

բ. Թ. 313բ—314ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 144։ Սկ.՝ «Չանըզկըզնական ծոցոյ Հօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . պարգեւեցեր աշ[խարհի. աղա[չեմք].»։

գ. Թ. 314ա—315ա՝ տյ.։ Կգւ. էջ 144—146։ Սկ.՝ «Լոյս ի լուսոյ զմեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զՀոգին ճըշ[մարիտ. զի.]»։

դ. Թ. 315ա—315բ՝ մծ.։ Կզւ. էջ 143—144։ Սկ.՝ «Լեառն վիմաժին աղ-
բւր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ Կոյս Մա[րիամ, առ ծը[նեալն] . . .» :

7. Թ. 315բ—320բ։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 7։

ա. Թ. 315բ—316ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 146։ Սկ.՝ «Որ փառօք Հօր հանդերձ-
եալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնեալ սուրբ զՅրրորդութիւնդ » :

բ. Թ. 316ա՝ ող.։ Կզւ. էջ 147։ Սկ.՝ «Յորժամ հարկանի . . .» եւն.։
Վջ.՝ « . . . յահա[գին] աւուրն. որ [միայնդ] . . .» :

գ. Թ. 316ա—319բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 147—151, 22 [հմմտ. ե]։ Սկ.՝ «Քան-
զի զքեզ օրհնեն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հրեշտակք անողորմ դատեն
զմեղաւորս. եւ այժմ. » :

դ. Թ. 319բ—320ա՝ մծ.։ Կզւ. էջ 146—147։ Սկ.՝ «Բազմերամք վե-
հագունիցին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զըմուռս եւ զ[հալուէս քե[զ]] » :

ե. Թ. 320ա—320բ՝ տյ.։ Կզւ. էջ 151, 23—152 [հմմտ. գ]։ Սկ.՝ «Մեծ
եւ ահեղ է . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հո[գւոց] մեր նընջեցելոցն » :

8. Թ. 320բ—324բ։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 8։

ա. Թ. 320բ—321ա՝ հց.։ Կզւ. էջ 152։ Սկ.՝ «Յաւիտենից Աստուած . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . իմաստուն կուսանան. առաւ[ել] . . .» :

բ. Թ. 321ա—321բ՝ ող.։ Կզւ. էջ 153։

ա. Սկ.՝ «Որ Թաղաւորդ ես . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի ծառայս
քո. եւ. » :

բ. Սկ.՝ «Ողորմութեանց տըւօղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կարգաւ-
որեա. որո. [= ողորմութեանց] » :

գ. Թ. 321բ—323ա՝ տյ.։ Կզւ. էջ 153—155։ Սկ.՝ «Հայր անըսկիզբն
բարեխընամ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի յերկնայնոց եւ երկրայ-
նոցս. յիս. » :

դ. Թ. 323ա՝ ճշ.։

ա. Սկ.՝ «Փառաբանութիւն առ(ե)աքեմք քեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . .
Հոգիդ ճըշմարիտ. յիշ[եա] » :

բ. Սկ.՝ «Որ անըսկիզբըն յէութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փըր-
կեցեր ըզտիե[զերս. հանգո. » :

գ. Սկ.՝ «Որ յանէից ստեղծօղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վաղ[ճան] բար-
եաց բաշխօղ. Թո[ղութիւն] . . .» :

ե. Թ. 323բ—324բ։ Սկ.՝ «Արարիչ եւ մարդասէր անդուակալ . . .»
եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ի միւս անգամ զալըստեանըդ քոյ օգնեա ինձ » :

LIV. Թ. 325ա—344բ՝ Աւագ օրհնութեանց կանոնը: Կգւ. էջ 3—27:
Սկ.՝ « Երգեսցուք երգ նոր Աստուծոյ փրկչին . . . » եւն.: Վջ.
« . . . ի յահէ ամենազօր փառաց քոյ »:

LV. Թ. 344բ՝ Թիշատակագրութիւն: Հմմտ: LII:
« Թիշատակ է սուրբ շարականս: Թիշատակ է սուրբ շարականս:
Տիրացու Գրիգորին է: Թւին ութթին ամսոյն հոգտեմբրի Ժբ »:

* * *

ՀԱՄԱՐ 4.

ԹԵՐԹ 323 [դասարկ 106բ]. — ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ 13×9 սմ. [գրութիւն միասին 10×6 սմ.]. — ՏՈՂ 22 [ննւմամբ ուղղահայեաց - եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]: — ՆԻԻԹ քուղք: — ԳԻՐ բոլորագիր: — ՎԵՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր. — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միւս: — ԽՈՐԱՆԱՋԱՐԴ կարմիր 31ա, 80ա, 107ա, 151բ, 200բ, 256ա, 276ա եւ 306ա: — ԼՈՒՍԱՆՑԱՋԱՐԴ եւ ՋԱՐԴԱԳԻՐ կարմիր՝ 1բ, 2բ, 4ա, 6ա, 8ա, 9բ, 10ա, 12ա, 13ա, 13բ, 13բ, 14ա, 14ա, 14բ, 15բ, 16ա, 18ա, 19ա, 21ա, 22ա, 23ա, 25ա, 26բ, 29ա, 30բ, 31ա, 32բ, 36ա, 38ա, 41բ, 43բ, 46ա, 49ա, 50ա, 52ա, 56ա, 57բ, 60ա, 62ա, 66բ, 71բ, 73ա, 75ա, 78բ, 80ա, 81բ, 84ա, 87բ, 89բ, 91ա, 93բ, 96բ, 101բ, 104ա, 105բ, 107ա, 112բ, 113բ, 115ա, 119ա, 120ա, 125ա, 129ա, 134ա, 137ա, 140ա, 144ա, 146ա, 151բ, 153բ, 155ա, 157ա, 158բ, 160ա, 161ա, 163ա, 167բ, 168բ, 171ա, 172բ, 175ա, 181ա, 183ա, 185բ, 187ա, 189ա, 190բ, 193ա, 198ա, 200բ, 201բ, 203բ, 205ա, 206ա, 207բ, 209ա, 210բ, 213ա, 214բ, 216բ, 218բ, 220ա, 222ա, 224ա, 225բ, 227բ, 237ա, 241բ, 246ա, 247ա, 253ա, 254բ, 256ա, 261ա, 263ա, 265բ, 268ա, 270ա, 273ա, 276ա, 279ա, 280բ, 284ա, 286ա, 288ա, 293ա, 301ա, 306ա, 308բ, 311բ, 314ա, 318ա, 320բ, եւ 321բ: — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ: — ԹՈՒԱԿԱՆ, $\overline{9666} = 1616$: — ՏԵՂ Ս. ՄԻՖայիլի եւ Ս. Կարապետի վանքի Սպեր գաւառում: — ԳՐԻԶ Յովնաննէս աբեղայ: — ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ քերթ 300ա—300բ: — ՎԻՃԱԿ՝ ընդհանրապէս լաւ, միայն սկզբը եւ վերջը պակասաւոր են, եւ քերթ 1 եւ 2-ի մէջ, 9 եւ 10-ի մէջ, 22 եւ 23-ի մէջ, 30 եւ 31-ի մէջ մեկ հաս դուրս է հանուած:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՇԱՐԱԿԱՆ

Համեմատիւր համար 3:

- I. 1. ա. Թ. 1ա—բ Աստուածայտնութեան կանոնի մի հաստուած: Սկ. «... ծընար ի կուսէ անճառ...» Էւն., կգւ. Էջ 1110, տող

6—1111, տ. 8 «... Աստուած ըզքեզ, յետոյ՝ «ճշ. Ս(Բ)ուրբ զԱստուածածինն աւրհնութեամբ մեծացուցանեմք...» եւն.:

բ. Թ. 1բ—2բ՝ «Կանոնն երկրորդ աւուրն»: Կզ. էջ 1144 եւն.: «Աւրհնութիւն. Այսաւր Բանն ի Հաւրէ անմեկնելի եւ անճառելի խորհրդով. ի ձեռն կուսական որով...» — Հետեւեալը պակաս է մինչեւ կզ. էջ 1148 տ. 27 [Թերթը դուրս է հանուած]: Թ. 2ա՝ «... տեաւքն ընթացեալք ի յայրն, տեոին զի նուպստացեալ...» եւն. մինչեւ «... փրկեցեք ըզտիեզերս քոյով յայտնութեամբդ», կզ. էջ 1149 տ. 9, յետոյ՝ ճշ. «Ամենագովելի եւ քան զերկինսս բարձրագոյն...» եւն.:

գ. Թ. 2բ—4ա՝ «Կանոնն երրորդ աւուրն: Էակից Հաւր եւ Հոգոյն. անըսկիցն...» եւն. մինչեւ «... կրեցեք ուրախ. Որ զարարչակից Բանն գոյացեալ ըստուգապէս աշխարհի ծնար ուրախ.», կզ. էջ 1150—1151, տ. 9, յետոյ «հց.՝ Սքանչեւագործ Աստուած...» եւն., կզ. էջ 1154—1155 «... ի փրկութիւն մեզ ըզԲանն Աստուած», յետոյ՝ «ճշ. Անըսկըզնական Բանին Հաւր բընակալան...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզկուսական քո սուրբ ըզկաթն. զքեզ.»,:

դ. Թ. 4ա—6ա՝ «Կանոնն չորրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւր Փարբիէլ ցընծութեամբ...» եւն., կզ. էջ 1157 մինչեւ վերջին տ.՝ «... յարգանդ կուսին», յետոյ՝ «Այսաւր տիեզերք պայծառացան աւետեալք սրբոյն Կուսին. քանզի Բանն մարմին եղեւ եւ բնակեաց ի մեզ», յետոյ՝ «հց. Որ ի ծոցոյ Հաւր Բանդ...» եւն., կզ. էջ 1160—1162, տ. 4 «... մարդասիրապէս», յետոյ՝ «ճշ. Ըզքեզ զՎոյս եւ մայր եւ բնակարան...» եւն.: Վջ.՝ «... դոհարանն եւ վերաւրհնն եւ փառաւորն ըզմայր եւ զազա.»,:

ե. Թ. 6ա—8ա՝ «Կանոնն հինգերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւր որ յաթոռ փառաց...» եւն. կզ. էջ 1162—1163 տ. 5 «... Ադամայ», յետոյ՝ «Ուրախ լեր անապատ ծարաւի եւ ծաղկեա հաւատով երանութեամբ յայտնմ հետէ. քանզի Քրիստոս յոյս յայտնեցաւ հեթանոսաց», յետոյ՝ «հց. Որ յանճառելի ծոցոյ...» եւն., կզ. էջ 1165—1167 տ. 4 «... Դաւթի», յետոյ՝ «ճշ. Անթառաժ ծաղիկ անդատապարտ...» եւն.: Վջ.՝ «... յարքայութիւն Որդոյ քո եւ Աստուծոյ ըմբոյ. բարեխաւս խոստովանողաց»,:

զ. Թ. 8ա—9բ՝ «Կանոնն վեցերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անըսկըզնական տեսիլ փառաց...» եւն. կզ. էջ 1168 տ. 22 «... բազմեալ. քեզ». յետոյ՝ «Թագաւոր փառաց Քրիստոս եւ արարիչ

բոլորից ...» եւն., յետոյ՝ «հց. Որ խոնարհեցար ի հայրական ...» եւն., կգւ. էջ 1171—1172 տ. 12 «... հովուացն», յետոյ՝ «ճշ. Զքեզ հայր յառաջ քան զյաւիտեանս ...» եւն.: Վջ.՝ «... զի արարիչն յաւիտեանից տրգայ եղեալ յորդէգրութիւն կենաց կոչէ»:

է. Թ. 9բ—10ա՝ «Կանոնն եւթերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անեղանելի բընութիւն որ յէթեանդ ...» եւն. կգւ. էջ 1172—1173 տ. 13 «... ըզնա ընկալար. ըզքեզ.»: Հետեւեալը պակաս է մինչեւ կգւ. էջ 1176 տ. 29 [թերթը դուրս է հանուած]: Թ. 10ա՝ «... մրսուր. եւ մոզքն հետեւէին ծագմամբ լուսափայլ աստեղն»: Կգւ. էջ 1176 տ. 29—31. յետոյ՝ «ճշ. Սի . . . ոյ եւ ամպհովանի տուրք կոյս ...» եւն.: Վջ.՝ «... որ զանտանելին յէկջ ի զիրկըս քո բարձեր. ղքեզ.»:

ը. Թ. 10ա—12ա՝ «Կանոնն ութերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Լոյս ի լուսոյ ի Հաւրէ . . .» եւն., կգւ. էջ 1178—1179 տ. 5, «... փոխարէն տալով մեզ»:, յետոյ՝ «Մըկըրտի Բրիստոս եւ սրբին ամենայն արարածք. եւ տայ մեզ թողութիւն մեղաց ջրով եւ հոգով վերասրբելով ըզմեզ»:, յետոյ՝ «հց. Տընաւրինեցաւ յարգանդի Կուսին . . .» եւն. կգւ. էջ 1181—1183 տ. 9՝ «... զոր աւրհնեացուք ըմիչտ յաւիտեան»:, յետոյ՝ «ճշ. Անըսկիզբն Աստուած Բանդ որ ի Հաւրէ . . .» եւն.: Վջ.՝ «... վըկայեցաւ. դայ է որդի իմ սիրելի, ընդ որում եմ հաճեցայ»:

2. Թ. 12ա—15բ՝ «Մեծացուսցէք յարութեան Տեառն»:

ա. Թ. 12ա՝ «Թանճառ փառաց ...» եւն. կգւ. էջ 80:

բ. Թ. 12ա՝ «Եարուցելոյն ի մեռելոց ...» եւն. կգւ. էջ 131, 531:

դ. Թ. 12ա—12բ՝ «Որ զաւետիս Հոգոյն ...» եւն. կգւ. էջ 193:

դ. Թ. 12բ՝ Մեծացուցանեմք ըզքեզ ...» եւն. կգւ. էջ 195:

ե. Թ. 12բ՝ «Որ ըզհրեչտակին ըզձայնըն ...» եւն. կգւ. էջ 550—551:

զ. Թ. 12բ—13ա՝ «Ըզքեզ երեւեալ դուռն ...» եւն. կգւ. էջ 196:

է. Թ. 13ա՝ «Որ ըզԲանն Աստուած ...» եւն. կգւ. էջ 197:

ը. Թ. 13ա՝ «Ուրախ լեր Աստուածածին ...» եւն. կգւ. էջ 82:

թ. Թ. 13ա—13բ՝ «Անարատ տաճար բնակարան ...» եւն. կգւ. էջ 83:

ժ. Թ. 13բ՝ «Սուրբ եւ Աստուածածին Մարիամ ...» եւն. կգւ. էջ 61, 85, 225:

ժա. Թ. 13բ՝ «Ըզքեզ կոյս. ծնունդ. ծնեալ. Ըզքեզ.» կգւ. էջ 35:

ժբ. Թ. 13բ՝ «Բանն առաքեալ. Զի որում ոչըն. Յորաքէ սարանայ.» կգւ. էջ 301:

- ժգ. Թ. 13բ՝ «Ըզգիւսութիւնըդ. Որ յարգանդի. Անհասանելի. կգւ. էջ 303:
- ժդ. Թ. 13բ՝ «Ըզքեզ ամէնաւրհնեալ . . .» եւն. կգւ. էջ 135:
- ժե. Թ. 13բ—14ա՝ «Ըզքեզ Աստուածածին որ վերաւրհնիս . . .» եւն. կգւ. էջ 230, 357:
- ժզ. Թ. 14ա՝ «Սիւն լուսոյ . . .» եւն. կգւ. էջ 38, 254:
- ժէ. Թ. 14ա՝ «Մայր լուսոյն Մարիամ . . .» եւն. կգւ. էջ 137:
- ժը. Թ. 14ա՝ «Աստուածածին երկնային դուռն . . .» եւն. կգւ. էջ 92, 379:
- ժթ. Թ. 14ա. «Ջանճառելի լուսոյ. Ջանհաս տընօրէնութեան. Ջրոլորից.» կգւ. էջ 93:
- ի. Թ. 14ա՝ «Ուրախ լեր Աստուածածին. Ըզքես լուսոյ. Մայր տուրբ անսրս.» կգւ. էջ 217:
- իա. Թ. 14ա՝ «Սուրբ զԱստուածածինն. Աւետաւոր. Ասէ ուրախ . . .» կգւ. էջ 141:
- իբ. Թ. 14ա՝ «Լոյս լուսոյ մայր. Ստեղծաւորին. Լոյս ծագեցաւ.» կգւ. էջ 469:
- իգ. Թ. 14ա՝ «Անըսկըզնական Բանին . . .» եւն. կգւ. էջ 244:
- իդ. Թ. 14ա—14բ՝ «ՁԱստուածածինն եւ զմիշտ կոյսն . . .» եւն. կգւ. էջ 72, 95:
- իե. Թ. 14բ՝ «Ամենագոյնի. Ամենապայծառ. Ի լեռնէ.» կգւ. էջ 201:
- իզ. Թ. 14բ՝ «Որ ըզմարմնա. Որ զանտա. Որ զարար.»
- իէ. Թ. 14բ՝ «Մայր եւ կոյս աղախին Քրիստոսի . . .» եւն.:
- իը. Թ. 14բ՝ «Ըզքեզ աւրհնութեանք . . .» եւն. կգւ. էջ 97:
- իթ. Թ. 14բ—15ա՝ «Անարատ կոյս . . .» եւն. կգւ. էջ 98:
- լ. Թ. 15ա՝ «Աստուածածին մայր լուսոյ . . .» եւն. կգւ. էջ 972—973 տ. 3:
- լա. Թ. 15ա—15բ՝ «Ուրախացիր Աստուածածին . . .» եւն. կգւ. էջ 262:
- լբ. Թ. 15բ՝ «Աստուածածին մայր եւ կոյս . . .» եւն. կգւ. էջ 152:
- լգ. Թ. 15բ՝ «Աստուածածին տուրբ կոյս. Անապական. Հուրըն.» կգւ. էջ 79:
- լդ. Թ. 15բ՝ «Ըզքեզ Աստուածածին. Դու պարծանըք. Դու ճըշմարիտ.» կգւ. էջ 282:
- լե. Թ. 15բ՝ «Աստուածածին եւ սըրբունի. Ջքեզ մայր. Քեւ լուծան.» կգւ. էջ 187:
- լզ. Թ. 15բ՝ «Որ զանճառելին. Որ զարարչակիցըն. Ջքեզ Սգեկիեզ.» կգւ. էջ 103:
- լէ. Թ. 15բ—16ա՝ «Ի քեզ եմք ապաւինեալ . . .» եւն. կգւ. էջ 102:

3. Թ. 16ա—17բ՝ «Կանոնն Տեառնընդառաջին։ Աւրհնութիւն. Մարմնացեալք ի կուսէն . . .» եւն., կգւ. էջ 1207—1208 տ. 11 «... ձեռաց իւրաց.», յետոյ՝ «Այսաւր հեթանոսաց լոյս ծագեցաւ Քրիստոս Աստուած. եւ փառք իւրում ժողովրդեանն իլի.», յետոյ՝ «Այսաւր ի տաճարն եկիր Փրկիչ» եւն., կգւ. էջ 1212, «Աւրհնեմք ըզքեզ որ առաքեցար» եւն., կգւ. էջ 1213—1214 տ. 18, յետոյ՝ «Ճշ. Անրսկիզբն Բանըն . . .» եւն., կգւ. էջ 1215:

4. Թ. 18ա—19ա՝ «Կանոն Անտոնի անապատականի։ Որ գերազանցեալ զըտար . . .» եւն., կգւ. էջ 1195 տ. 27 «... ով սուրբ.», յետոյ՝ «Ուստի եւ մեք տաւնելով ըզճրգնութեան քո սուրբ գլխատակս. որ եզեր նախընթաց բարեաց կենաց ճանապարհին. փոխեցար յերկրայնոցս յանմահից դասակցութիւնն. ով.», յետոյ՝ «Նախասկիզբըն միանձանց . . .» եւն., կգւ. էջ 1198—1200 տ. 4 «... ով սուրբ»:

5. Թ. 19ա—21ա՝ «Կանոնն սրբոյն Թէոդոսի թագաւորին։ «Որ գերկնաւոր թագաւորութեանը . . .» եւն., կգւ. էջ 855—856 տ. 8 «... բարեպաշտութեանը.», յետոյ՝ «հ. Աւրհնեմք ըզքեզ Քրիստոս . . .» եւն., կգւ. էջ 859 տ. 27 «... զեկեղեցի. ընդ սրբ.», յետոյ՝ ող. «... թիւնս իմ» եւն., կգւ. էջ 860—861 ա. 4, յետոյ՝ «մկ. Որ գերազոյն քան ըզքնութիւնս . . .» եւն.: Վջ.՝ «... նորա ստեղծեալ զարքայն մեծ Տրդատ. վասն.»: :

6. Թ. 21ա—22ա՝ «Կանոնն Դաւթի եւ Յակոբայ։ Յաղթող զըտաւ յաւրհնաբանս» եւն., կգւ. էջ 1117 մինչեւ տ. 26, յետոյ՝ «Մեղաք յամենայնի . . .» եւն., կգւ. էջ 1121—1122 «... սուրբ եկեղեցոյ. աւրհնեցիք»:

7. Թ. 22ա—23ա՝ «Կանոնն սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային։ Նահատակ բարի» եւն., կգւ. էջ 1122—1123 տ. 27 «... Աստուածաստեղծ մարդոյն պը . . .» հետեւեալը պակաս է, թերթը դուրս է հանուած։ Թ. 23ա՝ «Նախասարկաւադ եւ առաջին» եւն., կգւ. էջ 1128 վերջին տ. մինչեւ 1129 տ. 20 «... Աստուծոյ. ով.»: :

8. Թ. 23ա—25ա՝ «Կանոն Պետրոսի եւ Պողոսի գլխաւոր [առաքելոցն]։ Յընծայ այսաւր եկեղեցի» եւն., կգւ. էջ 887—888 տ. 9 «... զհեթանոս.», յետոյ՝ «Որ երկոքումք ընտրելովք լուսաւորչաւքն աշխարհի հաստատեցեր զեկեղեցի քո Քրիստոս մաղթանաւք սոցա խընայեա ի մեզ»:, յետոյ՝ «հ. Որ խոստացար տալ ըզփականս . . .» եւն., կգւ. 891—893 տ. 16:

9. Թ. 25ա—26բ՝ «Կանոնն Յոհաննոս եւ Յակոբայ։ Որ էն յէութեան . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1130 մինչեւ տ. 29 «. . . գերապանծ լուսոյն», *յետոյ՝* «Որ կենարար բանիւ քո անմահացեալ . . .» *եւն.*, *յետոյ՝* «հո. Որ զամենայնն յոյրնչէ . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1133—1135 տ. 17:

10. Թ. 26բ—28բ՝ «Կանոնն համաւրէն առաքելոցն։ Երանելի սուրբ առաքեալք ի սկըզբանէ . . .» *եւն.* «Ջորս առեալ ի ծովակէն . . .» *եւն.* «Ջառաջնորդս եւ զվարդակետս . . .» *եւն.*, *հո.* «էակից բանդդ Հաւր եւ Հոգոյն . . .» *եւն.*, *ող.* «Տեր որ զզըթութիւնդ քո . . .» *եւն.*, «Որք ի սկըզբանէ պատուեալ եղեն . . .» *եւն.* *այ.* «Առաքեալք Աստուծոյ սիւնքը հաւատոյ . . .» *եւն.* *հր.* «Ի քէն հայցեմք բազում . . .» *եւն.* *մկ.* «Աշակերտք Քրիստոսի . . .» *եւն.* *ճշ.* «Որ սիրողդ էք արարչին արարածոց . . .» *եւն.*:

11. Թ. 29ա—30բ՝ «Կանոնն եւթանասոուն եւ երկու առաքելոցն։ Իմաստութիւն երկնային . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1045—1046 տ. 14 «. . . աղաչանօ», *յետոյ՝* «Որ տիրականդ իշխանութեան հաղորդս արարեք ըզսուրբ զառաք[29բ]եալսն կապել եւ արձակել զորդին մարդկան յերկինս եւ յերկրի եւ աթոռակից լինել քեզ խոստացար, յորժամ նրատին յաթոռ զատողական. աղաչանաւք.», *յետոյ՝* «հ. Որ ի Հաւրէ առաքեցար . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1049—1050 «. . . Քրիստոսի. բարեխաւսեցեք»:

12. Թ. 30բ—31ա՝ «Կանոնն Յունանոս մարգարէին։ Որ զանճառելի ծածկապէս . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1216—1217 տ. 6 «. . . ապականութենէ. բարե . . .» Թ. 30 եւ 31-ի մէջ մէկը դուրս է հանուած: Թ. 31ա՝ «. . . զայոց. ներող զըթած եւ երկայնամիտ . . .» *եւն.*, *կզ.* էջ 1218 տ. 26 մինչեւ էջ 1219 տ. 4:

II. 1. ա. Թ. 31ա—32բ՝ «Երգ բուն բարեկենդանին առաջի կիւրակէի աղուհացիցս Տեառն Ներսէսի ասացեալ։ Բանն որ ընդ Հաւր յէութեան . . .» *եւն.* *կզ.* էջ 185 մինչեւ վերջին տ. «. . . աւրինաւք.», *յետոյ՝* «Յընծայ Մարիամ արեգականն արդարութեան . . .» [4 տ.] *եւն.*, *յետոյ՝* «Ուրախացիր . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1աբ, «Որ ընդրեցար . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1ադ, «. . . թիւնս իմ . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1ադ, «Ի բարձանց . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1աե:

բ. Թ. 31բ—32ա՝ «Որ հայիս քաղցրութեամբ . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1բ:

գ. Թ. 33ա—33բ՝ «Որ համագոյից . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1գ:

դ. Թ. 33բ—34ա՝ «Որ յամենայնի . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1գ:

ե. Թ. 34ա—34բ՝ «Երգէին մանկունքն . . .» *եւն.*, *հմր.* 3 I 1ե:

- զ. Թ. 34բ—35ա՝ «Բարեբանեալ ես թագաւոր . . .» եւն. հմբ. 3 I 1զ,
է. Թ. 35ա—36ա՝ «Բարեբանեալ ես ի յաւիտեան . . .» եւն. հմբ. 3 I 1է:
2. ա. Թ. 36ա—38ա՝ «Կանոնն երկրորդ կիւրակէ աղուհացին: Որ
զաւրէնրս սրբութեան . . .» եւն. կզւ. էջ 202—203 տ. 8 «. . .
բաժակ.», յետոյ՝ «Որ անապական ծնընդեամբըդ քո լուծեր . . .»
եւն. [6 տ.], յետոյ՝ «Որ յառաջ քան . . .» եւն. հմբ. 3 I 2աբ—է:
բ. Թ. 38ա—38բ՝ «հց. Զանուն քո Քրիստոս աւրհնեմք . . .» եւն. «Մով
կենաց . . .» եւն. «Ի համբառնալ . . .» եւն. կզւ. էջ 209:
զ. Թ. 38բ—39ա՝ «Որ խոնարհեցար . . .» եւն. «Մերձ եմ . . .» եւն.
«Բարձրեալ . . .» եւն. կզւ. էջ 210—212:
դ. Թ. 39ա—49բ՝ «Աստուած հարցուն . . .» եւն. հմբ. 3 I 2բ:
ե. Թ. 39բ—40ա՝ «Աւրհնեալ եւ փառաւորեալ . . .» եւն. հմբ. 3 I 2գ:
զ. Թ. 40ա—40բ՝ «Փառաւորեալ յաւիտեան . . .» եւն. հմբ. 3 I 2դ:
է. Թ. 40բ—41բ՝ «Զանճառ էութիւն . . .» եւն. հմբ. 3 I 2ե:
3. ա. Թ. 41բ—43ա՝ «Կանոնն երրորդ կիւրակէի աղուհացի: Աւրհ-
նեմք ըզքեզ . . .» եւն., կզւ. էջ 218—219 տ. 14 «. . . համբուրիւ,
մաքրեալ.», յետոյ՝ «Աղբեր կենաց բրդխեալ . . .» եւն. [5 տ.], յե-
տոյ՝ «Որ զտիրականըդ . . .» եւն. հմբ. 3 I 3աբ—է:
բ. Թ. 43բ—44ա՝ «Աւրհնեալ Տէր Աստուած հարցուն . . .» եւն. հմբ. 3 I 3բ:
զ. Թ. 44ա—44բ՝ «Որ ապրեցուցեր . . .» եւն. հմբ. 3 I 3գ:
դ. Թ. 44բ—45ա՝ «Որ ահաւոր . . .» եւն. հմբ. 3 I 3դ:
ե. Թ. 45ա—46ա՝ «Ուղիղ են ճանապարհք քո . . .» եւն. հմբ. 3 I 3ե:
զ. Թ. 46ա—46բ՝ «Հարցուն մերոց աւրհնեալ ես . . .» եւն. հմբ. 3 I 3զ:
է. Թ. 46բ—47ա՝ «Որ հարցուն մեր . . .» եւն. հմբ. 3 I 3է:
բ. Թ. 47ա—47բ՝ «Մանկունքն գերեալք . . .» եւն. հմբ. 3 I 3թ:
թ. Թ. 47բ—48բ՝ «Տէր Աստուած հարցուն մերոց . . .» եւն. հմբ. 3 I 3ժ:
ժ. Թ. 48ա—49ա՝ «Մանկանցն ըզձայնն քեզ . . .» եւն. հմբ. 3 I 3ժ:
ժա. Թ. 49ա—50ա՝ «Անուն քո յաւիտեան . . .» եւն. հմբ. 3 I 3ժա,
—է:
4. ա. Թ. 50ա—52ա՝ «Կանոնն չորրորդ կիւրակէի աղուհացից: Որ
արարեր զաւրութեանք . . .» եւն., կզւ. էջ 234—235 տ. 18 «. . .
մեղաց մերոց.», յետոյ՝ «Որ վառեցար ի յարփոյն . . .» եւն. [4 տ.],
յետոյ՝ «Արարչակիցըդ Հաւր . . .» եւն. հմբ. 3 I 4աբ—է:
բ. Թ. 52ա—52բ՝ «Փառաւորեալ անուն . . .» եւն. հմբ. 3 I 4բ:
զ. Թ. 53ա—53բ՝ «Փառաւորեալ է անուն քո . . .» եւն. հմբ. 3 I 4գ:

- դ. Թ. 53բ—54ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4դ:*
 ե. Թ. 54ա—54բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4ե:*
 զ. Թ. 54բ—55ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4զ:*
 է. Թ. 55ա—56ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4է:*
 ը. Թ. 56ա—56բ՝ «Սուրբ Աստուած . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4ը:*
 Թ. Թ. 56բ—57բ՝ «Աստուած բարձեալ . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4թ:*
 ժ. Թ. 57բ—60ա՝ «Շաբաթ աւր սրբոց քառամակեցն: Այսաւր ընդ անմարմնոցըն . . .» *եւն. կզւ. էջ 246—247 տ. 16 «... սրբոց քոց Քրիստոս խընայէ.»*, *յետոյ՝ «Այսաւր տաւնելով . . .» եւն. հմբ. 3 I 4ժբ—չ:*
5. ա. Թ. 60ա—62ա՝ «Կանոն հինկ երորդ կիւրակ էի աղուհացից: Որ պատուիրան . . .» *եւն. կզւ. էջ 252—253 տ. 12 «... մարմնոյ իմոյ.»*, *յետոյ՝ «Մարիամ կոյս անարատ . . .» եւն. [4 տ.], յետոյ՝ «Որ ի սկիզբըն . . .» եւն. հմբ. 3 I 5աբ—ւ:*
 բ. Թ. 62ա—62բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5բ:*
 գ. Թ. 62բ—63բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5գ:*
 դ. Թ. 63բ՝ «Քո յաւիտեան . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5դ:*
 ե. Թ. 63բ—64բ՝ «Որ յամենայնի . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5ե:*
 զ. Թ. 64բ—65ա՝ «Ճըմարտապէս գոհանամք . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5զ:*
 է. Թ. 65ա—65բ՝ «Տէր Աստուած մեր որ . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5է:*
 ը. Թ. 65բ—66բ՝ «Որ զերիս մանկունսն . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5ը:*
 Թ. Թ. 66բ—72բ՝ «Այս շաբաթ աւրս Քրիզոստի Լուսաւորչին տաւն է: Այսաւր գուարճացեալ . . .» *եւն. հմբ. 3 I 5թ:*
6. ա. Թ. 73ա—75ա՝ «Կանոն վեց երորդ կիւրակ էի աղուհացից: Որ ըզխորհուրդ քո . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6ա:*
 բ. Թ. 75ա—75բ՝ «Աստուած հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6բ:*
 գ. Թ. 75բ—76ա՝ «Աւրհնեալ Տէր . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6գ:*
 դ. Թ. 76ա—76բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6դ:*
 ե. Թ. 76բ—77ա՝ «Աւրհնեալ Տէր . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6ե:*
 զ. Թ. 77ա—78ա՝ «Աւրհնեալ ես Տէր . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6զ:*
 է. Թ. 78ա—78բ՝ «Աստուած հարցըն մերոց . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6է:*
 ը. Թ. 78բ—79բ՝ «Անուն քո յաւիտեան . . .» *եւն. հմբ. 3 I 6ը:*
- III. 1. Թ. 80ա—81բ՝ «Կանոն յարութ եան Դազարու: Այսօր գոլով . . .» *եւն. հմբ. 3 I 4թ:*

2. ա. Թ. 81բ—85բ՝ «Կանոնն գալստեան Տեառն , «դէմ: Որ
վերաւրհնիո յաթոռս . . .» եւն. հմբ. 3 I 7ա:
- բ. Թ. 85բ—87բ՝ «Կանոնն մեծի երկու տարադին: Աւհնութիւն.
Անհղն ի Հաւրէ . . .» եւն. հմբ. 3 I 7բ:
- գ. Թ. 87բ—89բ՝ «Կանոնն մեծի երեք տարաթին: Աւհնութիւն.
Իմաստուն կուսանք . . .» եւն. հմբ. 3 I 7գ:
- դ. Թ. 89բ—91ա՝ «Կանոնն մեծի չորէք տարաթին: Աւհնութիւն.
Որ յաթոռ փառաց . . .» եւն. հմբ. 3 I 7դ:
- ե. Թ. 91ա—93բ՝ «Կանոնն մեծի հինկշարաթին: Աւհնութիւն.
Վերաձգաւդն՝ երկնից . . .» եւն. կզւ. էջ 388—390 տ. 8. «. . .
ցթընամոյն. աւրհնեցեք», յետոյ՝ «Այսաւր վերաթին նորոգեցաք
ի յանիցից նախահաւրն ճաշակելով ըզմարմին եւ զլարիւն Որդւոյն
Աստուծոյ. աւ.», յետոյ՝ «Լոյսդ ի հայրական . . .» եւն. հմբ. 3 I
7եբ—է:
- զ. Թ. 93բ—96բ՝ «Կանոնն մեծի ուրբաթուն: Աւհնութիւն. Այս-
աւր ի կատարումն . . .» եւն. հմբ. 3 I 7զւ, յետոյ կզւ. էջ 465
տ. 29 [«Արծաթասիրութեամբն . . .»] — էջ 466 տ. 5 «. . . ըզ-
վարդապետն», յետոյ՝ «Ժողովեալ Հրէիցն կրուեցին արծաթ բա-
ղում առեալ, տարան առ Պիղատոս. ասեն ի խաչ հան ի խաչ, զի
հայհոյիչ է աւր.», յետոյ հմբ. 3 I 7զէ—ը: — Թ. 97բ—103բ՝
«Երդ Տեսուն Ներսէսի ասացեալ Հայոց կաթուղիկոսի յաղազս
մեծի ուրբաթունն զիչերն աւետարանացն: Այսաւր անճառ լուոյն
. . .» եւն. կզւ. էջ 164—165 «. . . ելիւք յերկինս» մինչեւ 97բ՝
Որթիւ. աւետարան՝ Ոչ է ծառայ. էլից զաւրէնորն Մովսէսի . . .»
եւն.: 98բ՝ «Որթիւ. աւետարան Ղուկաս՝ Մերձեցաւ. Խնամով սի-
րոյն յիւր սիրելեացն . . .» եւն.: 99ա՝ «Աւետարան Մարկոս՝ Եւ
ասէց նոսա. ճառագայթ փառաց էին . . .» եւն.: 100ա՝ Որթիւ.
աւետարան Մաթ.՝ Յայնժաղ. Չար կապանաց մարդկան . . .» եւն.:
101ա՝ «Որթիւ. աւետարան Մատթեոս՝ Իսկ նոցա կալե: Տարածեալ
ձեռք ընդ ձեռաց . . .» եւն.: 101բ՝ «Որթիւ. աւետարան Յովաննու.
Գիտիւր եւ. Նորին երգ ցերեկի աւետարանա: Նորազաւղ տիե-
ղերաց . . .» եւն., հմբ 3 I 7զըն: 102ա՝ «Որթիւ. աւետարան
Մատթէոսի՝ Իբրեւ այգ . . .» եւն., հմբ. 3 I 7զըն: 103՝ «Որ-
թիւ. աւետարան Մարկոսի՝ Եւ Վաղ.: Բարբառելով . . .» եւն.,
հմբ. 3 I 7զըն: 103բ՝ «Որթիւ. աւետարան Ղուկասայ՝ Եւ իբրեւ:
Աղբերացն . . .» եւն., հմբ. 3 I 7զըն: 104ա՝ «Կանոնն մեծի տարաթուն թաղման: Պարզեա-
տուն ամենեցուն . . .» եւն., կզւ. էջ 503 մինչեւ տ. 26 . . .»

պահպանի ի զինուորացն.», յետոյ՝ «Յընծութիւն արարածոց . . .»
եւն., կզւ. էջ 505, յետոյ՝ «Զքեզ աւրհնեմք . . .» եւն., հմբ. 3 I
7էք—չ:

IV. 1. ա. Թ. 107ա—108բ՝ «Կանոնն մեծի եւ կենսաբեր յարութեանն
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Այսաւր յարեալ . . .» եւն., կզւ. էջ 529
մինչեւ տ. 21 « . . . ասելով Քրիստոս յարեալ.», յետոյ՝ «Այսաւր նոր
Խաչէլ . . .» եւն. կզւ., էջ 531, յետոյ՝ «Այսաւր մեծաւետիք
. . .» եւն. հմբ. 3 II 1աք—է:

բ. Թ. 108բ—109բ՝ «Վասն տուրք եւ կենսաբեր յարութեանն Քրիստոսի
Որ եկիր ի փրկութիւն . . .» եւն. հմբ. 3 II 1բ—դ:

գ. Թ. 109բ—110ա՝ «Երկուշաբթի աւր հարցն զհանգստեան յեռ իւր.
Աւրհնեալ ես դու Քրիստոս որ յարեարդ ի յարուցելո. Արարող.
Կերակրող. Պայծառացի եկեղեցի . . .» եւն. հմբ. 3 II 1գ: «Որ
զաւետիս. Անրակիզբըն. Աղաչեմք» կզւ. էջ 193. « . . . թիւնս
իմ . . .» եւն. հմբ. 3 II 1բք—է:

դ. Թ. 110ա—111ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» եւն. հմբ. 3 II 1դ:

ե. Թ. 111ա—111բ՝ «Ընդ երիս մանկունսն . . .» եւն. հմբ. 3 II 1ե:

զ. Թ. 111բ—112բ՝ «Լոյսդ որ ի հրեղէն . . .» եւն. հմբ. 3 II 1զ:

է. Թ. 112բ—113բ՝ «Կանոն գլխատմանն Յոհանն ու Մըկըրտչի,
Նափաշաւտեան . . .» եւն. հմբ. 3 II 1է:

2. ա. Թ. 113բ—115ա՝ «Կանոնն Նոր կիրակէին: Նորոգեալ կըղզիք . . .»
եւն. կզւ. էջ 565—567, հմբ. 3 II 2ա: «Իշխանութիւնք . . .» եւն.
այստեղ պակաս է:

բ. Թ. 115ա—115բ՝ «Որ եկիր ի փրկութիւն . . .» եւն. հմբ. 3 II 2բ:

գ. Թ. 115բ—116բ՝ «Որ վասըն մերոյ . . .» եւն. հմբ. 3 II 2գ:

դ. Թ. 116բ—117ա՝ «Անրակիզբըն Բանըդ . . .» եւն. հմբ. 3 II 2դ:

ե. Թ. 117ա—118ա՝ «Որ յաթոռ . . .» եւն. հմբ. 3 II 2ե:

զ. Թ. 118ա—119ա՝ «Անեղանելիդ . . .» եւն. հմբ. 3 II 2զ:

է. Թ. 119ա—120ա՝ «Որ ի յերկնից . . .» եւն. հմբ. 3 II 2է:

3. ա. Թ. 120ա—121ա՝ «Յայս կիրակէիս աշխարհամատրան կիրակի:
Երկրպագեմք քեզ . . .» եւն. հմբ. 3 II 3ա:

բ. Թ. 121ա—122ա՝ «Անապական Բանդ . . .» եւն. հմբ. 3 II 3բ:

գ. Թ. 122ա—122բ՝ «Որ թաղաւորդ . . .» եւն. հմբ. 3 II 3գ:

դ. Թ. 122բ—123բ՝ «Այսաւր բեւեռեալ . . .» եւն. հմբ. 3 II 3դ:

ե. Թ. 123բ—124ա՝ «Որ զթացար . . .» եւն. հմբ. 3 II 3ե:

- դ. Թ. 124ա—125ա՝ «Որ զարդարեալ . . . » եւն. հմբ. 3 II 3գ,
 է. Թ. 125ա—125բ՝ «Որ յերկնային . . . » եւն. հմբ. 3 II 3է:
- 4 ա. Թ. 126ա—126բ՝ «Անըսկիզբն Աստուած . . . » եւն. հմբ. 3 II 4ա:
 բ. Թ. 126բ—127բ՝ «Որ զծառայի . . . » եւն. հմբ. 3 II 4բ:
 գ. Թ. 127բ—128ա՝ «Որ էիւր յառաջ . . . » եւն. հմբ. 3 II 4գ,
 դ. Թ. 128ա—129ա՝ «Կամաւորութեամբ . . . » եւն. հմբ. 3 II 4դ,
 ե. Թ. 129ա—130ա՝ «Փառաւորեմք ըզքեզ . . . » եւն. հմբ. 3 II 4ե:
 զ. Թ. 130ա—130բ՝ «Փառաւորեալ Որդի . . . » եւն. հմբ. 3 II 4զ,
 է. Թ. 130բ—131բ՝ «Որ յաւիտենից . . . » եւն. հմբ. 3 II 4է:
- 5 ա. Թ. 131բ—132բ՝ «Յայս կիրակէս կամ ուր ամբոն բերէ երեւման
 առաջ խաչին է: Կամաւորութեամբ . . . » եւն. հմբ. 3 II 5աբ:
 բ. Թ. 132բ—134ա՝ «Արարիչդ արարածոց . . . » եւն. հմբ. 3 II 5գ,
 գ. Թ. 134ա—134բ՝ «Անճառելի բնութիւն . . . » եւն. հմբ. 3 II 5դ:
 դ. Թ. 134բ—135բ՝ «Նախայաւիտեան . . . » եւն. հմբ. 3 II 5ե:
 ե. Թ. 135բ—137ա՝ «Այսաւր զենաւ . . . » եւն. հմբ. 3 II 5զ:
 զ. Թ. 137ա—138ա՝ «Որ եկիր կամաւ . . . » եւն. հմբ. 3 II 5է:
- 6 ա. Թ. 137բ—138ա՝ «Որ բարեբանեալդ . . . » եւն. հմբ. 3 II 6ա:
 բ. Թ. 138ա—138բ՝ «Որ ի քառակերպեան . . . » եւն. հմբ. 3 II 6բ:
 գ. Թ. 139ա—139բ՝ «Յորժամ ի խաչին . . . » եւն. հմբ. 3 II 6գ:
 դ. Թ. 139բ—140ա՝ «Միածին Որդի . . . » եւն. հմբ. 3 II 6դ:
 ե. Թ. 140ա—142ա՝ «Կանոն համբարձմանն Քրիստոսի: Համ-
 բարձաւ Տէրըն . . . » եւն. կզւ. էջ 706—707 տ. 6 «. . . յանունն
 Տեսնն», յետոյ՝ «Նըստեալ ընդ աջմէ . . . » եւն., կզւ. էջ 709,
 յետոյ՝ «Աւրհնեացի պըսակ . . . » եւն. հմբ. 3 II 6եբ—զ:
 զ. Թ. 142ա—143ա՝ «Ծագումն Միածնի . . . » եւն. հմբ. 3 II 6զ:
 է. Թ. 143ա—144ա՝ «Փառաւորելով զանուն . . . » եւն. հմբ. 3 II 6է:
- 7 ա. Թ. 144ա—146ա՝ «Կանոնն երկրորդ ծաղկազարդի: Մեծահրաշ
 այս խորհուրդ . . . » եւն., կզւ. էջ 729—730 տ. 12 «. . . կողէն»,
 յետոյ՝ «Ուստի լըւեալ . . . » եւն., կզւ. էջ 732, յետոյ՝ «Այսաւր
 արարիչդ . . . » եւն. հմբ. 3 II 7աբ—ի:
 բ. Թ. 146ա—147ա՝ «Որ զամենազաւր . . . » եւն. հմբ. 3 II 7բ:
 գ. Թ. 147ա—147բ՝ «Այսաւր ցընծան . . . » եւն. հմբ. 3 II 7գ:
 դ. Թ. 147բ—148բ՝ «Փառաւորեալ է անուն . . . » եւն. հմբ. 3 II 7դ:
 ե. Թ. 148բ—149ա՝ «Որ յառաջ քան . . . » եւն. հմբ. 3 II 7ե:

- զ. Թ. 149ա—150ա՝ «Անըսկիդքըն Բանդ . . .» եւն. հմբ. 3 II 7զ։
- է. Թ. 150ա—151ա՝ «Որ յահեղակերպ . . .» եւն. հմբ. 3 II 7է։
- V. 1 ա. Թ. 151բ—153բ՝ «Կանոնն Պենտակոստէին»։
 ա. «Առաքելոյ աղաւնոյ . . .» եւն. կզւ. էջ 763 մինչեւ վերջին տող՝ «. . . լեզուաւք. վասն որոյ եւ մեք»։ — ք. «Հոգեւորական տուրք . . .» եւն. կզւ. էջ 766։ — թ. «Երրորդութիւնն անբաժանելի . . .» եւն. կզւ. էջ 763։ — դ. «Ջէզգոյն ըզգալուստըն . . .» եւն. հմբ. 4 III 1աբ—չ։
- բ. Թ. 153բ—155ա՝ «Կանոնն երկրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. նոյն եւ նըման . . .» եւն. կզւ. էջ 755 մինչեւ վերջին տող, յետոյ՝ «Սէրն ի սիրոյ . . .» եւն., կզւ. էջ 778, յետոյ՝ «Որ անխմանալիդ . . .» եւն. հմբ. 3 III 1բ—դ։
- զ. Թ. 155ա—156բ՝ «Կանոնն երրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Այսաւր երկնայինք . . .» եւն. կզւ. էջ 781—782 տ. 13, էջ 784 տող 15—18, յետոյ՝ «Որ բոլորից ես . . .» եւն. հմբ. 3 III 1գբ—դ։
- դ. Թ. 157ա—158բ՝ «Կանոնն չորրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Արեգակն արդարութեան . . .» եւն. կզւ. էջ 789—790 տ. 5, յետոյ՝ «Որ անքննինդ ես . . .» եւն. հմբ. 3 III 1դբ—դ։
- ե. Թ. 158բ—160ա՝ «Կանոնն հինգերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Զանրակզքնաբար . . .» եւն. կզւ. էջ 796 մինչեւ տ. 21 «Յդեմիա. փառս.», էջ 799 տ. 13—17, յետոյ՝ «Անեղանելիդ Աստուած . . .» եւն. հմբ. 3 III 1եբ—դ։
- զ. Թ. 160ա—161ա՝ «Կանոնն վեցերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Անմահաբար բաժակ . . .» եւն. կզւ. էջ 804—805 տ. 7, էջ 807 տ. 16—18, յետոյ՝ «Անճառելի բըղխումն . . .» եւն. հմբ. 3 III 1զբ—դ։
- է. Թ. 161ա—163ա՝ «Կանոնն եւթներորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Ի հարաշարժ . . .» եւն. կզւ. էջ 811, տ. 10—20, էջ 813 տ. 20—23, յետոյ՝ «Անեղանելի Հոգիդ . . .» եւն. հմբ. 3 III 1էբ—դ։
2. Թ. 163ա—167բ՝ «Կանոնն ծնունդեան Յովհաննու Մկրտչին։ Արեգականն արդարութեան . . .» եւն. հմբ. III 2։
3. Թ. 167բ—168բ՝ «Կանոնն Յովանու Մկրտչին։ Զմարգարէ բարձրելոյն . . .» եւն. կզւ. էջ 832—833 տ. 11, էջ 835 տ. 20—23, յետոյ՝ «Զուարճանայ այսաւր . . .» եւն. հմբ. III 3բ—դ։
4. Թ. 168բ—171ա՝ «Կանոնն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւոյչին։ Ով երջանիկ . . .» եւն. կզւ. էջ 837—838 տ. 22, էջ 840 տ. 15—18, յետոյ՝ «Որ առաքեցեր . . .» եւն. հմբ. 3 III 4բ—է։

5. Թ. 171ա—172բ՝ «Կանոնն Որդոց եւ թոռանց սրբոյն Գրիգորի
Որ ըզլոյս տառուածային . . .» եւն. հմր. 3 III 5։
6. Թ. 172բ—175ա՝ «Կանոնն սրբոյն Ներսէսի հայրապետի
. . .» եւն. կզւ. էջ 863—864 տ. 12, էջ 867 տ. 1—4, յետոյ՝ «Այս-
աւր տաւնէ . . .» եւն. հմր. 3 III 6բ—է։
7. Թ. 175ա՝ «Շարական սրբոյն Սահակ հայրապետին
. . .» եւն. հմր. 3 III 7։
8. Թ. 175ա—180բ՝ «Կանոնն սրբոց Հռւփսիմեանց
Աւրհնութիւն. Անձինք նուիրեալք . . .» եւն. կզւ. 823—828 «. . . մեր բազում
յանցանայն . . ., յետոյ՝ «Անըսկիղքն Բանն . . .» մինչեւ «. . . շնոր-
հեպէ մեր բազում յանցանայն», կզւ. էջ 830—831, յետոյ՝ «Այսաւր
զանյաղթելի . . .» եւն. հմր. 3 III 8բ—է։
9. Թ. 181ա՝ «Շարական սրբոյն Սանդիստոյ կուսին
Քեւ պարծի . . .» եւն. հմր. 3 III 9ա։
10. Թ. 181ա—183ա՝ «Կանոնն սրբոյն Տապանակին
Աւրհնութիւն. Ըզքեզ քաղաք . . .» եւն. կզւ. էջ 894—895 տ. 7, էջ 897 տ. 23—
27, յետոյ՝ «Այսաւր ցընծան . . .» եւն. հմր. 3 III 10բ—է։
- 11ա. Թ. 183ա—185բ՝ «Կանոնն վարդաւառին առաջի աւուրն
Որ ի լերինն . . .» եւն. կզւ. էջ 900—901 տ. 3, էջ 903 տ. 10—12,
յետոյ՝ «Ջանճառելի խորհուրդ . . .» եւն. հմր. 3 IV 1աբ—է։
- բ. Թ. 185բ—187ա՝ «Կանոնն երկրորդ աւուր
Աւրհնութիւն. ճա-
ռագայթ փառաց . . .» եւն. կզւ. էջ 912 մինչեւ տ. 17 «. . . լըւա-
րուք», էջ 914 տ. 19—21, յետոյ՝ «Այսաւր ըզխորհուրդ անճառելի
. . .» եւն. հմր. 3 IV 1բ—է։
- գ. Թ. 187ա—189ա՝ «Կանոնն երրորդ աւուրն
Աւրհնութիւն. Այս-
աւր ոք էն . . .» եւն. կզւ. էջ 916—917 տ. 14, էջ 920 տ. 9—12,
յետոյ՝ «Այսաւր զխորհուրդն անճառ . . .» եւն. հմր. 3 IV 1գբ—է։
12. Թ. 189ա—190բ՝ «Կանոնն Տաղակաթին
Աւրհնութիւն. Ուրախ լեր
սուրբ եկեղեցի . . .» եւն. կզւ. էջ 945 մինչեւ տ. 25 «. . . սրբ-
բասաց ձայնիւ», էջ 948 տ. 8—11, յետոյ՝ «Ուրախ լեր . . .» եւն.
հմր. 3 IV 2բ—գ։
- 13ա. Թ. 190բ—195ա՝ «Կանոնն փոխման Առաքաւածանին
Այսաւր
ժողովեալ . . .» եւն. կզւ. էջ 950—951 տ. 17, էջ 954 տ. 9—14,
յետոյ՝ «Որ ըզնախամաւրն . . .» եւն. հմր. 3 V 1աբ—ւ։
- բ. Թ. 195ա—198ա՝ «Կանոնն երկրորդ աւուրն
Աւրհնութիւն. Այս-
աււ [= Այսաւր] զանճառելի . . .» եւն. կզւ. էջ 961—962 տ. 6,

էջ 966 տ. 18—21, յետոյ՝ «Արեւելք գերարբին եւ աւթարան . . . » կգւ. էջ 962—966 տ. 2 « . . . տընկին », յետոյ՝ « Որ զՄիածնի եւն. կգւ. էջ 966—968: Վջ.՝ « . . . կուսին յԵՐՈՒԱՍՏԷՄ քաղաքն վերին »: Հմմտ. հմր. 3 V 1բ:

գ. Թ. 198ա—200բ՝ « Կանոնն երրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւր հրաշափառ . . . » եւն. կգւ. էջ 970—971 տ. 5, էջ 974 տ. 1—6, յետոյ՝ « Ու ըզդատակնիք երկանց . . . » եւն. հմր. 3 V 1գբ—է:

VI. 1ա. Թ. 200բ—201բ՝ « Կանոնն նաւակատեաց սրբոյ խաչին: Աւրհնութիւն. Ի վերա վրիի . . . » եւն. կգւ. էջ 1001 մինչեւ տ. 20 « . . . իւրովք տուք. », էջ 1004, տ. 8—10, յետոյ՝ « Ի նորահրաշ եւն. հմր. 3 V 2բ—է:

բ. Թ. 201բ—203բ՝ « Կանոնն երկրորդ աւուրն. Աւրհնութիւն. Որ զանարատ բազուկըս . . . » եւն. կգւ. էջ 1006 մինչեւ տ. 19 « . . . նորոգեալ կենդանացոյց. », էջ 1008 տ. 19—21, յետոյ՝ « Այսաւր պատուական . . . » եւն. հմր. 3 VI 1աբ—է:

գ. Թ. 203բ—205ա՝ « Կանոնն երրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Զաւրութիւն սուրբ խաչի . . . » եւն. կգւ. էջ 1012—1013 տ. 4, էջ 1015 տ. 7—10, յետոյ՝ « Այսաւր ընդ ամպըս . . . » եւն. հմր. 3 VI 1բբ—դ:

դ. Թ. 205ա—206ա՝ « Կանոնն չորրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Խաչըն կենարար . . . » եւն. կգւ. էջ 1015—1017 տ. 22 « . . . անհաւտիցն. աղայելի. », յետոյ՝ էջ 1019 տ. 11—16, « Սըրբուհոյ Աստուածածնին . . . » եւն.: Հմմտ. հմր. 3 VI 1գ:

ե. Թ. 206ա—207բ՝ « Կանոնն հինգ աւուրն: Աւրհնութիւն. Ուրախ լեր . . . » եւն. հմր. 3 VI 1դ:

զ. Թ. 207բ—208բ՝ « Կանոնն վեցերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անապատումըն կառք . . . » եւն. կգւ. էջ 1020—1021 տ. 11, էջ 1023 տ. 22—28, էջ 1021 տ. 12—22, յետոյ՝ « ճշ. Այսաւր ցընծան դասք . . . » եւն., հմր. 3 VI 1ե:

է. Թ. 208բ—210ա՝ « Կանոնն եւթներորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անապական սուրբ ըզխաչն . . . » եւն. կգւ. էջ 1024—1025 տ. 3, էջ 1027 տ. 17—19, յետոյ՝ « Այսաւր զէնար գառն . . . » եւն. հմր. 3 VI 1գբ—դ:

ը. Թ. 210բ—212բ՝ « Կանոնն ութ աւուրն: Աւրհնութիւն. Որ ծագեցեր . . . » եւն. կգւ. էջ 1029 մինչեւ վերջին տող, էջ 1032 տ. 13—18, յետոյ՝ « Այսաւր երեւումն . . . » եւն. կգւ. էջ 1034, յետոյ՝ « Քրիստոս Աստուած . . . » եւն. հմր. 3 VI 1էբ—չ:

2. Թ. 212բ—214բ՝ «*Կանոնի վարագախաչին: Աւհնութիւն. նըշա-
նաւ ամենայաղթ . . .*» եւն. կգւ. էջ 1036—1037 տ. 14, էջ 1039
վերջին տ. մինչեւ էջ 1040 տ. 3, յետոյ՝ «*Որ ըզլոյս անճառելի
. . .*» եւն. հմբ. 3 VI 2բ—ե:
3. Թ. 214բ—216բ՝ «*Կանոնի գիւտ խաչին: Աւհնութիւն. Հրաշա-
կերտ եւ զաւրեղ . . .*» եւն. կգւ. էջ 1058 եւ էջ 1060 տ. 22—24,
յետոյ՝ «*Որ փափաքելի . . .*» եւն. հմբ. 3 VI 3բ—
- 4ա. Թ. 216բ—218բ՝ «*Կանոնի սրբոց մարգարէից: Որ զսոսուածային
. . .*» եւն. կգւ. էջ 881 մինչեւ տ. 27, էջ 884 տ. 21—24, յետոյ՝
«*Որ ընդ հողեղէն . . .*» եւն. հմբ. 3 VI 4աբ—ե:
- բ. Թ. 218բ—220ա՝ «*Այլ հարցն սրբոց մարգարէիցն: Որ յերկնային
. . .*» եւն. հմբ. 3 VI 4բ:
- Գ. 220ա—222ա՝ «*Կանոնի Մեսրոպա վարդապետի: Որք զարդա-
ւոր . . .*» եւն. կգւ. էջ 870—871 տ. 17, էջ 874 տ. 16—19,
յետոյ՝ «*Սքանչելադործ Աստուած . . .*» եւն. հմբ. 3 VII 2—5:
6. Թ. 222ա—224ա՝ «*Կանոնի սրբոյն Յակոբա Մծբնա հայրապետի:
Յաղթող եւ սուրբ . . .*» եւն. կգւ. էջ 1087 մինչեւ տ. 23, էջ 1090
տ. 5—8, յետոյ՝ «*Սուրբ ես Տէր . . .*» եւն. հմբ. 3 VIII 2—6:
7. Թ. 224ա—225բ՝ «*Կանոնի մանկանցն Բեթղէէմի: Այսաւր անմեղ
եւն. հմբ. 3 IX:*
8. Թ. 225բ—227բ՝ «*Կանոնի սրբոց հրեշտակացն Գաբրիէլի եւ Մի-
քայելի եւ ամենայն երկնային զաւրացն: Որ յանէից . . .*» եւն.
կգւ. էջ 1065 մինչեւ տ. 28, էջ 1068 տ. 16—18, յետոյ՝ «*Ան-
ըսկիզբն Հայր . . .*» եւն. հմբ. 3 X 2—6:
9. Թ. 227բ—231ա՝ «*Կանոնի սրբոյ հարապետացն: Այսաւր սրբոց
հայրապետացլն . . .*» եւն. մինչեւ «*Ժողովեալ սուրբ հայրապետ-
քն . . .*» եւն., յետոյ՝ «*Որ էիր յառաջ . . .*» եւն. հմբ. 3 XI 2—6:
10. Թ. 231ա՝ «*Շարական Իգնատիոսի հայրապետի: Որ հր լիբեցեր
. . .*» եւն. հմբ. 3 XII:
11. Թ. 231ա—231բ՝ «*Շարական Յովհաննէս Ոսկեբերան ն: Որ
յանըսկիզբն . . .*» եւն. հմբ. 3 XIII:
12. Թ. 231բ—232ա՝ «*Շարական Բարսիլի սրբոյն հայրապետի Լուսա-
պայծառ . . .*» եւն. հմբ. 3 XIV:
13. Թ. 232ա՝ «*Շարական սրբոյն Գրիգորի Աստուածաբան ն: Որ
լուսով . . .*» եւն. հմբ. 3 XV:

14. Թ. 232ա—232բ՝ «Շարական նիկողայոսի հայրապետի: Հիացան . . .» *եւն. հմր. 3 XVI:*
15. Թ. 232բ՝ «Շարական սրբոյն Կիւրղի հայրապետին: Որ համանըման մեծին Սղիայի եւ Յովհաննու . . .» *եւն.: Վջ.՝ «... արժանաւորեալ ըզմեզ փառաւորել տուաք զՍրբ|որդու|թիւնդ յաւիտեանս. ամէն»:*
16. Թ. 233բ—234ա՝ «Շարակ|ան սրբոց Սւստրատիոսեանց: Որ ըզ-
հուր . . .» *եւն. հմր. 3 XVIII:*
17. Թ. 234ա—234բ՝ «Շարական երկուց բիւրուցն: Այսաւր ընդ ան-
մարմնոցն . . .» *եւն. հմր. 3 XIX:*
18. Թ. 234բ—235ա՝ «Շարական սրբոց Տարագոսեանցն: Տենչալի
տաւնիւ սրբոցն զուարճախան այսաւր . . .» *եւն.: Վջ.՝ «... ըն-
կալ ըզմեզ զյե|րկնային խորանսդ»:*
19. Թ. 235ա—235բ՝ «Շարական Թէոդորո|սի զինօորին [= զինաւո-
րին]: Որ ընտրեցեր ի սկըզբանէ . . .» *եւն. կզւ. էջ 201—202:*
20. Թ. 235բ—236ա՝ «Շարականք սրբոյն Ստեփանոսի Ուլնեցոյն:
Ճընծայ . . .» *եւն., «Մարտիրոս . . .» եւն. հմր. 3 XX:*
21. Թ. 236ա—236բ՝ «Շարական Մեռոն աւրհնելոյ: Որ յառաջագոյն
. . .» *եւն. հմր. 3 XXI:*
22. Թ. 236բ—237ա՝ «Մեղեզի ի վերայ նորս Միռոնի ծնելոցն: Հայր
ամենակալ . . .» *եւն. հմր. 3 XXII:*
23. Թ. 237ա՝ «Շարական սրբոց Սուքիասանց: Ստուգութեաւր . . .»
եւն. հմր. 3 XXVI:
24. Թ. 237ա—238ա՝ «Շարական Վահանա գողթնացւոցն: Զարմա-
նալի է . . .» *եւն. հմր. 3 XXVII:*
25. Թ. 238ա՝ «Շարական Դաւթի Դվնեցւոյն: Լըցեալ . . .» *եւն.
հմր. 3 XXVIII:*
26. Թ. 238ա—239ա՝ «Շարական Կւրակոսի եւ Յուդիտեայ: Յար-
մատոց . . .» *եւն., «Վարդագոյն . . .» եւն. հմր. 3 XXIX:*
27. Թ. 239ա—239բ՝ «Շարական սրբոց Ոսկեանց: Որք արժանաւորե-
ցայք . . .» *եւն. հմր. 3 XXXI:*
28. Թ. 239բ՝ «Շարական սրբոց Ատոմեանց: Աղաչեմք ըզքեզ . . .»
եւն. հմր. 3 XXXII:
29. Թ. 239բ—241բ՝ «Շարականք սրբոց Վարդանանցն: Արիացեալք
. . .» *եւն. հմր. 3 XXXIII:*

30. Թ. 241բ—246ա՝ «Կանոնն սրբաց Ղեւոնդե|անց: Որ յառաջագոյն . . . » եւն. կզւ. էջ 1226 մինչեւ տ. 23, էջ 1229 տ. 9—12, յետոյ՝ «Որ անդադար . . . » եւն. հմբ. 3 XXXIV 2—7:
31. Թ. 246ա—247ա՝ «Երգ Տեառն Ներսեսի ասացե|ալ յառաջին աւր միաչաքաթին, եւ ի խորհուրդ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Նորաստեղծեալ . . . » եւն. հմբ. 3 XXXV:
32. Թ. 247ա—247բ՝ «Երգ վասն երկրորդ աւուր արարչութեանն եւ վասն երկնացին զաւրացն: Արարչական բանին . . . » եւն. հմբ. 3 XXXVI:
33. Թ. 247բ—248բ՝ «Երգ վասն երրորդ աւուր արարչութեանն եւ վասն երրորդ դարուն եւ ի Յովնանէս Մկրտիչն: Էսկան . . . » եւն. հմբ. 3 XXXVII:
34. Թ. 248բ—249ա՝ «Երգ վասն չորրորդ աւուր արարչութեան եւ վասն չորրորդ դարուն եւ վասն աւետեաց Աստուածածնին: Խաւարն անգոյ . . . » եւն. հմբ. 3 XXXVIII:
35. Թ. 249ա—250ա՝ «Երգ վասն հինկ աւուր արարչութեան եւ վասն Է դարուն եւ ի տուր առաքեալն: Ճառագայթեալ . . . » եւն. հմբ. 3 XXXIX:
36. Թ. 250ա—250բ՝ «Երգ վասն վեցերորդ աւուր արարչութեան եւ վասն վեց դարուն եւ ի խաչելութիւնն Քրիստոսի: Չհանգուրծեալ . . . » եւն. հմբ. 3 XL:
37. Թ. 250բ—251բ՝ «Երգ վասն եւթն|երրորդ աւուր արարչութեան եւ վասն եւթ դարուն եւ ի խորհուրդ հանգրստեան: Տեքն յետ . . . » եւն. հմբ. 3 XLI:
38. Թ. 251բ—252ա՝ «Երգ արեւադալի զկնի 'Նղիցի անուն Տեառն՝ սաղմոսին: Թարեւելից . . . » եւն. հմբ. 3 XLII:
39. Թ. 252ա—252բ՝ «Երգ զկնի 'Ա|ղաղակեցէք՝ սաղմոսին: Ճըդնաւորք . . . » եւն. հմբ. 3 XLIII:
40. Թ. 252բ՝ «Երգ զկնի 'Աստուած Աստուած՝ սաղմոսին: Լոյս արարիչ . . . » եւն. հմբ. 3 XLIV:
41. Թ. 252բ—253ա՝ «Երգ զկնի 'Տեք հովուեացէ՝ սաղմոսին: Ճանապարհ . . . » եւն. հմբ. 3 XLV:
42. Թ. 253ա՝ «Երգ երրորդ ժամու աւուրն զկ|ընի ոչսրմեային: Աւրհնեմք . . . » եւն. հմբ. 3 XLVI:

43. Թ. 253բ՝ «*Երգ վեց երորդ ժամու աւուրն: Խաւարեցաւ . . .*»
եւն. հմր. 3 XLVII:

44. Թ. 253բ—254բ՝ «*Երգ ինն երորդ ժամու աւուրն: Զարչարակցեալ . . .*» եւն. հմր. 3 XLVIII:

45. Թ. 254բ—256ա՝ «*Երգ խաղաղականին: Նայեաց սիրով . . .*» եւն.
հմր. 3 L:

VII. 1. Թ. 256ա—258բ՝ «*Կանոն համաւրէն ամենայն մարտիրոսացն:
Ըղջեղ արդար . . .*» եւն. հմր. 3 LI 1:

2. Թ. 258բ—259բ՝ «*Սուրբ Ասըւած արարիչ . . .*» եւն. հմր. 3 LI 2:

3. Թ. 259բ—261ա՝ «*Որ բարձրեալդ ես . . .*» եւն. հմր. 3 LI 3:

4. Թ. 261ա—261բ՝ «*Անդիսակալ եւ բարեգութ . . .*» եւն. հմր. 3 LI 4:

5. Թ. 261բ—263ա՝ «*Ընդ սուրբս քո բարեբանեմք . . .*» եւն. հմր.
3 LI 5, յետոյ՝ «*մկ. Փառաւորեալդ փառաւք Նրորդութիւն . . .*»
եւն.:

6. Թ. 263ա—263բ՝ «*Աւրհնեմք ըղջեղ . . .*» եւն. հմր. 3 LI 6:

7. Թ. 263բ—265բ՝ «*Որք ի մարտի . . .*» եւն. հմր. 3 LI 7:

8. Թ. 265բ—266բ՝ «*Որք ըզտանջանս . . .*» եւն. հմր. 3 LI 8:

9. Թ. 266բ—268ա՝ «*Որ զանչափ քո . . .*» եւն. հմր. 3 LI 9:

10. Թ. 268ա—270ա՝ «*Զինաւորութիւնըք հրեշտակաց . . .*» եւն. հմր. 3
LI 10:

11. Թ. 270ա—270բ՝ «*Յուսացեալք յանուն . . .*» եւն. հմր. 3 LI 11:

12. Թ. 270բ—271բ՝ «*Սուրբ ես Տէր . . .*» եւն. հմր. 3 LI 12:

13. Թ. 271բ—273ա՝ «*Որք հաղորդեցան . . .*» եւն. հմր. 3 LI 13:

14. Թ. 273ա—273բ՝ «*Առ քեզ Ասըւած . . .*» եւն. հմր. 3 LI 14:

15. Թ. 273բ—276ա՝ «*Որ ըզհրաշափառ . . .*» եւն. հմր. LI 15:

VIII. 1. Թ. 276ա—277բ՝ «*Կանոն համաւրէն ամենայն նընջեցեւոց:
Աւրհնեալ ես դու . . .*» եւն. հմր. 3 LIII 1:

2. Թ. 277բ—279ա՝ «*Երկրորդ պատշաճ: Գոհաբանեմք . . .*» եւն. հմր.
3 LIII 2:

3. Թ. 279ա—280բ՝ «*Որ թագաւորդ ես . . .*» եւն. հմր. 3 LIII 3:

4. Թ. 280բ—283բ՝ «*Արարիչ եւ մարդայսէր . . .*» եւն. հմր. 4 LIII 4, վջ.
կզւ. էջ 139 տ. 15:

5. Թ. 284ա—286ա՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ Հայր» եւն. հմբ. 3 LIII Ե:
6. Թ. 286ա—288ա՝ «Բանդ Աստուած . . .» եւն. հմբ. 3 LIII 6:
7. Թ. 288ա—293ա՝ «Որ փառաւք Հաւր . . .» եւն. հմբ. 3 LIII 7:
8. Թ. 293ա—296ա՝ «Թաւրտենից Աստուած . . .» եւն. հմբ. 3 LIII 8ա—
գգ. յետոյ՝ «Ես ասացի Տէր ոգորմեա հոգւոյ իմոյ . . .» եւն.: Վջ.՝
«Ի տաճարի հանգըստեան. սրբոյն մեծին Մինասա եկալք հաւա-
տացեալք յուսով երկրպագեցողք», կգւ. էջ 1085:
9. Թ. 296ա—297բ՝ «Շարական սրբոց խոտաճարակացն»: Սկ.՝
«Թաւուր վերջին ժամանակին շինեաց իւր [296բ] տուն զեկեղեցի
. . .» եւն.: Վջ. . . . սուրբ պատարագ պահել ըզմեղ միշտ ան-
վրտանդ»: Սկ.՝
10. Թ. 298ա—298բ՝ «Կանոնն երկոտաւան անաքելոցն»: Սկ.՝ «Ի
յանսահման ծովէն Հաւր զըթութեանց» եւն.: Վջ.՝ «. . .
սուրբ առաքեալ Պաւղոս հայր համատարած. բարե.»:
11. Թ. 298բ—298բ՝ «Կանոնն սրբոյն Սարգսի զաւրաւարին»: Սկ.՝
«Ամենասուրբ Երրորդութեանն ընտրեալ . . .» եւն. կգւ. էջ 1219
—1220 տ. 11, յետոյ էջ 1222 տ. 29 մինչեւ էջ 1223 տ. 4:
12. Թ. 299բ—300ա՝ «Շարական զգեստի»: Սկ.՝ «Խորհուրդ խորին
անհաս անըսկիզբն, ո՛ր զարդարեցեր» եւն.: Վջ.՝ «. . . .
սիրով զմեզ զգեստաւորեցէր քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպա-
սաւոր»:
13. Թ. 300ա—300բ՝ Յիշատակարան: «[Փ]առք ամենասուրբ Երրոր-
դութ[եանն] Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյն . . . Հոգոյն . . .
արգ եւ. ահ [300բ] . . . բոց աղամածնի,
հաւատացելոց Որդոյն միածնի,
որ ցանկացող եղեւ այս երգարպնի.
Գրեւ զսա մեղսամած զրչի,
որ Յոհանէս սուտանունն արեղա կոչի,
որ ես զանունս միայն առի գործովի
լինեմ մաղտեղի խոցեալ նետիւք սատանայի.
Գրեցաւ գիրքս որ չարակնոց կոչի՝
ի յերկիրս Սպերի ի վանքս Միքայել հրեշտակապետի,
ի թվին ֆճկն:
Ի լաւ եւ ընտիւր աւրինակէ. գիրն ուրիշ աւրինակէ է եւ խազն
որիշ. գրիշ խորհրդութեան եւ այլալուծեանն մի՝ մեղադրէք,
մէկ հետէ չգլուեցաւ դ տարին ապա խալսեցա »:

14. Թ. 301ա—306ա՝ «Տեառն Ներսէսի կաթողիկոսի ասացեալ վանն ննջեցելոց»։ Կզւ. էջ 66—73, տ. 21։ Սկ.՝ «Աստուած անեղ անժամանակ . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . հա՛մաւրէն մարտիրոսացն . ողորմա . » :

IX. Թ. 306ա—323բ՝ «Աւրհնութեն էր յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Երգեցողք երգ նոր Աստուծոյ փրկչին . . . » եւն. կզւ. էջ 3—22 տ. 1, էջ 24 տ. 13 մինչեւ էջ 27 տ. 28։ — Թերթ 320 եւ 321-ի մէջ մէկ հատ պակաս է։

* * *

ՀԱՄԱՐ 5.

ԹԵՐԹ 124. — ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ 10×6,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 7,5×4 սմ] : — ՏՈՂ 17 [ննեմամբ հորիզոնական գծուած եւ ապա յղկուած, մինչեւ թերթ 18բ կարմիր քանափով ուղղահայեաց գծուած] : — ՆԻԻԹ թուղթ : — ԳԻՐ բոլորագիր, սակայն 18բ եւ 19ա ռզագիր, 124բ նօսրագիր : — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր : — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր : — Զարդագիր 1ա, 20ա, 27ա, 41բ, 48բ, 52ա, 62բ, 64բ, 67բ, 78բ, 82ա եւ 111բ : — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ կարմիր՝ 20ա, 27ա, 41բ, 48բ, 52ա, 64բ եւ 67բ : — ԽՈՐԱՆՑԱՐԴ կարմիր՝ 20ա : — ԿԱԶՄ թղթեայ, կաշեպատ : — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳՐԻԶ, անյայտ : — ՎԻՃԱԿ պակասաւոր, կազմից ելած. թերթ 58 եւ 54-ի մեջ մեկը դուրս է հանուած :

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

Հմտ. Գոր. Զարդհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 400—404 : Մ 1831 = Մաշտոց, Արարողութիւնք պաշտամօնից եկեղեցւոյ Հայաստանեայց ըստ կարգաւորութեան սրբոց հարցն մերոց . . . , Վեն. 1832 : Մ 1880 = Մաշտոց Հայաստանեայց ուղղափառ եկեղեցւոյ, Վիեննա 1880 :

1. Թ. 1ա—18ա՝ Պատկ օրհնելո՞ւ կ'անոնի մի հատուած :

Հմտ. Մ 1831, էջ 68 հւ., Մ 1880, էջ 59 հւ. :

Սկ.՝ « . . . Աստուած ի մէջ սոցա եւ Քրիստոս մի ասաց երիցս անգամ : [Ընթերցուած ի ծննդոց. Ա 26] : Եւ ասաց Աստուած. արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում . . . » հւն. : — Թ. 1ա՝ « Դարձեալ ի ծնընդոց. [Թ. 1բ] Եւ արդ [= արկ] արաւ [Տէր Աստուած] թմբրութիւն ի վերայ Ադամա . . . » հւն. : Թ. 1բ՝ « Ընթերցուած [յ] առականց. [Դ 20] [Թ. 2ա] Որդեակ, իմոյ իմաստութեան(ս) անսա . . . » հւն. : — Թ. 4ա՝ « Ընթեր[ց]ուած յ[Ե]սայեա մարգարէէ [ԿԱ 9] : Եւ ծանիցի ի մէջ ազգաց . . . » հւն. : — Թ. 5ա՝ « Պողոսի առաքելոյն յՍքեսացոց թ[ղթոյն] [է ընթերցուածս. Ե 22] : Կանայք իւրեանց արա[նց] հնազանդ լինին [= լինիցին] . . . » հւն. : — Թ. 6բ՝ « Ալէլուա. Յարեւու հհար զխորան [Մ 1831 էջ 72 տ. 15, 16]. Աւետարան ըստ

Մա[տ]թէոսի: [ԺԹ 1] Եւ [եղեւ] իբրեւ կատարեաց (Յիսուս) զբանս զայսոսիկ . . . » Եւն.: — Թ. 8ա՝ « Եւ սարկաւազն քարոզէ [Թ. 8բ] վասն ուղղելոյ [Մ 1831 էջ 74, 1880 էջ 62], եւ քահանայն զա-
ղօթս [ասէ]: Տէր Աստուած զօրութեանց եւ արարիչ ամենայն արա-
րածոց . . . » Եւն. Մ 1831 էջ 75, 1880 էջ 63, — Թ. 9բ՝ « Խա-
ղաղութիւն ամենեցուն [Մ 1831 էջ 76, 1880 էջ 64] Աստուած
յաւիտենական Աստուած սուրբ եւ ի սուրբս բնակեալ . . . » Եւն.: —
Թ. 14ա՝ « Եւ ապա արկանէ բաժակ յաման ինչ. [Մ 1831 էջ 79,
տ. 5] տաղևոս [ԺԲ]. Տէր հով[ուեացէ զիս . . .] » Եւն.: — Թ. 14բ՝
« Եւ սարկաւազն քարոզէ. խնդրեցուք. [Մ 1831 էջ 79, 1880 էջ 67]
դ Տէր ողորմեա. Տէր Աստուած [մեր], որ զամենայն ինչ իմաստու-
թեանք արարեր [= արարիք] . . . » Եւն. Մ 1831 էջ 80, 1880 էջ 67: —
Թ. 15ա՝ « Եւ ապա . . . զրէ . . . ժակ . . . »: — Թ. 16բ՝ « Բժշ-
կութեան Ղուկասու. [է 1] Եւ (եղեւ) իբրեւ կատարեաց զամենայն
զբա[ն]ս իւր ի լսելիս . . . » Եւն.:

2. Թ. 18բ՝ Զերմի դէմ աղօթք: « Սուրբ առաքեալքն Բարթ[ոլ-
ղիմէոս ել ի լեառն Դատ|ուանայ եւ ետես անդ զդեւն Զերմոց
եւ կամէր հալածել զնա անտի. եւ նա ստ|որոտ ձայնիւ ասաց
ցսուրն. զի՞արդ հալածես զիս աս|տէն, յորոց վերայ անունն քո եւ
անու[ն] սրբոյ հրեշտակապետին Միքայելի յիշ|ես ոյ հալածեցայց,
յայնմանէ հալածեսցի անուամբ սրբ|ոց պիղծս ի ծառայիս Աստուծոյ.
այս անուն մարդկանէ անուամբ Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ.
երեք անգամ տենտն բռնելոյ ժամանակ նոյն զրեց|եալ, մին զիրն
ձգէ Զուրն եւ տուր իմէ [= խմէ]. ազատի Աստուծով »:

3. Թ. 19ա՝ Աստուածածնին ուղղուած մի աղօթք:

« Ի քէն աղերսիւ հայցեմք, սուրբ Աստուածածին,
անգաղար բարեխօսեա Որդոյդ միածնի.
Տիրամայր Աստուածածին, զքեզ խոստովանիմք,
անգաղար բարեխօսեա աւուր ահեղին »:

Ի Հոգոյն սրբոյ ընտր|եալք,
ով սուրբ առաքեալք,
ըզսիրոյ բաժակն արբեալք,
սիրով վրկայեալք:

Աշակերտէք Քրիստոսի Որդոյն Միածնին,
բարեխօս լերուք առ Տէր օրն աներեկին.
Առաքեալք եւ մարդար|էք եւ սուրբ հայրապետք,
բարեխօս լերուք առ Տէր վասն եկեղեցոյ »:

4. Թ. 19բ—26բ՝ «Կանոն հաղորդ տալոյ» :

Հմմտ. Մ 1831, էջ 121 և 1880, էջ 95 ևն. :

Սկ.՝ «Առնու քահանայն զփրկակիան խորհուրդ պատարագին, խաչ եւ բուրլառ, եւ ի զնալն առեալ ամբիծսն, աւրհնութիւն եւ փառք հար . . . [Մ 1831 էջ 121]: Քարոզ վասն ի վերուստ [Մ 1831 էջ 133, Մ 1880 էջ 112], բայց աւրէն է խոստովանել ամենայն խղճմտութեամբ: Եւ ապա առեալ քահանայն եւ պարզ մտաւք ընկալեալ ասէ զաղաթս զայս: [Թ. 20ա] Տէր Աստուած ամենակալ, ամենագութ, ամենախնամ . . . » եւն. : — Թ. 21բ՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն: Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած [ամենակալ] արարիչ ամենայն արարածոց . . . » եւն. : Մ 1831 էջ 133, Մ 1880 էջ 113: — Թ. 22ա՝ «Սաղմոս [ծ]. Ողորմեայ ինձ Աստուած, ըստ: Ընթերցուածս յեւրայիայ մարգարէէ [ԽԴ 21]: [Թ. 22բ] Այսպէս ասէ Տէր. յուշ լիցի քեզ [այդ], Յակովբ . . . » եւն. : — Թ. 22բ՝ «Յոհաննիս առաքելոյն ի Կաթողիկեայ[ց] [առաջին] թղթոյն [Ա7] է ընթերցուածս: Մարմին եւ արիւն Որդւոյն . . . » եւն. : — Թ. 23ա՝ «Պօղոսի առաքելոյն ի Կորնթացոց [առաջին] թխթոյն [Ժ1] է ընթերցուածս: Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տըզէտք իցէք . . . » եւն. : — Թ. 23բ՝ «Աւետարան ըստ Յոհաննիս [Զ 45]: Ամենայն որ լսէ ի Հաւրէ . . . » եւն. : — Թ. 24բ՝ «Եւ ասեն զհաւատամքն եւ զիւր աղաւթքն [Մ 1831 էջ 138], Քրիստոս պատարագեալ բաշխի [Մ 1831 էջ 141], եւ տա զսուրբ խորհուրդն եւ ասէ զաղաթս զայս: Գոհանամք զքէն Հայր . . . » եւն. : Մ 1831 էջ 142, Մ 1880 էջ 118: — Թ. 25ա՝ «Պսակ վերացնելոյ. լուր Աստուած աղաւթից իմոց եւ նայեայ. քարոզ. խնդրեացուք հաւատով [Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67] եւ ասէ Ժք Տէրողորմեայ [Թ. 25] Տէր Աստուած մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես . . . » եւն. : — Թ. 26ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Տէր Աստուած ամենակալ, ամենագութ, ամենախնամ եւ ծածկադէտ . . . » եւն. : Վջ.՝ «Եւ փոխանակ պսակացս հրեշտակ խաղաղութեան քո պահեսցէ զսոսս միաշունչս, միախորհուրդս մինչեւ ի խորին ծերութեան եւ յաւուր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ընդ որում քեզ Հաւր եւ Հոգւոյդ սրբոյ վայել է փառք, իշխանութիւն» :

5. Թ. 26բ—41ա՝ «Կանոն թաղման, յորժամ զամենայն ննջեցեալսն յուղարկեն առ Քրիստոս» :

Հմմտ. Մ 1831, էջ 177 ևն. :

Սկ.՝ «Ըսկսանեն. աւրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ [Մ 1831 էջ 177]: Սաղմոս [Ծ]. Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի. : Կանոն. Երկինք պատմեն, վեց դուբդա [Մ 1831 էջ 179]: Կանոնադրուի ԴԿ.

Դատեա Տէր զայնոսիկ [Մ 1831 էջ 179]: Շարական. Ես ասացի ի վերանալ [Մ 1831 էջ 181]: Քարոզ. վասն ի վերուստ. խաղ . . . : Եւ ասէ զաղաւթս զայ[ս] [Թ. 27ա] Աստուած յաւիտեանական, ան-
ըսկի[զբն, անեղ, անիմանալի, անհասանելի խորհուրդ. Հայր բարե-
խնամող, ծնաւղ միածնի որդւոյ [քոյ], եւ արտաքս . . . » եւն. Մ 1831, էջ 186: — Թ. 29բ՝ « Քարոզէ վասն ուղղելոյ զ[գնացս].
[Մ 1831 էջ 186]: Աստուած հոգոց եւ ստեղծիչ մարմնոց . . . » եւն. [Մ 1831 էջ 192]: — Թ. 30ա՝ « Խաղաղութիւն ամենեցուն. Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր, որ բարերարութեամբ[դ] [քոյով] զայխ[արս
արարեր . . . » եւն. Մ 1831 էջ 193: — Թ. 30բ՝ « Սաղոսոս [ՁԳ].
Երանելի(ք հն) [ամենեցուն], որ բնակեալ. Մ 1831 էջ 198: Պաւ-
ղոսի առաքելոյն ի Թեսաղոնիկեցւոց [առաջին թղթոյն (Դ 12) է
ընթերցուածս]: Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք վասն նշն-
ջեցելոցն . . . » եւն.: — Թ. 31ա՝ « Ալէլուիա: Սաղոսոս. Բարձր
առնեմք. Մ 1831 էջ 200: Աւետարան ըն [= ըստ] Յոհաննու: [ԺԲ 24]
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր . . . »
եւն.: — Թ. 31բ՝ « Սարկաւազն քարոզէ. Վասն հրաժարելոյ անձանց
քրիստոնէից զՏէր աղաչեսցուք . . . » եւն. [Մ 1831 էջ 200]: —
Թ. 32ա՝ « Եւ ասէ զաղաւթս. Որ թագաւորդ ես յաւիտենից եւ
եւս . . . » եւն.: Մ 1831 էջ 201: — Թ. 32բ՝ « Խաղաղութիւն ամե-
նեցուն. Դթած եւ մարդասէր Աստուած . . . » եւն. Մ 1831 էջ 202:
— Թ. 32բ՝ « Ապա առնու[ն] զվաղճանեալն, ըսկսանի[ն] զամբիծս
եւ երթ[ան ի դերեզմանն [Մ 1831 էջ 211], ասեն [սաղոսոս ճԺԴ]՝
Դարձ անձն իմ ի հանգիստ]: Պաւղոսի առաքելոյն ի կոր[ընթացոց
[առաջին] թղթոյն է [ընթերցուածս]: [ԺԵ 12] Ապա եթէ Քրիստոս
քարոզի, թէ [33ա] ի մեռելոց յարուցեալ է . . . » եւն.: — Թ. 33բ՝
« Ալէլուիա: Սաղոսոս. Տէր լուր աղօթից իմոց, [եւ] աղաղակ.
Մ 1831 էջ 215: — Աւետարան ըստ Յոհաննու. [Ե 24] Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ. զի որ զբանն իմ լսէ . . . » եւն. Մ 1831 էջ 215: —
Թ. 34բ՝ « Եւ ասէ զաղաւթս. Աստուած հոգւոց, եւ ստեղծիչ մարմնոց.
սիր ես կենդանեաց . . . » եւն. Մ 1831 էջ 216: — Թ. 35բ՝ « Խա-
ղաղութիւն ամենեցուն. Արդ խնդրեմք ի քէն, Թագաւոր Թագաւո-
րաց . . . » եւն. Մ 1831 էջ 217: — Թ. 37բ՝ « Եւ ապա իջուցանեն ի
դերեզմանն [Մ 1831 էջ 221] եւ ասեն. [շարական ԲԿ] Հաւատ ու-
նել[ով հոգի] [Մ 1831 էջ 225] եւ Փառք ի բարձուն[ս] [Մ 1831 էջ 225],
վասն ի վերուստ պահպանութեան . . . » եւն. Մ 1831 էջ 227: —
Թ. 39ա՝ « Խաղաղութիւն ամեն[եցուն]. Տէր մեր եւ փրկիչդ . . . »
եւն. Մ 1831 էջ 229: — Վջ.՝ « . . . հանդերձ Հարբդ եւ ամենա-
սուրբ Հոգւոյդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից »:

6. Թ. 41ա—48ա՝ «Կանոն երկրորդ աւուրն»:

Հմտ. Մ 1831 էջ 236 և ն.:

Սկ.՝ «Առաւօտուն զան ի գերեզմանն եւ ասեն սաղմոս [ՃԻԹ].
Եղիցի ականջ քո ի լսել [զ]ձայն [Պաւղոսի առաքելոյն] ի Թեոսա-
ղոնիկեցւոց [երկրորդ] թխթոյն է ընթերցուածս [Բ 12]. [Թ. 41բ]
Այլ մեք պարտիմք զոհանալ . . . » եւն. : — Թ. 42ա՝ «Ալէլուիա :
[Սաղմոս 2 է] Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ի տ[ուէ]. Աւետարան
ըսաւ Ղուկ[ասու. [ԻԱ 34] Զգուշ լիբուք անձա՛նց. զուցէ ծանրա-
նայցեն սիրտք . . . » եւն. : — Թ. 42բ՝ «Քարոզ. վասն ի գիշերի
եւ ի տու[ր]նջ. [Մ 1831 էջ 192]: Դոհանամք զքէն Տէր, Հայր Տեսոն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց ելեր եւ [մ]արդարութեամբ քով
. . . » եւն. Մ 1831 էջ 239. [Աղօթք սուրբ Հօրն Բարսղի Կեսարու
հայրապետին] : — Թ. 45ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Աւրինեալ
ես, Տէր Աստուած մեր, որ նեղելոց ես անդորրութիւն . . . » եւն.
Մ 1831 էջ 241. — Վջ.՝ « . . . ընդ որ[ում] Հօր միանգամայն եւ
Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք » :

7. Թ. 48ա—51բ՝ «Կանոն եւթնաւուրն»:

Հմտ. Մ 1831, էջ 246 և ն.:

Սկ.՝ «Երթան ի գերեզմանն եւ ասեն սաղմոս ճա. Տէր, լուր աղօ-
թից իմոց աղաղակ. կց. կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ : Ընթերց-
ուածս յՍալեայ մարգարէէ : [Թ. 48բ] [ԿԶ 18] Այսպես ասէ Տէր.
զամ ժողովել զն [= զամենայն] աղգո . . . » եւն. : — Թ. 48բ՝ «Պօ-
ղոսի առաքելոյն [ի Թեոսաղոնիկեցւոց թխթոյն է ընթերցուածս].
[Թ. 49ա] Ոչ կամիմ, եղբայրք, եթէ տգէտք իցէք վասն ննջեցելոցն
. . . » եւն. : — Թ. 49բ՝ «Ալէլուիա : Հոգի քո բարի առ[աջնորդեացէ].
Մ 1831 էջ 256 : Աւետարան իւ [= ըստ] Յոհաննու. Զայս խաւս-
եղայ իւ [= ընդ] ձեզ . . . » եւն. : — Թ. 50ա՝ «Քարոզէ վասն [ի]
վերուստ [Մ 1831 էջ 133, 1880 էջ 112] : Եւ ասէ զաղաթս. Տէր
Աստուած յաւիտենական եւ թագաւոր անմահ . . . » եւն. : — Թ. 51ա՝
«Խաղաղութիւն ամենեցուն. Աւրինեալ ես, Տէր Աստուած մեր, ա-
մենայն աղարածոց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ժառանգութեան սրբ-
բոցն ի լոյս, զի իւ [= ընդ] նոսին միշտ զոհանալով փառաւորեա-
ցուք » :

8. Թ. 52ա—62բ՝ «Կանոն վաղճանելոյ տղայոց» : Սկ.՝ «Սաղմոս
[ԻԴ] Գուրդայս պ. Առ քեզ Տէր, [Տէր] համբարձի [զանձն իմ, Աս-
տուած իմ], (առ քեզ Տէր կարդացի) ի քեզ (Տէր) յուսացա[յ]. մի՛
(յ)ամ[աչեցից]. Քարոզ. վասն ի վերուստ խաղաղութեան]. Մ 1831

էջ 133, Մ 1880 էջ 112: Հայր երկնաւոր, քաղցր եւ երկնայնամիտ . . . » եւն.: Մ 1831 էջ 282: — Թ. 53բ՝ «*Խաղաղութիւն ամենեւցուն*». Բեզ երկիրպագանեմք եւ զքեզ աղաչեմք . . . » եւն.: — Թ. 54բ՝ «*Պաւղոսի առաքելոյն*» ի Կորնթացոց [= յԵբբայեցոց] [ԺԲ 22] թիթոյն է ընթերցուածս: Այլ մատուցեալ էք ի Սիոն լեւան . . . » եւն.: — Թ. 55ա՝ «*Ալէլուիա: Սաղմոս [ԻԵ] Դատարա ինձ, Տէր, զի ես [յամբծութեան իմում զնացի]*». Աւետարան ըստ Ղուկասու [= Մարկոսի] [Ժ 13]. (Եւ) մատուցանէին (առ նա) մանկտի, զի ձեռն դիցէ նոցա . . . » եւն.: — Թ. 55բ՝ «*Քարոզ վասն ուղղելոյ զգնացս*». Մ 1831 էջ 277: «*Եւ ասէ զաղաւթս. Յոյս մեր եւ ապաւէն Քրիստոս . . .*» եւն.: — Թ. 56ա՝ «*Խաղաղութիւն ամենեցուն. Որդի Աստուծոյ, կենդանի եւ կենդանաբար . . .*» եւն.: — Թ. 56բ՝ «*Եւ ապա առ ելանին ի գերեզմանն՝ Դարձանձն իմ ի հ[անգիստ քո]*» Մ 1831 էջ 280: «*Եւ ասեն ողբածայն՝ Եղիցի անուն Տեառն արեւելի*» Մ 1831 էջ 288: «*Ընթերցուածս*» յՍայեա[յ] մարգարեհ. Եւրպս ասէ Տէր. ոչ եւս եղիցի քեզ . . . » եւն. Մ 1831 էջ 276: Թ. 57ա՝ «*Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի ասացեալ: Ամենեքեան որ տեսանիցեն զարդարն, ճանաչիցին զնոսս եւ ասացեն, եթէ սոքայ են զաւակք արհնեալք յԱստուծոյ, եւ ուրախութեամբ ուրախ լիցին ի Տէր: Եւ դարձեալ ասէ ցնոսս Տէր, եթէ եղիջիք ինձ յուստերս եւ ի դստերս եւ գութք խնամոցն յուզեացին արարչական սիրով իմ [= ըստ] բանի մարգարէին, որ ասէ՝ Որպէս գթայ հայր ի վերայ որդւոյ իւրոյ, այնպէս գթ[ա]ցի Տէր յերկիւղածս իւր. զի այսմ յուսոյ հայելոյ զամենայն իբրեւ իմ [= ընդ] հայելի տեսանեմք [Թ. 57բ] եւ ի նոյն կերպարանս նորոգիմք փառօք ի փառս»:* — Թ. 57բ՝ «*Պաւղոսի առաքելոյն*» յԵբբայեցոց թղթոյն է ընթերցուածս [Բ 14]. Արդ որովհետեւ մանկութեան հաղորդեացին մարմնոյ եւ արեան . . . » եւն.: — Թ. 58ա՝ «*Ալէլուիա. Արդարքն որպէս զարմաւեն:*» Աւետարան իմ [= ըստ] Մարթոսի. Յայնմ ժամ իբրեւ ետես Հերովդէս, եթէ խաբեցաւ . . . » եւն.: — Թ. 58բ՝ «*Քարոզ. Վասն զաանելոյ մեզ [Գ] շնորհս*». Մ 1831 էջ 282: «*Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստուած բարեբար եւ բազում ողորմ . . .*» եւն.: — Թ. 59բ՝ «*Խաղաղութիւն ամենեցուն. Տէր ես երկնի եւ երկրի . . .*» եւն.: — Թ. 60բ՝ «*Եւ իջուանեն [= իջուցանեն] ի գերեզմանն եւ [ասեն Հաւատ] ունելով հոգի*» [Մ 1831 էջ 288] եւ փառք ի բարձունս [Մ 1831 էջ 289] (է ամ) [եւ սարկաւազն] . . . քարոզէ. Վասն ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան . . . » եւն. Մ 1831 էջ 266: — Թ. 61բ՝ «*Խաղաղութիւն ամենեցուն. [Փ]առաւորեալ է անուն քո սուրբ, Թափաւոր . . .*» եւն. Մ 1831 էջ 305: — Վջ.՝ «*. . . փա-*

ռաւորելով զանմահ թագաւորութիւնդ Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ սրբոյ այժմ» :

9. Թ. 62բ—64բ՝ Տղայաթաղի երկրորդ օրուայ կանոնը : Սկ. «Այգոյն երթան ի գերեզմանն եւ ասեն Յաղմոս՝ Եղիցի անուն Տեառն աւրհնեալ. յարեւելից մինչեւ ընթերցուած յնայեայ մարգարէէ. Զի ի Տեառնէ եղիցի . . . » եւն. : — Թ. 63ա՝ «Քարոզ. վասն ի գիշերի եւ ի տղէ [= տունջեան] [Մ 1831 էջ 192]. եւ ասէ զաղաւթս. Աւրհնեալ եւ բարեխնամ ող եւ բարեգութ Աստուած . . . » եւն. : — Թ. 64ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Արդ եւ ձեզ պարտ է գորհնալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . միւսանգամ կենդանութեանք, նորոգութեանք, յարութեամբ յամենայն ընտրելոցն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր, որում վայել է փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս) » :

10. Թ. 64բ—67բ Վնդ.՝ «Եւթանն երանի բնակողաց» :

Հմմտ. Մ. 1831, էջ 310 եւն. :

Սկ.՝ «Թնթերցուած յառակաց. [Իմաստ, Ե 16] : Արդարք յաւիտեան կացցեն . . . » եւն. : — Թ. 65ա՝ «Ընթերցուած յնայեայ մարգարէէ [ԿԶ 12]. Այսպէս ասէ Տէր. ահաւախիկ . . . » եւն. : — Թ. 65բ՝ «Պաւղոսի առաքելոյն ի Կորնթացոց [առաջին] թղթոյն է ընթերցուած» [ԺԳ 11]. Մի[ն]չ(դեռ) տղայն էի, իբրեւ տղայ խալսէի . . . » եւն. : — Թ. 66ա՝ «Ալէլուիա. Սաղմոս. Կարդացին արդարքն : Աւետարան ըստ Ղուկասու. [Ժ 21] Յայնժամ ցնծացաւ Յիսուս Հոգով սրբով, եւ ասէ . . . » եւն. : — Թ. 66բ՝ «Սարկաւազն քարոզէ. Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց . . . » եւն. : Մ 1831 էջ 335 : — Թ. 67ա՝ «Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստուած թագաւոր յաւիտենից, ընկալ զաղաչանս մեր . . . » եւն. : — Թ. 67ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Գթած եւ մարդասէր Տէր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ընդ որս եւ զմեզ արժանի արասցես փառաւորել զՀայր եւ զՈրդի եւ զսուրբ Հոգիդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս) » :

11. Թ. 67բ—77բ՝ «Կանոն խաչլուա առնելոյ» :

Հմմտ. Մ 1831, էջ 665 եւն. :

Սկ.՝ «[Ի բժշկութիւն] ամենայն [բնութեանց], . . . աւոց [= տրեկոց], բուսոց եւ պտղոց : Սաղմոս [Դ] նշանեցաւ առ մեզ. Ընթերցուածն՝ յերկրորդ [= ի չորրորդ] թագաւորութեան [= թագաւորութենէ] [Բ 19] : Եւ ասեն արք քաղաքին . . . » եւն. : — Թ. 68ա՝ «Պաւղոսի առաքելոյն ի Գաղատացոց թղթոյն է ընթերցուած. [Զ 14] Այլ ինձ քաւ լիցի պարծիլ [= պարծեւ], բայց

միայն» եւն. — Թ. 68բ՝ «Ալէլուիա. Ի պողոյ, ցորենոյ, գինոյ, ձիթ. Աւետարանն ըստ Յոհանու. Ի վերջնումն աւուր մեծի տաւնի[ն]» եւն. Մ 1831 էջ 667: — Թ. 69ա՝ «Սարկաւազն քարոզէ. (Միաբան) աղաչեսցուք» եւն. Մ 1831 էջ 667: — Թ. 69ա՝ «Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստուած (ամենակալ), արարիչ ամենայն արարածոց, որ յանգոյութենէ ի լինելութիւն . . .» եւն. Մ 1831 էջ 667: — Թ. 71բ՝ «Ընթերցուածս յերկրորդ թագաւորութեանց. Եւ մատոյց Գաւթի ողջակէզս եւ խաղաղականս» եւն.: — Թ. 72ա՝ «Ընթերցուածս յնսայեայ մարգարէէ. Այսպէս ասէ Տէր եւ զայլազգիսն, որ եկեալ» եւն.: — Թ. 72բ՝ «Պաղոսի առաքելոյ յԵւրայեաց թխթոյն է ընթերցուածս. Ունիմք սեղան, ուստի ոչ ունիցին իշխանութիւն» եւն.: — Թ. 73ա՝ «Ալէլուիա. Զողջակէզս զուղարկեալս: Աւետարանն ի ըստ Դուկասու. Եւ ասէ ցկոչնատէրն. յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս . . .» եւն.: — Թ. 73բ՝ «Սարկաւազն քարոզէ վասն ի վերուստ խաղաղութեան: Եւ ասէ զաղաւթս. Ամենակալ Աստուած, փառաւորեալ ի վերնոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . վասն որոյ քեզ Հաւր փառք վայել է եւ Որդոյ քոլմ միածնի հանգերձ կենդանի]արար եւ ազատիչ սուրբ Հոգոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս»:

12. Թ. 77բ—78ա՝ «Աւրհնութիւն աղի»: Սկ.՝ «Սաղմոս. [ԿԶ] Աստուած, ողորմեա մեզ, եւ աւրհնեալ. Բարոզ. Խնդրեսցուք հաւա[տով] [Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67]. Եւ ասէ զաղաւթս. [Թ. 78ա] Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած ամենակալ, արարիչ ամենայն արարածոց, որ արարեր» եւն.: Վջ.՝ «. . . . յամենայն ժամ գոհանալով փառաւորեացուք զՀայր եւ զՈրդի եւ զսուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ»:

13. Թ. 78բ—81բ՝ «Կանոն նոր գիրք աւրհնելոյ»: Սկ.՝ «Տանին յեկեղեցին եւ հանին ի բեմն՝ ռանելով սարկաւազն ի վերայ բազկացն, եւ ասեն տաղնոս ի թիւ՝ Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ, մինչեւ ցայն տեղին, որ ասէ՝ Հորդան ետ որպէս խաչին ժողով. Ընթերցուածս յնսայեա մարգարէէ. Իբրեւ զգեղեցիկ են ի վերայ լերանցն . . .» եւն.: — Թ. 79ա՝ «Պողոսի առաքելոյ ի Կորնթացոց թխթոյն է ընթերցուածս. Եւ զորս եդ եկեղեցւոյն այս են . . .» եւն.: — Թ. 79բ՝ «Ալէլուիա. Հոգին սուրբ եկեղեցէ ի քեզ եւ դ. Աւետարանն ըստ Դուկասու. Եւ դարձաւ Յիսուս զաւրութեամբ Հօգւոյն ի Գալիլեա . . .» եւն.: — Թ. 80բ՝ «Բարոզ. Խնդրեսցուք հաւատով. Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67. Դ Տէր ողորմեա: Եւ ամէն զաղաւթս. Աւրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ

ետուր մեզ զպատուիրանս քո . . . » եւն. — Թ. 81ա՝ « Խաղաղութիւն ամենեցուն. Ընկալ, Տէր Աստուած մեր, զաղաչանս ժողովրդեան քո . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զբեալ մատամբն Աստուծոյ. եւ զփառս ամենակեցոյց իշխանութեանդ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ » :

14. Թ. 82ա—87ա՝ Մանուէլ վարդապետի 'Մինդ ի յէէն' գանձը :
Հմմտ. Թ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միեթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1896, էջ 424 [հմտ. 133 Ա2] :

Վնգ.՝ « Գանձ մեծի » : Սկ.՝ « Մինդ ի յէէն բանդ, որ ի Հաւրէ, յորժամ ծագին փառաւք ի յերկնէ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ դուք բարով կացէք մընացէք : Ողորմեց մեզ, Տէր Աստուած մեր, լս » :

15. Թ. 87ա—89ա՝ « Ողբ Երնջեցելոց » : Սկ.՝ « Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան, եւ ժողովուրդք հաւատացեալք ամենեւեան . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ես հաւատովքս վերանամ յերկնից խոլրան, զի Տէրն քաղցր է պարտաւկան ողորմութեան » :

16. Թ. 89բ—92բ՝ Մկրտիչ Նաղաշի հանգուցեալն երի տաղը :
Հմմտ. Ստեփան Կանայեանց, Յուցակ հայերէն ձեռագրերի Թիֆլիզի Ներսիսեան հոգեւոր դպրանոցի, Թիֆլիզ 1893, էջ 62—63. Արարատ 1895, էջ 128—129 :

Վնգ.՝ « Տաղ ի Նաղաշէ ասացեալ վասն Երնջեցելոց » : Սկ.՝ « Անցանէ մեծութիւնն ու փառքն աշխարհիս . . . » եւն. : Վջ.՝ « Այ Նաղաշ, դու լսէ զինչ որ քարոզես, ինչ շահէ քեզ ասելդ, երբ ոչ կատարէս : Որչափ շատ մեծութիւնն ու մալ ժողովես, նա թողուս աւտարաց, (ւ) ի հող մտանես : Մի դատիր . . . » :

17. Թ. 92բ—96բ՝ « Տաղ ի [Մկրտիչ] Նաղաշէ ասացեալ վասն դարբայի » : Սկ.՝ « Աստուծոյ մարդասիրին փառք յաւիտեան . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ քեզ ամէնքս երկրրպագեմք, Աստուածածին » :

18. Թ. 96բ—100ա՝ Մկրտիչ Նաղաշի հանգուցեալ երախան երի ողբը :

Հմմտ. Թով. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միեթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 851 : Ստեփան Կանայեանց, Յուցակ հայերէն ձեռագրերի Թիֆլիզի Ներսիսեան հոգեւոր դպրանոցի, Թիֆլիզ 1893, էջ 60 :

Վնգ.՝ « Ողբ վասն մանկանցըն Երնջեցելոցն ասա » : Սկ.՝ « Արարիչն արարածոց մեզ բարկացաւ, քաղցր բնութիւնն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ քեզ ամէնքս երկրրպագեմք, Աստուածածին » :

19. Թ. 100ա—101ա՝ Արիստակէս տաղասացի տղայոց ողբը :
Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուդակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 812 :
Վնգ.՝ « Ողբ Յղայոց » : Սկ.՝ « Աստուած քարոզեաց եւ խորր|ապ ետուր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . սուր երկսայրի, սուր զիմ|անալի, սուր » :
20. Թ. 101ա—103բ՝ Արիստակէս տաղասացի հանգուցեալ երախաների ողբը :
Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուդակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 407 :
Վնգ.՝ « Ողբ ի վերայ ննջեցելոց մանկանցն ասա » : Սկ.՝ « Ես գիտէի զաշխարհս ինձ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . աղաչեմ, զիս մի՛ մոռանէք, ըզկոյսըն Մարիամ բարեխօսեցէք » :
21. Թ. 103բ—106ա՝ Ողբ մեռելի Յովանէս Գերոբեանց :
Հմմտ. Գ. Սրուանձտեանց, Մանանայ, Կ. Պոլիս 1876, էջ 279—281 :
Սկ.՝ « Ծերէկ հող վերաւքն անցի, հոտ առի զքիմ|րա . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . որ կորուստ է քեզ ամենի. վայ անձն իմ եղուկ » :
22. Թ. 106ա—108ա՝ Գրիգոր Աղթամարցու ընդդիմադրական տաղը :
Հմմտ. Բաղդավէզ, Վենետիկ 1845, էջ 251. Հանգէս Ամսթերդ, Վիեննա 1896, էջ 118—119, Leon Alishan, Armenian popular songs, arm.-engl., Venice 1852, 1867, 1892, էջ 19 եւն. : Н. Марты, Изъ лубочнѣхъ поэмъ изъ Арменіи СМР. 74.
Վնգ.՝ « Տաղ ընդդիմառական ռւբախութեանց » : Սկ.՝ « Յամէն առաւաւտ եւ լոյս պըլպուլն էր նըստեր [յ]այգոյս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ցանկըն քակեցաւ այգոյս. ահա որ ելա այգոյս » :
23. Թ. 108ա—109բ՝ « Ողբ ի վերայ ննջեցեալ զալրիպի որ ի աւտարութիւն մեռանի » : Սկ.՝ « Ինձ ումէտ կայր ու կուման եղբաւրս զալու . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ քեզ ամէնքս երկըրպագեմք, տաճար լուսոյ » :
24. Թ. 109բ—111բ՝ Արիստակէս տաղասացի հանգուցեալ ընեռի տաղը :
Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուդակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 407 :
Վնգ.՝ « Ողբ վասն ննջեցելոց » : Սկ.՝ « Եկայք այսաւր եղբայրք ամէն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . խոստովանեմք զչայր եւ զչոգիդ եւ փառս տամ երկդ անձինսդ » :

25. Թ. 111բ—117բ Վնգ.՝ «Գանձ ի յԱմթեցի Յովսէփն զարդապետէ
ասացեալ վասն ննջեցեալ տըղայոցն»։ Սկ.՝ «Յանեղդ յէութեան,
էդ անեղական . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . . եւ մեղ ինքն ողորմեսցի,
Ողորմեսց. մեզ, Տէր Աստուած, մե. »։
26. Թ. 117բ—119բ՝ «Ողբ ճղայոց. Յարարչէն հրաման որդոցն մարդ-
կան . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « Էին անմահին փառս ի յաւիտեան, որ
երես էառ եւ դասեաց յերկնային խորան »։
27. Թ. 119բ—121ա՝ «Ողբ տըղայոց. Ով գեղեցիկ եւ նաղելի . . . » եւն.՝
Վջ.՝ « . . . զայխարհս բարեխաւս ունիմ առ ծնեալ Աստուածդ ի
կուսէն »։
28. Թ. 121ա—124ա՝ Յովհաննէս Թլկուրանց ու [կամ Թուրկու-
րանց ու] 'է մահ քան զքեզ . . . ' տաղը։
Հմտ. Կար. Կոստանեան, Թլկուրանցի Յովհաննէս եւ իւր տաղերը, Տփիս-
1892, էջ 46—48. Բաղմովեզ, Վեռնաիկ 1859, էջ 375. Հանգէս ամսօրեայ,
Վերնեա 1896, էջ 115—116. Հայերդ, էջ 135։
Վնգ.՝ «Տաղ ի Յովանէս Թուրկուրանցոյ»։ Սկ.՝ « Է մահ քան
զքեզ յիշեմ, կու դողամ ու սարսափեմ ես . . . » եւն.՝ Վջ.՝ « . . .
աղաչէ զիւր միածինն, որ զըթայ եւ ինքն ողորմի »։
29. Թ. 124բ՝ Սաղմոս ԽԿ.՝ Վնգ.՝ «Սաղմոս Դաւղի»։ Սկ.՝ «Դատեա,
Տէր, զայնոսիկ . . . » եւն.՝ Պակասաւոր է։ Հատուածի Վջ.՝ « . . .
Եղիքին ճանապարհք նոցա ի խաւար եւ ի զայթակղութիւն . . . »։

* * *

ՀԱՄԱՐ 6.

ԹԵՐԹ 378 [դասարկ 1—5, 377, 378]: — **ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ** 21×15 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւր 15×4,5—5 սմ.]: — **ՏՈՂ 31** կապարով ուղղահայեաց, ճնճամբ հորիզոնական գծուած: — **ՆԻԻԹ** բուղթ, դեղնագոյն, ոլորկ: — **ԳԻՐ** բոլորագիր, 376բ նօսրագիր: — **ԽՈՐԱԳԻՐ**, **ՎԵՐՆԱԳԻՐ** կարմիր: — **ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ** կարմիր, մի քանի անգամ կապոյ: — **Ջարդագիր** կարմիր եւ կապոյ՝ 6ա, 111ա, 151բ, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա. երկրորդ տողը կարմիր եւ կապոյ, երրորդ տողը կապոյ 6ա, հինգերորդ տողը կապոյ 111ա, չորրորդ տողը կապոյ 180բ, վեցերորդ տողը կանաչ 180բ, վեցերորդ տողը կապոյ 205ա, չորրորդ տողը կապոյ 247ա, եօթներորդ տողը կապոյ 262բ, չորրորդ տողը կանաչ 247ա, եօթներորդ տողը կապոյ 331բ: — **ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ** մասամբ: — **ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ** կարմիր եւ կապոյ՝ 6ա, 111ա, 151բ, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա: — **ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ** կարմիր եւ կապոյ 6ա, 111ա, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա: — **ԿԱԶՄ** փայտեայ, կաշեպատ: — **ԹՈՒԱԿԱՆ ՌՂԵ** = 1646: — **ՏԵՂ Կողոնիայ**: — **ԳՐԻՉ**, **ԿԱԶՄՈՂ**, **ԾԱՂԿՈՂ Գրիգոր երեց**: — **ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ** 375բ—376ա: — **ԹԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ** 376բ: — **ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ** 6ա, 157բ եւ 369բ Ս. Էջմիածնի կնիքը: — **ՎԻՃԱԿ** ընեհանապէս լաւ, միայն թերթ 16 կազմից ելած:

ՄԱՏԵԱՆԱ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՍԿԵՔԵՐԱՆԻ ՊԹՂՈՍԻ ԹՂԹԵՐԻ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ

եւ

Որոգիներէսի, Կիրեղի, Եւթաղի եւ մանաւանդ Եփրեմ Ասորու գրութիւններից քաղուածքն:

Խրդ.՝ «Երանելոյն Յոհաննու Ոսկեբերանի վարդապետի»:

*Այս ձեկնութիւնը համառօտաւ իմրադրութիւն է, բոլորովին աւրբեր վե-
նեաթիկ տպագրութիւնից՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդինուպօլիս եղի-
կոպոստպետի ձեկնութիւն թղթոց Պաւլոսի, Հատար Ա:*

1. Թ. 6ա—13բ՝ Հռոմայեցոց թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 6ա—12բ՝ Ոսկերեւանի յառաջաբանը:

ա. Թ. 6ա—10ա: Սկ.՝ «Արդ այսպէս իմանալ մեզ. վասն զի աշակերտք փրկչին մերոյ ոչ առին հրամանս գրով աւանդելու մեք զբան վարդապետութեանն, այլ միայն բանիւ քարոզել, որպէս հրամայեցաւ նոցա ի Տեառնէ՝ գնացել, ասէ, քարոզեցէք ընդ ամենայն տիեզերս. եւ զի ոչ էր նոցա փոյթ ի վերջոյ տկարութիւնս մեր...» եւն.: Վջ.՝ «... զպարտս հոգւոյ եւ մամնոյ, զի արժանաւոր լից|ուք երկնից արքայութեանն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, որ է աւրհնեալ յաւիտեանս»:

բ. Թ. 10ա—10բ: Սկ.՝ «է եւ այլ գնացք թխթոյն ի Հռոմայեցւոցն ի կատարմանն ցուցանէ զիտեւ զնոսա, որ հերձուածս եւ զայթաղութիւնս առնին: Եւ Կորնթացւոցն ի սկզբանն լա|եմ, թէ...» եւն.: Վջ.՝ «Այս աւրհնակաւ շարայայրին թուխթն անաքելոյն, զի վաղճան միայն սկիզբն է միոյն»:

գ. Թ. 10բ—11բ: Վնգ.՝ «Պատճառ թխթոյն հռոմէացւոց»: Սկ.՝ «Բազումք հաւատացին ի Քրիստոս ի Հրէից եւ հեթանոսաց, եւ էր աղմուկ ի մէջ նոցա. ոչ վասն նախախնձու բարեպաշտութեան, այլ վասն նախագոհութեան հակառակէին...» եւն.: Վջ.՝ «Դարձեալ ցածուցանէր ըզ|հեթանոսս, թէ դու վայրենիք ցիթենի էիր, կոչեցար մի հպարտանայր»:

դ. Թ. 11բ—12բ: Վնգ.՝ «Երանելոյն Յո|հաննու Ոսկերեւանի պատճառ թխթոյն Հռոմէացւոց»: Սկ.՝ «Ցանկ եւ հանապազ ընթէռնելով ըզգիրս թղթոց երանելոյն Պաւղոսի եւ ը[ըստ] իւրաքանչիւր շարաթւոց իցէ, զի երկիցս եւ երիցս եւ չորիցս, մանաւանդ յորժամ յիշատակս...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ զայս մանաւանդ էր տեսանել ի Պաւղոսի անձինն»:

բ. Թ. 12բ—13բ՝ Նփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Նփրեմի յառաջաբանութիւնք. Վեն. 1836, հատ. Գ., էջ 1, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translatis, Venetiis 1893, p. 1—2.

Վնգ.՝ «Տեառն Նփրեմի»: Սկ.՝ «Գիտեմ զի նոր կտակարանքս կամ պարզեաւք կամ ի ձեռն կարգին տուելու Յու|նաց է տուեալ. քանզի բազմապատում շնորհ|աւք խաւանցան զառաքեալսն, որք խաւանցան ըստ առատ մեծութեան...» եւն.: Վջ.՝ «Արդ վասն այնորիկ եւ վասն այլոց, որ են ի թղթի աստ, առաքեալ զրէ առ Հռոմէացիսն յասելն իւրում սոսա»:

գ. Թ. 13բ.—62բ՝ մեկնութիւն, ժգ. գլուխ»:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերերանի Կոտանդնուպոլի եպիսկոպոսական մեկնութիւն Թղթոցն Պաւլոսի, Վեն. 1862, հատոր Բ, էջ 6—423:

Սկ.՝ «Պօղոս ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի կոչեցեալ առաքեալ: Մովսէս է գիրս գրեաց եւ ոչ ուրէք զանունն իւր եղ եւ ոչ ոք յետ նորա զիւրեանցն եղին, եւ այլ ոչ Մատթէոս եւ Ղուկաս: Իսկ երանելիս Պօղոս յամենայն ի թուիթսն զանուն իւր դնէ, եւ այս զի՞նչ է: Այլ զի նոքա . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ ոչ հոգիչխանութեանն եւ ոչ այլինչ յայնպիսեացս, այլ այնմ որ կարողն է »:

գ. Թ. 62բ՝ Վերջաբան: «Կրկին է բանս եւ գրած է վերա: Ծնորհք Տեառն մերոյ Ե [= ընդ] ձեզ ամենեւինս. տեսնես ուստի. սկիզբն արար կամ ուր կատարեաց: Նաեւ զհիմնարկութիւն թղթիս աստի. սկսաւ ի նոյն կատարեաց. ապա եւ զերեւտեացն իսկ յիշեցուցանէ, որ առաքինի վարդապետի է, ոչ միայն բանիւք, այլ եւ աղօթիւք աւագուտ լինել աշակերտելոցն: Առ Հոռոմայեցիս գրեցաւ ի Կորնթոսէ ի ձեռն Փիբիեա տարկաւագի. տունք ջի»:

2. Թ. 63ա—110բ՝ Կորնթացոց առաջին թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 63ա—63բ՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի Ժառնագրութիւնք, Վեն. 1836. հատ. Գ, էջ 51. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translatis, Venetiis 1893, p. 47:

Վնգ.՝ «Պատճառք Կորնթացոց առաջին թիւթոյ Եփրեմի հաւերն»: Սկ.՝ «Առ Կորնթացիսն. եհաս աւետարանն ի ձեռն Պաւլոսի եւ ընգալլան զհոգին. տիրեաց նոցա ամբարտաւանութիւն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . առ որ առաքեալն Պօղոս գրեաց զայս »:

բ. 63աբ—65ա—Ոսկերերանի յառաջաբանը: Վնգ.՝ «Յոհաննու Ոսկերերանի»: Սկ.՝ «Կորնթոս քաղաք է Յլլադոց առաջին եւ յովովիւ(ի)ք ի հինն կենցաղական առատութեամբ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ ի կարծելոյն գիտել ի՞նչ առաւել քան զայլսն ի սկզբանն ասէ »:

գ. Թ. 65ա—110բ՝ մեկնութիւն, ժգ. գլուխ:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերերանի Կոտանդնուպոլի եպիսկոպոսական մեկնութիւն Թղթոցն Պաւլոսի, Վեն. 1862, հատ. Բ, էջ 425—430:

Սկ.՝ «Պաւլոս կոչեցեալ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի: Տես, զի՞արդ վաղվադակի առաջին բանիւքն զհպարտութիւնն անբարտաւանութեան [= ամբարտաւանութեան] նոցա ի վայր կործանեաց, եւ յեր-

կիր ընկէց զամենայն պարծանս նոցա . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . կատարեաց Քրիստոս Յիսուս որ ոչինչ մարդկային ունի եւ ոչ մարմնականս, այլ հոգեւոր իմն է » :

Դ. Թ. 110բ՝ Վերջաբան՝ «Առ Կորնթացիս թուխթ գրեցաւ ի Փիլիպպայ ի ձեռն . . . » եւն. :

3. Թ. 111ա—151բ—Վորնթացոց երկրորդ թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 111ա—111բ՝ Եփրեմի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 86, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 85 :

Վնգ.՝ « Պատճառ երկրորդ թղթոյն Կորնթացոց հաւր Եփրեմի [= Եփրեմի] » : Սկ.՝ Հալածումն մեծ եւ անհնարին յարեան ի վերայ ուեատարանին, եւ նեղեցան Կորնթացիքն ըստ կարի իւրեանց : Բայց առաքեալ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . եւ ի սկզբան անդ դընել ընդէր բնաւ զՏիմոթէոս առանձին իւրում համեմատեաց » :

բ. Թ. 111բ—151բ՝ մեկնութիւն, ժգ. գլուխ :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եղիսկոպոստղեոի . եկեղեցի թիւ թղթոց Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Բ, էջ 430—431 :

Սկ.՝ « Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի : Քանզի յառաջումն այս թիւթի անդ խոստացաւ առաքել զնա առ նորա, եւ մեծ պատուիրանաւ ասէր, զի թէ եկեսցէ առ ձեզ Տիմոթէոս, տեսիք, զիարդ աներկ իւղ եղիցի . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « Քանզի մեծաձայն գոչէ այժմ, զի յայնժամ պաղըստոթեցիքն միայն լըսէին, իսկ այժմ ամենայն տիեզերք » :

գ. Թ. 151բ Վերջաբան՝ «Առ Կորնթացիսն երկրորդ թուխթն գրեցաւ . . . » եւն. :

4. Թ. 151բ—155բ՝ Եփրեմի Կորնթացոց երրորդ թղթի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836, հատոր Գ, էջ 116—123. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 117—124. Th. Zahn, Geschichte des neutestamentlichen Kanons, II, Erlangen 1891, S. 595—606 [Ստ. Կանոնականի գերմ. թարգմ.] : Հանգէ Ամօրեա, Վիեննա 1891, 7—9. P. Vetter, Der apokryphe dritte Korintherbrief, Wien 1894, S. 4—7, 70—79, 80—97. Theologische Quartalschrift LXXII, Tübingen 1890, 627—639 :

Վնգ.՝ «Սուրբ հաւրն Երեմի պատճառ եր[ը]որդ թղթոյն Կորնթացւոց»։ Սկ.՝ «Կորնթացիքն յետ միաբանելոյն իւրեանց ի ձեռն թըղթոց առաքելոյն ի հերձուածոց անտի, որ անդէն եւ անդ յինքեանցն ի վերայ իւրեանց ծնան, խռովեցուցինք ոմանք (ոմանք) օտարք մըտան ի նոսա եւ խռովեցուցին զնոսա . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ապականութիւն որչափ եւս առօ|ել [= առաւել] յայնմ օուր [= աւուր] յարիջիք ողջանդամք մարմնով այն որ իբրեւ հոգ յերկրէ ցրեալ է »։

5. Թ. 155բբ—180բբ՝ Գաղատացոց թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 155բբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեհ. 1836, հատոր Գ, էջ 124, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 255.

Վնգ.՝ «Սուրբ հաւրն Եփրեմի պատճառք թըղթոյն Գաղատացւոց»։ Սկ.՝ «Գաղատացիքն աշակերտեցան [ի] Պօղոսէ ոչ պաշտօնապանութիւն աւրինացն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . սկիզբն առնէ գրել ըզէմ [= ընդզէմ] նոցա յաւելն իւրում այսպէս »։

բ. Թ. 156աա—257աա՝ Ոսկերեւանի յառաջաբանը։ Վնգ.՝ «Ոսկերեւանի»։ Սկ.՝ «Բազում անգամ լի է սկիզբն ճառիս եւ մեծաւ իմաստութեամբ, ոչ սկիզբն միայն, այլ գրէթէ ամենայն թուխթս . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ասէին թէ Քրիստոսի աշակերտք են այլքն եւս առաքելոցն, վասն որոյ եւ առնէ սկիզբն »։

գ. Թ. 157աա—180բբ՝ մեկնութիւն։

Հմմտ. Յովսէփոս Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլի եղիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւլոսի, Վեհ. 1862, հատ. Բ, էջ 431—433.

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքելաւ ոչ ի մարդկանէ եւ ոչ ի ձեռն մարդոց։ Դանգի որպէս ասաց ի կանխազոյն, խաբէբայքն ասէին թէ քան զո [= զամենայն] առաքելան յետոյ է եւ ի նոցանէ ուսաւ. զի Պետրոս եւ Յակովբոս . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ յիշեցուցանէ, զչնորհան, յորս վայելեցին, որով բօական [= բաւական] էր յո [= յամենայն] հրէական մոլորութենէն հեռացուցանել զնոսա »։

դ. Թ. 180բբ վերջաբան՝ «Առ Գաղատացիսն գրեցաւ ի Հռոմէ. տունք միդ»։

6. Թ. 180բբ—204բբ՝ Եփեսացոց թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 180բբ—181աա՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեհ. 1836, հատ. Գ, էջ 138, S. Eph-

raem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli, nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translatis, Venetiis 1893, p. 140.

Վնգ.՝ « Սուրբ հաւրն Նփրեմի պատճառք թղթոյ Նփեսացոց » :
Սկ.՝ « Նփրբացիքն [= Նփեսացիքն] աշակերտեալք էին յաւետա-
րան | չէ անտի [= Յովհաննու] : Եւ քանզի տեսեալ ետես նա զե-
րիան ընկերան իւր թէ սկիզբն աւետարանացն առ ի մարմնոյ ա-
րարին, զի զմըտաւ անեալ կարծիցեն մարդիք՝ թէ մարդ է այն, որ
երեւեցաւ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վասն մարդկութեան նորա զրեաց
Նփեսացւոցն որպէս ի վերուստ ասացի յաղագս Քրիստոսի » :

բ. Թ. 181ա—181բ.՝ Ոսկերբերանի յառաջաբանը :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսականի մեկնու-
թիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեհ. 1862, հատ. Ա, էջ 673—674 :

Վնգ.՝ « Ոսկերբերանի . . . » : Սկ.՝ « Նփեսոս մայրաքաղաք է Ասիաց-
ւոց պաշտօնեա, հարկատու էր Արտեմեա դիցն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . .
որպէս այժմ յայտնեցաւ եւ մարգարէից հոգովն լինել հեթանոսաց
ժառանգակիցս եւ մարմնակիցս եւ հաղորդս աւետեաց սր ի Քրիս-
տոս Յիսուս » :

գ. Թ. 181բ—204բ.՝ մեկնութիւն, զ զլուխ :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսականի մեկնու-
թիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեհ. 1862, հատ. Ա, էջ 674—942.

Սկ.՝ « Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ սը-
բւոց որ են յՆփեսոս եւ հաւատացելոցս ի Քրիստոս Յիսուս : Ահօ-
ասիկ [= Ահաւասիկ] եւ ըզկամօքն հօր եղ. իսկ արդ՝ զիարդ փոքր
ինչ պարտից|եմք համարել զՀայր եւ ոչ երբեք կամաւքն Աստուծոյ
. . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի ա [= ամենայն] մեղք ապականութէնեն
եւ արդարութիւնն անեղծութիւն » :

դ. Թ. 204բ.՝ վերջաբան « Աւ Նփեսացիս գրեցաւ ի Հռոմէ . . . » եւն. :

7. Թ. 205բ—227բ.՝ Փիլիպեցոց թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 205ա— Նփրեմի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Նփրեմի մատենագրութիւնք, Վեհ. 1836, հատ. Գ, էջ 154. S. Eph-
raem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in
Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translatis, Venitiis 1893, p. 157.

Վնգ.՝ « Սուրբ հաւրն Նբրեմի պատճառք Փիլիպացւոց թղթին » :
Սկ.՝ « Հալածանք մեծ յարեան ի վերայ Պաւղոսի ի քաղաքի ա-
ռաքնեաց Փիլիպեցւոց, եւ նեղեց|ան ընդ նմա . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ
ի վերայ այնոցիկ առ նա գրել առ Փիլիպեցիսն ի Հռոմ քաղաքէ
յասելն իւրում սոսա » :

բ. Թ. 205աբ—206բբ՝ Ոսկեբերանի յառաջարանը :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեհ. 1862, հատ. Ա, էջ 342—348,

Վնգ.՝ « Ոսկեբերանին » : Սկ.՝ « Փիլիպեցիքն [ի] քաղաքն (է) Մակեդոնացւոցն են ի գլխօր [== գլխաւոր] եւ ի Կաղոնիայ քաղաքէ, եւ Ծ [= որպէս] ասէ Ղուկա. անդ դարձաւ ծիրանէ վաճառ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . այլ եւ չասէ անփոյթ առնէք զիս, այլ հասանէր ձեռն » :

գ. Թ. 206բբ—227աբ՝ մեկնութիւն :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեհ. 1862, հատ. Ա, էջ 348—521,

Սկ.՝ « Պաւղոս եւ Թիմէթեոս ծառ(յ)այք Յիսուսի Քրիստոսի : Զի թէպէտ եւ թրխթին որ զկնին այրս [== այսր] թրխթին է, զՏիմէթեոս եղբայր ի սկիզբն թղթին գրեաց, աստ եւ զանունն առաքինութեանն ի բաց առնլոյ իւրմէ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի հանապազ ք [= ընդ] մեզ եղիցի նոյն շնորք » :

դ. Թ. 227աբ վերջաբան՝ « Առ Փիլիպեցիսն գրեցօ [= գրեցաւ] ի Հռոմէ . . . » եւն. :

8. Թ. 227բ—246բբ՝ Կողոսացոց թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 227բ—227բբ՝ Եփրեմի յառաջարանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի ժառեհագրութիւնք, Վեհերիկ 1896, հատոր Գ, էջ 165; S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 169.

Վնգ.՝ « Սրբոյն Եփրեմի պատճառք թղթոյն Կողոսացւոց » : Սկ.՝ « Կողոսացիք աշակերտեալ է Եփրեմեա, այն որ ի նոցանէ, իսկ էր յետ վարդապետութեանն սորին . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . առ նոսա հերբայեցիքն հեթանոսք, առ գրել նոցա յասեն իւրում (յ) սկզբան թղթիս այսպէս » :

բ. Թ. 227բբ—228բբ՝ Ոսկեբերանի յառաջարանը :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեհերիկ 1862, հատոր Ա, էջ 522—523,

Վնգ.՝ « Ոսկեբերանին » : Սկ.՝ « Ամենայն թուխթ Պաւղոսի ունի աւելի ինչ, որք ի կապանսն գրեցան, որպէս առ Սփեսացւոցն եւ որ առ Փիլիմոն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ դարձեալ, թէ միայն ի գալը(ս)տեանն իմում, առաւել [= առաւել] եւս յորժամ մեկուս[ի] իցեմ » :

գ. Թ. 228բ—246բ՝ մեկնութիւն :

Հմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եղիսկապոստպետի մեկնութիւն թղթոց Գաւգոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Ա, էջ 525—572 :

Սկ.՝ « Գաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի (յի քի) կամաւքն Աստուծոյ, Գարտ է նախ զպատճառ թըղթիս ասել, զոր եւ աստէն իսկ ի թխթիս . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի վասն անուանն արժանի եղեն անարգելոյ » :

9. Թ. 246բ — 263բ՝ Թեասաղոնիկեցոց առաջին թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 246բ—247ա՝ Եփրեմի յառաջաբանը :

Հմտ. Ս. Եփրեմի մատենադրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 176, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 179 :

Վնգ.՝ « Հաւրն Եփրեմի պատճառ Թեասաղոնիկացոց առաջին թղթին » : Սկ.՝ « Գաւղոս իբրեւ հալածեցաւ ի քաղաքէ անտի ի Փիլիպեցոցն, եկն նա ի քաղաքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . այլ վասն ոմանց ի նոցանէ զի հանգուցեալ էին նոքա, առ զրել նոցա անապքեալն Պօղոս յԱթէնսն յասելն իւրում » :

բ. Թ. 247ա — 247բ՝ Ոսկերեւանի յառաջաբանը : Վնգ.՝ [լուսանցքում] « Ոսկերեւանի » : Սկ.՝ « Հնդէ՞ր այսպէս, յորժամ առ Փիլիպեցիսն զրէր զՏիմէթեոս, որ առ իւր ունէր՝ ընդէր ոչ զրեաց որ ծանալթ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . որչափ եւս առօել [= առաւել] ինքն զնոյն խնդրէր եւ ի նոյն փութար » :

գ. Թ. 247բ—263բ՝ մեկնութիւն :

Հմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եղիսկապոստպետի մեկնութիւն թղթոց, Գոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Բ, էջ 433—462 :

Սկ.՝ « Գաւղոս եւ Սիւղանոս եւ Տիմոթէոս, Հայեաց դու եւ տես, զի խոնարհութեամբ իւրով մոռացաւ նա զանունն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . վասն երգմանցն արաոցեն զպատուէրն քարոզի մեծ երկիւղ էր նոցա յիրացն » :

դ. Թ. 263բ վերջաբան՝ « Առ Թեասաղոնիկեցիս առաջին թուխթ գրեցօ [= գրեցաւ] յԱթէնսն. տունք ճղղ » :

10. Թ. 263բ — 276ա՝ Թեասաղոնիկեցոց երկրորդ թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 263բ—264աբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենադրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 184, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 190 :

Վնգ.՝ « Սրբոյն Եփրեմի երկրորդ թղթոյն Թեսաղոնիկացւոց » : Սկ.՝ « Իբրեւ ընգալան Թեսաղոնիկեցիքն զկնի այսոն զթուխթն առաջին եւ ընթեւրցան ի մէջ ժողովրդեանն, որպէս եւ հրամայեցաւ նոցա . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ի ձեռն այնոցիկ, որ ուր [= ամենայն] խնդութեանք քարոզէին զնա առ զրեւ նոցա այսպէս » :

բ. Թ. 264աբ—265բբ՝ Ոսկերեւանի յառաջաբանը : Վնգ.՝ « Ոսկերեւանին » : Սկ.՝ « Ասաց առաջին թղթին թէ աղաւթս առնեմք ըզցայգ եւ զցորեկ տեսանել զձեզ եւ թէ չունիմք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . այնպէս եւ նորին արքեանէակն [= արքանեակն] հարարտութեանք վարեացէ չարութեանք » :

գ. Թ. 265բբ—276աբ՝ մեկնութիւն » :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսական մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Բ, էջ 462—465 :

Սկ.՝ « Պաւղոս եւ Սիւղիանոս եւ Տիմէթիոս » : Որչափ ինչ զբարոյեալ եւ խոտեալ ամօթալից էին հեթանոսք. զի ի վերայ մոլորութեան եւ խաբէութեանն իւրեանց ի սուր եւ ի սատակումն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ոչ ոք կարէ լսել եւ իմանալ զի ատելի բանս թղթոց նոցա » :

դ. Թ. 276աբ՝ Վերջաբան՝ « Առ Թեսաղոնիկիցի[ն]սն երկրորդ զրեցալ յԱթենա . տունք ձգ » .

11. Թ. 276բ—331բ՝ Եբրայեցոց թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 276բ—276աբ՝ Աղէքսանդրիայի Եւթաղի եպիսկոպոսի յառաջաբանը :

Հմմտ. Աստուածաշունչ մատենան հին և նոր կտակարանաց ըստ ճշգրիտ թարգմանութեան նախնեաց մերոց ի հելլենական հաւատարմագրն բնագրէ ի հայկական բարբառ : Նորոգապէս ի լոյս ընծայեալ յԵրեսկազդի գրչագիր զազափառէ համեմատութեամբ ալլե ալլ օրինակաց, հանգերէ կարեւոր ծանոթութեամբ բնաբանին, Յաշխատափութենէ Հ. Յովհաննու Զօհրապեան վարդապետի . . . , Վենետիկ 1805, հատոր Դ, էջ 503 : Գիրք աստուածաշունչ հին և նոր կտակարանաց, ըստ միաբան վաղեմի գրչագրոց մերոց և յոյն բնագրաց, Վենետիկ 1860, էջ 1171 : C. Conybeare, Journal of Philology, 1895, p. 241—259. J. A. Robinson, Euthaliana-Studies of Euthalius . . . and the Armenian Versions, London 1895 :

Վնգ.՝ « Եթաղեա պատճառ Եբրայեցոց » : Սկ.՝ « Եբրայեցոց թուխթն թուի թէ չիցէ Պօղոս, վասն նրկարագրին եւ վասն ոչ . . . » եւն. :

ՎՋ. « . . . որպէս եւ ինքն ընթելծուած [= ընթերծուած] յառաջ մատուցեցուցիւ » :

բ. Թ. 276բթ—278բթ՝ Եփրեմի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի *Ժաթենագրութիւնք*, Վենետիկ 1836, հատար Գ, էջ 194, S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latnum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 200 :

Վնգ. « Եփրեմի տուրք հաւրն » : **Սկ.** « Ի սկզբան իսկ թղթիս ծուփս եւ ինդիր անգաւ, գիտել ճանաչել վասն էր ապա յամենայն թուխթս իւր, եւ աստ ոչ գրեաց . . . » եւն. : **ՎՋ.** « . . . համալրէին նոքա, ասէ ի սկիզբն թղթին իւրոյ, տառա » :

գ. Թ. 278բթ—280բթ՝ Կիւրեղ Աղէքսանդրացու մեկնութիւնը :

Հմմտ. J. P. Migne, Patrologiae cursus completus, Ser. I, tom. 74, pag. 773—1006, S. P. N. Cyrilli archiepisc. Alex. in D. Joannis evangelium. Accedunt fragmenta varia necnon tractatus ad Tiberium diaconum duo. Edidit post Aubertum Ph. Ed. Pusey, Oxonii 1872, III 173—440.

Վնգ. « Կիւրղի է » : **Սկ.** « Եւ ի վերայ լերին բարձեւ աւետարանիչդ Սիրոնի բալթրացուցէք մի երկինչիք ասաց քաղաքդ Յուդա ահաւասիկ Աստուած ահա Տէր : Պարտ էր թէ որ գրաւն պատգամացն Աւսուծոյ քարոզեաց Յի [= աշխարհի] ի զանգիտելոյն . . . » եւն. : **ՎՋ.** « . . . լինէր Քրիստոսի չնորհացն աւգինականութեամբ սկըզբանս արարից ասել » :

դ. Թ. 280բթ—281աթ՝ Որոգինէսի յառաջաբանը :

Հմմտ. Եւսեբիոսի Կեսարացուց պատմութիւն եկեղեցւոյ յեղեալ յառորդոյն ի հայ, պարզապետեալ նոր թարգմանութեամբ ի յոյն բնագրէն, ի ձեռն Հ. Աբրահամ Վ. ձարեան, Վենետիկ 1877, էջ 473—474, Eusebius Kirchengeschichte, Buch VI und VII, aus dem Armenischen übersetzt von Erwin Preuschen, Leipzig 1902 [Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Litteratur, hgg. v. O. v. Gebhardt und A. Harnack, N.F. VII 3] S. 33—34 :

Վնգ. « Որոգիինեաց [= Որոգինեայ] յեկեղեցական պատմութեանցն այլ պատճառք թղթին Ներայեցուց » : **Սկ.** « Բայց ասաց նա դարձեալ վասն թղթոյն Հերբայեցւոց, յորժամ թարգմանէր նա եւ եթէ տիպք բանի թղթոյն Հերբայեցւոց ոչ է տրգէտ . . . » եւն. : **ՎՋ.** « . . . ի հերբայեցի լեզու եւ թարգմանեաց զնա Կրղեմէնտես ի յոյն անդր » :

ե. 281աթ—284աթ՝ Ոսկերբրանի յառաջաբանը : **Վնգ.** « Ոսկերբրան վարդապետին » : **Սկ.** « Հռոմէացոյն գրէ երկանելին Պօղոս : Յորչափ ժամանակս իցեմ հեթանոսաց ատաքեալ, զպաշտօն իմ փառօր [=

փառաւոր] տոնեմ . . . » եւն. : Վջ.՝ « ամոցիկ որք երկայն մըտութեամբ ժառանգեցին զօտարսն [= զաւետիսն] :

զ. Թ. 284բ—331բ— մեկնութիւն :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթօցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Բ, էջ 466—567 :

Սկ.՝ « Բազում մասամբ եւ բազում աւրինակօք կանխեալ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարս մեր մարգարեիւք : Ընդէ՛ր չեղ զա՛նձն հանգոյն մարգարէիցն . . . » եւն. : Վջ.՝ « Շնորհք ք [= ընդ] ամենեւին ձեզ ամենեցուն առ հասարակ մեծի եւ փոքու, առն եւ կնոջ, ծառայի եւ տեառն, ծերոյ եւ տղոյ » :

է. Թ. 331բ— վերջաբան՝ « Առ Եբրայեցիս գրեցաւ [յ]Խաւիթայ ի ձեռն Տիմոյթեայ. տունք չգ » :

12. Թ. 331բ—348բ— Թիմոթէոսի առաջին թղթի մեկնութիւնը :

ա. Թ. 331բ—332ա— Եփրեմի յառաջաբանը :

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 234. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mektharistis translati, Venetiis 1893, p. 243 :

Վնգ.՝ « Սուրբ հաւրն Եփրեմի պա՛տճառ առաջի թըղթոյն Տիմէթէեա իմաստնոյ » : Սկ.՝ « Առաւեալ զՏիմեթեոս յղեաց առ Եփեօ-ցիսն վասն ու՛մանց, որ ի Հերբանցւոց ա՛նտի խոռվեց(ուց)ուցանէին զնոսա . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . շրջիլ ի տուն Աստուծոյ. զի նա ինքն է եկեղեցի Աստուծոյ [յ]ասեւին իւրում այսպէս » :

բ. Թ. 332ա—333ա— Ոսկերեւանի յառաջաբանը :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթօցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Ա, էջ 1—3 :

Վնգ.՝ « Ոսկի բերանին » : Սկ.՝ « Յեօթանամանից առաքելոցն էր Տիմէթէոս. եւ վկայէ Ղուկաս, եթէ զարմանալի էր մանուկն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . որ օտարոտիսն ուսուցանեն, այլ թէ պատուէր տայր նոցա մի օտարապէս ինչ ուսուցանել զայսպիսի » :

գ. Թ. 333ա—348բ— մեկնութիւն :

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթօցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Ա, էջ 3—167 :

Սկ.՝ « Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ : Մեծ է պատիւ առաքելոցն, մեծ եւ կարի զարմանալի. եւ ամենայն ուրէք տեսանեմք զՊաւղոս . . . » եւն. : Վջ.՝

«Ընդէր դի ի հօսատոցն [= հաւատոցն] հանեն եւ ոչ տան կալ հաստատուն: Շնորհք ընդ ձեզ իբրեւ ըզկնիք ի վերա դնէ. զի որ շնորհք Աստուծոյ են ամենայն ինչ բարեաց լինի»:

դ. Թ. 348բ.—վերջաբան՝ «Առ Յիմէթէոս Թուխթ առաջին գրեցաւ ի Լաւոնդիկայ, որ է մայրաքաղաքաց Պաղեստանացւոց. տունք մի»:

13. Թ. 348բ.—362աբ.՝ Թիմոթէոսի երկրորդ թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 348բ.—349աա՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 247; S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translatis, Venetiis 1893, p. 256;

Վնգ.՝ «Սրբոյն Եփրեմի պատճառք երկրորդ թղթոյն Տիմոթիայ»:
Սկ.՝ «Պաւղոս ծանկաւ հոգոյն որ է ի նմա, թէ մերձեալ է ժամանակ վաղճանի իւրոյ . . . » եւն.: Վջ.՝ «Արդ վասն այսր եւ վասն այլոց գրէ նա ի Հոռոմ քաղաքէ առ Տիմէթէոս յարեւն [=յաստեւն] իւրում այսպէս»:

բ. Թ. 349աա.—349բբ.՝ Ոսկերեքանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեքանի կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 168—169;

Վնգ.՝ «Ոսկերեքանին»:
Սկ.՝ «Զիմրդ իցէ երկրորդ Թուխթ գրէ առ Տիմէթէոս. վաղվաղակի գալ առ նա եւ չեղեւ գալ, միւրթարէ . . . » եւն.: Վջ.՝ «Եւ արդ զայս ամենայն կամի յարդարել եւ մխիթարել յիւրոց փորձութեանցն»:

գ. Թ. 349բբ.—362աբ.՝ մեկնութիւն:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեքանի կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 169—278;

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամաւքն Աստուծոյ ը [= ըստ] աւետեաց կենացն, որ ի Քրիստոս Յիսուս: Անդէն վաղվաղակի ի սկըզբանն քրքեաց զուարճացոյց զմիտս նորա . . . » եւն.: Վջ.՝ «. . . զի ցանկ շնորհս ընդունիցիմք հանդերձ առաջին շնորհաւքն, յորժամ այն լինիցի չէ ինչ որ տրամէ ցուցանէ»:

դ. Թ. 362աբ.՝ վերջաբան՝ «Առ Տիմոթէոս երկրորդ Թուխթ, որ էր Եփեսացւոց եկեղեցոյն եպիսկոպոս ձեռնադրեալ առաջին, գրեցաւ ի Հոռոմէ, յորժամ երկրորդ անգամ եկաց յԱտենի Պաւղոս առաջ ի Ներոնի կայսեր Հոռոմայ. տունք Ծ»:

14. Թ. 362բ—370բ՝ Տիտոսի թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 362բ—362բ՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 259: S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 269,

Վնդ.՝ «Սրբոյն Եփրեմի պատճառք Տիտոսի»: Սկ.՝ «Պաւղոս եթող ի Կըթիտէ զՏիտոս իբրեւ զվերակացու եւ զեպիսկոպոս, զի չըրջեցէ եւ կացուցէ երիցունս ի քաղաքս քաղաքս . . . » եւն.: Վջ.՝ «Արդ վասն այսորիկ եւ որ ինչ նման է սոցին, առ նա գրել առ Տիտոս յասելն իւրում այսպէս»:

բ. Թ. 362բ—363աբ՝ Ոսկերեւանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 279—280:

Սկ.՝ «Քան ղամենայն որ ընդ Պաւղոս էին, առաւել լէ [= ընդ] ի տէր Տիտոս. եթէ ոչ այսպիսի ինչ ոք էր, ապա ոչ իսկ յանձն առնէր . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . յայտ առնէ թէ չեւ եւս էր մտեալ ի բանդ. քանզի անդ ղանձն յաճախ կապեալ կոչէ: Եւ այդ զինչ ասիցէ »:

գ. Թ. 362աբ—370բ՝ մեկնութիւն:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկերեւանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 280—341:

Սկ.՝ «Պաւղոս ծառայ առաքեալն Քրիստոսի: Տես, զիարդ անխտիր դնէ ղայս. երբեմն զանձն ծառայ Աստուծոյ կոչէ . . . » եւն.: Վջ.՝ «Արդ ոչ այս է պրդութիւն, այլ որ ի մեղացն է, ասէ Տիտ. վաճառեցէք զինչս ձեր եւ տուք ողորմութիւն եւ ահա ամենայն ինչ առեր է ձեր»:

դ. Թ. 370բ վերջաբան՝ «Առ Տիտոս Կրետացուցւոց եկեղեցւոյն առաջինն ձեռնադրեալ եպիսկոպոս գրեցաւ ի նիկիայ»:

15. Թ. 370բ—375բ՝ Փիլիմոնի թղթի մեկնութիւնը:

Վենետիկի հրատարակութեան ձեջ պակաս է:

ա. Թ. 370բ—372բ՝ յառաջաբան: Վնդ.՝ «Յովհաննու Ոսկերեւանի վարդապետին պատճառ թղթոյն Փիլիմոն իմաստասիրի»: Սկ.՝ «Նախ կարեւոր համարիմ ասել զպատճառս թղթոյս եւ ապա զինդիրսն եւ զինչ իցէ խնդիրքն: Փիլիմոն էր այր մի ի հաւատացելոցն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ուստի որչափ շահս շահեցաք եւ դարձեալ շահելոց եմք յաւծուածքս աւելտակար բանից»:

բ. 372բ—375բ՝ մեկնութիւն։ Սկ.՝ «Պաւղոս կապեալ Յիսուսի
Քրիստոսի եւ Տիմէթէոս եղբայր. վասն ծառայից ատ տէր է այս։
Այսբէն ի սկզբանս վազվազալիք ցածուցանէ զպատմութիւն . . .» եւն.՝
Վջ.՝ « . . . փառք եւ պատիւ եւ զօրութիւն յաւիտեանս. ամէն »։

գ. Թ. 375բ՝ վերջաբան՝ «Առ Փիլիմոն Նապրիայ տեարս . . .» եւն.՝

16. Թ. 375բ—376աբ՝ Յիշատակարան։

«Փառք անեղին առնուածութեանն,
որ անընկիզբն եւ անվաղջան
եւ միշտ եւ է առանց թուական
չունի ըսպառումն կատարման.
ձրգեաց զեղիքն որպէս խորան
եւ հաստատեաց առանց հիման
եւ լուսաւորս բազմազան,
առանց ուրուք միշտ ընթանան.
զհրեշտակս յերկինս ետ փառաբան,
ըզմարդիկ յերկիրս գործակլան,
պատճար լինել աստ շինութեան
մինչեւ մահուամբ ի հող դառնան.
յորոց եւ մինն, ես անպիտան
Կողոնացի տեղեալ բնական,
Գրիգոր կոչիմ ես շանուան,
ի սուրբ գործոց զիրկ եւ ունայն.
քանզի գործովս եմ զիրկ եւ ունայն
եւ չար գործովս եմ անարժան
եւ ձեւս ունիմ քահանայութեան
դարձայ մեղաց ըշտէմարան.
եւ Աստուծոյ ինչ տամ պատասխան.
ձեզ աղաչեմ, հարք սրբազան,
որք հանդիպէք երգոյս Պաւղոսեան
եւ վարդապետին քաջ իւր անուան
Ոսկիբերան վարդապետի Յոհաննիսեան
եւ իմաստուն եւ ճարտարասան,
ի սուրբ գրոց է հմտական,
չնորհք առեալ առնուածութեան
մեկնեաց զգիրս զանազան
անուշահոտ վարդի նման.
ի հոտ առնէք իմս մարդկան
եւ զուարճանա, որք ընթեռնու[ն] եւ կարդան.

գծող գրիս առնէք արժան
խիստ ծերացեալ է եւ անպիտան,
որ է աւուրքս թանասեան.
սա գեղեցիկ է եւ բուրաստան.
անտես չառնէք զիս (զիս) նախատեան,
զիս արժանի առնէք յիշման
առ արարիչն անմահ արքայն :

Աստանօր անկեալ կատարեցաւ այս սոստանածաշունչ գիրքս ի քաղաքս Կողոնիայ ի դուռն տուրք Աստուածածնին եւ տուրք Ըստէփաննոսի նախապրկային ամենայն սրբոցն, որ կան հաւաքեալ, Գրեցաւ եւ ծաղկեցաւ եւ կատարեցաւ ձեռամբ անարժան Գրիգոր իրիցու ի դառն եւ ի նեղ ժամանակիս, որ այս ամի պատեալ կան արիական ազգն եւ Ըռուսեաց ազգն ծովով եւ ցամաքով շրջապատեալ կան եւ Տաճկաց ազգն անիզեր ելեալ, գնացեալ Քռանկաց զաւրացն ի վերայ գիտելին Աստուծոյ, թէ ի՞նչպէս պիտի որ լինուք. ապա ես արժանս(ս) գրէի զայս Պաւղոս գիրքս, որ ամէնեւին զգայարանքս կորուսեալ էի անմեղադիր լերուք սգալանեաց մեր, որ ի ծերութեան ժամանակիս գրեցի. Խնդրեմ ի ձեզանէ որ ըզթերին լնուք եւ զաւելօրդն բառնաք: Գրեցաւ սա որ ունի տարիս այժեղջիւր եւ ամիսս աւգոստոսի իր աւրն գիշերի ի թվականից Հայոց ՌՂԵ, որ աւրհնեալ յաւիտեանս. ամէն: Հայր.» :

17. Թ. 376բ՝ յիշատակագրութիւն: «Ես նուապտ ծառայ Քրիստոսի Մինաս վարկապետս, առաջնորդ Անկուրիոյ քաղաքին, զայս գիրքս ստացեալ ունէի հալալ վաստակոց իմոց: Իսկ ի թուին ՌՃԺԳերորդի եկն առ մեզ նուիրակ տուրք Էջմիածնայ բարերջանիկ եւ սիրելի եղբայրն մեր Տաթեւացի Մինաս վարդապետն, որ եւ ըստ սիրոյն իմոյ, դոր ունէի առ նա, զայս փոքր ընծայ, որ է մէկնիչ Պօղոսի առաքելոյն, նմա ի վայելումն անձին իւրոյ յիշատակ յաւիտենական պարգեւեցի. որքան կենդանի իցէ վայելեոցէ. եւ յետ նորա ում եւ կամի բաղխել կամ կտակադրով հաստատել, կամք իւր եղիցի. վասն զի իւր սեփական է այս գիրքս: Գրեցաւ ի յԱնկուրիոյ վանքն ՌՃԺԳ յուլիսի Ի» :

* * *

ՀԱՄԱՐ 7.

ԹԵՐԹ 316 եւ 2 կազմի մագաղաքեայ բերք [դասարկ 10ա եւ 310բ]. — **ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ** 19×12 սմ. [գրութիւն միասիւն 13×7,5 սմ.]. — **ՏՈՂ** 20 [նախ ննեմամբ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած, կարմիր բանաձով ուղղանկյանց գծուած]: — **ՆԻԻԹ** բուղբ: — **ԳԻՐ** նօսրագիր: — **ՎԵՐՆԱԳԻՐ** եւ **ՍԿՋՐՆԱԳԻՐ** կարմիր: — **ԿԱՋՄ** փայտեայ, կաւեպաս: — **ԹՈՒԱԿԱՆ** 1699—1700. տես բերք 124բ եւ 309բ: — **ՏԵՂ** նորաւեւ: — **ԳՐԻՉ** Մովսէս քահանայ. հմմտ. II 4 եւ III 6: — **ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ** 122բ—125ա, 126ա, 307ա—310ա: — **ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ** 2ա մի կնիք: — **ՎԻՃԱԿ** ընդհանրապէս լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅՈՒ ԵՐԳՈՅ ԵՐԳՈՅՆ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՆԻՐԷԱՍ ԿԵՍԱՐԱՅՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ

I. Թ. 1ա՝ *Թիշատակագրութիւն: Հմմտ. IV.*

«Աւգնեա սուրբ Հոգի Աստուած: Թիշատակ է երգ երգոց եւ տեսլեանն Յովհաննու մեկնութիւնքս Յովհաննէս վարդապետին Նորաշինկեցոյ ի վայելումն սուրբ յանապատին Շատիկու: Ազաչեմ, հարք եւ եղբարք, յիշեալիք մեղապարտ գիրիս»: Հմմտ. II 5 եւ V:

II. Թ. 1ա—125բ՝ *Գրիգոր Նարեկացու երգոց երգոյն մեկնութիւնք:*

Հմմտ. Մեկնութիւն երգոց երգոյն Սաղմոսնի յօրինեալ ի Ս. Գրիգորէ Նարեկացւոյ պարզ սոսի եւ իմաստալից բանիւ եւ գեղեցիկ հայկառանութեամբ, Վեն. 1789: Գրիգոր Նարեկայ վանից վանականի մատենագրութիւնք, Վեն. 127, էջ 389—487: Սրբոյ հօրն յերոյ Գրիգորի Նարեկայ վանից վանականի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1840, էջ 271—366: Carl Friedrich Neumann, Versuch einer Geschichte der armenischen Literatur, Leipzig. 1836, S. 130. [Գարեգին Զարդհանլեան], Հայկական հին գրութեան պատմութիւն, Վեն. 1897, էջ 543—544: F. Nève, L'Arménie chrétienne et sa littérature, Louvain 1886, p. 256—268. P. C. Thoros, St. Grégoire et ses œuvres, Բաղ՝ մովսէղ 1874, էջ 244—250:

Վնգ.՝ «Մեկնութիւն երգոց երգոյն Սողոմոնի արքայի որդւոյ Դաւթի արարեալ Տեառն Գրիգորի Նարեկացւոյ հոգեշնորհ վարդապետին որդւոյ Տեառն Խօսարովու ի խնդրոյ Համազասպ Թափաւորի Հայոց, որ էր յոյժ երկիւղած եւ ընթերձասէր [գ]ողով եւ յոյժ ցանկածեալ յայսմ հոգեխառն տառի ետ աղաչանօք մեկնել զսա» :

1. Թ. 1ա — 11ա՝ Թառաջարան։ Սկ.՝ «Հրաման քո աստուածասէր Թագաւորութեանդ, ով տէր արքայ, բուռն եւ աւելի էր քան զկար մեր. զի այդպիսի խնդիր, մեկնել զերգ երգոց երգոյն Սողոմոնի՝ այնոցիկ է, որ ըստ Սողոմոնին էր հոգւովք։ Զի եթէ Նիւզացին Գրիգոր, որ կատարեալ վարդապետ էր» եւն.։ Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Նարեկայ վանից վանականի մատենագրութիւնք, Վնն. 1840, էջ 271—277, 9 «. . . . ի Քրիստոսի սէր եւ եկեղեցւոյ որ առ միմեանս» [Թ. 8ա], յետոյ՝ «. . . որպէս եւ ասէ թէ՛ ես իսկ եմ երգ սագմոսարանի։ Նղկու իրա լսի բանս» եւն., Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի եւն., Վնն. 1840, էջ 278, 33—280՝ «. . . Եւ կայր այս օրհնութիւնք յօրհնութեանցն։ Այսու գԴաւթա բանսն հօր իւրոյ բերէ վկայ, թէ՛ Տէր ասաց ցիս. որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծընայ զքեզ»։ [Թ. 9բ], յետոյ՝ [Թ. 10բ—11ա] «. . . . զմուսալից։ Թափաւորեալ մարմին միանալովն ի [= ընդ] Աստուծոյ Բանին . . .» եւն., մինչեւ «. . . դարձեալ շնորհեաց մեզ իւրով իսկ կամաւոր մահուամբն»։, Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Վննետիկ 1840, էջ 278, 5—32։

2. Թ. 11բ — 121բ մեկնութիւն։ Վնգ.՝ «Երբ երգոց, որ է Սողոմոնի»։ Սկ.՝ «[Ս]ողոմոն՝ խաղաղութիւն Թարգմանի, որով ա|ռաքէ զՔրիստոս. զի նայ է խաղաղութիւն մեր, որպէս եւ առաքեալ ասէ։ Արդ քանզի ծնաք նոր ծնունդ, աղաչեմք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . Այժմ աւարտեսցուք զբանս մեկնութեան եւզոյ երգոցս, եւ ասասցուք զրո Աստուածաբանն ասաց յիշելն. ուրոց եւ մեք հաղորդեսցուք, որ մեկնեցաքս զայսոսիկ, եւ որ[ք] ուսանիքդ ի նոյն ինքն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, յո՞րում փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Եւ դարձեալ եւս յաւէտ փառք եւ գոհութիւն, պատիւ եւ յերկրպագութիւն շնորհաբաշխ եւ առատածիր ստեղծողին եւ զարգալրողին մերոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ եւ ամենասուրբ Հոգովն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

3. Թ. 121բ — 123ա՝ Գրիգոր Նարեկացու յիշատակարանը։ «Ի չորս հարիւր եւ ի քսան եւ չորս ամին թուահաշուութեանս եւ ի Թագաւորութեանս Հայոց հարկեցայ ես Գրիգոր քահանայ ի Նալբեկայ, որդի տեառն Խօսարովու Անձիացեաց եպիսկոպոսի, ի Գուր-

գենայ աստուածասէր եւ քրիստոսապատկ արքայէ՝ որդւոյ Աբու-սահլի Համադասպ թագաւորի՝ առ ի մեկնութիւնս յահաւոր բանիցն Սաղօմոնի, որ կոչի երգոց երգ, բացայայտել ղխորին ծածուկսն որ ի նոսա, որ են յոյժ քաղցր եւ կարի պիտանի առ ի լսել եւ ի միտ առնուլ։ Վասն զի զփետայ է եւ զհարսն է ասէ, որ եւ զստեանց եւ [թ. 122ա] զկարմրացեալ չրթանց, եւ զայտից գեղեցկութենէ եւ զաչաց ցանկալեաց զքեռ եւ զեղբօր որդւոյ եւ զօրիորդաց եւ այլոց ամենից այսպիսեաց բանից տափականաց եւ սրտից խտրութեանց սեռն սիրոյ եւ շողկապ միալուրութեան։ Զոր լուեալ մարդկան անխմանալեօք մտովք, այլ եւ այլ իրա իմանային։ Եւ ապա ի հոգս եւ ի տարակուսանս եղեալ՝ բարեպաշտ եւ քրիստոսասէր թագաւորն յայսպիսի իրի յղէ ա|ռ իս միանգամ եւ երկիցս, որում ոչ իշխեցի ըզիմանալ [= ընդգիմանալ], զի ծանեայ եթէ աստուածահաճոյ է հրամանն. եւ ապա ա|պաւինեալ յամենասուրբ Հոգին Աստուած մեկնեցի, զերգս երգոցն Սաղօմոնի ըստ նորին հայցմանց եւ խնդրանանցն։ Զի թէպէտ եւ աւելի գործ եւ առաւել քան զկար իմ առ ի տկար անձամբ առ յերկիւ|ղի անհնազանդութեան, զի մի ղթագաւորական [թ. 122բ] հրամանն անկատար մնացէ. սակայն յոյժ յանդգնութիւն էր ինձ այս եւ բա|ղում բամբասանաց արժանի յամենեցունց. նաեւ յաստուածային կողմանէն պատեաց ակնկալիք. բայց յերկոցունց կողմանէ, զաստուածայնոյն եւ զմարդկայնոցն, ղթագաւորական հրամանն առաջի կա|լեալ կարծեմ արդարանալ։ Վասն զի իւր եւ իսկ Քրիստոսի փրկչին մերոյ հրաման է հնազանդ լինիլ թագաւորաց իբրեւ զԱստուծոյ, եւ որ հնազանդի, Աստուած իւրն համարի. եւ որ անհնազանդ գտանի, զայն եւս Աստուած իւրն համարի։ Զոր եւ աղաչեմ իսկ առ ընթերձասէրսդ, մի մեղադրանս յաւելուլ ինձ յաղազս ձեռնարկութեան ի ծանր գործ այս, որ առաւել էր քան զար|ժանն իմ, զի ըստ հարկապահանջ խնդրողին ոչ կարացի վերջացեալ գտանիլ, յուսալով իմ ամենազօր սուրբ Հոգին Աստուած զմտաւ ածելով, թէ ոչ անտես [թ. 123ա] առնէ զաղաչողսն առ նա, սկիզբն արարի աղօթիւք եւ արտասուօք խնդրել ի նմանէ, որ եւ նայեցեալ զանարժանութիւնս իմ եւ զսրտեռանդն կաման հայցողին, երաց զքերանս իմ յասել եւ համա|ռօտել զսա ի փառս ամենաւորս Երրորդութեանն եւ զմի Աստուածութեանն՝ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ, որ փառաւորեալն է յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն »։

4. Թ. 123ա—123բ՝ Գրչի յիշատակ արանը։ Հմմտ. VII 6։ «Եւ արդ ես անարժան եւ անխմաստ զվերջին գրօղ եւ զստացօղ սուրբ գրոյս

Մովսէս մեղապարտ եւ սեւերես քահանայս, անկարգս ի կարգս կոչեցելոց եւ անարգս ի դասս ընտրելոց, Աստուծոյ(յ) վրակներս գրեցի զսա ի դառն եւ ի նեղ ժամանակին եւ ի յիշատակ հոգւոյ իմոյ թողի, նաեւ ծնօղացն իմոց Ալեքսանին եւ Շնորհաւորին, եւ եղբարցն իմոց հանգուցելոցն ի Տէր, եւ [123բ] որդւոյն իմոյ Ալեքսան դպրի, եւ այլ ամենայն արեան մերձաւորացն իմոց եւ հոգեւոր ծընօղացն: Ես անարժան Մովսէս քահանայս երեսանկեալ աղաչեմ առ ընթերցողսդ եւ որք օգտիք ի սմանէ, կարդալով եւ կամ օրինակելով, Հայրմերորիւ յիշատակել մի խնայէք: Յիշողքն յիշեալք լիցին զՏեսունէ մերմէ եւ զՓրկչէն Յիսուսէ Քրիստոսէ յաւուրն յահեղին: Ամէն. եղբիք եղբիք: Արդ գրեցաւ սա ի թուահաշուութեանս Հայոց ոճի եւ ութն ամիս յամսանն մայիսի Ժ ի գեօղն Նորաչէն Ը [= ընդ] հովանեաւ սուրբ Աստուածածնի, սուրբ Կարապետի եւ սրբոյն Ստեփաննոսի նորընծայ սուրբ տաճարիս. առաջնորդութեան մերոյ տեառն Մատթէոսի արհի եպիսկոպոսի»:

5. Թ. 123բ՝ Յիշատակագրութիւն [առաջին յիշատակագրութեան [I] գրչի ձեռքով]: «Եւ ետու յիշատակ եւ ի վայելումն հարազատ հոգեւոր որդեկոյն իմոյ եւ սիրելւոյն Յովհաննէս քարոզ բանին կենաց»: Հմմտ. I եւ V:

III. Թ. 124ա — 125բ՝ «Սուրբ եւ ընտրեալ վարդապետաց ասացեալ: Յատկութիւն է մարմնով հիւանդին, որ յորժամ զցաւն խստանայ ոչ կարէ երթալ, ոչ կարէ կանգնիլ, ոչ նստիլ, ոչ խօսիլ, ոչ լսել, ոչ ճանաչել զոք . . . » եւն.: ՎՋ.՝ « . . . Եւ վերջապէս ընդհանրագունեղ պատճառ ամենայն չարեաց »:

IV. Թ. 125ա—126ա՝ Բարսեղ Կեսարացոյ ճառերից մի հատուած: Վնգ.՝ «Մեծին Բարսղի ասացեալ ի վեցօրէիցն զրոց»: Սկ.՝ «Արդ այգի մեք եմք, մարգիկք, գործել եւ պահել եւ ամրացուցնել . . . » եւն.: ՎՋ.՝ « . . . խափանեաց համօրէն յիւրմէն զամենայն անուսակութիւնս եւ զխորհուրդս երկրաւորս »:

V. Թ. 126ա՝ Յիշատակագրութիւն [առաջին յիշատակագրութեան [I] գրչի ձեռքով]: «Յիշատակ է երդ երգոց եւ Յոհաննութիւն [= Յովհաննոս յայտնութեան] մեկնութիւնքս Յովհաննէս վարդապետին, որ Տէր Տէրն ինձ էր տուել. եւ ես վայելչումն եւ յիշատակ տուի սուրբ յանապատին Շատիկու. ով յանապատէն նենգի եւ կամ գողանայ Աստուծոյ պարտական եւ սեւերես մնայ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն. իսկ ընթերցողքն սրտի մտօք եւ յիշողն զմեղապարտ

գիրքս՝ օրհնեալք եղիցին յԱստուծոյ եւ ամենայն սրբոց » : Հմմտ. I եւ II 5 :

VI. Թ. 126բ—127բ Այլեւայլ աղօթքներ : « Թագաւորեւն մարմնով եւ օծեւն աստուածութեամբ . . . » եւն., « Արիւն հզօրին Աստուծոյ, անմահ . . . » եւն., « Անմահ բնութիւնն աստուածային, որ մեռաւ . . . » եւն., « Յօղն արեան կենարարին մերոյ . . . » եւն., « Յոյս եւ յարութիւնն ազգի մարդկան . . . » եւն., « Սքանչելի յարութիւն . . . » եւն., « Ամենազօր միութարիչ սուրբ Հոգին . . . » եւն., « Այլ եւ տայ է ձեզ Տէր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ամենասուրբ Հոգին յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն » :

VII. Թ. 128ա—310ա՝ Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութիւնը եւ Թեոալիոսի ներածութիւնը :

Հմմտ. I. P. Migne, Patrologiae cursus completus, Ser. I, tom. CVI, pag. 215—458. Wetzer und Welte's Kirchenlexikon², I 830—832. Գաբրիէլ Զարգհանւեան, Մատենադարան Հայկական Թարգմանութեանց Նախնեաց, Վեհ. 1889, էջ 297—303. Յակ. Տաշեան, Յուլյակ Հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միութարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 278—283 :

1. Թ. 128ա—131ա՝ Թեոալիոսի ներածութիւնը : « Աւգնեա Հոգիդ սուրբ Աստուած : Առաջարանութիւն սուրբ զրոյս : Ի տիեզերական ժողովոյն կամս, որ եղեւ յաստուածապահ քաղաքն Կոստանդինուպօլիս՝ Յայտնութիւնս Յովհաննու ընկալեալ եզեւ : Այլ եւ սորին քննութիւնն, որ եղեւ յեպիսկոպոսացն Կեսարու : Ձեռնարկ արար ի սկիզբն զրոյս աստուածասէր արքեպիսկոպոսն Կոստանդինուպօլիսի Թէոալիոս կամօք եւ հաւանութեամբ հանուր ժողովոյն՝ զայս բանք :

Գիրքս այս յայտնութեանս Յովհաննու պատուեցաւ ի մէնջ ի [= ընդ] այլ սուրբ զրոյ առաքելականացն, զոր ունի ուրբ եկեղեցի՝ քննութեամբ եւ կամօք եղբարց իմոց եւ եպիսկոպոսակցաց սրբոց : Եւ է առանց պատճառի ընդունելի. [Թ. 128բ] քանզի ունի զիմաստութիւն Աստուծոյ, որ եւ յօգուտ մեծ է հայեցողացն ի սոյն մտաց աչօք որպէս արդարեւ զտուչութիւն սուրբ Հոգոյն՝ զոր պարտ է ոչ անտես առնել : Այլ եւ ճշմարիտ [= ճշմարիտ] է եւ ոչ սուտ, որպէս ի չարաց եւ ի հերձաւածողաց ոմանց մարդկանց կարծեցեալ եղեւ : Նաեւ ստոյգ Յովհաննու սուրբ աւետարանչին է սքանչելի եւ հիանալի յայտնութիւնս որդւոյն որոտման : Զի թէ հաւատամք բանիցն Աթանասի Աղէքսանդրու մեծի հայրապետի՝ որ թորգմանեաց զհին եւ զնոր կտակարանն, ապա նմա եւ զսոյն ընդունելի եղեւ, եւ ի բազում տեղիս զպատշաճ վկայու-

Թիւնն առնու ի բանս իւր, նաեւ մեծն Բասիլիոս ի բանն որ վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ կարօտ եղեւ ի սմանէ առնու վկայութիւն։ Եւ զնորին եղբայրն Գրիգոր Նիւսացին ի բանն յայն, զոր խօսեցաւ յայսմ քաղաքի ի ժողով եպիս[129ա]կոպոսացն։ Այլ աստուածայինն Գրիգոր Աստուածաբանն ի բանսն՝ որ յազազս Որդւոյ եւ յիւրն հրաժարական։ Նաեւ երախելի եպիսկոպոսն Պատարու Մէթոդիոս ի բանն որ յաղազս յարութեան։ Եւ Կիւրեղ Աղէքսանդրու մեծ հայրապետն ի գիրս զանձուցն ի բազում տեղիս պիտանի համարեցաւ զոր ի սմանէ դնել վկայութիւն։ Եւ Հիւպոդիտոս հայրապետն Հռովմայեցւոց ի մեկնութիւնն զոր արար մարգարէութեանն Գանիէլի։ Բայց ոչ բազմացուցանեմք զբանսն, թէպէտ եւ ունիմք այլ վկայս հաւասար սոցա ի սրոց հարցն, որք հաստատեցին գոլ զայս յայտնութիւն Յովհաննու աւետարանչի։ Զի՞նչ պարտ է ասել եւ գերախելին Իրինիոս, որ ինքն վկայ է եւ զայս որ նախ քան զինքն ի մէջ ածէ։ Այլ եւ Երեմիայի շուռնանն Որոգինէս ոչ թէ միայն ընկալաւ զսա, այլ եւ յաջախ մեկնութիւնս եղ ի վերայ սորին։ Արդ [թ. 129բ] այս աստուածային յայտնութիւնս կարծեօք զնամք զմեծամեծ սուրբ հայրապետ եւ ըզճըշմարտութեան վարդապետան, որք մաքրեցին զտի[թ]եզերս ի չարաչար հերձուածոց, եւ զամին վկայեցին ճշմարիտ գոլ, արհամարհեմք։ Եւ զի թէ սա անընդունելի թուի մեզ, անընդունելի լիցին եւ ընդունողքն սորին. զոր մի լիցի մեզ զմտաւածել զչար մտածմունս զայս։ Այլ հաւատամք զսա ճշմարտապէս գոլ Յովհաննու որդւոյն Զերեդեայ զսրոց հարցն առաջնոցն հետեւելով։ Եւ քանզի այս տուաւ նմա մարգարէութեան շնորհք յԱստուծոյ վասն երկնային խորհրդոցն, եւ որ ի վերայ յերկրի եղեւ, եւ որ լինելոցն է, յորում տեղեկանան ամենայն մարդիկք, աստուածային երկիւղիւն յայսմ բանից։ Ո՞վ եւ թէ ո՞րք անհասութեան սովաւ հասանելի լինի աստուածասէր ընթերցողաց, որ ոչ ամենայն իմաստութիւն էի [= աշխարհի] այսորիկ [130ա] կարող է ցուցանել։ Վասն զի ի սմայ է պարունակեալ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի մարմնաօրիկ տնօրէնութեանն խորհուրդ եւ յերկինս Ը [= ընդ] մարդկան հանգստեանն եւ կրկին զալստեանն Որդւոյն Աստուծոյ՝ հայրենէ փառօք ի դատաստան։ Կարեւոր է եւ զայս ասել. քանզի զի՞նչ է, որ բռնադատէ զմեզ յայսմ հաւանութիւն, թէ ոչ գիտեաք զսա ճշմարտութեամբ աստուածային խորհրդոցն յայտնութիւն։ Նաեւ ինքն Աստուածաբանն ձայնէ ի յըկզբան բանիս, թէ ոչ ի մարդկան է, այլ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեւ առ նմա յայտնութիւնս. որում եւ մեծն Պողոս իսկ

վկայէ, թէ Յիսուսիւ Քրիստոսիւ հաստատեցաւ ամենայն՝ եթէ երկնաւորքն եւ երկրաւորքս, որ է գլուխ եկեղեցոյ եւ անդրանիկ մեռելոց, զի եղիցի ինքն յամենայնի յառաջացեալ: Արդ ինքն Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս՝ հաստիչն ամենայնի՝ հաւատամք թէ յայտնեաց [130բ] իւրոյ ծառային եւ սքրեցեալ աշախեքտին Յովհաննու զերկնային խորհուրդս, եւ զոր հանդերձեալ է լինել ի վերայ յերկրի: Վասն այսորիկ եւ ես նուաստ արքեպիսկոպոս արքայանիստ քաղաքին Առաքելոսն ուղարկեմ ի թէ տալիոս, եւ որք է [= ընդ] ինեւ սուրբ եւ աստուածային ժողովս՝ ընկալաք զսա պատուով ի կաթուղիկէ եկեղեցի սուրբ իրեւ զարդարեւ Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մեր յայտնութիւն: Նաեւ տեսութիւն մեկնութեանս, զոր արարեալ է սմա Անդրէի արքեպիսկոպոսին Աեսարու, հաճոյ թուեցաւ տ[ի]եզերական ժողովոյս: Քանզի ոչ թէ անձամբ անձին, այլ ի վերայ հարցն սրբոց հիման է եղեալ շինուածս բանից իւրոց, եւ զնոցա աստուածային հոգւոյն տուլութիւն առեալ է իւր առաջնորդ եւ վկայ ի քննութիւնս իւր: Ուստի եւ ընդունելի է այս տեսութիւն, [131ա] զոր եղ ի վերայ յայտնութեանս Յովհաննու՝ եպիսկոպոսն Աեսարու ի կաթուղիկէ եկեղեցի, մերոյ տիեզերական ժողովոյս հաճութեամբ: Եւ է ամենայն բանք զորոյս այսորիկ ի քսան եւ չորս ճառ բաժանեալ, եւ յեօթանասուն եւ երկու գլուխս: Հայելով յայս խորհուրդ թուոցս, զի երեզքսան եւ չորսն լինի եօթանասուն եւ երկու, եւ է քսան եւ չորից թիւն ի խորհուրդ քսան եւ չորս իրիցանցն, զոր ետես ուրբն Յոհան: Եւ եօթանասուն եւ երկու գլուխն նշանակէ գոլ զնոսա զամենաւորքս, որք հոգւով եւ շնչով՝ եւ մարմնով հաճոյք զսան Աստուծոյ նախ քան զօրէնս, եւ որք յօրինօք եւ որք է [= ընդ] շնորհօք, որք պաշտեցին երեզ դասք, երեզ մասամբք զանբաժանելի զամենա՝ սուրբ Երրորդութիւնն»:

2. Թ. 131բ — 134բ՝ Յանկ: Վնդ.՝ «Գլուխ Յայտնութեանս, զոր ետես ի Պատմոս կղզին սուրբ աւետարանիչն Յոհաննէս»:

3. Թ. 135ա — 140բ՝ Անդրէասի եւ Արեթասի յառաջաբանը: Վնդ.՝ «Ի յայտնութիւնն Յոհաննու սրբոյ հօր մեր Անդրէի երանելոյ եպիսկոպոսի Աեսարոյ Ապաղովկեցոց համալոս տեսութիւն, Ընդ նմին եւ Արեթաս եպիսկոպոսի նմին քաղաքի»: Սկ.՝ Աստուածային խորհրդական բանիցս անհասութիւն ոք հայելով, մի բանբասեցէ զմերս համարձակութիւն, որք բուն հարաք զսոյն իմանալ: Քանզի հաւատամք ...» եւն.: Վջ.՝ «... Այսպէս եւ ի ձեռն»

նոյն սրբոց զօրութեանցն զիւր փառսն եւ զպաշտօնն ի նոյնն է եւ զմիւս անգամ զալստեանն անաւոր խորհուրդ յայտնեաց սուրբ եկեղեցւոյ » :

4. Թ. 141ա—306բ՝ Մեկնութիւն : Վնգ.՝ « Յայտնութիւն սրբոյն Յոհաննու ալեհասարանի եւ աստուածաբանի » : Սկ.՝ « Առաջին ճառ : [Յ]այտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, ի ձեռն որոյ ետ Աստուած ցուցանել ծառայից իւրեանց որ լինելոց է վաղվաղակի : Յայտնութիւն ասի զծածուկ խորհրդոցն երեւումն ի ձեռն որոյ պայծառանայ իշխանականն, եթէ աստուծային տեսլամբք . . . » եւն. : Թ. 149ա՝ « Եւ ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ ի մէջ հնոցի հրաշէկ : Զոտն եւ աստուծայինն Քրիստոսի զմարմնով անօրէնութեանն գոյ ասէ նշանակ, որով զմեր փրկութիւն . . . » եւն. : — Թ. 151ա՝ « Զայս գլուխս եւ Աստուածաբանն Քրիստոսի զմտաւածեալ եւ զաստեղսն ապացոյց լուսաւորութեանն եւ մաքրութեանն անուանեաց . . . » եւն. : — Թ. 163ա՝ « Աստուածաբանն Քրիստոսի ասէ, ստոյգ եւ իրաւացի է ցուրտն ի կենաց հաւատոյն անճաշակն լինել, եւ յոյս կայ նորա առաջի ի ձեռն մկրտութեանն . . . » եւն. : — Թ. 208բ՝ « Զսա ոմանք զԱստուծածինն կարծեցին վասն նորին աստուծածնողութեանն. բայց մեծն Մեթողիոս ի սուրբ եկեղեցի տարաւ զխորհրդոյս զօրութիւնն, անյարմար ասէ զալ տէրունական ծննդեանն այս, որ նախ բազում ժամանակօք կատարեալ էր, բարեւք է զնոյն բանս երանելոյն Մեթողիոսի յիշել զոր ասացեալ է ի բանն որ վասն արեւցողութեան ի դիմաց Պրոկղեայ կուսին այսպէս : Վինն որ զգեցեալ էր զ Ծ [= զարեգակն], է եկեղեցի, զի որպէս մեզ զգալի լոյսս՝ նորա իմանալին, որպէս մեղ այս նշոյլք քաղցր, նմա այն ճառագայթքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « Այլ որ զամենեցուն կամի զփրկութիւն եւ զգիտութիւն ճշմարտութեան ղհասանելն ծագեացէ ի սիրտս ամենեցուն զլուսաւորութիւն գիտութեան փառացն իւրոց շնորհօք ողորմութեանն իւրոյ, ընդ որս եւ մեք փառս վեր առաքեմք Հօրն ամենակալի, Որդոյն միածնի եւ սուրբ Հոգւոյն ճշմարտի յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն » : Վերջին՝ « Զբազմալէր Մովսէս գծողս յիշեցէք ի Քրիստոս, ով ընթերցողք » :

5. Թ. 307ա—309ա՝ Ներսէս Լամբրօնացոյ յիշատակարանք : « Յիշատակ սուրբ տառիս զսողի տեառն Ներսէսի գերանշակ վարդապետի, զոր գտեալ ի մեծն Անտիոք գրեաց զսա ի լուսաւորութիւն հոգւոց մարդկան :

Ես Ներսէս նուաստ ի Քրիստոս եւ տարտամս յուսումնասիրաց, զվերջին եւ նուազեալ ժամանակի ծընունդս, յնթեռնուն

զյայտնութիւնն Յօհաննու սուրբ աւետարանչին, որ յայտնեցաւ նմա ի վերուստ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի Պատմոս կղզին, յոյժ տաքնապէի յանձն իմ առ ի ոչ գիտել զլուծումն բանինցն սքանչելեաց. եւ կարի որոնմամբ այսր եւ անդր խուզելով զմեկնութիւն նորին ի մերս բարբառ եւ ոչ գտի. յետ որոյ եհաս ինձ ընթանալ ի մեծն Անտիոք եւ շրջելով որ անդ զվանո՛րայս Հռոմոց եւ զՖոնանկաց, այս տենչումն բորբոքէր ի միտս իմ, ուս[307բ]տի եւ քննեալ գտի ի գրեանս հրչակաւոր ուխտի սրբոյն Պօղոսի ի քաղաքէ անդ ըզմեկնութիւն յայտնութեանս ի լուսնապարտ բարբառ եւ ի նոյն գիր որով Ֆոնանկք բ. մեկնչաց արարեալ. եւ փափաքեցի թարգմանել եւ ոչ գտի զոք՝ որ յայնմ բարբառոյ ի հայ բարբառ կարէր յեղալ շրջել: Ապա ելեալ արտաքոյ քաղաքին ի սուրբ լեռն որ ի հիւսիսոյ կողմն անդր ի մի վանորէից Հռոմոց, որում անունն էր Պէթիաս, առ ոմն արգելական միայնակեաց, որոյ անունն Բասիլ, կնքեալ (քնն) գտի զցանկալին ի հելլենացի բարբառ եւ գիր, ուղղաբան եւ վայելուջ, որ լեալ էր Աթանասի պատրիարգի նորին քաղաքի: Եւ խնդրեալ աղաչանօք ի բարէմիտ յառնեն, առեալ փութացայ գրովքն ի հայրապետական աթոռն առ տէրն իմ եւ ի կաթողիկոսն սուրբ Գրիգորիս, զոր ծանուցեալ [308ա] ուրախ եղեւ յոյժ: Եւ հրամայեաց թարգմանել ի ձեռն մետրապօլտին Կոստանդինայ Յերապօլսի, որ անդ ի ներքոյ հովանւոյ սրբոյ հայրապետին հանգչէր: Եւ սկսեալ օգնականութեաւրն Աստուծոյ եւ սրբոյ Տեառնն նա ի թարգմանել եւ ես ի գրել, եւ վերընծայեցաք սրբոյ եկեղեցւոյ Հայաստանեայց ուսումնասէր մանկանց զայս սքանչելի եւ աստուածային յայտնութեանս մեկնութիւն:

Արդ աղաչեմ զընթերցողսդ եւ ի զիմաստութեան սիրողսդ, յիմանալ ըզխորս Աստուծոյ իմաստիցն քննութեաւրս յիշել ի Տէր գտուր հայրապետն Հայոց զտէրն իմ Գրիգոր զբարեմիտն եւ զբարեսէրն եւ զառիթն թարգմանութեանս եւ հրամայօղմաղթեցէք զՏեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ յաստիս խաղաղութեաւր պահել, եւ ի հանդերձեալն ի [= ընդ] սրբոց իւրոց յերկնից արքայութեանն զասակիցս եւ պսակակիցս առնել: [308բ] Այլ եւ Կոստանդին մետրապօլիտն որ թարգմանեաց, եւ զԲասիլ կրօնաւորն որ զօրինակն ետ. Տէրն Քրիստոս (իւրոյ) ողորմութեանն իւրոյ արժանացուցէ զնոսա անճառելի ողորմութեանն իւրոյ աղօթիւք ձերովք:

Արդ թարգմանեցաւ աստուածային յայտնութեանս մեկնութիւն ի թուականութեանս Հայոց վեց հարիւր եւ քսան

եւ ութ ամին ի սուրբ եւ ի հայրապետական աթոռն որ կոչի Հռոմկլայ, չըջապատեալ յեղեմական աղբերէն Եփրատայ, որ մատակարարէ բնակչացն զամենայն մարմնական պիտոյսն խնամօքն Աստուծոյ, ընդ հովանեաւ աստուածընկալ սուրբ նշանին Վանկոյ, եւ սքանչելի որբոցն, որք հանգուցեալք են անդր ի փառս Աստուծոյ: Իսկ սրբանեցաւ ի նշանադրութենէն քերթողական արհեստիւ [309ա] ի յապահով անապատս սուրբ Գեւորգեայ՝ որ ի մէջ լերինս Տօրոսի, որ է ի Գահ Կիլիկոյ, եւ ի սկիզբն Պանփիլիու, ձեռամբ նուաստ եպիսկոպոսի նորին քաղաքի Տարսուի, տառապելոյ Ներսէսի, ընտրեալք եւ ողորմութեալք Տեառն Քրիստոսի, որ է օրհեալ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն »:

6. Թ. 309ա—310ա՝ Գրչի յիշատակարանը. Հմմտ. II 4: «Եւ դարձեալ ես անպիտանս ի կարգս կոչեցելոցն եւ անարժանս ի պարս հրաւիրելոց՝ Մովսէս թշուառացեալս զվերջին գծող եւ զստացող սուրբ մեկնչիս երեսս ի գետնի եղեալ արտասուաթոր աչօք եւ կողկողագին պաղատանօք հայցեմ սուրբ սիրով եւ ջերմեռանդ հաւատով ընթերցողացդ, զի ի միոյ Հայրմերի եւ տէրողորմեայի արժանացուցանել անարժանս եւ թողութիւն խնդրել ինձ մեղաւորիս. նաեւ ծնողացն իմոց Ալէքսանին եւ [309բ] Շնորհաւորին եւ եղբայրցն իմոց եւ որդւոցն դեռաբոյս Ալէքսանին եւ այլոցն, նաեւ ամենայն արեան առու մերձաւորացն իմոց: Զի եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ. ամէն:

Արդ գրեցաւ սուրբ տառս ի թուականութեանս Հայոց հազար հարիւր քառասուն եւ ինն ամին ի փետրվարի ամսոյ ԺԴ յաւուր տօնի քառասնօրեայ զալստեանն Փրկչին Յիսուսի ի տաճարն սուրբ, ի կաթողիկոսութեան տեառն Նահապետի եւ մերոյս առաջնորդութեան Մատթէոս վարդապետի, յերկիրս Սրինճակու. ի գեօղն Նորաշինիկ, Ը [= ընդ] հովանեաւ սուրբ Աստուածածնի, սուրբ Կարապետի եւ սուրբ նախավկայի տաճարիս, զոր շնորհօքն Քրիստոսի ի թվին 1251. եւ վեց ամին հիմնարկին եւ բազում աշխատանօք ի կատար հասուցին ողորմութեալքն Աստուծոյ, զոր Տէրն Քրիստոս վարձահատոյց լիցի երախտաւորացն: [310ա] Ի դառն եւ յանբարի ժամանակիս, որ վասն ծովացեալ մեղաց մերոց եւ թողոյ մեզ զօրէնս Աստուծոյ, մասնեալ կամք ի ձեռն ժանդարարոյ ազգին Պարսից, զոր իբրեւ անասատալիք ծովու յարուցեալք են ի վերայ սրբոյ եկեղեցւոյ եւ յորդւոց նորին, եւ կամին կլանել: Զոր եւ ի սոյն ամի հրաման դառնութեան ել ի դրանէ թագաւորին, զի զվանք, զանապատք եւ զեկեղեցիք հանդերձ բնակչօք իւրեանց ի ներքոյ ծանր հարկ

դնել, զի դեռ նոր է բորբոքեալ հուրս այս: Զոր Տէրն Յիսուս
հոգւով զօրութեան իւրոյ փութով շիջուցէ եւ յամօթ արասցէ
ինքնամեծարն Բէ|հէմովթ հանգերձ գործակցովք իւրովք: Եւ զսուրբ
զեկեղեցի իւր պահեսցէ հաստատուն եւ անշարժ ի վերայ վիմի
սրբոյ հաւատոյ մինչեւ ի գալուստն իւր սուրբ: Եւ ինքն օրհնեալ
եղիցի յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն»:

VIII. Թ. 311ա—316բ՝ « Ի մեկնութենէ բանի սուրբ աւետարանչին, որ
ա|սէ թէ՝ Զի եթէ յայտնեցի նա նը|ման նմա լինեացեմք . . . »
եւն.: ՎՋ.՝ « . . . , անհնար է յագեալ որովայնի սուրբ խորհուրդս
ծնանիլ »:

* * *

ՀԱՄԱՐ 8.

ԹԵՐԹ 95. — ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ 20×15,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 15×10 սմ.] — ՏՈՂ 19 [նախ ննօմամբ հորիզոնական զծուած, ապա յղկուած, կապարով ուղղահայեաց զծուած]: — ՆԻԻԹ թուղթ: — ԳԻՐ ԲՈՂՈՐԱԳԻՐ, քիւսասկարանները բացի հ. շղագիր: — ՎԵՐՆԱԳԻՐ ԵՒ ՍԿՋԲՆԱԳԻՐ կարմիր: — ԶԱՐԴԱԳԻՐ կարմիր եւ օազանակագոյն 1ա, 18ա, 28ա, 35ա, 48ա, 61ա, 70բ եւ 94բ: — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ 1ա: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միօս: — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ: — ԹՈՒԱԿԱՆ անյայտ, բայց 1631-ից առաջ: — ԳՐԻՉ ԵՒ ՏՅՂ անյայտ: — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 10բ, 18ա, 28ա, 35ա, 47բ, 48ա, 61ա, 70ա, 94բ, 95բ, տես 2, 4, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21 եւ 22: — ՎԻՃԱԿ կազմից եղած, մի քանի թերթ դուռն հանուած, այսինքն մեկը բ. 39 եւ 40-ի մէջ, հինգ հատ բ. 62 եւ 63-ի մէջ եւ վերջից երկու հատ:

ՄԱՏՆԱՆՍ Է

Ք Ա Ր Ո Ջ Ա Գ Ի Ր Ք

Հմմտ. Թակ. Տաշեան, Յուլիոս Հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւրթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 375, հմբ. 102, 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9:

1. Թ. 1ա—10բ՝ «Քարոզ ի բան աւետարանին որ ալսէ՝ նշանուք խորագետ իբրեւ զաւձ եւ միամիտ իբրեւ զաղաւնի»: Սկ.՝ «Նախ գիտելի է զի որդ [== որպէս] մարդս հոգի է եւ մարմին. նոյնպէս սուրբ գրոց բանն հոգեւոր է եւ մարմնաւոր. զի եւ աստուածային գրոց բանն խորին է եւ ծածուկ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ապա գտցես թողու-թիւն մեղաց քոց, որոց աղաւթն ողորմի քեզ Քրիստոս Աստուած ըստացող ի գրոցս»:
2. Թ. 10բ՝ «Ես անարժան մեղաւոր Կարայպետըս գրեցի վէրինամայտն [== ولي نعمت] որ եկաւ Ըսպհանայ քաղաքն: Ես անարժանս գնացի ասլիջան [== աստիճան] առի թ. 1634-ումն էր որ գնացի կարդալ . . .»:

Հմմտ. 20:

3. Թ. 11ա—18ա՝ Տաշեանի ցուցակում 102, 2 յիշուած քարոզի մի հատուած: Սկ.՝ «... [ք]աղցր է. յերբ կըծէ զմարդն եւ խոցէ նայ չի ցօիլ [= ցաւիլ] եւ կըսկըծալ, այլ անուշ մըմնջայ եւ քորի, եւ մարդոյ քուն տանի. ի քուն մեռանի եւ այլ ոչ յարթնու. անբժշկելի է թիւնքն իժին...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ մատնին ի կուրուստն յօտոնից [= յաւիտենից], յորոց եւ փրկեացէ Քրիստոս Աստուած զամենայն հօտացեալ [= հաւատացեալ] անուան իւրոյ որ ողորմիս Քրիստոս Աստուած ստացող ի սուրբ գրոցս»:
4. Թ. 18ա՝ «Մեղայաբար Սիմոնն եւ ուր հայրն հանկուցեալ Մկէրտումին եւ մայրն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթերցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»:
Հմմտ. 6, 8, 10 և 15:
5. Թ. 18բ—28ա՝ «Քարոզ ի բանն Սողոմոնին՝ Որ զանձն ի գործս իւր ոչ բժշկէ, եղբայր է նայ այնոցիկ որ յանձն առկիցէ»: Սկ.՝ «Անձն զբանական հոգին ասէ, որպէս ասէ մարգարէն. Աւրհնեայ անձն իմ զՏէր եւ մի՛ մոռանար զտուրս...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ լուցկի լինի յանշէջ հրոյն, յորոց փրկեացէ Քրիստոս Աստուած զամենայն հաւատացեալս [Թ. 28ա] անուան իւրոյ եւս առաւել զստացող սուրբ գրոցս»:
6. Թ. 28ա՝ «Մեղայաբար Սիմոնն եւ հայրն Մկերտումին եւ ծնողացն Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթերցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»:
Հմմտ. 4, 8, 10 և 15:
7. Թ. 28ա—35ա՝ «Քարոզ ի բան Սողոմոնի որ ասէ՝ Մահ եւ կեանք ի ձեռն լեզուի, եւ որք ըմբռնեն զնայ, կերիցեն զպտուղ նորայ»: Սկ.՝ «Առաջին խրատ վասն մամնօր [= մարմնաւոր] կենացս է. ճշմարիտ մահու եւ կենաց պատճառ լեզուն է...» եւն.: Վջ.՝ «... այսպէս մերձենայ ի մարմինն քրիստոնէին, յերբ տեսանէ զահօր [= զահաւոր] նշանն ի վերայ գերեզմանին»:
8. Թ. 35ա՝ «Մեղայաբար Սիմոնն եւ հայրն իմ Մկերտումին եւ ծնողացն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն իմ Գարանին ընթերցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»:
Հմմտ. 4, 6, 10 և 15:
9. Թ. 35ա—47բ՝ «Քարոզ ի բան Յովհաննու որ ասէ՝ Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր մարդասպան է եւ գիտեմք, զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս»: Սկ.՝ «Ջայն հրամայէ թէ ամենայն մարդ որ ատէ զեղբայր իւր մարդասպան է, եւ որպէս մարդասպան մարդն չոլիս

արքայութեան բաժին, այսպէս մարդ որ սրտովն ատէ զընկերն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ ղոսակալութեան, յորոց փրկեացէ զմեզ Քրիստոս Աստուած յայնպիսի ղոսակալութենէ զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ, եւս առաւել զստացող զրոցս » :

10. Թ. 47բ՝ « Մեղայալարտ Սիմոնին եւ հայրն իմ Մկէրտումին եւ ծնողացն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթրցողիս եւ լսողաց եւ որ զող[որ]մեա ասէք. ամէն » :
Հմմտ. 4, 6, 8 եւ 15 :

11. Թ. 48ա՝ « Դայցեայլ [= դարձեալ] յիշեցէ էրեց Մկրտին յիւ որդին Մայրքայրն Ալապն ձեռիգայրն, յորն դրստրն Դայիւրն Մալայն յիշեցէք » :

12. Թ. 48ա—61ա՝ « Քարող ի բանն Յորայ որ ասէ՝ Աղաւթք իմ սուրբ էին եւ ճշմարիտ առաջի Աստուծոյ » : Սկ.՝ « Եւ նախ զայս պարտ է գիտել թէ քան զամենայն առաքինութիւն պատուակ[ան] է աղաւթքն. նախ անուան իւրոյ յայտնէ զիւր փառքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ կատարի քո հայցուածն ի բարին, որ եւ կատարեացէ Տէր Աստուած զամենայն խնդրուածս ըստացողի զրոցս » :

13. Թ. 61ա՝ Դայցեայլ յիշեցէք էրեցն Կիրակուս, կողայկիցն զՈւլայլն եւ որդին Գայոէյն, Նրսէս(էս), Ոսկան, Ակոբն, Շայն [= Շահէն], Դորս, Գուփրէն յիշեցէք » :

14. Թ. 61ա—70ա՝ « Քարող ի բան Սողոմոնի որ ասէ՝ Ողորմի ազքատին փափ տայ Աստուծոյ » : Սկ.՝ « Այսպէս հրամայեն վարդապետքն եկեղեցոյ թէ քրիստոնէից բարի գործքն գ՝ ազգէ գ՝ բաժանի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ գացուք ողորմութիւն ի դէպ ժամանակի, որ եւ արժանի արասցէ Տէր Աստուած ողորմութեան եւ մեղաց թողութեան ըստացող զրոցս » :

15. Թ. 70ա՝ « Մեղայալարտ Սիմոնին եւ հայրն Մկէրտումին եւ ծնողացն Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթրցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն » :
Հմմտ. 4, 6, 8 եւ 10 :

16. Թ. 70բ—94բ՝ Քարող ի բան Յորայ որ ասէք, Այր մի էր Աւսիտ աշխարհէն » : Սկ.՝ « Այր մի էր Աւսիտ աշխարհին արդար, ողորմ[ա]ծ, աստուածապաշտ, հեռացեալ յամենայն իրաց չարեաց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . նոյնպէս ի մէջ ամենայն արդարոցն Յոր քան զամենայն պատուական է, որ համբերութեան է նպատակ. եւ Քրիստոսի մարդասիրին փառք յաւիտեանս. ամէն » :

17. Թ. 94բ—95ա՝ « Փառք ամենայնուրեք Երրորդութեան Հաւր եւ Որդոյ

եւ Հոգոյն սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն : Արդ զբեցաւ քարոզգիրքս ի դառն եւ վիշտ ժամանակիս ի խնդրոյ բարեմիտ եւ հեզահոգի էլիէն եւ զծնաւդսն իւր զՀոռոմ-կիրաւկոսն եւ զմայրն իւր զԲաղչայագուլն, որ առ Քրիստոս են փոխեցեալ. ամէն : Դարձեալ կրկին անգամ յիշեցէք զէլիէն եւ զկողակիցն իւր զՈւլալն եւ զորդիքն իւրեանց զԳաբրիէլն, զԱստուածատուրն, զՏիրատուրն, եւ Գաբրիէլի կողակիցն զՆիկարն եւ զորդիքն իւրեանց զՆորվարդն, զԿիրակոսն, զՄկրտիչն յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասացէք : Դարձեալ յիշեցէք զԱստուածատուրն եւ զկողակիցն իւր Թուրվանդն, զՏիրատուրն եւ զիւր կողակիցն զԽանտուտն եւ զորդիքն իւրեանց զՅովանէսն : Դարձեալ յիշեցէք ի Քրիստոս զՅիւլիէն եւ զկողակիցն զՈւլալն որ ստացաւ զայս քարոզգիրքս ի հալալ արդեանց իւրոց եւ . . . յիշեցէք եւ . . . ողորմի ասացէք. ամէն » :

18. Թ. 95ա՝ « Ես զանաբժան տէր Մարքարս ժ . . . որ շահ Մայմուտըն եքաւ Ըսպհա [նայ քա] զաքըն խկց շահ Սուլթան հ . . . Թվուկանիս ոճհա-ին մարտի ամսի ժե-ն » :
19. Թ. 95բ՝ « Դարձեալ յիշեցէք զՅիւլիէն եւ կողակիցն զՈւլալն եւ զդուստր իւրեանց զՅղիսաբեթն յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասացէք. ամէն : Ստացայ գիրքս ի հայրապետութեան տէր Մովսէս կաթողիկոսին ի Թազաւորութեան շալհ Սէֆուսն ի Թվականիս Հայոց Դ եւ Ծ Թվին. ամէն. Հայր մեր : Դարձեալ յիշեցէք զՅիւլի եղբայրն Սէնտիկն եւ կողակիցն Ջանխաթուսն եւ զորդին Նորվարդն, որ առ Քրիստոս են փոխեալ. յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասացէք » :
20. Թ. 95բ՝ « Դարձեալ յիշեցէք Սարգիսի որդի սուտանուն Կարայպետն եւ մէրն նորայ Հէրիգն. Թուին ոճձգ » :
Հմմ. 2 :
21. Թ. 95բ՝ « Դարձեալ յիշեցէք զՅիւլի եղբայրն Սենտիկնակ » :
22. Թ. 95՝ « Արդ յիշեցէք տէր Խաչատուր որդի Գարպաին [= Գաւպարն], միւս որդի Մէլիք, միւս որդի Մէքէլ, Մաւմէլ, դուրսդր Լուլայն յիշեցէք Աստուած ողորմեայ. ամէն » :

* * *

ՀԱՄԱՐ 9.

ԹԵՐԹ 303 (դասարկ 1աբ, 4բ, 297բ—303)։ — **ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ** 19,7—8×12, 5—8 սմ. (գրութիւն միասին 12×7,5 սմ.)։ — **ՏՈՂ** 19 (նախ նրնեմամբ ուղղանկյեաց եւ հորիզոնական զծուած, ապա յղկուած)։ — **ՆԻԻԹ** թուղթ, դեղնագոյն, ողորկ։ — **ԳԻՐ** ճօճագիր։ — **ԽՈՐԱԳՐԻ** (5ա) կարմիր, խորագրի սկզբնագիրը կապոյս։ — **ՎԵՐՆԱԳԻՐ** կարմիր, „Առաջին“ի (5ա), „Բացայայտութիւն“ի (121ա) եւ իւրաքանչիւր „Պրակ“ի (5ա, 9ա, 13ա նւն.) սկզբնագիրը կապոյս։ — **ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ** կարմիր։ Զարդագիր, կարմիր եւ կապոյս 5ա, 38բ եւ 43ա։ — **Պրակներ** երկու սկզբնասողերը կարմիր՝ 5ա, 43ա, 64բ, 87բ, 167բ, 173ա, 189բ, 208ա, 234բ, 253բ, 283ա։ — **ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ** համարեա միւս։ — **ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴԻ** կապոյս եւ կարմիր՝ 5ա, 38բ, 43ա, 122ա, 129ա, 162բ, 173ա, 189բ, 208ա, 234բ, 253բ, 283ա։ — **ԿԱԶՄ** փայտեայ կաշեպատ։ — **ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ** 5ա կնիք չորս ճառերով (Յ.Ա.Ծ.Հ.) եւ թուականով 1784։ — **ՎԻՃԱԿ** ընդհանրապէս լաւ։

ՄԱՏՆԱՆՍ Է

ԱՐԻՍՏՈՏԵԼԻ ԲՆԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՍԱՆԳՐԻ ԲԱՂՄԱՐԻՍ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

Հմտ. Ueberweg-Heinze, Grundr. d. Gesch. d. Philos. I 197, 198, 201, 206—208։

1. Թ. 2ա—4ա՝ առաջին եօթը գրքերի ցանկը. վերջում՝ «*Ծաներուք ո՛վ ուսումնասէրք, զի ահա՛ ՚ի սկըզբնսս աստ գրեցաւ զցանկ եօթեանց գրոցն գրեոյս։ Իսկ եօթեանց գրոց ցանկն՝ յաւարտումն, զի ըոլոր գիրքս այս չորեքտասան մասն է*»։
2. Թ. 5ա—297ա՝ «*Արդստոտէլի Ստագիրացւոյ գիրք Բընազանցականաց, որ կոչի յունարէն Մէթաֆիզիկայ։ Գիրք առաջին։ Պրակք առաջին։ Թաղազս փորձի, արհեստի, եւ մակացութեան եւ թէ՛ իմաստութիւն է՝ մակացութիւն, որ պատճառաց ոմանց եւ*

«կգրանց խաղման պարագի» Ամենայն ժողովից բնութեամբ ցան՝
կան գիտել։ Եւ նշան այս է զգայութեանց սիրելութիւն, զի եւ
առանց գործառութեան ողբն վառն ինքեանց սիրեցեալ լինին։
Եւ քան զայլս առաւել տեսանելիքն։ Բանդի սչ միայն ՚ի գործեւն
ինչ, այլ եւ թէ ինչ սչ տանելոյ իցեմք, զտեսնելն քան զայլոն
ամենայն, զի այսպէս «սուղից, յաւէս ընտրեմք» Եւ է «գաւառաւ»,
զի ՚ի զգայութեանց ուրա «առաւել ձեռնառաւ են» Եւն։
ՎՋ. «Աբգ եւ ոչ այնա, զի տանէ, պատճառէ թիւ, եւ ոչ բնաւ
թիւ եզական, կամ նիւթ, կամ բան. եւ տեսակ իրաց գոյ. այլ եւ
սչ այն, որոց ազգաւն է ինչ»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 10.

ԹԵՐԹ 195 [դասարկ 1—4, 95—195]. — ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 19,5×14 սմ.
[գրութիւն միասին 14×8,5 սմ.]: — ՏՈՂ 25 [կարմիր քանափով ուղղա-
հայեաց, ճնշմամբ հորիզոնական գծուած]: — ՆԻԻԹ քուղք: — ԳԻՐ ԵՂԱ-
ԳԻՐ: — ԽՈՐԱԳԻՐ կարմիր: — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր, առաջին եւ երրորդ
ՏՈՂԸ կարմիր, երկրորդ ՏՈՂԸ կապոյս: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միւս: — ԶԱՐԴ
ՃԱ լուսանցազարդ եւ խորանազարդ: — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաւեպաս: —
ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳՐԻՉ անյայս: — ՎԻՃԱԿ լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՂԵՒՈՆԴ ՊԱՏՄԱԳՐԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հմտ. Արշաւանք Արարաց Ի Հայո, արարեալ Ղեւոնդ վարդապետի Հայոց:
Ի Հայո ընծայեաց Հանգերձ ժանօթութեամբք Կարապետ վարդապետ Նահա-
զարեանց, միաբան որբայ էջմիածնի, և անդամ արեւելեան ընկերութեան
գիտնականացն Փարիզայ, Փարիզ 1859. Պատմութիւն Ղեւոնդայ մեծի վար-
դապետի Հայոց, Բ. տպ. Ս. Պետերբուրգ 1887: Histoire des guerres et des
conquêtes des Arabes en Arménie, par l'éminent Ghévond vartabed armé-
nien, écrivain du huitième siècle, traduite par Garabed V. Chahnazarian,
et enrichie de notes nombreuses, Paris 1856. *История завоеваний Гевонда
варданета, переводъ К. Патканяна съ армянскаго съ примечаніями. Санкт-
Петербургу. 1862.* H. Petermann, Über einige neuere Erscheinungen der
armenischen Litteratur, Zeitschrift der deutschen morgenländischen Ge-
sellschaft Bd. XV, 1861:

Վնդ.՝ Պատմաբանութիւն Ղեւոնդայ մեծի վարդապետի Հայոց,
որ յաղագս երեւելոյն Մարմետի. եւ զկնի նորին թէ որպէս, եւ կամ
որով օրինակաւ տիրեցին տեղեւոց, եւս առաւել թէ Հայոց ազգիս»: Սկ.՝ «Նախ եւ[ւ] առաջին՝ որք Ամիր-ըլ-Մուսնիք անուանեցան. զի
զքսան ամ կալեալ զիշխանութիւնն, Մարմետ մեռանի. յետ այնորիկ
փոխանորդէ զիշխանութիւնն . . . » եւն.՝ Վջ. [Թերթ 94բ]՝ «Կատա-
րեցաւ վարդապետութիւն Ղեւոնդի վասն ժամանակազրաց տանս
Թորգոմայ, Ի հրամանէ ճեառն Շապհոյ Բագրատունւոյ»:

* * *

ՀԱՄԱՐ 11.

ԹԵՐԹ 393 [դասարկ 1, 2, 388բ, 389—393]: — ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 31,8×21,3 սմ. [գրութիւն միասին 24×14,2 սմ., 6աբ, 81բ—87ա երկսիւն, իւրաքանչիւր 24×6,8 սմ.]: — ՏՈՂ 40 [կարմիր բանաձով ուղղահայեաց եւ ննեմամբ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]: — ՆԻԻԹ թուղթ: — ԳԻՐ նոսրագիր: — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր: — ՍԿՋՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿՋՐՆԱՏՈՂ ԵԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միօս: — ԿԱԶՄ թղթայ, կաշեպատ, ՎԻՃԱԿ լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՅՈՎՍԵՊՈՍ ՓԼԱՓԻԱՆՈՍԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀՐԷԻՑ

(*Ἰουδαϊκὴ Ἀρχιολογία*)

Հ.Տ. Josephi Opera. Edidit et apparatu critico instruxit Benedictus Niese, 2 Voll., Berolini 1887 seq., vol I.

Խրգ. [Ժ. 3ա]՝ «Դիրք մատենի հնագոյն պատմութեանց: Շարադրեալ եւ արարեալ ի Յովսեպոսէ Փլափիանոսէ Երբայկեցւոյ քահանայէ Երուսաղէմացւոյ յամէնիմաստուն պատմչէ: Իսկ թարգմանութեամբ ի լոյս ածեալ յԻտաղացւոց բարբառոյ ի հայ լեզու ի Կոստանդնուպօլսեցւոյ Տայի Սիմոնեան Աթանաս վարդապետէ եւ եպիսկոպոսէ ի փոռս մեծին Աստուծոյ եւ ի պարծանս ազգի իւրոյ Արշակունւոյ: Ի խնդրոյ ազնուագարմ եւ բարերարոյ քրիստոսասէր պարոն [անունը պակաս է]: Սկսեալ եղեւ թարգմանութիւն սոյն մատենիս յամի Փրկչին 1760 յապրիլ ամսոյն 22 եւ աւարտեցաւ յամի Փրկչին 1761 ի մայիսի 16: Ի հայրապետութեան Տեառն Տեառն Յակոբայ կաթողիկոսի Շաւմախեցւոյ: Յաւուրս պատրիարկութեան մեծի Պօլսոյ Տեառն Տեառն Յակոբոյ առաքաւորան վարդապետի եւ արհիապատիւ եպիսկոպոսի»:

1. Թ. 4ա—5բ՝ Յառաջաբան: Վնգ.՝ «Բան առ բարեմիտ ընթերցողսդ»: Սկ.՝ «Բազում են վկայք, բազում են գրիչք, բազում են, որք ապացուցարար մեզ առաջարկեն եւ ի գիրս իսկ իւրեանց արձանա-

ցուցանին զհեղինակի այսմիկ մեծի գործոցս, զՅովսեփոսի Փլափիանոսի ղքահանային Սբրայեցւոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ վայելելով ի բերկրութեան անձին քոյ յիշեցես եւ զտառապեալ թարգմանս սորա՝ զԿոստանդնուպօլսեցի զՏայի Սիմոնեան զԱթանաս վարդապետս եւ թարմատար եպիսկոպոսս » :

2. Թ. 6ա—բ՝ « Հրահանգ իմաստասիրաց ոտանաւորիւ ասացեալ Սոփեստ բանից Սենեքայի, | Մատո սիրով զականջ սրտի, | լուր հանճարեղ նորին բանի . . . » եւն. : Վջ.՝ « Զի շնորհեաց զայս մեծ բարին | լինել ի մէջ Հայոց ազգի, | որով եւ իսկ հրահանգի | Եւ նմա փառս մեր առաքի » :

3. Թ. 7ա—381ա՝ « Պատմութիւն Յովսեփոսի Փլափիանոսի, առն մեծի գիտնականի եւ հմտագունի հնոյն կտակարանաց եւ բանիբուն վիպասանի մինչեւ ի կայսերութիւնն Ներոնի : Սկ.՝ « Գիրք առաջին, Որ պարունակէ զԺամանակս երեք հազար ութ հարիւր երեսուն եւ գ ամաց : Յազազս ստեղծման աշխարհի եւ Ադամայ եւ Նւայի եւ անհնազանդութեան նոցին եւ յաղազս արտաքսման նոցա յագինական դրախտէն : Գլուխ նախորդ : Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկին [= զերկիր], սակայն օրն ոչ էր յայտ, քանզի ի խորին խաւարէ ծածկեալ էր, այլ Հոգի Աստուծոյ չրջեր ի վերայ Զուրց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . որ է երեքստաներորդ ամ իշխանութեանն Դոմիդիանոսի կայսեր եւ իմոյ ծննդեանն ծն : Առաջ դրեցի նաեւ զրել առ ձեզ զմերոյս Հրէիցս ի զ մաղեանս եւ ես զԱստուծոյ եւ էութենէ նորին եւ զորինաց, յորոց է մեզ ինչ շնորհեալ առնել եւ ինչ արդեւեալ : Վախճան քաներորդ գրոյն » :

4. Թ. 381բ—387ա՝ Յանկ : Վնգ.՝ « Յանկ բոլոր գործոց Յովսեփոսի Փլափիանոսի » : Սկ.՝ « Գիրք առաջին : Յազազս ստեղծման Եի [= աշխարհի] . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ յաղազս դատաւորութեանն Փլոբոսի : Վերջ ցանկի քսան մատենից Յովսեփոսի Սբրայեցւոյն » :

* * *

ՀԱՄԱՐ 12.

ԹԵՐԹ 253 [դասարկ 237ա—238բ, 240բ—241բ] 35 եւ 36-ի մէջ մի քերք պակաս է: — ՄՆՆՈՒԹԻՒՆ 14×10 սմ. [գրութիւն միասին 10×5—6 սմ.] — ՏՈՂ 17 [կապարով ուղղահայեաց գծուած, ապա մասամբ յղկուած, ննեմամբ հորիզոնական գծուած, ապա մասամբ յղկուած: — ՆԻԻԹ քուղք, դեղնագոյն, մասամբ բծերով: — ԳԻՐ ճօսրագիր, 9բ, 123ա — 236բ, 239ա—240, 242ա—254բ ռաս վաս շեղագիր: — ՎԵՐՆԱ-ԳԻՐ մեծ մասամբ կարմիր: — ՍԿՋԲՆԱԳԻՐ կամիր: — ՍԿՋԲՆԱՏՈՂ մեծ մասամբ կարմիր, 47ա, 50բ, 56բ, 83բ, 84ա, 87ա, 88բ, 114բ կանաչ [հետեւորդ տողը կարմիր]: — ԿԱՋՄ փայտեայ, կաշեպատ: — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ անյայտ: — ԳՐԻՉ ՏԵՐ Աբրահամ: — ԹԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 9բ: — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ կնիքներ 141ա, 253ա: — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապէս լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

1. Թ. 1ա—9ա՝ մեղքերի ցուցակը խոստովանութեան համար լուծուածներով: Սկ.՝ «Մեղա ամենատուրք երրորդութեանն: Լուծուեմ. Զի պարտ է յամենայն հաւատացելոց, անթերի եւ սերտ հաւատալ: Հաւը եւ Որդոյ եւ Հոգոյն սրբոյ: Մեղուցեալ եմ Աստուծոյ: Լուծուեմ. Մերժիլ յարարչէն . . . » եւն.: Վջ.՝ «Գիտելով զչարն կամաւ կորացայ եւ ի բարեաց գործոց ինձէն հեռացայ: Վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ. զորն ախեմ, կամ զորն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ, անխաւանելի են անաւրէնութիւնք իմ, աններելի են ցաւք իմ, եւ անբժշկելի են վերք իմ: Մեղայ Աստուծոյ»:
2. Թ. 9բ՝ Յիշատակագրութիւն: «Ես մեղայոր [= մեղաւոր] անարժան: Այս կանուգիրք է լուսայորեալ [= լուսաւորեալ] հոգին պապային որդի Աստուածայգուրին, Գանոսին, Գրիգորին, մօրն Ոսկի,

նանայի տան մեծի եւ փորքին [= փորքին] առ հասարակ ամենեցուն յիշայտակ: Օվ [= ով] կարթայ առնենաբերան հար [= հայր] մեր ասէ: Աստուած եռւր [= իւր] մեղն չի յիշէ. ամեն [= ամէն]: Ես անարժան Տէր Աբ[ր]ահամս գրեցի ուրիշ [= 1796]. մարդի ամսին թէ գրեցի»:

3. Թ. 10ա—35բ՝ Առաքելոց վարդապետութիւնից մի հատուած: Հմմտ. հմր. 1, 2, մանաւանդ Գ ե Դ:

ա. Թ. 10ա—28ա 8՝ կանոններ, հմր. ա—լդ: Վնգ.՝ «կանոնք եւ սահմանք, զոր եղին աշակերտքն Քրիստոսի ի սուրբ եկեղեցիս յետ վերանալոյ Տեառն ժողովեալք ի վերնատունն»: Սկ.՝ «Կարգեցին առաքեալքն եւ եղին հաստատութեաւր, եթէ յորժամ յաղաթս կան եւ երկրպագանեն Աստուածութեանն՝ ընդ արեւելս կացեն, ըստ այնմ, զոր ասաց Փրկիչն, եթէ որպէս փայլակն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . առ ամենայն ընտանութիւն մարմնոյ իւրոյ մի մերձեցի կամ շնորհեաւր կամ ամուսնութեաւր մինչեւ ի չորրորդն զարմն չունի իշխանութիւն առնել»:

բ. Թ. 28ա 8—35բ՝ վերջաբանից մի հատուած: Սկ.՝ «Եւ արդ զայս ամենայն զոր ինչ կարգեցին եւ եղին առաքեալքն՝ ոչ եթէ անձանց իւրեանց միայն կարգեցին, այլ եւ այնոցիկ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . կարգեցան կացին քահանայապետք, գլուխք . . . » [հետեւորդ թերթը պակաս է]:

4. Թ. 36ա—46բ [Գրիգոր Տաթեւացու?] մահուան եւ աշխարհի կատարած ժամին ասած քարոզից մի հատուած: Սկ.՝ « . . . մեղս գործէ, քանզի են բազումք, որ արթնական ի գիշերի . . . » եւն.: 44ա՝ « . . . որպէս եւ Տէրն պատուիրեաց ասելով՝ Արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն զայցէ . . . » եւն.: Վջ.՝ « Զի խոստացելոց բարեացն հասանել կալրասցուք շնորհաւք եւ մարդասիրութեաւր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում փառք յաւիտեանս. ամէն»:

5. Թ. 47ա—50ա՝ Սուրբ գեղարդի եւ ուրիշ տնօրինականների պատմութիւնը: Վնգ.՝ «Պատմութիւն սուրբ գեղարդեանն եւ այլ տնաւրինականացն Քրիստոսի»: Սկ.՝ «Ի սուրբ եւ փրկական տնաւրինականացն սրբութեանցն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Այսպէս գտաք ի գործոց ոսկեղրով ի պատմագիրք թագաւորութեան ի քաղաքն Կոստանդինուպուլիս, եւ այսպէս պատմեցաւ. յորժամ առին զթագաւորութեան քաղաքն, մեծ թագաւորն Ֆոանկաց բացեալ զմեծ յեկեղեցին զսուրբն Սոփիայ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . բերեալ զերկնային պսակն սուրբ հաւատացելոցն Քրիստոսի եւ յամենայն սուրբ եկեղեցիս հռչակայ պարծանք»:

6. Թ. 50բ—55ա՝ Գրիգոր Տաթեւացոյ կենսագրութիւնը: Վնգ.՝ «Վարք եւ յիշատակ մեծ վարդապետին մերոյ Գրիգորի Տաթեւացոյն»: Սկ.՝ «Սուրբ եւ երջանիկ եւ անճառելի շնորհաւք Հոգւոյն լցեալ վարդապետս Գրիգորիոս էր բարեպաշտ ծնողաց զաւակ, հաւր անունն ամբր Սարգիս . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . որոյ յիշատակն աւրհնութեանք եղիցի, մանաւանդ ստացողի գրգռ »:
7. Թ. 55բ—56բ՝ «Ասաց Պղատոն եւ Արիստոտէլ հաւթէ կարգէ աշխարհի եւ եաւթէ գործք են բարութեան, որ զմարդն կատարելութիւն հասուցանէ: Նախ՝ իմաստնոյն գիրք, ո՞ր է գիտութիւն յԱստուծոյ: Երկրորդ՝ իշխանին ուղիղ դատաստան: Երրորդ՝ առաքինոյն գիտութիւն անձին: Զորրորդ՝ մեծատան ողորմութիւն: Հինկերորդ՝ երիտասարդին դարձն ի բարին: Վեցերորդ՝ աղքատին համբերութիւն: Եւթներորդ՝ կին մարդոյ ամօթ: Թորժամ այս լինի, մերձ է Աստուած աշխարհս եւ ընդունի ի նմանէ զշնորհս: Իմաստուն բաժնիւ միայն նման է ծառոյ, որ ոչ տա պտուղ: Իշխանին առանց դատաստան նման է ամպոյ, որ ոչ տա անձրեւ: Առաքինի տգէտ նման է ճրագի, որ ոչ ունի լոյս: Մեծատուն անողորմ նման է անբեր երկրի: Աղքատ անհամբեր նման է անլոյս լուսնի: Կին անամաւթ նման է անհամ կերակրոյ: Թորժամ այս լինի իմաստնոյ լուել պարտ է, զի ժամանակն չար է եւ մարդն մարմնասէր »:
8. Թ. 56բ—67բ՝ Վերջին դատաստանի քարոզից մի հատուած: Վնգ.՝ «Քարոզ վասն աւուր կատարածի ի բան առաքելոյն, որ ասէ՝ քանզի փող հարկանի եւ մեռեալք ի Քրիստոս յարիցեն »: Սկ.՝ «Նախ պարտ է գիտել, զի զմահու աւրն եւ զկատարածին ծածկեալ է Աստուած, այլ թէպէտ դաւրն ծածկեալ է, այլազգ նշանաւ յայտնեալ է: Նոյնպէս զաւր կատարածին, թէպէտ ծածկեալ է, բայց այլազգ նշանաւ յայտնեալ է . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զամենայն հաւատացեալքս այնպիսի փառաւոր եւ վայելուչ յարութեան հասանել, մանաւանդ զՄաթէոսս . . . »:
9. Թ. 68ա—88բ՝ քարոզի մասին մի խրատ [սկիզբը պակաս է]: Հատուածը սկսուով է՝ « . . . դք: Արեւական ճգնութեանք հովին հսկողի եւ նուիրական աղաւթիւքն ի հաւատս հաստատեալք եւ աստուածաբուր չորաս վարդապետութեամբն ի ճշմարիտ եւ յուղիղ դաւանութիւն հաւատոյն պարապեալք . . . » եւն.: 71ա՝ «Եւ սկիզբն բանիս այսպէս արասցուք: Յաղագս հաւատոյ: Նախ պարտ է իմանալ . . . » եւն.: 78ա՝ «Թաղաքս մկրտութեան»: 82բ՝ «Թաղաքս պսակի խրատ»: 83բ՝ «Կանոնք սուրբ հարցն»: 84ա՝

« Յաղագս սուտ երթմանց » : 87ա՝ « Յաղագս սուտ վրկայից » : Վջ. [88բ]՝ « . . . վասն որոյ սովորեցուցէք ըզբանս ձեր ճշմարտութիւն, զի բնակեացէ ի ձեզ Հոգին սուրբ » :

10. Թ. 88բ—92բ՝ Լուսաւորչի հարց ումն երբ եւ հրեշտակի պատասխանները :

Հմմտ. H. Mappé, *Низложеніи похвѣди въ Арменію*, Nr. XIV, S-A, 25 էն. Վնգ.՝ « Հարցաքննութիւնն արքայն Գրիգորի Հայոց լուսաւորչին՝ զոր եհարց ցհրեշտակն Տեստն, մինչ էր յայրին Մանեա » :

ա. Թ. 88բ—89ա՝ Ներածութիւն : Սկ.՝ « Յաւուր միում չըջէր յանապատին սուրբն Գրիգորիոս եւ յանկարծակի զմտաւ ածեալ եթէ՝ զինչ էն հոգիք մարդկան եւ ուր երթան . . . » եւն. : Վջ.՝ « Եւ առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր առ նա եւ ասէ՝ զինչ խնդրես զի կատարեցից » :

բ. Թ. 89բ—92բ՝ հարցումները եւ պատասխանները. [վերջը պակասէ] : Սկ.՝ « Ասէ սուրբ Գրիգոր՝ ո՞վ ես դու : Ասէ հրեշտակն . . . » եւն. : Հատուածի վերջը՝ « . . . եւ ծաղր առնէաք եւ ոչ մտեր պատգամն Աստուծոյ ի յականջս մեր. եւ յորժամ . . . » :

11. Թ. 93ա—114ա՝ « Եղերուք խորագէտ իբրեւ զաւճ » բնաբանով քարոզ : Սկ. պակաս է : Հատուածը սկսւում է՝ « . . . մին. Նոյնպէս սուրբ գրոց բանքն հոգեւոր է եւ մարմնաւոր. եւ զի աստուածային գրոց բանն խորին է եւ ծածուկ է, ամէն մարդ ոչ կարէ հասկանալ, ու մեք մարմնաւոր բանն ճարտար գիտեմք. վասն զայն Տէրն աւրինակաւ խաւսի, որ մարմնաւոր աւրինակաւ զիւր աստուածային եւ զհոգեւոր բանն մեղ հասկանալ տալ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ապա թէ դու քո պարտականին մեղացն թողութիւն անես, յայնժամ գտանես թողութիւն մեղաց քոց » :

12. Թ. 114բ—122բ՝ « Մի՛ տայք սրբութիւն շանց եւ մի՛ արկանէք դմարգարիտն առաջի խոզաց » բնաբանով քարոզ : Վնգ.՝ « Քարոզ ի բան աւետարանին, որ ասէ՝ Մի՛ տայք սրբութիւն շանց եւ մի՛ արկանէք զմարգարիտն առաջի խոզաց » : Սկ.՝ « Առաջին սրբութիւնն անուանի հաղորդութիւն. եւ շուն եւ պոռնիկ եւ պողարած մարդն ասէ. հալալ այր ու կին ոչխար են Քրիստոսի, ոչխար անուանին . . . » եւն. : Վերջը պակաս է : Հատուածի վերջ՝ « զերկոտալսան մասն աշխարհի վիճակ(եց)աւ բաժանեցին նախ իւրեանց մէջն . . . » :

13. Թ. 123ա—140՝ Գրիգոր Լուսաւորչի պատմութիւնը :

Հմմտ. Տաշեան, *Յուշակ հայերէն ձեռագրոց մատենադարանին Միեթաբեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 580* :

Վնգ.՝ «Գրիգորի Լուսաւորչին պատմութիւն է վանն Տրդատա-
խողից»։ Սկ.՝ «Յետ մահուանն Աղէկ|սանդրի Մակեթոնացոց Արշակ
քաջն ինքն զրաւեաց զարեւելն եւ թագաւորեաց նոցա մեծա-
զաւրութեամբ»։ Եւ առագեաց զեղբայրն իւր զՎաղարշակն թա-
գաւորել Հայոց . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . ք (= ընդ) այլ բազմու-
թեան սրբոցն, որ անդ հաւաւրեալ կան, բայց զաջն թողեալ մեզ ի
պահպանութիւն եւ ի պարծ|անս ազգիս Հայոց եւս առաւել ստա-
ցողի գրոցս .ամէն»։

14. Թ. 140բ—151բ՝ Աբգար թագաւորի եւ սուրբ դաստառակի
պատմութիւնը։

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միթա-
եանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 566։ M. Samuelian, Historisch-kritische
Abhandlung über das wunderthätige, ohne menschliche Kunst verfertigte
Bild unseres Herrn und Heilandes, das er dem König Abgar von Armenien
nebst einem Briefe nach Edessa gesandt hat, Wien 1847. Արարատ, Վա-
ղարշապատ 1869, էջ 185—191, 214—220, 241—243։

Վնգ.՝ «Պատկին [= Պատկեր] Բրիսնոսի, որ ի սուրբ դա[ս]տաւին
նկարեցաւ իւր հօն [= հրամանաւն] Ասուծոյ»։ Սկ.՝ «Աբգար
արգայն Հայոց եւ Ասորոց լուաւ վանն Բրիսնոսի եւ եթէ մեծամեծ
սքանչելիս առնէ երկիրն Հրէաստանի, առաքեաց առ նայ զհաւա-
տ|արիմ նախարարն զտէրն Ապահունեաց Ժարա|մք եւ պատկերա-
գործ մի Ռանէս անուն եւ ընծ|այս պատուականս եւ պատմուճան
մի առանց կարանի եւ գրեաց թ|ուխտ մի աւրինակ զայս. Աբգար
որդի Արշամայ, իշխան աշխարհայ Հայոց եւ Ասորոց, առ Յիսուս
բարեբար, որ երեւեցաւ յՍրու|սազէմ . . . » եւն.։ — Հմմտ. Մովսէս
Խորենացի, Պատմ. Բ. XXI եւն.։ — Վջ.՝ «Հայք դաստառակ ասեն
եւ ոյնգն [= Յոյնքն] մանդիլ, Ասորիքն թաշկինաք, Եպրայեցիք
վարչամակ, որունն նկարեցաւ պատկերն Բրիսնոսի Ասուծոյ մերոյ
աւրհնելոյն ի բարձ|ունս . ամէն»։

15. Թ. 152ա—157բ՝ Եփրեմ Ասորու կամաւոր աղքատ Յովհան-
նէսի կենսագրութիւնը։

Հմմտ. Վարք սրբոց հարանց և քաղաքավարութիւնք նոցին, ըստ կրկին
թարգմանութեան նախնեաց, Վենետիկ 1855, Ա, էջ 126—137։

Վնգ. «Եփրեմի սուրբ հաւրն ասացեալն վասն Ռհանն|ու կա-
մաւոր աղքատին»։ Սկ.՝ «Սուրբ եւ փառաւորեալ այսր Ռհանէս
էր ի Հոռմ քաղաքէ մեծատան որդի[ի]. եւ [յ]որժամ մեծացաւ յու-
սաւ զամենայն գիրս եւ վարժեցաւ իմաստութեամբ եւ խնդրեաց
ի ծընողացն » եւն.։ Վջ.՝ « բարեխաւսութեամբ սրբոյն
Ովհաննու կամաւոր աղքատին եւ համբերող ճգնաւորին ողորմեա

Տէր եւ ինձ մեղապարտ գրչիս», որից յետոյ ուրիշ գրով «Ղուկաս առ|տանուն քահանայիս» :

16. Թ. 158ա—160ա՝ Աթանասի Բիւրիտոնի տէրունական պատ-
կերի պատմութիւնը :

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւի-
թարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 29, 351 և 567 :

Վնգ.՝ «Պատմութիւն սքանչելեաց տէրունական պա|տկերին, որ ի
Բիւրիտոն» : Սկ.՝ «Պատմեաց մեղ սուրբ Աթ|անաս Աղէկսանդրու-
հայրապետն, թէ ի Բիւրիտոն քաղաք, որ է մերձ Երուսաղէմի ի
սահմանս սիւրոսի [= Տիւրոսի] եւ Սիթոնի, բազում Հրէայք բնակ-
եալ խառն ընդ քրիստոնեայս . . . » եւն. : Վջ.՝ « եւ [յ]ետ բազում
ժամանակաց թաքսւոր Չմկիկ գնաց ի Համս եւ էառ զՔրիստոսի
պատ|ուական հոգաթաքն, եւ եկեալ ի Բիւրիտոն էառ զպատուա-
կան պատկերն եւ տարաւ ի Կոստանդիանուպ(ա)լաւիսն եւ եղեր
այլ ք [= ընդ] սրբ|ութիւնս ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ » :

17. Թ. 160ա—161բ՝ «Վասն առն որ գնեաց զս|գորմութիւն
անողորմին» :

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւիթար-
եանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 567 :

Սկ.՝ «Պատմեաց մի ոմն անա|պատականացն վանն առն մի մեծա-
տանն, թէ հիւանդացաւ ծանտր եւ երկուցեալ ի մահուանէ՝ բաշ-
խեաց ընչից իւրոց լ. լիտր դեկ|անս ազքատաց, եւ Աստուծ
ողորմեցաւ նմայ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ արժանեցաւ Քրիստոսի
տեսոյն, որով ողորմեսցի ի Քրիստոս Աստուծ եւ բացցէ զգուռն
վերինն Երուսաղէմի ըստ|ացողի գրոցս » :

18. Թ. 161բ—163բ՝ «Պատմութիւն վասն պանադր|անաց [= բա-
նադրած] քահանային» :

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւիթար-
եանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 567 [12Ը] :

Սկ.՝ «Թորժամ կռապաշտքն հալածէին զքրիստոնեայսն, Մային
քաղաքն եկիսկոպոս մի քահանա միոյ է|առ զկարքն եւ ընդ բա-
ն|իւն կապեաց. եւ նա ի բազ|ում սրտմտութենէն եւ ամաւթոյն
գնաց այլ քաղաք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ այլ ոչ շարժեցաւ
տապանն ի տեղոյէն իւրմէ. եւ Քրիստոսի մար|դասիրին փառք
յուշտեանս. ամէն » :

19. Թ. 164ա—168ա՝ Հոռմայ Կղեմէս հայրապետի վկայաբա-
նութիւնը :

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միւիթար-
եանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 572 :

Վնգ.՝ «Վկայաբանութիւն Կղիմա հայրապետին սրբոյ»։ Սկ.՝ «Սուրբն Կրդիմէս հայրապետն Հռոմայեցի էր ազգաւ եւ էր յոյժ յուսեալ զհեկենական դպրութիւնս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ այնմ աւրի է լուցանէր եպիսկոպոսն զկանգեղոսն ի վերայ տապանին եւ ելանէին եւ ի միուս այլ տաւնին գային եւ գտանէին զկանգեղոսն ի վառ եւ գոհութեալք փառս տային Աստուծոյ»։

20. Թ. 168ա—171ա՝ Բ սքանչելիք մեռեալներ ի մասին։

ա. Թ. 168ա—169ա՝ Վնգ.՝ «Պատմութիւն զի վասն մեռելոյն»։ Սկ.՝ «Այլ սքանչելեաց վասն վարդապետի միոյ հիանդիպեցաւ ի տան քրիստոնէի միում եւ գիշերն այն կիրակմուտ լինի, եւ տանտէրն զճրագն ի վառ թողու, եւ վարդապետն այն ասէ ցտէր տան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... ասացին՝ թէ այտ զոր ասես, վարդապետ, ամենեքեան ի տանէս պակասեալ են ի մեզմանէ եւ աւելեալ ի ննջեցեալսն. եւ յոյժ հիացեալ փառ ետուն Աստուծոյ»։

բ. Թ. 169բ—171ա՝ Վնգ.՝ «Այս վկա պատմում ձեզ մի եւս»։ Սկ.՝ «Սքանչելիս վարդապետ մի գնայր յԵրուսաղեմ եւ հանդիպեցաւ աւթագայիլ ի տուն մի քրիստոնէի. եւ ունէր տանուտէրն բարի տեսակ տղա մի .բ. ամաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ զգուշանան անձանց իւրեանց քաղաքավարութեալք պահաւ եւ աղաթիւք զըղջմամբ եւ խոստովանութեալք եւ գործովս ապաշխարութեալք, որով քաւեն ի մեղաց եւ արդարանան»։

21. Թ. 171ա—183ա՝ «Վասն զի ծնընդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»։

Հմմտ. Տաշեան, Յուդակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միխթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 561։

Սկ.՝ «Եկանելոյն Աթամայ ի դրախտէն որ ի Ե. Դ. եւ հարիւր նսուսուն [= իննսուն] .բ. ամի, ի Թագաւորութեան Հռոմեցոց Ոգոստոսի կայսեր .բ. ամին եւ Արգարու Հայոց եւ Ասորոց Թագաւորին .բ. ամին եւ Հերովդէի Հրէից Թագաւորին .բ. ամին Տերն մեր Յիսուս աւծեալն Քրիստոս ծնաւ ի Բեթղէհեմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «... վասն որոյ խոնարհեցուցեալ մեծ Թագաւորն Վասիլ գլաւս [= գլուխ] ընդ ձեռամբն տեառն Պետրոսի, եւ նայ էարկ աւրնեալ ջրոյն ի վերայ գլխոյ Թագաւորին ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ»։

22. Թ. 183բ—188բ՝ Կոստանդիանոսի Պատմութիւնը։ Վնգ.՝ «Կոստանդիանոսի Թագաւորին պատմութիւն է»։ Սկ.՝ «Բարեպաշտ եւ մեծն ինքնակալն Կոստանդիանոս որդի ի էր Կոստասագային որ Եւորոս անուանեցաւ եւ եղեւ ղաւրականացն ոմանց գալ ի քաղաքն Ելի-

նուպաւլիս եւ իջեւանեցաւ առ կին . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ժողովեաց բարեպաշտ ինքնակալն Կոստանդիանոս ամենայն աշխարհաց եպիսկոպոսունս .գ.ճ. եւ .թը. ի .ի. ամի թագաւորութեան իւրոյ ի քաղաքն Նիկիայ Բիւտաղւոց, որք նզովիւքն արմատախիլ արարին զչար հերժւածողն Արիոսի եւ ինքնագա կայր ի սպաւաւորութիւն տւրք հայ[ը]ապետացն » :

23. Թ. 188բ—194բ՝ « Վասն բորոտիւ Կոստանդիանոսի, զի հայրապետն բախըստական արար »: Սկ.՝ « Եւ եղեւ բորոտիւ Կոստանդիանոս իբրեւ տապաս եւ ամէնեւին ոչ կարէին բժշկել զնայ բազում բժիշկ զորս ժողովեալ իցէն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եղեւ առաջին սունհոթոսն ի Նիկիայ որ ժողովեցան եպիսկոպոսունք .գճ. եւ .թը. եւ հասեալ ի բարիոք ծերութեան տւրք հայրապետն Սեղբեստորիոս հան[գ]եաւ խաղաղութեանք ի Քրիստոս » :

24. Թ. 194բ—201ա՝ « Քովասանութիւն գեղեցիկ եւ պիտանիք ի վերայ սուրբ Կարապետին է ասացեալ Քոչակին ի շնորհաց տւրք Հոգոյն աղաթիւք տւրք մըկրտչին Տեառն »: Սկ.՝ « Աւրհնեալ է հայրն երկնաւոր անքննելի եւ անճառ ինքն արարիչն արարածոց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . բերան մի ասէք զհայր մեղան, տւրք Կարապետ զձեր մուրասն տայ » :

25. Թ. 201ա—205բ՝ « Մարիամ մաւրն գովասանք »: Սկ.՝ « Ով Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս բան հաւր եւ որդի կուսիս, սուր ինձ անձ զկարտիս զկարգեալն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . գիտութեանդ քո զալ ի տեսութիւն բանիս որ ասէ՝ աւրհնէ Աստուած » :

26. Թ. 205բ—206ա՝ « Կայր Մովսէս յեզր կարմիր ծովուն, աղաւթեաց, արդ[ա]ս(ո)վեաց եւ կաթեամբ [= կաթեան բ] արտասունք ի յաթոռն Աստուծոյ. եւ լուաւ Աստուած ազօր[իցն] Մովսէսի եւ ընկըմեաց Փարաւոն ի ծովուն կարմիր. նոյնպէս կապեցէ Տէր Աստուած հզաւր զաւրութեանք իւրով: Սուրբ Ունննէս հարցանէր զնայ եւ ասէր՝ զի՞նչ ես դու պեղծ դԺնիկ եւ կամ զի՞նչ գործակեալ ես: Ասէ պեղծն. ես եմ որ ելանեմ ի գլուխն որդոյ մարդոյ, ոսկերքն բեկեմ, զրգեղն ծըծեմ, .բ. աչացն լոյսն խաւար ածեմ: Ասէ ցնա տւրք Ուննէս. չունիս հրաման ի յանեղէն անմահէն, ի անճառելի տւրք երրորդութենէ ել ի դմանէ ծառայն Աստուծոյ զլիացաւաւրքնէ բանիս »: Յետոյ՝ « Ես անարժանս գրեսե . . . » :

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուլյակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միխթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 510 [հմ. 191 Ա 8] :

27. Թ. 206բ՝ Աղօթք դիւահարութիւնից զերծ մնալու համար:

Լուսանցքում՝ «յ . . . զիւահարի . . . » Հետեւեալը, 5-րդ կայնութեամբ՝ շփելով աղտեղած եւ անընթեռնի է :

«Ե[ւ]ս ի թուղթս Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս զրեալ է իւր տուրք անխառն զօրաւոր ձեռքն . երանի է քեզ Ապկար թագաւորս : Երկոտասան աշակերտ բազում ետես հաւատաց, դու բազում չի տեսիր, հաւատացիր . աշակերտանաս անուամբն իմօլ, մէկ Թաթէոս առագեալ պըժկեացէ (եմ) զքեզ ամենայն հիւանդութենէ :

Ով կիտէ, օրն երեք անկամ ասէ . օվ չի գիտէ, գրէ, առ ինքն պահէ :

Ոչ ի սուր եւ ոչ ի հուր եւ ոչ անարժան մահ, ոչ դեւն » :

28. Թ. 207ա—208բ՝ օրհնութեան աղօթք՝ Սկ.՝ «Զաւր աւրհնութիւն աստուածային եւ ազաւթք տուր լուսաւորչին եկեացէ եւ հանգիցէ ի վերայ ձեր եւ ի վերայ որդոց ձերոց . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի մի՛ սասանեացի, Աստուած աւրհնէ զքեզ ի խորին ծերութեան, հասցուցէ որդովք եւ դստերաւք . ամէն » . Հայր մեր » :

29. Թ. 209ա—233ա՝ աղօթքներ ջերմի եւ դիւահարութեան դէմ՝ ուրբաթագրքից » :

Հմմտ. Կոր. Զարգհանւետն, Հայկական մատենագիտութիւն, Վեհ. 1883, էջ 300—301 եւ Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենագարանին Միկթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 1004 (համ. 535, 9) :

ա. Թ. 209ա՝ ներածութիւն՝ « Ուրբաթ աւուր, չորեքշաբթի աւուր տանին զհիւանդ ի դուռն եկեղեց[ւոյ] նաեւ ասեն հաղորն, սաղմուն ասեն մինչեւ ի փոխ եւ ապա ասեն . Ժբ. տէր ողորմեայ եւ ասէ զաղաւթս » :

բ. Թ. 209ա—218բ՝ աղօթք . Սկ.՝ «Կարգամ առ քեզ, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Տէր զաւրութեանց, որ զգազանն կապեցեր եւ դիւաց զխանութիւն դատապարտեցեր . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . պահեացէ եւ առողջաց[ուաց] զծառայս Աստուծոյ հոգով եւ մարմնով : Եւ ամենայն ի փառաւորեացէ զՀայր եւ զՈրդի Աստուծոյ . ամէն » :

գ. Թ. 218բ—227բ՝ «Երդունն եւ բժշկութիւն հոգոյ եւ մարմն[ոյ] յանուն Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի ի տուրք քաղաքն Երուսաղէմ » : Սկ.՝ «Երդմեցուցանեմ զամենայն գեւա եւ զջերմն յանուն այն, որմէ դոզան երկինք եւ երկիր, հրեշտակք եւ հրեշտակապետք . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . երդմեցուցանեմ զքեզ ի տուրք Գրիգոր, որ (զ)գրագիտն կործանեաց եւ զգեւան հալածեաց բարեխաւսութեամբ սրբոյհոյ Աստուածածինն եւ Ովաննու կարապետին եւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախապկային եւ սրբոյն Գրիգորի » :

մերոյ լուսաւորչին եւ ամենայն սրբոց քոց . եւ քեզ վայելէ փառք .
իշխանութիւն Հաւր եւ Որդոյ եւ տուր Հոգոյն յաւիտեան . ամէն » :

դ. Թ. 227բ—229բ՝ « Եւ ասեն տաղնոս՝ Տէր մի՛ սրտութեան . Եւ ապա
կարդայ աւետարան ըս[տ] Մաթ[էոս] . Եւ մտեալ ի Կաթառնամուռն,
մատեաւ հարիւրապետ մի աղաչէր զնա եւ ասէր . մանուկ իմ
յանկեալ կայ ի տան . . . » եւն . : Վջ .՝ « . . . եւ զամենայն հիւանդս
բժշկեաց , զի լցցէ բան որ ասաւ ի ձեռն Եսայիայ մարգարէին ,
նա զհիւանդութիւնս մեր (վեր) վերացոյց եւ զցաւս մեր երաւոյ » :

ե. Թ. 229բ—233ա՝ « Եւ ասէ զաղաւթս . Տէր ամենակալ , հզաւր եւ
փառաւորեալ անքնին եւ անհաս մեծութիւն . . . » եւն . : Վջ .՝ « . . .
անարատութեամբ զկատարումն բարեաց զտանել . եւ քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն սրբոյ » :

30. Թ. 233ա—236բ՝ Թ ու ս տ ի ա ն է կ ու ս ի պ ա տ մ ու թ իւ ն ը (Կ ի պ ռ ի ա -
ն ո ս - գ ը ք ի ց) :

Հմմտ. Կար. Զարպհանեան , Հայկական մատենագիտութիւն , Վեհ. 1883,
էջ 301 : Թ. Տաշեան , Թուրքի հայերէն ձեռագրաց մատենագրանին Միթ-
թարեանց ի Վիեննա , Վիեննա 1895 , էջ 510 :

Վնգ .՝ « Պատմութիւն Ուստիանէ կուսին » : Սկ .՝ « Յայնժամ կայր
ի քաղաքն Անտիոք կոյս մի գեղեցիկ յոյժ , դուստր մեծատան , եւ
անուն կուսին Ու[ս]տիանէ : Եւ տեսեալ ոմն երիտաւարդ զնա . . . »
եւն . : Վջ .՝ « . . . ի ձեռն Ուստեանէ կուսին եւ աղաւթիւք ամե-
նայն սրբոց արձակեալ եւ հեռացեալ եղիցի ծառայն Աստուծոյ , այս
անուն , Մըկըրտիչ վարդապետին . ամէն : Թիւի . ԴՃԺԷ . ունիսի
ԺԷ . անպիտան եւ անարժան գծող յիշեալ Միւղդոն չեւրէցս » :

31. Թ. 239ա — 240ա՝ Բարսեղ Կեսարացու հարցումները եւ
Գրիգոր Նիւսացու պատասխանները :

Հմմտ. Թ. 242ա եւ . (32) : Թ. Տաշեան , Թուրքի հայերէն ձեռագրաց մատե-
նագրանի Միթթարեանց ի Վիեննա , Վիեննա 1895 , էջ 663 եւ 797 :

Վնգ .՝ « Հարցմունք սրբոյն Բարսեղի առ սուրբ Գրիգոր Աստուածա-
բանն » : Սկ .՝ « Բարսեղ ասէ . որով պարծին Հայք : Գրիգոր ասէ .
զալըստեամբ Յիսուսի ի աշխարհս պարծին Հայք ի մարդեղութիւն ,
խաչելութիւն : Բարսեղ ասէ . քանի եկաց Ադամ ի դրախտին . . . »
եւն . : Վջ .՝ « Բարսեղ ասէ . ո՞վ որ մետո [= մեռաւ] եւ ոչ հոտաւ :
Գրիգոր ասէ . կինն էր Ղուղայ » :

32. Թ. 242ա—250բ՝ Բարսեղ Կեսարացու հարցումները եւ Գրի-
գոր Նիւսացու պատասխանները՝

Հմմտ. Թ. 239ա եւ . [31] :

Վնգ .՝ « Վարդապետութիւն սրբոյն Գրիգորի եւ սրբոյն Բարսեղի » :

Սկ.՝ «Բարսեղ ասէ. յորժամ ոչ երկինք էին եւ ոչ երկիր եւ յոյր վերայ հանգչէր աթոռ աստուածութեանն: Գրիգոր ասէ. ի վերայ տարրական . . . » եւն.: ՎՋ.՝ « . . . ըստ շնորհողին չափու այլ ըստ իմ փոքր, ընկալ սրտի անաւթոյս, դանդաղկոտ փութոյս »:

33. Թ. 250բ—253բ՝ մի քարոհի հատուած: Սկ.՝ «Զոր աւրհնութիւն աստուածային եւ աղաւթքն տուրք Լուսաւորչին եւ տուրք կարապետին եւ տրոյն Ստէփանոսի նախայվկային միշտ եւ հանապազ եկեացէ եւ հանգիցէ ի վերայ ձեր. ամէն» եւն.: Հատուածի վերջը՝ «Յանուն Լուսիմոսի միայնայկեցին, որ կացեալ էր ի ծեղկս վիմաց. չարչարէին զնայ չար դեւքն եւ երկաթի սրով խոցէին զզլուին եւ ի ժամ վաղճ . . . »:

* * *

ՀԱՄԱՐ 13.

ԹԵՐԹ 55 [դասարկ 12բ]. — ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 22×16 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւր 17×5 սմ.]. — ՏՈՂ 27 [ննեմամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]: — ՆԻՒԹ քուղք: — ԳԻՐ եղագիր: — ՍԿԶՐՆԱԳԻՐ կարմիր, 1ա՝ զարդագիր, կարմիր եւ կապոյս: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միւս: — ՋԱՐԴ 1ա լուսանցազարդ եւ խորանագարդ, կարմիր եւ կապոյս: — ԿԱԶՄ քուղք: — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ եւ ԳՐԻԶ անյայս: — ՎԻՃԱԿ լաւ, բայց պակասաւոր:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ

1. Թ. 1ա — 10ա՝ Ի չաւխանի դիրքը բնութեան մասին:

Հմմտ. Գարեգին Զարգհանլեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեհ. 1889, էջ 483—484: Յ. Տաշեան, Յուդայ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միլիթարեանց Ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 385—388 և 1094:

Սկ.՝ «Ի սկզբանէ զոյացոյց Աստուած զէսս յոչ էից զտեղի բնակութեան մարդկան կազմեաց » [= աշխարհ] ձեղմամբ յերկնից յօրինեալ: Եւ յորժամ զոյացուցաւ ի սմա մարդն կենդանեօք, զոր ի պաշտօն նմա հաստատեաց . . . » եւն.: — Թ. 7ա՝ «Վասն համոց: Յայսնին. է. եւ փոթոթ. բ. թրթու. գ. քաղցր. դ. դառն. ե. աղին. զ. կծու. է. ալանի եւ անհամն եւ գէրն: Առաւել հոգն առնէ զթրթուն եւ զփոթոթն . . . » եւն.: — Թ. 7բ՝ «Վասն գունոյ: Հաւասարքն առանց զգայութեանց են՝ զոր յստակս կոչեմք, եւ մեծագոյնքն եւ փոքունքն . . . » եւն.: Վջ.՝ «... Այսպէս եւ հուր չիջեալ եւ ի բաց ելեալ զչարութիւն, լինի օդ: Այսչափս բաւական լիցի իմաստնոցդ »:

2. Թ. 10ա—12աՔ՝ Այլ եւ այլ ք՝

ա. Թ. 10ա—10բ՝ «... արութեան իւրոյ գոյացոյց զէսս յոչ էից եւ զերեւելիս մեղուցամբ երկնից փակեաց, որ ունի աստեղ մոլարս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... որպէս տեսանելոց եմք առաջիկայդ օգնութեամբ բարերարին Աստուծոյ»։

բ. Թ. 11ա՝ Խոնարհութեան աստիճանների մասին մի ասացուածք։ Սկ.՝ «Քանի՞ են աստիջանք խոնարհութեան։ Պատասխանի. քսան, ասէ սուրբն Բենեդիկտոս. նախ այս է՝ որ ի սրտէ եւ ի մարմնոյ զխոնարհութիւն ցուցանել ...» եւն.։ Վջ.՝ «... որպէս եւ այլ մարգարէից մարմինքն ի գերեզմանի, բայց զինքեանս ոչ կարացին յարուցանել»։

գ. Թ. 11բ՝ «Զի՞նչ է որ ասէ Սաայի թէ՛ լուր երկինք եւ ունկն դիր երկիր. զի լսելն եւ ունկն դնելն բանականաց եւ զգայնոց է։ Պատասխանի. զերկինք եւ զԾ [= զերկին] կոչելով ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եթող զնոսա եւ կամ մոռացո [= մոռացաւ] զուխտն որ առ հարս նոցա»։

դ. Թ. 12ա—12աբ՝ «Ասէ հայրապետն Ներսէս Տարսոնացին թէ յոլովք յառաքինութեանցն զինւորաց ինքնակատարք յամայութեան վայրի լինին ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ մտօոր [= մտաւոր] Զերմագոյն եւ անբմբեղի [= անբնգմբեղի] մշտազեղ արտասուօք»։

ե. Թ. 12աբ՝ «Թահան Ոսկէբերան հրամայէ, զի չիք ինչ եւ չիք իսկ որ այնպէս անօրէնս եւ անմիտս գործէ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... վասն որոյ եւ վարձքն մեծ է»։

զ. Թ. 12աբ՝ «Ասէ Զերօնիմոս. աղգ կանանց են դրունք Սատանայի ...» եւն.։ «Դարձեալ ասէ Սիկոնդոս փիլիսոփոս՝ զի՞նչ է կին ...» եւն.։ Վջ.՝ «... կենդանի չար, բեռն ծանր, իսկ մարդն ըսպասաւոր»։

3. Թ. 13ա — 55բ՝ Վարք հարանց-ից մի քանի հատուած։ Հմմտ. հմբ. 10, 4։

Հմմտ. Գար. Զարգհանաւեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վեն. 1883, էջ 337—339. Գար. Զարգհանաւեան, Մատենադարան Հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 539—553. Յակոբոս Տաշեան, Յուլյակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միլիթարեանց ի վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 295—304։

Սկ.՝ «Եհարց ոմն ցհայրն Անդոնիոս եւ ասէ. զի՞նչ պահեցից, որով հաճոյ եղէց Աստուծոյ։ Պատասխանի ետ ծերն եւ ասէ. զոր պատուիրեմ քեզ՝ արասջիր. ուր եւ երթիցես՝ զԱստուած ունիցես ամենեւիմ[բ] առաջի աչաց քոց ...» եւն.։ — 13ա— «Եւ երեք բան միւս հայր ասաց, եթէ լաւ համարեա զանարդանս ...» եւն.։ —

13ա՝ «Այսպէս ասէր հայրն Պիմէն, թէ ոմն քնակեալ էր . . .»
 եւն. : — 13բ՝ «Ասաց հայր Անտոնիոս, եթէ առաջին հարքն
 մեր . . .» եւն. : — 13բ՝ «Ասաց երանելին Յոհան Ոսկէբե-
 րանն, եթէ նստելով քոյ ընթերցումն աստուածային գրոց . . .»
 եւն. : — 13բ՝ «Եղբայր ոմն եհարց զհայրն Պիմէն եւ ասէ՝ առայ
 ինձ բան, որով կարացից կեալ . . .» եւն. : — 13բ՝ «Եղբայր ոմն
 եհարց ցծերն, եթէ որպէս եղիցուք յիմար յաղագս Աստուծոյ . . .»
 եւն. : — 14ա՝ «Երանելին Մակար գրել հառուր գիրս ի պէտս
 յինքեան . . .» եւն. : — 14ա՝ «Զծերի միոյ զինչս եւ զգրեանս
 գողացաւ զրացի իւր . . .» եւն. : — 14ա՝ «Ոմն ի ծերոցն գնեաց
 կտաւ . . .» եւն. : — 14բ՝ «Ասէին վասն հօրն Իսդորի թէ յոր-
 ժամ ոք երթայր . . .» եւն. : — 14բ՝ «Ասէր հայրն Դոյլաս եթէ
 հատեալ էր բազմաց . . .» եւն. : — 14բ՝ «Մեծն Մակար ասէր
 իւր [= ընդ] եղբարս իւր . . .» եւն. : — 14բ՝ «Ասէր հայրն Մով-
 սէս որ փափայի ի մարդկանէ . . .» եւն. : — 14բ՝ «Ենդանէս
 կարճոյհասակն ասէ. ով կամի զքաղաք առնուլ . . .» եւն. : —
 14բ՝ «Հարցաւ ոմն իւր [= ընդ] ծեր, եթէ իւր [= ընդ] յովով խոր-
 հուրդս որպէս կուեացուք . . .» եւն. : — 14բ՝ «Պատմեր սմն մեզ
 ի ծերոցն եթէ էին արք երեք ուսեալք զիմաստութիւն . . .» եւն. :
 — 15ա՝ «Դարձեալ ասաց եթէ որպէս զամբար մինչ մտեալ ի
 տուն . . .» եւն. : — 15ա՝ «Ասաց հայրն Եւսեանիոս. լաւա-
 գոյն է մեզ մուրացիկ գոլ միայն . . .» եւն. : — 15ա՝ «Հարցին
 իւր [= ընդ] հայրն Մակար թէ Դի [= որպէս] պարտ է կրօնաւորի
 կեալ . . .» եւն. : — 15ա՝ «Հարց. զինչ պարտ է առնել մարդոյ,
 զի եղիցի կրօնաւոր . . .» եւն. : — 15բ՝ «Հարց. որով խորհրդով
 հանեն դեւք . . .» եւն. : — 15բ՝ «Զի պատեալովէն զերծանել
 ոչ է կարող . . .» եւն. : — 16բ՝ «Եկն ոմն ի Սկիտոյ եւ առեալ
 իւր առաջնորդ ի մերձակայ վանիցն չոգաւ առ հայրն Արսէնիոս
 . . .» եւն. : — 16բ՝ «Ասաց հայրն Անդոնիոս, եթէ հնազանդու-
 թիւն . . .» եւն. : — 17ա՝ «Ասէր հայրն Յակոբ, եթէ տեսի զմա-
 նուկ մի զի էր այրի ուրեմն . . .» եւն. : — 17ա՝ «Ասաց եւ հայրն
 Եպրեպիէ, եթէ ունիցիս յանձին քո զհաւատսն . . .» եւն. : —
 17ա՝ «Եղբայր ոմն աս[աց] ցհայրն Պանքո . . .» եւն. : — 17ա՝
 «Ասաց հայրն Զեմոն. եթէ կամեսցի ոք, արագ լրիցէ Աստուած
 աղօթից . . .» եւն. : — 17ա՝ «Ասաց դարձեալ եթէ ոք կարդացէ
 զԱստուած բոլորով սրտիւ . . .» եւն. : — 17բ՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր եթէ
 պահեսցէ ոք զանձն ոչ վնասել . . .» եւն. : — 17բ՝ «[Ա]սաց ոմն
 ցհայր Անտոնիոս. աղօթեայ վասն իմ . . .» եւն. : — 17բ՝ «[Ը]ն-
 տիր միայնակեաց միմիայն աղօթէր մինչեւ ցերեկոյ . . .» եւն. : —
 17բ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Աղօթ ուն եւ ասէ . . .» եւն. : —

18ա՝ « [Մ]իայնակեաց ոմն ծեր ետես զդեւ, որ հրաման տայր . . . »
 եւն. : — 18ա՝ « [Ա]սաց ծերն որ ունի խոնարհութիւն . . . » եւն. :
 — 18ա՝ « [Ա]սաց ոմն ծեր եթէ կամիք մարմնով . . . » եւն. : —
 18ա՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ տեսի զեղբայր ոմն՝ զի ուսանէր սաղմոս
 ի սենեակի եւ եկեալ դիւին ի դուռն մտանել իներքս . . . » եւն. :
 — 18բ՝ « [Ե]հարց եղբայր ոմն ցհայրն Սիւղնէ եթէ զի՞նչ արարից
 զքուն եւ զծուլութիւն . . . » եւն. : — 18բ՝ « [Հ]արցաւ եղբայր
 ոմն եթէ լաւ իցէ ծունդր . . . » եւն. : — 18բ՝ « [Հ]օրն Մակարի,
 ասի հարցին ոմանք թէ Կ [= որպէս] պարտ է մեզ ազօթել . . . »
 եւն. : — 18բ՝ « [Ե]հարց ոմն եթէ ընդէ՞ր ոմանք դիւրաւ գործեն
 զգործն Աստուծոյ . . . » եւն. : — 19ա՝ « [Ե]ր ոմն ձանձրացեալ ի
 հեռութենէ Զրոյն, զի ի մղոնաւ հեռի էր . . . » եւն. : — 19ա՝
 « [Ե]կին ոմանք առ հայրն Փիլիկ եւ ասեն. ասայ մեզ բան . . . »
 եւն. : — 19ա՝ « [Ա]սաց հայրն Անտոնիոս. ոչ թողուցու Աստուած
 . . . » եւն. : — 19բ՝ « [Ե]հարց ոմն ցհայրն Անտոնիոս եւ ասէ.
 զի՞նչ արարից հայր առաւել օգուտ . . . » եւն. : — 19բ՝ « [Ա]սաց
 հայրն Սպիւփանէ. Գանձանացին ազաղակէր եւ լսելի եղեւ . . . »
 եւն. : — 19բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Կուռն կիինոս եւ ասէ,
 որ առաքինութիւն մեծ իցէ . . . » եւն. : — 19բ՝ « [Ա]սաց հայրն
 Յոհաննէս կարճիկն թէ խոնարհութիւն է դուռն երկնից . . . »
 եւն. : — 19բ՝ « [Ա]սաց հայրն Անտոնիոս եթէ տեսի զամենայն
 որոգայթն Սատանայի . . . » եւն. : — 20ա՝ « [Ա]սաց ծեր ոմն
 միայնակեաց ցդեւն եթէ լեւր [= ընդե՞ր] այսչափ պատեթաղմիս լե
 ընդ իս. դեւ դու . . . » եւն. : — 20ա՝ « [Ո]մն մի յանապատական
 միայնակեաց ունէր եղբայր աշխարհական եւ մեռաւ . . . » եւն. :
 — 20բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն ասէ ցծերն իւր. ասայ ինձ բան, հայր, ո-
 րով կեցից . . . » եւն. : — 20բ՝ « [Ա]սաց դարձեալ եթէ սովորեցոյ
 զմիտս քո . . . » եւն. : — 20բ՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ խոնարհութիւն
 առանց այլ առաքինութեան կեցոյց . . . » եւն. : — 21ա՝ « [Ա]սաց
 հայրն Անտոնիոս թէ տեսի ես կրօնաւորս, որ զկնի աշխատու-
 թեանց . . . » եւն. : — 21ա՝ « [Ա]սաց դարձեալ եթէ հնար է որքան
 քայլս դիցէ . . . » եւն. : — 21ա՝ « [Կ]րօնաւոր մի մանուկ ճգնե-
 ցաւ զամս Դ. ուսելով ի շաբաթ ուն բռնամբ մի ոսքն . . . » եւն. :
 — 21բ՝ « [Ա]սաց հայրն Իսիդորէ. որք լա [= ըստ] օրինին ճգնէք
 . . . » եւն. : — 21բ՝ « [Ա]սաց դարձեալ եթէ պարտ է եղբօր զի
 սիրեաց որպէս զծնօզս . . . » եւն. : — 21բ՝ « [Ա]սաց հայրն Քէո-
 նայ. թէպէտ եւ ոք ըստանայ զառաքինութիւն ինքեամբ . . . »
 եւն. : — 21բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. զի՞նչ
 արարից զհօգի իմ . . . » եւն. : — 22ա՝ « [Ա]սաց դարձեալ. եթէ
 ոք մտանիցէ ի տուն անուշահոտ խնկեպեցաց . . . » եւն. : —

22ա՝ «[Ա]սաց ոմն ցծերն. ահայ ես գնամ առ ծերան . . .» եւն.։ — 22աբ՝ «[Ե]հարաց եղբայր ոմն եթէ բարւոք իցէ հայր . . .» եւն.։ — 22աբ՝ «[Ե]ւ վասն հեղգաց ասացեալ են տուր հարքն թէ Կ [== որպէս] հիւանդ . . .» եւն.։ — 22բ՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Սասայեա թէ երբեմն առեալ զգամբեզ իւր եւ գնաց առ երկրագործ ոմն . . .» եւն.։ — 22բբ՝ «[Ա]սաց ծերն. եթէ ոք բնակեաց|է ի տեղի ուրեմն եւ ոչ առնիցէ . . .» եւն.։ — 22բբ՝ «[Հ]արցին ցհայրն Սասայեայ վասն բանին՝ որ ասէ. Հայր մեր որ յերկ|ինս ես . . .» եւն.։ — 22բբ՝ «[Ա]սաց երանելին Զոսիմոս, եթէ եկի ես ի տուր քաղաքն Երուսաղէմ եւ եկն առ իս ոմն կրօնաւոր . . .» եւն.։ — 23աբ՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր. եթէ գնաց երբեմն մեծն Բասիլիոս եպիսկոպոս ի վանս միաբանակեցաց եղբարց . . .» եւն.։ — 23բ՝ «[Մ]երոյ ումեմն էր աշակերտ եւ կամ|էր գնայ . . .» եւն.։ — 23բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Դիոս եթէ կատարեալ հնազանդութիւնն օրինակ հնազանդութեանն Ասուծոյ է . . .» եւն.։ — 23բբ՝ «[Հ]այրն Մովսէս գնայր աշակերտիւ միով . . .» եւն.։ — 23բբ՝ «[Ե]ւ տըւեալ եղեւ երբեմն պատ|ւէր յերիցանցն ի Սկիտէ պահել ըղչաբաթն ողջոյն. եւ եկին եղբարք ոմ|անք յսգիպտոսէ առ հայրն Մովսէս . . .» եւն.։ — 24ա՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Պափոսոսի եթէ ոչ ըմպէր զինի երբէք . . .» եւն.։ — 24աբ՝ «[Ա]յր ոմն ծեր բնակէր յԱսորիս ի վերայ ճանապարհի . . .» եւն.։ — 24բ՝ «[Ա]սաց ծեր ոմն եթէ ի գալ հիւր|ոցն կամաւոր պահքն լուծցին . . .» եւն.։ — 24բ՝ «[Ի] հայրն Խլարիոն ի պատիւ կոչ|եաց տուր հայրապետն Սպիւփան եւ եղ առաջի նորա միս զի կէրիցէ . . .» եւն.։ — 24բբ՝ «[Ե]ղեւ երբեմն տօն ի սենեակս, եւ ճաշակէին եղբարքն ի միասին . . .» եւն.։ — 24բբ՝ «[Ա]սաց ոմն ցհայրն Մակար եթէ ունիմ երեսուն ամ|յորմէ հետէ ոչ ճաշակեալ եմ միս . . .» եւն.։ — 25ա՝ «[Ա]սաց ծերն թէ յորում աւուրս ոչ կերիցես . . .» եւն.։ — 25ա՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցծերն եւ ասէ. են մեզ .բ. եղբարք . . .» եւն.։ — 25ա՝ «[Ե]ղբայր ոմն ոչ երբէք ճաշակէր հաց, եւ եղեւ՝ զի գնաց նայ տեսանել ծեր ոմն մեծ . . .» եւն.։ — 25աբ՝ «[Մ]իայնակեաց մի ամբարտաւան եւ անըզամ հանապազ խոտ կերակրէր . . .» եւն.։ — 25բ՝ «[Ե]հարց հայրն Յովսէփ ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. Ռոպէս պարտ իցէ պահել հայր . . .» եւն.։ — 25բ՝ «[Ա]սաց եղբայր ոմն եթէ գնամ ես ի վանս ուրեմն, եւ գնեն առաջի մեր կերակուրս . . .» եւն.։ — 25բբ՝ «[Ա]սացին ցհայրն Մեդեթի եւ ասեն թէ մնացէ կերակուր եփեալ . . .» եւն.։ — 25բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց զհայրն Պիմէն եւ ասէ. Ռամ ումեք անդ իցէ բանն որ գրեալ է՝ թէ մի՛ հոգայք վասն վաղուի . . .» եւն.։ — 26ա՝ «[Ո]մն ի Սկիթոյ եկն ի Թիբայիթ եւ

արար բազում աւուրց հաց, որպէս էր սովորութիւն Սկիթացոց . . . »
 եւն. : — 26ա՝ « [Ա]սաց Բենիամին հայրն. իբրեւ եկայք ի հնձոց
 ի Սկիտէ, բերին մեզ օրհնութիւն յԱղէքսանդրէ . . . » եւն. : —
 26աբ՝ « [Ե]հարց ոմն ցհայրն Աբրահամ թէ Կ [= Ռոպէս] պա(ր)տէ-
 րազմին ի [= ընդ] մեզ դեւք . . . » եւն. : — 26աբ՝ « [Կ]երպարանօք
 հրեշտակի չոգաւ Սատանայ . . . » եւն. : — 26աբ՝ « [Ե]կն Սատանայ
 առ Ասրէ [= Արսէն] կերպացուցեալ զինքն ի նմանութիւն առն
 եւ ասէ ցԱսրէնիսս . . . » եւն. : — 26բ՝ « [Գ]նացեալ երբեմն եղ-
 բարք ոմանք առ հայրն Անդոնիոս հարցանել վասն ցնորից տես-
 լեանց . . . » եւն. : — 26բ՝ « [Ո]մն եղբայր Սիմոն անուն չոգո [=
 չոգաւ] առ Անտոն եւ ասէ ցնայ . . . » եւն. : — 26բբ՝ « [Ա]սաց
 հայրն Իւսկրէս եթէ ծեր ոմն օթեւան կալաւ ի տան կոոց ի գի-
 շերի . . . » եւն. : — 27ա՝ « [Հ]եւանդացաւ եղբայրն ոմն եւ ոչ ոք
 եկն ի տեսանել զնայ . . . » եւն. : — 27ա՝ « [Ե]ղբայր ոմն ասէ
 ցծերն եթէ ի՞նչ [= ընդէ՞ր] վախիմ գնալով յանապատ . . . »
 եւն. : — 27ա՝ « [Ե]ւ ասաց նմա ծերն եթէ Հրէայ ոմն . . . » եւն. : —
 27աբ՝ « [Հ]այրն Պրուտես եւ աշակերտն իւր տեսին առջ մի զի
 հարկանէր թաթոյն . . . » եւն. : — 27բ՝ « [Ա]սաց հայրն Մովսէս
 եթէ պահեսցուք զպատուիրանս հարցն մերայ . . . » եւն. : — 27բ՝
 « [Ա]սէր երբն [= երբեմն] հայրն Մակար վասն աւերման ի Սկիտոյ
 . . . » եւն. : — 27բ՝ « [Ծ]եր ոմն աղաչէր զԱստուծ զի ցուցէ նմայ
 տեսանել զդեւս թէ Կ [= Ռոպէս] իցեն . . . » եւն. : — 27բբ՝ « [Ա]սէ
 մարգարէն Դաւիթ. ակն ունէին յԱստուծոյ փրկել զիս . . . » եւն. :
 — 27բբ՝ « [Ա]սաց հայրն Բիսարիոն եթէ յորժամ խաղաղութիւն
 կեանք եւ ոչ ունիցեմ պատերազմ . . . » եւն. : — 28ա՝ « [Ծ]եր
 ոմն ճգնեալ զյոյով ամս եւ պահեալ լինէր ի շնորհացն Աստուծոյ
 . . . » եւն. : — 28աբ՝ « [Է]ր ոմն եղբայր՝ որ բնակէր ի սենեակս
 եւ յամեաց զի. ամ զտիւ եւ գիշեր յընթերցումն սուրբ գրաց . . . »
 եւն. : — 28բ՝ « [Թ]որժամ նոր եղբարք գային յՅ [= յայխարհէ]
 կրօնաւորել . . . » եւն. : — 28բ՝ « [Ե]հարց երբեմն հայրն Աղօ-
 թիոն ցհայրն Ալոնիոս եւ ասէ ցնա, մոպես կարացից ունել . . . »
 եւն. : — 28բբ՝ « [Ա]սաց հայրն Նեղոս եթէ եղբայրն կարօտ ինչ
 է եւ ինչդէ ի քէն . . . » եւն. : — 28բբ՝ « [Ե]հարց ոմն եղբայր
 ցծերն եւ ասէ Կ [= Ռոպէս] իցէ, հայր, զի ոմանք տեսանեն
 տեսիլս եւ յայտնութիւնս հրեշտակաց . . . » եւն. : — 29ա՝
 « [Ա]սաց հայրն Պիտիրոն՝ աշակերտ մեծին Անտոն. եթէ ոք
 կամեսցի զդեւս հանել . . . » եւն. : — 29ա՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց
 ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. զի՞նչ արարից, հայր, զի պատերազմիմ
 ես պողընկութեամբ . . . » եւն. : — 29ա՝ « [Ա]սէ եղբայրն եւ ու-
 նիցի արդեամբ մեղս վասն մտածելոյ . . . » եւն. : — 29ա՝ « [Ա]-

սաց դարձեալ թէ լեր նման առն անցաւորի . . . » եւն. : — 29աբ՝ « [Հ]արցաւ ոմն իւր [== ընդ] ձեր եթէ խորհուրդ պոռնկութեան ունիմ . . . » եւն. : — 29աբ՝ « [Ե]ղբարք ոմանք հարցին ցհայրսն Սկիսող եւ ասեմն. եթէ տեսցուք դէմս գեղեցիկս . . . » եւն. : — 29բ՝ « [Հ]արցին ցծերն վասն խաբէութեանց գիշերային . . . » եւն. : — 29բ՝ « [Ա]շակերտ ծերոյ ումեմն պատերազմեալ եղեւ ի պոռնու-թեմէ . . . » եւն. : — 29բ՝ « [Ա]սաց սուրբն Մակար եթէ չար. որ ոչ կատարի՝ չէ չար . . . » եւն. : — 29բբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն ասաց ցծեր եթէ կնոջ միոյ ուղէկից լեալ կամեցայ պոռնկիւ . . . » եւն. : — 29բբ՝ « [Հ]այրն Պիմէն ասէր յաղագս այսորիկ . . . » եւն. : — 30ա՝ « [Հ]այր Յովսէփ եհարց ցհայրն Պիմէն վասն աղտեղի խորհրդոյ . . . » եւն. : — 30ա՝ « [Մ]իայնակեայց մի իջանէր ի լեռնէն եւ ետես հաւատաւոր մի . . . » եւն. : — 30ա՝ « [Ա]սէին վասն ծերոյ ումեմն մեծի, եթէ գնաց երբեմն ի միաբանաց վանս . . . » եւն. : — 30աբ՝ « [Ա]սաց հայրն Պիմէն. կրօնաւոր, որ ունիցի մա-նուկ ի խցի եւ գիտէ գլխաս մտաց եւ ոչ արտաքսէ զնայ . . . » եւն. : — 30աբ՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ դեւ մի չողաւ եւ բախեաց զդուռն վանանցն . . . » եւն. : — 30բ՝ « [Ա]սէին վասն ծերոյ ու-մեմն եթէ գնալով ի ճանապարհի ետես զըհետս ոտից կնոջ եւ ծածկեաց զնայ . . . » եւն. : — 30բ՝ « [Ա]սաց դարձեալ եթէ նեղեցեան զքեզ չար խորհուրդ քո . . . » եւն. : — 30բբ՝ « [Ա]սէր հայրն Կասիանէ. եթէ հայրն Մովսէս ուսուցաներ մեզ . . . » եւն. : — 30բբ՝ « [Ա]սաց եւ հայրն Կասիանէ. եթէ բնակի մանուկ իւր [== ընդ] ծերոյ՝ զոր տկար իցէ ի խորս կորրստեան . . . » եւն. : — 31ա՝ « [Բ]անգի եղբայր ոմն երկիւղ Աստուծոյ նեղեալ եղեւ ի պո-ռնկական խորհրդոյ, չողաւ առ ծեր ոմն . . . » եւն. : — 31բ՝ « [Պ]ատմէին մեզ զեղբորէ ումեմնէ, որ անկաւ ի մեղս եւ գնաց-եալ առ հայրն Ղովտ . . . » եւն. : — 31բ՝ « [Ե]ղբարք երեք գնա-ցին առ հայրն Աքիլաս եւ աղաչեցին զնայ . . . » եւն. : — 32ա՝ « [Ե]ղբայր ոմն եկն առ հայրն Պիմէն եւ ասէ ցնայ. սերմանեցից զարտ . . . » եւն. : — 32աբ՝ « [Ա]ւրէնքն զհեթանոսս եւ զկափարդս ըսպան ասէր . . . » եւն. : — 32բ՝ « [Ե]ղբարք երկու գնացին ի քա-ղաքն վաճառել զձեռագործս իւրեանց . . . » եւն. : — 32բբ՝ « [Ա]-սաց հայրն Յոհաննէս կարճայհասակն. զոր օրինակ ոչ կա-րելի է չինել տուն ի վերուստ ի վայր, այլ ի հիմանէ սկսեալ . . . » եւն. : — 32բբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. արք երկու էին առ մեզ . . . » եւն. : — 33ա՝ « [Ա]սաց ոմն ծեր եթէ աղօթեմք առ Աստուած եւ ասեմք՝ մի՛ տանեք զմեզ ի փորձութիւն . . . » եւն. : — 33ա՝ « [Թ]աւուրս Մօրկայ այր մի Մեսիդ անուն դիւթ, որ զբազումս կորուսանէր յաղանդ իւր ի ծածուկ . . . » եւն. : —

33բ՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր եթէ ոչ շարժէր ի հողմոյ ծառ սչ մեծա-
նայր . . . » եւն. : — 33բ՝ «[Մ]եր ոմն երեւելի էր ի Թեթլայիթ.
սովորութիւն էր միշտ յամէն երեկոյի՝ ղի խրատէր զաշակերտն
. . . » եւն. : — 33բ՝ «[Ե]ղբայր ոմն նեղեալ ի խորհրդոց կա-
մէր ելանել ի միաբանակեցաց վանիցն . . . » եւն. : — 33բ՝
«[Է]ր ոմն ծեր եւ ունէր աշակերտ լաւ եւ նեղեալ եհան զնայ ի
խցէն եւ վարեաց . . . » եւն. : — 34ա՝ «[Մ]ին եղբայր զնաց առ
ծերն Աքիլաս եւ ետես զնայ զի արիւն եթուք ք [= ընդ] բե-
րանն . . . » եւն. : — 34ա՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ դիպեացի քեզ փոր-
ձութիւն, մի՛ ելցես վասն ախորիկ ի տեղոյն . . . » եւն. : — 34բ՝
«[Թ]ի ոմն զայրացկոտ յոյժ տրտմէր յեղբարոցն եւ ասաց. երթայց
յայտ ինչ տեղի անապատ, որ ոչ կայցէ ոք պատճառ բարկութեան
. . . » եւն. : — 34բ՝ «[Ա]սաց զարձեալ ծերն եթէ վասն այսորիկ
ոչ ճանաչեմք զչափ մեր . . . » եւն. : — 34բ՝ «[Ա]սաց եւ հայրն
Իպիրիքսէ. ոմն ի ծերոցն հարցեալ եղեւ թէ ղի՞նչ արարից զժոյլ
եւ զքնեայ անձնս . . . » եւն. : — 34բ՝ «[Ա]սաց զարձեալ թէ յա-
մենայն փորձութիւնս, որ դիպեացեն քեզ . . . » եւն. : — 34բ՝
«[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ եթէ տեսից ինչ
գործ, պարտ է զի պատմեցից զնայ . . . » եւն. : — 34բ՝ «[Ա]սաց
հայրն Սասյիաս. սրբեսցես դու զլուութիւն առաւել քան զխօսել
. . . » եւն. : — 35ա՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Պիմէնի եթէ ոչ
երբեք կամէր տալ զբան իւր ի վերայ բանի այլում ծերոյ . . . » եւն. :
— 35ա՝ «[Ե]հարց ոմն ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. հայր, բարի՞ իմն է
զովք զնկերն . . . » եւն. : — 35բ՝ «[Ա]սաց հայրն Անտոնիոս.
յորժամ ոք ծածկեացէ զյանցանս եւ զմեղս ընկերին . . . » եւն. : —
36ա՝ «[Հ]արցաւ ոմն եթէ զի՞նչ է բանն՝ որ ասէ թէ ամենայն
դատարկ բանի համարս տալոց էք . . . » եւն. : — 36ա՝ «[Ե]հարց
ոմն եթէ զի՞նչ է չարախօսութիւն . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Ե]ղբայր
ոմն զնաց առ ծեր ոմն եւ ասէ թէ զի՞նչ արարից, հայր, զի խոր-
հուրդք իմ նեղեն . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Կ]րօնաւոր ոմն ժրաջան
ի ժամ առնելոյ զաղօխս [= զազօթս] ունէր սար[36բ]սուռ եւ
գլխացաւ . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Ա]սէին վասն ծերոյ ումեմն եթէ
յորժամ ասէին խորհուրդք իւր . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Մ]րսորդ ոմն
յանապատին տեսեալ երբեմն զհայրն Անտոն ղի ուրախանայր ընդ
եղբարսն . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Հ]այրն Աբրահամ հաց ոչ ուտէր
եւ գեղեցիկս գրէր . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ անձն,
որ բանք միայն ունիցի եւ գործ ոչ, նման իցէ նայ ծառայ, որ ու-
նիցի տերեւ եւ պտուղ ոչ բերիցէ . . . » եւն. : — 36բ՝ «[Ա]րդ
զնացեալ երբեմն եղբարք երեք ի Սկիթէ եւ երթեալ առ ծեր ոմն
. . . » եւն. : — 37ա՝ «[Ե]րբեմն հայրն Անտոն աղօթէր ի խրճիթն

իւր եւ եղեւ առ նայ ձայն . . . » եւն. : — 37աբ՝ « [Գ]նացեալ երբեմն հայրն ի սահակ առ հայրն Պիմէն եւ տեսեալ, զի արկանէր սակաւ օտուր . . . » եւն. : — 37աբ՝ « [Ծ]եր ոմն ուտէր երիս տաքսիմատս [= պաքսիմատս] եւ եկն առ նայ հիւր . . . » — 37բ՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ տեսանես զեղբայրն քո մեղուցեալ ինչ . . . » եւն. : — 37բբ՝ « [Հ]այրն ի սահակ գնացեալ ի վանս . . . » եւն. : — 37բբ՝ « [Ա]սէր հայրն Մովսէս թէ եւ մեռանիս յեղբօրէն զու մի՛ բնաւ դատեր զնայ . . . » եւն. : — 38ա՝ « [Ծ]եր ոմն նստէր ի լերինն Անտիոքայ եւ ունէր զոմն եղբայր բնակակից իւր . . . » եւն. : — 38աբ՝ « [Կ]րօնաւոր ոմն եղեւ ի [= ընդ] կնոջ զի լուսնայր զինքն . . . » եւն. : — 38աբ՝ « [Ա]սաց ծեր եթէ էր ոմն միսայնա[կ]եաց [38բ], որ արար չնութիւն երեք տարի . . . » եւն. : — 38բբ՝ « [Ա]սաց հայրն Սղիայ եթէ տեսի զեղբայր ոմն զի ունէր զինի դրամով գողացեալ . . . » եւն. : — 38բբ՝ « [Ե]ղեւ երբեմն ժողով մեծ ի Սկիտէ . . . » եւն. : — 39ա՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ եղբայր ոմն անարգեալ յուսմքէ ասաց . . . » եւն. : — 39ա՝ « [Մ]երձ առ ծեր ոմն բնակեալ էր եղբայր ոմն ծոյլ ի Զանս կրօնաւոր[ականս . . . » եւն. : — 39աբ՝ « [Ա]սաց հայրն Սասյիաս եթէ յորժամ եկեաց ի միտս քո . . . » եւն. : — 39աբ՝ « [Ա]սէին զհաւրէ ուսման մեծէ եթէ յորժամ գայր ոք առ նայ հարցանել ինչ բան . . . » եւն. : — 39աբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց Սիսոյի եւ ասէ. զի՞նչ արարից, հայր, զի անկայ ի մեղս . . . » եւն. : — 39բ՝ « [Հ]աւատոյ հին սառայ ասաց ընդ քոյրս իւր . . . » եւն. : — 39բ՝ « [Ա]սաց ցարքայն Մինովս զինուոր մի . . . » եւն. : — 39բբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն ասէ ցհայրն Պիմէն եթէ մեղս մեծս գործեցի . . . » եւն. : — 39բբ՝ « [Ե]հարց եղբայր ոմն ցծեր եւ ասէ թէ յորժամ անկանիմ ի մեղս . . . » եւն. : — 40ա՝ « [Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ կամք մարդոյն պարիսպ պղնձի է . . . » եւն. : — 40ա՝ « [Ե]ղբայր ոմն անկեալ ի մեղս եւ ապաշխարէր, եւ եղեւ . . . » եւն. : — 40ա՝ « [Ա]սէին վասն հօրն Սիսոյի, եթէ հիւանդացաւ երբեմն . . . » եւն. : — 40աբ՝ « [Ե]ղբայրն Պիմէնի՛ Յոբ դիպեցաւ հիւանդի միոյ . . . » եւն. : — 40աբ՝ « [Ա]սաց հայրն Սպերիքսէ եթէ աղօթք սուրբ եղիցին . . . » եւն. : — 40աբ՝ « [Ա]սի Անանիայ վարդապետն թէ օրինակ արայ քեզ . . . » եւն. : — 40բբ՝ « [Ա]սաց ծերն. եթէ ոք կորուսանի ռսկի եւ արծաթ . . . » եւն. : — 40բբ՝ « [Ա]սաց ծերն. եթէ գայ քեզ արտասուք զամենայն գործս քո . . . » եւն. : — 40բբ՝ « [Ա]ռ ծերոյ ոմն սրբոյ մերձ կացեալ դեւն ի ժամ ելանելոյ . . . » եւն. : — 40բբ՝ « [Ա]սաց հայրն Պիմէն. եթէ սկսանիցես գործել ղբարին . . . » եւն. : — 41ա՝ « [Ա]սաց հայրն Նեղոս. եթէ չունիս քեզ ազօթս հոգեւորս . . . » եւն. : — 41ա՝ « [Ե]ղբայր ոմն

եհարց զհայրն Յոզմէփ եւ ասէ. զի՞նչ արարից, հայր, զի ոչ եմ
կարող ճգնել . . . » եւն. : — 41աբ՝ « [Ա]սաց ծերն. եթէ կամիցես
գիտել թէ արար Տէր Բ [= ընդ] քեզ ողորմութիւն . . . » եւն. : —
41աբ՝ « [Հ]արցաւ եղբայր ոմն ծերն միոյ եթէ կտմիմ մարտիրոսա-
վասն Աստուծոյ . . . » եւն. : — 41աբ՝ « [Ա]սաց դարձեալ. եթէ
մարդ որ կամաւ տայ զանձն իւր . . . » եւն. : — 41բ՝ « [Ա]սաց
ոմն ծեր. եթէ որպէս ամենայն մեղք արտաքոյ մարմնոյ են, իսկ
որ պոռ[ընկի . . . » եւն. : — 41բ՝ « [Ա]սաց դարձեալ. եթէ պարտ
է կրօնաւորին աղօթս առանձնակիս ստանեալ . . . » եւն. : —
41բ՝ « [Զ]որս մոնոզոն ուխտեցին կալ ի միասին ի մի վայրա . . . »
եւն. : — 42ա՝ « [Ե]րկու կրօնաւորք ուխտեցին առ իրեարս եւ
ստացան ճգնութիւնս խիստս . . . » եւն. : — 42բ՝ « [Ե]ւ ասացեալ
են սուրբ հարքն թէ վասն աղօթից եւ ուխտից ոչ է պարտ ի հե-
ռագոյն տեղիս գնալ . . . » եւն. : — 42բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց
ցծերն եւ ասէ. զի՞նչ իցեն եւ այն եղբարք՝ որ չրջին յամենայնի . . . »
եւն. : — 42բ՝ « Ասացին քեզ եւ օրինակ սացին որ եղեւ այս յա-
ղագս մեր. Ծեր ոմն էր սուրբ եւ հաճոյ Աստուծոյ, որ էր հայր
հասարակաց վանից . . . » եւն. : — 43բ՝ « [Ս]ուրբն Կիւրեղ
Աղէքսանդրացիին հարցեալ եղեւ վասն միակեցաց եւ բաղմա-
կաց եղբարց . . . » եւն. : — 43բ՝ « [Հ]այրն Ղոզմտ հարցեալ եղեւ
ի Պետրոսէ թէ կամիմ առ միաբանակեացս երթեալ Կ [= ռի-
պէս] կացից անդ . . . » եւն. : — 43բ՝ « [Բ]անգի ոմն միայնակեաց
եհարց զաշակերտն իւր. որդեակ, ասէ, յառաջին աւուրն յե՞րբ եկիր
առ իս . . . » եւն. : — 43բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց Զոյիլէ եւ
ասէ հայր, եթէ դիպեց[ի]մ ուրէք եւ կերայց երկից հացս . . . »
եւն. : — 44ա՝ « [Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ Նայբուզարդան
եկեալ ոչ էր, ոչ էր այրեալ տաճարն Աստուծոյ . . . » եւն. : —
44ա՝ « [Ա]րքան Թէոդորոս ի Սկիւթ եղեւ սարկաւազ եւ երկեաւ
աստիճանէն . . . » եւն. : — 44աբ՝ « [Ա]ռեալ երբեմն հայր Անտո-
նիոս ի ձեռն իւրում նամակ գրեալ ի Կոստանդիանոսէ արքայէ
եթէ՝ եկ առ իս ի Կոստանդինուպօլիս . . . » եւն. : — 44աբ՝ « [Ե]ղ-
բայր ոմն տարակուսեցաւ ի բանն ինչ գրոց եւ խնդրեաց . . . » եւն. :
— 44բ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Ամոն եւ ասէ. ընդէ՞ր է
այս, զի առնէ մարդ բարի ինչ գործ . . . » եւն. : — 44բ՝ « [Հ]այե-
ցաւ երբեմն հայրն Անտոնիոս ի դատաստանս Աստուծոյ եւ ասէ.
Տէր որպէս իցեն՝ զի ոմանք փոքր ինչ աւուրքք կեան եւ մեռա-
նին, եւ այլք . . . » եւն. : — 44բ՝ « [Ի] ժամանակաց անտի ի
Մոզմէս[է] մարգարէէ, որ զօրէնս առ եւ ետ որդոցն . . . » եւն. :
— 45ա՝ « [Ա]յլ եւ տեսցես ի գիրս երանելոյն Սգրի թէ որպիսի
աղերսանօք . . . » եւն. : — 45աբ՝ « [Ժ]ողովեցան երբեմն հարքն

Ըսկիտոյ եւ արարին խնդիր վասն Մեղքիսեղեկի թէ ո՞վ էր . . . »
 եւն. : — 45աբ՝ « [Ե]կին երբեմն ոմանք առ հալլոն Զեհնոն եւ
 հարցին վասն բանին այնորիկ, եթէ զի՞նչ է որ ասէ Յոր, թէ եւ
 ոչ երկինք . . . » եւն. : — 45բ՝ « [Ե]ւ ասէին զհօրէն Զեհնոնէ
 եթէ փոքր ինչ ուսեալ էր ի գրոց . . . » եւն. : — 45բ՝ « [Ե]հարց
 ոմն Է [= Ընդ] իմաստուն բժիշկ մի եթէ ամենայն ցաւոց դեղ
 գիտե՞ս. եւ նայ՝ ասէ յոյժ գիտեմ . . . » եւն. : — 45բ՝ « [Է]արցին
 ոմանք ի հարցն Աթանասիոս Աղէքսանդրու եպիսկոպոսն եթէ
 ռուպէս հաւատար է Որդի Հօր . . . » եւն. : — 45բ՝ « [Ե]ղբայր
 ոմն եհարց ցհայրն Սիսիւն եւ ասէ. տանջիմ, հայր, վասն Երրորդ
 դուժեանն . . . » եւն. : — 46ա՝ « [Ա]սէ ոմն ի հարանցն. եթէ ոմն
 իմաստասէր Տիւրիւս անուն գրեալ է . . . » եւն. : — 46բ՝ « [Գ]րէ
 ոմն ծեր՝ որ եւ հոգեւոր տեսութեանցն արժանացեալ էր . . . »
 եւն. : — 47ա՝ « [Ա]սէր ոմն ի հար(ց)անցն եթէ նստէին Երբեմն
 ծերք ի միասին խօսէին վասն շահու անձանց . . . » եւն. : — 47ա՝
 « [Գ]ատմեաց մեզ աշակերտն Բիսարիոնի եթէ երթայեաք եր-
 բէմն Է [= Ընդ] եզր ծովուն . . . » եւն. : — 47աբ՝ « [Ա]սաց ծէրն
 եթէ գիտէ ոք տեղի, որ լաւ է հոգոյ եւ ոչ գնայ անդ վասն պի-
 տոյից . . . » եւն. : — 47աբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն ի սովու տանէր մօր
 իւրոյ հաց . . . » եւն. : — 47աբ՝ « [Է]ր ոմն կրօնաւոր, որոյ էր
 հալլո գոեհիկ աղքատ . . . » եւն. : — 48ա՝ « [Ե]ւ կրօնօր ոմն
 էր Թեբայիդայ եւ առեալ էր շնորհոյ Աստուծոյ . . . » եւն. : —
 48աբ՝ « [Ա]սէին վասն հօրն Զեհնոնի, եթէ ոչինչ առնոյր զումեքէ
 . . . » եւն. : — 48բ՝ « [Ա]սաց ծերն եթէ խնդրեաց|ես յումեքէ ինչս
 . . . » եւն. : — 48բ՝ « [Ե]ր ոմն ի ժամ աղօթիցն մեծ շնորհս տե-
 սանէր . . . » եւն. : — 48բ՝ « [Մ]իայնակեաց ոմն անկեալ էր յա-
 զարակ Կոստանդինուպօլսի յաւուրս Թէոդոսի նորոյ Թագաւորի
 . . . » եւն. : — 49ա՝ « [Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ կամիս ծանօթ
 լինել Աստուծոյ, անծանօթ լեր ի մարդկանէ . . . » եւն. : — 49ա՝
 « [Ե]հարց հայրն Թէոդորէ ցհայրն Պամբոյ եւ ասէ. զի՞նչ արարից
 . . . » եւն. : — 49աբ՝ « [Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ
 ցնայ եթէ տայցեմ եղբարցն հաց սակաւ մի . . . » եւն. : — 49աբ՝
 « [Ա]ղքատքն զային ի տէրունոյթքն եւ խնդրէին ողորմութիւն
 . . . » եւն. : — 49բ՝ « [Ա]սէին զհօրէն Սրապիոնէ եթէ դիպեացաւ
 նմա յԱղէքսանդրեայ մերկ ոմն . . . » եւն. : — 50ա՝ « [Ա]սաց ծերն.
 եթէ ոք ինչ խնդրէ ի քէն եւ դու բռնադատեալ . . . » եւն. : —
 50ա՝ « [Է]ր ոմն յԱղէքսանդրիայ այր մեծատուն յոյժ . . . » եւն. :
 — 50բ՝ « [Ա]բբայն Պողոս պատմեաց եղբարցն, եթէ դուստր իմ
 . . . » եւն. : — 50բ՝ « [Մ]ագիստրոս ոմն գնայր հրամանաւ Թագա-
 ւորին ի գործ . . . » եւն. : — 51ա՝ « [Ա]սեն վարդապետք թէ կան

մարդիք՝ որ ողորմած են եւ . . . » եւն. : — 51աբ՝ « [Կ]ին մի պատմեաց զրուցատրութեանք . . . » եւն. : — 51բ՝ « [Ե]րբայր ոմն հարց ցծերն եւ ասէ. անուն է մեծ առաջի Աստուծոյ վասն իշխանութեան այլոց . . . » եւն. : — 51բ՝ « [Ա]սաց հայրն Յովսէփ եթէ բազում տեսակք են ողորմութեան . . . » եւն. : — 52աբ՝ « [Ա]ռ հայրն Լուկիոս եկին երբեմն ծերք ոմանք, որ աղօթաւորք կոչէին . . . » եւն. : — 52բ՝ « [Գ]ատմեաց մեզ հայրն Դանիէլ եթէ էր ոմն քարահատ Սւլոփի անուն . . . » եւն. : — 53աբ՝ « [Բ]աղաք մի կայր Թագաւորի ումեմն յոյժ հռչակաւոր գեղեցկութեանք . . . » եւն. : — 53բ՝ « [Ա]սաց ոմն ծեր եթէ մեծ բարի է խոկալ եւ խորհել յօրէնս Աստուծոյ . . . » եւն. : — 53բ՝ « [Լ]աւ է յըստակ խորհրդով ննջել քան պիղծ խորհրդով աղօթս մատուցանել . . . » եւն. : — ՎՋ.՝ [55բ] « Եւ զինչ աւելի է ապայ զկեղծաւորքն, որ ինքեանք բարի դործ ինչ ոչ ունին, այլ պարսաւ ասէր եղեալ . . . » եւն. :

* * *

ՀԱՄԱՐ 14.

ԹԵՐԹ 226 եւ 2 կազմի մագաղաբեայ բերք: — ՄԵՄՈՒԹԻԻՆ 14×10 սմ. [գրութիւն միասիւն, 11—12×7—8 սմ.]: — ՏՈՂ 14—17 [ննեմամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]: — ՆԻԻԹ քուղբ: — ԳԻՐ քուղբագիր: — ՎԵՐՆԱԳԻՐ մասամբ կարմիր: — ՍԿԶԲՆԱ-ԳԻՐ մասամբ կարմիր, բերք 9ա եւ 27բ՝ սեւ զարդագիր: — ԲԱՌԱՆ-ՋԱՏՈՒՄ համարեա միւս: — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաւեպաս [թախսակների մեկը պակաս է]: — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ եւ ԳՐԻԶ անյայտ: — ՕՐԻՆԱԿԻ ՏՈՒՈՂ Յովհանն աբեղայ [սեւ բերք 131ա, համ. 21]: — ԳՄՈՂ Ախմար [սեւ բերք 131ա, համ. 21]: — ՎԻՃԱԿ վաս: Սկզբում կազմի տախտակը եւ բազմաթիւ բերքեր պակաս են, բերք 45 եւ 46-ի մեջ, 55 եւ 56-ի մեջ 64 եւ 65-ի մեջ, 91 եւ 92-ի մեջ մեկը, բերք 183 եւ 184-ի մեջ եւ 207 եւ 208-ի մեջ երկու հաս պակաս են:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

1. Թ. 1ա—15բ՝ Մխիթար վարդապետի ճառերը Քրիստոսի բնութեան եւ մարմնաւորութեան մասին:

ա. Թ. 1ա—6ա՝ ճառի մի հատուած: Սկ.՝ « լոյսափայլ եւ մեծ[ահրա]շ յարութեանն իւրոյ ի կեանսն յաւիտենակա՛նս եւ ի միշտնջենաւոր երանութիւնս: Եւ դարձեալ արար ինքեան նման զի եղիցի մեզ նման, զի արասցէ դարձեալ ինքեան նման հանդերձեալ յարութեանն իւրում: Որդին Որդի եղեւ եւ Հայրն՝ Հայր եւ Հոգին՝ Հոգի: Որդին Ասուծոյ Որդի մարդոյ եղեւ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ եթէ դմին ի սոցանէ ի վայր կո՛րծանես խաւարային մտաւք եւ ամենայնին ես ապականիչ ամբարշտեալ հոգով »:

բ. Թ. 6ա—9ա՝ Վնգ.՝ « Նորին Մխիթար վարդապետի » Սկ.՝ « Առաջին արարչագործութիւն զոր արար միածին Բանն Հաւր. ըստ որում

ասէ Մովսէս: Ի սկզբանէ արար Աստուած գերկին եւ գերկիր. եթէ՝ Յաշխարհի էր եւ աշխարհ նովաւ եղեւ. եւ այս ըստ կ'ամացն Հաւր . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զնոյն արար հաւաթարիմ, զի ի սկիզբն լի- նելութեան մարդկան ասաց Աստուած՝ Աճեցէ՛ք եւ բազմացարուք. եւ՝ Հող էիր եւ ի հող դարձցիս: Որում փառք եւ երկրպագութիւն ընդ Հաւր եւ ամենասուրբ Հոգոյն յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն »:

գ. Թ. 9ա—15բ՝ Վնգ.՝ « Նորին Մխիթար վարթապետի »: Սկ.՝ « Բանն Աստուած Որդին Հաւր միածին արարչագործեալ գերկինս եւ գեր- կիր եւ ի սմ'անէ բղխցուցեալ զբոյսս եւ զլտուհկս եւ զզանազան սեռս կ'ենդանեաց, ընդ որս եւ զտեսակս . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ ի գովեստս ինքեան յա [= յամենայն] էից արարածոց իւրոց ընդ Հաւր հզաւրի եւ ամենասուրբ Հոգոյն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն »:

2. Թ. 15բ—17ա՝ Հարցումներ եւ պատասխաններ աստուածաբա- նական նիւթերի մասին: Սկ.՝ « Զի՞չ մտօք ասեմք մեռելոցն ամբիժք: Պատասխանի: ՅԱդամայ գերեզմանին վերայ ատացեալ է Դօիթ [= Դաւիթ]. վասն այնորիկ շատ օլնէնք եւ պատվիրանք կայ ի նմս եւ ճանապարհ, զոր [Ա]դամ ոչ պահեաց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . Մարկոս Աղէքսանդրիայ, Շմօոն [= Շմաւոն] նախանձայոյդ յերկիրն Վերիկոյ, Յակոբոս Ալփեայ չերեւի ուրեք »:

3. Թ. 17բ—27ա՝ Քաղկեդոնի ժողովի պատճառը: Սկ.՝ « Եւ առաջ- եաց կոչեաց զամենապիղծն Փլաքիանոս: Եւ յորժամ լուաւ գեր- կաբնակ դաւանութիւն նորա, յոյժ հաճեցաւ ընդ պզծալի բանս դիւաբերան հայհոյութեան նորա: Եւ ասէ Փլաքիանոս ցԼեւոն, եթէ Նեստորական ասալց զքեզ Դէոսկորոս եւ ընդ նմին նզովեաց զքեզ եւ զամենայն հաւանալսն քո: Իսկ Լեւոն անկեալ ի մե- ծապէս տարակոյսս, իմդրէր հնարս իմանալ՝ որով կարասցէ ըն- կենուլ զսուրբն Դէոսկորոս ի պատուական աթոռոյն: Յայսմ ժա- մանակի ի պատճառ[18ա]ոս ազաւթից գնացին ի Հոռոմ՝ կին թա- գաւորին Թէոդոսին փոքու եւ Պողոքեր քոյր նորա . . . » եւն.: Վջ.՝ « Որ թէպէտ յետոյ եւ յառաջոյ եղեւ սքանչելի իրք տեսեանց, սակայն մեք մի՛ հասցուք զաստուածային բանս պատ- զամաց սրբոյ առն Աստուծոյ Յոհաննու . . . է »:

4. Թ. 27բ—53բ՝ Խրատներ հաւատի մասին:

Հմմտ. Բանք իրատականք վասն հաւատոյ զոր յայտնեալ է հոգին սուրբ աստուածաւէր արանց աւգոստակարք ի ժամանակս ժամանակս. [Իրիք Թզթոյ, Թիֆլիս 1901, էջ 510—525]:

Սկ.՝ «Պատմեաց մեզ հայրն մեր եւ հայրապետն սուրբն Պետրոս, թէ սկիզբն աղանդին Քաղկէդոնի Ն[ե]ստորիոս եղեւ: Քանզի էի ես, ասէ, ի Կոստանդին|ուպաւլիս, ի տաւնի սրբոց քառ|անիցն, եւ էաք յաւաք եկեղեցին. հայեցաւ Նեստոր ի պա|տկեր Տէրա-մաւրն եւ ասաց. Ով Մարիամ, մի՛ պարծիր թէ զԱստուած ծընար, զի դու մարդ ես, եւ մարդ ծն|ար, որպէս ասաց . . . » եւն.: — Գիրք Թղթաց՝ ԼԲ, ԼԴ, ԼԵ, ԼԶ, ԼԸ, ԼԹ, ԽԱ, ԽԴ պակաս են, յետոյ ԽԷ մինչեւ ԾԲ « . . . եւ բուռն հարեալ զուրարէն Յուքնազայ պա . . . » զուրս է հանուած, յետոյ ԾԶ եւ Հ պակաս են, յետոյ՝ [Թ. 51ա] «Սուրբն Տիմոթէոս պատմեաց հօրն Յոն|աննու, յորժամ յաքսորս էր . . . » եւն.: — 51բ՝ «Պոտիմոն միայնաւոր Սկիւթացի եկն յսգիպտոս . . . » եւն.: — 51բ՝ «Սարկաւազ ոմն Վասիլ անուն աշակերտ Պետրոսի Թեսաղաւոյ . . . » եւն.: — 52բ՝ «Զուրախութիւն մարմնական տրտմութիւն հոգոյ . . . » եւն.: — 52բ՝ «Պատմեաց մեզ ոմն տարկաւազ, թէ յուսկ յետոյ քան զոռ [= զօրինակ] այս է խրատական բանքն երանելի վարդապետին Միսթարայ ի ժամ վախճանի նորոյ ի հարցանելն մեր զնա վասն վարուց առաքինութեան, թէ որպէս կարող իցէ ոք ելանել յաշխարհէ եւ ծառայել միայնոյ ճշմարտին: Եւ նա սկսաւ խաւսել բանս երիս, որով կարողացի ոք զերծանել [53ա] [պ]ատրողականս կենաց: Նախ եւ ա[ռա]ջին՝ պարտ է ատել զսէր աշխարհ[ի]ս, քանզի թշնամի եւ դաւաճանող է ճշմարիտ սիրոյն Աստուծոյ. զո՞ [= զա-մենայն], որ սիրէ զաշխարհ, թշնամի առնէ զանձն Աստուծոյ: Իսկ երկրորդ թէ պարտ է սիրել առն զընկեր իւր ըստ անձին, որ առաւել քան զպատարագ եւ զզոհս մերձաւոր առնէ զնա սիրոյն Աստուծոյ, եւ մի՛ յաշխարհ եւ մախանալ, որով յետնեալ գտան ի հաւատոց, որք այնպէսն գնացին: Բայց երրորդն ըստ այսմ աւրինակի թէ արժան է եւ պարտ զժամ վախճանի եւ զօր մահու եւ հանապազ տպաւորել առաջի աշխարհ եւ ոչինչ ջանալ եւ հոգալ զաշխարհի, ըստ որում եւ առաք հրամանս ի Տեառնէ, բայց մի[53բ]-այն զմինն եւ այս ո՞ [= ամենայն] յաւելցի մեզ: Եթէ ոք յերկոցս այսոցիկ վերջացի, կար|ող է նա ճշմարտապէս ծառայել սիրոյն Աստուծոյ եւ ելանել յաշխարհէ: Եւ կացին մինչեւ ցայս վայր խրատական բանք երանելոյն, եւ աւանդեաց զոգին ի փառս Աստուծոյ. ամէն»:

5. Թ. 53բ—56ա՝ Հարցութեան եւ պատասխաններ փոխոյն փակա-կան նիւթերի մասին: Սկ.՝ «Էակ յեակի՞ միաւորութիւնն թէ ոչ յէակի: Պատասխանի. էակ յէակի, եւ միացեալ էակքն: Հարց. Եթէ միութեամբ մնացին էակքն, վասն է՞, ոչ երկուս: Պատասխանի.

Ուր միութիւն, անգ ոչ երկութիւն . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . [56ա] միութեամբ : Որում փառք ընդ Հալւր եւ ամենասուրբ Հոգւոյն յաւիտեան . ամէն » : Թերթ 55 եւ 56-ի մէջ մէկ հաստ պակաս է, 55-ի վերջն է՝ « . . . կրեաց միութեամբ, եւ ոչ երկուս . . . » :

6. Թ. 56ա — 63ա՝ Նեղոսի խրատների մի տարբեր խմբագրութիւն Եղնիկ Կաղբացու անունով :

Հմմտ. Եղեղոյ Կաղբացւոյ Բագրեանդոյ եղեմկոսի՝ Եղ՝ աղանդաց. Վեն. 1826, էջ 299—313, Փարիզ 1860, Կ. Պոլս 1864. 1869, էջ 275—280 : P. E. Levaillant de Florival, Préceptes du docteur Eznig [Coup d'œil sur l'Arménie, Paris 1847, p. 1 et suiv.] : Գիրք ու փոշի Հորանց վարք : Եղե աղեցեալ . . . » եւն. [Գար. Զարգանալեան, Հոգեփան մատենագիտութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 338], Կ. Պոլս 1720, էջ 520—524 : J. P. Migne, Patrologiæ cursus completus, Ser. I, tom LXXIX, p. 1239 seq. :

Վնդ.՝ « Եղնիկա վարդապետի Կաղբացոյ ասացեալ խրատք սղեշահք » : Սկ.՝ « Աստուածատէրն [իւր կա]մացն սրպէս [ի] թշնամոյ զգուշան[ա]. լաւ է յոտակ խորհրդով ննջել, քան պիղծ . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « Պարտ է կրօնաւորին արեամբ չափ հակառակ կալ ընդդէմ մարմնա|կան ցանկութեանց եւ այնպէս պատար|ազ լինել Աստուծոյ » :

7. Թ. 63ա — 63բ՝ Հարցումներ եւ պատասխաններ : « Հարցումն : Ընդէ՞ր լինի կրօնաւորն անժոյժ : Պատասխանի. Ի չաւանելոյն Աստուծոյ : Հարց. Ընդէ՞ր չաւանէ Աստուած : Պատասխանի. Ձի չարաւ լցեալ ի սիրան : Հարց. Ընդէ՞ր լցեալ [63բ] չարաւ : Պատասխանի. Ձի պղերդ է : Հարց. Ընդէ՞ր է պղերդ : Պատասխանի. Ձի վատ է : Հարց. Ընդէ՞ր է վատ : Պատասխանի. Ձի անյոյս է : Հարց. Ընդէ՞ր է անյոյս : Պատասխանի. Ձի թերահաւատ է : Հարց. Ընդէ՞ր է թերահաւատ : Պատասխանի. Ձի չէ գինքն ուրացեալ : Հարց. Ընդէ՞ր չէ գինքն ուրացեալ : Պատասխանի. Ձի չհաւա|տա, թէ պատաստան լինելոց է եւ հասուցումն : Եւ այս ամենայն ի կամ|ապաշտու-թենէ է » :

8. Թ. 63բ — 65բ՝ Քարոզի մի հատուած : Թերթ 64 եւ 65-ի մէջ մէկ հաստ պակաս է : Սկ.՝ « Քրիստոս ասաց : Սա եմ ճանապարհ եւ կեա|նք եւ ճշմարտութիւն. եւ որ կամի գալ առ իս, ուրացի գանձն իւր եւ աւ|ցէ գիտչ իւր եւ եկեղեցէ գինի խմ : Եւ որ ոչ ուրանա . . . » եւն. : Հատուածի վերջն է՝ « . . . եւ կրօնաւորա-կան հանդիսիւ փորձէ, սրպէս զսովի| . . . եւ անազա սրբութեանը զեզր . . . » :

9. Թ. 66ա — 70բ՝ Արձան Արծրունի [ուրիշ խմբագրութեամբ

Աշոտ Երկաթ] հարցումներից եւ Եզնիկ կողքացու պա-
ասախաններէի մի հատուած: Հմմտ. համ. 10:

Հմմտ. Մասեաց Աղաւնի եւ Երեմիայի Հայտնութեան, Հնդկաստանի հա-
գէտ ազգային կենցաղագիտութեան քաղաքական գիտելեաց, Զ. տարի, Թէոքրատ
1861, էջ 125 եւ., 166 եւ.:

Հատուածի սկիզբն է՝ « . . . ի կրանաւորական կարգի առաւել
քան զամենայն: Եզնիկ. Ուրանալ զի՛նքն: Արձան. Կրանաւորի՞ն
միայն թէ եւ առաջնորդին: Եզնիկ. Թէպէտ եւ զամենայն առա-
ջինութիւն ի գլուխ հանեալ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զի փոխանակ
Աստուծոյ զմարդիկ պաշտէ, որպէս զի ոչ Զերմն սիրով յընկերին
կարիս մատուցալ յիբաւ ի ի նախնուն վտանգին տապնապալեալս
առնուած »:

10. Թ. 70բ—82բ՝ Ներսէս Լամբրոնացու զեապանութիւնը Կոս-
տանդինուպոլիս:

Հմմտ. Վերաբանութիւն ընդ Յայն, Կ. Գօլիս 1757: Ղ. Ալիշանեան, Սի-
ուսան, համագրութիւն հայկական Կիլիկիոյ եւ Լեւոն Մեծագործ, Վեն. 1885,
էջ 481—482:

Վնգ.՝ « Տեառն Ներսէսի սուրբ եպիսկոպոսի Տարսնի Կիլի-
կեցոյ, յորժամ չորեալ զեապանութեանը ի թագաւորէն Հայոց Մե-
ծաց Լեւոնէ ի Կոստանդինուպոլիս: Հարցումն պատրիարքին եւ
պատափանի սրբոյն Ներսէսի »: Սկ.՝ « Իբրեւ յառաջեաց սուրբն
Ներսէս առաջի թագաւորին Յունաց եւ ետ ողջոյն, մատուցին
զպատուէրս եւ զհրամանս եւ զթուղթս Տեառն Գրիգորիսի
Հայոց կաթողիկոսին եւ զթագաւորին Հայոց Մեծաց Լեւոնի. եւ
նա մեծաւ ուրախութեանը եւ պատուով ընկալաւ զսուրբն Ներսէս
եւ մեծաւ ինքեաց մեծաւ պատուով: Իբրեւ յառաջեցին . . . » եւն.:
Վջ.՝ « Ասէ սուրբն Ներսէս, եթէ ալ դպէս էք արարեալ, որ նանիր
քննութեանը զալիսարհս յաթոռոյս պատառեալ էք եւ որոշեալ:
Սւ զտեալ սուրբն յաղթաւդ ամենայն Յունաց: Սւ Քրիստոսի փառք
յաւիտեանս. ամէն »:

11. Թ. 83ա — 84բ՝ Ս. Երրորդութեան մասին մի մեկնութիւն
Նիկիայի կանոններէ համեմատ: Սկ.՝ « Սուրբ հայրապետսն
ութուստասնքն ժողովեցան ի Նիկիայ Բիւթանացւոց հրա-
մանաւ Մեծին Կոստանդինոսի թագաւորին ի քակտումն
Արիոսի չարութեանն. եւ քարոզեցին զամենասուրբ Սրբորդու-
թիւնն՝ երեք անձինք, երեք դէմք, երեք երեսք, երեք կերպա-
րանք, երեք յայտնութիւնք, երեք ենթակառութիւնք, այսինքն՝
Հայր եւ Որդի եւ Հոգի սուրբ՝ մի բնութիւն, մի տէրութիւն . . . »

եւն. : ՎՋ.՝ «Իսկ Հոգին աղօրք ոչ ծնաւդ է եւ ոչ ծնունդ, այլ միշտ զեւրդութիւն ունի. որում փառք յաւիտեանս. ամեն» :

12. Թ. 84բ՝ Ս. Երրորդութեան անուանով ազօթք : «Սուրբ Երրորդութիւն, որորմեայ մեզուցեալ անձին իմոյ բազմամեղի. առքեզ հոգի իմ պաղատի, Տէր իմ գթած յամենայնի զհոգիս վերաւք իմ խոցեցի, բժիշկն դու, Տէր իմ բարի, զքեզ հաւատամ երիս եւ մի, մի եւ երիս անքակտելի» :

13. Թ. 84բ—89ա՝ Պօղոս Տարօնեցու Հայաստանեայց եկեղեցու կարգաւորութիւնը հաւատի մասին համառօտ խմբագրութեամբ : Վնգ.՝ «Կարգաւորութեանը սուրբ եւ ուղղափառ հաւատոյ Հայաստանեաց եկեղեցոյ, որով յամաւթ առնես զհերձուածաւզսն» : Սկ.՝ «Յառաջ քան զամենայն տուր նոցա պատասխանի, [85ա] որ հայհոյենն զմեզ այսպէս. Ո՛վ դուք որդիք եւ աշակերտք Նեստորի եւ Պաւլոսի Սամոստացոյն եւ ժողովոյն Քաղկեդոնի . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . այլ քաջալերեալ զի գրեւցեն եւ կարդացեն եւ խընդրեացեն զթողութիւն մեզաց քոց. ով անձն եղկելի եւ բազմամեղ ոգի Յովաննէս : Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս. ամեն» :

14. Թ. 89ա—89բ՝ Անուան եւ էութեան մասին : Սկ.՝ «Մի անուն եւ մի էութիւն զմի իր նշանակին, որպէս մարդ եւ կամ քար. քանզի իւրաքանչիւր յայսպիսեաց միով անուամբ զմի իր նշանակեն . . . » եւն. : ՎՋ.՝ « . . . որպէս բարի եւ չար, եւ կամ լոյս եւ խաւար. զի անուամբ եւ իւրաւք բո՞ն զբ իրս նշանակեն եւ եւ այլ, որ ինչ սոցին նման են» :

15. Թ. 89բ—90ա՝ Ինը դարագլուխների մասին :

Հմմտ. Հանդէս Հայագիտութեան. Zeitschr. für arm. Philologie, Marburg 1902, I, էջ 102 եւն. :

«Դարագլուխք որ եղեն ի վերայ Յի [= աշխարհի], այս է : Յառաջին դարուն Մնովք փոխեցաւ : ք դարն ջրհեղեղն եկն : գ դարն աշտարակն շինեցաւ : դ դարուն աւետիս Աստուծոյ առ Աբրահամ վասն [90ա] որդեծնութեան : Ե դարն Սողոմոն զտաճարն շինեաց : զ դարն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ի կուսէ ծնաւ : Ե դարն Վափճան է ո՞ռ [= ամենայն] տիեզերաց : ը երորդ դարն յարութիւն լինի ամենայն տիեզերաց : Ոչ թէ ի մտանել դարուն կամ յեւանելն դարագլուխք կոչեցան, այլ ուր մեծ սքանչելիքն եղեն, այն դարագլուխ կոչեցաւ : Աւրհնեալ է Աստուած» : Հմմտ. 17 :

16. Թ. 90ա—91բ՝ Մովսէս մարգարէի օրէնսդրութեան համառօտ պատմութիւնը [վերջը պակաս է] : Սկ.՝ «Զառաջին պատարագն

որթ մատուցին երիտասարդքն ի լիութիւն, զի չեւ աւծեալ էր ոք քահանայ: Վասն այնորիկ նախանձեցաւ սատանա եւ որթ յետ երկրպագել. եւ ոչ գիտէր Ահարոն, եթէ զորոյ նմանութիւն առնիցէ . . . » եւն.: Հատուածի վերջն է՝ « . . . եւ մեռաւ ի Նաբաւ լերինն յետ իւ ամի յելիցն յնգիպտոսէ, եւ էր ինքն ամաց ճ եւ ի-ից. եւ Ահարոնի գ ամաւք երիցագոյն քան զՄո[վսէս] . . . » Թերթ 91 եւ 92-ի մէջ մէկ հատ պակաս է:

17. Թ. 92ա—92բ՝ Ութ դարագլուխներ յկգրի եւ վերջի մասին: Հմմտ. 15: Սկ. պակաս է [Հմմտ. 16]: Հատուածի սկիզբն է՝ « . . . հինգչաքաթի եմուտ եւ յուրբաթի կատարեցաւ, որ եղեւ շինումն աշտարակին եւ բաժանումն լեզուացն . . . » եւն.: Վջ.՝ « եւ մտանէ ը-երորդ [92բ] դարն կիրակէի որ կոչի աւր ութերորդ, զոր Սողովմն ասաց »:

18. Թ. 92բ—96ա՝ աստղաբաշխական եւ ժամանակագրական կտորներ. Սկ.՝ « ՅԱդամա միւնչեւ ի կատարած աշխարհի էո ամէ, ը բիւր երկու ճ ամիս է, լգ բիւր մի չաքաթ է, ճիգ բիւր սմ բիւր ժամք են, ցմի բիւր մասունք են, ոչժ նահանջ է, ճիս յորելեանք են, Տարին փչկ ժամ է: Եւ իմաստասէրն Անդրէաս այսպէս ասէ . . . » եւն.: — 93բ՝ « Ապա իջանեն աւդք բ յերկնից . . . » եւն.: — 94ա՝ « . . . եւ այս են անուանք ժամուցն: Այդ ծագեալն, զաւրացեալն . . . » եւն.: — 94բ՝ « Ընդէ՞ր է չաքաթն է աւր: Պատասխանի: Ըստ է դարեաց սահմանաց . . . » եւն.: — 95ա՝ « Զի՞նչ են անուանք աւուրց . . . » եւն.: — Վջ.՝ « այսպէս ժամն լ մասամբ բովանդակեալ ժամանակ անուանեցաւ. եւ թ կատարելութիւն լ ժամ բաւանդակէ. գ ժամաց գ բաւանդակութեամբ ծանեաք զմիամսական զմիութիւնն »:

19. Թ. 96ա—126ա՝ Վարդան Բարձրբերդեցու սուրբ գրոց լուծմունքը: Հմմտ. Թերթ 126բ [Համ. 20]:

Հմմտ. Աբարատ [ամագիր], Վաղարշապատ 1896, էջ 52—56: Prud'homme, Solutions de passages de l'écriture sainte par le vartapet Vartan, trad. de l'arménien vulgaire [Journal Asiatique ou recueil des mémoires, d'extraits et de notices relatifs à l'histoire, à la littérature, aux langues etc. des peuples orientaux, Paris 1867]:

Վնգ.՝ « Լուծումնք ի սուրբ գրոց Վարդան վարդապետի ի խնդրոյ բարեպաշտութեան Թագաւորին Հեթմոյ »: Սկ.՝ « Հրաման պատկառեցոցի՜ զոր պատուիրեցէք, զրել զաշուանս խնկարկոյ կանանցն գերեզման պատիւ: Յոհան Ոսկիբերանն եւ Կիւրեղ Աղէքսանդրոյ չորք են ասացեալ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ դուք հանդերձեալ էք տիրասպան լինել եւ արտաւճասպան թէ չապաշխարէք.

նոյնպէս կորնչիցիք եւ ըմբռնիք յորողայթն Տիտոսի եւ Վեսպիանոսի թագաւորացն Հռովմայեցւոցն առ հօտայեա յատենական հատուցմանն. ի Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեանս. ամէն » : Ստորին լուսանցքում՝ « Ջանարժան գծողս յիշեցէք ի Քրիստոս » :

20. Թ. 126բ—131ա՝ Հեթում թագաւորի հարցումները եւ Բարձրբերդեցու պատասխանները աւետարանի մասին : Հմմտ. Թ. 96ա [համ. 20] : Վնգ.՝ « Վարդան վարդապետի առ Հեթում թագաւորն գրեալ լաւետարանէն » : Սկ.՝ « Հարցումն Հեթմոյ : Զինչ է ասացեալ Տէրն ցայրն, որ ասաց. Վարդապետ եկից եւ ես զկընի քո, ասաց Տէրն՝ ազուեսուց երկնից բոյնք : Պատասխանի : Ասեն թէ այրն այն Սիմոն կափարդն էր. կամեցաւ ի պատճառս ագաւութեան աշակերտել . . . » եւն. : Վջ.՝ « Այն որ Պիղատոսի կնոջն երեւեցաւ եւ չարչարեց՝ ասեն թէ դեւ էր եւ ոչ հրեշտակ. զի սակաւ մի կասկածեց սատանայ եւ կամաւ զալուեն ի խաչ թէ Աստուած է եւ ջանայր խափանել եւ Հրեայքն ինքեանք դիւացեալք էին եւ աւելորդ որ ինչ ոչ պիտէր : Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս : Ամեն » :

21. Թ. 131ա՝ « Զտուաւղ այսմ աւրինակի գեովհան արեղայն յիշեցէք ի Քրիստոս. եւ զիս՝ զանպիտան Ախմար գծողս աղաչեմ յիշման արժանի արէք մի տէրողորմեայի » , յետոյ ուրիշ գրութեամբ՝ « . . . եւ Աստուած զձեզ յիշէ. ամէն » :

22. Թ. 131բ — 136՝ « Կիրակոս վարդապետի վասն շրջողացն » : Սկ.՝ « Վասն երկրորդ մկրտելոցն աթեմք : Պաղոս գրէ Յերայեցւոց թրիթին 5 գլուխն՝ թէ անհար է միանգամ մկրտելոցն, որք ճաշակեցին յերկնաւոր պարգեւացն, հաղորդք եղեն Հոգւոյն որբոյ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ մեք հաւատամք թէ որպէս Քրիստոսի մարմինն կենդանի է, նոյնպէս եւ այն հաց. զի ասէ Տէրն՝ եթէ ես կենդանի եմ վասն Հաւր, եւ որ ուտեն զիս եւ նա կեցցէ վասն իմ. այս բաւական է հաւատացելոց » :

23. Թ. 136ա — 138բ՝ « Վասն ջրոյն զոր ասեն հերձուածողք թէ պարտ է արկանել ի սուրբ խորհուրդն » :

Հմմտ. Բակ. Տաշեան՝ Յուդակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191 :

Սկ.՝ « Պատասխանի : Զպատարացն նախ եւ առաջին Քրիստոս մատոյց ի սուրբ վերնատունն, եւ ջուր բնաւ ոչ յիշեաց՝ զի աւանդող խորհրդոցդ Քրիստոս է, եւ ոչ այլ ոք. եւ նա ջուր ոչ աւանդեաց այլ զինի . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . եւ զայն ամենայն նշանական որ յաստուածաշուռնչ գիրս խառնեալ կայ ի մարմնաւոր (շ)նշանական

հոգեւոր տեսութիւն եւ ոչ մեկնէ [138բ] Դէոնէսիոս զխառնարանն ի վերայ ջրին եւ գինոյն, այլ ի վերայ իմաստութեանն խառնարանին, Ծ [= որպէս] ասացաք. բաւ է » :

24. Թ. 138բ—141ա՝ «Վասն քաւարանին» :

Հմմտ. Թ. Տաշեան, Յուլիոս Հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միխայիլեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 190 :

Սկ.՝ «Զայդ ոչ Տեւն եւ ոչ առաքեալքն եւ ոչ սուրբ հայրքն ասացին մինչեւ ի Գրիգոր պապն, որ եւ զրեալ է ի Բենեդիկտոն գիրքն : Ապայ այլ առաջին սուրբքն՝ որ զբիրկաթուրն չգիտէին, նոքա չեն Աստուծոյ հաճոյ, Աթանաս, Կիւրեղ, Բաւսիլիոս, Աստուածաբան, Սեղբեստրոս, Արիոս, Ոսկեբերան եւ մեր Լուսաւորիչն եւ այլնքն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . մի՛ հաւատայք նոցա, որ հակառակ քարոզեն սուրբ առաքեալքն, զի Պաւղոս ասէ եթէ հրեշտակք յերկնից [141ա] կամ մեք զամբ եւ այլ ազգ քարոզեն, նրդուեալ են. այդ բաւ են որ լսեն » :

25. Թ. 141ա — 156բ՝ Ե խորհրդներ ի եւ Է մահացու մեղքերի մասին :

Հմմտ. Թադ. Տաշեան, Յուլիոս Հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Միխայիլեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 190—191 :

Վնգ.՝ «Եւ որ ասեն թէ Հայք զԷ խորհուրդս եկեղեցոյն չգիտեն եւ ոչ զԷ մահու մեղսն մեկնել » : Սկ.՝ Ասեմբ առ այդ քի ոչ է պարտ զմեոյ կամ զբազմաց տգիտութիւն ի վերայ բոլոր ազգին ասել, զի բազումք ի նոցա ազգն գտանի տգէտ . . . » եւն. : — 141բ՝ « . . . Է խորհուրդն եկեղեցոյ, զոր սուրբն Դէոնէսիոս պատմէ : Առաջին է . . . » եւն. : — 143ա՝ « . . . եւ ի դրափտն եղաւ եւ հասակակից է մարդոյն, որպէս Բաւսիլիոս մեծն ասէ, վասն որոյ պարտ է հնազանդել Աստուծոյ եւ սրբոց իւրոց եւ ոչ դոցա փափկութեանն, որ մեղաց եւ պղծութեան է պատճառ : Զի ի ձուկն եւ ի գինին [144բ] անխտիր արձակին . . . » եւն. : — [ի]սկ վասն զատկին եւ ծնընդեան, որ իրիկունն լուծանենք, այսպէս գիտասցիք : Յառաջն առաքեալքն եւ սուրբ հայրապետ Կիւրեղ եւ այլքն իրիկունն պատարագ ոչ առնէին . . . » եւն. : — 147բ՝ «Այլ որ ասեն թէ Հայք զխոստովանութիւնն ոչ գիտեն առնուլ եւ ոչ զդեղն դնել մեղուցելոյն, ասեմք թէ . . . » եւն. : — 150ա՝ «Եւ որ ասեն թէ լոկ մարդ էր ի խաչին եւ արտաքսելան էր իբրեւ զամենայն մարդ, ասեմք առ այդ, թէ . . . » եւն. : Վջ.՝ « այլ վասն մարդեղութեան գուշակեցին, որպէս զՅիսուս անուն՝ որ թարգմանի փրկիչ, որ են տնաւրինակն անուանք մարդացելոյն վասն մեր. որում փառք յաւիտեանս. ամէն » :

26. Թ. 156բ — 164բ՝ *Յովհաննէս Երզնկացու պատմութիւնը Ադամից մինչեւ Մովսէս* :

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191 :

Վնգ.՝ «Յովհաննէս վարդապետի Եզնկացոյ համառուտ ասացեալ ի սուրբ հարցն բանից պատմութիւն պիտանայցու յաւգուտ ուսումնասիրեց» : Սկ.՝ [157ա] «Յորժամ յանցաւոր եղեւ Ադամ պատուիրանացն Աստուծոյ, հան զնա Աստուած ի դրափսէն փափկութեան. իսկ Ադամ եւ Սևա զամս երեսուն ողբացեալ եւ ապա մերձեցան առ միմեանս եւ ծնան զՎայէն եւ քոր մի ընդ նմա՝ Կիլիմաս անուն . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . ոչ միոյ մեղաց, այլ բազում չարեաց պարտական է, որով խափանեցէ Տէր եւ ըզմեզ կեցուցէ. եւ նմա փառք յաւիտեանս. ամէն » :

27. Թ. 165ա—182բ՝ *Յովհաննէս Մայրավանեցու [կամ Մայրագոմեցու] խրատը պատարագի սուրբ խորհրդին զգուշութեամբ մօտենալու մասին* :

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191, Համ. 34, Գ2 Ժգ :

Վնգ.՝ «Յովհաննէս Մայրեվանեցոյ վասն երկիւղի եւ զգուշութեան սուրբ պատարագին եւ խորհրդոյն ձերձենալոյ» : Սկ.՝ «Սոսկան ոսկերք իմ դողութեալք, սարսափէ անձն իմ հիացեալ, յորժամ յիշեմ զմերձաւորութիւն անալիս եւ մեծ խորհրդոյն եւ յերկոցունց կողմանց միտք իմ ծփին հաճապազ . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի այսպէս արեւնայն առաքելութեալք եւ արդարութեալք եւ ամեղութեալք արժանաւոր լիցուք մեծի մեծի խորհրդոյն բազում փափագանաւք եւ կատարեալ սրբութեալք վայելեացուք յամենասուրբ ի կենարար մարմնոյ եւ յարենէ Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով փառք եւ զաւրութիւն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամեն : Ոհ սոսկալի խորհուրդ » :

28. Թ. 183 — 199ա՝ *Յովհաննէս Մանգակունու ճառը բամբասանքի մասին, որ այստեղ Եփրեմ Ասորու անունն է կրում* :

Հմմտ. Տեառն Յովհաննու Մանգակունույ Հայոց հայրապետի ճառք, Բ ա գ., Վեհ. 1860, էջ 89—96. J. M. Schmid, Heilige Reden des Johann Mandakuni, Regensburg 1871, S. 104—113 :

Վնգ.՝ «Երանելոյն Եփրեմի ասացեալ վասն բամբասողաց եւ ոչ դատելոյ զընկերն եւ զվարդապետս» : Սկ.՝ «Մթերք ոգւոյ անաւրէնութեան եւ աղջամղջին տրտմութիւն կուտի ի վերայ իմ հանապազ, զի ախտ չար . . . » եւն. : Վջ.՝ « . . . զի այս է ճանա-

պարհ ի վերին քաղաքն փափագելի յանանց վայելչութիւնն, որում լիցի ամենեցուն մեզ վայելել եւ փառս տալ Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն » :

29. Թ. 199ա—207բ՝ Յովհաննէս Մանդակունու ճառը ապաշխարութեան մասին, որ այստեղ ներմ. Ասորու անունն է կրում: Վերջը պակաս է. թերթ 207 եւ 208-ի մէջ երկու հատ դուրս են հանուած:

Հմմտ. Տեառն Յովհաննու Մանդակունու Հայոց հայրապետի ճառք, Բողոք, Վեռն. 1860, էջ 11—19, J. M. Schmid, Heilige Reden des Johann Mandakuni, Regensburg 1871, S. 17—25:

Վնգ.՝ «Երանելոյն Ներմի ապացեալ յաղագս ապա(ր)չարութեան»։ Սկ.՝ «Որք սուրբ Հոգւոյն են ցանկացեալք եւ աստուածային սիրոյն են բաղձացեալք գալըստեան Որդւոյն» եւն.։

30. Թ. 208ա—226բ՝ Յովհաննէս Երզնկացու խրատը հասարակ քրիստոնեաներին եւ նրա կանոնից մի հատուած [Սկիզբն ու վերջը պակաս է]։ Հատուածը սկսւում է՝ « . . . իզ դաւանութիւն հաւատոյն պարսպեալք եւ պահեալք . . . » եւն.։ Այս յառաջաբանի վերջն է՝ «Այլ ուղիղ եւ անխտոր դարձունիսն գնացեն ճանապարհ ոչ յաջ խոտորելով եւ ոչ յահեակ, եւ սկիզբն բանիս այսպէս արացուք»։ Յետոյ [211ա]՝ «Թաղաքս հաւատոյ դաւանութեան։ Նախ պարտ է իմանալ թէ զի՞նչ է [211բ] քրիստոնէութիւնն եւ զի՞նչ հաւատ» եւն.։ — 217ա՝ «Թաղաքս մկրտութեան։ Արդ քրիստոնէութեան սկիզբն եւ գլուխ մկրտութիւնն է» եւն.։ — 222բ՝ «Թաղաքս շնութեան։ Քրիստոնէք մի՛ անկցին յախտ շնութեան եւ մի՛ շունք եւ պոռնիկք կոչեցին . . . » եւն.։ — 225բ՝ «Եւթներորդ վասն գողութեան։ Զի գողն Աստուծոյ հառակ [= հակառակ] է . . . » եւն.։ Հատուածի վերջն է՝ « . . . ապա զի՞նչ պատասխանի ունի[ի] յալըն դատաստանի, որ զայլոց գողանան։ Արդ զիտացիք եթէ գող » :

* * *

ՀԱՄԱՐ 15.

Քերթ 98 [դասարկ 1, 2, 94ա, 96—98]: — ՄեծՈւթի՛ն 31,5×20,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 25×13, բազմաթիւ պատկերներով եւ օտարապատկերով]: — ՏՈՂ մինչեւ 34 [կարմիր քանափով ուղղահայեաց եւ ճնշմամբ հորիզոնական գծուած: — Նիւթ բուղբ, մինչեւ քերթ 82 յղուած: — Գի՛ր օղագիր: — ԽՈՐԱԳԻ՛Ր, ՎԵՐՆԱԳԻ՛Ր եւ ՍԿՋԲՆԱԳԻ՛Ր մինչեւ քերթ 82 կարմիր: — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միօս: — ԿԱՋՄ փայտեայ, կաշեպատ: — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապէս լաւ:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՈՒՍՈՂԱԿԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

1. Թ. 3ա — 82բ՝ համարողական դասագիրք: Խրդ.՝ «Արիքմաթիկայ ց [== այսինքն] Համարողական արհեստ»: Սկ.՝ «Հարց: Զինչ է համարողութիւնն: Պատասխանի: Համարողութիւնն է արհեստ պատուական, աննպաստն է եւ յամենից դիւր ուսանելի, բազմաց շահաւէտ եւ յոյժ գովելի ի հնոց եւ ի նորոց իմաստասիրաց համարողական արհեստաւորաց ի վաղուց գտեալ եւ հաւաքեալ եւ բարեգոյնս յայտնեալ: Հարց: Ի քանիս բաժանի արհեստն համարողական: Պատասխանի: Եւ բաժանի յերկուս հատորս, ք [== այս] է պօլիտիկայ՝ որ է քաղաքական, եւ լոգիստիկայ՝ որ է ոչ միայն քաղաքական, այլ եւ վասն երկնային շրջագայութեանն: Գիրք առաջին համարողական որ ասի՝ քաղաքական: Հարց: Զինչ է համարողական արհեստն քաղաքական: Պատասխանի: Քաղաքական համարողութիւնն է յօրինեալ հեշտ եւ դիւր կերպիւ . . . » եւն.: Հարց. Ի քանիս մասն բաժանի համարողական արհեստն քաղաքական: Պատասխանի: Ի հինգ մասն բաժանի . . . »:
- Ցեռագիրս միայն առաջին գրքի առաջին շոր մասն է բովանդակում:

2. Թ. 83ա — 95բ՝ դանազան երկրաչափական, մանաւանդ եռանկիւնաչափութեան եւ հաստատաչափութեան դասեր:

* * *

1.

Kanonsammlung.

I. 1. Bruchstück des Inhaltsverzeichnisses. — 2. Lehre der Apostel. *ww.* Bruchstück des Vorworts. *p.* Inhaltsverzeichnis. *q.* die Kanones. *q.* Nachwort. *w.* geschichtlicher Teil. *p.* geographischer Teil. — 3. die apostolischen Konstitutionen des Pseudo-Clemens. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* die Kanones. — 4. Kanones des Apostels Thaddaeus. *ww.* • Einleitung. *p.* die Kanones. *q.* • Nachwort. — 5 u. 5*ww.* Kanones des Apostels Philippus. — 6. Kanones der Nachfolger der Apostel. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* die Kanones. — 7. Kanones des Konzils von Ancyra. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* • Einleitung. *q.* die Kanones. — 8. Kanones des Konzils von Nicäa. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* Einleitung. *q.* die Kanones. *q.* • Erlass des Kaisers Konstantin an die Bischöfe und das Volk. — 9. Auszug aus den Kanones von Nicäa, Ancyra, Neocäsarea, Konstantinopel, Ephesus und anderer Konzilien. — 10. Kanones des heil. Gregor, des Apostels der Armenier. — 11. Kanones von Timotheus von Alexandrien, dem Athanasius zugeschrieben. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* • Einleitung. *q.* die Kanones. — 12. der kanonische Brief des Patriarchen Makar von Jerusalem an Verthanes und die Armenier. *ww.* Einleitung. *p.* die Kanones. *q.* • Nachwort. — 13. Kanones des zweiten Konzils von Konstantinopel. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* Einleitung. *q.* die Kanones. — 14. Kanones des Gregor v. Nazianz über den rechten Glauben. — 15. kanonisches Sendschreiben des heil. Basilius an Akacius (Aklus). *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* die Kanones. — 16. kanonisches Sendschreiben des heil. Basilius an Diodor. — 17. Kanones des heil. Basilius über verschiedene und tausendfache Laster. — 18. aus Ephräms des Syrers Rede über die Jungfräulichkeit. — 19. Kanones des Katholikos Nerses und des Bischofs der Mamikonier Nerschapuh. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* die Kanones. — 20. Kanones des Konzils von Caesarea. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* die Kanones. — 21. Kanones des Konzils von Neocaesarea. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* • Einleitung. *q.* die Kanones. — 22. Kanones des Konzils von Gangra. *ww.* Inhaltsverzeichnis. *p.* Einleitung. *q.* die Kanones. *q.* Nachwort. — 23. Kanones des Konzils von Antiochia. *ww.* In-

haltsverzeichnis. *ρ.* * Einleitung. *τ.* die Kanones. *τ.* * Nachwort. *κ.* * Symbolum des Konzils von Antiochia. — 24. Kanones des Konzils von Laodicea. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* * Einleitung. *τ.* die Kanones. — 25. Kanones des Konzils von Sardika. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. — 26. * kanonisches Sendschreiben des Epiphanius von Cypern. — 27. * ein Kanon von Elisäus. — 28. Kanones des Konzils von Ephesus. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* * Einleitung. *τ.* die Kanones. — 29. Kanones Kyrills von Alexandria. — 30. Kanones des heil. Sahak. *ω.* über die Chorbischöfe. *ω.* Inhaltsverzeichniss. *ρ.* die Kanones. *ρ.* über den Klerus. *ω.* die Kanones. *ρ.* * Nachschrift. *τ.* über die Bischöfe. *τ.* über die Verwaltung der Kirche. *κ.* über den Priesterstand. — 31. Kanones des Konzils von Schahapiwan. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* Einleitung. *τ.* die Kanones. — 32. Brief des Bischofs Sevandus. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* der Brief. — 33. Kanones des zweiten Konzils von Antiochia. *ω.* * Einleitung. *ρ.* die Kanones. — 34. Kanones von Johannes Mandakuni. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. — 35. Verordnung des Johannes Mandakuni. — 36. Kanones von Abraham, Bischof der Mamikonier, an Wadschagan, den König der Albanen, gerichtet. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. — 37. kanonische Fragen des Johannes des Styliten und Antworten des Katholikos Sahak. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. — 38. Kanones des Johannes Ostnetsi. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. — 39. Kanones des Katholikos Sion. *ω.* Einleitung. *ρ.* die Kanones. — 40. Kanones des Königs Wadschagan von Albanien. *ω.* * Einleitung. *ρ.* die Kanones. *τ.* * Nachwort. — 41. Kanones des Konzils von Dovin. *ω.* Inhaltsverzeichnis. *ρ.* die Kanones. *τ.* * Nachwort. — 42. Kanones von Elisäus. *ω.* über die vom Teufel Besessenen. *ρ.* über die Renegaten. *τ.* über die Kinder. — 43. zwei Kanones von Johannes Chrysostomus. — 44. Bruchstück des Martyriums der heil. Gajane von Agathangelus. — 45. Kanones Nerses' des Grossen. — 46. ein Kanon von Mesrop Maschtots. — 47. Kanones von Johann Mandakuni. — 48. des Johann Mandakuni Ruf zur Busse. — 49. Priesterbekenntnis. — 50. drei Kanones des heil. Epiphanius von Cypern. — 51. * ein Auszug aus den Kanones der Väter. — 52. * über die Kirchengrade v. Clemens von Rom. — 53. * eine Bestimmung des Dionysios Areopagita. — 54. * eine Bestimmung des Dionysios Areopagita. — 55. Kanones des Konzils von Theodosiopolis (Karin, Erserum). *ω.* * Einleitung. *ρ.* Inhaltsverzeichnis. *τ.* die Kanones. — 56. des heil. Hippolytus Schrift über die Geburt und Taufe Christi. — 57. Briefs des Bischofs Melitus an den Bischof Toi. — 58. Auszug aus den Gesetzen des Kaisers Manuel. — 59. zwei Auszüge

aus der Kirchengeschichte des Sokrates. — 60. Kanones des Katholikos der Albanier Simeon. *ω*. * Einleitung. *ρ*. die Kanones. — II. Erklärung der (arm.) Liturgie von Johannes Artschesch. 1. Vorwort. 2. die Erklärung. — III. * Nachschrift. — IV. über die Grade der Blutsverwandtschaft. 1. von Nerses Schnorhali. *ω*. Verwandtschaftstabelle. *ρ*. Bemerkungen. 2. von Nerses Schnorhali. 3. von Wardan, Georg und Johannes von Erzenka. — V. * Bruchstück einer Rede des Johannes von Erzenka.

2.

Psalter.

3.

Hymnarium.

I. Offizium der grossen Fastenzeit: 1. erste Woche. *ω*. Fastnachts-sonntag. *ρ*. Montag. *γ*. Dienstag. *γ*. Mittwoch. *κ*. ?. *γ*. Donnerstag. *ξ*. Freitag. *ρ*. Samstag. — * Anweisung für den Geistlichen. *β*. Hymnus auf den heil. Theodorus. — 2. zweite Woche. *ω*. So. (Invocavit). *ρ*. Mi. *γ*. Do. *γ*. ?. *κ*. Fr. *γ*. Sa. Hymnus auf den heil. Kyrillus v. Jerusalem. — 3. dritte Woche. *ω*. So. (Reminiscere). *ρ*. Mo. *γ*. ?. *γ*. ?. *κ*. Di. *γ*. ?. *ξ*. Mi. *ρ*. Do. *β*. ?. *κ*. ?. *ω*. Fr. — 4. vierte Woche. *ω*. So. (Oculi). *ρ*. Mo. *γ*. Di. *γ*. ?. *κ*. Mi. *γ*. ?. *ξ*. Do. *ρ*. ?. *β*. Fr. *κ*. Sa. Festoffizium zu Ehren der vierzig Märtyrer von Sebastia. — 5. fünfte Woche. *ω*. So. (Laetare). *ρ*. Mo. *γ*. Di. *γ*. ?. *κ*. Mi. *γ*. Do. *ξ*. Fr. *ρ*. ?. *β*. Sa. Festoffizium zu Ehren Gregors des Erleuchters. — 6. sechste Woche. *ω*. So. (Judica). *ρ*. Mo. *γ*. ?. *γ*. Di. *κ*. Mi. *γ*. Do. *ξ*. ?. *ρ*. Fr. *β*. Sa. Festoffizium zur Erinnerung an die Auferstehung des Lazarus. — 7. Karwoche. *ω*. Palmsonntag. *ρ*. Mo. *γ*. Di. *γ*. Mi. *κ*. Gründonnerstag. *γ*. Karfreitag. *ρ*. Hymnus des Kath. Nerses Schnorhali auf den Karfreitag. *β* α—δ. Hymnus des Kath. Nerses Schnorhali auf den Karfreitag. *ξ*. Karsamstag. — II. Offizium der Osterzeit: 1. Osterwoche. *ω*. Ostersonntag. *ρ*. ?. *γ*. Di. *γ*. Mi. *κ*. Do. *γ*. Fr. *ξ*. Sa. Offizium zur Erinnerung an die Enthauptung Johannes des Täufers. — 2. zweite Woche. *ω*. So. (Quasimodogeniti). *ρ*. Mo. *γ*. Di. *γ*. Mi.

h. Do. q. Fr. t. Sa. — 3. dritte Woche. w. So. (Misericordias Domini). p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — 4. vierte Woche. w. So. (Jubilate). p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — 5. fünfte Woche. w. So. (Cantate). Fest der Erscheinung des heil. Kreuzes in Jerusalem. p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — 6. sechste Woche. w. So. (Rogate). p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Himmelfahrtsfest. q. Fr. t. Sa. — 7. siebente Woche. w. So. (Exaudi, zweiter Palmsonntag). p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — III. Offizium der Pfingstzeit: 1. Pfingstwoche. w. So. p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — 2. Festoffizium zu Ehren der Geburt Johannes des Täuflers (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 3. Festoffizium zu Ehren Johannes des Täuflers und des Bischofs Athanagines. — 4. Festoffizium zur Erinnerung an Gregor des Erleuchters Heraussteigen aus der Grube. — 5. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel Gregors des Erleuchters (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 6. Festoffizium zu Ehren Nerses des Grossen. — 7. Hymnus auf den heil. Sahak. — 8. Festoffizium zu Ehren der heil. Hripsime und ihrer Genossinnen. — 9. Hymnus auf die heil. Sanducht (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 10. Offizium zur Erinnerung an den alten Bund und das Fest der neuen Kirche. — IV. Offizium der Zeit vom Fest der Verklärung Christi (d. h. dem 6. Sonntag nach Trinitatis) bis Mariae Himmelfahrt: 1. erste Woche. w. Verklärung Christi. p. Mo. q. Di. q. Mi. — 2. Festoffizium zur Erinnerung an die Lichtergiessung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor. — V. Offizium der Zeit von Mariae Himmelfahrt bis zum Fest der Kreuzeserhöhung (zur Erinnerung an die Auffindung und Aufstellung des heil. Kreuzes durch die Kaiserin Helene): 1. erste Woche. w. Mariae Himmelfahrt. p. Mo. q. Di. — 2. Offizium der Vorseier des Festes der Kreuzeserhöhung. — VI. Offizium der Zeit vom Feste der Kreuzeserhöhung bis Advent: 1. erste Woche. w. Kreuzeserhöhung. p. Mo. q. Di. q. Mi. h. Do. q. Fr. t. Sa. — 2. dritter So., Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag. — 3. siebenter So., Auffindung des heil. Kreuzes. — 4. Fest aller Propheten. — VII. Festoffizium zu Ehren der heil. Übersetzer. — VIII. Festoffizium zu Ehren des heil. Jakob von Nisibis. — IX. Festoffizium zu Ehren des unschuldigen Kindlein von Bethlehem. — X. Festoffizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael. — XI. Festoffizium zu Ehren der heil. Patriarchen. — XII. Hymnus auf den heil. Ignatius. — XIII. Hymnus auf den heil. Johannes Chrysostomus. — XIV. Hymnus auf den heil. Basilus. — XV. Hymnus auf Gregor Theologus. — XVI. Hymnus auf den heil. Nikolaus von Smyrna. — XVII. Festoffizium zu Ehren des heil.

Ephräm des Syrsers. — XVIII. Hymnus zu Ehren des heil. Eustratius, Auxentius, Eugenius, Orestes und Mardarius. — XIX. Hymnus auf die 20000 in Nikomedien durch Feuer umgekommenen Märtyrer. — XX. Festoffizium zu Ehren des Märtyrers Stephan von Ulmi. — XXI. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls. — XXII. Lied beim Salben der Neugeborenen. — XXIII. Hymnus beim Anlegen des Messgewands. — XXIV. Hymnus beim Weihrauchschwenken durch den Messe Lesenden beim Rundgang durch die Kirche. — XXV. Hymnus auf die sieben nur von Pflanzenkost lebenden Einsiedler. — XXVI. Hymnus auf die heil. Sukiasianer. — XXVII. Hymnus auf Wahan von Goßthn. — XXVIII. Hymnus auf David von Duin. — XXIX. Hymnus auf den heil. Kyriakos u. seine Mutter Julitta. — XXX. Hymnus auf den heil. Minas, Hermogenes und Grabus. — XXXI. Hymnus auf die heil. Oskianer. — XXXII. Hymnus auf die heil. Atomianer. — XXXIII. Hymnus auf die heil. Vardanianer. — XXXIV. Festoffizium zu Ehren der heil. Leontianer. — XXXV. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den ersten Schöpfungstag sowie auf das Geheimnis der Schöpfung und Auferstehung Christi. — XXXVI. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den zweiten Schöpfungstag und die himmlischen Heerscharen. — XXXVII. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den dritten Schöpfungstag, das dritte Zeitalter und Johannes den Täufer. — XXXVIII. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den vierten Schöpfungstag, das vierte Zeitalter und die Verkündigung Mariae. — XXXIX. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den fünften Schöpfungstag, das fünfte Zeitalter und die heil. Apostel. — XL. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den sechsten Schöpfungstag, das sechste Zeitalter und die Kreuzigung Christi. — XLI. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den siebenten Schöpfungstag, das siebente Zeitalter und das Geheimnis des Todes (Christi). — XLII. Tagesanbruchs-Gesang. — XLIII. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 99 (Jubilate Deo, omnis terra). — XLIV. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 62 (Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo). — XLV. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 22 (Dominus regit me, et nihil mihi deerit). — XLVI. Gesang der dritten Tagzeit (Terz) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam). — XLVII. Gesang der sechsten Tagzeit (Sext). — XLVIII. Gesang der neunten Tagzeit (None) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnum misericordiam tuam). — XLIX. Gesang der neunten Tagzeit. — L. Nerses Schnorhalis Gesang für die Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete). — LI. Festoffizium für die Märtyrer. — LII. Nachschrift. — LIII. Offizium für alle Verstorbenen. — LIV. der große Hymnus auf dir Auferstehung. — LV. Nachschrift.

4.

Hymnarium.

I. 1. Offizium der Epiphanias-Woche: *u.* Bruchstück des Epiphanias- bzw. Weihnachtsoffiziums. *p.* zw. Tag. *q.* dr. Tag. *r.* v. T. *s.* f. T. *t.* s. T. *u.* sieb. T. *v.* acht. T. — 2. Magnifikate betr. die Auferstehung des Herrn. — 3. Offizium für Mariae Reinigung (Lichtmeß). — 4. Festoffizium für den heil. Antonius (den Großen). — 5. Festoffizium für den König Theodosius. — 6. Festoffizium für den Propheten David und den Apostel Jacobus, den Bruder des Herrn. — 7. Festoffizium für den heil. Stephanus, den ersten Märtyrer. — 8. Festoffizium für die Apostel Petrus und Paulus. — 9. Festoffizium für den Apostel Jacobus und den Evangelisten Johannes. — 10. Festoffizium für alle Apostel. — 11. Festoffizium für die 72 Jünger. — 12. Festoffizium für den Propheten Jonas. — II. Offizium der großen Fastenzeit bis zum Fest der Auferstehung des Lazarus: 1. Woche. *u.* Fastnachtssonntag. *p.* Montag. *q.* Dienstag. *r.* Mittwoch. *s.* Donnerstag. *t.* Freitag. *u.* Samstag. — 2. zweite Woche. *u.* So. (Invocavit). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* Mi. *s.* Do. *t.* ?. *u.* Fr. — 3 dritte Woche. *u.* So. (Reminiscere). *p.* Mo. *q.* ?. *r.* ?. *s.* Di. *t.* ?. *u.* Mi. *v.* Do. *w.* ?. *x.* ?. *y.* Fr. — 4. vierte Woche. *u.* So. (Oculi). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* ?. *s.* Mi. *t.* ?. *u.* Do. *v.* ?. *w.* Fr. *x.* Sa. Festoffizium zu Ehren der vierzig Märtyrer von Sebastia. — 5. fünfte Woche. *u.* So. (Laetare). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* ?. *s.* Mi. *t.* Do. *u.* Fr. *v.* ?. *w.* Sa. Festoffizium zu Ehren Gregors des Erleuchters. — 6. sechste Woche. *u.* So. (Judica). *p.* Mo. *q.* ?. *r.* Di. *s.* Mi. *t.* Do. *u.* ?. *v.* Fr. — III. Offizium der Zeit vom Fest der Auferstehung des Lazarus bis Ostern: 1. Festoffizium zur Erinnerung an die Auferstehung des Lazarus. — 2. Offizium der Karwoche. *u.* Palmsonntag. *p.* Mo. *q.* Di. *r.* Mi. *s.* Gründonnerstag. *t.* Karfreitag (Gesänge des Katholikos Nerses Schnorhali wie Nr. 3. I. 7 *q* *r*, *s* *a* *b* *γ* *δ*, außerdem noch ein Gesang, *Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից* etc., Venedig 1898, S. 164—165). *u.* Karsamstag. — IV. Offizium der Osterzeit: 1. Osterwoche. *u.* Ostermontag. *p.* ?. *q.* Mo. *r.* Mi. *s.* Do. *t.* Fr. *u.* Sa. Offizium zur Erinnerung an die Enthauptung Johannes des Täufers. — 2. zweite Woche. *u.* So. (Quasimodogeniti). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* Mi. *s.* Do. *t.* Fr. *u.* Sa. — 3. dritte Woche. *u.* So. (misericordias Domini). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* Mi. *s.* Do. *t.* Fr. *u.* Sa. — 4. vierte Woche. *u.* So. (Jubilate). *p.* Mo. *q.* Di. *r.* Mi. *s.* Do. *t.* Fr. *u.* Sa. — 5. fünfte Woche. *u.* So. (Cantate). Fest der Erscheinung des heil. Kreuzes in

Jerusalem. *ρ.* Di. *q.* Mi. *q.* Do. *h.* Fr. *q.* Sa. — 6. sechste Woche. *ω.* So. (Rogate). *ρ.* Mo. *q.* Di. *q.* Mi. *h.* Himmelfahrtsfest. *q.* Fr. *ξ.* Sa. — 7. siebente Woche. *ω.* So. (Exaudi, zweiter Palmsonntag). *ρ.* Mo. *q.* Di. *q.* Mi. *h.* Do. *q.* Fr. *ξ.* Sa. — V. Offizium der Zeit von Pfingsten bis zur Vorfeier des Tags der Kreuzeserhöhung: 1. Pfingstwoche. *ω.* So. *ρ.* Mo. *q.* Di. *q.* Mi. *h.* Do. *q.* Fr. *ξ.* Sa. — 2. Festoffizium zu Ehren der Geburt Johannes des Täufers. — 3. Festoffizium für Johannes den Täufer und den Bischof Athenogines. — 4. Festoffizium zur Erinnerung an Gregors des Erleuchters Heraussteigen aus der Grube. — 5. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel Gregors des Erleuchters. — 6. Festoffizium zu Ehren Nerses des Großen. — 7. Hymnus auf den heil. Sahak. — 8. Festoffizium zu Ehren der heil. Rhipsime und ihrer Genossinnen. — 9. Hymnus auf die heil. Sanducht. — 10. Offizium zur Erinnerung an den alten Bund und das Fest der neuen Kirche. — 11. *ω.* Offizium des Verklärungsfestes. *ρ.* Mo. *q.* Di. — 12. Festoffizium zur Erinnerung an die Lichtergießung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor. — 13. *ω.* Festoffizium für Mariae Himmelfahrt. *ρ.* Mo. *q.* Di. — VI. 1. Offizium der Kreuzeserhöhungswoche. *ω.* Sa. (Vorfeier). *ρ.* So. *q.* Mo. *q.* Di. *h.* Mi. *q.* Do. *ξ.* Fr. *ρ.* Sa. — 2. Offizium des Fests der Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag. — 3. Offizium des Fests der Auffindung des heil. Kreuzes. — 4. Offizium für alle Propheten. — 5. Offizium für den heil. Mesrop und die heil. Übersetzer. — 6. Festoffizium zu Ehren des heil. Jakob von Nisibis. — 7. Festoffizium zu Ehren der unschuldigen Kindlein von Bethlehem. — 8. Festoffizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael. — 9. Festoffizium zu Ehren der heil. Patriarchen. — 10. Hymnus auf den heil. Ignatius. — 11. Hymnus auf Johannes Chrysostomus. — 12. Hymnus auf den heil. Basilius. — 13. Hymnus auf Gregor Theologus. — 14. Hymnus auf den heil. Nikolaus von Smyrna. — 15. Hymnus auf den heil. Kyrillus. — 16. Hymnus auf den heil. Eustratius, Auxentius, Eugenius, Orestes und Mardarius. — 17. Hymnus auf die 20000 in Nikomedien durch Feuer umgekommenen Märtyrer. — 18. Hymnus auf die heil. Taragosianer. — 19. Hymnus auf den Krieger Theodoros. — 20. Festoffizium zu Ehren des heil. Märtyrers Stephan von Ulni. — 21. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls. — 22. Lied beim Salben der Neugeborenen. — 23. Hymnus auf die heil. Sukiasianer. — 24. Hymnus auf Vahan von Golthn. — 25. Hymnus auf David von Duin. — 26. Hymnus auf den heil. Kyriakos und seine Mutter Julitta. — 27. Hymnus auf die heil. Oskianer. — 28. Hymnus auf die heil. Atomianer. — 29. Hymnus auf die heil. Wardanianer. — 30. Festoffizium zu Ehren der heil. Leon-

tianer. — 31. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den ersten Schöpfungstag sowie auf das Geheimnis der Auferstehung Christi. — 32. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den zweiten Schöpfungstag und die himmlischen Heerscharen. — 33. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den dritten Schöpfungstag, das dritte Zeitalter und Johannes den Täufer. — 34. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den vierten Schöpfungstag, das vierte Zeitalter und die Verkündigung Mariae. — 35. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den fünften Schöpfungstag, das fünfte Zeitalter und die heil. Apostel. — 36. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den sechsten Schöpfungstag, das sechste Zeitalter und die Kreuzigung Christi. — 37. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den siebenten Schöpfungstag, das siebente Zeitalter und das Geheimnis des Todes (Christi). — 38. Tagesanbruchsgesang. — 39. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 99 (Jubilate Deo, omnis terra). — 40. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 62 (Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo). — 41. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 22 (Dominus regit me, et nihil mihi deerit). — 42. Gesang der dritten Tagzeit (Terz) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam). — 43. Gesang der sechsten Tagzeit (Sext). — 44. Gesang der neunten Tagzeit (None) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam). — 45. Nerses Schnorhalis Gesang für die Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) — VII. Festoffizium für die Märtyrer. — VIII. 1—8 Offizium für die Verstorbenen. — 9. Hymnus auf die sieben nur von Pflanzenkost lebenden Einsiedler. — 10. Offizium zu Ehren der zwölf Apostel. — 11. Festoffizium für den heil. Feldherrn Sargis. — 12. Hymnus beim Anlegen des Meßgewands. — 13. Nachschrift. — 14. Nerses Schnorhalis Gesang auf die Verstorbenen. — IX. Der große Hymnus auf die Auferstehung.

5.

Rituale.

1. Bruchstück des Trauungsritus. — 2. Gebet gegen das Fieber. — 3. Gebet an die Mutter Gottes. — 4. Vorschrift für die Erteilung der Kommunion. — 5. Begräbnisritus. — 6. Vorschrift für den folgenden Tag nach dem Begräbnis. — 7. Vorschrift für den siebenten Tag. — 8. Vorschrift für das Begräbnis eines Kindes (darin: Lektio aus der Lehre des heil. Gregor bei Agathangelos). — 9. Vorschrift für den zweiten Tag beim Begräbnis eines Kindes. — 10. Vorschrift für den siebenten Tag. —

11. Vorschrift für die Kreuzwaschung. — 12. Vorschrift für die Salzweihe. — 13. Vorschrift für die Weihe eines neuen (Meß-)Buches. — 14. Klagelied auf einen Verstorbenen von Vardapet Manuel. — 15. Klagelied auf Verstorbene. — 16. Klagelied auf Verstorbene von Mkrtitsch Nałasch. — 17. Klagelied auf einen Ausgewanderten von Mkrtitsch Nałasch. — 18. Klagelied auf verstorbene Kinder von Mkrtitsch Nałasch. — 19. u. 20. Klagelieder auf verstorbene Kinder von Wardapet Aristakes. — 21. Klagelied auf einen Verstorbenen von Johannes Kherobents. — 22. Klagelied eines dem Tode Widerstrebenden von Gregor von Ałthamar. — 23. Klagelied auf einen in der Fremde verstorbenen Ausgewanderten. — 24. Klagelied auf Verstorbene von Vardapet Aristakes. — 25—27. Klagelieder auf verstorbene Kinder von Johannes aus Amida. — 28. Klagelied von Johannes aus Tulkuran. — 29. Psalm 43.

6.

Kommentar zu den Briefen des Apostels Paulus.

Zusammengestellt aus Schriften von Johannes Chrysostomus, Origenes, Kyrillus, Euthallus und Ephraem.

1. Komm. zum Briefe an die Römer: ∞. Vorwort von Chrysostomus. ρ. Vorwort von Ephraem. q. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 2. Komm. zum ersten Briefe an die Korinther: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. v. Chrysostomus. q. Nachwort. — 3. Komm. zum zweiten Brief an die Korinther: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 4. Ephraems Vorwort zum dritten (apokryphen) Korintherbrief. — 5. Komm. zum Briefe an die Galater: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 6. Komm. zum Briefe an die Epheser: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 7. Komm. zum Briefe an die Philipper: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 8. Komm. zum Briefe an die Kolosser: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. von Chrysostomus. — 9. Komm. zum ersten Briefe an die Thessalonicher: ∞. Vorwort von Ephraem. ρ. Vorwort von Chrysostomus. q. Komm. von Chrysostomus. q. Nachwort. — 10. Komm. zum zweiten Briefe an

die Thessalonicher: *ω.* Vorwort von Ephraem. *ρ.* Vorwort von Chrysostomus. *τ.* Komm. von Chrysostomus. *τ.* Nachwort. — 11. Komm. zum Briefe an die Hebräer: *ω.* Vorwort von Euthalius. *ρ.* Vorwort von Ephraem. *τ.* Komm. von Kyrillus. *τ.* Vorwort von Origines. *λ.* Vorwort von Chrysostomus. *τ.* Komm. von Chrysostomus. *ζ.* Nachwort. — 12. Komm. zum ersten Briefe an Timotheus: *ω.* Vorwort von Ephraem. *ρ.* Vorwort von Chrysostomus. *τ.* Komm. von Chrysostomus. *τ.* Nachwort. — 13. Komm. zum zweiten Briefe an Timotheus: *ω.* Vorwort von Ephraem. *ρ.* Vorwort von Chrysostomus. *τ.* Komm. von Chrysostomus. *τ.* Nachwort. — 14. Komm. zum Briefe an Titus: *ω.* Vorwort von Ephraem. *ρ.* Vorwort von Chrysostomus. *τ.* Komm. von Chrysostomus. *τ.* Nachwort. — 15. Komm. zum Briefe an Philemon: *τ.* Vorwort von Chrysostomus. *ρ.* Komm. von Chrysostomus. *τ.* Nachwort. — 16. und 17. Nachschriften.

7.

Kommentar zum hohen Liede von Gregor von Narek und Kommentar zur Apokalypse von Andreas von Caesarea.

I. Schreibernotiz. — II. Gregors Kommentar: 1. Vorwort. 2. Kommentar. 3. * (Gregors) Nachschrift. 4. * Nachschrift des Schreibers. 5. Schreibernotiz. — III. Ein anonymes Stück über Krankheit. — IV. ein Fragment aus den Reden des Basilius von Caesarea. — V. Schreibernotiz. — VI. verschiedene Gebete. — VII. Andreas' Kommentar: 1. * Einleitung von Thessalius. 2. Inhaltsverzeichnis. 3. Vorwort von Andreas und Arethas. 4. Kommentar. 5. * Nachschrift Erzbischofs Nerses von Lambron. 6. Nachschrift des Schreibers. — VIII. Auszug aus einem Kommentar zu einem Evangelienzitat.

8.

Predigtbuch.

1. Predigt über das Wort des Evangeliums [Matth. 10, 16] „Seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben“. — 2. * Nach-

schrift. — 3. Bruchstück einer Predigt über das Wort des Propheten David [Ps. 57, 5] „Ihr Wüten ist gleich wie das Wüten einer Schlange, wie eine taube Otter, die ihr Ohr zustopft. — 4. * Nachschrift. — 5. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 18, 9] „Wer laß ist in seiner Arbeit, der ist ein Bruder deß, der das Seine umbringt“. — 6. * Nachschrift. — 7. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 18, 21] „Tod und Leben steht in der Zunge Gewalt; wer sie liebt, der wird von ihrer Frucht essen“. — 8. * Nachschrift. — 9. Predigt über das Wort des Johannes [1. Ep. 3, 15] „Wer seinen Bruder hasset, der ist ein Totschläger; und ihr wisset, daß ein Totschläger nicht hat das ewige Leben bei ihm bleibend“. — 10. * Nachschrift. — 11. * Nachschrift. — 12. Predigt über das Wort Hiobs [11, 4] „Meine Rede ist rein, und lauter bin ich vor deinem Augen“. — 13. * Nachschrift. — 14. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 19, 17] „Wer sich des Armen erbarmet, der leihet dem Herrn“. — 15. * Nachschrift. — 16. Predigt über das Wort Hiob [1, 1]: „Es war ein Mann im Lande Uz. — 17. bis 22. * Nachschriften.

9.

Aristoteles' Metaphysik mit zahlreichen Erläuterungen am Rand.

1. Inhaltsverzeichnis der ersten sieben Bücher. — 2. Text.

10.

Levond's Geschichte Armeniens zur Araberzeit.

11.

Des Flavius Josephus *ἸΟΥΔΑΙΚΗ ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ*.

1. Vorwort. — 2. gereimte philosophische Lehren nach Seneca. — 3. Text. — 4. Inhaltsverzeichnis.

12.

Sammelwerk.

1. Beichtspiegel. — 2. • Nachschrift. — 3. Auszug aus der Lehre der Apostel. Vergl. Nr. 1, 2. — 4. Bruchstück einer Predigt über den Tod und das Ende der Welt [von Gregor von Tathew?]. — 5. Geschichte der heil. Lanze und andere Legenden. — 6. Lebensbeschreibung Gregors von Tathew. — 7. • Über sieben zur sittlichen Vollkommenheit führende Tugenden im Anschluß an Überlieferungen der platonischen und aristotelischen Lehre. — 8. Bruchstück einer Predigt über das jüngste Gericht. — 9. Bruchstück einer Anleitung zum Predigen. — 10. Fragen Gregors des Erleuchters und Antworten des Engels. **III.** Einleitung. **II.** Fragen und Antworten. — 11. Predigt über das Wort [Matth. 10, 16] „Seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben“. — 12. Predigt über das Wort [Matth. 7, 6] „Ihr sollt das Heiligtum nicht den Hunden geben, und eure Perlen sollt ihr nicht vor die Säue werfen“. — 13. Geschichte Gregors des Erleuchters. — 14. Geschichte Abgars und des heil. Tuchs mit dem Bildnis des Herrn. — 15. Leben Johannis des freiwillig Armen von Ephraem dem Syrer. — 16. Geschichte des Bildnisses des Herrn zu Byrion von Athanasius. — 17. Geschichte eines Mannes, der die Barmherzigkeit des Unbarmherzigen erkaufte. — 18. Geschichte eines exkommunizierten Priesters. — 19. Acta des heil. Klemens von Rom. — 20. Zwei Wundergeschichten von Verstorbenen. — 21. Über die Geburt Jesu Christi. — 22. Geschichte Konstantins des Großen. — 23. Die Geschichte der Erkrankung Konstantins am Aussatz und der Heilung durch Sylvester. — 24. Lobrede auf Johannes den Täufer. — 25. Lobrede auf die Jungfrau Maria. — 26. Zwei Zaubergebete, eins gegen Stummheit, eins gegen Kopfschmerz. — 27. Zaubergebete gegen Dämonenbesessenheit. — 28. Segensgebet. — 29. Zaubergebet gegen Fieber und Dämonenbesessenheit aus dem Cyprianus- bzw. Freitagsbuch. — 30. Geschichte der Jungfrau Justine aus dem Cyprianusbuch. — 31. Fragen des Basilius von Caesarea und Antworten Gregors von Nyssa. — 32. Fragen des Basilius von Caesarea und Antworten Gregors von Nyssa. — 33. Bruchstück einer Predigt.

13.

Sammelwerk.

1. Ischauchans Buch über die Natur. — 2. *uu.* Verschiedenes: *p.* über die Grade der Demut mit Berufung auf Benedictus. *q.* Bibelauslegungen in Fragen und Antworten etc. — 3. Auszüge aus dem Leben der Väter.

14.

Sammelwerk.

1. Mechithar [Gosch?]'s Reden über die Natur und Menschwerdung Christi. — 2. Fragen und Antworten betreffend theologische Themata. — 3. Vorgeschichte des Konzils zu Chalcedon. — 4. Mechithar [Gosch?]'s Ermahnungen zum Glauben. — 5. Fragen und Antworten philosophische Themata betreffend. — 6. Sentenzen des heil. Nilos unter dem Namen Esniks von Kolb. — 7. * Fragen und Antworten. — 8. Bruchstück einer Predigt. — 9. Bruchstück der Fragen Ardzan Artzrunis (in anderen Rezensionen auch Aschot Erkath's) und der Antworten Esniks von Kolb. — 10. Nerses von Lambron's Gesandtschaftsreise nach Konstantinopel. — 11. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones von Nicäa. — 12. Gebet an die Dreieinigkeit. — 13. Paulus von Taron's Abhandlung über den rechten Glauben der armenischen Kirche in kürzerer Rezension. — 14. über Namen und Wesen der Dinge. — 15. über die neun Weltalter. — 16. kurze Geschichte der Gesetzgebung des Propheten Moses. — 17. über Anfang und Ende von acht Weltaltern. — 18. astronomische und chronologische Stücke. — 19. Vardan von Bardzrberds Erläuterungen zur heiligen Schrift. — 20. Fragen des Königs Hethum über das Evangeliums und Antworten Vardans von Bardzrberd. — 21. * Nachschrift. — 22. Abhandlung des Vardapet Kyriakos über die Konvertiten. — 23. über das Wasser, das nach Ansicht der Ketzler in den Wein zu Sakraments zu gießen ist. — 24. über das Fegfeuer. — 25. über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden. — 26. Johannes von Ersnka's Geschichte der Patriarchen von Adam bis Moses. — 27. Johannis von Mairavani Ermahnung zur Ehrfurcht vor dem heil. Meßopfer. — 28. Johannes Maedakunis Rede über die Verleumdung

unter dem Namen Ephraems des Syrsers. — 29. Johannes Mandakunis Rede über die Undankbarkeit unter dem Namen Ephraems des Syrsers. — 30. Bruchstück der kanonischen Belehrung für alle Christen von Johannes von Ersnka.

15.

Lehrbuch der Mathematik.

1. Elemente der Arithmetik. — 2. verschiedene geometrische, besonders trigonometrische und stereometrische Aufgaben.

Արայի, Կազրեզայ (Ձեռ. «Կազրե-
թայ») երէց 27:

Արգաւ, Ուռայի (Եղեսիայի) Թա-
գաւոր 178: Արգաւ Թագաւորի
եւ սուրբ Գագաւի պատմու-
թիւն 174, հմր. 12, 14:

Արու-Սահլ (Ապու-Սահլ) Հաւնազապ,
Վասպուրականի Թագաւոր 152:

Արտանաւ նահապետ 198:

Արտանաւ ճգնաւոր 186. 188:

Արտանաւ Մամիկոնեանց եպիսկո-
պոսի Աղուանից Վաթագ Թա-
գաւորին ուղղած կանոններ 24,
հմր. 1 I 36:

Ազարանգեղոսի Գալանէի մասին
պատմածից մի կտոր («Ի բանէն
որ զԿայինէ») 29, հմր. 1 I 44:
«Ի վարդապետութենէ սրբոյն
Գրէգորի» 129:

Ազապիոս, Անտիոքի Ժողովի եպիս-
կոպոսներէց մէկը 16:

Ադաւ նախահայր 124. 169. 176 եւն.:

Ադդե, Թագէոս առաքեալի աշա-
կերտ 4, հմր. 1 I 44:

Աթանազիոսի՝ Սեբաստիայի եպիս-
կոպոսի տօնի կանոն 77. 115, հմր.
3 III 3. 4 V 3:

Աթանաս, Աղէքսանդրիայի հայրա-
պետ 35. 154. 191. 201: Բիւրի-
տոնի տէրունական պատկերի
պատմութիւն 175, հմր. 12, 16:
Կաթողիկէ տես Տիւրքոս Աղեք-
սանդրացի:

Աթանաս, Անտիոքի պատրիարք,
Անդրէաս Կեսարացու Յովնանու
յայտնութեան մեկնութեան ստա-
ցող 158:

Աթանաս Տայի-Սիւրենեան Կոստան-
դնուպոլսի եպիսկոպոս, Յովսէպոս
Փլաւիանոսի Հրէից հնախօսու-
թեան Թարգմանիչ 168. 169:

Աթենի քաղաք 142. 143. 146: Ա-
թենացի 31:

Աթեման, Մովսէս քահանայի հայրը
153. 159, հմր. 7 II 4. 7 VI 6:

Աթեման զպիր, Մովսէս քահանայի
որդին 153. 159, հմր. 7 II 4. 7 VI 6:

Ատնիոս ճգնաւոր 186:

Արիւնայ տես Յակոբ:

Արակ Կոստանդնուպոլսեցի 14:

Արակիոս տես Բարսեղ:

Անարոն, Մովսէս մարգարէի եղ-
բայրը 199:

աղ օրհնելու կանոն 131, հմր. 5, 12:

Աղեքսանդր (Աղեքսանդրոս) Մակե-
դոնացի 7. 174:

Աղեքսանդրիոս քաղաք 8. 154. 175.
186. 191. 194:

Աղեքսանդրոս, Անտիոքի Ժողովի ե-
պիսկոպոսներէց մէկը 16:

Աղուանի 24. 26. 27. 32. 33:

Աղուեկի Ժողովի կանոններ 26—27,
հմր. 1 I 40:

աղուհաց տես պաս:

Աղօթիոն կամ Աղօթուն ճգնաւոր
183. 186:

աղօթքներ 154, հմր. 7 VI: Աստուծոյ
 շնորհքով ուղղուած աղօթք 125,
 հմր. 5, 3: Ս. Երեմիայի մատ-
 շնորհքով աղօթք 198, հմր. 14, 12:
 Գլխացաւ գէմ 177, հմր. 12, 26:
 Դիւանարան գէմ 177 — 178,
 հմր. 12, 27. 29: Հարսնութեան
 գէմ 177, հմր. 12, 26: Ջերմ գէմ
 125. 178, հմր. 5, 2. 12, 29:
 Օրհնութեան աղօթք 178, հմր. 12,
 28:
 Անասիա քաղաք 5:
 Անաթունիք 28:
 Անիւր-ըլ-Մուսնիք 167:
 Անոն ճգնաւոր 190:
 Անանիա, Աղուէնի ժողովի եպիսկո-
 պոսներէց մէկը 27:
 Անանիա վարդապետ 189:
 Անդրեաս Կեսարացի 156: Յովհան-
 նու յայտնութեան մեկնութիւն
 154. 156—157, հմր. 7 VII 3. 4:
 Անդրեաս տոմարագէտ 199:
 Անկիւրիա քաղաք 12. 149: Ան-
 կիւրիայի ժողովի կանոններ 5.
 6. 7, հմր. 1 I 7. 9:
 Անձեւացիք 28. 151: Հմմտ. Գրիգոր
 եւ Խոսրով:
 Անձիւսնձ քաղաք 10: Հմմտ. Գրիգոր
 Աստուածաբան:
 անողորմ տես ողորմութիւն:
 անուան եւ հուքան մասին 198,
 հմր. 14, 14:
 Անիոն Մեծ, քաղաք 5. 11. 157.
 158. 179. 189: Անտիոքի Ա. ժո-
 ղովի կանոններ 13—16, հմր. 1 I 23:
 Անտիոքի ժողովի իւրաքանչիւր
 14—16, հմր. 1 I 23: Անտիոքի
 Բ. ժողովի կանոններ 23, հմր. 1 I 33:
 — Անիոնացիք 23: Անիոն Պի-
 սիդացոյց 5:

Անտոն (կամ Անտոնիոս) անապատա-
 կան 182. 183. 186. 188. 190:
 Ս. Անտոնի տօնի կանոն 108, հմր.
 4 I 4:
 աշակերտների (ՀԲ) տօնի կանոն 109,
 հմր. 4 I 11:
 աշխարհաւաստան տօնի կանոն 66.
 113, հմր. 3 II 3ա, 4 IV 3ա:
 Աշուտունիք 28:
 Աշոտ Երկաթի հարցումները եւ Եզնիկ
 Կողբացու պատասխանները տես
 Արձան Արժուոյնի:
 Աշոց գաւառ 26:
 Ապահունիք գաւառ 174:
 Ապողիմար, Ղաւօղիկէի եպիսկո-
 պոս 14:
 Ապու-Սահլ տես Աբու-Սահլ:
 Ապրիլ (Եւպրի = եւ ապրիլ) 148:
 Արաստան ազգապետ տես Էրաստան:
 Արաքսացիք. — «Վարդապետութիւն
 արաքսացի» 2—3, հմր. 1 I 2. 171,
 հմր. 12, 3: Երեմիայի առաքելա-
 կան կանոններ 3, հմր. 1 I 3.
 հմմտ. Կղերմես: Առաքեալների
 Գլխացաւ կանոն 109. 122, հմր. 4 I
 10, 4 VIII 10: «Երբ ի սուրբ ա-
 ռաքեալան» տես Ներսէս Շնոր-
 հալի: Առաքեալներին յաջորդ
 հայրերի կանոններ 5, հմր. 1 I 6:
 Արայիշ, Ամատունեաց եպիսկոպոս
 28:
 Արիացիք 140:
 Ասորիք 23. 174. 185: Սուրացիք 16:
 Հմմտ. Հովիտ Ասորոյ:
 ասորաբաշխական եւ ժառանգու-
 կան հատուածներ 199, հմր. 14, 18:
 աստուածաբանութիւն: Հարցումներ
 եւ պատասխաններ աստուածա-
 բանական խնդիրների մասին 194,
 հմր. 14, 2:

Աստուածածնի գովասանութիւն 177,
հմր. 12, 25: Աստուածածնի վե-
րափութման կանոն 82. 116, հմր.
3 V 1ա, 4 V 13ա: Աստուածածնին
ուղղուած աղօթք 125, հմր. 5, 3:
— «Երգ վասն աւետեաց Աստ-
ուածածնին» տես Ներսէս Շնոր-
հալի:

Աստուածայանութեան կանոն 104—
106, հմր. 4 I 1:

Աստուածասուր, հմր. 8 ձեռագրի տէր
Ելիէի որդին 164:

Աստուածասուր, հմր. 12 ձեռագրի
գրիչ Տէր Աբրահամի ազգական
170:

Ավապ տես Մակար:

Ասովեանց տօնի շարական 93. 119,
հմր. 3 XXXII, 4 VI 28:

Ասրնեւսէհ, Միւնեաց տէր 26:

Արաքարդի քաղաք 37:

Արաքացիք 3. 16:

արարչութիւն: — «Երգ ի խորհուրդ
արարչութեան» տես Ներսէս
Շնորհալի:

Արդեւիս տես Արեւիս:

Արեքաս, Կեսարիայի եպիսկոպոս,
Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու
յայտնութեան մեկնութեան աշ-
խատակից 156, հմր. 7 VII 3:

արեւագալի երգեր տես Պաշտաւունքի
ժամերի երգեր:

արիախան ազգ 149:

Արիոս հերետիկոսապետ 6. 7. 14.
32. 177. 197. 201:

Արիսպագացի տես Դիոնեսիոս:

Արիսական տաղասացի հանգուց-
եալների համար տաղ («Ողբ վասն
ննջեցելոց») 133, հմր. 5, 24: Հան-
գուցեալ երախանների համար եր-
կու ողբ («Ողբ տղայոց» եւ «Ողբ

ի վերայ ննջեցելոց մանկանցն
ասա:») 133, հմր. 5, 19. 20:

Արիստոքի ընազանցութիւն 165—

166, հմր. 9: Հմմտ. Պրատն:

Արծրունի տես Արձան եւ Մերուժան:

Արձան Արծրունու (ուրիշ խմբագրու-
թեամբ Աշոտ Երկաթ) հարցում-

ները եւ Եզնիկ Կողբացու պա-
տասխանները 196—197, հմր. 14, 9:

Արճիշեցի տես Յովհաննէս:

Արշակ Մեծ, Պարթեւաց թագաւոր
174:

Արշակունի 168:

Արշարունիք 28:

Արշիս, Աղուէնի ժողովի ազգա-
պետներից մէկը 27:

Արջաւ, Աբգար Ուքամայի հայրը 174:

Արսէնիոս Մեծ, ճգնաւոր 183. 186:

Արսաւագ, Աշոցի տէր 26:

Արեւիս դիք 140:

Արեւնոն աղանդաւոր 13. 32:

Արցախ նահանգ 27:

աւագ երեմիաքի օրուայ կանոն 59.
112, հմր. 3 I 7գ. 4 III 2գ:

աւագ երկուշաբթի օրուայ կանոն
58. 112, հմր. 4 I 7բ. 4 III 2բ:

աւագ հինգշաբթի օրուայ կանոն
59—60. 112, հմր. 3 I 7ե. 4 III 2ե:

աւագ շաբաթ օրուայ կանոն 61.
112—113, հմր. 3 I 7է. 4 III 2է:

աւագ ուրբաթի կանոն 60—61. 112,
հմր. 3 I 7զ. 4 III 2զ:

աւագ չորեքշաբթի օրուայ կանոն
59—112, հմր. 3 I 7դ. 4 III 2դ:

աւագ օրհնութեանց կանոն 103. 123,
հմր. 3 LV, 4 IX:

Ասիս աշխարհ 163:

Աւսեմեցիոսի տօնի կանոն 91. 119,
հմր. 3 XVIII, 4 VI 16:

Ախիլաս ճգնաւոր 187. 188:

Բագրատունիք 28: Հմմտ. Շապուհ,

Սահակ, Սեբաս:

Բագրեւանդ գաւառ 9:

Բակուր, Կաղանկատուաց նահապետ 27:

Բաղչայցուչ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի մայրը 164:

բանադրած քահանայի պատմութիւն 175, հմր. 12, 18:

« բանք խրատարան » 194—195, հմր. 14, 4:

Բասեան (կամ Բատան, Բասեն, Բասեն) գաւառ 9:

Բասիլ կրօնաւոր 158:

Բասիլիոս տես Բարսեղ:

Բարայ Մծբնացի, հերետիկոս 14:

բարեկենդան տես բուն բարեկենդան:

Բարբուղիմեոս առաքեալ 125:

Բարսեղ (կամ Բասիլիոս) Մեծ, Կեսարացի 128. 155. 185. 201:

Նրա անունով շարական 91. 118, հմր. 3 XIV, 4 VI 12: — Վեցօրեայ

արարչութեան ճառերից մի հատուած 153, հմր. 7 IV: Հարցումներ եւ Գրիգոր Նիւսացու պատաս-

խանները 179—180, հմր. 12, 31. 32: Գիրք Կռնն-Կռն առ Ակակիոս

10, հմր. 1 I 15: Գիրք Կռնն-Կռն առ Դիոդորոս 11, հմր. 1 I 16:

Կռնն-Կռն պէսպէս եւ բիւրապատիկ խմբերի մասին 11, հմր. 1 I 17:

Բարսեղեւ, Ամասիայի եպիսկոպոս 5:

Բարսոս, Անտիոքի ժողովի եկեղեցւոսներից մէկը 16:

Բերդնիկ 176: Անմեղ երախանների տօնի կանոն 89. 118, հմր. 3 IX. 4 VI 7:

բենեդիկտոն (բենեֆիկոն) տես Գրիգոր պապ:

Բենեդիկտոս արքայ 182:

բենեդիկոն տես Գրիգոր պապ:

Բենիստին ճգնաւոր 186:

Բեսարիոն (Բիսարիոն) ճգնաւոր 186. 191:

Բզնունիք 28:

Բիա հերետիկոս 14:

Բիսարիոն տես Բեսարիոն:

Բիւքանացիք 7:

Բիւրիտոն քաղաք 175:

բուն բարեկենդանի երգ տես Ներսէս Շնորհալի:

Գարրիկ եւ Միխայիլ հրեշտակապետների տօնի կանոն 90. 118, հմր. 3 X. 4 VI 8:

Գարրիկ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդին 164:

Գալիկեա 131:

գաղուս Տեսուն յերուսաղեմ տես ծաղկազարդ:

Գաղասացիք 130. 139:

Գայկզոյն քաղաք 27:

Գայիանէ կոյս տես Ագաթանգեղոս:

Գայոէ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիւրակոսի որդին 163:

Գանգրայի ժողովի կանոններ 13, հմր. 1 I 22: — Գանգրացիք 13:

գանձ տես մաշտոց:

Գանոս, հմր. 12 ձեռագրի գրիչ Տէր Աբրահամ աղգական 170:

Գասար, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164:

Գատան, հմր. 8 ձեռագրի տէր Սիմօնի կողակից 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15:

Գարդնան գաւառ 27:

ս. զեղարդի պատմութիւն 171, հմր. 12, 5:

Գերմուսան աղուան 27:

Գեորգ, Ոստան եպիսկոպոս 26:
Գեորգ Երզնկացի վարդապետ՝ ազ-
գականութեան աստիճանների
մասին 38, հմր. 1 IV 3: Հմմտ.
Յովհաննէս Երզնկացի եւ Վարդան
Արեւելցի:

ս. Գեորգի վանք Տօրոսի լեռների
վրայ 159:

գիրք օրհնելու կանոն 131—132,
հմր. 5, 13:

գլխացաւի դէմ աղօթք. տես ա-
ղօթքներ:

Գնունիք 28:

Գողթն զաւառ 26: Հմմտ. Վահան:
Գորգիոս տես Գրիգորիոս:

Գուրգեն, Վասպուրականի թագաւոր
152:

Գուսիտ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կի-
րակոսի որդին 163:

Գրաբոսի անունով շարական 92,
հմր. 3 XXX:

Գրիգոր Աղթամարցու ընդդիմադրա-
կան տաղ 133. հմր. 5, 22:

Գրիգոր, Անձեւացեաց եպիսկոպոս,
Դուինի ժողովի եպիսկոպոսներից
մէկը 28:

Գրիգոր Աստուածաբան Նազիան-
զացի 155. 157. 201: Նրա անու-
նով շարական 91. 118, հմր. 3 XV.
4 VI 13: Կանոններ 10, հմր. 1 I 14:
— Հմր. 12, 31, էջ 179 = Գրի-
գոր Նիւսացի:

Գրիգոր, Արշարունեաց եպիսկոպոս,
Դուինի ժողովի եպիսկոպոսներից
մէկը 28:

Գրիգոր Լուսաւորիչ 19. 20. 21. 22.
38. 178. 180. 201: Նրա պատմու-
թիւնը («Գրիգորի Լուսաւորչին
պատմութիւն է վասն Տրդատա-
խողից») 173—174, հմր. 12, 13:

Նրա տօնի կանոն 54—55. 111,
հմր. 3 I 5թ. 4 II 5թ: Նրա որ-
դինների եւ թռնների տօնի կանոն
78. 116, հմր. 3 III 5. 4 V 5: Նրա
վերապից ելնելու յիշատակին
կանոն 78. 115, հմր. 3 III 4, 4 V 4:
— Կանոններ 7, հմր. 1 I 10: Լուս-
աւորչի հարցաթերը և հրէշտիչ
զգաւորները 173, հմր. 22, 10:
Լուսաւորչի վարդապետութիւնի մի
հատուած 129:

Գրիգոր, Խոփառունեաց եպիսկո-
պոս 28:

Գրիգոր Կողոնացի երէց, գրիչ 148.
149:

Գրիգոր Նարեկացի 34. 35. 151:
Նբէ երէցի մեկնութիւն 150 —
153, հմր. 7 II:

Գրիգոր Նիւսացի 151. 155: Բար-
սեղ Կեսարացու հարցաթերը եւ
Գրիգոր Նիւսացու գաղափարները
179. 180, հմր. 12, 30. 31:

Գրիգոր Մեծ պապ 201: Նրա բե-
նիտիւն յիշուած 201:

Գրիգոր վարդապետ 36. 38:

Գրիգոր Ճաթեւացու կենսագրու-
թիւն 172, հմր. 12, 6: — Հմմտ.
171, հմր. 12, 4:

Գրիգոր տիրացու 103:

Գրիգոր (կամ Գրիգորիոս) Դ. Տղայ
158. 197:

Գրիգոր, հմր. 12 ձեռագրի գրիչ Տէր
Աբրահամի ազգական 170:

Գրիգորիոս (Գորգիոս), Կոկիսոնու
եպիսկոպոս 8:

Դանիէլ մարգարէ 155:

Դանիէլ, Սկիւթական անապատի
ճգնաւոր 192 (Եւդոի քարահատի
մասին):

դաստասակ, սուրբ տես Արզար :
 դաստասան : — Վերջին դաստաստանի
 քարոզից մի հատուած 172, հմր.
 12, 8:
 Դասուան լեան 125:
 դարագուխների մասին 198. 199,
 հմր. 14, 15. 17:
 Դարահոյն քաղաք 27:
 Դաւիթ մարգարէ 15. 40. 41. 131.
 151. 186. 194: Նրա տօնի կանոն
 108, հմր. 4 I 6: — Սուղ-նէր 40—
 41, հմր. 2:
 Դաւիթ Դունեցու անունով շարա-
 կան 92. 119, հմր. 3 XXVIII. 4
 VI 25:
 Դեմաստոս, Անտիոքի ժողովի ե-
 պիսկոպոսներից մէկը 16:
 Դեոնեսիոս, Դեոնեսիոս տես Դիո-
 նեսիոս:
 Դեոսկորոս տես Դիոսկորոս:
 Դիոդորոս Անտիոքացի, Տարսնի
 եպիսկոպոս 11: Հմմտ. Բարսեղ:
 Դիոդորոս հերետիկոս 14:
 Դիոնեսիոս Արիսպագացի 201: Նրա
 կանոնները 31, հմր. 1 I 53. 54:
 Դիոս վկայ ճգնաւոր 185:
 Դիոսկորոս (Դէոսկորոս) Աղէքսանդ-
 րացի 194:
 դիւանաւորութեան դէմ աղօթք տես
 աղօթքներ:
 Դունեսիանոս (Դունիդիանոս) կայսր
 169:
 Դոյրաս տես Դուրաս:
 Դորս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրա-
 կոսի որդին 163:
 Դուիւնի ժողովի կանոններ 27—29,
 հմր. 1 I 41: Հմմտ. Ներսէս Շի-
 ւող: — Դունեցի տես Դաւիթ:
 Դուրաս (Դոյրաս) ճգնաւոր 183:

Ծապրի տես Ապրիլաս:
 Երրայեցիք 17. 129. 131. 143. 144.
 145. 174:
 Եզիպոս 185. 195. 199:
 Եզնիկ Կողբացի տես Արման Արծ-
 րունի եւ Նեղոս:
 Եզր մարգարէ 190:
 Եթերիոս (Եւթերիոս), Անտիոքի ժո-
 ղովի եպիսկոպոսներից մէկը 16:
 Ելիէ, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը
 164, հմր. 8, 17. 19:
 Ելիի, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը
 164, հմր. 8, 19. 21:
 Ելինուպոլիս 176—177:
 Ելլադա 137:
 Եղիաս կաթողիկոս 33:
 Եղիաս ճգնաւոր 189:
 Եղիշէ պատմագրի կանոններ 18.
 28—29, հմր. 1 I 27. 1 I 42:
 Եղիաւաք, հմր. 8 ձեռագրի տիրոջ՝
 Ելիէի աղջիկը 164:
 Ենովք նահապետ 198:
 Եսայիք (ձեռ. «Եփրայէ») 141:
 Եսայիքի տես Իսայիքի:
 Եսայիս Կիպրացի 184: — Կանոններ
 17. 30, հմր. 1 I 26. 1 I 50:
 Եսայիս հայրապետ 185:
 Եսրէպիէ ճգնաւոր 183:
 Էոանկիւնայափութեան դասեր 204,
 հմր. 15, 2:
 Եսայի մարգարէ 124. 126. 128. 129.
 130. 131. 179. 182:
 Եսայի (կամ Եսայեաս) արքայ, ճըգ-
 նաւոր 185. 188. 189:
 Եսայի, Գողթան եպիսկոպոս 26:
 Էրեւունն խաչի տես խաչ:
 Երզնկացի տես Յովհաննէս:
 Երիւնակ տես Երնջակ:
 Էրկնային զինուորութեան անունով
 երգ տես Ներսէս Շնորհալի:

երկու թիւերի անունով շարական
91. 119, հմր. 3 XIX. 4 VI 17:

երկրաչափութեան դասեր 204, հմր.
15, 2:

Երևոյցի կէտի անունով շարական
92, հմր. 3 XXX:

Երևոյցի (ձեռ. «Երևոյցի») զաւառ
159:

Երուսաղեմ 3. 9. 174. 175. 176.
178:

Ս. Երուսաղեմի անունով աղօթք
տես աղօթքներ: — Ս. Երուսաղեմի
թեան մեկնութիւն Նիկիայի կա-
նոնների համեմատ 197—198, հմր.
14, 11:

Եւա նախամայր 169. 202:

Եւաբեդաւոս, Անտիոքի ժողովի ե-
պիսկոպոսներից մէկը 16:

Եւգենիոսի անունով շարական 91,
119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16:

Եւրաղի Պողոսի Երուսաղեմի թղթի
յառաջաբան («պատճառ Երուսաղե-
մի») 143—144, հմր. 6, 11ա:

Եւքերիոս տես Եքերիոս:

Եւմենիոս ճգնաւոր 183:

Եւրոմի(ոս) ջահանայ, ճգնաւոր 192:

Եւսեբիոս, Գանգրայի եպիսկոպոս
13, հմր. 1 I 22բ:

Եւսեբիոս Կեսարացի պատմիչ 14,
հմր. 1 I 23դ: Անտիոքի ժողովի
կանոնների ներածութիւն («Եւ-
սեբիոսի բան») 13—14, հմր. 1 I
23բ: — Տես եւ Որոգիկես:

Եւսեբիոս, Անտիոքի ժողովին մաս-
նակցող երկու եպիսկոպոսներ 16:
Եւստաքիոս, Անտիոքի ժողովի ե-
պիսկոպոսներից մէկը 16:

Եւստատիոսեանց անունով շարական
91. 119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16:

Եփեսոս 14. 32. 140: Եփեսոսի ժո-

ղովի կանոններ 7. 18, հմր. 1 I 9.
1 I 28: — Եփեսացիք 124. 140.
141. 145. 146:

Եփեսոս գետ 159:

Եփեսոս Երբին Ասորի: — Շարական
նրա անունով 91, հմր. 3 XVII: —
Գրականութիւն. Պոլսի լեզուի յա-
ռաջաբաններ՝ Հռոմէոսից 136, հմր.
6, 1բ. Կոնստանդինոպոլսի 137, հմր. 6,
2ա. Բ. 138, հմր. 6, 3ա. Գ. 138—
139, հմր. 6, 4. Գալատացիք 139,
հմր. 6, 5ա. Սիւրբ Գրիգոր 139—140,
հմր. 6, 6ա. Փիլէպպոս 140, հմր.
6, 7ա. Լուսինացիք 141, հմր. 6, 8ա.
Թեոփիլոսից 142, հմր. 6, 9ա.
Բ. 143, հմր. 6, 10ա. Սեբաստիոս
144, հմր. 6, 11բ. Տիմոթէոս Ա.
145, հմր. 6, 12ա. Բ. 146, հմր.
6, 13ա. Տիմոթէոս 147, հմր. 6, 14ա: —
Ճոռ կանոններ մասին 11, հմր.
1 I 18: — Կոնստանդինոպոլսի թղթի
կենսագրութիւն 174—175,
հմր. 12, 15: — Ճոռեւ բամբակ-
աւանջի եւ ապաշխարութեան մա-
սին, որոնք նրա անունն են կրում,
տես Յովնան Մանդակունի:

Եփեսոսի տես Եփեսոս:

Զաւակի կանոն 61—62. 113, հմր. 3
II 1ա. 4 IV 1ա:

Զաւարիա, Թաղէոս առաքեալի ա-
շակերտ 4:

զգեստաւորութեան շարական 92.
122, հմր. 3 XXIII. 4 VIII 12:

Զեքիայ, Յակոբ եւ Յովնանէս
առաքեալների հայրը 155:

Զենոն ճգնաւոր 183. 191:

Զոյիլ ճգնաւոր 190:

Զոսիմոս մրայնակեաց 185:

հոսքեան եւ անուան մասին 198, հմր. 14, 14:
 Էրեխածին 36. 149:
 Էռաստան (կամ Առաստան) ազգապետ 27:
 Էրզրուտ տես Կարին:
 Ըսարանան տես Սպահան:
 Ըսարակոս ազգապետ 27:
 Թադեոս առաքեալ 178: Նրա կոչումները 4, հմր. 1 I 4:
 քաղման կանոն: Առաջին օրուայ կանոն 126—127, հմր. 5, 5: Երկրորդ օրուայ կանոն 128, հմր. 5, 6: Եօթներորդ օրուայ կանոն 128, հմր. 5, 7: — Երախաների թաղման (տղայաթաղի) կանոն: Առաջին օրուայ կանոն 128—130, հմր. 5, 8: Երկրորդ օրուայ կանոն 130, հմր. 5, 9: Եօթներորդ օրուայ կանոն 130, հմր. 5, 10:
 քարզնանիյների տօնի կանոն 88—89. 118, հմր. 3 VII. 4 VI 5:
 Թեքայիդ քաղաք 185. 191:
 Թեղքափ, Սուրբ 36:
 Թեսաղոնիկեցիք 127. 128. 142. 143:
 Թեսքացի տես Պեսրոս:
 Թեսալիոսի Յովհաննու յայտնութեան ներածութիւն 154—156, հմր. 7 VII 1:
 Թեոդոս Ա. կայսր 9. 191: Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 5:
 Թեոդոս Բ. փոքր 18. 194:
 Թեոդոս (ձեռ. «Օղէոս»), Գնունեաց եպիսկոպոս 28:
 Թեոդոս (= Թէոդոր կամ Թէոդոտ Լաւողիկեցի), Անտիոքի երկրորդ ժողովի նախագահ 14:
 Թեոդոսիոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16:

Թեոդորէ ճգնաւոր 191:
 Թեոդորոս աբբայ 190:
 Թեոդորոս, Անտիոքի ժողովին մասնակցող երկու եպիսկոպոսներ 16:
 Թեոդորոս Զորավարի անունով շարական 45. 119, հմր. 3 I ք. 4 VI 19:
 Թեոդորոս Մամուկասայի 14. 18:
 Թեոդուպոլիս 32: Հմմտ. Կարին:
 Թեոփիլոս, Աշմուռնեաց եպիսկոպոս 28:
 Թեփիւսաղ քաղաք 36: Հմմտ. Յուսոզ:
 Թշկուրանցի տես Յովհաննէս:
 Թովմա, Թազաւորական դրան երէց 27:
 Թովմաս առաքեալ 36:
 Թովմա Մեծփիեցի 38 («մեծ ուխտին Յորա» = ուխտին Մեծփայ):
 Թովմաս, Թովմա Մեծփիեցու աշակերտ 38:
 Թորգոմ 21. 22. 167:
 Թուրկուրանցի տես Յովհաննէս:
 Թուրվանդ, Աստուածատուրի, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդու կողակիցը 164:
 Ժամանակագրական հատուածներ 199, հմր. 14, 18:
 Ժողովածուներ հմր. 12, էջ 170—180. հմր. 13, էջ 181—192. հմր. 14, էջ 193—203:
 Ժողովներ տես Աղուէն, Անկիւրիա, Անտիոք, Գանգրա, Դուրին, Եփեսոս, Լաւողիկէ, Կարին, Կեսարիա, Կոստանդնուպոլիս, Նէոկեսարիա, Նիկիա, Շահապիւլան, Սարգիկէ, Քաղկեդոն:
 Իգնատիոս Անտիոքացու անունով շարական 91. 118, հմր. 3 XII. 4 VI 10:

Իրարեւ ճգնաւոր 186:
 Իրարեւ, Գաղացի կրօնաւոր 185:
 Իկոնիոն քաղաք 5:
 Իոնաօսախրական խնդիրների մասին
 հարցումներ եւ պատասխաններ
 195—196, հմր. 14, 5:
 Իշախան Ասորու «գիրք բնու-
 թեան» 181, հմր. 13, 1:
 Իպերիֆես (ձեռ. «Եպիրիքսէ» եւ
 «Իպիրիքսէ») միայնակեաց 188.
 189:
 Իսահակ ճգնաւոր 189:
 Իսիդոր ճգնաւոր 183. 184:
 Իսրայէլ, Վանանդի եպիսկոպոս 28:
 Իսրայէլ, Տայոց եպիսկոպոս 28:
 Իսայիա (ձեռ. «Իտաղիա») 145:
 Իօաքսիֆ 167:
 Իրինեոս (ձեռ. «Իրինիոս») 155:
 Լամբրոնացի տես ներսէս:
 Լաւոդիկի 5. Լաւոդիկէի ժողովի
 կանոններ 16—17, հմր. 1 I 24:
 Լեւոն պապ, Մեծն 15. 32. 194:
 Լեւոն Բ. Թազաւոր 197:
 Լիկիանոս Սամոստացի 5:
 Լոյսյ հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչա-
 տուրի աղջիկը 164:
 Լուկիոս ճգնաւոր 192:
 Լուսաւորիչ տես Գրիգոր:
 Լուսիմոս միայնակեաց 180:
 Խաղաղականի երգ տես պաշա-
 վունֆի ժամերի երգեր:
 Խանեսու, Տիրատուրի, հմր. 8 ձեռա-
 գրի տէր Ելիէի որդու կողակիցը
 164:
 Խաչ. — Խաչի գիւղի կանոն 87.
 118, հմր. 3 VI 3. 4 VI 3: Խաչի
 երէմա կանոն 69. 114, հմր. 3
 II 5ա. 4 IV 5ա: Խաչի Նաւաթի-
 կանոն 83. 117, հմր. 3 V 2. 4 VI 1:

Վաւաթի խաչի կանոն 86—87.
 118, հմր. 3 VI 2. 4 VI 2: Խաչ-
 լաւոյ կանոն 130—131, հմր. 5, 11:
 Խաչիքի կանոն 83—84. 117,
 հմր. 3 VI 1ա. 4 VI 1բ:
 Խաչատուր, հմր. 8 ձեռագրի տէրը
 164:
 Խաչեղութեան երգ տես ներսէս
 Շնորհալի:
 Խաչուայ տես խաչ:
 Խաչվեաց տես խաչ:
 Խորոս տես Կոստաս:
 Խնկարկութեան շարական 92, հմր. 3
 XXIV:
 Խոնարհութեան աստիճանների մա-
 սին 182, հմր. 13, 2բ:
 Խոռխոռունիֆ 28: Հմմտ. Վանես:
 Վրիւ:
 Խոսկեան ազգապետ 27:
 Խոստովանութիւն քահանայի 30,
 հմր. 1 I 49: — Մեղքերի ցուցակ
 խոստովանութեան համար 170,
 հմր. 12, 1: — Հմմտ. Անիֆ:
 Խոսրով, Անձեւացեաց եպիսկոպոս,
 Գրիգոր Նարեկացու հայրը 34.
 151:
 Խոսանարականների անունով շարական
 92. 122, հմր. 3 XXV. 4 VIII 9:
 Խորխոռունիֆ տես Խոռխոռունիֆ:
 Խորհուրդ: — «Վասն ջրոյն զոր
 ասեն հերձուածողք թէ պարտ է
 արկանել ի սուրբ խորհուրդն»
 200, հմր. 14, 23: Է խորհուրդ-
 ների եւ է մահացու մեղքերի
 մասին 201, հմր. 14, 25: — Հան-
 զատեան խորհուրդի յիշատակին
 երգ տես ներսէս Շնորհալի:
 Խուս ազգապետ 27:
 Խոսակներ: — Խրատ քարոզի մասին
 172—173, հմր. 12, 9: Հաւատի

մասին 194—195, հմր. 14, 4. —
Հմմտ. Նեղոս:

ծողկազարդի կանոն 58. 112, հմր.
3 I 7ա. 4 III 2ա: Երկրորդ ծաղ-
կազարդի կանոն 72—73. 114,
հմր. 3 II 7ա. 4 IV 7ա:

Կազբեզ (ձեռ. «Կաղբէթ») 27:
Կադանկասուֆ 27:
Կայեն 202:
կանոնագիրք հմր. 1, էջ 1—39:
կանոններ տես ժողովներ, կանոնա-
գիրք, մաշտոց, շարականներ:
Կասադովկիա 8:
Կասադակ քաղաք 27:
Կասիանէ Մասիլիայի արքայ 187:
Կարապետ տես Յովն. Մկրտիչ:
Կարապետ, հմր. 8 ձեռագրի տէր 161.
164:
Կարնոյ (Թէոդուպօլսի, Էրզրումի)
ժողովի կանոններ 31—32, հմր.
հմր. 1 I 55:
Կարմիր ծով 177:
Կաթառնասուֆ քաղաք 179:
Կեսարիա Կապադովկացոց 12. 156:
Կեսարիայի ժողովի կանոններ 12,
1 I 20:
Կեսարիա Պաղեստինացոց 3:
Կեսարացի տես Անդրեաս, Բարսեղ:
Կիւյեցի տես Ներսէս:
Կիլիկիա 159: — Կիլիկեցիք 16. 197:
Կիլիկիա, Կայէնի քոյրը 202:
Կիպրացի տես Եպիփան:
Կիպրիանոս-գր/ից Երկու հատուած
178. 179, հմր. 12, 29. 30:
Կիրակոս Գանձակեցու «վասն չըր-
ջողացն» 200, հմր. 14, 22:
Կիրակոս, հմր. 1 ձեռագրի գրիչ 36:
Կիրակոս Երէց, հմր. 8 ձեռագրի տէր
163:

Կիրակոս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ե-
լիէի որդի Գաբրիէլի որդին 164:
Կիրակոսի եւ նրա Յուդիտայ մօր
անուանով շարական 92. 119, հմր.
3 XXIX. 4 VI 26:
Կիրեղ Աղէքսանդրացի 155. 190.
199. 201: — Պօղոսի Սբբ. Եջոյ
Խլի մեկնութիւն 144, հմր. 6,
11գ: Կաննիէ 18, հմր. 1 I 29:
Կիրեղ Երուսաղէմացու անուանով
շարական 46, հմր. 3 I 2գ:
Կիրիկովն, Անտիօքի ժողովի եպիս-
կոպոսներէց մէկը 16:
Կղեմէս, Հռոմայ հայրապետ: —
Վկայաբանութիւն 175—176, հմր.
12, 19: — Երկրորդ առաքելական
հրահանգներ («ի ձեռն Կղեմայ») 3,
հմր. 1 I 3: Եկեղեցական կարգեր
(«առհմմտ եւ հաստատութիւնք») 31,
հմր. 1 I 52:
Կողոմնիա քաղաք 141. 149:
Կողոմնացիք 141:
Կոնիոն տես Իկոնիոն:
Կոստանդ Բ. (ձեռ. Կոստանդիանոս)
27:
Կոստանդիանոս Մեծ, Կայսր 14. 33.
197: Կենսագրութիւն 176—177,
հմր. 12, 22: Նրա հիւանդութիւնն
ու բժշկութիւնը Ս. Սեդրեա-
սորոսի օգնութեամբ 177, հմր. 12,
23: — Հրէ-Հրէ-Հ 6—7, հմր. 1 I 8գ:
Ս. Առաք. Անապատականին ուղ-
ղուած նամակ, յիշուած 190:
Կոստանդիանոս տես Կոստանդ:
Կոստանդին, Յերապոլսի մետրապո-
լիտ 158:
Կոստանդնուպոլիտ 14. 18. 29. 32.
154. 171. 190. 195. 197. —
Ա. ժողովի հրահանգներ 7, հմր. 1 I 9:
Բ. ժողովի հրահանգներ 9, հմր. 1 I 13:

Կոստաս Քյորոս (ձեռ. «*Յլորոս*») Կոստանդիանոսի հայրը 176:

Կորնթոս քաղաք 137: — Կորնթացիք 126. 127. 130. 131. 137. 138. 139. 147:

Կրեթե (ձեռ. «*Կրիտէ*») կղզի 147: Կրեսացիք 147:

հաղորդութիւն տալու կանոն 126, հմբ. 5, 4:

Հանազապ տեռ Արու-Սանդ:

հանառոդական դասագիրք 204, հմբ. 15:

հանքարձնան տօնի կանոն 71—72. 114, հմբ. 3 II 6ե. 4 IV 6ե:

Հանս քաղաք 175:

հանրութեան դէմ աղօթք տես աղօթքներ:

Հայաստանեայք 158. 198:

հայրապետների տօնի կանոն 90. 118, հմբ. 3 XI. 4 VI 9:

հայրերի կանոններից մէկը 31, հմբ. 1 I 51: հայրերի վարք տես վարք:

Հայք 20. 21. 22. 22. 29. 32. 37. 149. 151. 153. 158. 159. 164. 167. 173. 174. 179. 201: Մեծ Հայք 197:

հաստատալսութեան դասեր 204, հմբ. 15, 2:

հարցումներ եւ պատասխաններ 196, հմբ. 14, 7: — Հմմտ. Արձան Արծրունի, աստուածաբանութիւն, Գրիգոր Լուսաւորիչ, իմաստասիրական, Հեթում:

Հարց գաւառ 28:

Հեթում Բ. Թազաւոր 199: Հեթում Թազաւորի հրեցածիւրը եւ Բարձրբերդցու պատասխանները աւետարանի մասին 200, հմբ. 14, 20: Բեհեռոյ առաքելոյ: — Առաքեալ-

ներին յաջորդող հայրերի կանոններ 5, հմբ. 1 I 6:

Հերովդես, Հրէից Թազաւոր 129. 176:

Հիպոդիոս Բոստրացի, Հոռմայ հայրապետ 155: — Քրիստոսի քննութիւն և Վրդուլեան մասին 32—33, հմբ. 1 I 56: Դեմիւ մարգարէի մեկնութիւն յիշուած 155:

Հնիւր Հօրիկ հազարապետ 27:

հոգեգալստի կանոն 74—80. 115—116, հմբ. 3 III. 4 V 1—10:

Հոռում-Կիրակոս, հմբ. 8 ձեռագրի տէր Երէի հայրը 164:

Հոռուկայ 159:

Հոռուք 27 (ձեռ. «*Հոռուց*»). 158:

Հովիտ Ասորոց 16:

Հոփսիսիւնեանց տօնի կանոն 79. 116, հմբ. 3 III 8. 4 V 8:

Հոռւ կամ Հոռվի 31. 32. 140. 141. 146. 174: — Հոռնայեցիք 136. 137. 144. 155. 176. 200:

Հրեայք 169. 176:

հրեշտակի պատասխանները տես Գրիգոր Լուսաւորիչ:

հրեշտակապետներ տես Գաբրիէլ եւ Միքայէլ:

Հրեաստան 174:

Հրոշ քաղաք 27:

Հովոց քաղաք 27:

Ղազարոսի յարութեան տօնի կանոն 57. 111, հմբ. 3 I 6թ. 4 III 1:

Ղայփրի Մալայ, հմբ. 8 ձեռագրի տէր Մկրտչի աղջիկը 163:

դարիպի համար տաղ 133, հմբ. 5, 23:

Տես Նաւու Մկրտիչ Նաղաշ:

Ղեւոնդ պատմագրի պատմութիւն հմբ. 10, էջ 167:

Ղեւոնդեանց տօնի կանոն 93. 120, հմբ. 3 XXXIV. 4 VI 30:

Ղոյս (ձեռ. «Ղովդ»), Աբրահամ Նա-
հապետի եղբորորդին 179:
Ղոյս ճգնաւոր 187. 190:
Ղուկաս աւետարանիչ 32. 125. 128.
130. 131. 137. 141. 145:
Ղուկաս քահանայ 175:
Մաշայ տես Ղայիրի Մաշայ:
Մալմեյ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խա-
չատուրի որդին 164:
Մակաբայեցիք 5:
Մակար արքայ եղիպտացի 183. 184.
185. 186. 187:
Մակար կամ Մակարիոս, Երուսա-
ղէմի հայրապետ 9: Վրթանէսին
ուղղած ինքնակաշմուղի 8—9,
հմր. 1 I 12:
Մակեդոն կամ Մակեդոնիոս հոգե-
մարտ, Կոստանդնուպոլսի եպիս-
կոպոս 9 (ձեռ. հմր. 1 I 13ա «Մաք-
սիմոս»). 16. 32:
Մակեդոնացիք 141. 174:
մահացու մեղքեր տես մեղքեր:
Մահմէտ, Արաբացոց մարզաբէ 167:
Մառնիկոնեանք 11. 12. 22: Հմմտ.
Աբրահամ, Ներշապուհ, Վարդան,
Մային քաղաք 175:
Մայրավանեցի տես Յովհաննէս:
Մանասէ, Կապադկայ եպիսկոպոս 27:
Մանդակունի տես Յովհաննէ:
Մանէ կոյս 173:
Մանեացիք տես Մանիքեցիք:
Մանիկոս, Անտիոքի ժողովի եպիս-
կոպոսներից մէկը 16:
Մանիքեցիք 6. 7. 32 (ձեռ. «Մաքի-
նեցիք»):
մանկունք, անմեղ տես Բեքղեհեմ:
Մանուկ կայսրի օրէնքներից մի
հատուած 33, հմր. 1 I 58:
Մանուկ վարդապետի «Մինդ ի
յէէն» գանձը 132, հմր. 5, 14:

Մանուշեայք 27:
մաշոց կամ մաշքոց հմր. 5, 42
124—134:
Մասթե, Դարահոյճի երէց 27:
Մասթե, Պարտաւայ երէց 27:
Մասթեոս աւետարանիչ 125. 129.
137. 172. 179:
Մասթեոս արքեպիսկոպոս (վարդա-
պետ), Երնջակ գաւառի առաջ-
նորդ 153. 159:
Մարգար (ձեռ. «Մարգար, Մայր-
քայր»), հմր. 8 ձեռագրի տէր
Մկրտչի որդին 163. 164:
մարգարեների տօնի կանոն 87—88.
118, հմր. 3 VI 4. 4 VI 4:
Մարդալ քաղաք 28:
Մարդարիոսի անունով շարական 91.
119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16:
Մարիամ Աստուածածին 15: Տես
Նաեւ Աստուածածին:
Մարկեդոս, Անկիւրիայի եպիսկո-
պոս 5:
Մարկիոն աղանդաւոր 32:
Մարկիոնացիք 7:
Մարկոն, Անտիոքի ժողովի եպիս-
կոպոսներից մէկը 16:
Մարկոս աւետարանիչ 129. 194:
Մարութ ազգապետ 27:
մարտիրոսների կանոն 95—100. 121,
հմր. 3 LI. 4 VII:
Մաքիներցիք տես Մանիքեցիք:
Մաքսիմոս տես Մակեդոն:
Մեգեթի ճգնաւոր 185:
Մեթոդիոս, Ողիմպեայ եպիսկոպոս
155. 157: — «Բանն որ յաղագս յա-
բանիւն» յիշուած 155: «Բանն
որ ինն որբէցունիւն»-ից մի հատ-
ուած Անդրէաս Կեսարացու Յով-
հաննու յայտնութեան մեկնու-
թեան մէջ 157:

Մելիսոս եպիսկոպոսի Տոյ եպիսկոպոսին ուղղած նամակ 33, հմր. 1 I 57:

Մելիսեդիէի քահանայ 191:

մեծացուցեցներ յարութեան կանոններից 106—107. հմր. 4 I 2: մեծ երեքշաբթի, մեծ երկուշաբթի եւն. տես աւագ երեքշաբթի եւն.:

Մեհնունիք 28:

մեղիքի ցուցակ խոստովանութեան համար 170, հմր. 12, 1: է խորհուրդների եւ է մահացու մեղքերի մասին 201, հմր. 14, 25:

միւռոն օրհնելու շարական 92. 119, հմր. 3 XXI. 4 VI 21:

Մեսիդ դիւթ 187:

Մեսրոպ Մաշտոց 21. 22. 118: — Մէկ չափ 29—30, հմր. 1 I 46:

Մերութան Արծրունի 26:

Մեկիք, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164:

Մինաս Եղիպտացու անունով շարական 92, հմր. 3 XXX:

Մինաս վարդապետ, Անկիւրիայի առաջնորդ 149:

Մինաս վարդապետ Տաթեւացի, Անկիւրիայի Մինաս առաջնորդի եղբայրը 149:

Մինովս արքայ 189:

Միջագետք 16:

Միւզոն երէց, գծող 179:

Միխայիլ հրեշտակապետ 125: Նրա անունով շարական տես Գաբրիէլ: — Ս. Միքայէլի վանք 122:

Միխայիլ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164:

Միխայիլ (Գոշ) վարդապետ 195: ձեռք Գրիստոսի բնութեան եւ մարմնաւորութեան մասին 193—194, հմր. 14, 1:

Մծրին 14. 89. 118:

Մկրտիչ տես Յովնանեն Մկրտիչ:

Մկրտիչ Նաղաշի հանգուցեալների տաղ («Տաղ ի Նաղաշէ լաւ Նընջեցելց») 132, հմր. 5, 16: Ղարիպի տաղ. («Տաղ ի Նաղաշէ ասացեալ լաւ Ղարիպէ») 132, հմր. 5, 17: Հանգուցեալ երափանների տաղ («Ողբ լաւ Բանիցըն Նընջեցելց ասա») 132, հմր. 5, 18:

Մկրտիչ վարդապետ ոմն 179:

Մկրտիչ երէց, հմր. 8 ձեռագրի տէր բերից մէկը 163:

Մկրտիչ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդի Գաբրիէլի որդին 164:

Մկրտում, հմր. 8 ձեռագրի տէր Սիմոնի հայրը 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15:

Մովսէս Գ. կաթողիկոս 164:

Մովսէս մարգարէ 4. 137. 177. 190. 194: Նրա օրէնսդրութեան պատմութիւնը 198—199, հմր. 14, 16:

Մովսէս միայնակեաց 183. 185. 186. 187. 189:

Մովսէս քահանայ, հմր. 7 ձեռագրի գրիչ 153. 157. 159:

Մովսէս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16:

Մուծիկ արքայ 27:

Մօրիկ կայսր 187:

Յազկերտ Բ., Պարսից թագաւոր 22:

Յակոբ կամ Յակովբոս առաքեալ, ձեռննեղբայր 108. 139: Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 6:

Յակոբ կամ Յակոբոս առաքեալ, Զեբեդեայի որդին 3. 109: Նրա տօնի կանոն 109, հմր. 4 I 9:

Յակոբայ, Մծբնայ հայրապետի տօնի

կանոն 89. 118, հմր. 3 VIII. 4 VI 6:
 Յակոբ Ղրիմեցի 38:
 Յակոբ ճգնաւոր 183:
 Յակոբ Ե. կաթողիկոս Շամախեցի 168:
 Յակոբ, Կոստանդնուպոլսի պատ-
 րիարք 168:
 Յակոբ, հմր. 8 ձեռագրի Կիրակոս
 տիրոջ որդին 163:
 Յակոբոս Ալփեայ 194:
 Յակոբոս, Անտիոքի ժողովի եպիս-
 կոպոսներից մէկը 16:
 Յակոբոս, Պալուսեաց եպիսկոպոս
 22:
 Յակովբ Նահապետ 126:
 Յակովբ երէց, Աղուէնի ժողովի
 անդամներից մէկը 27:
 յարութիւն տես աւագ օրհնութիւն,
 զատիկ, Ներսէս Շնորհալի:
 Յերայոյիս 158:
 Յերոնիմոս տես Ջերոնիմոս:
 յիմանց կանոն 61—74. 113—115,
 հմր. 3 II. 4 IV:
 Թիսուս Բրիստոս 2. 3. Եւն. Եւն.:
 Նրա ծննդեան մասին 176, հմր.
 12, 21: Բրիստոսի յարութիւն տես
 Զատիկ, Ներսէս Շնորհալի:
 Թոք 163: Հմմտ. Թովմա Մեծո-
 փեցի:
 Թոք, Պիմէն ճգնաւորի եղբայրը 189:
 Թոյնֆ 32. 136. 174. 197:
 Թովեջ երէց, Աղուէնի ժողովի ան-
 փամներից մէկը 27:
 Թովհաննէս, Թովհան, Թոհան, Թո-
 վանէս, Ովաննէս Եւն.: —
 Թովհ., հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի
 որդի Տիրատուրի որդին 164:
 Թովհ. արեղայ, հմր. 4 ձեռագրի
 գրիչ 122:

Թովհ. արեղայ, հմր. 14 ձեռագրի
 տուողը 200:
 Թովհ. Ամթեցու հանգուցեալ երա-
 խաների տաղեր («Գան») . . . Հան-
 նըլեյեւ պղայոյն», «պէ պղայոյն».
 Յարբըլէն հրաման» Եւն.,
 «Ուլէ պղայոյն. Ուլ Գեւեյիլ . . . »
 Եւն.) 134, հմր. 5, 25. 26. 27:
 Թովհ. Արճիւկցու. պատարագի մեկ-
 նութիւն 34—35, հմր. 1 II:
 Թովհ. Աւետարանիչ 126. 127. 128.
 131. 140. 150. 153. 154. 155.
 156. 157. 158. 162: Նրա տօնի
 կանոն 109, հմր. 4 I 9: Նրա
 յայտնութեան մեկնութիւն տես
 Անդրեաս Կեսարացի:
 Թովհ. գրիչ 198:
 Թովհ. եպիսկոպոս. — Թովհ. Բըզ-
 նունեաց եպիսկոպոս 28: —
 Թովհ. Մարդագի եպիսկոպոս 28: —
 Թովհ. Ոստան եպիսկոպոս 28: —
 Թովհ., Հրոշի եպիսկոպոս տես
 Թովհնան:
 Թովհ. Երզնկացու իւրաքանչեւ
 Կաթողիկոս 203, հմր. 14, 30:
 Պաթմաւիճեւ Աղամից մինչեւ Մով-
 սէս 202, հմր. 14, 26: Աղթնի-
 նութեան անգիճմնիքի մասին 38,
 հմր. 1 IV 3: Հմմտ. Կեորգ Եր-
 զնկացի և Վարդան Արեւելցի:
 «Նախագրութեան և ողբերգութեան . . . »
 Եւն. 38—39, հմր. 1 V:
 Թովհ. Թլկուրանցու կամ Թուրքու-
 րանցու «Է մահ քան զքեզ . . . »
 տաղը 134, հմր. 5, 28:
 Թովհ. կամաւոր աղքատ («այր Աս-
 տուծոյ») 174. 194:
 Թովհ. կարճահասակ կամ կարճիկ
 183. 184. 187:
 Թովհ. ճգնաւոր 195:

Յովն. Մայրավանեցու կամ Մայրագոմեցու խրատ պատարագի սուրբ խորհուրդին զգուշութեամբ մօտենալու մասին («Լուս Էրկիւլէ և Ղեւզումբէան սուրբ դարբարէն և իօրհրդոյն յերջնաւոյ») 202, հմր. 14, 27:

Յովն. Մանդակունոյ կանոնէր հմր. 1 I 34. 35. 47, էջ 23—24. 30: Աղաշիբարումբէան կալուած 31, հմր. 1 I 48: Ճուրճ՝ ապաշխարութեան մասին 203, հմր. 14, 29. բամբասանքի մասին 202—203, հմր. 14, 28:

Յովն. Մկրտիչ Կարապետ 17. 126. 153. 159. 177. 178. 180: Գովասանութիւն նրա մասին 177, հմր. 12, 24: Նրա ծննդեան տօնի կանոն 77, 115, հմր. 3 III 2. 4 V 2: Գլխատման տօնի կանոն 63—64. 113, հմր. 3 II 1է. 4 IV 1է: Յովն. Մկրտչի եւ Աքանագինեսի տօնի կանոն 77. 115, հմր. 3 III 3. 4 V 3: Երգ նրա անունով տես Ներսէս Շնորհալի:

Յովն. վարդապետ Նորաշինկեցի 150. 153:

Յովն. Ոսկերերան 35. 148. 182. 183. 199. 201: Նրա անունով շարական 91. 118, հմր. 3 XIII. 4 VI 11: Գրաստեմբեր. կանոնէր 29, հմր. 1 I 43: Պաշտօնի լուսնի յիշատակն՝ Հրապետացոյ 136. 137, հմր. 6, 1 ա. գ. գ. Կիւմիւրացոյ Ա. 137. 138, հմր. 6, 2բ. գ. գ. Բ. 138, հմր. 6, 3բ. Գաղափարացոյ 139, հմր. 6, 5բ. գ. Սէլեւոյց 140, հմր. 6, 6բ. գ. Փիւլիպոյց 141, հմր. 6, 7բ. գ. Կաղափարացոյ 141. 142, հմր. 6, 8բ. գ. Թեալանիւցոյ Ա. 142, հմր. 6, 9բ. գ. Բ. 143, հմր. 6, 10բ. գ.

Նքրոյցոյց 144. 145, հմր. 6, 11ե. գ. Տէմնիւսի Ա. 145. 146, հմր. 6, 12բ. գ. Բ. 146, հմր. 6, 13բ. գ. Տէմնիւսի 147, հմր. 6, 14բ. գ. Փիւլիպոյց 147. 148, հմր. 6, 15:

Յովն. պատկերագործ 174:

Յովն. Սիւնականի կանոնական հարցումները եւ Սահակ վերջին կաթողիկոսի պատասխանները 25, հմր. 1 I 37:

Յովն. Քերոքենցի «Ողբ մեռելի» 133, հմր. 5, 21:

Յովն. Օձնեցու կանոններ 25, հմր. 1 I 38:

Յովնան, Հրոշոյ եպիսկոպոս 27:

Յովսէպոս Փրախանոսի հնախառնութիւն Հրէից 168—169, հմր. 11:

Յովսէփ ճգնաւոր 185. 187. 190. 192:

Յովսէփ, Կաղանկատուաց երէց 27:

Յուդա նահապետ 144:

Յուդիանոս իշխան 7:

Յուդիսա, Ս. Կիրակոսի մայրը տես Կիրակոս:

Յունան մարգարէ 109:

Յուսիանէ կուսի պատմութիւն 179, հմր. 12, 30:

Յուսիանոս Բ. կայսր 32:

Յուսոզ քաղաք 36: Հմմտ. Թեփրեսաղ:

Նաքաւ լեռան 199:

Նաբուգոդոնոսոր (ձեռ. «Նաբուգոդարդան») 190:

Նահապետ կաթողիկոս 159:

Նաղաշ տես Մկրտիչ Նաղաշ:

Նաբուգարդան տես Նաբուգոդոնոսոր:

Նարեկ վանք 151: — Նարեկացի տես Կրիզոր:

Նաւակոսիք խաչի տես խաչ:

Նեղոս Ս. հայր 186. 189: Խր-պէ-
196, հմր. 14, 6:

Նեստոր (կամ Նեստորիոս) հերետի-
կոսապետ 14. 18. 195. 198:

Ներշապուհ, Մամիկոնէից եպիսկո-
պոս 11—12: Կռննէր 11—12,
հմր. 1 I 19: Հմմտ. Ներսէս Աշ-
տարակեցի:

Ներոն կայսր 146. 169:

Ներսէս Բ. կաթողիկոս Աշտարակեցի
11—12: Ներսէս կաթողիկոսի եւ
Ներշապուհ եպիսկոպոսի Կռննէր
11—12, հմր. 1 I 19:

Ներսէս, Աղուանից կաթողիկոս 33:

Ներսէս, Հարքայ եպիսկոպոս 28:

Ներսէս Լամբրոնացի, Տարսնի արք-
եպիսկոպոս 34. 182: Դիւան-
ձեռն Կաթողիկոսական 197, հմր.
14, 10: Անդրեաս Կեսարացու
Յովհաննու յայտնութեան մեկ-
նութեան Բարձրաձեռն տես
Անդրեաս:

Ներսէս Մեծ 22. 38: Նրա տօնի
կանոն 79. 116, հմր. 3 III 6. 4 V 6:

Կռննէր («Սահմանք եւ կանոնք
կարգի եկեղեցոյ») 29, հմր. 1 I 45:

Ներսէս Կ. կաթողիկոս Շինող 27. 28:
Դուինի ժողովի կանոններ 27—
28, հմր. 1 I 41:

Ներսէս Շնորհալի կամ Կլայեցի: —
Աշխատանքներն արքեպիսկոպոսին
37—38, հմր. 1 IV 1. 2: Շար-
հանք 60—61. 112, հմր. 3 I 7դ
Ը. Բ. 4 III 2դ: Սրբէր արքեպիսկոպոսին
Երեւի յեշարկին 93—94. 120, հմր.
3 XXXV—XLI. 4 VI 31—37: «Սրբ
Բարձր Բարեկենդանին» 43. 109, հմր.
3 I 1ա. 4 II 1ա: «Սրբ Իւղղափառին»
95. 121, հմր. 3 L. 4 VI 45: «Վան-
նեցեցի» 123, հմր. 4 VIII 14:

Ներսէս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կի-
րակոսի որդին 163:

Նեոկեսարիայի ժողովի կանոններ
7. 12, հմր. 1 I 9. 1 I 21:

Նիկար, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի
Կարբիէլ որդու ամուսինը 164:

Նիկիա 10. 12. 14. 23. 32. 147. 177:
Նիկիայի ժողովի կանոններ 6—7,
հմր. 1 I 8. 9: Ս. Երրորդութեան
մեկնութիւն Նիկիայի կանոն-
ների համեմատ 197—198, հմր.
14, 11:

Նիկողայոսի, Ջմիւռնիայի հայրա-
պետի, անունով շարական 91. 119,
հմր. 3 XVI. 4 VI 14:

Նիկոմեդիա քաղաք 5:

Նիւսացի տես Գրիգոր Նիւսացի:

Ունջեցեայ: «Կանոն համօրէն ննջե-
ցելոց» 100—102. 121—122,
հմր. 3 LIII. 4 VIII 1—8: «Վասն
ննջեցելոց» տես Ներսէս Շնոր-
հալի:

Ուրածնեայ: «Մեղեգի մեռնի Ի
վերայ նորածնելոյ» 92. 119, հմր.
3 XXII. 4 VI 22:

Նորաշեն(ի) (կամ Նորաշինիկ) գիւղ
153. 159: — Նորաշինիկեցի տես
Յովհաննէս:

Ուր գիրք օրհնելու կանոն 131—132,
հմր. 5, 13:

Ուր կիրակիի կանոն 64. 113, հմր.
3 II 2ա. 4 IV 2ա:

Նորվարդ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի
որդին 164, հմր. 8, 19:

Նորվարդ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի
որդի Կարբիէլի որդին 164, հմր.
8, 17:

Նունեսփիոս, Ղաւոյիկէի եպիսկո-
պոս 5:

Շահապիվանի ժողովի կանոններ
21—23, հմր. 1 I 31:

Շահեն, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163:

Շահաբեկուռ ազգապետ 27:

Շահախեցի տես Ծակոբ:

Շապուհ Բագրատունի 167:

Շախի բերդ 150. 153:

Շարականներ 42—123, հմր. 3. 4:

Շինոդ տես Ներսես:

Շնաւոն առաքեալ 194:

Շնաւոն, ծրոքորի եպիսկոպոս 27:

Շնորհաւոր, Մովսէս քահանայի
մայրը 153. 159:

Շողակաթի կանոն 81—82. 116, հմր.
3 IV 2. 4 V 12:

Շոխեղիշոյ, Պարտաւի եպիսկոպոս
27:

ողբ տես մաշտոց եւ ճաղ: «Ողբ
հնչեցելոց» 132, հմր. 5. 15:

ողորմութիւն: «Վասն առն որ գըն-
եաց զողորմութիւն անողորմին»
175, հմր. 12. 17:

Ոսիոս, Սարգիկէի ժողովի եպիս-
կոպոսներից մէկը 17:

Ոսրան, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրա-
կոսի որդին 163:

Ոսկեանց անունով շարական 92—
93. 119, հմր. 3 XXXI. 4 VI 27:

Ոսկերեւան տես Յովհաննէս:

Ոսկի, հմր. 8 ձեռագրի գրիչ Տէր-
Աբրահամի ազգական 170:

Ուսան գաւառ 26. 28:

Ովաննէս տես Յովհաննէս:

Ռփրեսեսի անունով շարական 91.
119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16:

Ռոզինէս 155: Պողոսի Սբբայեց
ԲլԷԻ յառաջաբան Եւսեբիոս Կե-

սարացու եկեղեցական պատմու-
թիւնից 144, հմր. 6. 11գ:

Ուլայ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի ամուսինը 163:

Ուլայ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի
ամուսինը 164:

Ուլնեցի տես Ստեփան:

Ուղիպոյիս 5:

Ուռնա քաղաք 4:

Ուտղական դասագիրք 204, հմր. 15:

Ուրբաս: Աւագ ուրբաթի շարական-
ներ տես Ներսէս Շնորհալի:

Ուրբաքայր, Մանուշէից երէց 27:

Ուրբաքագրից կամ Կիպրիանոս-
գրից հաստուածներ 178. 179, հմր.
12. 29. 30:

Ուրսալիոս տես Վիսալիոս:

Չնշկիկ Յովհաննէս կայսր 175:

Պաշունիք 28:

Պաղեսիմացիք 3. 23:

Պաղովն տես Պօղովն:

Պաւթոյ կամ Պանթո ճգնաւոր 183.
191:

Պաշտամունքի ժամերի երգեր: Ա-
բեգ-Էի երգեր 94—95. 120, հմր.
3 XLII—XLV. 4 VI 38—41: Սբբբ
ժամի երգ 95. 120, հմր. 3 XLVI.
4 VI 42: Վեյեբբ ժամի երգ 95.
121, հմր. 3 XLVI. 4 VI 43: Խ-
նեբբ ժամի երգեր 95, 121, հմր.
3 XLVII, XLIX. 4 VI 44: Խ-
գ-Էի երգ 35. 121, հմր. 3 L. 4
VI 45:

Կրաս: Մեծ պատի կանոն 43—61.
109—113, հմր. 3 I. 4 II, III:

Պասակիոս, Անտիոքի ժողովի եպիս-
կոպոսներից մէկը 16:

Պասարու Լիկիացոյ 155:

սրատարացի մեկնութիւն տես Յով-
հաննէս Արճիշեցի:

սրսկեր, տէրունական տես Արգաւ
եւ Արսնաս:

Պատնոս կողքի 156. 158:

Պարսկիզէ (նաեւ Պրապրիդէ, Պարգ-
միզէ) երէց, Աղուենի ժողովի
անդամներից մէկը 27:

Պարսկենք (Պարսկէք, Պարսք) 22. 159:

Պարսաւ կամ Պերսել, Աղուանից
մայրաքաղաք 26. 27:

Պաւղոս տես Պողոս:

Պափնոս ճգնաւոր 185:

Պենտակոստէ տես հոգեգալուս:

Պետրոս առաքեալ 15. 108. 139:

Պետրոս, Անտիոքի ժողովին մասնակ-
ցող երկու եպիսկոպոսներ 16:

Պետրոս Թերացի 195:

Պետրոս երէց 36. 37:

Պետրոս, Իկոնիայի եպիսկոպոս 5:

Պետրոս Կեստաղարձ կաթողիկոս 176:

Պետրոս եպիսկոպոս Վիրիացի 195:

Պետրոս ոմն 190:

Պերսէ տես Պարսաւ:

Պեքիաս վանք 158:

Պիղասոս Պոնտացի 200:

Պիւնէն ճգնաւոր 183. 184. 185. 187.
189. 190. 191:

Պիտիրոն, Անտոն անապատականի
աշակերտ 186:

Պլուզ տես Յովհաննէս Երզնկացի:

Պրասոն եւ Արիստոտէլ եաւթէ կարգէ
աշխարհի եւ եաւթէ գործք են
բարութեան . . . » եւն.: 172,
հմբ. 12, 7:

Պողիք (ձեռ. «Պողքեր») Թէոդոս
փոքրի քոյրը 194:

Պոսիմոն միայնակեաց Սկիւթացի
195:

Պորփիր իմաստասէր 6:

սրակ օրհնելու կանոն 124—125,
հմբ. 5, 1:

Պրոկիաս կոյս 157:

Պրուսէս ճգնաւոր 186:

Պողոս արքայ Աղէքսանդրացի 191:

Պողոս առաքեալ 108. 124. 126. 127.
128. 129. 130. 131. 136. 137. 139.
140. 141. 142. 143. 144. 145. 146.
147. 148. 149. 155. 158. Թըղ-
թերի մեկնութիւն 135—149,
հմբ. 6:

Պողոս, Անտիոքի ժողովին մասնակ-
ցող եպիսկոպոսներից մէկը 16:

Պողոս, Կայէգուճի երէց 27:

Պողոս Սամոստացի 7. 14. 18. 32. 198:

Պողոս Տարօնացու ասածը ուղղա-
փառ հաւատքի մասին 198, հմբ.
14, 13:

Պողովն (կամ Պաղովն) իշխան 7:

Պողիք տես Պողիք:

Ջանխարուն (թէ՞ Ջան Խաթուն),
հմբ. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի ա-
մուսինը 164:

ջերմի դէմ աղօթք տես աղօթքներ:
ջուր. — ս. խորհուրդի մէջ խառ-
նելու մասին: «Վասն ջրոյն զոր
ասեն հերձուածողք թէ պարտ է
արկանել ի սուրբ խորհուրդն »
200—201, հմբ. 14, 23:

Ռշոունիք 28:

Ռուսի 149:

Սաբէլ կամ Սաբելիոս հերետիկո-
սապետ 7:

Սաղովկ, Սիւնեաց եպիսկոպոս 26:
Սալմիմաղ, հմբ. 8 ձեռագրի տէր
Սիմոնի մայրը 162. 163, հմբ. 8,
4. 6. 8. 10. 15:

Սահակ, Անտիոքի ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսներից մէկը 27:

Սահակ Բագրատունի պատրիկ 26:

Սահակ, Գողթնի տէր 26:

Սահակ Ա. Պարթեւ, կաթողիկոս 19. 20. 21. 22. 24: Նրա անունով շարական 79. 116, հմր. 3 III 7. 4 V 7: Կռռնէր 18—20, հմր. 1, I 30:

Սահակ Գ. կաթողիկոս 32:

Սահակ Վերջին: Կռռնէր 24—25, հմր. 1 I 37:

ստղնոս եմ 134, հմր. 5, 29: — Սաղնոսարան հմր. 2, էջ 40—41:

Սաղնոն տես Սողոմոն:

Սանաւացի 3:

Սանոսացի տես Պօղոս:

Սանուէլ մարգարէ 41:

Սանուէլ, Մեհնունեաց եպիսկոպոս 28:

Սանդուխտ կուսի անունով շարական 79—80. 116, հմր. 3 III 9. 4 V 9:

Սարգիս զօրավարի տօնի կանոն 122, հմր. 4 VIII 11:

Սարգիս ամիր, Գրիգոր Տաթեւացու հայրը 172:

Սարգիս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կարապետի հայրը 164:

Սարգիսի ժողովի կանոններ 17, հմր. 1 I 25:

Սաւուղ Թագաւոր 41:

Սեբասիա տես Քառասուն:

Սեբեոս, Բագրատունեաց եպիսկոպոս 28:

Սելեւկիա քաղաք 8:

Սելունդոս իմաստասէր 182:

Սեղբեստոս, Հոմի հայրապետ 177. 201: Հմմտ. Կոստանդիանոս:

Սենեֆա իմաստասէր 169:

Սենսիկ կամ Սենսիկնակ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի եղբայրը 164, հմր. 8, 19. 21:

Սեղիանոս, Պիտիացոց Անտիոքի եպիսկոպոս 5:

Սեւանդոս եպիսկոպոսի կանոնական նամակ 23, հմր. 1 I 32:

Սեւերիանոս, Անտիոքի եպիսկոպոս 15:

Սեֆի(ն) Ա. շահ 164:

Սիդոն քաղաք 175:

Սիւնեի, Աշուանից կաթողիկոսի կանոններ 33, հմր. 1 I 60:

Սիւնեոն, Ռչտունեաց եպիսկոպոս 28:

Սիւնոն մոզ 200:

Սիւնոն, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15:

Սիւնոն Լորայր ճգնաւոր 186:

Սիւնոնեան տես Աքանաս Տայի-Սիւնոնեան:

Սիւն քաղաք 3. 144:

Սիւն կաթողիկոսի կանոններ 25—26, հմր. 1 I 39:

Սիւսոյ տես Սիւսին:

Սիւսին Կոստանդնուպոլսեցի 191: Սիւսոյ 189:

Սիւսա 5. 26:

Սիւղիանոս (Շիղա) աշակերդ 142. 143:

Սիւղնէ հայր 184:

Սիւնական տես Յովհաննէս Սիւնական:

Սիւնիք 22. 26:

Սկիւք (Ալիթէ, Ալիտիա, Ալիթէ եւն.) անապատ 183. 185. 186. 187. 189. 190. 191: Սկիւքացի 186. 195:

Սմբատ Բագրատունի, Աշոտ կուրացեալի որդին 26:

Սոկրատ Սկոդաստիկոսի եկեղեցական պատմութիւնից երկու հատուած 33, հմբ. 1 I 59:

Սողոմոն թագաւոր 151. 152. 162. 198. 199:

Սուրացի տես Ասորիի:

Սուբխանեանց անունով շարական 92. 119, հմբ. 3 XXVI. 4 VI 23:

Ս. Սոփիա եկեղեցի Կոստանդնուպոլսում 171:

Սարահան քաղաք 161:

Սպեր գաւառ 122:

Սագիրացի տես Արիստոսի:

Սեփան Ունեցու անունով շարական 91. 119, հմբ. 3 XX. 4 VI 20:

Սեփանոս նախալկայ 149. 153. 178. 180: Նրա տօնի կանոն 108, հմբ. 4 I 7:

Ստրեղիոս, Նիկոմիդիայի եպիսկոպոս 5:

Սուփր, Աղուէնի ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսներից մէկը 27:

Սրապիոն արքայ 191:

սփանջելիքներ 176, հմբ. 12, 20:

Վահան Ամատունի Բ., հաղարապետ 22:

Վահան Կողթնացու անունով շարական 92. 119, հմբ. 3 XXVII. 4 VI 24:

Վահան, Վանանդի տէր 26:

Վահրամ Խոփոռուհեաց եպիսկոպոս 26:

Վաղենիկացի 7:

Վանանդ գաւառ 26. 28:

Վանկոյ սուրբ նշան 159:

Վաջագան (կամ Վաչական), Աղուանից թագաւոր 24: Կաննէի 26—27, հմբ. 1 I 40:

Վասակ Սիւնի, ուրացող 22:

Վասիլ Բ. կայսր 176:

Վասիլ սարկաւազ, Պետրոս Թերացու աշակերտ 195:

Վարագ տես խաչ:

Վարդան Արեւելի՝ ազգականութեան աստիճանների մասին 38, հմբ. 1 IV 3: Հմմտ. Գեորգ Երզնկացի եւ Յովհաննէս Երզնկացի:

Վարդան Բարձրբերդցու «Երբ Բարձրբերդցու 199—200, հմբ. 14, 19: Հէրոս Բարձրբերդցու պատասխաններ աւետարանի մասին 200, հմբ. 14, 20:

Վարդան, Գարդմանի տէր 27:

Վարդան Մեծ Մամիկոնեան 22: — Վարդանեանց անունով շարական 93. 119, հմբ. 3 XXXIII. 4 VI 29:

վարդապետութիւն առաքելոց 2—3. 171, հմբ. 1 I 2. 11, 3:

վարդապետի կանոն 80—81. 116, հմբ. 3 IV 1. 4 V 11:

վարձ հարսնացից հատուածներ 182—192, հմբ. 11, 3:

Վեսպիանոս կայսր 200:

վերափոխման կանոն 82. 116, հմբ. 3 V 1ա. 4 V 13ա:

վերջին դաստասանի մասին քարոզ 172, հմբ. 12, 8:

Վիսաղիոս (ձեռ. «Ուրտալիոս»), Անտիոքի եպիսկոպոս 5:

Վիրի 32. 194:

վկաներ տես մատիւրներ:

Վրթանէս կաթողիկոսին ուղղած կանոնական նամակ տես Մակար:

Վրիւ Խոփոռուհի 22:

ճաղեր տես Արիստակէս Տաղասաց, Գրիգոր Աղթամարցի, դարիպ, մաշոց, Մկրտիչ Նաղաշ, Յովհաննէս Ամթեցի, Յովհաննէս Թլկուբանցի, Յովհաննէս Քերոբենց, ղոր:

Տաճիկ 149:
 Տայի-Սիւննեան տես Աքանաւ:
 Տայի աշխարհ 28:
 Տաւրանսկի կանոն 80, 116, հմր. 3
 III 10, 4 V 10:
 Տաւրագոսեանց տօնի կանոն 119,
 հմր. 4 VI 18:
 Տաւրոն քաղաք 34, 159, 197:
 Տեսունընդասոյցի կանոն 108, հմր.
 4 I 3:
 Տեր-Աբրահամ գրիչ 171:
 տէրունական պատկեր տես Աբգար
 եւ Աքանաւ:
 Տիւնոքեոս, Պօղոս առաքեալի աշա-
 կերտ 17, 138, 141, 142, 143, 145,
 146, 148:
 Տիւնոքէոս Աղէքսանդրացի 195:
 Կանոն (որոնք Աթանաս Աղէք-
 սանդրացու անունն են կրում) 8,
 հմր. 1 I 11:
 Տիւնոս, Պօղոս առաքեալի աշակերտ
 17, 147:
 Տիւնոս կայսր 200:
 Տիրազ Աղուանից իշխան 27:
 Տիրատուր, հմր. 8 ձեռագրի տէր
 Ելիէի որդին 164:
 Տիւլիւս խմատասէր 191:
 Տիւրոս քաղաք 175:
 տղայաբաղ տես քաղման կանոն:
 Տոյ եպիսկոպոս 33:
 Տուրգե(ոս), Բասենի եւ Բագրեւ-
 անդի եպիսկոպոս 9:
 Տրդատսիսոգ 174:
 Տորոս լեւոն 159:
 Տրոֆոս զաւառ 27:
 Փաղաղդիոս, Ուղիպոլի եպիսկո-
 պոս:
 Փարսաւոն 177:
 Փիքի սարկաւազուհի 137:
 Փիլիկ հայր 184:

Փիլիսոն աշակերտ 141, 147, 148:
 Փիլիպիա քաղաք 138: — Փիլի-
 պեցի 140, 141, 142:
 Փիլիպպոս առաքեալի կանոններ
 4—5, հմր. 1 I 5:
 Փիլիպպոս կաթողիկոս 36:
 Փիրոզ Աղուանից նահապետ 27:
 Փիւնիկ 3: — Փիւնիկեցի 16:
 Փլաքիանոս, Կոստանդնուպոլսի հայ-
 րապետ 14, 194:
 Փլաքիանոս տես Յովսէպոս:
 Փլորոս (Փղաւրիոս) 169:
 Փղշագի 3:
 Փոսիանոս հերետիկոսապետ 7:
 Փոնդեցի 16:
 քահանայի խոստովանութիւն 30,
 հմր. 1 I 49: Բանադորուած քա-
 հանայի պատմութիւն 175, հմր.
 12, 18:
 Քաղկեդոն 33, 197, 198: Քաղկե-
 դոնի ժողովի պատճառը 194, հմր.
 14, 3:
 քառասունորդ տես սրաւ:
 քառասուն Սեբաստիոյ: Սեբաս-
 տիայի եւ մարտիրոսների տօնի
 կանոն 52, 111, հմր. 3 I 44, 4 II 44:
 քարոզներ 161—164, հմր. 8, 171,
 հմր. 12, 4, 173, հմր. 12, 11, 12,
 180, հմր. 12, 33, 196, հմր. 14, 8:
 քաւարանի մասին 201, հմր. 14, 24:
 Քերոքնեց տես Յովհաննէս Քերո-
 քնեց:
 Քլորոս տես Կոստաս:
 Քրիստոսաւոր գրիչ 41:
 Օգոստոս կայսր 176:
 Օդեոս տես Թեոդոս:
 օրհնութիւն տես աղօթքներ եւ ա-
 շագ օրհնութիւնի:
 Յոանկ 149, 158, 171:

Aaron, Bruder des Moses, erster Hoherpriester 199.
Abaji, Presbyter von Kasbek 27.
Abendmahl s. **Kommunion**.
Abgar, König (Toparch) v. Edessa 178. Geschichte Abgars und des heil. Tuchs mit dem Bild des Herrn 174, Nr. 12, 14. — Vergl. Thaddaeus.
Abraham, Erzvater 198.
Abraham, Eremit 186, 188.
Abraham der Mamikonier, Bischof. Kanones an Vadschagan, den König der Albanen 24, Nr. 1 I 36.
Abu-Sahl Hamasasp, König von Vaspurakan 152.
Achilas, Eremit 187, 188.
Adam, Stammvater 124, 169, 176, 179, 194, 199, 202.
Addai, Adde, Schüler des Apostels Thaddaeus 4.
Aegypten 185, 195, 199.
Agapius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Agathangelus, Geschichtsschreiber. Bruchstück aus den Akten der heil. Gajiane 29, Nr. 1 I 44. Aus der Lehre des heil. Gregor 129.
Agathon, Eremit 183, 186.
Aghuen s. **Ālūen**.
Akacius s. **Basilius**.
Albanien u. **Albanen** 24, 26, 27, 32, 33.

Alexan, Sekretär, Sohn des Geistlichen Moses 153, 159.
Alexan, Vater des Geistlichen Moses 153, 159.
Alexander der Große v. Mecedonien 7, 174.
Alexander, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Alexandria 8, 154, 175, 186, 191, 194.
Alonius, Eremit 186.
Ālūen in Albanien. Kanones des Konzils zu Ālūen 26—27, Nr. 1 I 40.
Amasia, Stadt in Pontus 5.
Amatunier 28.
Amir-el-Mumnikh 167.
Ammon, Eremit 190.
Ananias, einer der Bischöfe des Konzils zu Ālūen 27.
Ananias, Vardapet 189.
Ancyra 12, 149. Kanones des Konzils zu Ancyra 5, 7. Nr. 1 I 7. 9.
Andreas v. Caesarea 156. Kommentar zur Apokalypse, übersetzt v. Nerses v. Lambron 154, 156—157. Nr. 7 VII 3. 4.
Andreas, Chronolog 199.
Andzevatsikh, Gau in der Provinz Vaspurakan 28, 151.
Anleitung zum Predigen 172—173; Nr. 12, 9.
Antiochien in Syrien 5, 11, 157, 158, 179, 189. Kanones des

ersten Konzils zu Antiochien 13—16; Nr. 1 I 23 (Symbolum 14—16; Nr. 1 I 23⁴). Kanones des zweiten Konzils zu Antiochien 23, Nr. 1 I 33.

Antiochien in Pisidien 5.

Antonius der Große, Stifter des Coenobitenlebens 182, 183, 186, 188, 190. Festoffizium zu Ehren des heil. Antonius 108; Nr. 4 I 4.

Apahunikh, Gau in der Provinz Turuberan 174.

Apokalypse s. **Andreas v. Caesarea**.

Apollinaris v. Laodicea der Jüngere 14.

Apostel. Festoffizium zu Ehren der Apostel 109, 122; Nr. 4 I 10, 4 VIII 10. Lied auf die Apostel s. **Nerses Schnorhali**. Lehre der Apostel 2—3, 171; Nr. 1 I 2; 12, 3. Apostolische Kanones des Pseudo-Clemens s. **Clemens**. Kanones der Nachfolger der Apostel 5; Nr. 1 I 6.

Apphia (Vgl. Ph. 2) 148.

Arabardi 37.

Arabien 3, 16.

Aratan s. **Eratan**.

Ardscham, Vater Abgars V. Ukhamä 174.

Ardsan der Artsrunier. Fragen Ardsans (in anderer Redaktion Aschots) und Antworten Esniks von Kolb 196—197; Nr. 14, 9.

Areopagita s. **Dionysius**.

Arethas v. Caesarea, Mitarbeiter am Kommentar zur Apokalypse

v. **Andreas** 156; Nr. 7 VII 3. Vgl. **Andreas v. Caesarea**.

Arier 149.

Aristakes der Dichter, Vardapet. Klagelied auf einen Verstorbenen 133; Nr. 5, 24. Klagelieder auf verstorbene Kinder 133; Nr. 5, 19, 20.

Aristoteles. Metaphysik 165—166; Nr. 9. Vergl. auch **Plato u. Aristoteles**.

Arithmetik. Elemente der Arithmetik 204; Nr. 15, 1.

Arius, Presbyter v. Alexandrien, Begründer des Arianismus 6, 7, 14, 32, 177, 197, 201.

Armenien und **Armenier** 20, 21, 22, 28, 29, 32, 37, 149, 151, 153, 158, 159, 164, 167, 173, 174, 179, 198, 201.

Arsaciden s. **Arschakunier**.

Arschak d. Große, Partherkönig 174.

Arschakunier, **Arsaciden** 168. Vgl. **Athanasius Taji-Simonean**.

Arscharunikh, Gau in der Provinz Airarat 28.

Arsches, albanischer Stammfürst, Teilnehmer am Konzil zu Aluen 27.

Arsenius, aegyptischer Eremit 183, 186.

Artavas, Herr v. Aschots 26.

Artemis, Göttin 140.

Artemon, Sektierer 13, 32.

Artsach, Provinz 27.

Artsrunier s. **Ardsan** und **Merushan**.

Asajel d. Amatunier, Bischof 28.

Aschmunikh, Gau in der Provinz Turuberan 28.

Aschot s. **Ardsan**.

Aschots, Gau in der Provinz Airarat 26.

Asien, Asiaten 140.

astronomische u. chronologische
Angaben 199; Nr. 14, 18.

Astuatsatur, Sohn des Elie, eines
der Besitzer der Hdschr. Nr. 8,
S. 164.

Astuatsatur, Vetter des Schreibers
Ter-Abraham 170.

Athanasius v. Alexandrien 35, 154,
191, 201. Geschichte des Bild-
nisses des Herrn zu Berytus 175;
Nr. 12, 16. Kanones s. Timo-
theus v. Alexandrien.

Athanasius, Patriarch v. Antiochien
158.

Athanasius Taji-Simonean, Bischof
v. Konstantinopel, Übersetzer der
Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία des Flavius
Josephus 168, 169.

Athen und Athener 31, 142, 143,
146.

Athenogines, Bischof v. Sebastia.
Festoffizium zu Ehren Johan-
nes des Täufers und des Bischofs
Athenogines 77, 115; Nr. 3 III 3;
4 V 3.

Atomianer. Hymnus auf die Ato-
mianer 93, 119; Nr. 3 XXXII, 4
VI 28.

Atrnerseh, Herr v. Siunikh 26.

Auferstehung. Der große Hymnus
auf die Auferstehung 103, 123;
Nr. 3 LIV, 4 IX. — Vgl. außerdem
Nerses Schnorhali und Ostern.

Augustus, Kaiser 176.

Ausgewanderter. Klagelied auf
einen in der Fremde verstorbenen
Ausgewanderten 133; Nr. 5, 23. —
S. außerdem Mkrtitsch Nalāsch.

Auxentius. Hymnus auf den heil.

Auxentius 91, 119; Nr. 3 XVIII,
4 VI 16.

Avap s. **Makar**.

Bagratunier 28. Vergl. **Sahak**,
Smbat, **Schapuh**.

Bagrevand, Gau i. d. Provinz Airarat 9.

Bakur, Fürst (Nahapet) von Kalan-
katukh in Albanien 27.

Baltšchagul, Mutter des Elie, eines
der Besitzer der Hdschr. 8. S. 164.

Bara v. Nisibis, Sektierer 14.

Barmherzigkeit. Geschichte eines
Mannes, der die Barmherzigkeit
des Unbarmherzigen erkaufte 175;
Nr. 12, 17.

Barsos, einer der Bischöfe des
Konzils zu Antiochien 16.

Bartholomaeus, Apostel 125.

Basen, Bassen, Gau in der Provinz
Airarat 9.

Basileus, Bischof v. Amasia 5.

Basilius v. Caesarea 128, 155, 185,
201. Hymnus auf den heil. Ba-
silius 91, 118; Nr. 3 XIV, 4 VI
12. — Bruchstück aus dem
Hexaemeron 153; Nr. 7 IV.
Fragen des heil. Basilius und
Antworten Gregors v. Nyssa
179—180; Nr. 12, 31. 32. Kano-
nisches Schreiben an Akacius
10; Nr. 1 I 15. Kanonisches
Schreiben an Diodor 11; Nr. 1 I 16.
Kanones über verschiedene
und tausendfache Laster 11;
Nr. 1 I 17.

Basilius, Mönch 158.

Basilius II., Kaiser 176.

Basilius, Schüler des Petrus von
Theben 195.

Begräbnisritus. Für den Begräbnis-
tag 126—127; Nr. 5, 5. Für den
zweiten Tag 128; Nr. 5, 6. Für
den siebenten Tag 128; Nr. 5, 7.
— Kinderbegräbnis: Für den Be-
gräbnistag 128—130; Nr. 5, 8.
Für den zweiten Tag 130; Nr. 5, 9.
Für den siebenten Tag 130; Nr. 5, 10.
Beichtspiegel 170; Nr. 12, 1.
Benedictus, Abt 182. Vgl. **Demut**.
Benjamin, Eremit 186.
Berytus, Stadt an der phönikischen
Küste, j. Beirut 175.
Bessarion, Eremit 186, 191.
Bestattungsritus s. **Begräbnisritus**.
Bethlehem 176. Festoffizium zu
Ehren der unschuldigen Kindlein
zu Bethlehem 89, 118; Nr. 3 IX,
4 VI 7.
Bia, Sektierer 14.
Bild des Herrn s. **Abgar u. Atha-**
nasius.
Bithynien 7.
Bšnunikh, Gau in der Provinz Tu-
ruberan 28.
Bund, alter u. neuer. Offizium zur
Erinnerung an den alten Bund
und das Fest der neuen Kirche
80, 116; Nr. 3 III 10, 4 V 10.
Caesarea in Kappadocien 12, 156.
Kanones des Konzils zu Caesarea
12; Nr. 1 I 20.
Caesarea in Palästina 3.
Cantate s. **Kreuzeserscheinung**.
Canones s. **Kanones**.
Caparnaum s. **Kaparnaum**.
Cappadozien s. **Kappadozien**.
Caspar s. **Kaspar**.
Cassianus, Abt zu Massilia 187.

Chalcedon 33, 195, 198. Vor-
geschichte des Konzils zu Chal-
cedon 194; Nr. 14, 3.
Chantut, Frau des Tiratur, des
Sohnes des Elie, eines der Be-
sitzer der Hdschr. Nr. 8, S. 164.
Charfreitag, **Charwoche** s. **Kar-**
freitag, **Karwoche**.
Chatschatur, einer der Besitzer der
Hdschr. 8, S. 164.
Cherobents s. **Kherobents**.
Chlorus s. **Konstans**.
Chorchorunikh, Gau in der Provinz
Turuberan 28. Vergl. **Vahram**
und **Vriv**.
Choskean, albanischer Stammfürst
27.
Chosrov, Bischof von Andsevatsikh,
Vater Gregor's von Narek 34, 151.
Christosatur, Schreiber 41.
chronologische u. astronomische
Angaben 199; Nr. 14, 18.
Chrysostomus s. **Johannes Chry-**
sostomus.
Chusr, albanischer Stammfürst 27.
Cilicien s. **Kilikien**.
Cilimas s. **Kilimas**.
Clemens s. **Klemens**.
Coelesyrien 16.
Colonia s. **Kolonia**.
Colosser s. **Kolosser**.
Communion s. **Kommunion**.
Complete s. **Tagzeit**.
Constans s. **Konstans**.
Constantin s. **Konstantin**.
Constantinopel s. **Konstantinopel**.
Constitutionen s. **Konstitutionen**.
Concil s. **Konzil**.
Corinth u. Corinther s. **Korinth**,
Korinther.

Creta und Creter s. **Kreta, Kreter.**
Cyprianus-Buch. Bruchstücke aus dem Cyprianus-Buch 178, 179; Nr. 12, 29. 30.

Cyriakos s. **Kyriakos.**

Cyrellus s. **Kyryllus.**

Cyrion s. **Kyryon.**

Daniel, Prophet 155.

Daniel, Eremit der sketischen Wüste 192.

Darahoitsch, Stadt in Albanien 27.

Datuan, Berg 125.

David, Prophet 15, 40, 41, 13^f, 151, 186, 194. Festoffizium 108; Nr. 4 I 6.

David v. Duin. Hymnus auf David v. Duin 92, 119; Nr. 3 XXVIII, 4 VI 25.

Dematrus, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16. (od. mit dem vorhergehenden Namen zusammen zu lesen: Markondematrus?).

Demut. Über die Grade der Demut mit Berufung auf Benedictus 182; Nr. 13, 2^f.

Devin s. **Duin.**

Diodor v. Antiochien, Bischof von Tarsus 11. Vergl. **Basilus.**

Diodor, Häretiker 14.

Dionysius der Areopagite 201. Kanones 31; Nr. 2 I 53. 54.

Dios, Märtyrer, Eremit 185.

Dioskur v. Alexandrien 194.

Domitian, Kaiser 169.

Dors, Sohn des Kyriakos, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.

Dovin s. **Duin.**

Dreieinigkeit. Gebet an die Drei-

einigkeit 198; Nr. 14, 12. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones von Nicäa.

Dschanchathun, Frau des Elii, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Duin. Kanones des Konzils zu Duin 27—29; Nr. 1 I 41.

Dula, Eremit 183.

Edessa 4.

Eliä(s), Katholikos 33.

Eliä(s), Eremit 189.

Elie, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Elii, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Elisabeth, Tochter Elie's 164.

Elisaeus, Geschichtsschreiber. Kanones 18, 28, 29; Nr. 1 I 27, 1 I 42.

Engel s. **Gregor der Erleuchter.**

Enoch, Erzvater 198.

Epaphre 141.

Eperiches, Eremit 188, 189.

Epiphanius-Offizium 104—106; Nr. 4 I 1.

Epiphanius v. Konstantia (Cypern) 184. Kanones 17, 30; Nr. 1 I 26, 1 I 50.

Epiphanius, Patriarch 185.

Ephesus 14, 32, 140. Kanones des Konzils zu Ephesus 7, 18; Nr. 1 I 9, 1 I 28. — **Epheser** 124, 140, 141, 145, 146.

Ephraem der Syrer. — Hymnus auf den heil. Ephraem 91; Nr. 3 XVIII. — Schriften: Einleitungen zu den Briefen des Apostels Paulus an die Römer 136; Nr. 6, 1^f; an die Korinther A. 137;

Nr. 6, 2 ω ; B. 138; Nr. 6, 3 ω ; C. 138—139; Nr. 6, 4; an die Galater 139; Nr. 6, 5 ω ; an die Epheser 139—140; Nr. 6, 6 ω ; an die Philipper 140; Nr. 6, 7 ω ; an die Kolosser 141; Nr. 6, 8 ω ; an die Thessalonicher A. 142; Nr. 6, 9 ω ; B. 143; Nr. 6, 10 ω ; an die Hebräer 144; Nr. 6, 11 ρ ; an Timotheus A. 145; Nr. 6, 12 ω ; B. 146; Nr. 6, 13 ω ; an Titus 147; Nr. 6, 14 ω . — Kanones aus der Rede über die Jungfräulichkeit 11; Nr. 1 I 18. — Lebensbeschreibung Johannes des freiwillig armen 174—175; Nr. 12, 15. — Die unter Ephraems Namen überlieferten Reden über die Verleumdung u. die Undankbarkeit s. unter **Johann Mandakuni**.

Eprepias, Eremit 183.

Eratan oder **Aratan**, albanischer Stammfürst 27.

Erleuchter s. **Gregor**.

Ermahnungen zum Glauben 194—195; Nr. 14, 4.

Erndschak, Gau in der Provinz Siunikh 159.

Erserum s. **Karin**.

Erzengel s. **Gabriel** und **Michael**.

Esnik v. Kolb s. **Ardsan** u. **Nilus**.

Esra, Prophet s. 190.

Etschmiadsin 36, 149.

Eugenius, Eremit 183.

Eugenius. Hymnus auf den heil. Eugenius 91, 118; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.

Eulogius, Eremit 192.

Euphrat 159.

Eusebius, Bischof von Gangra 13; Nr. 1 I 22 ρ .

Eusebius v. Caesarea 14; Nr. 1 I 23 η . Einleitung zu den Kanones des Konzils zu Antiochien unter seinem Namen 13—14; Nr. 1 I 23 ρ . — Vergl. **Origines**.

Eustathius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Eustratius. Hymnus auf den heil. Eustratius und seine Genossen 91, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.

Euthalius v. Alexandrien. Einleitung zum Briefe Pauli an die Hebräer 143—144; Nr. 6, 11 ω .

Eutherius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Eva, Stammutter 169, 202.

Evangelium. Auszug aus einem Kommentar zu einem Evangelienzitat 160; Nr. 7 VIII.

Evarchelaus, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Exaudi s. **Palmsonntag**, zweiter. **exkommunizierter** Geistlicher. Geschichte eines exkommunizierten Geistlichen 175; Nr. 12, 28.

Fastenzeit-Offizium 43—61, 109—113; Nr. 3 I, 4 II. III.

Fastnachtssonntag-Offizium s. **Nerses Schnorhali**.

Fegfeuer. Über das Fegfeuer 201; Nr. 14, 24.

Felix, Vater 184.

Festoffizium s. **Offizium**.

Fieber. Gebet gegen das Fieber 125; Nr. 5, 2.

Flavian, Patriarch von Konstantinopel 14, 194.

Flavius Josephus. Jüdische Altertumskunde 168—169; Nr. 11.

Florus 169.

Fragen und Antworten 196; Nr. 14, 7. — S. auch **Ardsan Artsruni**, **Gregor d. Erleuchter**, **Hethum**, **Philosophie**, **Theologie**.

Franken (Abendländer) 149, 158, 171.

Freitagsbuch. Auszüge aus dem Freitagsbuch 178—179; Nr. 12, 29. 30.

Friedenstagzeit s. **Tagzeit**.

Gabriel u. Michael, Erzengel. Offizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael 90, 118; Nr. 3 X, 4 VI 8.

Gabriel, Sohn des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Gajegutsch, Stadt in Albanien 27.

Gajlane, d. Hlge. s. **Agathangelus**.

Galater 130, 139.

Galiläa 131.

Gangra. Kanones des Konzils zu Gangra 13; Nr. 1 I 22.

Ganos, Vetter des Schreibers Ter-Abraham 170.

Garan, Frau Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.

Gardman, Gau in der Provinz Uti 27.

Garesch, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.

Gebete 154; Nr. 7 VI; gegen Dämonenbesessenheit 177—178; Nr. 12, 27. 29; an die heilige Dreieinigkeit 198; Nr. 14, 12; Gegen das Fieber 125, 178; Nr. 5, 2; 12, 29; gegen Kopfschmerz

177; Nr. 12, 26; an die Mutter Gottes 125; Nr. 5, 3; gegen Stummheit 177; Nr. 12, 26; Segensgebet 178; Nr. 12, 28.

Geheimnis des Todes Christi, Lied auf d. s. **Nerses Schnorhall**. **geometrische Aufgaben** 204; Nr. 15, 2.

Georg, Bischof v. Ostan 26.

Georg v. Ersnka, Vardapet. Über die Grade der Blutsverwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3. Vergl. **Johannes v. Ersnka u. Vardan Areveltsi**.

Georg. Kloster St. Georg auf dem Taurus-Gebirge 159.

Georgier, **Georgien** s. **Iberer**, **Iberien**.

Gericht. Predigt über das jüngste 172; Nr. 12, 8.

Germosan, Albane 27.

Gh- s. **Ĺ-**.

Gnuni 28.

Golthn, Gau in der Provinz Vaspurakan 26. Vergl. **Vahan**.

Gottesmutter s. **Maria**, Jungfrau und Gebete.

Grabus. Hymnus auf den heil. Grabus 92; Nr. 3 XXX.

Gregor v. Althamar, Katholikos. Klagelied eines dem Tode Widerstrebenden 133; Nr. 5, 22.

Gregor, Bischof von Andsevat-sikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.

Gregor, Bischof v. Arscharunikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.

Gregor, Bischof von Chorchorunikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.

Gregor d. Erleuchter (Illuminator, Aufklärer) 19, 20, 21, 22, 38, 178, 180, 201. Geschichte des heil. Gregor 173—174; Nr. 12, 13. Festoffizium zu Ehren des hl. Gregor 54—55, 111; Nr. 3 I 5~~7~~, 4 II 5~~7~~. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel des hl. Gregor 78, 116; Nr. 3 III 5, 4 V 5. Festoffizium zur Erinnerung an das Heraussteigen des heil. Gregor aus der Grube 78, 115; Nr. 3 III 4, 4 V 4. — Kanones 7; Nr. 1 I 10. Fragen des heil. Gregor und Antworten des Engels 173; Nr. 12, 10. Bruchstück aus der Lehre des heil. Gregor 129; Nr. 5, 8. — Vergl. **Lichtergießung**.

Gregor, Presbyter von Kolonia, Schreiber 148, 149.

Gregor, Bischof v. Kokisson 8.

Gregor von Narek 34, 35, 151. Kommentar zum Hohen Liede 150—153; Nr. 7 II.

Gregor v. Nazianz, Theologus 155, 157, 201. Hymnus auf Gregor v. Nazianz 91, 118; Nr. 3 XV, 4 VI 13. Kanones 10; Nr. 1 I 14. — Nr. 12, 31; S. 179 = Gregor v. Nyssa.

Gregor v. Nyssa 151, 155. Fragen des Basilios v. Caesarea und Antworten Gregors v. Nyssa 179, 180; Nr. 12, 31. 32.

Gregor d. Große, Papst 201.

Gregor von Tathev. Lebensbeschreibung 172; Nr. 12, 6. — Vergl. 171; Nr. 12, 4.

Gregor, Tiratsu 103.

Gregor IV Tlay, Katholikos 158, 197.

Gregor, Vardapet 36, 38.

Gregor, Vetter Ter-Abrahams, des Schreibers der Hdschr. 12. S. 170.

Griechen 32, 136, 174, 197.

Großarmenien 197.

Grusiner, Grusien s. **Iberer**, **Iberien**.

Guphre, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.

Gurgen, König v. Vaspurakan 152.

Hamasp s. **Abu-Sahl**.

Hams, Stadt 175.

Harkh, Gau in der Provinz Turuberan 28.

Hebräer 17, 129, 131, 143, 144, 145, 174.

Heerscharen. Lied auf die himmlischen Heerscharen s. **Nerses Schnorhali**.

Helenopolis 176—177.

Hellas 137.

Hermogenes. Hymnus auf den hl. Hermogenes 92; Nr. 3 XXX.

Herodes 129, 176.

Hethum II, König 199. Fragen des Königs Hethum und Antworten Vardans v. Bardsrberd 200; Nr. 14, 20.

Hieronimus 182.

Hieropolis 158.

Hilakres, Eremit 186.

Hilarion, Mönch 185.

Himmelfahrtsfestoffizium 71—72, 114; Nr. 3 II 6~~4~~, 4 IV 6~~4~~. Vergl.

Mariae Himmelfahrt.

Hippolytus v. Bostra, Kallists Gegenpapst 155. Über die Geburt und Taufe Christi 32—33; Nr. 1 I 56.

Hmir Horik, Chiliarch 27.
Horae, Horen s. **Tagzeiten**.
Hovots, Stadt in Albanien 27.
Hripsime s. **Rhipsime**.
Hrosch, Stadt in Albanien 27.
Hymnarium 42—123; Nr. 3 u. 4.

Iberer, Iberien 32, 194.
Ignatius von Antiochien. Hymnus
auf den heil. Ignatius 91, 118;
Nr. 3 XII, 4 VI 10.

Ikonium 5.
Irinaeus 155.
Isaak, Eremit 189.
Isaias s. **Jesaias**.
Ischauchan, syrischer Priester.
Buch der Natur 181; Nr. 13, 1.
Isidor, Eremit 183, 184.
Ispahan 161.

Isprakos, albanischer Stammfürst 27.
Israel, Bischof v. Taikh 28.
Israel, Bischof v. Vanand 28.
Italien 145.
Italiener 168.

Jakob, Eremit 183.
Jakob, Erzvater 126.
Jakob, Patriarch v. Konstantinopel
168.
Jakob v. d. Krim 38.
Jakob v. Nisibis. Festoffizium 89,
118; Nr. 3 VIII, 4 VI 6.
Jakob, Presbyter auf dem Konzil
zu Aluen 27.
Jakob V. von Schamachi, Katholikos
168.
Jakob, Sohn des Kyriakos, eines
der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Jakobus, Apostel, Bruder des Herrn
108, 139. Festoffizium 108; Nr.

4 I 6. **Jakobus**, Sohn des Alphaeus 194.
Jakobus, Apostel, Sohn des Zebedaeus 3, 109. Festoffizium 109;
Nr. 4 I 9.
Jakobus, einer der Bischöfe des
Konzils zu Antiochien 16.
Jakobus, Bischof v. Palunikh 28.
Je- s. auch **E-**.
Jerusalem 3, 9, 174, 175, 176, 178.
Jesaias, Prophet 124, 126, 128, 129,
130, 131, 179, 182.
Jesaias, Abt 185, 188, 189.
Jesais, Bischof v. Golthn 26.
Jesdegerd II, pers. König 22.
Jesus Christus 2, 3 usw. usw. Über
die Geburt Jesu Christi 176; Nr.
12, 21. Vergl. **Ostern** u. **Nerses**
Schnorhalli.
Job, Hiob 163.
Job, Bruder des Eremiten Pimen 189.
Joel, Presbyter, Mitglied des Kon-
zils zu Aluen 27.
Johannes, (unverheirateter) Geist-
licher 200.
Johannes, (unverheirateter) Geist-
licher, Schreiber 122.
Johannes von Amida, Vardapet.
Klagelieder auf verstorbene Kin-
der 135; Nr. 5, 25. 26. 27.
Johannes der freiwillig Arme
174, 194.
Johannes von Artschesch. Er-
klärung der armenischen Liturgie
34—35; Nr. 1 II.
Johannes, Bischof v. Bsnunikh 28.
Johannes Chrysostomus 35, 148,
182, 183, 199, 201. Hymnus auf
ihn 91—118; Nr. 3 XIII, 4 VI 11.
Schriften: Kanones 29; Nr. 1 I 43.

Kommentar zu den Briefen des Apostels Paulus: an die Römer 136, 137; Nr. 6, 1^w. q. q; an die Korinther A 137, 138; Nr. 6, 2 p. q. q; B 138; Nr. 6, 3^p; an die Galater 139; Nr. 6, 5^p. q; an die Epheser 140; Nr. 6, 6^p. q; an die Philipper 141; Nr. 6, 7^p. q; an die Kolosser 141, 143; Nr. 6, 8 p. q; an die Tessonicher A 142; Nr. 6, 9^p. q; B 143; Nr. 6, 10^p. q; an die Hebräer 144, 145; Nr. 6, 11^h. q; an Timotheus A 145, 146; Nr. 6, 12^p. q; B 146; Nr. 6, 13^p. q; an Titus 147; Nr. 6, 14^p. q; an Philemon 147, 148; Nr. 6, 15.

Johannes, Eremit 195.

Johannes v. Ersnka, Plus. Kanonische Belehrung für alle Christen 203; Nr. 14, 30. Geschichte der Erzväter von Adam bis auf Moses 202; Nr. 14, 26. Über die Grade der Blutsverwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3. Vergl. **Georg v. Ersnka** und **Vardan Araveltsi**. Bruchstück einer Rede 38—39; Nr. 1 V.

Johannes der Evangelist 126, 127, 128, 131, 140, 150, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 162. Festoffizium 109; Nr. 4 19. Offenbarung s. **Andreas v. Caesarea**.

Johannes Kherobents. Klage lied auf einen Verstorbenen 133; Nr. 5, 21.

Johannes der Kleine 183, 184, 187.

Johannes, Maler 174.

Johannes v. Mairavani (Mairagomi). Ermahnung zur Ehrfurcht vor dem heil. Meßopfer 202; Nr. 14, 27.

Johannes Mandakuni. Kanones 23—24, 30; Nr. 1 I 34, 35, 47. Ruf zur Buße 31; Nr. 1 I 48. Rede über die Undankbarkeit 203; Nr. 14, 29. Rede über die Verleumdung 202—203; Nr. 14, 28.

Johannes, Bischof v. Mardā 28.

Johannes v. Noraschenkh, Vardapet 150, 153.

Johannes Odsnetsi Kanones 25; Nr. 1 I 38.

Johannes, Bischof v. Ostan 28.

Johannes, Schreiber 198.

Johannes der Sty lit. Kanonische Fragen Johannes des Styliten und Antworten des Katholikos Sahak des Letzten 25; Nr. 1 I 37^p.

Johannes der Täufer 17, 126, 153, 159, 177, 178, 180. Lobrede auf Joh. d. Täufer 177; Nr. 12, 24. Offizium des Festes seiner Geburt 77, 115; Nr. 3 III 2, 4 V 2. Offizium zur Erinnerung an seine Enthauptung 63—64, 113; Nr. 3 II 1 t, 4 IV 1 t. Festoffizium zu Ehren Joh. d. Täufers und des Bischofs Athenogines 77, 115; Nr. 3 IV 3, 4 V 3. Lied auf Joh. den Täufer s. **Nerses Schnorhali**.

Johannes v. Tulkuran. Klage lied 134; Nr. 5, 28.

Johannes, Sohn des Tiratur, des Sohns des Elie 164.

Jonas, Prophet 109.
Jonas, Bischof v. Hrosch 27.
Joseph, Presbyter v. Kalankatukh 27.
Josephus s. Flavius.
Josephus, Eremit 182, 185, 190, 192.
Juda, Erzvater 144.
Judaea 174.
Juden 169, 176.
Jünger Christi. Festoffizium für die 72 Jünger 109; Nr. 4 I 11.
Julianus, Fürst 7.
Julitta, Mutter des heil. Kyriakos s. **Kyriakos.**
Justine. Geschichte der heil. Justine 179; Nr. 12, 30.
Justinian II., Kaiser 32.

Kain 202.
Kalakatukh in Albanien 27.
Kanones s. Hymnarium, Kanonsammlung, Konzilien, Rituale.
Kanonsammlung Nr. 1, S. 1—39.
Kapalak, Stadt in Albanien 27.
Kaparnaum 179.
Kappadocien 8.
Kaparet, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 161, 164.
Karfreitag. Hymnen auf den Karfreitag s. **Nerses Schnorhali.**
Karin (Theodosiopolis, Erserum). Kanones des Konzils zu Karin 31—32; Nr. 1 I 55.
Karwoche. Festoffizium 58—61, 112—113; Nr. 3 I 7, 4 III 2.
Kasbek 27.
Kaspar, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Kassiane s. Cassiane.
Kherobents s. Johannes Kherobents.
Kilkien u. Kilikier 16, 159, 197.
Kilimas, Schwester Kains 202.
Kinderbegräbnis s. Begräbnisritus.
Kindlein, unschuldige s. **Bethlehem.**
Kirakos s. Kyriakos.
Kirchenrecht s. Kanonsammlung.
Klagelieder 132; Nr. 5, 15. Siehe außerdem **Aristakes d. Dichter, Ausgewanderter, Gregor v. Althamar, Johannes v. Amida, Johannes v. Tulkuran, Johannes Kherobents, Mkrtitsch Nałasch, Rituale.**
Klemens v. Rom. Acta 172—176; Nr. 12, 19. — Apostolische Kanones 3; Nr. 1 I 3. Über die Kirchengrade 31; Nr. 1 I 52.
Kolonia 141, 149.
Kolosser 141.
Kommunion. Vorschrift für die Erteilung der Kommunion 126; Nr. 5, 4.
Konstantin d. Große, Kaiser 14, 33, 197. Lebensbeschreibung 176—177; Nr. 12, 22. Erkrankung Konstantins und Heilung durch den heil. Sylvester 177; Nr. 12, 23. — Erlaß an die Bischöfe und das Volk 6—7; Nr. 1 I 87. Ein Brief des heil. Antonius des Großen an den Kaiser Konstantin erwähnt 190.
Kanstantin II., Kaiser 27.
Konstantin, Metropolit v. Hieropolis 158.
Konstantinopel 14, 18, 29, 32,

- 154, 171, 190, 195, 197. Kanones des ersten Konzils zu Konstantinopel 7; Nr. 1 I 9. Kanones des zweiten Konzils 9; Nr. 1 I 13.
- Konstantius Chlorus** 176.
- Konstitutionen**, apostolische siehe **Klemens**.
- Konzilien** s. **Aluen**, **Ancyra**, **Antiochien**, **Caesarea**, **Duin**, **Epheusus**, **Gangra**, **Karin**, **Konstantinopel**, **Laodicea**, **Neocaesarea**, **Nicaea**, **Sardika**, **Schahapivan**.
- Korinth** 137. **Korinther** 126, 127, 130, 131, 137, 138, 139, 147.
- Kreta** 147. **Kreter** 147.
- Kreuz**. Offizium des Festes der Auffindung des Kreuzes 87, 118; Nr. 3 VI 3, 4 VI 3. Offizium des Festes der Erscheinung des Kreuzes in Jerusalem (Sonntag Cantate) 69, 114; Nr. 3 II 5 ω , 4 IV 5 ω . Offizium des Festes der Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag 86—87, 118; Nr. 3 VI 2, 4 VI 2. Offizium des Festes der Kreuzeserhöhung 83—84, 117; Nr. 3 VI 1 ω , 4 VI 1 μ . Offizium der Vorfeier des Festes der Kreuzeserhöhung 83, 117; Nr. 3 V 2, 4 VI 1.
- Kreuzigung**. Lied auf die Kreuzigung Christi s. **Nerses Schnorhali**.
- Kreuzwaschungsritus** 130—131; Nr. 5, 11.
- Kyprianusbuch** s. **Cyprianusbuch**.
- Kyriakos**. Hymnus auf den heil. Kyriakos und seine Mutter Julitta 92, 119; Nr. 3 XXIX, 4 VI 26.
- Kyriakos** v. Gandsak. Über die Konvertiten 200; Nr. 14, 22.
- Kyriakos**, Presbyter, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
- Kyriakos**, Schreiber der Hdschr. 1, S. 36.
- Kyriakos**, Sohn Gabriels, des Sohnes des Elie 164.
- Kyrillus** v. Alexandrien 155, 190, 199, 201. Kommentar zum Briefe des Apostels Paulus an die Hebräer 144; Nr. 6, 11 τ Kanones 18; Nr. 1 I 29.
- Kyrillus** v. Jerusalem. Hymnus auf den heil. Kyrillus v. Jerusalem 46; Nr. 3 I 2 τ .
- Kyrion**, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
- Lanze**. Geschichte der heil. Lanze 171; Nr. 12, 5.
- Laodicea** 5. Kanones des Konzils zu Laodicea 16—17; Nr. 1 I 24.
- Laphri Mala**, Tochter Mkrtitschs, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
- Lazarus**. Offizium des Festes der Auferstehung des Lazarus 57, 111; Nr. 3 I 6 ρ , 4 III 1.
- Leben der Väter** s. **Väter**.
- Leben der Apostel** 2—3, 171; Nr. 1 I 2; 12, 3.
- Leo d. Große**, Papst 15, 32, 194.
- Leo II.**, König der Armenier 197.
- Leontianer**. Offizium des Festes der Leontianer 93, 120; Nr. 3 XXXIV, 4 VI 30.
- Levond**, Geschichtsschreiber. Geschichte 167; Nr. 10.
- Lichtergießung**. Festoffizium zur

- Erinnerung an die Lichtergießung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor 81—82, 116; Nr. 3 IV 2, 4 V 12.
- Lichtmess** s. **Mariae Reinigung.**
- Liturgie.** Erklärung der Liturgie s. **Johannes v. Artschesch.**
- Lola**, Tochter Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
- Lot**, Neffe des Erzvaters Abraham 179.
- Lot**, Eremit 187, 190.
- Lucianus** v. Samosata 5.
- Lucimus**, Eremit 180.
- Lucius**, Eremit 192.
- Macedonien**, **Macedonier** 141, 174.
- Macedonius**, Bischof v. Konstantinopel, Bekämpfer der Gottheit des heil. Geistes 14, 16, 32.
- Märtyrer.** Festoffizium zu Ehren aller Märtyrer 95—100, 121; Nr. 3 LI, 4 VII. Vergl. **Vierzig.**
- Magnifikate**, die Auferstehung betreffend 106—107; Nr. 4 I 2.
- Majin**, Stadt 175.
- Makarius** der Ägypter 183, 184, 185, 186, 187.
- Makarius**, Patriarch v. Jerusalem. Kanonisches Sendschreiben an Vrthanes und die Armenier 8—9; Nr. 1 I 12.
- Makkabäer** 5.
- Mala** s. **Ĭaphri Mala.**
- Malmel**, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
- Mamikonier** 11, 12, 22. Vergl. **Abraham, Nerschapuh u. Vardan.**
- Manasse**, Bischof v. Kapalak 27.
- Mandakuni** s. **Johannes.**
- Mane**, Heilige 173.
- Manichäer** 6, 7, 32.
- Manikos**, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
- Manuel**, Kaiser. Auszug aus dem Gesetzbuch der Kaiser 33; Nr. 1, I 58.
- Manuel**, Vardapet. Klagelied auf einen Verstorbenen 132, Nr. 5, 14.
- Manuschäer** 27.
- Marcellus** v. Ancyra 5.
- Marcion**, Häretiker 32. — **Marcioniten** 7.
- Mardaĭ** 28.
- Mardarius.** Hymnus auf den heil. Mardarius 91, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
- Margar**, Sohn des Mkrtitsch, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163, 164.
- Maria**, heil. Jungfrau 16. Gebet an die Mutter Gottes 125; Nr. 5, 3. Lobrede auf die Jungfrau Maria 177; Nr. 12, 25. **Mariae-Himmelfahrt-Offizium** 82, 116; Nr. 3 V 1 ^{III}, 4 V 13 ^{III}. **Mariae-Reinigung** (Lichtmeß)-Offizium 108; Nr. 4 I 3. Lied auf **Mariae Verkündigung** s. **Nerses Schnorhali.**
- Markon**, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16 (oder mit dem folgenden Namen zusammen zu lesen: Markondematros?).
- Markus**, Evangelist 129, 194.
- Maruth**, albanischer Stammfürst 27.
- Maschtots** s. **Mesrop** u. **Rituale.**

Mathematik. Lehrbuch der Mathematik 204; Nr. 15.

Matthaeus, Evangelist 125, 129, 137, 172, 179.

Matthaeus, Erzbischof (Vardapet), Vorsteher von Erndschak unter dem Patriarchat des Katholikos Nahapet 153, 159.

Matthaeus, Presbyter v. Darahudsch 27.

Matthaeus, Presbyter v. Partav 27.

Mauricius, Kaiser 187.

Mchithar, Vardapet 195. Reden über die Natur und Menschwerdung Christi 193—194; Nr. 14, 4.

Megethius, Eremit 185.

Mehnunier 28.

Melchiscdech 191.

Melikh, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Melitus (Meletus), Bischof. Brief an den Bischof Toi 33. Nr. 1 I 57.

Merushan der Artsrunier 26.

Mesid, Zauberer 187.

Mesopotamien 16.

Mesrop der Große (**Maschtots**) 21, 22, 118. — Ein Kanon 29 bis 30; Nr. 1 I 46.

Meßbuch. Ritus für die Weihe eines neuen Meßbuchs 131—132; Nr. 5, 19.

Meßgewand. Hymnus beim Anlegen des Meßgewands 92, 122; Nr. 3 XXIII, 4 VIII 12.

Methodius v. Olympus 155, 157. Sein Dialog über die Auferstehung erwähnt 155. Ein Bruchstück aus der Abhandlung über

die Trunkenheit im Kommentar zur Apokalypse von Andreas 157.

Michael, Erzengel 125. Vergl. **Gabriel.** — Kloster St. Michael 122.

Michael, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.

Minas aus Ägypten. Hymnus auf den heil. Minas 92; Nr. 3 XXX.

Minas, Vardapet, Vorsteher v. Ancyra 149.

Minas v. Thathev, Vardapet 149.

Minos, Abt 189.

Misericordias Domini. Offizium des Sonntags Misericordias Domini 66, 113; Nr. 3 II 3 III, 4 IV 3 III.

Mkrtitsch Nałasch, Klagelieder: 132; Nr. 5, 16. 17. 18.

Mkrtitsch, Vardapet 179.

Mkrtitsch, Presbyter, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.

Mkrtitsch, Sohn Gabriels, des Sohns Elie 164.

Mkrtum, Vater Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.

Mohamed 167.

Moses, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Moses, Eremit 183, 185, 186, 187, 189.

Moses, (verheirateter) Geistlicher, Schreiber der Hdschr. 7; 153, 157, 159.

Moses III, Katholikos 164.

Moses, Prophet 4, 137, 177, 190, 194. Geschichte der Gesetz-

- gebung des Propheten Moses 198—199; Nr. 14, 16.
- Mutsik**, König 27.
- Mutter Gottes s. Maria.**
- Mygon**, Presbyter, Linienzieher der Hdschr. 12, S. 179.
- Nachfolger der Apostel.** Kanones 5; Nr. 1 I 6.
- Nahapet**, Katholikos 159.
- Nālasch s. Mkrtitsch Nālasch.**
- Namen und Wesen der Dinge** 198; Nr. 14, 14.
- Narek**, Kloster 151. Vergl. **Gregor v. Narek.**
- Nazianz in Kappadocien** 10, 151. Vergl. **Gregor v. Nazianz.**
- Nebo**, Berg in Moab 199.
- Nebukadnezar** 190.
- Neocaesarea.** Kanones des Konzils zu Neocaesarea 7, 12; Nr. 1 I 9, 21.
- Nero**, Kaiser 146, 169.
- Nerschapuh d. Mamikonier**, Bischof. Kanones 11—13; Nr. 1 I 19. Vergl. **Nerses II. v. Aschtarak.**
- Nerses**, Katholikos der Albanen 33.
- Nerses II. v. Aschtarak**, Katholikos. Kanones des Kath. Nerses und des Bischofs Nerschapuh 11—12; Nr. 1 I 19.
- Nerses der Große** 22, 38. Festoffizium zu Ehren des heil. Nerses 79, 116; Nr. 3 III 6, 4 V 6. Kanones 29; Nr. 1 I 45.
- Nerses**, Bischof v. Harkh 28.
- Nerses v. Lambron**, Erzbischof v. Tarsus 34, 182. Gesandtschaftsreise nach Konstantinopel 197; Nr. 14, 10. Übersetzung des Kommentars zur Apokalypse v. Andreas v. Caesarea s. **Andreas.**
- Nerses III. Schinol**, Katholikos. Kanones des Konzils zu Duin 27—28; Nr. 1 I 41.
- Nerses v. Klai**, Schnorhali. Über die Grade Blutsverwandschaft 37—38; Nr. 1 IV 1, 2. Hymnen 60—61, 112; Nr. 3 I 7 72. B, 4 III 27. Gesänge auf die Schöpfungstage 93—94, 120; Nr. 3 XXXV bis XLI, 4 VI 31—37. Gesang für das Fastnachtssonntagoffizium 43, 109; Nr. 3 I 1 100, 4 II 1 100. Gesang der Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) 95, 121; Nr. 3 L, 4 VI 45. Über die Verstorbenen 113; Nr. 4 VIII 14.
- Nerses**, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
- Nestorius**, Bischof von Konstantinopel, Schismatiker 14, 18, 195, 198.
- Neugeborener.** Lied beim Salben der Neugeborenen 92, 119; Nr. 3 XXII, 4 VI 22.
- Nicäa in Bithynien** 10, 12, 14, 23, 32, 147, 177. Kanones des Konzils zu Nicäa 6—7; Nr. 1 I 8, 9. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones des Konzils zu Nicäa 197—198; Nr.
- Nikar**, Frau Gabriels, des Sohnes des Elie 164.
- Nikomeden** 5. S. auch **Zweitausend.**
- Nikolaus v. Smyrna.** Hymnus auf denselben 91, 119; Nr. 3 XVI, 4 VI 14.

Nilus, heil. 186, 189. Sentenzen (unter dem Namen Esniks v. Kolb) 196; Nr. 14, 6.

Nisibis 14, 89, 118.

None s. Tagzeit.

Noraschenkh, Dorf im Gau Erndschak 153, 159. Vergl. **Johannes**.

Norvard, Sohn des Elii 164.

Norvard, Sohn Gabriels, des Sohnes des Elie 164.

Nunechius, Bischof v. Laodicea 5.

Nyssa 155. Vergl. **Gregor** v. Nyssa.

Odeos s. **Theodosius**.

Offizium, **Festoffizium** s. **Hymnarium**, außerdem u. a. auch **Fastenzeit**, **Fastnachtssonntag**, **Gregor d. Erleuchter**, **Karfreitag**, **Karwoche**, **Kyryllus**, **Lazarus**, **Nerses Schnorhali**, **Ostern**, **Palmsonntag**, **Patriarchen**, **Pfingsten**, **Propheten**, **Theodoros**, **Vierzig**.

Orestes. Hymnus auf den heil. Orestes 19, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.

Origines 155. Vorwort zum Brief des Apostels Paulus an die Hebräer (aus der Kirchengeschichte des Eusebius) 144; Nr. 6, 11 7.

Osios, einer der Bischöfe des Konzils zur Sardika 17.

Oskan, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 162.

Oski, Tante des Ter-Abraham, des Schreibers der Hdschr. 8; S. 170.

Oskianer. Hymnus auf die heil. Oskianer 92—93, 119; Nr. 3 XXXI, 4 VI 27.

Ostan, Gau in der Provinz Airarat 26, 28.

Ostern. Offizium der Osterzeit 61 bis 74, 113—115; Nr. 3 II, 4 IV. Ostersonntagoffizium 61—62, 113; Nr. 3 II 1 1 1, 4 IV 1 1 1.

Ostrom 27. **Oströmer** 158.

Palästina 3, 23.

Palmsonntagoffizium 58, 112; Nr. 3 I 7 1 1, 4 III 2 1 1. Offizium des zweiten Palmsonntags (Sonntag Exaudi) 72—73, 114; Nr. 3 II 7 1 1, 4 IV 7 1 1.

Palunikh, Gau in der Provinz Vaspurakan 28.

Pambo, Eremit 183, 191.

Paphnos, Eremit 185.

Parpmige, Presbyter, Mitglied des Konzils zu Aluen 27.

Partav in Albanien 26, 27.

Patacius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Patara in Lycien 155.

Patmos, Insel 156, 158.

Patriarchen. Offizium des Festes der heil. Patriarchen 90, 118; Nr. 3 XI, 4 VI 9.

Paulus v. Alexandrien, Abt 191.

Paulus, Apostel 108, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 155, 158. Kommentar zu seinen Briefen 135—149; Nr. 6.

Paulus, Bischof, Mitglied des Konzils zu Antiochien 16.

Paulus, Presbyter v. Gajegudsch 27.

Paulus v. Samosata 7, 14, 18, 32, 198.

Paulus aus Taron. Abhandlung über den rechten Glauben 198; Nr. 14, 13.

Perser 22, 159.

Pethias, Mönch 158.

Petrus, Apostel 15, 108, 139.

Petrus. Zwei Bischöfe auf dem Konzil zu Antiochien 16.

Petrus I Getadards, Katholikos 176.

Petrus, Bischof v. Ikonium 5.

Petrus, Presbyter 36, 37.

Petrus v. Theben 195.

Petrus v. Viria, Bischof 195.

Petrus, ein gewisser 190.

Pfingsten. Offizium der Pfingstzeit 74—80, 115—117; Nr. 3 III, 4 V. Offizium der Pfingstwoche 74—77, 115; Nr. 3 III 1, 4 V 1.

Pharao 177.

Philadelphus, Bischof v. Ulipolis 5.

Philemon, Jünger 141, 147, 148.

Philippi 138. — **Philipp** 140, 141, 142.

Philippos, Apostel. Kanones 4 bis 5; Nr. 1 I 5.

Philippos, Katholikos 36.

Philister 3.

Philosophie. Fragen und Antworten, philosophische Themata betreffend 195—196; Nr. 14, 5.

Phirog, albanischer Nahapet 27.

Phoebe, Diakonissin von Kenchrea 137.

Phoenicien 3, 16.

Photinus v. Sirmium, Häretiker 7.

Phrygien 16.

Pilatus 200.

Pimen, Eremit 183, 184, 185, 187, 189, 190, 191.

Pitiron, Schüler d. heil. Antonius 186.

Plato und Aristoteles. Über sieben zur sittlichen Vollkommenheit führende Tugenden im Anschluß an Überlieferungen der platonischen und aristotelischen Lehre 172; Nr. 12, 7.

Plus s. **Johannes v. Ersnka**.

Polonius, Fürst 7.

Porphyrius d. Neuplatoniker 6.

Potimon, Eremit der sketischen Wüste 195.

Predigen. Anleitung zum Predigen 172—173; Nr. 12, 9.

Predigten 161—164; Nr. 8; 171; Nr. 12, 4; 173; Nr. 12. 11. 12; 180; Nr. 12, 23; 196; Nr. 14, 8.

Priesterbekenntnis, **Priesterbeichte** 30; Nr. 1 I 49.

Proklia, die heil. 157.

Propheten. Offizium des Festes aller Propheten 87—88, 118; Nr. 3 VI 4, 4 VI 4.

Prutes, Eremit 186.

Psalm XLIII 134; Nr. 5, 29. — **Psalter** 40—41; Nr. 2.

Pulcheria, Schwester des Kaisers Theodosius II. 194.

Quasimotogeniti-Offizium 64, 113; Nr. 3 II 2 *w*, 4 IV 2 *w*.

Rhatos = **Thekhirtal** 36.

Rhipsime u. Genossinnen. Festoffizium 79, 116; Nr. 3 III 8, 4 V 8.

Rituale 124—134; Nr. 5.

Rom 31, 32, 140, 141, 146, 174. — **Römer** 136, 137, 144, 155, 176, 200.

Romklai 159.

Rom-Kyriakos, Vater des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8, 164.

Rotes Meer 177.

Rschunikh, Gau in der Provinz **Russen** 149. [Vaspurakan 28.

Sabellius, Presbyter, Häretiker 7.

Saduk, Bischof v. Siunikh 26.

Sahak der Bagratunier, Patricius 26.

Sahak, Bischof, Mitglied des Konzils zu Aluen 27.

Sahak, Herr v. Gölthn 26.

Sahak der Große 19, 20, 21, 22, 24. Hymnus auf denselben 79, 116; Nr. 3 III 7, 4 V 7. Kanones 18—20; Nr. 1 I 30.

Sahak III., Katholikos 32.

Sahak der Letzte. Kanones 24 bis 25; Nr. 1 I 37.

Sakramente. Über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden 201; Nr. 14, 25. Über das Wasser, das nach Ansicht der Ketzler in den Wein des Sakraments zu gießen ist 200; Nr. 14, 23.

Salböl. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls 92, 119; Nr. 3 XXI, 4 VI 21.

Salmenal, Mutter Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.

Salomon 151, 152, 162, 198, 199.

Salzweihe. Ritus der Salzweihe 131; Nr. 5, 12.

Sammelwerke Nr. 12, 13, 14; S. 170—203.

Samaría 3.

Samuel, Prophet 41.

Samuel d. Mehnunier, Bischof 28.

Sanducht. Hymnus auf die heil. Sanducht 79—80, 116; Nr. 3 III 9, 4 V 9.

Sardika. Kanones des Konzils zu Sardika 17; Nr. 1 I 25.

Sargis s. **Sergius**.

Saul, König 41.

Schahapivan. Kanones des Konzils zu Schahapivan 21—23; Nr. 1 I 31.

Schahen, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.

Schamabekur, albanischer Stammfürst 27.

Schapuh der Bagratunier 167.

Schatik, Burg 150, 153.

Schemacha s. **Jakob**.

Schino s. **Nerses**.

Schmavon, Bischof v. Tsrokhor 27.

Schnorhavor, Mutter des Geistlichen Moses 153, 159.

Schöpfungstage. Gesänge auf die Schöpfungstages. **Nerses Schnorhali**.

Schophelisch, Bischof v. Partav 27.

Sebastia s. **Vierzig**.

Sebeus der Bagratunier, Bischof 28.

Secundus, Philosoph 182.

Sefi I., Schah v. Persien 164.

Seleukia 8.

Seneca 169.

Sentik, Bruder des Elii, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164; Nr. 8, 19. 21.

Serapio, Abt 191.

Sergianus, Bischof v. Antiochien in Pisidien 5.

Sergius der heil. Stratelat. Offizium seines Festes 122; Nr. 4 VIII 11.

- Sergius**, Emir, Vater Gregors v. Tathev 172.
- Sergius**, Vater des Karapet, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
- Sevandus**, Bischof. Kanonisches Sendschreiben 23; Nr. 1 I 32.
- Severianus**, Bischof v. Antiochien 15.
- Sext** s. Tagzeit.
- Sidon**, Stadt 175.
- Simeon**, Apostel 194.
- Simeon**, Katholikos der Albanen. Kanones 33; Nr. 1 I 60.
- Simeon d. Rschtunier**, Bischof 28.
- Simon** der Magier 200.
- Simon**, Eremit 186.
- Simon**, einer der Besitzer der Hdschr. 8; S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.
- Simonean** s. **Athanasius Taji-Simonean**.
- Sion**, Stadt 3, 144.
- Sion**, Katholikos. Kanones 25—26; Nr. 1 I 39.
- Sirach** 5, 26.
- Sisinnius** s. Konstantinopel 189, 191.
- Siunikh** 22, 26.
- Sketische Wüste** 183, 185, 186, 187, 189, 190, 191.
- Smbat** der Bagratunier 26.
- Sokrates Scholasticus**. Zwei Bruchstücke aus der Kirchengeschichte 33; Nr. 1 I 59.
- Sophienkirche** in Konstantinopel 171.
- Sper**, Gau in Hocharmenien 122.
- Stagirite** s. **Aristoteles**.
- Stephanus**, Protomartyr 149, 153, 178, 180. Festoffizium 108; Nr. 4 I 7.
- Stephanus** v. Ului. Hymnus auf denselben 91, 119; Nr. 3 XX, 4 VI 20.
- Stereometrische Aufgaben** 204; Nr. 15, 2.
- Storelius**, Bischof v. Nikomedien 5.
- Stuphd**, Bischof auf dem Konzil zu Aluen 27.
- Styllit** s. **Johannes**.
- Sukiasianer**. Hymnus auf die Sukiasianer 92, 119; Nr. 3 XXVI, 4 VI 23.
- Sylne**, Eremit 184.
- Sylvester** v. Rom 177, 201. Vergl. **Konstantin d. Große**.
- Sylvianus**, Jünger 142, 143.
- Syrien** und **Syrer** 16, 23, 174, 185. Vergl. **Coelesyrien**.
- Tagzeiten** (Horae, Horen). Gesänge: der Tagesanbruchzeit 94—95, 120; Nr. 3 XLII—XLV, 4 VI 38—41; der dritten Tagzeit (Terz) 95, 120; Nr. 3 XLVI, 4 VI 42; der sechsten Tagzeit (Sext) 95, 121; Nr. 3 XLVII, 4 VI 43; der neunten Tagzeit (None) 95, 121; Nr. 3 XLVIII, XLIX, 4 VI 44; der Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) 95, 121;
- Taikh** 28. [Nr. 3 L, 4 VI 45.]
- Taji-Simonean** s. **Athanasius Taji-Simonean**.
- Taragosianer**. — Hymnus auf die heil. ~ 119; Nr. 4 VI 18.
- Tarsus** 34, 159, 197.
- Taurus**, Gebirge 159.
- Ter-Abraham**, Schreiber 171.
- Terz** s. Tagzeiten.
- Thaddäus**, Apostel 178. Kanones 4; Nr. 1 I 4.
- Theben** in Ägypten 185, 191.
- Thekhirtaī**, Stadt 36.

- Thelthaphius**, heil. 36.
Theodorus s. Theodotus.
Theodorus, Abt 190, 191.
Theodorus v. Mopsuestia 14, 18.
Theodorus, Stratelat. Hymnus auf denselben 45, 119; Nr. 3 I 2*, 4 VI 19.
Theodorus. Zwei Bischöfe auf dem Konzil zu Antiochien 16.
Theodosiopolis s. Karin.
Theodosius I., Kaiser 9, 191. Offizium seines Festes 108; Nr. 4 I 5.
Theodosius II., Kaiser 18, 194.
Theodosius d. Gnunier, Bischof 28.
Theodosius, Bischof auf dem Konzil zu Antiochien 16.
Theodotus od. Theodorus v. Laodicea, Vorsitzender des zweiten Konzils zu Antiochien 14.
Theologie. Fragen und Antworten, theologische Themata betreffend 194; Nr. 14, 2.
Theophilus d. Aschmurnier, Bischof 28.
Thessalius, Patriarch v. Konstantinopel. Einleitung zum Kommentar zur Apokalypse v. Andreas v. Caesarea 154—156; Nr. 7 VII 1.
Thessalonicher 127, 128, 142, 143.
Thomas, Apostel 36.
Thomas v. Metsoph 38.
Thomas, Schüler des Thomas v. Metsoph 38.
Thomas, Presbyter am königl. albanischen Hofe 27.
Thorgom 21, 22, 167.
Thurvand, Frau des Astuatsatur, des Sohnes des Elie 146.
Timotheus, Schüler des Apostels Paulus 17, 138, 141, 142, 143, 145, 146, 148.
Timotheus v. Alexandrien. Kanones (unter dem Namen des Athanasius v. Alexandrien) 8; Nr. 1 I 11.
Tirasg, albanischer Stammfürst 27.
Tiratur, Sohn des Elie 164.
Titus, Schüler des Apostels Paulus 17, 147.
Titus, Kaiser 200.
Todsünden. Über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden 201; Nr. 14, 25.
Toi, Bischof.
Trauungsritus 124—125; Nr. 5, 1.
Trdat (in ein Schwein verwandelt) 174.
Trigonometrische Aufgaben 204; Nr. 15, 2.
Tsrokhor 27.
Tuch. Das heil. Tuch mit dem Bild des Herrn s. **Abgar**.
Türken, Tataren 149.
Turgeos, Bischof von Basen und Bagrevand 9.
Tylias, Philosoph 191.
Tyrus 175.
Übersetzer. Offizium des Festes der heil. Übersetzer 88—89, 118; Nr. 3 VII, 4 VI 5.
Ulal, Frau des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 163.
Ulal, Frau des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 164.
Ulipolis 5.
Unschuldige Kindleins. Bethlehem.
Urbathair, Presbyter 27.
Urha s. Edessa.
Uz (vergl. Job 1, 1) 163.

Vadschagen, König der Albanen
24. Kanones 26—27; Nr. I 40.

Väter. Bruchstücke aus dem Leben
der Väter 182—192; Nr. 13, 3.
Auszüge aus den Kanones der
Väter 31; Nr. 1 I 51.

Vahan der Amatunier 22.

Vahan v. Golthn. Hymnus auf den-
selben 92, 119; Nr. 3 XXVII, 4
VI 94.

Vahan, Herr v. Vanand 26.

Vahram d. Chorchorunier 26.

Valentianer 7.

Vanand, Gau in der Provinz Aira-
rat 26, 28.

Vank, Kirche bei Romklai 159.

Varag s. **Kreuz**.

Vardan Arevelsti, Geschichtsschrei-
ber. Über die Grade der Bluts-
verwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3.
Vergl. **Georg v. Ersnka** u. **Jo-
hannes v. Ersnka**.

Vardan v. Bardsrberd. Erläute-
rungen zur heiligen Schrift
199—200; Nr. 14, 19. Fragen
des Königs Hethum das Evan-
gelium betreffend und Antworten
Vardans 200; Nr. 14, 20.

Vardan, Herr v. Gardman 27.

Vardan d. Mamikonier 22.

Vardanianer. Hymnus auf die heil.
Vardanianer 93, 119; Nr. 3 XXXIII,
4 VI 29.

Vasak v. Siunikh 22.

Vegetarier. Hymnus auf die sieben
heil. Vegetarier 92, 122; Nr. 3
XXV, 4 VIII 9.

Verklärung Christi. Festoffizium
80, 116; Nr. 3 IV 1 *u*, 4 V 11.

Vespasianus, Kaiser 200.

Verstorbene. Offizium für alle Ver-
storbenen 100—102, 121—122;
Nr. 3 LIII, 4 VIII 1—8. Vergl.
Klagelieder u. **Nerses Schnor-
hali**.

Vesper s. **Tagzeiten**.

Vierzig (Märtyrer) v. Sebastia. Fest-
offizium 52, 111; Nr. 3 I 4 *d*, 4
II 4 *d*.

Vitalis, Bischof v. Antiochien 5.

Vo- s. **O-**.

Vriv d. Chorchorunier 22.

Vrthanes, Katholikos s. **Makarius**.

Wasser im Sakrament s. **Sakra-
mente**.

Weihnachtsoffizium 104—106; Nr.
4 I 1.

Weihrauchschwenken. Hymnus
beim Weihrauchschwenken 92;
Nr. 3 XXIV.

Weltalter 198, 199; Nr. 14, 15, 17.

Wesen und **Namen** der Dinge 198;
Nr. 14, 14.

Wundergeschichten 176; Nr. 12,
20.

Zacharias, Schüler des Apostels
Thaddäus 4.

Zaubergebete, **Zaubersprüche** s.
Gebete.

Zebedäus, Vater der Apostel Ja-
kobus und Johannes 155.

Zenon, Eremit 183, 191.

Zimiskes, Jokannes, Kaiser 175.

Zoilus, Eremit 190.

Zosimus, Eremit 185.

Zweitausend (Märtyrer) v. Niko-
medien. Hymnus auf dieselben
91, 119; Nr. 3 XIX, 4 VI 17.

LIBRARY USE ONLY

RETURN CIRCULATION DEPARTMENT
TO → 202 Main Library 642-3405

LOAN PERIOD 1	2	3
4	5	6

LIBRARY USE

This book is due before closing time on the last date stamped below

DUE AS STAMPED BELOW

FORM NO. DD6A, 20m UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
BERKELEY, CA 94720

U. C. BERKELEY LIBRARIES

C051077382

LIBRARY USE ONLY

